

Innovaatioita ja mahdollisuuksia

NOKIA

Nokia on globaali johtaja teknologioissa, joiden avulla sekä ihmiset että esineet ovat yhteydessä toisiinsa. Bell Labsin ja Nokia Technologiesin innovointikyky tuo meidät eturintamaan niiden kehittämisessä ja lisensoinnissa.

Toimitamme kaikkiin verkkoihin huippuluokan ohjelmistoja, laitteita ja palveluita, joiden avulla olemme avainasemassa tukemassa viestintäpalvelujen tarjoajia, viranomaisia ja suuryrityksiä 5G-tekniikan, pilvipalveluiden sekä esineiden internetin lupauksen lunastamisessa.

Vuonna 2015 juhlimme 150-vuotista historiaamme, ja viime vuosi merkitsi meille jälleen perusteellista muutosta: otimme suuren askeleen eteenpäin yhtiönä, joka ohjaa verkostoitumisen ja digitalisaation vallankumousta ohjelmoitavassa maailmassa.

Muutoksemme jatkui ilmoittaessamme yhdistymisestä Alcatel Lucentin kanssa. Vuoden 2016 alussa toteutetun järjestelyn myötä meistä tuli johtava yhtiö useissa teknologioissa, kuten 4G:ssä (LTE), 5G:ssä, IP- ja valokuituverkoissa sekä kiinteissä verkoissa.

Myimme kartta- ja sijaintipalveluja tarjoavan HERE-liiketoimintamme saksalaiselle autoteollisuuden yhteenliittymälle. Tämäkin on osoitus siitä, että haluamme keskittyä suurimpiin mahdollisuuksiin lisätä verkkoyhteyksien hyödyntämistä sekä vaikuttaa myönteisesti ihmisten päivittäiseen elämään.

Kaksi pääliiketoimintaamme – verkkojen ja palveluiden johtava toimittaja Nokia Networks ja uusien innovaatioiden ja lisensoinnin suunnannäyttäjät Nokia Technologies (yhdessä Jatkuvat toiminnot) – osoittivat johtoasemansa omilla toiminta-alueillaan ja saavuttivat vahvan taloudellisen tuloksen.

Vahvat liiketoimintamme antavat meille hyvän perustan valmistautuessamme niihin suuriin ja välttämättömiin investointeihin, joilla vastaamme edessämme oleviin mittaviin haasteisiin – valtavaan tarpeeseen parantaa verkkojen suorituskykyä ja kattavuutta sekä yksinkertaistaa, optimoita ja automatisoita verkoissa kulkevia monimutkaisia tietovirtoja.

Päätimme vuoden 2015 vahvassa asemassa. Päivittäisten saavutustemme ohella tämä kertoo myös arvoistamme, jotka ovat kaiken toimintamme taustalla.

Sisällys

Yleiskatsaus	01
Nokia lyhyesti	02
Nokia vuonna 2015 – muutumme myös seuraavat 150 vuotta	06
Tunnuslukuja	08
Liiketoimintakatsaus	10
Toimitusjohtajan katsaus	12
Nokian rooli ohjelmoitavassa maailmassa	14
Arvomme	15
Nokian strategia	16
Hallintotapa ja johto	20
Nokia vuonna 2016	24
Networks-liiketoiminta vuonna 2016	25
Nokia Technologies vuonna 2016	35
Lopetetut toiminnot	39
Keskeiset alan trendit, jotka vaikuttavat toimintaan	40
Hallituksen toimintakertomus	44
Hallituksen toimintakertomus	46
Toiminnan tulos	47
Segmenttien tulos	53
Likviditeetti ja pääomaresurssit	58
Merkittävät tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	61
Kestävä kehitys ja vastuullisuus	
Nokiassa	62
Työntekijät	65
Osakkeet ja osakepääoma	66
Hallitus ja johto	67
Osinko	68
Nokian näkymät	69
Riskitekijät	70
Hallinto	72
Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	74
Palkat ja palkkiot	88
Tietoa Nokiasta	102
Nokian historia	104
Nokian yhtiöjärjestys	106
Keskeiset tunnusluvut	108
Osakkeet ja osakkeenomistajat	110
Infrastruktuurilaitteiden ja -tuotteiden tuotanto	117
Tunnuslukujen laskentakaavat	118
Tilinpäätös	119
Konsernitilinpäätös	120
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	126
Emoyhtiön tilinpäätös	186
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	190
Tilinpäätöksen 2015 allekirjoitus ja hallituksen esitys voitonjaoksi	203
Tilintarkastuskertomus	204
Muut tiedot	205
Tulevaisuutta koskevat lausumat	206
Vuosikertomuksessa käytetyt käsitteet	208
Tietoja sijoittajille	211
Yhteystiedot	212

Nokia lyhyesti

2015: Muutosten vuosi

Vuonna 2015 juhlistimme yhtiömme 150-vuotista historiaa – vain harvat ja valitut pääsevät näin pitkälle.

Uskomme, että pitkäikäisyytemme on johtunut useista tekijöistä, kuten sopeutumiskyvystä, innovaatioista, keskittymisestä teknologian inhimillisiin vaikutuksiin sekä strategisten tavoitteidemme jatkuvasta saavuttamisesta.

Viime vuosi on erinomainen esimerkki näistä osa-alueista, jotka yhdessä tekivät myös vuodesta 2015 muutosten vuoden.

Alcatel Lucentin osto ja HERE-liiketoimintamme myynti

Tiedotimme huhtikuussa 2015 Nokian ja Alcatel Lucentin yhdistymisestä, jonka myötä olemme entistä vahvempi innovaatiojohtaja uuden sukupolven teknologioissa ohjelmoitavassa maailmassa. Yhdistymisen tekivät mahdolliseksi henkilöstömme ahkera työ ja sitoutuminen, joiden ansiosta järjestely saatiin päätökseen tammikuun 2016 alussa – nopeammin kuin monet olivat uskoneet. Integrointi suunniteltiin perusteellisesti, minkä ansiosta olemme toimineet yhtenä yhtiönä 14.1.2016 alkaen.

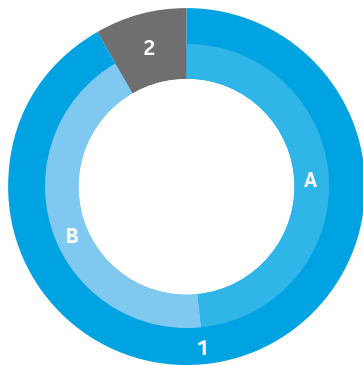
Vuonna 2015 tärkeä kehitysaskel oli myös kartta- ja sijaintopalveluja tarjoavan HERE-liiketoimintamme myynti saksalaiselle autoteollisuuden yhteenliittymälle, johon kuuluvat AUDI AG, BMW Group ja Daimler AG (HERE-liiketoiminnan myynti). Kauppa katsottiin Nokian, sen osakkeenomistajien ja asiakkaiden sekä HERE-liiketoiminnan työntekijöiden parhaiden etujen mukaiseksi. Kaupan velaton arvo oli 2,8 miljardia euroa, ja järjestely saatiin päätökseen joulukuussa 2015.

Liiketoimintamme vuonna 2015

Jatkuvien toimintojemme kautta olemme maailmanlaajuisesti toimiva yritys: meillä on toimintoja Euroopassa, Lähi-idässä ja Afrikassa, Kiinan alueella, Pohjois-Amerikassa, Aasian ja Tyynenmeren alueella sekä Latinalaisessa Amerikassa, tutkimus- ja kehitysyksiköitä Euroopassa, Pohjois-Amerikassa ja Aasiassa sekä myyntiä noin 130 maassa. Vuoden 2015 lopussa meillä oli noin 56 000 työntekijää.

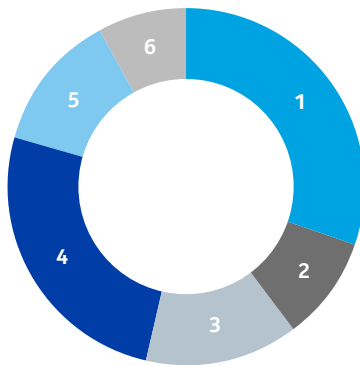
Vuonna 2015 Jatkuvien toimintojemme liikevaihto oli 12,5 miljardia euroa, ja kannattavuutemme oli vahvalla tasolla. Jatkoimme merkittäviä panostuksiamme T&K-toimintaan, joka on innovaatioidemme menestyksen perusta: tutkimus- ja kehityskulumme vuonna 2015 olivat noin 2,1 miljardia euroa.

Liiketoimintakohtainen liikevaihto vuonna 2015

1 Nokia Networks	11 490 milj. EUR (+3 %)
A Mobile Broadband	6 064 milj. EUR (0 %)
B Global Services	5 422 milj. EUR (+6 %)
2 Nokia Technologies	1 024 milj. EUR (+77 %)

Liikevaihto alueittain vuonna 2015

1 Eurooppa ⁽¹⁾	3 813 milj. EUR (+9 %)
2 Lähi-itä ja Afrikka	1 177 milj. EUR (+12 %)
3 Kiinan alue	1 712 milj. EUR (+24 %)
4 Aasian ja Tyynenmeren alue	3 230 milj. EUR (-2 %)
5 Pohjois-Amerikka	1 594 milj. EUR (+4 %)
6 Latinalainen Amerikka	973 milj. EUR (-4 %)

(1) Nokia Technologiesin koko liikevaihto on kohdistettu Suomeen. Vuotuinen kasvuprosentti on sulkeissa.

Luvut perustuvat IFRS-standardien mukaisesti laadittuun tilinpäätökseemme.

Liiketoimintamme vuonna 2016

Alcatel Lucentin hankinta saatiin päätökseen tammikuun 2016 alussa. Yhdistymisen jälkeen meillä on noin 106 000 työntekijää, ja verkkoliiketoimintamme kuuluu neljään liiketoimintaryhmään: Mobile Networks, Fixed Networks, IP/Optical Networks ja Applications & Analytics (yhdessä

Networks-liiketoiminta). Networks-liiketoimintaa tukee myös Bell Labs, joka on tutkimusorganisaatiomme ja innovaatioidemme lähde. Lisäksi meillä on viides liiketoimintaryhmä, Nokia Technologies.

Mobile Networks

Mobiililaajakaistaverkkomme ja palvelumme vastaavat asiakkaidemme sisällön ja yhteyksien alati kasvavaan kysyntään, skaalautuvat tehokkaasti ja takaavat laadukkaat ja luotettavat mobiililaajakaistayhteydet.

Fixed Networks

Olemme markkinajohtaja kiinteiden verkkojen teknologioissa ja tarjoamme valokuitu- ja kupariyhteyksiin perustuvia erittäin nopean laajakaistan ratkaisuja teleoperaattoreille, kaapeliverkkoyhtiöille, kunnille ja yrityksille. Innovaatioitamme käytetään maailman suurimmissa, nopeimmissa ja kehittyneimmissä laajakaistaverkoissa, joissa päästään gigabitinopeuksiin sekä valokuitu- että kupariyhteyksiä pitkin.

IP/Optical Networks

Autamme operaattoritasoisia ratkaisuja tarvitsevia organisaatioita vastaamaan verkkojen kehittymisen asettamiin haasteisiin. Siirtyminen pilvipohjaisiin sovelluksiin ja esineiden internetiin kohdistaa valtavia paineita asiakkaidemme liiketoimintamalleihin ja verkkoihin. Olemme vastanneet tähän äärimmäisen skaalautuvilla järjestelmillä, ohjelmistoilla ja palveluilla rakentaaksemme dynaamisia ja erittäin suorituskykyisiä IP- ja valokuituverkkoja, jotka yhdistävät ihmiset ja esineet pilviratkaisuihin.

Applications & Analytics

Ohjelmistomme ja sovelluksemme auttavat operaattoreita, yrityksiä ja viranomaisia nopeuttamaan innovaatioita, saamaan tuottoja palveluista ja parantamaan asiakastytyvääsiä.

Nokia Technologies

Nokia Technologies keskittyy edistyneen teknologian kehittämiseen ja lisensointiin. Patenttien lisensoinnin lisäksi kehitämme rohkeasti uusia tuotteita: hyvä esimerkki on ensimmäinen ammattilaisille kaupallisesti tarjottava virtuaalitodellisuuskamera OZO. Tutkimme myös mahdollisuuksia brändimme lisensointiin ja kehitämme teknologiahautomo-ohjelmassamme uusia ideoita Labsin T&K-tiimin tukemana.

Nokia vuonna 2015 – muutumme myös seuraavat 150 vuotta

Tammikuu

5.1.2015

Nokia Networks ilmoitti saaneensa päätökseen langattomien verkkojen liiketoiminnan oston japanilaiselta Panasonic System Networks Company Limitediltä. Järjestelystä tiedotettiin alun perin heinäkuussa 2014, ja sen tarkoituksena on vahvistaa Nokia Networksin mobiililääjakaistavalmiuksia.

Helmikuu

24.2.2015

Nokia esitteli ensimmäiset hiilidioksidineutraalit tukiasematuotteensa, jotka pienentävät tukiaseman energiankulutusta ja hiilidioksidipäästöjä jopa 70 %.

Huhtikuu

15.4.2015

Nokia ilmoitti aikomuksestaan hankkia Alcatel Lucent 15,6 miljardin euron osakevaihdolla ja luoda innovaatiojohtaja uuden sukupolven teknologioissa ja palveluissa.

15.4.2015

Nokia ilmoitti aloittaneensa navigointi-, kartta- ja sijaintipalvelutietoja tarjoavan HERE-liiketoimintansa strategisten vaihtoehtojen arvioinnin. Taustalla oli ehdotettu yhdistyminen Alcatel Lucentin kanssa.

Toukokuu

12.5.2015

Nokia juhli 150-vuotispäiväänsä: yhtiö aloitti 1800-luvulla puuhioketehtaan Lounais-Suomessa, nousi matkapuhelimissa globaaliin johtoasemaan ja uudistuu jälleen kerran voidakseen tarjota verkostoituneen maailman hyödyt kaikille ihmisille.

27.5.2015

Nokia Networks ilmoitti allekirjoittaneensa sopimuksen Eden Rock Communications LLC:n hankinnasta. Eden Rock on itseorganisoituvien verkkojen (selforganizing network, SON) uranuurtaja ja sen kehittämä Eden-NET on toimialan johtava keskitetty SON-monitoimittajaratkaisu. Järjestelyn tarkoituksena on vahvistaa Nokia Networksin SON-portfoliota.

Kesäkuu

1.6.2015

Nokia astui pilvi-infrastruktuurimarkkinoille 5G-valmiilla Airframe-dätakeskustuotteellaan, joka yhdistää pilvilaskennan hyödyt runkoverkon ja radioteknologian asettamiin vaatimuksiin.

16.6.2015

Nokia Technologies ja LG Electronics sopivat älypuhelimia koskevan patenttilisenssin myöntämisestä LG Electronicsille rojaltimaksua vastaan. Korealainen yhtiö liittyi yli 60 muun aktiivisen lisenssinsaajan joukkoon Nokia Technologiesin 2G-, 3G- ja LTEteknologioiden lisensointiohjelmassa.

Heinäkuu

20.7.2015

Nokia ja Korea Telecom kertoivat suunnittelevansa ensimmäisen IoT-laboratorion perustamista Etelä-Koreaan voidakseen tarjota IoT-osaamista pk-yrityksille. Tarkoituksena on luoda luja perusta teknologiselle ekosysteemille, joka yhdistää ihmiset ja laitteet.

29.7.2015

Nokia ilmoitti tuovansa markkinoille OZOn, markkinoiden ensimmäisen kaupallisesti tarjottavan virtuaalitodellisuuskameran. Ammattimaisten sisällöntuottajien tarpeisiin suunniteltu ja valmistettu OZO on ensimmäinen tuote Nokian uudessa digitaalisessa media-tuoteperheessä.

4.1.2016 ja 7.1.2016

Nokia tiedotti määräysvallan saavuttamisesta Alcatel Lucentissa ja järjestelyn loppuun saattamisesta kaikkia Alcatel Lucentin arvopapereita koskeneen julkisen vaihtotarjouksen onnistuneen lopputuloksen jälkeen.

Elokuu

3.8.2015

Nokia tiedotti solmineensa sopimuksen karttaja sijaintipalveluja tarjoavan HERE-liiketoimintansa myymisestä saksalaiselle autoteollisuuden yhteenliittymälle 2,8 miljardin velattomalla arvolla.

5.8.2015

Nokia tiedotti muuttaneensa osakkeensa kaupankäyntitunnuksen Nasdaq Helsingissä NOKIaksi. Kaupankäyntitunnuksen muutos liittyi vuonna 2015 vietettyyn Nokian 150-vuotisjuhlaan.

Syyskuu

10.9.2015

Nokia otettiin mukaan Dow Jones Sustainability -indeksiin tunnustuksena yhtiön ympäristö- ja yhteiskuntavastuuhankkeista.

Lokakuu

7.10.2015

Nokia tiedotti yhdistyneelle Nokialle ja Alcatel Lucentille suunnitellusta johtamis- ja organisaatiotärakenteesta, jolla valmistauduttisiin yhdistyneen yhtiön toimintoihin heti yhdistymisen jälkeen.

21.10.2015

Nokia ilmoitti saaneensa kaikki viranomaisluvut voidakseen edetä Alcatel Lucentin hankinnassa.

29.10.2015

Nokia julkisti suunnitelmansa 7 miljardin euron pääomarakenteen optimointiohjelmasta ja pääoman palautuksista osakkeenomistajille. Ohjelma koostuu noin 4 miljardin euron pääoman palautuksista osakkeenomistajille ja velkojen vähentämisestä noin 3 miljardilla eurolla. Lisäksi Nokia ilmoitti nopeuttavansa Alcatel Lucent -transaktiosta odotettavien vuotuisiin operatiivisiin kuluihin liittyvien synergiatavoitteidensa toteuttamisaikataulua: Nokia tavoittelee noin 900 miljoonan euron synergiaetujen saavuttamista operatiivisissa kuluissa vuositasolla vuoden 2018 aikana eli vuotta aikaisemmin kuin alun perin ilmoitettiin.

Marraskuu

4.11.2015

Nokia tiedotti, että suurten yritysten kasvihuonepäästöjen julkistamista edistävä maailmanlaajuinen organisaatio CDP antoi Nokialle täydet 100 pistettä ilmastonmuutosta koskevasta raportoinnista, ja Nokia säilytti paikkansa CDP:n pohjoismaisessa Climate Disclosure Leadership -indeksissä.

Nokia Networks ja China Mobile Research Institute ilmoittivat solmineensa aiesopimuksen strategisesta yhteistyöstä 5G:n kehittämisessä.

Joulukuu

2.12.2015

Nokian osakkeenomistajat antoivat ylimääräisessä yhtiökokouksessa vahvan tukensa Alcatel Lucentin hankinnalle vakuuttavalla 99,5 %:n enemmistöllä.

4.12.2015

Nokia ilmoitti saaneensa päätökseen HERE-liiketoimintansa myynnin saksalaiselle autoteollisuuden yhteenliittymälle.

14.1.2016

Nokia ja Alcatel Lucent juhlistivat ensimmäistä päivää, jolloin yhtiöt toimivat yhdistyneenä yhtiönä. Nokian viimeisin uudistumisprosessi oli siten saatettu päätökseen, ja yhdistynyt yhtiö on globaali johtaja yhteyksiä hyödyntävän maailman teknologioissa ja palveluissa.

Tunnuslukuja

Liikevaihto vuonna 2015

12,5 mrd EUR

Laimennettu osakekohtainen tulos vuonna 2015

0,31 EUR

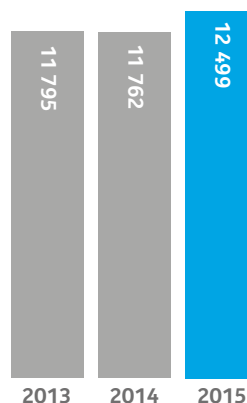
Liiketulos vuonna 2015

1,7 mrd EUR

Nettokassa 31.12.2015

7,8 mrd EUR

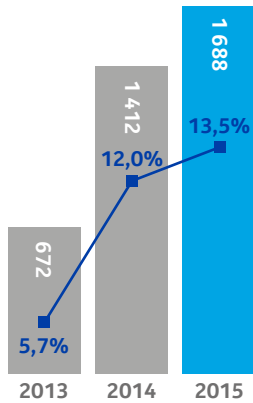
Liikevaihto (milj. EUR)

Tässä taulukossa esitetään yhteenveto Jatkuvien toimintojemme taloudellisista ja muista tunnusluvuista vuosilta 2015 ja 2014. Luvut perustuvat tässä vuosikertomuksessa esitettyyn konsernitilinpäätökseemme.

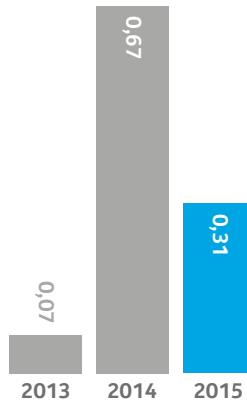
	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR	Muutos
1.1.-31.12.			
Liikevaihto	12 499	11 762	6 %
Nokia Networks	11 490	11 198	3 %
Nokia Technologies	1 024	578	77 %
Bruttokateprosentti	43,6 %	41,7 %	190 perusp.
Liikevoitto	1 688	1 412	20 %
Nokia Networks	1 096	1 210	-9 %
Nokia Technologies	719	343	110 %
Konsernin yhteiset toiminnot	-127	-142	-11 %
Liikevoittoprosentti	13,5 %	12,0 %	150 perusp.
Rahoitustuotot ja -kulut	-177	-401	-56 %
Tuloverokulut /-tuotot	-346	1 719	-
Tilikauden voitto	1 194	2 718	-56 %
Osakekohtainen tulos, EUR, laimennettu	0,31	0,67	-54 %
Henkilöstö keskimäärin			
Nokia Networks	55 509	50 557	10 %
Nokia Technologies	596	650	-8 %
Konsernin yhteiset toiminnot	585	292	100 %
Yhteensä	56 690	51 499	10 %
Liikevaihto markkina-alueittain			
Eurooppa	3 813	3 493	9 %
Lähi-itä ja Afrikka	1 177	1 053	12 %
Kiinan alue	1 712	1 380	24 %
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 230	3 289	-2 %
Pohjois-Amerikka	1 594	1 538	4 %
Latinalainen Amerikka	973	1 009	-4 %
Yhteensä	12 499	11 762	6 %

Liikevoitto (milj. EUR) ja liikevoittoprosentti

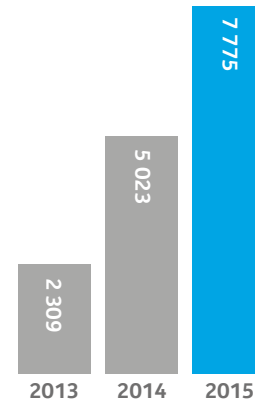

■ Liikevoitto
■ Liikevoittoprosentti

Laimennettu osakekohtainen tulos (EUR)

Nettokassa 31.12. (milj. EUR)

Organisaatorakenne ja raportoitavat segmentit vuonna 2015

Vuonna 2015 Nokiassa oli kaksi liiketoimintaa – Nokia Networks ja Nokia Technologies – myytyämme HERE-liiketoimintamme. Meillä oli kolme raportoitavaa segmenttiä taloudellista raportointia varten: Nokia Networks -liiketoimintaan kuuluvat Mobile Broadband ja Global Services -segmentit sekä Nokia Technologies.

HERE-liiketoiminta on raportoitu Lopetettuna toimintona vuoden 2015 kolmannelta neljänneksestä alkaen. Katso Liiketoimintakatsaus – Lopetetut toiminnot.

Organisaatorakenne ja raportoitavat segmentit vuonna 2016

Vuonna 2016 meillä on viisi liiketoimintaryhmää: Mobile Networks, Fixed Networks, IP/Optical Networks, Applications & Analytics ja Nokia Technologies.

Kiinassa Alcatel Lucentilla on yhteisyritys Alcatel Lucent Shanghai Bell (ASB). ASB on Kiinan ensimmäinen yhteisyritys, jossa on mukana ulkomainen sijoittaja, ja sen omistavat Alcatel Lucent (50 % ja lisäksi yksi osake) ja China Huaxin Post & Telecommunication Economy Development Center (China Huaxin, 50 % vähennettynä yhdellä osakkeella). ASB toimittaa kattavia televiestintäratkaisuja ja palveluja Kiinassa ja muualla maailmassa.

Elokuussa 2015 Nokia ja China Huaxin allekirjoittivat aiesopimuksen Nokian Kiinan tietoliikenneinfrastruktuuri liiketoiminnan (Nokia Kiina) ja ASB:n yhdistämisestä uudeksi yhteisyritykseksi. Aiesopimuksen mukaisesti Nokia arvioi omistavansa 50 % ja lisäksi yhden osakkeen uudesta yhteisyrityksestä ja China Huaxinin omistavan loput osakkeet. Yhteisyritykseen siirrettävistä olennaisista varoista saataisiin näiden käypään arvoon perustuva hyvitys. Uuden yhteisyrityksen odotetaan olevan vahva kansallinen voimavara Kiinassa ja pystyvän tuottamaan lisäarvoa molemmille

osapuolille. Nokia Kiina ja ASB ovat Kiinan televiestintäinfrastruktuurimarkkinan johtavia toimijoita, ja ne ovat molemmat edistäneet Kiinan kehitystä ja maan innovaatioita. Uuden yhteisyrityksen suunnitellaan toimivan englanninkielisellä nimellä Nokia Shanghai Bell, ja se on tarkoitus rekisteröidä Kiinan vapaakauppa-alueella Shanghaissa. Uudella yhteisyrityksellä olisi yksi hallitus, yksi johtoryhmä, yhtenäiset asiakas- ja liiketoiminnat sekä yksi integroitu tuotevalikoima ja tutkimus- ja tuotekehitys.

Taloudellista raportointia varten aiomme vuoden 2016 ensimmäisestä neljänneksestä alkaen yhdistää raportointimme kolmeksi raportoitavaksi segmentiksi: ensiksi, Ultra Broadband Networks, johon kuuluvat Mobile Networks ja Fixed Networks; sekä toiseksi, IP Networks and Applications, johon kuuluvat IP/Optical Networks ja Applications & Analytics. Kaikki neljä edellä mainittua liiketoimintaryhmää kuuluvat Nokia Networks-liiketoimintaan, ja kolmantena segmenttinä aiomme raportoida Nokia Technologies -liiketoiminnan tuloksesta.

Lisäksi aiomme raportoida segmenttitason tietoja konsernin yhteisistä toiminnoista ja muista toiminnoista, joihin kuuluvat konsernin tukitoiminnot sekä tietyt segmenteille kohdistamattomat liiketoiminnot.

IP-yhteyksiä hyödyntävän maailman teknologioiden ja palveluiden globaali johtava toimittaja

Sisällys

Toimitusjohtajan katsaus	12
Nokian rooli ohjelmoitavassa maailmassa	14
Arvomme	15
Nokian strategia	16
Hallintotapa ja johto	20
Nokia vuonna 2016	24
Networks-liiketoiminta vuonna 2016	25
Markkinakatsaus	25
Liiketoiminta ja organisaatio	25
Mobile Networks	26
Fixed Networks	27
IP/Optical Networks	28
Applications & Analytics	29
Bell Labs	30
Services	31
Myynti ja markkinointi	31
Tutkimus- ja kehitystoiminta	33
Patentit ja lisenssit	34
Kilpailu	34
Nokia Technologies vuonna 2016	35
Markkinakatsaus	36
Liiketoimintakatsaus	36
Strategia	37
Myynti ja markkinointi	37
Tutkimus- ja kehitystoiminta	38
Patentit ja lisenssit	38
Kilpailu	38
Lopetetut toiminnot	39
HERE-liiketoiminta	39
Devices & Services -liiketoiminta	39
Keskeiset alan trendit, jotka vaikuttavat toimintaan	40
Liiketoimintakohtaiset trendit	40
Networks-liiketoiminta	40
Nokia Technologies	42
Nokia-konserni	43
Kaikkiin liiketoimintoihimme vaikuttavat trendit	43

Toimitusjohtajan katsaus

Vuonna 2015 juhlimme 150-vuotista historiaamme. Tämä on huomattava saavutus, koska alallamme tulee ja menee lukuisia start-up-kokeiluja ja muita yrityksiä joka vuosi. Iästämme huolimatta meissä ei todellakaan näy mitään merkkejä hidastumisesta.

Alcatel Lucentin hankkiminen on koko alaa muokkaava tapahtuma, joka avaa kiehtovia uusia mahdollisuuksia meille ja asiakkaillemme. Yhdistyminen on taloudellisesti ja strategisesti perusteltu kaikilla tasoilla. Yhdistyminen tuo mukanaan muutakin: sen ansiosta pystymme tavoittelemaan visiotamme verkostoituneen maailman inhimillisten mahdollisuuksien laajentamisesta. Meillä on vahva asema menestyä ja tehdä hyviä asioita tässä nopeasti lähestyvässä uudessa maailmassa, jossa ihmiset ja esineet ovat verkon kautta yhä enemmän yhteydessä toisiinsa.

Uudessa Nokiassa on viisi liiketoimintaryhmää: Mobile Networks, Fixed Networks, IP/Optical Networks, Applications & Analytics ja Nokia Technologies. Nämä liiketoimintaryhmät aloittavat vahvalta pohjalta, ja ne ovat johtoasemassa monilla tärkeillä markkinasegmenteillämme. Lisäksi nämä liiketoimintaryhmät laajentavat toimintaamme mahdollistaen entistä älykkäämpien, tehokkaampien ja joustavampien verkkojen tarjoamisen asiakkaillemme.

Nokia ja Alcatel Lucent juhlistivat 14.1.2016 ensimmäistä päivää uudeksi Nokiaksi yhdistyneenä yhtiönä. Alcatel Lucentin hankinta vahvistaa asemaamme monilla alueilla. Pohjois-Amerikassa meistä tuli markkinajohtaja, Kiinassa olemme suurin toimittaja, jonka pääkonttori on maan ulkopuolella, ja Euroopassa, Latinalaisessa Amerikassa, Lähi-idässä ja Afrikassa kokomme suunnilleen kaksinkertaistui.

Jatkuvien toimintojen voitto ennen veroja vuonna 2015

1,5 mrd EUR

Pääomarakenteen optimointiohjelma

7 mrd EUR

Suunnitellut pääoman palautukset osakkeenomistajille

4 mrd EUR

Toinen tärkeä kehitysaskel vuonna 2015 oli kartta- ja sijaintipalveluja tarjoavan HERE-liiketoiminnan myynti saksalaiselle autoteollisuuden yhteenliittymälle joulukuussa. HERE on hyvällä pohjalla oleva vakiintunut liiketoiminta, ja uskomme, että se menestyy erittäin hyvin myös tästä eteenpäin.

Osoituksena kyvystämme tuottaa vahvaa rahavirtaa ja sitoutumisestamme lisäarvon luomiseen osakkeenomistajille tiedotimme lokakuussa 7 miljardin euron pääomarakenteen optimointiohjelma. Ohjelma koostuu 4 miljardin euron pääoman palautuksista osakkeenomistajille sekä velkojen vähentämisestä 3 miljardilla eurolla.

Nämä kehitysaskleet ovat muokanneet yhtiötämme perusteellisesti, ja olen erityisen ylpeä työntekijöidemme määrätietoisuudesta vuonna 2015. Vaikka vuosi lähti liikkeelle alavireisenä ja markkinaolosuhteet olivat vaikeat, kaksi jatkuvaa liiketoimintaamme – Nokia Networks ja Nokia Technologies – osoittivat jälleen kerran vahvalla taloudellisella tuloksellaan ja suorituskyvyllään johtoasemansa omilla toimintakentillään.

Liiketoiminnan tulos

Vuonna 2015 Jatkuvien toimintojemme voitto ennen veroja kasvoi yli 50 % yhteensä 1,5 miljardiin euroon. Liikevaihtomme oli 12,5 miljardia euroa eli 6 % enemmän kuin edellisvuonna.

“Alcatel Lucentin hankkiminen on koko alaa muokkaava tapahtuma, joka avaa kiehtovia uusia mahdollisuuksia meille ja asiakkaillemme. Sen ansiosta pystymme tavoittelemaan visiotamme verkostoituneen maailman inhimillisten mahdollisuuksien laajentamisesta.”

Nokia Networks in liikevaihto kasvoi 3 % vuonna 2015, ja keskityimme vahvaan kannattavuuteen vaikeista markkinaolosuhteista huolimatta. Nokia Networks in bruttokateprosentti viimeisellä neljänneksellä oli erinomainen 39,6 % – tämä oli kolmas peräkkäinen vuosineljännes, jonka aikana päästiin yli 39 %:n bruttokateprosenttiin.

Nokia Networks in merkittäviin saavutuksiin vuonna 2015 kuului China Mobilen kanssa lokakuussa solmittu kattava mobiiliverkkolaitteita ja palveluita koskeva puitesopimus, jonka arvo on 930 miljoonaa euroa.

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto kasvoi 77 % yhteensä 1,02 miljardiin euroon. Kasvu johtui positiivisesta lopputuloksesta useita vuosia kestäneessä patenttilisenssiin liittyneessä välimiesmenettelyssä Samsungin kanssa. Liikevoittonamme kasvoi vastaavasti 110 % verrattuna vuoteen 2014.

Välimiesmenettely koski Nokia Technologies in patenttiportfolion osaa. Nokia Technologiesilla on lukuisia muita patenteja, jotka eivät kuuluneet menettelyn piiriin. Lisäksi meillä on Nokia Technologies in ulkopuolella erillisiä patenttiportfolioita, jotka eivät myöskään sisältyneet välimiesmenettelyyn.

Tämän perusteella aiomme jatkaa Samsungin kanssa keskusteluita niistä immateriaaliomaisuutemme osista, jotka eivät kuuluneet välimiesmenettelyn piiriin. Samalla uskomme, että saamme Samsungilta lisätuottoja näillä alueilla.

Nokia Technologies esitteli heinäkuussa OZOn, joka on ensimmäinen kaupallisesti tarjottava ammattimaisille sisällöntuottajille suunniteltu virtuaalidollisuuskamera ja digitaalisten mediatuotteiden suunnitellun portfoliomme ensimmäisen jäsen. Olemme saaneet ylistäviä arvioita muun muassa Hollywoodista ja NASAsta, ja olemme innoissamme OZOn mahdollisuuksista muokata media-alaa.

Kestävä kehitys ja vuosi edessämme

Olen ylpeä siitä, että vahvan taloudellisen tuloksemme lisäksi saavutimme vuonna 2015 myös kestävästä kehityksestä koskevat tavoitteemme.

Toimintamme oli energiatehokkaampaa, minkä ansiosta toimistojemme ja tuotantolaitostemme kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt, mukaan lukien uusiutuvan energian ostot, vähenivät 12 %. Lisäksi esittelimme ensimmäisen hiilidioksidivapaan tukiasematuotteemme, joka yksinään pienentää tukiaseman energiankulutusta ja hiilidioksidipäästöjä jopa 70 %. Hiilidioksidipäästöt voidaan pienentää nollaan asti käyttämällä uusiutuvia energianlähteitä.

Syyskuussa pääsimme Dow Jones Sustainability -indeksiin tunnustuksena toiminnastamme taloudellisissa, ympäristö- ja yhteiskuntavastuuseen liittyvissä asioissa, ja marraskuussa CDP antoi meille täydet 100 pistettä Climate Change A-list -raportissaan ilmastonmuutokseen liittyvästä raportoinnistamme. CDP on

johtava maailmanlaajuinen organisaatio, joka toimii osakkeenomistajien ja yhtiöiden kanssa edistääkseen suurten yritysten kasvuhuonekaasupäästöjen raportointia.

Nämä ovat jännittäviä aikoja uudelle Nokialle. Toimialamme lähiaikojen haasteista huolimatta uskomme pystyvämme tarttumaan kolmeen suureen mahdollisuuteen, jotka ovat edessämme. Ensimmäinen niistä on kiinteiden, mobiili-, IP- ja valokuituverkkojen konvergenssi, jossa pystymme toimittamaan asiakkaillemme ainutlaatuisia uusia tuotteita ja palveluita osaamisemme ja asiantuntemuksemme ansiosta. Toisena mahdollisuutena on televiestinnän ja tietotekniikan lähentyminen, jossa pystymme tarjoamaan koko pelikentän muuttavia ratkaisuja.

Ja lopuksi kattavat valmiutemme sekä kärkipään tutkimus- ja innovaatiotoimintamme varmistavat, että pystymme hyödyntämään esineiden internetiin liittyvien tuotteiden, palveluiden ja liiketoimintamallien nousevaa trendiä. Tämä asema vahvistuu entisestään siirtyessämme joustavampaan verkkoon 5G-tekniikan pohjalta. Uusi verkostoitunut maailma tarjoaa suuria mahdollisuuksia meille kaikille – yhtä lailla sekä ihmisille että yrityksille. Kun keskitymme mahdollisuuksiin, joita tämä uusi maailma luo ihmisille, olemme ihanteellisessa asemassa tulevaisuutta varten.

Rajeev Suri
Toimitusjohtaja

Nokian rooli ohjelmoitavassa maailmassa

Meillä on johtava rooli verkostoitumisen ja digitalisaation uudessa vallankumouksessa, jossa ihmiset ja esineet ovat yhä laajemmin yhteydessä toisiinsa verkon kautta.

Me kutsumme tätä vallankumousta ohjelmoitavaksi maailmaksi. Se on maailma, joka tuo mukanaan uusia mahdollisuuksia vaikuttaa myönteisesti ihmisten elämään joka päivä ja parantaa verkkoyhteyksien hyödyntämistä.

Olemme luomassa uudenlaista verkkoa, joka on monipuolinen, älykäs ja luotettava. Olemme valmiit vastaamaan valtavaan tarpeeseen lisätä verkkojen suorituskykyä ja kattavuutta sekä yksinkertaistaa, optimoida ja automatisoida verkoissa kulkevia monimutkaisia tietovirtoja. Enää ei riitä, että verkot, data ja teknologia luovat tarvittavat yhteydet, vaan niiden pitää toimia älykkäästi ihmisten arjen rikastuttamiseksi.

Ohjelmoitavassa maailmassa ihmiset ja esineet ovat internetin kautta yhteydessä toisiinsa ja miljardien sensoreiden tuottamaan dataan. Tämä tarkoittaa aivan uutta mahdollisuutta vaikuttaa myönteisesti ihmisten tapaan elää ja työskennellä joka päivä – maailmasta voidaan tehdä tuottavampi, tehokkaampi, turvallisempi, terveellisempi, älykkäämpi ja kestävämpi.

Esimerkiksi liikenne voidaan mullistaa yhdistämällä liikennepalvelut matkustajien tarpeisiin ja turvallisuusvaatimuksiin, luonnonvaroja voidaan säästää käyttämällä älykkäitä mittaus- ja energiasovelluksia, ja pankkien ja kauppojen palveluiden automatisointi yksinkertaistaa arkeamme.

Enää ei kuitenkaan riitä nykyisten verkkojen parantaminen entiseen tapaan. Tarvitaan uusi lähestymistapa, jossa verkko ei ole rajoittava tekijä vaan mahdollistaja ja vauhdittaja, joka tarjoaa rajattomia ja kaikkialle ulottuvia verkkoyhteyksiä, joiden ansiosta uudet palvelut ja sovellukset voivat levitä ilman rajoituksia.

Verkossa tarvitaan hajautettua ja linkitettyä älykkyyttä, valtavaa joustavuutta resurssien hallinnassa sekä kykyä mukautua dynaamisesti ja reaaliaikaisesti kysynnän vaihteluun.

“Olemme luomassa uudenlaista verkkoa, joka on monipuolinen, älykäs ja luotettava. Se pystyy yksinkertaistamaan, optimoimaan ja automatisoimaan monimutkaisia tietovirtoja ja toimii älykkäästi ihmisten arjen rikastuttamiseksi.”

Olemme aina keskittyneet kehittämään teknologiaa ihmisten palvelukseen. Visionamme on laajentaa teknologian inhimillisiä mahdollisuuksia verkostoituneessa maailmassa. Olemme sitoutuneet neljään keskeiseen johtoajatuksen teknologiamme suunnittelussa ja toimittamisessa, jotta ihmiset voivat kukoistaa ohjelmoitavassa maailmassa:

1. Askeleen edellä kulkevaa tekniikkaa

Käytämme itseohjautuvaa teknologiaa, joka toimii näkymättömästi taustalla ja mukautuu ennakoitujen ihmisten tarpeita. Koska verkko on yhä enemmän kaikkialla läsnä, sen on toimittava huomaamattomasti ja älykkäästi.

2. Teemme edistyneestä teknologiasta yksinkertaista

Valitsemme, luomme ja sovellamme teknologiaa harkiten, jotta sen käyttö on vaivatonta ja intuitiivista kaikille asiakkaille ja loppukäyttäjille riippumatta teknologian taustalla olevasta suorituskyvystä ja monimutkaisuudesta.

3. Tinkimätön suunnittelu ja toteutus

Teknologiamme, verkkomme ja datamme ovat kestäviä ja luotettavia. Yksityisyyden suoja ja turvallisuus otetaan huomioon heti alussa eikä jälkikäteen ajateltuna. Laatuajattelu kattaa kaiken mitä teemme: järjestelmistä, prosesseista ja ohjelmistorajapinnoista asiakkaillemme tarjottaviin palveluihin. Tinkimätön asenne on kriittisen tärkeä ohjelmoitavan maailman tarvitsemissa verkoissa ja luo perustan sille, keitä me olemme ja miten me toimimme.

4. Perustana todellisuus

Suhtaudumme realistisesti siihen, miten teknologia voi vaikuttaa ihmisten arkeen. Innovaatiomme perustuvat ihmisten todellisten tarpeiden täyttämiseen ja päivittäisten kokemusten parantamiseen.

Kunnioitus on Nokian tärkeä arvo

Toimimme tinkimättömän rehellisesti, avoimesti ja yhteistyössä toisten kanssa pyrkien ansaitsemaan muiden kunnioituksen.

Arvomme

Haluamme olla ylpeistä saavutuksistamme–ja siitä, miten ne saavutamme. Pyrimme erinomaisiin tuloksiin arvoistamme tinkimättä. Toimimme aina äärimmäisen rehellisesti, inhimillisesti, eettisesti ja kestävästi.

Kunnioitus

Toimimme tinkimättömän rehellisesti, avoimesti ja yhteistyössä toisten kanssa pyrkien ansaitsemaan muiden kunnioituksen.

Haastaminen

Emme ole omahyväisiä, kysymme vaikeitakin kysymyksiä ja pyrimme aina vain parempaan suoritukseen oikeiden tulosten saavuttamiseksi.

Saavutukset

Otamme vastuuta ja tavoittelemme laatua, asetamme vaatimukset korkealle ja pyrimme toimintamme jatkuvaan parantamiseen.

Uudistuminen

Kehitämme jatkuvasti taitojamme, opimme uutta, otamme käyttöön uusia toimintatapoja ja mukaudumme meitä ympäröivään maailmaan.

Nokian strategia

Alcatel Lucentin hankinnan myötä innovointikykyimme, portfoliomme ja globaali mittakaavamme tuovat meille johtoaseman yhä yhdistyneemmän maailman ytimessä olevien teknologioiden muokkaamisessa ja käyttöönotossa.

Kehitämme maailman vaativinta mobiilimarkkinaa

Etelä-Korean mobiilimarkkina on edistynyt, ja korealaiset asiakkaat ovat vaativia. Työskentelemme maan johtavien operaattoreiden kanssa 5G:n ja esineiden internetin tuomiseksi tälle dynaamiselle markkinalle. Yhdessä SK Telecomin kanssa saavutimme testeissä 19,1Gb/s:n siirtonopeuden radioverkossa. Olemme myös perustaneet maan ensimmäisen IoT-laboratorion Korea Telecomin kanssa.

“Hyödynnämme kattavan ja yhtenäisen portfoliomme vahvuutta auttaaksemme asiakkaitamme tarttumaan murroksessa olevan toimialamme mahdollisuuksiin.”

Pystymme muuttamaan toimialaamme, jossa seuraavat avaintrendit vauhdittavat teknologian kehitystä ja murrosta:

- tiedonsiirto kasvaa ennennäkemättömällä tavalla kuluttajien käyttäessä videoitoista, sosiaalista mediaa ja muita pilvipohjaisia palveluja yhä enemmän mobiililaitteiden kautta;
- liiketoimintaprosessien ja ihmisten elämän jatkuva digitalisoituminen tuottaa valtavia määriä analysointia ja hallintaa vaativaa dataa, kun palvelut ja kokonaiset toimialat perustuvat yhä enemmän pilvipohjaisiin sovelluksiin ja esineiden internetistä on tulossa todellisuutta;
- verkkojen ja sovellusten tietoturvalle ja yksityisyyden suojalle asetetaan yhä tiukempia vaatimuksia, jotta voidaan suojata yhteyksistä ja datasta yhä enemmän riippuvaiset yksityishenkilöt, yritykset, julkiset palvelut ja kansalliset edut;
- erilaiset verkkoteknologiat – mobiili-, lanka-, IP- ja valokuituverkot- yhdentyvät verkon suorituskyvyn ja kannattavuuden parantamiseksi ja verkkopalveluiden yksinkertaistamiseksi;
- tietoliikenne- ja IT-ala lähestyvät toisiaan otettaessa käyttöön virtualisoituja verkkoja, joita hallitaan laitteistoista erillään olevilla pilvipohjaisilla ohjelmistosovelluksilla ja -alustoilla käyttäen yhä laajemmin avoimeen lähdekoodiin perustuvia ekosysteemejä ohjelmointirajapintojen kautta.

Toimialan muuttuessa myös markkinoiden tarjoamat mahdollisuudet muuttuvat. Operaattorit ovat muutoksen edessä: matkapuhelintilaajien määrän kasvu hidastuu, tilaajakohtainen liikevaihto laskee ja kasvavat datamäärät lisäävät liikennettä operaattoreiden verkoissa. Vaikka verkon tehostaminen on avainasemassa, myös tilaajakannan mukaan skaalautuminen ja palvelutarjonnan monipuolistaminen on erittäin tärkeää.

Samanaikaisesti yritykset ja internetin palveluntarjoajat vaativat verkoilta suurempaa joustavuutta voidakseen vastata IT- ja televiestintäteknologioiden lähentymiseen ja hyödyntää pilvipohjaisten ohjelmistoalustojen skaalautuvuutta ja tehokkuutta.

Voidaksemme hyödyntää näitä mahdollisuuksia strategiamme keskittyä neljään osa-alueeseen:

- 1. Johtoasema verkkoinfrastruktuurissa yhdistämällä mobiili-, kiinteät, IP- ja valokuituverkot ja optimoimalla ne pilviratkaisuilla ja pilvikäyttöä varten**
- 2. Lähialoille laajentuminen ja johtoaseman saavuttaminen ohjelmistoissa liittyen verkkojen optimointiin, palveluinnovaatioihin ja asiakaskokemuksen parantamiseen**
- 3. Monipuolistuminen tarjoamalla suorituskykyisiä ja joustavia verkkoja suurille yhtiöille**
- 4. Esineiden internetin luomien liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntäminen**

Seuraavien sivujen esimerkit merkitsevät IoT-ekosysteemissä toimiville uusille liiketoimintamalleja ja luovat uusia tulonlähteitä verkkotoimittajille, myös meille. Hyödynnämme kattavan ja yhtenäisen verkkoinfrastruktuurin, ohjelmistot, palvelut ja kehittyneet teknologiat käsittävän portfoliomme vahvuutta auttaaksemme asiakkaitamme—teleoperaattoreita, viranomaisia, yrityksiä ja internetin palveluntarjoajia—vastaamaan murroksessa olevan toimialamme haasteisiin ja tarttumaan sen tarjoamiin uusiin mahdollisuuksiin.

1

Johtoasema verkkoinfrastruktuurissa yhdistämällä mobiili-, kiinteät, IP- ja valokuituverkot ja optimoimalla ne pilviratkaisuilla ja pilvikäyttöä varten

Kattavat mobiili-, lanka-, IP- ja valokuituverkot käsittävällä portfoliollamme olemme yksi globaaleista markkinajohtajista teleoperaattoreiden verkoissa. Haemme jatkossakin kannattavuutta pitämällä kustannukset kurissa äärimmäisen tehokkaalla toimintamallillamme. Lisäksi parannamme verkkojemme tehokkuutta ja suorituskykyä eri liiketoimintaryhmiemme teknologioilla luodaksemme yhden saumattoman verkon kaikkia palveluita varten. Hyödyntämällä synergioita eri tuote- ja palvelualueidemme välillä –esimerkiksi kupari-, valokuitu-, ja LTE-yhteydet sekä tulevaisuudessa myös 5G-annamme asiakkaillemme mahdollisuuden joustavasti ja taloudellisesti luoda

räätälöityjä laajakaistayhteyksiin perustuvia ratkaisuja. Muita alueita, joilla hyödynämme yhtenäistä portfoliotamme, ovat ohjelmistopohjaiset verkot (SDN), pilvipalveluihin siirtyminen ja backhaul-ratkaisut. Lisäksi vahvistamme johtoasemaamme innovaatioilla uuden sukupolven teknologioissa: 5G mobiiliverkoissa, TWDM-PON ja XG-FAST kiinteissä verkoissa ja 400 G-/1 TB -siirto valokuituverkoissa.

2

Lähialueille laajentuminen ja johtoaseman saavuttaminen ohjelmistoissa liittyen verkkojen optimointiin, palveluinnovaatioihin ja asiakaskokemuksen parantamiseen

Tavoitteenamme on saavuttaa johtoasema verkkojen ohjelmistoalustoissa, jotka auttavat asiakkaitamme saamaan enemmän arvoa verkoistaan. Olemme luomassa yhtenäisen ohjelmisto- ja sovellusperheen kokoamalla yhteen verkkotoimintojen virtualisoinnin (Network Functions Virtualization, NFV), ohjelmistopohjaiset verkot (Software-Defined Networks, SDN) sekä edistyneet sovellukset ja analytiikan, jotta asiakkaamme voivat helpommin hallita, skaalata, automatisoida, varmistaa ja hyödyntää kaupallisesti verkkojaan intuitiivisilla pilvipohjaisilla sovelluksilla.

Vahvat tuotteemme ja palvelumme käsittävät tällä alueella tilajahallinnan, laitehallinnan, IP Multimedia alajärjestelmät ja asiakaskokemuksen hallinnan, ja niillä lujitetaan ennestään vahvoja suhteitamme operaattoriaasiakkaisiin infrastruktuuriosaamisemme tukemana. CloudBand- ja Nuage-tuotteet laajentavat ohjelmisto-osaamisemme yritysmarkkinoille. Samalla kehitämme alustoja, jotka liittyvät tietoturvaan, yhteyksien hallintaan ja sovellusten jakamiseen esineiden internetissä sekä verkko-, asiakas- ja liiketoiminta-analytiikkaan.

3

Monipuolistuminen tarjoamalla suorituskykyisiä ja joustavia verkkoja suurille yhtiöille

Yritysten lisääntyvä digitalisaatio tarjoaa kasvumahdollisuuksia teleoperaattoreista muodostuvan ensisijaisen asiakaskuntamme ulkopuolella. Painotamme koko internetissä toimivia palveluntarjoajia, Fortune 500 -teknologiayrityksiä ja julkisen sektorin toimijoita, jotka tarvitsevat tehokkaita verkkoja ja haluavat hyödyntää televiestintä- ja IT-tekniologioiden lähentymistä. Hyödynämme Nuagen SDN-osaamista yritysten datakeskusliiketoiminnassa sekä laajennamme IP- ja valokuitu-ratkaisuilla uusille toimialoille kuten energia- ja kuljetusalalle.

Valtaamme LTE-asiantuntemuksellamme alaa turvallisuusalan mobiiliverkoissa ja tarjoamme ohjelmistoalustojamme yritysasiakkaille.

4

Esineiden internetin luomien liiketoimintamahdollisuuksien hyödyntäminen

Strategiaamme ohjaa visiomme ohjelmitavasta maailmasta, jossa ihmiset ja miljardit fyysiset esineet ovat yhteydessä toisiinsa. Ohjelmitavassa maailmassa automaattinen analytiikka parantaa ja yksinkertaistaa ihmisten elämää, alentaa kustannuksia ja optimoi yritysten toimintaa. Tulevaisuuden mahdollisuuksia ovat esimerkiksi liikenneonnettomuuksien vähentäminen ja liikennevirtojen optimointi itsestään ajavilla autoilla, veden, energian ja muiden arvokkaiden hyödykkeiden säästäminen älykkäillä valvontajärjestelmillä, liikennevirtojen ja energiankulutuksen optimoiminen älykkäissä kaupungeissa, ihmisten hyvinvoinnin parantaminen ennakoivaa hoitoa ja etäseuranta tukevilla digitaalisilla terveyssovelluksilla, yleisen turvallisuuden ja lennokkien luotettavuuden parantaminen lennonohjauksjärjestelmillä, onnettomuuksien uhrien selviytymisen mahdollisuutta ja pelastushenkilöstön turvallisuutta parantavat sijaintitietoon ja lisättyyn todellisuuteen perustuvat sovellukset sekä aivan uudet elämykset mahdollistava virtuaalitodellisuus.

Esineiden internetillä (Internet of Things, IoT) on ratkaiseva asema visiomme viemisessä käytännön elämään. Se luo uuden tilaisuuden kaikilla asiakas- ja teknologiasegmenteillä, ja tartumme tähän kaksitahoisella strategialla. Ensinnäkin suunnittelemme, rakennamme ja optimoimme verkkoinfrastruktuuriaamme täyttääksemme esineiden internetin suuremmat ja moninaisemmat suorituskykyvaatimukset: verkon on oltava skaalautuva, joustava, pilvipohjainen, tehokas ja turvallinen. Esineiden internetissä on olennaista siirtää valtavia datamääriä pienellä viiveellä. Siksi olemme luomassa IoT-yhteysratkaisustamme vahvaa portfoliota, joka mukautuu erityisiin asiakastarpeisiin LTE-pohjaisista mobiiliverkoista kapeakaistaisiin IoT-ratkaisuihin sekä LTE-M- ja 5G-yhteyksiin. Lisäksi vastaamme esineiden internetin lukuisiin käyttötarkoituksiin kattavilla ratkaisuilamme, joita ovat esimerkiksi IoT Core, tietoturva ja alustat. Toiseksi olemme luomassa tuotteiden ja palveluiden ekosysteemiä, joka mahdollistaa erityiset käyttötavat langattomissa sovelluksissa, yleisessä turvallisuudessa, digitaalisessa terveydessä, teollisuuden tietoliikenteessä ja älykkäissä kaupungeissa.

Hallintotapa ja johto

Meillä on vahva ja kokenut johto, jolla on monipuolinen kokemus tietoliikenteestä ja teknologiasta, talousasioista, myynnistä ja operatiivisesta toiminnasta sekä monilta muilta alueilta.

Nokian johtokunnan monipuolisella kokemuksella on ollut keskeinen merkitys Nokian viime vuosien aikana tapahtuneessa muutoksessa toimialan innovaatiojohtajaksi seuraavan sukupolven teknologioissa ja palveluissa.

Nokian johtokunta vastaa kaikista konsernitason asioista, kuten strategiasta ja koko liiketoimintaportfoliosta.

Rajeev Suri
Toimitusjohtaja

Samih Elhage
Mobile Networks
-liiketoimintaryhmän
johtaja

Federico Guillén
Fixed Networks
-liiketoimintaryhmän
johtaja

Basil Alwan
IP/Optical Networks
-liiketoimintaryhmän
johtaja

Bhaskar Gorti
Applications
& Analytics
-liiketoimintaryhmän
johtaja

Timo Ihamuotila
Talous- ja
rahoitusjohtaja

+ Johtokunnan ansioluettelot ovat sivuilla 22-23 ja 83-85

**Hans-Jürgen
Bill**
Henkilöstöjohtaja

**Kathrin
Buvac**
Strategiajohtaja

**Ashish
Chowdhary**
Asiakasliike-
toimintajohtaja

**Barry
French**
Markkinointijohtaja

**Marc
Rouanne**
Innovaatio- ja
operatiivinen
johtaja

**Maria
Varsellona**
Lakiasianjohtaja

**Ramzi
Haidamus**
Nokia
Technologies
-liiketoiminnan
johtaja

Nokian johtokunnan jäsenet

Johtokunnan puheenjohtajana toimii Rajeev Suri, ja siinä on kolmetoista (13) jäsentä: toimitusjohtaja, viisi (5) liiketoimintaryhmän johtajaa ja seitsemän (7) liiketoimintayksikön johtajaa:

Rajeev Suri

s. 1967

Nokia Oyj:n toimitusjohtaja

Rajeevillä on yli 26 vuoden kansainvälinen kokemus, ja johtajana hän haluaa ennen kaikkea luoda arvoa ja tarjota teknologiaa, joka vaikuttaa myönteisesti ihmisten elämään. Hän on ollut Nokian palveluksessa vuodesta 1995 ja toiminut yhtiössä monissa eri johtotehtävissä. Nokia Solutions and Networks liiketoiminnan johtajana Rajeev käänsi tuloksen selkeään nousuun. Nokian toimitusjohtajana hän on auttanut muuttamaan Nokian globaaliksi johtajaksi teknologioissa, joiden avulla sekä ihmiset että esineet ovat yhteydessä toisiinsa. Rajeevin johdolla Nokia on ottanut merkittäviä kehitysaskelaita, joista kertovat Alcatel Lucentin hankinta ja markkina-arvomme kasvu. Hän on myös Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehitystä laajakaistan avulla edistävän komission (Broadband Commission for Sustainable Development) jäsen.

Rajeevillä on Bachelor of Engineering -tutkinto (Electronics and Telecommunications) Manipal Institute of Technologystä, Karnatakasta, Intiasta.

Samih Elhage

s. 1961

Mobile Networks -liiketoimintaryhmän johtaja

Samihilla on yli 25 vuoden kokemus tietoliikennealalta. Hänellä on vahva kokemus liiketoiminnan uudistamisesta luomalla ja toteuttamalla uusia toimintamalleja ja strategioita, joilla saavutetaan globaaleilla markkinoilla kestävä kasvua ja tuottoa. Samih aloitti Nokia Siemens Networks palveluksessa vuonna 2012 operatiivisena johtajana, ja vuodesta 2013 alkaen hän toimi myös Nokia Solutions and Networks talousjohtajana.

Samihilla on Bachelor of Electrical Engineering -tutkinto (telecommunications), University of Ottawasta, Kanadasta, Bachelor of Economics tutkinto University of Ottawasta, Kanadasta, ja Master of Electrical Engineering -tutkinto (telecommunications) École Polytechnique de Montréalista, Kanadasta.

Federico Guillén

s. 1963

Fixed Networks -liiketoimintaryhmän johtaja

Federicolla on yli 25 vuoden kokemus tietoliikennealalta, ja viimeksi hän toimi Alcatel Lucentin Fixed Networks -liiketoiminnasta vastaavana johtajana. Tätä ennen hän johti Alcatel Lucentin Espanjan yksikköä ja vastasi Telefónica Global -asiakkuustiimistä.

Federicolla on useita tutkintoja, kuten Master-tutkinto (Switching & Communication Architectures) ETSIT Universidad Politécnica de Madridista, Espanjasta, ja Master-tutkinto (International Management) ESC Lyonista and Alcatelista, Ranskasta.

Basil Alwan

s. 1962

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän johtaja

Basil toimi aiemmin Alcatel Lucentin IP Routing & Transport -liiketoiminnasta vastaavana johtajana. Tämä liiketoiminta kasvoi markkinoiden toiseksi suurimmaksi palveluntarjoajaksi IP/MPLS-reitityksessä yli 400 asiakkaallaan ja yli 120 maata kattavalla tarjonnallaan. Basil siirtyi Alcatel Lucentin palvelukseen vuonna 2003 TiMetra Networks oston yhteydessä. Hän oli Silicon Valleyssa toimineen, reitittimiin ja IP/MPLS-verkkoihin keskittyneen TiMetran perustaja ja toimitusjohtaja.

Basililla on Bachelor-tutkinto (Computer Engineering) University of Illinois at Urbana-Champaignista, Yhdysvalloista.

Bhaskar Gorti

s. 1966

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän johtaja

Bhaskar johti Alcatel Lucentilla liiketoimintayksiköitä, jotka kehittivät teknologioita verkkotoimintojen virtualisointiin ja pilvipalveluihin, muun muassa verkkotoimintojen virtualisointia. Ennen Alcatel Lucentille siirtymistään Bhaskar toimi Oracle Communicationsin Global Business Unitin johtajana (Senior Vice President and General Manager) vuosina 2006–2015. Tätä ennen hän työskenteli Portal Softwaressa, joka myytiin Oracle Corporationille vuonna 2006.

Bhaskarilla on Bachelor-tutkinto (Electrical Engineering) National Institute of Technologystä, Warangalista, Intiasta, sekä Master of Science -tutkinto (Electric Engineering) Virginia Techista, Yhdysvalloista.

Ramzi Haidamus

s. 1964

Nokia Technologies -liiketoiminnan johtaja

Ramzi on teknologialisensoinnin asiantuntija, ja hänellä on vahva kokemus liiketoiminnan johtamisesta ja innovoinnista. Ennen tuloaan Nokiaan hän oli 17 vuotta Dolbyn palveluksessa auttaen sitä kasvamaan maailmanluokan patenttilisensiointiorganisaatioksi.

Ramzilla on BS-tutkinto (electrical engineering) ja MS-tutkinto (computer engineering) University of the Pacificista, Kaliforniasta, Yhdysvalloista, ja hän on suorittanut syventäviä opintoja Stanfordin yliopistossa, University of California at Berkeleyssä, Harvardin yliopistossa sekä Center for Creative Leadershipissä, Yhdysvalloissa.

Timo Ihamuotila

s. 1966

Talousjohtaja

Timo vastaa Nokian talousasioista, mukaan lukien ulkoinen ja sisäinen raportointi, liiketoiminnan tulosten seuranta ja pääoman kohdistaminen. Lisäksi hän valvoo sijoittajasuhteita, yritysjärjestelyjä, konsernirahoitusta ja Nokia Growth Partners -ohjelmaa. Hän on ollut Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2007. Timo tuli Nokian palvelukseen vuonna 1993, ja hänen tehtävänsä Nokiassa ovat vaihdelleet myynnistä liiketoimintayksikön johtamiseen ja riskienhallinnasta konsernirahoitukseen. Hän uskoo lujasti yrityskulttuuriin, joka perustuu vahvoihin arvoihin ja visioon.

Hans-Jürgen Bill

s. 1960

Henkilöstöjohtaja

Hans-Jürgenillä on yli 20 vuoden kokemus telealalta. Ennen Nokia Siemens Networksille siirtymistään hän toimi useissa eri tehtävissä Siemensillä, jonka palveluksessa hän aloitti vuonna 1983. Kun Nokia Siemens Networks muodostettiin vuonna 2007, Hans-Jürgenistä tuli Länsi- ja Etelä-Euroopan alueesta vastaava johtaja. Hän aloitti Nokia Siemens Networksin henkilöstöasioista vastaavana johtajana vuonna 2009 ja Nokian henkilöstöasioista vastaavana johtajana vuonna 2014.

Kathrin Buvac

s. 1980

Strategiajohtaja

Kathrinilla on yli 15 vuoden kansainvälinen kokemus tietoliikennealalta. Nokia Networksin päästrategina Kathrin oli mukana luomassa yhtiön visiota ja strategiaa, ja hänen vastuualueisiinsa kuuluvat markkinaennusteet, portfoliostrategia ja liiketoiminnan kehittäminen. Näiden lisäksi hän johtaa Nokian Esineiden internet -strategiaa. Ennen nykyistä tehtäväänsä hän oli Nokia Solutions and Networksin Chief of staff to the CEO vuosina 2011-2013.

Aiemmin Kathrin on työskennellyt Siemensin ja EADS Aerospace and Defencen palveluksessa.

Ashish Chowdhary

s. 1965

Asiakasliiketoiminnan johtaja

Ashishilla on yli 25 vuoden kansainvälinen kokemus yritys- ja tietoliikennesektoreilta, ja hänet tunnetaan vahvoista tuloksistaan. Ashish on johtanut useita alueellisia ja globaaleja organisaatioita, ja hän on toiminut muun muassa Nokia Networksin Global Servicesin johtajana sekä Aasian, Lähi-idän ja Afrikan asiakasliiketoiminnan johtajana. Hän oli Nokia Networksin johtokunnan jäsen vuodesta 2009 Alcatel Lucentin hankintaan asti.

Barry French

s. 1963

Markkinointijohtaja

Barry tuli Nokian palvelukseen vuonna 2006, ja hänellä oli erittäin merkittävä rooli Nokia Networksia muodostettaessa ja myöhemmin sen muuttamisessa tuloksekkaaksi yksiköksi. Aikaisemmin hän on toiminut johtajana mm. teknologiaan, yritysten uudelleenjärjestelyihin ja politiikkaan liittyvissä tehtävissä. Hänellä on Master-tutkinto (International Affairs) Columbia Universityn School of International and Public Affairsista, New Yorkista, Yhdysvalloista.

Marc Rouanne

s. 1963

Innovaatio- ja operatiivinen johtaja

Marcilla on yli 20 vuoden kansainvälinen kokemus tietoliikennealan johtotehtävistä, ja hän on toiminut tutkimus- ja ja kehitystehtävissä, asiakasliiketoiminnassa ja tuotehallinnassa Yhdysvalloissa, Ranskassa ja Suomessa. Hän tuli Nokian palvelukseen vuonna 2008 Alcatel Lucentilta ja sitä ennen Alcatelilta, joissa hän toimi useissa ylemmissä johtotehtävissä. Marc on vastannut Nokian Mobile Broadband liiketoiminnasta, ja tässä tehtävässä hän on onnistuneesti panostanut uusiin teknologioihin, vienyt yhtiön aivoimeen ekosysteemiin nopeuttaen markkinoille pääsyä, tehostanut vuosi vuodelta tuotekehitystä ja luonut vahvan laatukskeisen kulttuurin. Samalla hän on pyrkinyt tekemään Nokiasta suosituimman työnantajan kaikessa T&K-toiminnassa.

Maria Varsellona

s. 1970

Lakiasianjohtaja

Ennen tuloaan NSN:n palvelukseen vuonna 2013 Maria toimi lakiasianjohtajana Tetra Pakilla. Tätä ennen hän toimi monia vuosia johtavissa lakiasianttehtävissä GE Oil & Gasissa. Maria aloitti uransa yksityisellä sektorilla Italiassa ja Englannissa, ja hän on myös luennoinut kansainvälisestä sopimusoikeudesta Firenzen yliopistossa Italiassa.

Nokia vuonna 2016

Alcatel Lucentin hankinnan jälkeen meillä on viisi liiketoimintaryhmää: Networks-liiketoimintaan kuuluvat Mobile Networks, Fixed Networks, Applications & Analytics ja IP/Optical Networks sekä Nokia Technologies. Tässä osiossa esitetään yleiskatsaus Networks-liiketoiminnasta ja Nokia Technologies -liiketoimintaryhmästä.

Networks-liiketoiminta vuonna 2016

Networks-liiketoimintaamme kuuluu neljä liiketoimintaryhmää: Mobile Networks, Fixed Networks, IP/Optical Networks ja Applications & Analytics.

Markkinakatsaus

Kattava tuote- ja palveluvalikoimamme on suunnattu verkko- ja IP-infrastruktuurin ja ohjelmistojen sekä niihin liittyvien palveluiden markkinoille. Tämä kohdemarkkina käsittää mobiiliverkot, kiinteät verkot, IP-reitityksen ja valokuituverkot sekä ohjelmistoalustat ja sovellukset liiketoiminnan, verkkojen suorituskyvyn ja asiakaskokemuksen optimoimiseksi. Vaikka suurin osa tuotteistamme ja palveluistamme on suunnattu teleoperaattoreille, julkisen sektorin, suuryritysten, internetin palveluntarjoajien ja vertikaalien merkitys kasvaa.

Portfolioomme kohdistuva kysyntä perustuu yhä enemmän kaistanleveyden ja verkkokapasiteetin kasvavaan maailmanlaajuiseen tarpeeseen ihmisten elämän ja yritysten toiminnan digitalisoituessa. Tietoa täynnä olevat verkkosivut, pilvipohjaiset sovellukset ja videon käyttö valtaavat alaa, ja samalla yritykset siirtävät prosessejaan ja arvoketjujaan digitaaliseen maailmaan. Lisäksi erilaisten verkkoteknologioiden – mobiili-, kiinteiden, IP- ja valokuituverkkojen – konvergenssi parantaa verkkojen suorituskykyä ja kannattavuutta yksinkertaisten samalla kattavien verkkopalvelujen tarjoamista. Sama kehitys näkyy myös televiestinnän ja tietotekniikan lähentymisessä, minkä tuloksena verkot muuttuvat virtuaalisiksi ja niitä hallitaan käyttäen pilvialustoja ja sovelluksia. Tämä tarkoittaa ohjelmiston erottamista laitteista, ohjelmistorajapintoihin ja avoimeen lähdekoodiin perustuvia ekosysteemejä sekä älykkyyden siirtämistä runkoverkosta verkon reunoille tehokkuuden ja vasteaikojen parantamiseksi. Vain me pystymme tarjoamaan maailmanlaajuisesti yhtenäisen ja kattavan portfolion, mikä antaa meille vahvan kilpailuaseman näiden mahdollisuuksien hyödyntämisessä.

Liiketoiminta ja organisaatio

Networks-liiketoimintaamme kuuluu neljä liiketoimintaryhmää: Mobile Networks, Fixed Networks, IP/Optical Networks ja Applications & Analytics. Näitä liiketoimintaryhmiä yhdistää syvä osaaminen ja johtajuus verkkoteknologioiden keskeisillä osa-alueilla – älykkäissä tuotteissa ja innovatiivisissa palveluissa mobiili-, kiinteitä ja IP-verkkoja varten ja monessa muussa.

Mobile Networks

Korkealaatuista, luotettavaa mobiililaajakaistaa.

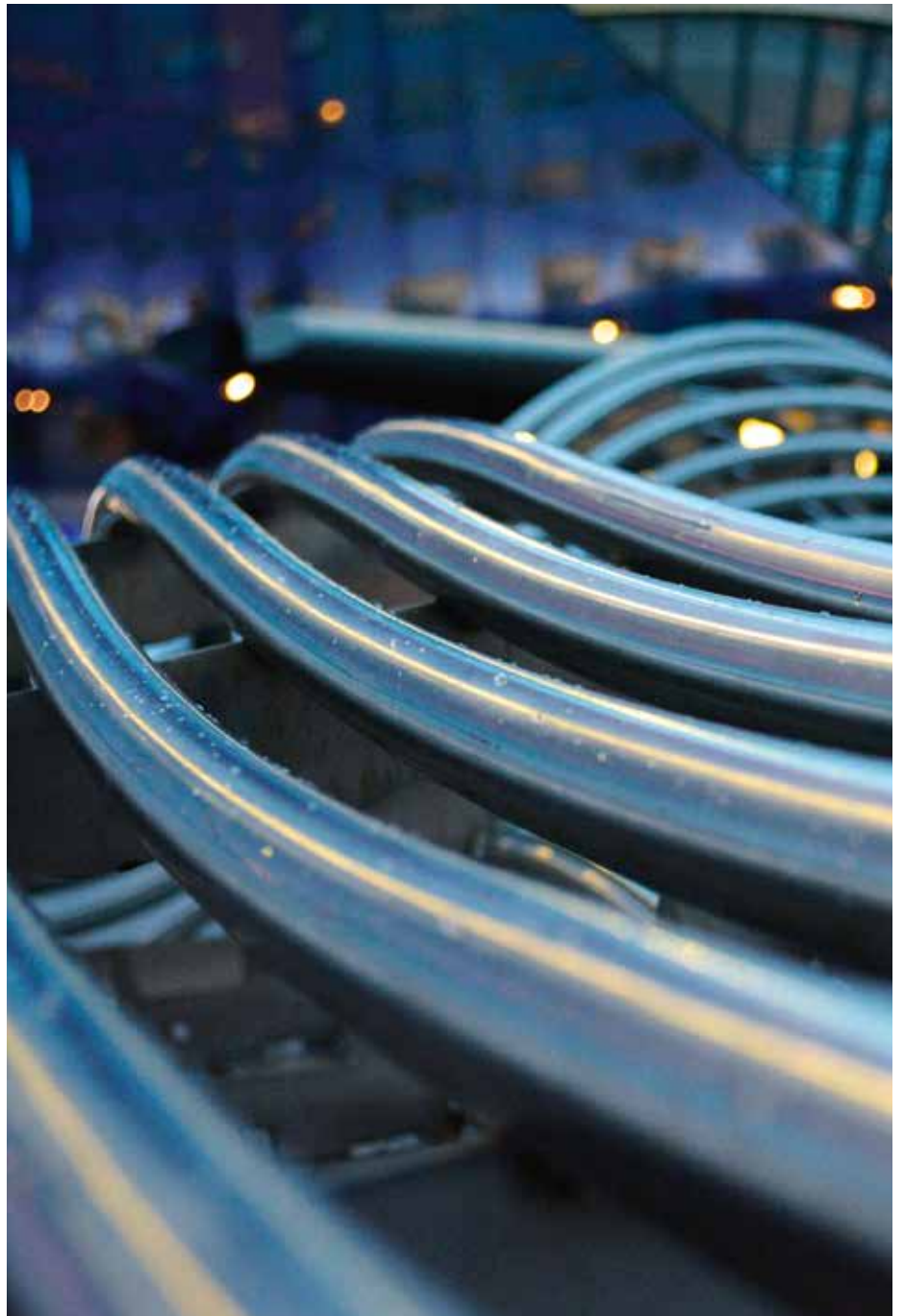
Mobile Networks -liiketoimintaryhmällä on toimialan johtava kattavien mobiiliverkkoratkaisujen portfolio, joka käsittää laitteistot, ohjelmistot ja palvelut teleoperaattoreille, yrityksille ja niihin liittyville markkinoille/vertikaaleille, kuten yleiseen turvallisuuteen ja esineiden internetiin. Tuoteportfolio sisältää makrotason radioverkkojen 2G-, 3G- ja LTE-teknologiaan perustuvat mobiilidata- ja puheratkaisut sekä siirtymisen tulevaan 5G-standardiin. Lisäksi Mobile Networksilla on kattava Converged Core -portfolio, joka sisältää markkinoiden johtavat ratkaisut tilaajatietojen hallintaan ja IP Multimedia -alajärjestelmiin sekä mahdollistaa täysin IP-pohjaiset yhteydet ja LTE-puheratkaisut (Voice over LTE, VoLTE). Tuotevalikoima kattaa pienten solujen sekä backhaul- ja fronthaul-ratkaisut (x-haul). Lisäksi Mobile Networksiin kuuluva vahva Services-organisaatio tukee asiakkaita mobiiliverkkojen suunnittelussa, käyttöönotossa, optimoinnissa ja ylläpidossa. Sen palvelujen kattavuus, laatu, tehokkuus ja innovaatiot tuottavat asiakkaille lisäarvoa viidellä liiketoiminta-alueella: Network Planning & Optimization, Network Implementation, Systems Integration, Managed Services ja Care.

Fixed Networks

Enemmän kaistaa useammille, nopeammin.

Fixed Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa kupari- ja kuituyhteystuotteita sekä ratkaisuja ja palveluita, joilla tuodaan lisää kaistanleveyttä laajemmalle käyttäjäkunnalle entistä nopeammin ja kustannustehokkaammin. Liiketoimintaryhmän portfoliosta voidaan koota räätälöity teknologiayhdistelmä, jolla valokuituyhteys tuodaan asiakkaan kannalta kaikkein taloudellisimpaan kohtaan. Porfolio koostuu kehittyneistä kupariyhteysratkaisuista, kuten erittäin nopeasta digitaalisesta VDSL2-liittymästä ja innovatiivisesta vektoriteknologiasta, joka vähentää ylikuulumista ja parantaa suorituskykyä. Fixed Networks -liiketoimintaryhmä on uuden sukupolven kupariyhteysteknologioiden (esimerkiksi Vplus ja G.fast) johtava kehittäjä: nämä teknologiat tuovat koteihin entistäkin nopeammat dataliittymät. Fixed Networks kehittää myös kotikäyttöön tarkoitettuja valokuituratkaisuja, kuten GPON-kuituyhteysteknologiaa (Gigabit Passive Optical Networks), sekä johtavia uuden sukupolven valokuituyhteysteknologioita, kuten TWDM-PON-teknologiaa. Lisäksi sen valikoimaan kuuluvat digitaaliset kotikäyttöön tarkoitettut laitteet, joita käytetään esimerkiksi älytaloissa ja asiakaskokemuksen parantamisessa. Palveluportfolio muodostuu käyttöönotto-, ylläpito- ja asiantuntijapalveluista esimerkiksi kupari- ja kuituyhteyksien kehittämisessä, puhelinverkkojen uudistamisessa, verkkoasennuksissa, kaapeloinnissa sekä monitoimittajaratkaisujen ylläpidossa.

IP/Optical Networks

Pilveä varten optimoituja
IP- ja valokuituverkkoja.

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa keskeisiä järjestelmiä, ohjelmistoja ja palveluja IP-reititykseen ja optiseen tiedonsiirtoon internetissä ja maailmanlaajuisissa yhteyksissä tarvittavien suurikapasiteettisten verkkojen rakentamiseen. IP-reitittimet ymmärtävät internetin, erillisten IP-verkkojen ja MPLS-verkkojen (Multiprotocol Label Switching) globaalit rakenteet ja reitittävät paketit älykkäästi oikeisiin määränpäihin. Täysin IP-pohjaisiin arkkitehtuureihin siirtyminen lisää yhä tehokkaamman kytkennän ja reitityksen kysyntää. IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa IP-ratkaisuja kehittyneisiin kuluttaja-, yritys- ja mobiilipalveluihin: ratkaisut kattavat IP-runkoverkon ja -reunaverkot, langattomat pakettiverkot, langattomat backhaul-ratkaisut, IP/Ethernet Metro -teknologian ja liikenteen kokoamisen. Lisäksi IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa skaalattavia, joustavia ja dynaamisia pakettipohjaisia ja optisia tietoliikennetkaisuja, joilla maksimoidaan kaistanleveys, etäisyys ja luotettavuus pitkän matkan, alueellisissa ja kaupunkien valokuituverkoissa. Wavelength Division Multiplexing -teknologia ja aallonpituusreititys ovat vallitsevia valokuituteknologioita, joilla päästään suureen tiedonsiirto kapasiteettiin käyttämällä useita aallonpituuksia jokaisessa kuidussa ja reitittämällä aallonpituudet verkkoon dynaamisesti. IP-pohjaisia ja valokuituratkaisuja valvotaan ja hallitaan operaattorin SDN- ja verkonhallintajärjestelmillä, jotka mahdollistavat dynaamiset verkkopalvelut ja resurssien optimoinnin ohjelmoitavien IP- ja kuiturakenteiden kautta. Jotta verkoista saataisiin yhtä helppokäyttöisiä ja tehokkaita kuin pilvilaskennasta ja tallennuksesta tietoteknisissä sovelluksissa, Nuage Networks tarjoaa automatisoitua ja käytäntöihin perustuvaa datakeskusten hallintaa ja verkkoresurssien jakamista. Näitä ratkaisuja tukee kattava palveluvalikoima, joka auttaa asiakkaita verkkojen käyttöönotossa, ylläpidossa ja optimoinnissa SDN:n, NFV:n ja täysin IP-pohjaisten ohjelmoitavien verkkojen hyötyjen saavuttamiseksi nopeammin.

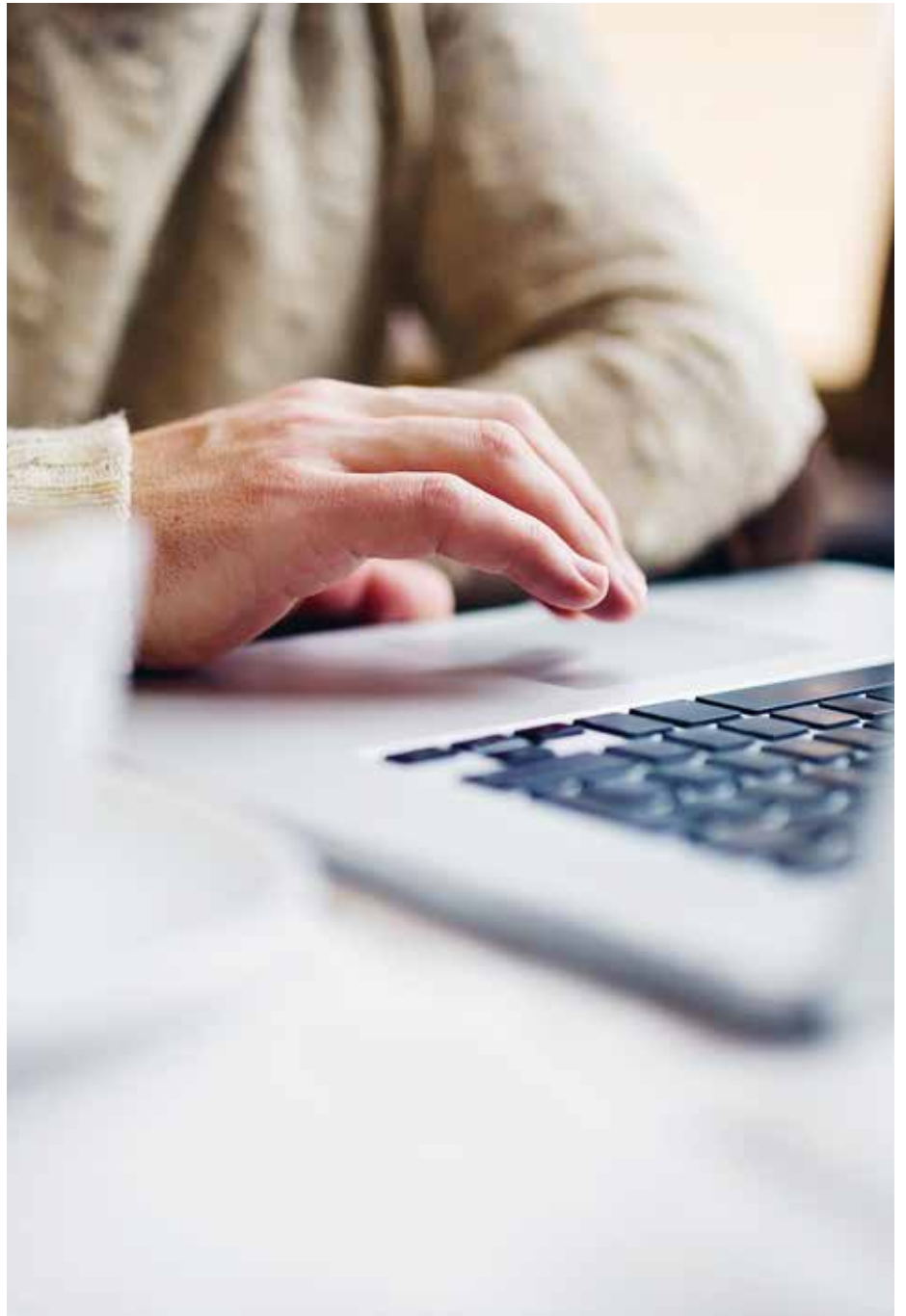

Applications & Analytics

Älykkäitä alustoja, jotka optimoivat ja automatisoivat verkon suorituskykyä.

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmä tarjoaa operaattoritasoisia sovelluksia ja ohjelmistoalustoja, joita käytetään tuotantojärjestelmissä ja liiketoiminnan tukijärjestelmissä, palveluiden kehittämisessä, toimittamisessa, optimoinnissa ja kaupallisessa hyödyntämisessä sekä asiakaskokemuksen parantamisessa. Niihin kuuluvat asiakas- ja verkkotoiminnassa tarvittavat ohjelmistot, kuten laitehallinta ja monikanavainen asiakaspalvelu, työkulkujen hallinta ja palvelulaadun varmistaminen; verkkojen hallinta ja itseorganisoituvat verkkoratkaisut monitoimittajaverkkojen hallintaa varten sekä verkon suorituskykyä optimoiva automatiikka; viestintä- ja yhteistyöratkaisut sekä pilvipohjaiset alustat operaattoreille ja yritysasiakkaille suunnattuja asiayhteyden sidottuja integroitua viestintäpalveluja varten; sopimus- ja laskutusratkaisut maksuohjelmien ja sopimusten toteuttamista varten; analytiikkaratkaisut ja algoritmit liiketoiminnan tulosten parantamiseksi maksimoimalla tilaajan ja verkossa kulkevan datan arvo; kattavat automaattiset ja ennakoivat tietoturvaratkaisut verkkojen, palvelujen, loppukäyttäjien ja IoT-laitteiden suojaamiseksi hyökkäyksiltä; IoT-alustat palveluiden ja ekosysteemien kehittämistä, toimittamista, hallitsemista ja kaupallista hyödyntämistä varten; sekä pilvihallinnan ja orkestroinnin CloudBand-ratkaisut, jotka mahdollistavat yhtenäisen pilvirakenteen ja NFV-alustan.

Lisäksi Networks-liiketoimintaa tukee kaksi yksikköä, Bell Labs ja Services.

Bell Labs

Teknologioita, jotka muokkaavat verkkojen tulevaisuutta.

Bell Labs on tutkimusorganisaatiomme, jonka tehtävänä on tuottaa mullistavia innovaatioita ihmiskunnan olemassaolon seuraavaan vaiheeseen. Bell Labs on uurastanut tämän inhimillisen haasteen parissa 90 vuotta, ja työn tuloksista kertovat lukuisat uraauurtavat innovaatiot, kahdeksan Nobelin palkintoa ja lukemattomat muut kunnianosoitukset.

XG-FASTilla usean gigan nopeuksia nykyverkoissa

Testasimme äskettäin Deutsche Telekomian kanssa XG-FASTia, joka on Bell Labsin kehittämän, markkinoilla olevan G.fast-tekniikan laajennus. Laboratoriotestissä päästiin yli 10 Gb/s:n nopeuteen, joka on noin 200 kertaa suurempi kuin kotitalouksien nykyiset laajakaistaratkaisut keskimäärin. Näillä nopeuksilla pystyy lataamaan 2 tunnin teräväpiirtoelokuvan alle 10 sekunnissa.

Services

Services-organisaatiomme keskittyy innovatiivisten palveluiden, ratkaisuiden ja monitoimittajavalmiuksien kehittämiseen mobiili-, kiinteiden ja IP-verkkojen ympärillä ja muilla osa-alueilla. Täysimittainen palveluportfoliomme vastaa asiakkaidemme nykyisiin ja tuleviin tarpeisiin, ja asiakaskuntamme käsittää mobiiliverkko-operaattorit, yritykset, viranomaiset, kuljetusteollisuuden ja vertikaalit.

Palvelujen toimittamisessa on ratkaisevaa asiakastyytyväisyys, laatu ja tehokkuus. Tämän saavuttamiseksi hyödynnämme paikallisia yhteyksiä asiakkaisiimme, kahden Global Delivery Centerin ja kahdeksan Service Delivery Hubin verkostoamme sekä uuden sukupolven jakelualustojamme. Palveluportfoliomme ja palveluiden jakelun parissa toimii 40 000 palveluasiantuntijaamme eri puolilla maailmaa.

Myynti ja markkinointi

Asiakasliiketoiminnan organisaatiomme (Customer Operations, CO) vastaa myynnin ja asiakassuhteiden hallinnasta neljässä verkkoliiketoimintaryhmässämme. Tiimit toimivat noin 130 maassa varmistaen, että olemme lähellä asiakkaitamme sekä fyysisesti että paikallisten markkinoiden ymmärtämisen osalta, ja auttavat luomaan ja ylläpitämään asiakassuhteita.

CO-organisaatio on jaettu seuraaviin seitsemään markkina-alueeseen. Tämän rakenteen tarkoituksena on auttaa meitä vastaamaan nopeasti ja tehokkaasti asiakkaiden vaatimuksiin sekä pitämään huolta olemassa olevista asiakassuhteista.

■ **Aasian ja Tyynenmeren alue sekä Japani** on monimuotoinen alue, jonka tietoliikennemarkkinat ulottuvat edistyneistä markkinoista, kuten Japanista ja Etelä-Koreasta, vielä kehitysvaiheessa oleviin markkinoihin, joita ovat esimerkiksi Bangladesh, Myanmar ja Vietnam. Teemme yhteistyötä markkina-alueen johtavien operaattoreiden kanssa, ja asiakkaitamme ovat muun muassa Indosat, KDDI, KT, LG Uplus, NBN Australia, NTT DoCoMo, Singtel, SK Broadband, SK Telecom, Smartfren, SoftBank, Spark, StarHub, Telekom Malaysia, Telekom Indonesia, Telkomsel, VNPT ja Vodafone. Meillä on tiivistä teknologiyhteistyötä Korean ja Japanin johtavien operaattoreiden kanssa sekä kaksi Service Delivery Hubia Japanissa ja Indonesiassa.

- **Euroopassa** toimimme kaikkien suurimpien operaattoreiden kanssa, esimerkiksi Deutsche Telekom, MegaFon, MTS Sistema, Orange, Telefónica, TeliaSonera ja Vodafone Group, joilla on miljoonia tilaajia. Meillä on merkittävää T&K-osaamista Euroopassa, ja siellä sijaitsee myös osa suurimmista teknologiakeskuksistamme, jotka työskentelevät tulevaisuuden mobiililaajakaistateknologioiden parissa. Meillä on Euroopassa yksi Global Delivery Center ja neljä alueellista Service Delivery Hubia.
- **Kiinan alueella** olemme suurin Kiinan ulkopuolella pääkonttoriaan pitävistä toimijoista, ja toimimme kaikkien suurten operaattoreiden kanssa (muun muassa China Mobile, China Telecom, China Tower ja China Unicom). Olemme laajentuneet myös julkiselle sektorille ja yritysmarkkinoille, kuten rautateihin ja yleiseen turvallisuuteen. Taiwanilla toimimme kaikkien suuren operaattoreiden kanssa (muun muassa Chunghwa Telecom ja Taiwan Mobile). Meillä on Kiinassa viisi teknologiakeskusta, yksi alueellinen Service Delivery Hub sekä toimipisteet yli 40 suurkaupungissa ja provinssissa.
- **Intiassa** olemme vahva johtavien julkisten ja yksityisten operaattoreiden verkko-toimittaja ja palveluntarjoaja. Meillä on Intiassa Global Delivery Center, Service Delivery Hub ja globaali teknologiakeskus.
- **Latinalaisessa Amerikassa** alle 10 % väestöstä käyttää LTE-palveluita, ja nopea kiinteä laajakaista on edelleen alkuvaiheessa. Tavoitteenamme on tuoda laajakaistapalvelut alueen yli 600 miljoonan asukkaan ulottuville, ja toimitamme erittäin kilpailukykyisiä ratkaisujamme kaikille suurille operaattoreille, kuten América Móvilille, AT&T:lle, Oille, Telefónicaalle, Telmexille ja Timille sekä paikallisille operaattoriryhmille, kuten Avantelille, Milicomille, Nuevatelille ja Personalille.
- **Lähi-idässä ja Afrikassa** olemme luoneet huomattavan vahvan aseman ja toimimme yhdessä useiden johtavien operaattoreiden kanssa, esimerkiksi Airtel, du, Etisalat, Maroc Telecom, Mobily, MTN, Ooredoo, Orange, OTA Djazzy, Smile, STC, Telkom, Vodacom ja Zain.
- **Pohjois-Amerikassa** kaikki suuret operaattorit kuuluvat avainasiakkaisiimme. Toimitamme myös kehittyneitä IP-verkkoratkaisuita, erittäin nopeita laajakaistayhteyksiä ja pilvitekniikkaratkaisuita laajalle asiakaskunnalle, johon kuuluu paikallisia palveluntarjoajia, kaapelioperaattoreita, suuryrityksiä, osavaltioiden ja paikallisen tason viranomaisia, yleishyödyllisiä palveluja tarjoavia yhtiöitä jne. Pohjois-Amerikassa on myös tärkein ja kukoistavin innovaatiokeskittymämme, joka ulottuu kuuluisan Bell Labsin pääkonttorista Murray Hillissä, New Jerseyssä, kehityslaboratorioihimme Piilaaksossa.

TWDM-PON ja Yhdysvaltojen ensimmäinen 10 Gb/s:n kunta

EPB Fiber Optics, Chattanoogaon kunnan viestintälaitos, asensi maailman ensimmäisen kunnallisen 10 gigan internetin. Ratkaisu perustuu TWDM-PON -valokuituteknologiaamme, joka käyttää useaa eri aallonpituutta suuremman kapasiteetin aikaansaamiseksi. Nopea nettiyhteys on tarjolla kaikille EPB:n alueen asukkaille.

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Nokian innovaatiotoimintaa ohjaa innovaatio- ja operatiivisen johtajan organisaatio (Chief Innovation and Operating Office, CIOO). CIOO-organisaatioon kuuluvat Chief Technology Office (CTO) ja Bell Labs vastaavat tutkimussuunnitelmastamme ja -portfolioistamme. Ne kehittävät uutta luovia teknologioita sekä jalostavat nämä teknologiat uusiksi prototyyppijärjestelmiksi ja ratkaisuiksi, jotka liiketoimintaryhmämme vievät markkinoille kasvun tuottamiseksi ja kilpailijoista erottumiseksi koko portfolioissamme. CIOO-organisaatio ohjaa myös innovaatiotoimintaa asiakkaiden, kumppaneiden ja viranomaisten kanssa ja koekäyttää uusia ratkaisuja yhteistyössä asiakkaidemme ja liiketoimintaryhmiemme kanssa.

Neljä verkkoliiketoimintaryhmäämme vastaavat Networks-liiketoiminnan tuotteisiin liittyvästä T&K-toiminnasta.

Networks-liiketoiminnalla on globaali teknologiakeskusten verkosto, ja kukin teknologiakeskus keskittyy tiettyyn teknologiaan tai erikoisalaan. Keskuksia on muun muassa Kiinassa, Suomessa, Ranskassa, Saksassa, Intiassa, Filippiineillä ja Yhdysvalloissa.

Uskomme saavamme tärkeää kilpailuetua T&K-verkostomme maantieteellisestä monipuolisuudesta. Jokaisen T&K-toimipisteemme ympärillä on ekosysteemi, jonka välityksellä saamme yhteyden asiantuntijoihin kaikkialla maailmassa. Täydennämme tätä verkostoa yhteistyöllä yliopistojen ja muiden tutkimuslaitosten kanssa.

Networks-liiketoimintamme on yksi tietoliikennealan suurimpia T&K-panostajia. Uskomme, että tämän osaamisen ansiosta se pystyy tuottamaan innovaatioita dynaamisella tietoliikennealalla, jolla tuotekehityksen täytyy olla koko ajan nopeampaa ja tehokkaampaa, jotta operaattorit pystyvät vastaamaan asiakkaiden kasvaviin vaatimuksiin ja tietoliikenteen eksponentiaaliseen kasvuun.

Nokia Networksillä on yhteisyritys TD Tech Communication Technologies Ltd, joka vastaa TD-SCDMA ja LTE teknologioiden ja niihin liittyvien tuotteiden kehittämisestä ja valmistuksesta Pekingissä, Shanghaissa ja Chengdussa. Yhteisyritys on tukenut markkina-asemamme kasvua Kiinassa, ja kumppanuudesta on ollut paljon molemminpuolista hyötyä. Tuotevalikoiman yleisimpien osien molemminpuolinen räätälöinti mahdollistaa kustannusten alentamisen ja suuremman arvon tuottamisen.

Tutkimusorganisaatiomme Bell Labs keskittyy tutkimuksessaan merkittäviin tieteellisiin, teknisiin tai matemaattisiin alueisiin, jotka edellyttävät perustavaa laatua olevaa parannusta yhdessä tai useammassa ominaisuudessa. Näiden tutkimusalueiden painopisteet tunnetaan Future X -ratkaisuina. Tuloksena syntyvät innovaatiot tuodaan markkinoille Nokian liiketoimintaryhmien tai teknologia- ja patenttilisensoinnin kautta. Bell Labs toimii myös suoraan markkinoilla ja asiakkaiden kanssa konsultointipalvelunsa kautta.

Bell Labsin yli 90 vuoden menestyksekkäs toiminta on palkittu kahdeksalla Nobelin palkinnolla ja monilla muilla kunnianosoituksilla, joita ovat muun muassa useita kertoja myönnetty National Medal of Science and Engineering, Turing-palkinto ja Japan Prize.

Kaupalliset
CloudBand-projektit

25+

CloudBand-
ekosysteemin
jäseniä

65+

NFV CloudBandin avulla

CloudBand on ensimmäinen operaattoritason verkkoimintojen virtualisointilusta, joka on suunniteltu palveluntarjoajille.

“Meillä on globaali teknologiakeskusten verkosto, ja kukin teknologiakeskus keskittyy tiettyyn teknologiaan tai erikoisalaan.”

Patentit ja lisenssit

Immateriaaliomaisuus on keskeisen tärkeää Nokialle, joka hallitsee tällä hetkellä kolmea erillistä IPR-portfoliota: Nokia Networks, Alcatel Lucentin ja Nokia Technologiesin portfoliot. Näistä kaksi ensimmäistä ovat erityisen merkittäviä Networks-liiketoiminnan kannalta. Nokia Technologies liiketoiminnan portfoliota kuvataan kohdassa Liiketoimintakatsaus-Nokia Technologies-Patentit ja lisenssit.

Nokia Networksin portfolioon kuuluu noin 3 700 patenttiperhettä, jotka sisältävät noin 10 000 erillistä patenttia ja patenttihakemusta. Ne perustuvat sen johtavaan T&K-toimintaan mobiili-, laajakaista- ja siirtoteknologioiden parissa.

Alcatel Lucentin portfolioon kuuluu noin 17 500 patenttiperhettä, jotka sisältävät noin 47 000 erillistä patenttia ja patenttihakemusta. Ne perustuvat Alcatel Lucentin monipuoliseen T&K-toimintaan esimerkiksi Bell Labsissa muun muassa seuraavilla alueilla: langattomat yhteydet, IP-verkot, erittäin nopeat laajakaistayhteydet sekä pilvitekniikat ja ratkaisut.

Nokian IPR-portfolioon kuuluu laadukkaita essentiaalipatentteja (standard-essential patent, SEP) ja patenttihakemuksia, jotka on ilmoitettu European Telecommunications Standards Institutelle ja muille standardointiorganisaatioille SEP-patentteina esimerkiksi LTE-, WCDMA-, GSM- ja muiden standardien kannalta. Lisäksi meillä on tekijänoikeudet tiettyihin tuotteidemme ja palvelujemme osiin. Pyrimme jatkossakin tuottamaan uusia patenteja T&K-toiminnalla liiketoimintamme eri osissa ja suojaamme panostuksemme teknologiaan asianmukaisilla toimenpiteillä.

Saamme ja maksamme patenttilisenssimaksuja osana normaalia liiketoimintaamme tietoliikennealan yritysten ja muiden kolmansien osapuolten kanssa tehtyjen sopimusten mukaisesti. Meillä on useita patenttien lisensointisopimuksia muiden suurten yritysten ja patenttien omistajien kanssa, ja toimiessamme näiden sopimusten puitteissa riski muiden osapuolten omistamien essentiaalipatenttien loukkaamisesta on rajallinen.

Kilpailu

Tämänhetkisen näkemyksemme mukaan pääkilpailijoitamme operaattoreiden verkoissa ovat Huawei, Ericsson, Cisco ja ZTE. Kilpailijoitamme ovat myös muut teknologiayhtiöt, kuten Adtran kiinteissä verkoissa, Ciena valokuituverkkojen laitteissa ja Juniper reitityksessä. Lisäksi Amdocs, IBM, Oracle ja muut IT-yhtiöt ovat kilpailijoitamme sovelluksissa ja analytiikassa.

400Gb/s olemassaolevassa valokuituverkossa

Nokialle nyt kuuluva Alcatel Lucent ja Vodafone Spain testasivat datansiirtoa jopa 400 Gb/s:n nopeudella olemassaolevassa valokuituverkossa Madridin ja Zaragozan välisellä yli 400 km:n matkalla.

Testissä käytettiin Alcatel Lucentin 400 G -teknologiaa, ja siinä todistettiin, että olemassaolevassa valokuituverkossa voidaan siirtää dataa jopa 17,6 Tb/s:n nopeudella, joka on kaksinkertainen nykynopeuksiin verrattuna. Tämä vastaa 88 Blu-ray-levyn sisällön siirtämistä yhdessä sekunnissa samalla vähentäen energian ja tilan käytön puoleen.

Nokia Technologies vuonna 2016

Eteenpäin vievää teknologiaa

Edistyneen teknologian ja lisensoinnin liiketoimintaryhmällämme on kaksi päätavoitetta:

- kasvattaa ja uudistaa nykyistä patenttilisensointiliiketoimintaa
- kehittää meille uutta liiketoimintaa, joka perustuu läpimurtoja tuottaville innovaatioille ohjelmoitavan maailman keskeisissä teknologioissa ja tuotteissa

T&K-investoinnit kahden viime vuosikymmenen aikana

50+ mrd EUR

Patenttiperheitä

9 900

Patentteja

30 000

Ensimmäinen ammattikäyttöön tarkoitettu

virtuaalitodellisuuskamera

OZO on maailman ensimmäinen ammattimaisille sisällöntuottajille tarkoitettu virtuaalitodellisuuskamera. Nokia Technologiesin kehittämä OZO yhdistää äärimmäiset tekniset ominaisuudet älykkääseen muotoiluun parhaan käyttökokemuksen saavuttamiseksi virtuaalitodellisuussisällön tuottamisessa.

Vuonna 2016 Nokia Technologies noudattaa toiminnassaan seuraavaa rakennetta:

- **Patenttiliiketoiminta:** Laajennamme johtavaa patenttilisensoinnin liiketoimintaamme, joka vastaa Nokia Technologiesin noin 9 900 patenttiperhettä sisältävästä patenttisalkusta. Kahden viime vuosikymmenen aikana Nokia on sijoittanut T&K-toimintaan yli 50 miljardia euroa, minkä tuloksena meillä on noin 30 000 patenttia ja patenttihakemusta teknologioille, joita hyödynnetään käytännössä kaikissa tämän päivän mobiililaitteissa.
- **Brändiyhteistyö:** Tuomme markkinoille Nokia-brändillä myytäviä kuluttajatuotteita yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Näistä ensimmäinen oli vuonna 2015 esitelty Android-tabletti Nokia N1.
- **Digitaalinen media:** Yhdistämme ihmisiä tarinoin, elämyksiin ja ympäröivään maailmaan virtuaalisen todellisuuden tallennus- ja toistoteknologioiden avulla-ensiaskelemme tällä polulla on ammattimaisille sisällöntuottajille tarkoitettu virtuaalitodellisuuskamera OZO. OZO-kameran lisäksi Nokia Technologies luo kokonaisen ekosysteemiin virtuaalitodellisuustuotannon ja virtuaalitodellisuussisällön optimaalista hallintaa varten ja vakuuttavien elämysten tarjoamiseksi loppukäyttäjille. Ekosysteemin piiriin kuuluvat niin formaatit, toistolaitteiden lisensiointi kuin uudet virtuaalitodellisuuselämyksetkin, ja se kattaa digitaalisten virtuaalitodellisuussisällön tuottamisen, jakelun ja käytön.
- **Digitaalinen terveys:** Yhdistämme ihmisiä heidän terveyttään edistäviin digitaalisiin ratkaisuihin.
- **Labs:** Nokia Technologies -liiketoimintaryhmän tutkimus- ja kehitysyksikkö, joka jatkaa menestyksestä T&K-johtajuuttamme ja innovointiamme. Labsin päätehtävä on tukea digitaalisen median ja digitaalisen terveyden tarjontaa pitkällä aikavälillä, ja lisäksi Labs auttaa pitämään immateriaalioikeussalkkumme ajankohtaisena.

Markkinakatsaus

Nokia Technologies haluaa olla johtava toimija teknologian kehityksessä ja lisensioinnissa. Uskomme kehitykseen, jonka myötä miljardit laitteet-suuret, pienet ja pikkuruiset-ovat yhteydessä toisiinsa muodostaen älykkäitä järjestelmiä, ja näemme tässä maailmassa valtavasti potentiaalia omille teknologioillemme ja immateriaalioikeuksillemme.

Liiketoimintakatsaus

Nokia Technologies kehittää ja lisensoi teknologioita, joiden uskomme tekevän ohjelmoitavan maailman mahdolliseksi. Pyrimme luomaan arvoa investointiemme pohjalta laajentamalla hyvin menestynyttä patenttilisensiointiohjelmaamme ja auttamalla muita yhtiöitä ja organisaatioita hyödyntämään innovaatioitamme vakiintuneen ja menestyvän lisensiointiliiketoimintamme kautta. Lisäksi tutkimme mahdollisuuksia käyttää uusia teknologioita tulevissa omissa tuotteissamme ja palveluissamme.

Nokia Technologies syntyi D&S-liiketoiminnan myynnin myötä (määritelty alla). Nokia Technologies -liiketoiminta perustuu entisen CTO-yksikön huipputiimiin ja ainutlaatuisiin immateriaalioikeuksiimme liittyvään toimintaan. Liiketoiminnan perustana ovat Nokian yhteensä yli 50 miljardin euron sijoitukset T&K-toimintaan kahden viime vuosikymmenen aikana.

T&K-toimintamme tuloksina syntyneet innovaatiot ovat luoneet ja muokanneet perusteknologiaa, jota käytetään kaikissa tämän päivän mobiilutuotteissa ja monissa langattomissa viestintäteknologioissa. Jatkamme tätä kehitystä ja tuotamme uusia innovaatioita keskittyen digitaaliseen mediaan ja digitaaliseen terveyteen.

Strategia

Nokia Technologies -liiketoiminnan strategia koostuu

- 1) patenttilisensoinnista, jossa keskitytään lisensoimaan essentiaali- ja muita patentejamme mobiililaitemarkkinoilla ja niiden ulkopuolella toimiville yrityksille;
- 2) teknologialisensoinnista, jossa keskitytään kehittämämme teknologioiden lisensointiin, jotta asiakkaamme voivat kehittää yhä parempia tuotteita;
- 3) brändilisensoinnista, jonka ansiosta asiakkaamme voivat hyödyntää Nokia-brändin arvoa kuluttajalaitteissa; tästä ensimmäinen esimerkki on vuoden 2014 viimeisellä neljänneksellä julkistettu Android-tabletti Nokia N1; sekä
- 4) hautomotoiminnasta, jossa keskitytään kehittämään uusia tuotteita ja ratkaisuja liittyen digitaaliseen mediaan ja digitaaliseen terveyteen; kaikkea tätä toimintaa tukee Labsin maailmanluokan T&K-tiimi.

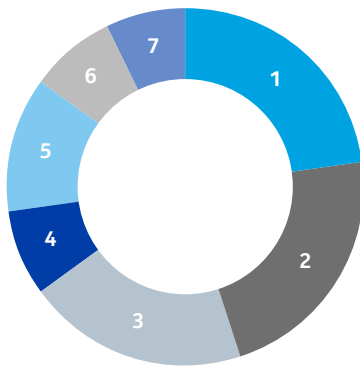
Myynti ja markkinointi

Nokia Technologies -liiketoiminnalla on merkittävää pitkäaikaista T&K-toimintaa ja vakiintunut patenttilisensointiohjelma. Nokia Technologies hoitaa immateriaaliomaisuuttaan teknologiaomaisuutena ja hakee tuottoa sijoituksilleen tarjoamalla innovaatioitaan markkinoille lisensoinnin ja muiden järjestelyjen kautta. Nokia Technologies -liiketoiminnalla on tällä hetkellä yli 100 lisenssiasiakasta, joista suurin osa käyttää essentiaalipatentejamme. Nokia Technologies osallistuu aktiivisesti OZO-virtuaalitodellisuuskameran ja siihen liittyvien täysin immersivisen audio- ja videokokemuksen mahdollistavien teknologiaratkaisujen myyntiin ja markkinointiin. Lisäksi Nokia Technologies kehittää myynti- ja markkinointivalmiuksiaan tukeakseen muita kuluttaja- ja B2B-tuotteita.

Nokia Technologies näkee lisämahdollisuuksia teknologioidensa, immateriaaliomaisuutensa ja brändinsä lisensoinnissa tietoliikennealalle ja muille vastaaville toimijoille. Kymmenen viime vuoden aikana olemme myös järjestelmällisesti lisensoineet tiettyjä kehittämiämme teknologioita, jotka on päätetty antaa myös yrityksen ulkopuoliseen käyttöön. Näin lukuisat yritykset ja liiketoiminnat ovat hyötäneet innovaatioistamme esimerkiksi yhdistettävyyden ja kuvanmuodostuksen aloilla.

“Nokia Technologies haluaa olla johtava toimija teknologian kehityksessä ja lisensoinnissa. Uskomme kehitykseen, jonka myötä miljardit laitteet ovat yhteydessä toisiinsa muodostaen älykkäitä järjestelmiä, ja näemme tässä maailmassa valtavasti potentiaalia omille teknologioillemme ja immateriaaliomaisuudellemme.”

Nokia Technologiesin patenttiportfolion jakauma

1 Radio	23 %
2 Verkot ja palvelut	22 %
3 Tuotteet	20 %
4 Kartat ja paikkatieto	8 %
5 Multimedia	12 %
6 Käyttöliittymät	8 %
7 Ohjelmistot	7 %

Tutkimus- ja kehitystoiminta

Nokia Technologies -tettiin kuuluu suuri määrä maailmanluokan tutkijoita ja insinöörejä, joiden ansioksi voidaan lukea yli puolet Nokian viimeaikaisista patenttihakemuksista. Soveltavan T&K-työnsä ansiosta Nokia Technologies on tuottanut useita tärkeitä ja arvokkaita keksintöjä niillä teknologian osa-alueilla, joita pidämme keskeisinä tuleviin kuluttajakokemuksiin liittyen ohjelmitavassa maailmassa, kuten taustalla olevat yhteys- ja sensoriteknologiat, virtuaalitodellisuuden video- ja äänikoodekit sekä koneoppimiseen perustuva kehittynyt terveystiedon analytiikka.

Nokia Technologies harjoittaa T&K-toimintaa esimerkiksi Suomessa, Isossa-Britanniassa ja Yhdysvalloissa.

Nokia Technologies on keskeisessä roolissa useissa standardointielimissä, ja se osallistuu standardointityöhön tekemällä teknisiä ehdotuksia, joista merkittävät hyväksytään osiksi standardeja. Lisäksi Nokia Technologies kehittää viitetoteutuksia standardinmäärittelyn tueksi, ja näistä syntyy merkittäviä innovaatioita omistusoikeudella suojattuihin teknologiatoteutuksiin.

Patentit ja lisenssit

Immateriaaliomaisuus on meille erityisen tärkeää, ja meillä on tällä hetkellä kolme erillistä patenttiportfoliota. Nokia Networks ja Alcatel Lucentin portfolioita kuvataan yksityiskohtaisemmin osiossa Liiketoimintakatsaus–Networks-liiketoiminta vuonna 2016–Patentit ja lisenssit.

Nokia Technologies -liiketoiminnan immateriaaliomaisuuden portfolioon kuuluu noin 9 900 patenttiperhettä, jotka pitävät sisällään noin 30 000 yksittäistä patenttia ja patenttihakemusta. Meillä on tällä hetkellä noin 150 lisenssiasiakasta, joista noin 100 käyttää essentiaalipatenttejamme.

Kilpailu

Nokia Technologies -liiketoiminnan nykyinen patenttiportfolio sisältää useita erityyppisiä teknologioita, joihin kuuluvat radioviestintä ja -verkot, multimedia, käyttöliittymät sekä mobiililaitteiden ohjelmisto- ja laitetuotteet. Kun Nokia Technologies ulottaa menestyksekkään lisensointiohjelmansa myös sellaisiin patentteihin, joita ei toistaiseksi ole laajalti lisensoitu, sekä omiin teknologioihinsa ja muuhun immateriaaliomaisuuteensa, se voi kohdata kilpailua vaihtoehtoisten teknologioiden tai ratkaisujen taholta. On kuitenkin liian aikaista vielä arvioida, mitkä näistä ovat tulevaisuudessa merkittäviä.

Monet suuret teknologiayhtiöt pyrkivät virtuaalitodellisuuden markkinoille, jotka kuitenkin ovat vielä aluillaan eikä tallennus- ja toistoratkaisujen pitkän aikavälin trendejä ole vielä tunnistettu.

Lopetetut toiminnot

Seuraavat kaksi liiketoimintaa esitetään tässä vuosikertomuksessa lopetettuina toimintoina.

HERE-liiketoiminta

Myimme kartta- ja sijaintipalveluja tarjoavan HERE-liiketoimintamme saksalaiselle autonvalmistajien yhteenliittymälle, johon kuuluvat AUDI AG, BMW Group ja Daimler AG. Kauppa saatettiin päätökseen 4.12.2015.

Kauppa julkistettiin alun perin 3.8.2015, jolloin HEREn velattoman arvon arvioitiin olevan 2,8 miljardia euroa edellyttäen tiettyjä kauppahinnan oikaisuja. Saimme kaupasta noin 2,55 miljardin euron nettotuoton.

Kirjasimme HERE-liiketoimintamme myynnistä 1,2 miljardin euron voiton, johon sisältyi kumulatiivisten valuuttakurssimuuntoerojen purku.

Devices & Services -liiketoiminta

Vuonna 2014 myimme olennaisilta osin koko Devices & Services -liiketoimintamme Microsoftille (D&S-liiketoiminnan Myynti). Kauppa saatiin päätökseen 25.4.2014. Samassa yhteydessä myönsimme Microsoftille 10-vuotisen yksinoikeudettoman lisenssin patentteihimme ja patenttihakemuksiimme. Julkistettu kauppahinta oli 5,44 miljardia euroa, mistä 3,79 miljardia euroa liittyi olennaisilta osin koko Devices & Services liiketoiminnan ostamiseen ja 1,65 miljardia euroa 10-vuotiseen keskinäiseen patenttilisenssisopimukseen ja optioon laajentaa sopimus pysyväksi. Meille jäivät Devices & Services -liiketoiminnan aikaisempi CTO-organisaatio ja patenttiportfoliomme, jotka kuuluvat tällä hetkellä Nokia Technologies -liiketoimintaryhmään.

Keskeiset alan trendit, jotka vaikuttavat toimintaan

Liiketoimintakohtaiset trendit Networks-liiketoiminta

Olemme johtava toimija mobiiliverkkojen markkinoilla, joille tuotamme hyvin monenlaisia tuotteita verkko-operaattoreiden ja yhä enemmän myös yritysasiakkaiden verkoissaan käyttämistä laitteistoista verkkojen sujuvaa vuorovaikutusta tukeviin ohjelmistoratkaisuihin sekä palveluita, jotka liittyvät langattomien verkkojen suunnitteluun, optimointiin, toteutukseen, käyttöön ja päivittämiseen. Networks-liiketoimintaan kuuluu neljä liiketoimintaryhmää: Mobile Networks, Fixed Networks, IP/Optical Networks ja Applications & Analytics. Näiden liiketoimintaryhmien kattavan laitteisto-, ohjelmisto- ja palveluvalikoiman ansiosta pystymme tarjoamaan asiakkaillemme uuden sukupolven johtavat verkkoratkaisut ja palvelut. Hyödynnämme johtavia T&K-valmiuksiamme kehittääksemme näistä neljästä liiketoimintaryhmästä innovaatiojohtajia, jotta voimme toimittaa asiakkaillemme johtavia tuotteita ja palveluita ja varmistaa kykymme luoda lisäarvoa pitkällä aikavälillä. Lisätietoja Networks-liiketoiminnasta on edellä kohdassa Liiketoimintakatsaus – Nokia vuonna 2016 – Networks-liiketoiminta vuonna 2016.

Alan trendit

Verkkoalalla on viime vuosina nähty tärkeitä trendejä, jotka vaikuttavat myös Networks-liiketoimintaamme. Ensinnäkin langattomien datapalvelujen käytön lisääntyminen ja siitä seurannut tietoliikenteen eksponentiaalinen kasvu ovat kasvattaneet verkkojen suorituskyvyn, laadun ja luotettavuuden merkitystä. Tietoliikenteen jatkuva kasvu ei kuitenkaan ole suoraan heijastunut operaattoreiden tuottoihin. Tämä on lisääntynyt myös tehostamisen tarvetta niin operaattoreiden, verkkoinfrastruktuurin kuin palveluntarjoajienkin osalta.

Toinen tärkeä trendi on operaattoreiden jatkuva yhdistyminen, kun ne haluavat tarjota yhä laajempia palveluita erityisesti lisäämällä erilaisten teknologioiden konvergenssia mobiili-, kiinteissä, IP- ja valokuituverkoissa. Peittoalueensa, kapasiteettinsa ja laatuensa parantamiseksi verkko-operaattorit jatkavat siirtymistä kokonaan IP-pohjaiseen arkkitehtuurin painottaen nopeita kupari- ja LTE-yhteyksiä sekä uusien digitaalisten palveluiden tarjoamista. Näemme vastaavia trendejä myös kaapelioperaattoreissa, jotka investoivat erittäin nopeiden verkkojen käyttöönottoon. Kiinteän ja mobiiliverkon konvergenssi ja siirtyminen täysin IP-pohjaisiin arkkitehtuureihin olivat myös tärkeitä perusteita päätöksellemme hankkia Alcatel Lucent, jolla on merkittävää liiketoimintaa IP-, valokuitu- ja kiinteissä verkoissa.

Kolmanneksi kustannussäästöjen tavoittelemisen lisäksi operaattoreilla voi olla tarve parantaa toimintansa ketteryyttä uusien tietoliikennetason pilvipalveluiden ja verkon virtualisointitekniikoiden avulla. Internetin palveluntarjoajat, kuten Amazon ja Google, sekä suuryritykset tarvitsevat valtavia datakeskuksia ja saumattomia IP-yhteyksiä voidakseen tarjota verkkopalveluita suuressa mittakaavassa. IP-reititys on tietoliikennelaitteiden ja niihin liittyvien palveluiden muodonmuutoksen olennainen osa, ja se vaikuttaa kiinteään ja mobiililaajakaistaan sekä pilvipalveluihin.

Hinnoittelu ja hintaeroosio

Hinnoittelutilanne kiristyi vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä ja pysyi suunnilleen samalla tasolla koko vuoden 2015. Tämä vaikutti Networks-liiketoiminnan liikevaihtoon ja kannattavuuteen.

Tuotevalikoima

Networks-liiketoimintamme kannattavuuteen vaikuttavat myös tuotejakauma sekä ohjelmistojen osuus myynnin kokonaisjakaumassa. Tuotteilla ja palveluilla on erilaisia kannattavuusprofileja. Esimerkiksi Mobile Networks -liiketoimintaryhmämme tarjoaa laitteistojen, ohjelmistojen ja palvelujen yhdistelmiä. Laitteilla ja erityisesti ohjelmistotuotteilla on yleensä korkeammat bruttokateprosentit, mutta vastaavasti ne edellyttävät myös merkittäviä T&K-investointeja. Palvelutarjonta puolestaan on työvoimavaltaista eikä edellytä suuria T&K-investointeja, ja sen bruttokateprosentitkin jäävät suhteellisen pieniksi verrattuna Mobile Networks -liiketoimintaryhmän laitteisto- ja ohjelmistotuotteisiin.

Projektien sesonkiluonteisuus ja sykliisyys

Networks-liiketoimintamme myyntiin vaikuttaa verkko-operaattoreiden investointisykliin sesonkiluonteisuus: viimeisen neljänneksen myynti on yleensä suurempi kuin seuraavan vuoden ensimmäisen neljänneksen myynti. Alan toiminta on normaalisti sesonkiluonteista, ja lisäksi suurissa verkkoprojekteissa on normaaleja ruuhka- ja aallonpohjavaiheita. Näiden projektien ajoitus riippuu uuden radiotaajuusspektrin jakamisesta, verkkojen päivityssykleistä ja uusien kuluttajalaitteiden ja palveluiden saatavuudesta, mikä puolestaan vaikuttaa Networks-liiketoimintamme myyntiin. Esimerkiksi eräät suuret LTE-käyttöönotot on suurelta osin saatu valmiiksi muutaman viime vuoden aikana. Seuraavan suuren teknologiasyklin odotetaan alkavan vuonna 2017, jolloin odotettavasti aloitetaan 5G-teknologian käyttö, ja ensimmäisiä kaupallisia käyttöönottoja odotetaan vuodesta 2018 eteenpäin.

Toiminnan jatkuva tehostaminen

Vuonna 2015 Nokia Networks keskittyi edelleen toimintansa tehostamiseen. Networks-liiketoiminnan tehostamiseksi ja asemoimiseksi pitkäaikaista menestystä varten pyrimme parantamaan entisestään tuottavuuttamme, tehokkuuttamme ja tuotantorakenteemme kilpailukykyä. Tämän saavuttamiseksi otamme käyttöön myös Alcatel Lucentilta hankituissa toiminnoissa erilaisia toimintaa tehostavia menetelmiä, joita ovat muun muassa Kaizen, Lean ja Six Sigma. Lisäksi Networks-liiketoiminta pyrkii entistä parempaan tehokkuuteen parantamalla palveluiden toimittamisen ja muiden osa-alueiden automaatiota sekä kehittämällä edelleen T&K-toiminnan tehokkuutta ja ketteryyttä.

Komponenttien ja raaka-aineiden kustannukset

Networks-liiketoimintamme kannattavuuteen ja kilpailukykyyn vaikuttavat monet tärkeät tekijät: toiminnan laajuus, tehokkuus sekä hinnoittelu- ja kulukuri. Verkkojemme tuotekustannukset koostuvat muun muassa komponentti-, valmistus-, henkilöstö- ja yleiskustannuksista, rojaltilta ja lisenssimaksuista, tuotannon koneiden poistoista, logistiikkakustannuksista sekä takuukustannuksista ja muista laatuksittain.

Tavoitteet ja prioriteetit

Alcatel Lucentin hankinnan takia uskomme, ettei tällä hetkellä ole tarkoituksenmukaista antaa arviota Networks-liiketoimintamme koko vuoden näkymistä. Aiomme antaa arvion Networks-liiketoimintamme koko vuoden näkymistä ensimmäisen neljänneksen tulostiedotteen yhteydessä toukokuussa 2016. Seuraavien tekijöiden arvioidaan vaikuttavan vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen liikevaihtoon ja liikevoittoprosenttiin ilman kertaluonteisten erien ja hankintamenon kohdentamiseen liittyvien erien vaikutusta:

- Suunnilleen muuttumaton käyttöomaisuusinvestointien taso vuonna 2016 kohdemarkkinoillamme;
- Taantuva langattoman infrastruktuurin markkina vuonna 2016;
- Toimialan kilpailudynamiikka;
- Tuotevalikoiman painottuminen ja alueellinen jakauma;
- Merkittävien verkkojen rakennushankkeiden ajoittuminen; ja
- Integraatio- ja synergiasuunnitelmien toimeenpano.

Keskeiset alan trendit, jotka vaikuttavat toimintaan jatkoa

Nokia Technologies

Nokia Technologies pyrkii löytämään liiketoimintamahdollisuuksia, jotka pohjautuvat innovaatioihimme ja Nokia-brändiin. Nokia Technologies kehittää ja lisensoi huippuluokan innovaatioita, jotka vauhdittavat tietokone- ja mobiilialan seuraavaa vallankumousta. Nokia Technologies -liiketoiminnan strategia koostuu 1) patenttilisensoinnista, jossa keskitytään lisensoimaan Nokia Technologiesin portfolioon kuuluvia essentiaalipatentteja ja muita patentteja mobiililaitemarkkinoilla ja niiden ulkopuolella toimiville yrityksille; 2) teknologialisensoinnista, jossa keskitytään patentoitujen teknologioiden lisensointiin, jotta asiakkaamme voivat kehittää yhä parempia tuotteita; sekä 3) brändiliikemppanuuksista, joiden ansiosta asiakkaamme voivat hyödyntää Nokia-brändin arvoa kuluttajalaitteissa; ja 4) hautomotoiminta, jossa keskitytään uusien tuotteiden ja ratkaisujen kehittämiseen digitaalisen median ja digitaalisen terveyden aloilla. Labsin huippuluokan T&K-tiimi tukee kaikkea tätä toimintaa. Lisätietoja Nokia Technologies liiketoiminnasta on kohdassa Liiketoimintakatsaus – Nokia vuonna 2016 – Nokia Technologies.

Immateriaalioikeuksien kaupallinen hyödyntäminen

Menestyminen teknologiateollisuudessa edellyttää merkittäviä T&K-investointeja, joista syntyvillä patenteilla ja muilla immateriaalioikeuksilla suojataan kyseisiä investointeja ja niihin liittyviä keksintöjä sekä varmistetaan tuottojen saaminen niistä. Viime vuosina mobiililaittealalle on tullut uusia toimijoita, joista monilla ei ole lisenssejä patentteihimme. Tavoitteenamme on lähestyä kyseisiä yrityksiä ja hyödyntää yhtä tai useampaa kaupallistamistapaa. Uskomme, että meillä on hyvät mahdollisuudet suojata ja kehittää nykyisiä alan johtavia patenttiportfolioitamme ja tarjota siten lisäarvoa osakkeenomistajille.

Näemme useita tapoja saada tuottoja innovaatioistamme: ensinnäkin pyrimme lisensoimaan patenttiportfolioitamme, Nokia-brändiä ja uusia teknologisia innovaatioitamme niiden hyödyntämiseksi muiden yhtiöiden tuotteissa ja palveluissa. Toiseksi hautomotoimintamme voi ajoittain tuottaa konsepteja, jotka itse tuomme markkinoille tuotteina tai palveluina. Esimerkki tästä on ainutlaatuinen OZO-virtuaalitodellisuuskameramme, joka on kehitetty ammattimaisille sisällöntuottajille. Kaiken kaikkiaan olemme terävöittäneet painotustamme tutkimuksessa ja tuotekehityksessä vastataksemme strategiaan

kasvumahdollisuuksiin, joita näemme digitaalisessa terveydessä ja digitaalisessa mediassa liittyen esimerkiksi ennakoivaan terveydenhoitoon ja immersiiiviseen virtuaalitodellisuuteen.

Patenttilisensoinnin tärkeimpiä tavoitteitamme ovat 1) nykyisten lisenssisopimusten uusiminen ja uusien lisenssisopimusten solmiminen mobiililaittevalmistajien kanssa sekä 2) lisensointitoimintojen laajentaminen muille toimialoille, etenkin mobiiliviestintäteknologioita hyödyntäville aloille. Emme enää tarvitse aiemman Devices & Services -liiketoimintamme patenttilisenssejä, minkä ansiosta pystymme parantamaan sisäisen ja ulkoisen patenttilisensoinnin välistä tasapainoa.

Teknologialisensoinnin mahdollisuudet ovat nähdäksemme pitkäaikaisempia, mutta pyrimme lisensoimaan Nokia Technologiesin kehittämiä teknologioita ratkaisuna tai teknologiapaketteina, jotka voidaan integroida kuluttajaelektronikassa toimivien kumppaneiden tuotteisiin ja palveluihin ohjelmoitavan maailman mahdollistamiseksi.

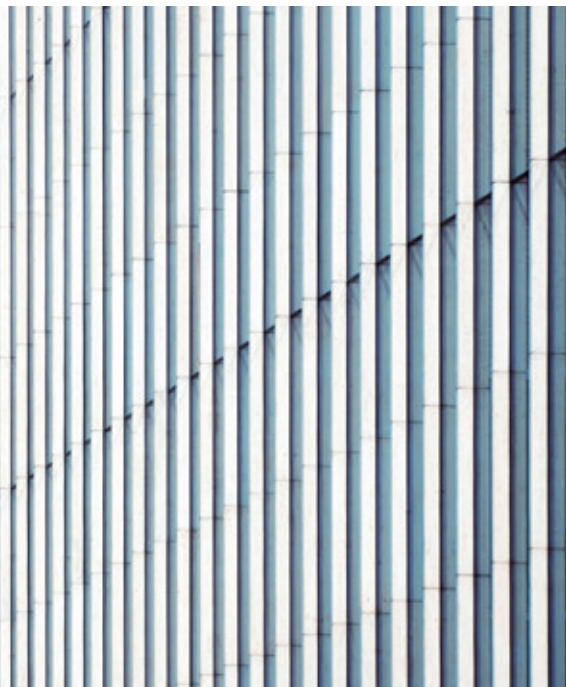
Brändilisensoinnissa pyrimme edelleen löytämään mahdollisuuksia tuoda Nokia-brändi kuluttajalaitteisiin lisensoimalla brändiämme ja muuta immateriaaliomaisuuttamme sekä esimerkiksi teollista tuotoilua.

Edellä mainittujen liiketoimintaohjelmien kasvattaminen edellyttää panostuksia niitä tukeviin kaupallisiin resursseihin.

Immateriaalioikeuksien lisensoinnin yleiset suuntaukset

Immateriaalioikeuksien suojaamiseen ja lisensointiin on yleisesti ottaen panostettu yhä enemmän, ja suuntauksen odotetaan jatkuvan. Uudet sopimukset ovat yleensä pitkien neuvottelujen ja mahdollisten oikeudenkäyntien ja välimiesmenettelyjen tulosta, joten sopimusten aikataulua ja lopputulosta saattaa olla vaikea ennustaa. Patenttien lisensointisopimusten rakenteen takia maksut voivat olla hyvin epäsäännöllisiä ja toisinaan takautuvia, ja lisenssisopimusten pituudet voivat vaihdella.

Lisäksi patentoitujen innovaatioiden suojaamisessa ja lisensoimisessa on selkeitä alueellisia eroja. Osa lisenssinsaaajista pyrkii aktiivisesti välttämään lisenssimaksuja, ja osa lisenssiantajista käyttää maksujen perinnässä aggressiivisia keinoja. Molempien käytäntöjen sääntelyä on mietittävä. Odotamme lisensoinnin sääntelyä koskevan keskustelun jatkuvan sekä globaalilla että alueellisella tasolla. Osa näistä sääntelymuutoksista voi olla haitallisia teknologian kehittäjille ja patentinhaltijoille, myös meille.

Nokia-konserni

Tavoitteet ja prioriteetit

Vuonna 2015 Alcatel Lucentin hankinnasta tiedottamisen jälkeen kerroimme tavoittelevamme noin 900 miljoonan euron synergiaetujen saavuttamista operatiivisissa kuluissa vuositasona vuoden 2018 aikana verrattuna Nokian ja Alcatel Lucentin koko vuoden 2015 lukuihin ilman kertaluonteisia eriä ja hankintamenojen kohdentamiseen liittyviä eriä. Operatiivisiin nettokuluihin liittyvien synergiaetujen arvioidaan syntyvän lukuisista aloitteista, jotka liittyvät liiketoiminnan kuluihin sekä hankinnan ja valmistuksen kuluihin. Näihin aloitteisiin kuuluvat

- Päällekkäisten tuotteiden ja palveluiden karsiminen erityisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmässä;
- Alueellisten ja myyntiorganisaatioiden virtaviivaistaminen;
- Kiinteiden kustannusten karsiminen erityisesti tuotannon, jakeluketjun, kiinteistöjen ja informaatioteknologian alueilla;
- Konsernitoimintoihin ja julkisena osakeyhtiönä toimimiseen liittyvien kustannusten vähentäminen; ja
- Hankintoihin liittyvä tehokkuus yhdistyneen yhtiön ostovoiman kasvamisen myötä.

Lisäksi tavoittelemme noin 200 miljoonan euron vähennystä korkokuluissa vuositasona koko vuoden 2016 aikana verrattuna yhdistyneen yhtiön vieraan pääoman kustannusten vuosittaiseen tasoon vuoden 2014 lopussa.

Kaikkiin liiketoimintoihimme vaikuttavat trendit

Valuuttakurssit

Olemme maailmanlaajuisesti toimiva yhtiö, jonka liikevaihto syntyy useissa maissa ja jonka laskutus tapahtuu useissa eri valuutoissa. Tästä johtuen liiketoimintamme ja liiketoimintamme tulos ovat alttiita vaihteluille raportointivaluuttamme euron sekä muiden valuuttojen, kuten Yhdysvaltojen dollarin, Japanin jenin sekä Kiinan juanin, vaihtokurssissa. Valuuttapositioidemme suuruus vaihtelee liikevaihtomme ja eri maiden kuljemme mukaan sekä näillä markkina-alueilla tapahtuvassa liiketoiminnassa käytettävien valuuttojen mukaan. Katso myös Tietoa Nokiasta – Keskeiset tunnusluvut – Vaihtokurssitiedot.

Vähentääksemme valuuttakurssivaihteluiden vaikutusta tulokseemme suojaamme olennaiset valuuttariskit (liikevaihto vähennettynä kuluilla kyseisessä valuutassa). Suojaamme arvioidut nettorahavirrat yleensä 12 kuukauteen asti ulottuvalla suojaushorisontilla. Suurimpaan osaan näitä suojauksia sovelletaan rahavirran suojauslaskentaa tuloslaskelman vaihteluiden vähentämiseksi.

Vuonna 2015 noin 30 % Jatkuvien toimintojen liikevaihdosta ja noin 30 % Jatkuvien toimintojen kuluista oli euromääräistä. Vuonna 2015 Jatkuvien toimintojen liikevaihdosta noin 35 % oli Yhdysvaltojen dollareissa, noin 10 % Kiinan juaneissa ja noin 5 % Japanin jeneissä.

Yhdysvaltojen dollari vahvistui euroa vastaan vuonna 2015, millä oli positiivinen vaikutus euromääräiseen liikevaihtoomme. Vahvempi Yhdysvaltojen dollarin kuitenkin myös nosti hankinnan ja valmistuksen kuluja ja liiketoiminnan kuluja, sillä noin 30 % kuluistamme oli Yhdysvaltojen dollareissa. Ennen suojausta Yhdysvaltojen dollarin muutoksella euroa vastaan oli positiivinen kokonaisvaikutus liikevoittoomme vuonna 2015.

Japanin jeni vahvistui euroa vastaan vuonna 2015, millä oli positiivinen vaikutus euromääräiseen liikevaihtoomme. Vahvempi Japanin jeni kuitenkin myös nosti hankinnan ja valmistuksen kuluja sekä liiketoiminnan kuluja, sillä noin 5 % Nokian Jatkuvien toimintojen kuluista oli jenimääräistä. Ennen suojausta Japanin jenin vahvistumiselle euroa vastaan oli positiivinen kokonaisvaikutus liikevoittoomme vuonna 2015.

Kiinan juan vahvistui euroa vastaan vuonna 2015, millä oli positiivinen vaikutus euromääräiseen liikevaihtoomme. Vahvempi Kiinan juan kuitenkin myös nosti hankinnan ja valmistuksen kuluja sekä liiketoiminnan kuluja, sillä noin 10 % Jatkuvien toimintojen kuluista oli Kiinan juaneissa. Ennen suojausta Kiinan juanin vahvistumisella euroa vastaan oli negatiivinen kokonaisvaikutus liikevoittoomme vuonna 2015.

Merkittävät valuuttakurssivaihtelut saattavat kilpailijoihimme vaikuttamisen kautta vaikuttaa myös kilpailuasemaamme ja siihen liittyviin hintapaineisiin.

Lisätietoa instrumenteista, joita käytämme suojaustoimenpiteiden yhteydessä, on tähän vuosikertomukseen sisältyvän konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 35, Riskienhallinta. Katso lisätietoa kohdasta Liiketoiminnan tulos, taloudellinen asema ja tulevaisuudennäkymät – Riskitekijät.

Tutkimus, kehitys ja patenttiportfolion kehitys

Koska uuden teknologiaomaisuuden ja patentoitujen innovaatioiden luominen on keskittynyt voimakkaasti T&K-toimintaan, jossa lisätuottoja voidaan odottaa vasta pitkän ajan kuluttua, kohtaamme ajoittain strategisesti merkittäviä investointimahdollisuuksia. Tämä vaikuttaa yleensä liiketoiminnan kuluihin, ennen kuin myynnissä näkyy kyseisten investointien tuotto.

Tavoitteet ja prioriteetit

Merkittävien lisensointisopimusten ajoituksiin ja arvoon liittyvien riskien ja epävarmuustekijöiden takia uskomme, ettei ole tarkoituksenmukaista antaa arviota Nokia Technologiesin koko vuoden näkymistä.

Yhteenveto toiminnastamme vuonna 2015

Sisällys

Hallituksen toimintakertomus	46
Toiminnan tulos	47
Jatkuvat toiminnot	47
Lopetetut toiminnot	51
Segmenttien tulos	53
Nokia Networks	53
Nokia Technologies	56
Konsernin yhteiset toiminnot	57
Likviditeetti ja pääomaresurssit	58
Taloudellinen asema	58
Rahavirta	58
Rahoitusvarat ja -velat	59
Pääomarakenteen optimointiohjelma	59
Strukturoitu rahoitus	60
Venture fund -sijoitukset ja sitoumukset	60
Merkittävät tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen	61
Kestävä kehitys ja vastuullisuus Nokiassa	62
Teknologian hyödyntäminen ihmisten hyväksi	62
Ihmisten arvostaminen kaikessa, mitä teemme	62
Ympäristön suojeleminen	63
Yhdessä tekeminen muutoksen aikaansaamiseksi	64
Vastuullisuusraportointi	65
Työntekijät	65
Osakkeet ja osakepääoma	66
Hallitus ja johto	67
Osinko	68
Nokian näkymät	69
Riskitekijät	70

Hallituksen toimintakertomus

150-juhlavuotemme 2015 oli jälleen kerran perusteellisen muutoksen vuosi Nokialle, kun otimme harppauksen eteenpäin yhtiönä, joka muovaa yhteyksien ja digitalisoinnin vallankumousta ohjelmoitavassa maailmassa.

Viime vuosi merkitsi viimeisimmän muutoksemme kolmannen vaiheen toteutusta. Ensimmäinen vaihe alkoi vuonna 2012 ja kulminoitui olennaisilta osin koko entisen Device and Services -liiketoimintamme myyntiin vuonna 2014. Tämä tapahtui samanaikaisesti, kun ostimme Siemensin osuuden Nokia Siemens Networksistä, joka oli Nokian ja Siemensin välinen yhteisyritys. Viimeisin ja kolmas vaihe on pitkän aikavälin strategian ja vision suunnittelu uudistuneelle Nokialle.

Huhtikuussa ilmoitimme aikeistamme ostaa Alcatel Lucent yrityskaupassa, joka tukee Nokian visiota ja strategiaa ja on yhdenmukainen niiden kanssa. Kauppa edisti suunnitelmiamme suurella harppauksella. Se toteutettiin julkisena ostotarjouksena Ranskassa ja Yhdysvalloissa perustuen vaihtohintaan 0,55 Nokian osaketta jokaisesta Alcatel Lucentin arvopaperista. Kokonaan osakkeilla toteutettava transaktio arvosti Alcatel Lucentin 15,6 miljardiin euroon täysi laimennusvaikutus huomioiden, ja olettaen, että julkinen osakevaihtotarjous hyväksytään kokonaisuudessaan, Alcatel Lucentin aiemmat osakkeenomistajat omistaisivat noin kolmanneksen Nokiasta.

Arvioimme hallituksena kokonaisvaltaisesti ja huolellisesti kaupan laajuuden, useita vaihtoehtoja sille ja kaupan muuttujia, ja lopuksi tulimme siihen tulokseen, että koko Alcatel Lucentin osto istui parhaiten strategiaamme ja visioomme ja olisi osakkeenomistajiemme edun mukainen. Kauppa antaa Nokialle kokoa, mittakaavaa, innovointipainoarvoa ja asiakaskunnan, joka auttaa meitä johtamaan seuraavan sukupolven 5G-teknologioiden ja esineiden internetin kehittämistä.

Täsmentynyt fokuksemme sisälsi myös HERE-paikka- ja karttaliiketoimintamme strategisen arvioinnin, joka saatiin päätökseen elokuussa, kun ilmoitimme myyvämme liiketoiminnan saksalaisten autovalmistajien yhteenliittymälle.

Lokakuussa, kun valmistelimme Alcatel Lucent -yritysjärjestelyä, julkistimme yhdistetyn yhtiön suunnitellun johdon ja organisaatorakenteen, ja pian tämän jälkeen julkistimme suunnitellun kaksivuotisen 7 miljardin euron pääomarakenteen optimointiohjelman, jonka ehtona oli Alcatel Lucent -kaupan toteutuminen. Tämä laaja ohjelma perustuu perusteelliselle analyysille Nokian mahdollisista pitkän aikavälin pääomarakenteen tarpeista ja keskittyä pääoman palautuksiin osakkeenomistajille sekä velkojen ja muiden velkatyypisten erien vähentämiseen samalla kun Nokian rahoitusasema säilyy vahvana.

Joulukuussa osakkeenomistajamme antoivat vahvan tukensa Alcatel Lucentin ostolle ylimääräisessä yhtiökokouksessamme; lisäksi he valitsivat kolme uutta hallituksen jäsentä, joilla kaikilla on kokemusta toimialastamme ja Alcatel Lucentista.

Onnistuneiden osakevaihtotarjouksien jälkeen keskityimme toimintojen yhdistämiseen Alcatel Lucentin kanssa mahdollisimman nopeasti. Tämän tuloksena aloitimme uutena yhtiönä, jolla on vahva portfolio ja maantieteellinen ulottuvuus; tätä täydentävät ainutlaatuiset innovaatiomahdollisuudet, jotka auttavat meitä luomaan ja kehittämään huomisen teknologioita, saavuttamaan kannattavaa kasvua, vastaamaan globaalien asiakuntamme tarpeisiin, jatkossakin lisensoimaan teollisoikeuksiamme ja lyhykäisydessään luomaan arvoa osakkeenomistajillemme.

Toiminnan tulos

Tähän osioon, Liiketoiminnan tulos, taloudellinen asema ja tulevaisuudennäkymät, sisältyvät taloudelliset tiedot 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta sekä kolmelta edelliseltä 31.12. päättyneeltä tilikaudelta (2015, 2014, 2013) on johdettu tilintarkastetusta konsernitilinpäätöksestämme, joka sisältyy tähän vuosikertomukseen. Taloudellisia tietoja 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä tilikausilta sekä kolmelta edelliseltä 31.12. päättyneeltä tilikaudelta (2015, 2014, 2013) on luettava yhdessä tilintarkastetun konsernitilinpäätöksemme kanssa, ja ne perustuvat kokonaisuudessaan siihen.

Jatkuvat toiminnot

31.12.2015 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2014 päättyneeseen tilikauteen

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä lukuja ja niihin liittyviä prosentiosuuksia liikevaihdosta vuosina 2015 ja 2014.

1.1.-31.12.	2015 milj. EUR	% liikevaihdosta	2014 milj. EUR	% liikevaihdosta	Muutos 2015 vs. 2014 %
Liikevaihto	12 499	100,0	11 762	100,0	6
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-7 046	-56,4	-6 855	-58,3	3
Bruttokate	5 453	43,6	4 907	41,7	11
Tutkimus- ja kehityskulut	-2 126	-17,0	-1 948	-16,6	9
Myyntin ja hallinnon kulut	-1 652	-13,2	-1 453	-12,4	14
Muut tuotot ja kulut	13	0,1	-94	-0,8	-
Liikevoitto	1 688	13,5	1 412	12,0	20

Liikevaihto

Jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 12 499 miljoonaa euroa vuonna 2015. Liikevaihto kasvoi 737 miljoonaa euroa eli 6 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin se oli 11 762 miljoonaa euroa. Jatkuvien toimintojen liikevaihdon kasvu johtui sekä Nokia Networksintä että Nokia Technologiesin kasvaneesta liikevaihdosta. Nokia Networksin liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Global Services segmentin liikevaihdon kasvusta, jota tasoitti osin vuoden 2014 liikevaihtoon vaikuttaneen kertaluonteisen patenttitulon puuttuminen vuonna 2015. Nokia Technologiesin liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti olemassa oleviin ja uusiin sopimuksiin liittyneestä kertaluonteisesta liikevaihdosta, aiemmin divestoituihin immateriaalioikeuksiin liittyvistä tulo-osuuksista ja immateriaalioikeuksien divestointoinneista, olemassa olevilta ja uusilta lisenssinsaaajilta loppuunsaattettujen ja käynnissä olevien välimiesmenettelyjen seurauksena saaduista korkeammista patenttituloista sekä Microsoftin kasvaneesta merkityksestä patenttien lisenssinsaaajana sen jälkeen, kun Devices & Services -liiketoiminta myytiin Microsoftille. Liikevaihdon kasvua osin tasoitti alhaisempi patenttilisenssitulo tietyiltä olemassa olevilta lisenssinsaaajilta, joiden mobiililaitemyynti laski.

Seuraavassa taulukossa esitetään liikevaihdon jakautuminen alueittain vuosina 2015 ja 2014.

1.1.-31.12.	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR	Muutos 2015 vs. 2014 %
Eurooppa ⁽¹⁾	3 813	3 493	9
Lähi-itä ja Afrikka	1 177	1 053	12
Kiinan alue	1 712	1 380	24
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 230	3 289	-2
Pohjois-Amerikka	1 594	1 538	4
Latinalainen Amerikka	973	1 009	-4
Yhteensä	12 499	11 762	6

(1) Nokia Technologies -liiketoiminnan koko liikevaihto on kohdistettu Suomeen.

Liikevaihdon keskeiset muutokset alueittain on esitetty kohdassa Segmenttien tulos – Nokia Networks.

Bruttokateprosentti

Jatkuvien toimintojen bruttokateprosentti oli 43,6 % vuonna 2015, kun se oli 41,7 % vuonna 2014. Jatkuvien toimintojen bruttokateprosentin kasvu johtui ensisijaisesti Nokia Technologiesin bruttokateprosentin kasvusta. Kasvua tasoitti osin Nokia Networksin bruttokateprosentin hienoinen lasku. Nokia Technologiesin bruttokateprosentin kasvu vuonna 2015 johtui ensisijaisesti liikevaihdon kasvusta. Nokia Networksin bruttokateprosentin hienoinen lasku vuonna 2015 johtui ensisijaisesti Global Services segmentin bruttokateprosentin laskusta, epäedullisesta myynnin kokonaisjakaumasta Global Services -segmentin liikevaihdon suuremman osuuden ja Mobile Broadband -segmentin liikevaihdon pienemmän osuuden vuoksi sekä Nokia Networks Muut -osion kertaluonteisen patenttitulon puuttumisesta. Laskua tasoitti osin Mobile Broadband -segmentin bruttokateprosentin kasvu.

Liiketoiminnan kulut

Jatkuvien toimintojen T&K-kulut olivat 2 126 miljoonaa euroa vuonna 2015. T&K-kulut kasvoivat 178 miljoonaa euroa eli 9 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin T&K-kulut olivat 1 948 miljoonaa euroa. T&K-kulujen osuus liikevaihdosta oli 17,0 % vuonna 2015, kun vuonna 2014 osuus oli 16,6 %. T&K-kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Nokia Networksin ja vähäisemmässä määrin Nokia Technologiesin T&K-kulujen kasvusta. Nokia Networksin T&K-kulujen kasvu vuonna 2015 johtui ensisijaisesti suuremmista henkilöstökuluista ja lisääntyneistä panostuksista LTE-, 5G-, pienten solujen ja pilvipohjaisen runkoverkon tekniikoihin. Kasvua osin tasoitti jatkunut toimintojen tehostuminen. Nokia Technologiesin T&K-kulujen kasvu johtui ensisijaisesti suuremmista panostuksista digitaaliseen mediaan ja teknologiahautomotoimintaan, korkeammista patenttiportfoliokuluista sekä suuremmista panostuksista digitaaliseen terveyteen. T&K-kuluihin sisältyi hankintamenon kohdentamiseen liittyviä eriä 35 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 32 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Toiminnan tulos jatkoa

Jatkuvien toimintojen myynnin ja hallinnon kulut olivat 1 652 miljoonaa euroa vuonna 2015. Ne kasvoivat 199 miljoonaa euroa eli 14 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin vastaavat kulut olivat 1 453 miljoonaa euroa. Myynnin ja hallinnon kulujen osuus liikevaihdosta oli 13,2 % vuonna 2015, kun vuonna 2014 osuus oli 12,4 %. Myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti Nokia Networksin sekä vähäisemmässä määrin konsernin yhteisten toimintojen ja Nokia Technologiesin myynnin ja hallinnon kulujen kasvusta. Nokia Networksin myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti henkilöstökulujen kasvusta, mitä osin tasoitti jatkunut keskittyminen kustannustehokkuuteen. Konsernin yhteisten toimintojen myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti transaktiokuluista ja muista niihin liittyvistä kuluista. Vuonna 2015 konsernin yhteisten toimintojen transaktiokulut olivat 99 miljoonaa euroa, kun vuonna 2014 ne olivat 29 miljoonaa euroa. Nokia Technologiesin myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti uusien liiketoimintojen aloituksesta, kasvaneista lisensointiaktiiviteeteista sekä korkeammista liiketoimintaa tukevista kuluista. Myynnin ja hallinnon kuluihin sisältyi hankintamien kohdentamiseen liittyviä eriä 44 miljoonaa euroa vuonna 2015 ja 35 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Jatkuvien toimintojen muut tuotot ja kulut vuonna 2015 olivat 13 miljoonaa euroa nettotuottoja, ja ne kasvoivat 107 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2014, jolloin ne olivat 94 miljoonaa euroa nettokuluja. Muiden tuottojen ja kulujen kasvu johtui ensisijaisesti konsernin yhteisistä toiminnoista sekä vähäisemmässä määrin Nokia Networks- ja Nokia Technologies -liiketoiminnoista. Konsernin yhteisten toimintojen muut tuotot ja kulut sisälsivät vuonna 2015 noin 100 miljoonan euron tuoton liittyen listaamattomiin venture fund -sijoituksiin. Nokia Networksin muiden tuottojen ja kulujen muutos vuonna 2015 johtui ensisijaisesti vuoteen 2014 vaikuttaneiden 31 miljoonan euron ennakoitujen, sopimuksen velvoittamien korjauskustannusten puuttumisesta, jotka liittyivät tekniseen ongelmaan kolmannen osapuolen valmistamassa komponentissa. Lisäksi tuottojen ja kulujen muutokseen vaikuttivat saamisten myyntiin liittyvät alhaisemmat kulut, alhaisemmat välilliset nettoverokulut ja tiettyjen myyntisaamisten arvon alentumisten purku, mitä osin tasoittivat korkeammat uudelleenjärjestely- ja muut niihin liittyvät kulut. Nokia Networksin muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyi 121 miljoonaa euroa uudelleenjärjestely- ja muita niihin liittyviä kuluja vuonna 2015, kun vastaavat erät olivat 57 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Liikevoitto

Jatkuvien toimintojen liikevoitto oli 1 688 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se kasvoi 276 miljoonaa euroa eli 19,5 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin liikevoitto oli 1 412 miljoonaa euroa. Liikevoiton kasvu johtui ensisijaisesti Nokia Technologiesin liikevoiton kasvusta ja vähäisemmässä määrin konsernin yhteisten toimintojen liiketappion laskusta, mitä osin tasoitti Nokia Networksin liikevoiton lasku. Vuoden 2015 liikevoitto sisälsi 261 miljoonaa euroa hankintamien kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita kertaluonteisia eriä, kun vastaavat kulut ja erät olivat 188 miljoonaa euroa vuonna 2014. Liikevoittoprosenttimme oli 13,5 %, vuonna 2015, kun se oli 12,0 % vuonna 2014.

Rahoitustuotot ja -kulut

Jatkuvien toimintojen nettorahoituskulut vuonna 2015 olivat 177 miljoonaa euroa, kun vuonna 2014 vastaavat kulut olivat 401 miljoonaa euroa. Jatkuvien toimintojen rahoitustuotot ja -kulut laskivat 224 miljoonaa euroa eli 56 %. Nettorahoituskulujen lasku vuonna 2015 johtui ensisijaisesti Nokia Networksin olennaisilta osin kaikkien lainojen lunastukseen liittyvän kertaluonteisen 123 miljoonan euron kulun sekä Microsoftille suunnatun 1,5 miljardin euron suuruisen vaihtovelkakirjalainan takaisinmaksuun liittyneen 57 miljoonan euron kirjanpidollisen kuluerän puuttumisesta, jotka vaikuttivat vuoteen 2014.

Lisätietoa löytyy kohdasta Likviditeetti ja pääomaresurssit.

Voitto ennen veroja

Jatkuvien toimintojen voitto ennen veroja oli 1 540 miljoonaa euroa vuonna 2015, eli se kasvoi 541 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2014, jolloin voitto ennen veroja oli 999 miljoonaa euroa.

Tuloverot

Jatkuvien toimintojen tuloverojen nettokulu oli 346 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se muuttui 2 065 miljoonaa euroa verrattuna 1 719 miljoonan euron nettohyötyyn vuonna 2014. Vuonna 2014 tuloverojen nettohyöty johtui ensisijaisesti 2 126 miljoonan euron laskennallisten verosaamisten kirjaamisesta, kun Suomen ja Saksan verosaamisten hyödynnettävyyttä arvioitiin uudelleen.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto ja osakekohtainen tulos

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto oli 2 466 miljoonaa euroa vuonna 2015. Se laski 996 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2014, jolloin vastaava erä oli 3 462 miljoonaa euroa. Jatkuvat toiminnot tuottivat emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaa voittoa 1 192 miljoonaa euroa vuonna 2015, kun vuonna 2014 voitto oli 2 710 miljoonaa euroa. Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaan voittoon vaikutti vuonna 2014 myönteisesti 2 126 miljoonan euron laskennallisten verosaamisten kirjaaminen. Vuonna 2015 Nokia-konsernin osakekohtainen tulos laski 0,67 euroon (laimentamaton) ja 0,63 euroon (laimennettu), kun vuonna 2014 se oli 0,94 euroa (laimentamaton) ja 0,85 euroa (laimennettu). Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos laski 0,32 euroon (laimentamaton) ja 0,31 euroon (laimennettu) vuonna 2015, kun vuonna 2014 se oli 0,73 euroa (laimentamaton) ja 0,67 euroa (laimennettu).

31.12.2014 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2013 päättyneeseen tilikauteen

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä lukuja ja niihin liittyviä prosenttiosuuksia liikevaihdosta vuosina 2014 ja 2013.

1.1.-31.12.	2014 milj. EUR	% liikevaihdosta	2013 milj. EUR	% liikevaihdosta	Muutos 2014 vs. 2013 %
Liikevaihto	11 762	100,0	11 795	100,0	-
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-6 855	-58,3	-7 157	-60,7	-4
Bruttokate	4 907	41,7	4 638	39,3	6
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 948	-16,6	-1 970	-16,7	-1
Myyntin ja hallinnon kulut	-1 453	-12,4	-1 483	-12,6	-2
Muut tuotot ja kulut	-94	-0,8	-513	-4,3	-82
Liikevoitto	1 412	12,0	672	5,7	110

Liikevaihto

Jatkuvien toimintojen liikevaihto oli 11 762 miljoonaa euroa vuonna 2014. Liikevaihto laski 33 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2013, jolloin liikevaihto oli 11 795 miljoonaa euroa. Jatkuvien toimintojen liikevaihdon vähäinen lasku johtui ensisijaisesti Nokia Networksin liikevaihdon hienoisesta laskusta. Laskua tasoitti osin Nokia Technologiesin liikevaihdon kasvu. Nokia Networksin liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Global Services -segmentin alhaisemmasta liikevaihdosta ja divestoitujen liiketoimintojen sekä tiettyjen asiakassopimusten ja tiettyihin maihin liittyvän myynnin puuttumisesta vuonna 2013. Liikevaihdon laskua tasoitti osin Mobile Broadband -segmentin kasvanut liikevaihto. Nokia Technologiesin liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti korkeammista patenttituloista tietyiltä lisenssinsaaajilta mukaan lukien Microsoftin kasvanut merkitys patenttien lisenssinsaaajana sen jälkeen, kun Devices & Services -liiketoiminta myytiin yhtiölle.

Seuraavassa taulukossa esitetään liikevaihdon jakautuminen alueittain vuosina 2014 ja 2013.

1.1.-31.12.	2014 milj. EUR	2013 milj. EUR	Muutos 2014 vs. 2013 %
Eurooppa ⁽¹⁾	3 493	3 556	-2
Lähi-itä ja Afrikka	1 053	1 112	-5
Kiinan alue	1 380	1 184	17
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 289	3 353	-2
Pohjois-Amerikka	1 538	1 334	15
Latinalainen Amerikka	1 009	1 256	-20
Yhteensä	11 762	11 795	-

(1) Nokia Technologies -liiketoiminnan koko liikevaihto on kohdistettu Suomeen.

Liikevaihdon keskeiset muutokset alueittain on esitetty kohdassa Segmenttien tulos – Nokia Networks.

Bruttokateprosentti

Jatkuvien toimintojen bruttokateprosentti vuonna 2014 oli 41,7 %, kun vuonna 2013 bruttokateprosentti oli 39,3 %. Bruttokateprosentin kasvu johtui sekä Nokia Networksin että Nokia Technologiesin bruttokateprosentin kasvusta. Nokia Networksin bruttokateprosentin kasvu johtui ensisijaisesti Mobile Broadband -segmentin suuremmasta osuudesta myynnin kokonaisjakaumassa ja Global Services -segmentin bruttokateprosentin kasvusta, mitä osin tasoitti Mobile Broadband -segmentin bruttokateprosentin hienoinen lasku. Nokia Technologiesin bruttokateprosentin kasvu johtui ensisijaisesti patentin divestointiin liittyneen kertaluonteisen transaktiokulun puuttumisesta, mikä vaikutti negatiivisesti bruttokateprosenttiin vuonna 2013.

Liiketoiminnan kulut

T&K-kulut olivat 1 948 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja ne laskivat 22 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2013, jolloin T&K-kulut olivat 1 970 miljoonaa euroa. T&K-kulujen osuus liikevaihdosta oli 16,6 % vuonna 2014, kun vuonna 2013 osuus oli 16,7 %. T&K-kulujen lasku johtui ensisijaisesti Nokia Networksin T&K-kulujen laskusta, mitä osin tasoittivat Nokia Technologiesin korkeammat T&K-kulut. Nokia Networksin T&K-kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista alihankintakuluista, mitä osin tasoittivat ensisijaisesti sisäisten hankkeiden kasvuun liittyneet henkilöstön lisäykset. Nokia Technologies -liiketoiminnan T&K-kulujen kasvu johtui ensisijaisesti investoinneista hankkeisiin, jotka tähtäävät uusiin ja merkittäviin pitkän aikavälin kasvumahdollisuuksiin, kuten teknologia- ja tuotemerkin lisensointi -yksiköiden perustaminen. Vuonna 2014 T&K-kuluihin sisältyi 13 miljoonaa euroa D&S-liiketoiminnan Myyntiin liittyviä henkilöstökuluja, kun vastaavat kulut olivat 15 miljoonaa euroa vuonna 2013. T&K-kuluihin sisältyi hankintamenon kohdentamiseen liittyviä eriä 32 miljoonaa euroa vuonna 2014, kun vastaavat kulut olivat 20 miljoonaa euroa vuonna 2013.

Myyntin ja hallinnon kulut olivat 1 453 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja ne laskivat 30 miljoonaa euroa eli 2 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin vastaavat kulut olivat 1 483 miljoonaa euroa. Myyntin ja hallinnon kulujen osuus liikevaihdosta oli 12,4 % vuonna 2014, kun niiden osuus oli 12,6 % vuonna 2013. Myyntin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti Nokia Networksin myynnin ja hallinnon kulujen laskusta. Laskua tasoitti osin konsernin yhteisten toimintojen ja Nokia Technologiesin myynnin ja hallinnon kulujen kasvu. Nokia Networksin myynnin ja hallinnon kulujen lasku johtui ensisijaisesti Nokia Networksin globaalin uudelleenjärjestelyohjelman rakenteellisista kustannusäästöistä, mitä osin tasoittivat henkilöstön lisäykset, jotka liittyivät lisääntyneeseen panostukseen kasvuun. Konsernin yhteisten toimintojen myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti D&S-liiketoiminnan Myyntiin liittyvistä kuluista. Nokia Technologiesin myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti lisääntyneestä toiminnasta kuten teknologia- ja tuotemerkin lisensointiprojektien luomisesta, odotettavissa ja käynnissä olevista lisensointiprojekteista sekä korkeammasta liiketoimintaa tukevista kuluista. Vuonna 2014 myynnin ja hallinnon kuluihin sisältyi 30 miljoonaa euroa D&S-liiketoiminnan Myyntiin liittyviä kuluja. Myynnin ja hallinnon kuluihin sisältyi 35 miljoonaa euroa hankintamenon kohdentamiseen liittyviä eriä vuonna 2014, kun vastaavat erät olivat 80 miljoonaa euroa vuonna 2013.

Muut tuotot ja -kulut olivat 94 miljoonaa euroa nettokuluja vuonna 2014, kun vastaava nettokulu oli 513 miljoonaa euroa vuonna 2013. Muiden tuottojen ja kulujen lasku johtui ensisijaisesti Nokia Networksista, mitä konsernin yhteiset toiminnot osin tasoittivat. Vuonna 2014 liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sisälsivät 57 miljoonaa euroa Nokia Networksin uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä 31 miljoonaa euroa Nokia Networksin ennakoituja sopimusvelvoitteista johtuvia kuluja. Vuonna 2013 Nokia Networksin muut tuotot ja kulut sisälsivät 570 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja

Liikevoitto

Liikevoitto oli 1 412 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja se kasvoi 740 miljoonaa euroa eli 110 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin liikevoitto oli 672 miljoonaa euroa. Liikevoiton kasvu johtui sekä Nokia Networksin että Nokia Technologiesin liikevoiton kasvusta. Vuonna 2014 liikevoitto sisälsi 188 miljoonaa euroa hankintamenon kohdentamiseen liittyviä eriä, uudelleenjärjestelykuluja ja muita kertaluonteisia eriä, kun vastaavat kulut ja erät olivat 716 miljoonaa euroa vuonna 2013. Liikevoittoprosenttimme oli 12,0 % vuonna 2014, kun se oli 5,7 % vuonna 2013.

Rahoitustuotot ja -kulut

Nettorahoituskulut olivat 401 miljoonaa euroa vuonna 2014, kun vuonna 2013 vastaavat kulut olivat 277 miljoonaa euroa. Vuoden 2014 korkeammat nettorahoituskulut johtuivat ensisijaisesti Nokia Networksin olennaisilta osin kaikkien lainojen lunastukseen liittyvästä kertaluonteisesta 123 miljoonan euron kuluerästä sekä Microsoftille suunnatun 1,5 miljardin euron suuruisen vaihtovelkakirjalainan takaisinmaksuun liittyneestä 57 miljoonan euron kirjanpidollisesta kuluerästä. Näitä kuluja tasoittivat osin alhaisemmat korkokulut vuoden jälkimmäisellä puoliskolla sekä alhaisemmat valuuttakurssivaihteluihin liittyvät nettotappiot.

Lisätietoja on alla kohdassa Likviditeetti ja pääomaresurssit.

Voitto ennen veroja

Jatkuvien toimintojen voitto ennen veroja oli 999 miljoonaa euroa vuonna 2014, kun se oli 399 miljoonaa euroa vuonna 2013.

Tuloverot

Jatkuvien toimintojen tuloverojen nettohyöty oli 1 719 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja se muuttui 1 990 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2013, jolloin tuloveroista kertyi 271 miljoonaa euroa nettokuluja. Tuloverojen nettohyöty johtui ensisijaisesti 2 126 miljoonan euron laskennallisten verosaamisten kirjaamisesta, kun Suomen ja Saksan verosaamisten hyödynnettävyyttä arvioitiin uudelleen vuonna 2014. Tämän johdosta syntyi 2 034 miljoonan euron ei-kassavaikutteinen verohyöty vuoden 2014 kolmannella vuosineljänneksellä. Johtuen pääosin vuosina 2012 ja 2013 toteutetuista globaaleista uudelleenjärjestelytoimenpiteistä vähentää vuotuisia liiketoiminnan kuluja ja tuotannon kiinteitä kuluja, ja Nokia Networksin viimeaikaisesta kannattavuudesta, tappiollisen D&S-liiketoiminnan Myynnistä ja jatkuvien toimintojen tulevista kannattavuusennusteista olemme palanneet riittävälle kannattavuustasolle Suomessa ja Saksassa voidaksemme hyödyntää verotuksessa kumulatiiviset tappiot, ulkomaiset veronhyvytykset ja muut väliaikaiset erot. Merkittävä osa Suomen ja Saksan laskennallista verosaamisistamme ei vanhene ja on käytettävissä Suomen ja Saksan verotettavaa tuloa vastaan tulevaisuudessa.

Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus

Jatkuvien toimintojen määräysvallattomille omistajille kuuluva voitto oli 8 miljoonaa euroa vuonna 2014, kun vuonna 2013 määräysvallattomille omistajille kuuluva tappio oli 145 miljoonaa euroa. Muutos johtui ensisijaisesti Siemensin omistusosuuden ostamisesta Nokia Networksista (aiemmin Nokia Siemens Networks) elokuussa 2013, mikä vähensi merkittävästi määräysvallattomille omistajille kuuluvaa osuutta kyseisessä liiketoiminnassa.

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio ja osakekohtainen tulos

Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto oli 3 462 miljoonaa euroa vuonna 2014 verrattuna 615 miljoonan euron tappioon vuonna 2013. Jatkuvat toiminnot tuottivat emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaa voittoa 2 710 miljoonaa euroa vuonna 2014, kun vuonna 2013 voitto oli 273 miljoonaa euroa. Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaan voittoon vaikutti vuonna 2014 myönteisesti 2 126 miljoonan euron laskennallisten verosaamisten kirjaaminen. Vuonna 2014 Nokia-konsernin osakekohtainen tulos nousi 0,94 euroon (laimentamaton) ja 0,85 euroon (laimennettu), kun se oli -0,17 euroa (laimentamaton) ja -0,17 euroa (laimennettu) vuonna 2013. Jatkuvien toimintojen osakekohtainen tulos nousi 0,73 euroon (laimentamaton) ja 0,67 euroon (laimennettu) vuonna 2014, kun se oli 0,07 euroa (laimentamaton) ja 0,07 euroa (laimennettu) vuonna 2013.

Lopetetut toiminnot

31.12.2015 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2014 päättyneeseen tilikauteen

Koska HERE-liiketoiminnan Myynti saatiin päätökseen 4.12.2015 ja D&S-liiketoiminnan Myynti saatiin päätökseen 25.4.2014, lopetettujen toimintojen vuoden 2015 taloudellinen tulos ei ole vertailukelpoinen lopetettujen toimintojen taloudelliseen tulokseen vuonna 2014.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä lukuja ja niihin liittyviä liikevaihdon prosenttiosuuksia vuosina 2015 ja 2014.

1.1.-31.12.	2015 milj. EUR	% liikevaihdosta	2014 milj. EUR	% liikevaihdosta	Muutos 2015 vs. 2014 %
Liikevaihto	1 075	100,0	3 428	100,0	-69
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-244	-22,7	-2 325	-67,8	-90
Bruttokate	831	77,3	1 103	32,2	-25
Tutkimus- ja kehityskulut	-498	-46,3	-899	-26,2	-45
Myyntin ja hallinnon kulut	-213	-19,8	-628	-18,3	-66
Muut tuotot ja kulut ⁽¹⁾	-23	-2,1	-1 354	-39,5	-98
Liikevoitto/-tappio	97	9,0	-1 778	-51,9	-

(1) Sisältää HERE-liiketoimintaan liittyneen liikearvon alennuksen 1 209 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Liikevaihto

Lopetettujen toimintojen liikevaihto oli 1 075 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se laski 2 353 miljoonaa euroa eli 69 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin liikevaihto oli 3 428 miljoonaa euroa. Lasku johtui siitä, että vuoden 2015 liikevaihto ei sisällä Devices & Services -liiketoiminnan liikevaihtoa.

Bruttokateprosentti

Lopetettujen toimintojen bruttokateprosentti nousi 77,3 %:iin vuonna 2015, kun se oli 32,2 % vuonna 2014. Bruttokateprosentin kasvu johtui siitä, että vuoden 2015 luku ei sisällä Devices & Services -liiketoiminnan hankinnan ja valmistuksen kuluja.

Liiketoiminnan kulut

Lopetettujen toimintojen liiketoiminnan kulut olivat 734 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja ne laskivat 2 147 miljoonaa euroa eli 74,5 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin kulut olivat 2 881 miljoonaa euroa. Lasku johtui ensisijaisesti vuoden 2014 tulokseen negatiivisesti vaikuttaneen HERE-liiketoimintaan liittyneen 1 209 miljoonan euron arvonalentumistappion puuttumisesta sekä Devices & Services-liiketoiminnan kulujen laskusta.

Liikevoitto/-tappio

Lopetettujen toimintojen liikevoitto oli 97 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se kasvoi 1 875 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2014, jolloin tulos oli 1 778 miljoonan euron liiketappio. Lopetettujen toimintojen liiketuloksen muutos johtui ensisijaisesti vuoden 2014 tulokseen negatiivisesti vaikuttaneen HERE-liiketoimintaan liittyneen 1 209 miljoonan euron arvonalentumistappion puuttumisesta sekä D&S-liiketoiminnan Myyntiin liittyneestä liiketoiminnan kulujen laskusta. Kasvua tasoitti osin bruttokatteen lasku.

Tilikauden voitto

Lopetettujen toimintojen voitto oli 1 274 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se kasvoi 516 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2014, jolloin voitto oli 758 miljoonaa euroa. Tuloksen kasvu johtui ensisijaisesti 1 174 miljoonan euron valuuttakurssimuutoksen uudelleenluokittelusta muista laajan tuloksen eristä tulokseen. HERE-liiketoiminnan myynnistä kirjattiin 1 178 miljoonan euron myyntivoitto vuonna 2015. D&S-liiketoiminnan Myynnistä kirjattiin 2 803 miljoonan euron myyntivoitto vuonna 2014.

Toiminnan tulos jatkoa

31.12.2014 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2013 päättyneeseen tilikauteen

Koska D&S-liiketoiminnan Myynti saatiin päätökseen 25.4.2014, lopetettujen toimintojen vuoden 2014 taloudellinen tulos ei ole verrattavissa lopetettujen toimintojen taloudelliseen tulokseen vuonna 2013.

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä lukuja ja niihin liittyviä liikevaihdon prosenttiosuuksia vuosina 2014 ja 2013.

1.1.-31.12.	2014 milj. EUR	% liikevaihdosta	2013 milj. EUR	% liikevaihdosta	Muutos 2014 vs. 2013 %
Liikevaihto	3 428	100,0	11 649	100,0	-71
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-2 325	-67,8	-8 734	-75,0	-73
Bruttokate	1 103	32,2	2 915	25,0	-62
Tutkimus- ja kehityskulut	-899	-26,2	-1 778	-15,3	-49
Myyntin ja hallinnon kulut	-628	-18,3	-1 747	-15,0	-64
Muut tuotot ja kulut ⁽¹⁾	-1 354	-39,5	-133	-1,1	917
Liikevoitto/-tappio	-1 778	-51,9	-743	-6,4	-139

(1) Sisältää HERE-liiketoimintaan liittyneen liikearvon arvonalennuksen 1 209 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Liikevaihto

Lopetettujen toimintojen liikevaihto oli 3 428 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja se laski 8 221 miljoonaa euroa eli 71 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin liikevaihto oli 11 649 miljoonaa euroa. Lasku johtui ensisijaisesti siitä, että Devices & Services-liiketoiminnan liikevaihto ei sisältynyt lukuihin koko vuodelta, mitä tasoitti osin HERE-liiketoiminnan liikevaihdon kasvu.

Bruttokateprosentti

Lopetettujen toimintojen bruttokateprosentti kasvoi 32,2 %:iin vuonna 2014, kun bruttokateprosentti oli 25,0 % vuonna 2013. Kasvu johtui ensisijaisesti siitä, että Devices & Services -liiketoiminta ei sisältynyt lukuihin koko vuodelta.

Liiketoiminnan kulut

Lopetettujen toimintojen liiketoiminnan kulut olivat 2 881 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja ne laskivat 777 miljoonaa euroa eli 21 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin liiketoiminnan kulut olivat 3 658 miljoonaa euroa. Lasku johtui ensisijaisesti siitä, että Devices & Services -liiketoiminta ei sisältynyt lukuihin koko vuodelta. Laskua tasoitti osin HERE-liiketoimintaan liittyneen 1 209 miljoonan euron arvonalentumistappion negatiivinen vaikutus vuonna 2014.

Liiketappio

Lopetettujen toimintojen liiketappio oli 1 778 miljoonaa euroa vuonna 2014 verrattuna vuoteen 2013, jolloin liiketappio oli 743 miljoonaa euroa. Liiketappion kasvu vuonna 2014 johtui ensisijaisesti HERE-liiketoimintaan liittyneen 1 209 miljoonan euron arvonalentumistappion negatiivisesta vaikutuksesta.

Tilikauden voitto/tappio

Lopetettujen toimintojen liikevoitto oli 758 miljoonaa euroa vuonna 2014, ja se kasvoi 1 625 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2013, jolloin liiketappio oli 867 miljoonaa euroa. D&S-liiketoiminnan Myynnistä kirjattiin 2 803 miljoonan euron myyntivoitto vuonna 2014.

Segmenttien tulos

Nokia Networks

31.12.2015 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2014 päättyneeseen tilikauteen

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä lukuja ja niihin liittyviä prosenttiosuuksia liikevaihdosta vuosina 2015 ja 2014.

1.1.-31.12.	2015 milj. EUR	% liikevaihdosta	2014 milj. EUR	% liikevaihdosta	Muutos 2015 vs. 2014 %
Liikevaihto	11 490	100,0	11 198	100,0	3
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-7 053	-61,4	-6 862	-61,3	3
Bruttokate	4 437	38,6	4 336	38,7	2
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 928	-16,8	-1 786	-15,9	8
Myyntin ja hallinnon kulut	-1 321	-11,5	-1 236	11,0	7
Muut tuotot ja kulut	-92	-0,8	-104	0,9	-12
Liikevoitto	1 096	9,5	1 210	10,8	-9

Segmentti-informaatio⁽¹⁾

1.1.-31.12. milj. EUR	Mobile Broadband	Global Services	Nokia Networks Muut ⁽²⁾	Nokia Networks yhteensä
2015				
Liikevaihto	6 064	5 422	4	11 490
Liikevoitto/-tappio	604	654	-162	1 096
% liikevaihdosta	10,0	12,1	-	9,5
2014				
Liikevaihto	6 039	5 105	54	11 198
Liikevoitto/-tappio	683	653	-126	1 210
% liikevaihdosta	11,3	12,8	-	10,8

(1) Lisätietoa vuosikertomukseen sisältyvästä konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 2, Segmentti-informaatio.

(2) Nokia Networks Muut sisältää muiden kuin ydinliiketoimintojen liikevaihdon, myyntin ja hankinnan kulut, liiketoiminnan kulut sekä IPR-liikevaihdon ja siihen liittyvät kulut. Se sisältää myös Nokia Networks -liiketoiminnan uudelleenjärjestelykulut ja niihin liittyvät kulut.

Liikevaihto

Nokia Networksin liikevaihto oli 11 490 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se kasvoi 292 miljoonaa euroa eli 3 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin liikevaihto oli 11 198 miljoonaa euroa. Nokia Networksin liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti Global Services -segmentin liikevaihdon kasvusta, mitä osin tasoitti vuoteen 2014 myönteisesti vaikuttaneen kertaluonteisen patenttitulon puuttuminen. Global Services -segmentin liikevaihto oli 5 422 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se kasvoi 317 miljoonaa euroa eli 6 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin liikevaihto oli 5 105 miljoonaa euroa. Kasvu johtui ensisijaisesti kaikkien liiketoimintalinjojen liikevaihdon kasvusta, lukuun ottamatta verkonhallintapalveluita. Mobile Broadband -segmentin liikevaihto oli 6 064 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se pysyi suunnilleen muuttumattomana verrattuna vuoteen 2014, jolloin liikevaihto oli 6 039 miljoonaa euroa. Valuuttakurssien vaihtelulla oli positiivinen vaikutus liikevaihtoon vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2014.

Seuraavassa taulukossa esitetään liikevaihdon jakautuminen alueittain vuosina 2015 ja 2014.

1.1.-31.12.	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR	Muutos 2015 vs. 2014 %
Eurooppa	2 804	2 929	-4
Lähi-itä ja Afrikka	1 177	1 053	12
Kiinan alue	1 712	1 380	24
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 230	3 289	-2
Pohjois-Amerikka	1 594	1 538	4
Latinalainen Amerikka	973	1 009	-4
Yhteensä	11 490	11 198	3

Kiinan alueella Nokia Networksin liikevaihto kasvoi 24 % vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2014. Kasvu johtui sekä Mobile Broadband - että Global Services -segmentin liikevaihdon kasvusta. Mobile Broadband -segmentin liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti LTE- ja runkoverkkoteknologioiden kasvusta, jota osin tasoitti muiden radioteknologioiden liikevaihdon lasku. Global Services -segmentin liikevaihdon kasvu johtui kaikkien liiketoimintalinjojen kasvusta.

Lähi-idässä ja Afrikassa liikevaihto kasvoi 12 % vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2014, mikä johtui sekä Global Services - että Mobile Broadband -segmenttien liikevaihdon kasvusta. Liikevaihdon kokonaiskasvu Lähi-idässä ja Afrikassa johtui ensisijaisesti kasvusta useissa Lähi-idän maissa.

Pohjois-Amerikassa liikevaihto kasvoi 4 % vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2014, mikä johtui ensisijaisesti Global Services -segmentin liikevaihdon kasvusta. Kasvua tasoitti osin Mobile Broadband -segmentin liikevaihdon lasku sekä vuoden 2014 liikevaihtoon myönteisesti vaikuttaneen kertaluonteisen patenttitulon puuttuminen. Global Services -segmentin liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti verkkojen asennuspalvelujen kasvaneesta liikevaihdosta, muun muassa SAC Wirelesin oston ansiosta. Mobile Broadband -segmentin liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti radioteknologioiden liikevaihdon laskusta.

Euroopassa liikevaihto laski 4 % vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2014, mikä johtui ensisijaisesti Global Services -segmentin liikevaihdon laskusta. Liikevaihdon kokonaislasku Euroopassa johtui ensisijaisesti liikevaihdon laskusta Saksassa ja Venäjällä, mitä osin tasoitti liikevaihdon kasvu Isossa-Britanniassa.

Segmenttien tulos jatkoa

Aasian ja Tyynenmeren alueella liikevaihto laski 2 % vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2014, mikä johtui sekä Global Services- että Mobile Broadband -segmenttien liikevaihdon laskusta. Liikevaihdon kokonaislasku Aasian ja Tyynenmeren alueella johtui ensisijaisesti liikevaihdon laskusta Japanissa ja Etelä-Koreassa, mitä osin tasoitti liikevaihdon kasvu Intiassa ja Myanmarissa.

Latinalaisessa Amerikassa liikevaihto laski 4 % vuonna 2015 verrattuna vuoteen 2014, mikä johtui sekä Mobile Broadband- että Global Services -segmentin liikevaihdon laskusta. Liikevaihdon kokonaislasku Latinalaisessa Amerikassa johtui ensisijaisesti liikevaihdon laskusta Brasiliassa, mitä osin tasoitti liikevaihdon kasvu Argentiinassa.

Bruttokateprosentti

Nokia Networks bruttokateprosentti oli 38,6 % vuonna 2015, kun se oli 38,7 % vuonna 2014. Nokia Networks bruttokateprosentin hienoinen lasku johtui ensisijaisesti Global Services -segmentin bruttokateprosentin laskusta, epäedullisesta myynnin kokonaisjakaumasta Global Services -segmentin liikevaihdon suuremman osuuden ja Mobile Broadband -segmentin liikevaihdon pienemmän osuuden vuoksi sekä Nokia Networks Muut -osion kertaluonteisen patenttitulon puuttumisesta. Tätä osin tasoitti Mobile Broadband -segmentin korkeampi bruttokateprosentti.

Global Services -segmentin bruttokateprosentin lasku johtui ensisijaisesti verkkojen asennuspalveluiden ja suunnittelu- ja optimointipalveluiden bruttokateprosentin laskusta, mitä osin tasoitti verkkojen ylläpitopalveluiden bruttokateprosentin kasvu. Mobile Broadband -segmentin bruttokateprosentin kasvu johtui ensisijaisesti radioteknologioiden bruttokateprosentin kasvusta. Nokia Networks bruttokateprosenttiin vaikuttivat lisäksi negatiivisesti uusien strategisten sopimusten lyhyen aikavälin vaikutuksiin liittyvät korkeammat kustannukset ja haastava markkinatilanne. Korkean kateprosentin ohjelmistomyyntin osuus Nokia Networks myynnin kokonaisjakaumassa pysyi suunnilleen muuttumattomana vuonna 2015 vuoteen 2014 verrattuna.

Liiketoiminnan kulut

Nokia Networks T&K-kulut olivat 1 928 miljoonaa euroa vuonna 2015. T&K-kulut kasvoivat 142 miljoonaa euroa eli 8 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin T&K-kulut olivat 1 786 miljoonaa euroa. Kasvu johtui ensisijaisesti henkilöstökulujen kasvusta ja lisääntyneistä panostuksista LTE-, 5G-, pienten solujen ja pilvipohjaisen runkoverkon tekniikoihin. Tätä osin tasoitti jatkunut toimintojen tehostuminen.

Nokia Networks myynnin ja hallinnon kulut olivat 1 321 miljoonaa euroa vuonna 2015. Ne kasvoivat 85 miljoonaa euroa eli 7 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin vastaavat kulut olivat 1 236 miljoonaa euroa. Vuonna 2015 Nokia Networks myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti henkilöstökulujen kasvusta, mitä osin tasoitti jatkuva keskittyminen kustannustehokkuuteen.

31.12.2014 päättyneen tilikauden verrattuna 31.12.2013 päättyneeseen tilikauteen

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä lukuja ja niihin liittyviä prosentiosuuksia liikevaihdesta vuosina 2014 ja 2013:

1.1.-31.12.	2014 milj. EUR	% liikevaihdesta	2013 milj. EUR	% liikevaihdesta	Muutos 2014 vs. 2013 %
Liikevaihto	11 198	100,0	11 282	100,0	-1
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-6 862	-61,3	-7 148	-63,4	4
Bruttokate	4 336	38,7	4 134	36,6	5
Tutkimus- ja kehityskulut	-1 786	-15,9	-1 822	-16,1	-2
Myyntin ja hallinnon kulut	-1 236	-11,0	-1 310	-11,6	-6
Muut tuotot ja kulut	-104	-0,9	-582	-5,2	-82
Liikevoitto	1 210	10,8	420	3,7	188

Nokia Networks liiketoiminnan muut tuotot ja kulut olivat 92 miljoonaa euroa kuluja vuonna 2015. Ne laskivat 12 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2014, jolloin kulut olivat 104 miljoonaa euroa. Muiden tuottojen ja kulujen muutos vuonna 2015 johtui ensisijaisesti vuoteen 2014 vaikuttaneiden 31 miljoonan euron ennakoitujen, sopimuksen velvoittamien korjauskustannusten puuttumisesta, jotka liittyivät tekniseen ongelmaan kolmannen osapuolen valmistamassa komponentissa. Lisäksi muiden tuottojen ja kulujen muutokseen vaikuttivat saamisten myyntiin liittyvät alhaisemmat kulut, alhaisemmat välilliset nettoverokulut ja tiettyjen myyntisaamisten arvonalentumisten purku, mitä osin tasoittivat korkeammat uudelleenjärjestely- ja muut niihin liittyvät kulut. Vuonna 2015 Nokia Networks liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sisälsivät 121 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja, kun vuonna 2014 liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sisälsivät 57 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja. Vuonna 2015 Nokia Networks kirjasi 85 miljoonaa euroa kuluja liittyen tiettyihin kustannussäästöihin ja tehokkuuden parantamiseen liittyviin hankkeisiin, joista odotetaan noin 70 miljoonan euron vuotuisia kustannussäästöjä vuonna 2016. Kustannussäästöihin ja tehokkuuden parantamiseen liittyviin hankkeisiin liittyviin kuluihin sisältyivät henkilöstön irtisanomiskorvaukset Saksassa, Yhdysvalloissa, Kiinassa ja Japanissa, ja niistä odotetaan aiheutuvan noin 80 miljoonan euron ulosmenevä rahavirta. Nokia Networks kirjasi lisäksi 37 miljoonaa euroa kuluja, jotka johtuivat muutoksesta vuonna 2011 julkistetun maailmanlaajuisen uudelleenjärjestelyohjelman Brasiliaan ja Saksaan liittyvän varauksen arvionvaraisissa erissä.

Liikevoitto

Nokia Networks liikevoitto oli 1 096 miljoonaa euroa vuonna 2015, ja se laski 114 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2014, jolloin liikevoitto oli 1 210 miljoonaa euroa. Nokia Networks liikevoittoprosentti oli 9,5 % vuonna 2015, kun se oli 10,8 % vuonna 2014. Liikevoiton lasku johtui ensisijaisesti Mobile Broadband -segmentin ja Nokia Networks Muut -osion liikevoiton laskusta.

Mobile Broadband -segmentin liikevoitto laski 683 miljoonasta eurosta vuonna 2014 yhteensä 604 miljoonaan euroon vuonna 2015. Mobile Broadband -segmentin liikevoiton lasku vuonna 2015 johtui ensisijaisesti liiketoiminnan kulujen kasvusta, jota osin tasoitti suurempi bruttokate.

Global Services -segmentin liikevoitto oli 654 miljoonaa euroa 2015 verrattuna 653 miljoonaan euroon vuonna 2014. Global Services -segmentin liikevoitto pysyi suunnilleen muuttumattomana vuonna 2015 vuoteen 2014 verrattuna, mikä johtui liiketoiminnan kulujen kasvusta ja sitä osin tasoittaneesta bruttokatteen kasvusta.

Nokia Networks Muut -osion liikevoiton lasku johtui ensisijaisesti bruttokatteen laskusta ja liiketoiminnan kulujen kasvusta.

Segmentti-informaatio⁽¹⁾

1.1.-31.12. milj. EUR	Mobile Broadband	Global Services	Nokia Networks Muut ⁽²⁾	Nokia Networks yhteensä
2014				
Liikevaihto	6 039	5 105	54	11 198
Liikevoitto/-tappio	683	653	-126	1 210
% liikevaihdosta	11,3	12,8	-	10,8
2013				
Liikevaihto	5 347	5 753	182	11 282
Liikevoitto/-tappio	420	693	-693	420
% liikevaihdosta	7,9	12,0	-	3,7

(1) Lisätietoa vuosikertomukseen sisältyvästä konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 2, Segmentti-informaatio.

(2) Nokia Networks Muut sisältää muiden kuin ydinliiketoimintojen liikevaihdon, myynnin ja valmistuksen kulut ja liiketoiminnan kulut, IPR-liikevaihdon ja siihen liittyvät kulut sekä Nokia Networksin Optical-liiketoiminnan 6.5.2013 asti, jolloin sen myynti saatettiin loppuun. Se sisältää myös Nokia Networks -liiketoiminnan uudelleenjärjestelykulut ja niihin liittyvät kulut.

Liikevaihto

Nokia Networksin liikevaihto vuonna 2014 oli 11 198 miljoonaa euroa. Liikevaihto laski 84 miljoonaa euroa eli 1 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin liikevaihto oli 11 282 miljoonaa euroa. Nokia Networksin liikevaihdon lasku johtui ensisijaisesti Global Services -segmentin liikevaihdon laskusta ja divestoitujen liiketoimintojen sekä tiettyjen asiakassopimusten ja tiettyihin maihin liittyvän myynnin puuttumisesta vuonna 2013. Laskua tasoitti osin Mobile Broadband -segmentin liikevaihdon kasvu.

Mobile Broadband -segmentin liikevaihto nousi 6 039 miljoonaa euroon vuonna 2014. Se kasvoi 692 miljoonaa euroa eli 13 % verrattuna 5 347 miljoonan euron liikevaihtoon vuonna 2013. Kasvu johtui ensisijaisesti radio- ja runkoverkkoteknologioiden liikevaihdon kasvusta. Radioteknologian liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti LTE-tekniikan liikevaihdon kasvusta. Kasvua tasoitti osin edellisten sukupolvien radioteknologioiden liikevaihdon lasku.

Global Services -segmentin liikevaihto vuonna 2014 laski 5 105 miljoonaa euroon. Se laski 648 miljoonaa euroa eli 11 % verrattuna 5 753 miljoonan euron liikevaihtoon vuonna 2013. Lasku johtui ensisijaisesti verkkojen asennus- ja verkonhallintapalvelujen liikevaihdon laskusta mukaan lukien tiettyjen asiakassopimusten ja tiettyihin maihin liittyvän myynnin puuttuminen vuonna 2013 sekä verkkojen ylläpitopalveluiden liikevaihdon laskusta. Laskua tasoitti osin järjestelmäintegraatiopalveluiden liikevaihdon kasvu.

Seuraavassa taulukossa esitetään liikevaihdon jakautuminen alueittain vuosina 2014 ja 2013.

1.1.-31.12.	2014 milj. EUR	2013 milj. EUR	Muutos 2014 vs. 2013 %
Eurooppa	2 929	3 041	-4
Lähi-itä ja Afrikka	1 053	1 111	-5
Kiinan alue	1 380	1 185	16
Aasian ja Tyynenmeren alue	3 289	3 354	-2
Pohjois-Amerikka	1 538	1 334	15
Latinalainen Amerikka	1 009	1 257	-20
Yhteensä	11 198	11 282	-1

Nokia Networksin liikevaihto Euroopassa laski 4 % johtuen ensisijaisesti verkkojen rakennushankkeiden vähenemisestä Länsi-Euroopassa. Laskua tasoitti osittain verkkojen rakennushankkeiden lisääntyminen Itä-Euroopassa. Lähi-idässä ja Afrikassa liikevaihto laski 5 % johtuen ensisijaisesti verkkojen rakennushankkeiden vähenemisestä. Kiinan alueella liikevaihto kasvoi 16 % ensisijaisesti lisääntyneiden LTE-verkkojen rakennushankkeiden ansiosta. Aasian ja Tyynenmeren alueella liikevaihto laski 2 % johtuen ensisijaisesti verkkojen rakennushankkeiden vähenemisestä Japanissa. Laskua tasoitti osittain verkkojen rakennushankkeiden lisääntyminen Intiassa ja Koreassa. Pohjois-Amerikassa liikevaihto kasvoi 15 % ensisijaisesti suurten asiakkaiden LTE-verkkojen rakennushankkeiden ansiosta. Latinalaisessa Amerikassa liikevaihto laski 20 % vuonna 2014 verrattuna vuoteen 2013. Lasku johtui ensisijaisesti tietyistä asiakassopimuksista luopumisesta sekä verkkojen rakennushankkeiden vähenemisestä Brasiliassa, Chilessä ja Meksikossa.

Bruttokateprosentti

Nokia Networksin bruttokateprosentti oli 38,7 % vuonna 2014, kun vastaava luku oli 36,6 % vuonna 2013. Nokia Networksin bruttokateprosentin kasvu johtui ensisijaisesti Mobile Broadband -segmentin suuremmasta osuudesta myynnin kokonaisjakaumassa sekä Global Services -segmentin bruttokateprosentin kasvusta, jota osittain tasoitti Mobile Broadband -segmentin bruttokateprosentin hienoinen lasku.

Mobile Broadband -segmentin bruttokateprosentin lasku johtui ensisijaisesti edellisen sukupolven radioteknologioiden alhaisemmasta bruttokateprosentista. Laskua tasoittivat osin LTE- ja runkoverkkoteknologioiden korkeammat bruttokateprosentit. Lisäksi Mobile Broadband -segmentin bruttokateprosenttiin vaikutti myönteisesti se, että vuodelle 2014 kirjattiin vähemmän kuluja, jotka liittyivät ennakoituun TD-LTE-tekniikkaan siirtymiseen, ja jotka vaikuttivat kielteisesti Mobile Broadband -segmentin vuoden 2013 bruttokateprosenttiin.

Global Services -segmentin bruttokateprosentin kasvu johtui ensisijaisesti entistä suotuisammasta myynnin kokonaisjakaumasta, kuten verkonhallintapalveluiden alhaisemmasta osuudesta ja järjestelmäintegraatiopalveluiden suuremmasta osuudesta myynnin kokonaisjakaumassa sekä järjestelmäintegraatiopalveluiden paremmasta katteesta. Kasvua tasoitti osin verkkojen ylläpitopalveluiden, verkkojen asennuspalvelujen sekä verkkojen suunnittelu- ja optimointipalveluiden alhaisempi bruttokateprosentti.

Segmenttien tulos jatkoa

Liiketoiminnan kulut

Nokia Networksin T&K-kulut olivat 1 786 miljoonaa euroa vuonna 2014. T&K-kulut laskivat 36 miljoonaa euroa eli 2 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin vastaavat kulut olivat 1 822 miljoonaa euroa. T&K-kulujen lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmista alihankintakuluista. Laskua tasoitti osin henkilöstömäärän kasvu, joka liittyi ensisijaisesti yhtiön sisäisten hankkeiden kasvuun. Nokia Networks jatkaa investoimista valikoituihin kasvualueisiin, etenkin LTE- ja pienten solujen tekniikkaan sekä tietoliikennetason pilvipalveluihin, ja vähentää samalla investointeja edellisen sukupolven teknologioihin.

Nokia Networksin myynnin ja hallinnon kulut vuonna 2014 olivat 1 236 miljoonaa euroa. Ne laskivat 74 miljoonaa euroa eli 6 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin myynnin ja hallinnon kulut olivat 1 310 miljoonaa euroa. Lasku johtui ensisijaisesti Nokia Networksin globaalien uudelleenjärjestelyohjelman rakenteellisista kustannussäästöistä. Laskua osin tasoittivat henkilöstömäärän lisäykset, jotka johtuivat lisääntyneestä keskittymisestä kasvuun.

Nokia Networksin liiketoiminnan muut tuotot ja kulut olivat 104 miljoonaa euroa kuluja vuonna 2014, kun vastaava erä vuonna 2013 oli 582 miljoonaa euroa kuluja. Vuonna 2014 liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sisälsivät 57 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja sekä 31 miljoonaa euroa ennakoituja sopimusveloitteista johtuvia kuluja. Vuonna 2013 liiketoiminnan muut tuotot ja kulut sisälsivät 570 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja ja muita niihin liittyviä kuluja.

Nokia Technologies

31.12.2015 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2014 päättyneeseen tilikauteen

Seuraavassa taulukossa esitetään tietyjä lukuja ja niihin liittyviä prosenttiosuuksia liikevaihdosta vuosina 2015 ja 2014.

1.1.-31.12.	2015 milj. EUR	% liikevaihdosta	2014 milj. EUR	% liikevaihdosta	Muutos 2015 vs. 2014 %
Liikevaihto	1 024	100,0	578	100,0	77
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-7	-0,7	-8	-1,4	-13
Bruttokate	1 017	99,3	570	98,6	78
Tutkimus- ja kehityskulut	-199	-19,4	-161	-27,9	24
Myynnin ja hallinnon kulut	-109	-10,6	-65	-11,2	68
Muut tuotot ja kulut	10	1,0	-1	-0,2	-
Liikevoitto	719	70,2	343	59,3	110

Liikevaihto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto oli 1 024 miljoonaa euroa vuonna 2015. Liikevaihto kasvoi 446 miljoonaa euroa eli 77 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin liikevaihto oli 578 miljoonaa euroa. Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti kahdesta tekijästä. Ensinnäkin noin 310 miljoonaa euroa eli noin 70 % Nokia Technologiesin liikevaihdon kasvusta vuonna 2015 liittyi olemassa oleviin ja uusiin sopimuksiin liittyneeseen kertaluonteiseen liikevaihtoon, aiemmin divestoituihin immateriaalioikeuksiin liittyviin tulo-osuuksiin ja immateriaalioikeuksien divestointeihin. Toiseksi noin 130 miljoonaa euroa eli noin 30 % Nokia Technologiesin liikevaihdon kasvusta vuonna 2015 liittyi olemassa olevilta ja uusilta lisenssinsaaajilta loppuunsaatettujen ja käynnissä olevien välimiesmenettelyjen seurauksena saatuihin korkeampiin patenttituloihin sekä Microsoftin kasvaneesta merkityksestä Nokian patenttien lisenssinsaaajana sen jälkeen, kun Nokian Devices & Services -liiketoiminta myytiin Microsoftille. Tätä osin tasoitti alhaisempi patenttilisenssitulo tietyiltä olemassa olevilta lisenssinsaaajilta, joiden mobiililaitemyynti laski.

Liikevoitto

Nokia Networksin liikevoitto oli 1 210 miljoonaa euroa vuonna 2014. Se kasvoi 790 miljoonaa euroa verrattuna vuoteen 2013, jolloin liikevoitto oli 420 miljoonaa euroa. Nokia Networksin liikevoittoprosentti vuonna 2014 oli 10,8 %, kun se oli 3,7 % vuonna 2013. Liikevoiton kasvu johtui ensisijaisesti Mobile Broadband -segmentin liikevoiton kasvusta. Kasvua tasoitti osin Global Services -segmentin liikevoiton lasku.

Mobile Broadband -segmentin liikevoitto nousi 420 miljoonasta eurosta vuonna 2013 yhteensä 683 miljoonaan euroon vuonna 2014. Liikevoiton kasvu johtui suuremmasta bruttokatteesta.

Global Services -segmentin liikevoitto laski 693 miljoonasta eurosta vuonna 2013 yhteensä 653 miljoonaan euroon vuonna 2014. Liikevoiton lasku johtui ensisijaisesti alhaisemmasta bruttokatteesta. Laskua tasoittivat osin alhaisemmat liiketoiminnan kulut.

Vuonna 2014 Nokia Networksin uudelleenjärjestelyohjelmasta johtuneet kuluerät ja muut niihin liittyvät kertaerät olivat 57 miljoonaa euroa, ja kumulatiiviset kuluerät olivat yhteensä noin 1 900 miljoonaa euroa. Vuoden 2014 loppuun mennessä Nokia Networksin uudelleenjärjestelyohjelmaan liittyvät ulosmenevät kokonaisrahavirrat olivat noin 1 550 miljoonaa euroa.

Bruttokateprosentti

Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokateprosentti oli 99,3 % vuonna 2015, kun se oli 98,6 % vuonna 2014. Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokateprosentin kasvuun vuonna 2015 vaikutti ensisijaisesti liikevaihdon kasvu.

Liiketoiminnan kulut

Nokia Technologies -liiketoiminnan T&K-kulut olivat 199 miljoonaa euroa vuonna 2015. T&K-kulut kasvoivat 38 miljoonaa euroa eli 24 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin T&K-kulut olivat 161 miljoonaa euroa. T&K-kulujen kasvu johtui ensisijaisesti suuremmista panostuksista digitaaliseen mediaan ja teknologiaautomotoimintaan, korkeammista patenttiportfoliokuluista sekä suuremmista panostuksista digitaaliseen terveyteen.

Nokia Technologies -liiketoiminnan myynnin ja hallinnon kulut olivat 109 miljoonaa euroa vuonna 2015. Ne kasvoivat 44 miljoonaa euroa eli 68 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin vastaavat kulut olivat 65 miljoonaa euroa. Myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti uusien liiketoimintojen aloituksesta, kasvaneista lisensointiaktiiviteeteista ja korkeammista liiketoimintaa tukevista kuluista.

Nokia Technologies -liiketoiminnan muut tuotot ja kulut vuonna 2015 olivat 10 miljoonaa euroa nettotuottoja. Ne muuttuivat 11 miljoonaa euroa vuodesta 2014, jolloin muut tuotot ja kulut olivat 1 miljoonaa euroa nettokuluja.

Liikevoitto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoitto oli 719 miljoonaa euroa vuonna 2015. Liikevoitto kasvoi 376 miljoonaa euroa eli 110 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin liikevoitto oli 343 miljoonaa euroa. Liikevoiton kasvu johtui bruttokatteen kasvusta, mitä korkeammat liiketoiminnan kulut tasoittivat osin. Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoittoprosentti oli 70,2 % vuonna 2015, kun se oli 59,3 % vuonna 2014.

31.12.2014 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2013 päättyneeseen tilikauteen

Seuraavassa taulukossa esitetään tiettyjä lukuja ja niihin liittyviä prosenttiosuuksia liikevaihdosta vuosina 2014 ja 2013.

1.1.-31.12.	2014 milj. EUR	% liikevaihdosta	2013 milj. EUR	% liikevaihdosta	Muutos 2014 vs. 2013 %
Liikevaihto	578	100,0	529	100,0	9
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-8	-1,4	-14	-2,6	-43
Bruttokate	570	98,6	515	97,4	11
Tutkimus- ja kehityskulut	-161	-27,9	-147	-27,8	10
Myyntin ja hallinnon kulut	-65	-11,2	-56	-10,6	16
Muut tuotot ja kulut	-1	-0,2	-2	-0,4	-50
Liikevoitto	343	59,3	310	58,6	11

Liikevaihto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto oli 578 miljoonaa euroa vuonna 2014. Liikevaihto kasvoi 49 miljoonaa euroa eli 9 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin liikevaihto oli 529 miljoonaa euroa. Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihdon kasvu johtui ensisijaisesti tietyiltä lisenssinsaaajilta saaduista korkeammista patenttituloista mukaan lukien Microsoftin kasvanut merkitys patenttien lisensoijana sen jälkeen, kun D&S-liiketoiminnan Myynti saatiin päätökseen. Kasvua tasoittivat osin tiettyjen lisenssinsaaajien liiketoiminnan supistumisesta johtuneet alhaisemmat patenttitulot sekä vuoteen 2013 verrattuna alhaisemmat kertaluonteiset patenttitulot.

Bruttokateprosentti

Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokateprosentti oli 98,6 % vuonna 2014, kun se oli 97,4 % vuonna 2013. Nokia Technologies -liiketoiminnan bruttokateprosentin kasvu johtui ensisijaisesti patenttidivestointiin liittyneen kertaluonteisen kulun puuttumisesta, joka vaikutti negatiivisesti bruttokateprosenttiin vuonna 2013.

Liiketoiminnan kulut

Nokia Technologies -liiketoiminnan T&K-kulut olivat 161 miljoonaa euroa vuonna 2014. T&K-kulut kasvoivat 14 miljoonaa euroa eli 10 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin T&K-kulut olivat 147 miljoonaa euroa. T&K-kulujen kasvu johtui ensisijaisesti investoinneista liiketoimiin, jotka tähtäävät uusiin ja merkittäviin pitkän aikavälin kasvumahdollisuuksiin. Näihin kuuluivat teknologia- ja tuotemerkkilisensointiyrityksiköiden perustaminen.

Nokia Technologies -liiketoiminnan myynnin ja hallinnon kulut olivat 65 miljoonaa euroa vuonna 2014. Ne kasvoivat 9 miljoonaa euroa eli 16 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin vastaavat kulut olivat 56 miljoonaa euroa. Myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti lisääntyneistä hankkeista, kuten teknologia- ja tuotemerkkilisensointiyrityksiköiden perustamisesta, odotettavissa ja käynnissä olevista patenttilisensointitapauksista sekä korkeammista liiketoimintaa tukevista kuluista.

Nokia Technologies -liiketoiminnan muut tuotot ja kulut olivat 1 miljoonaa euroa nettokuluja vuonna 2014. Ne laskivat 1 miljoonalla eurolla vuodesta 2013, jolloin nettokulut olivat 2 miljoonaa euroa.

Liikevoitto

Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoitto oli 343 miljoonaa euroa vuonna 2014. Se kasvoi 33 miljoonaa euroa eli 11 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin liikevoitto oli 310 miljoonaa euroa. Liikevoiton kasvu johtui ensisijaisesti bruttokatteen kasvusta. Korkeammat toimintakulut tasoittivat osin kasvua. Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevoittoprosentti oli 59,3 % vuonna 2014, kun se oli 58,6 % vuonna 2013.

Konsernin yhteiset toiminnot

31.12.2015 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2014 päättyneeseen tilikauteen

Konsernin yhteisten toimintojen liiketappio oli 127 miljoonaa euroa vuonna 2015. Se laski 15 miljoonaa euroa eli 11 % verrattuna vuoteen 2014, jolloin liiketappio oli 142 miljoonaa euroa. Konsernin yhteisten toimintojen liiketappion lasku johtui ensisijaisesti muiden tuottojen ja kulujen muutoksesta, mitä tasoitti osittain myynnin ja hallinnon kulujen kasvu. Muihin tuottoihin ja kuluihin sisältyi vuonna 2015 listaamattomiin venture funds -sijoituksiin liittynyt noin 100 miljoonan euron tuotto, josta merkittävä osa syntyi Nokia Growth Partnersin myydessä osuutensa Ganji.comissa 58.comille käteis- ja osakevastikkeella. Myynnin ja hallinnon kulujen kasvu johtui ensisijaisesti transaktiokuluista ja muista niihin liittyvistä kuluista. Vuonna 2015 konsernin yhteisten toimintojen transaktioihin liittyvät kulut olivat 99 miljoonaa euroa verrattuna 25 miljoonaan euroon vuonna 2014.

31.12.2014 päättynyt tilikausi verrattuna 31.12.2013 päättyneeseen tilikauteen

Konsernin yhteisten toimintojen liiketappio vuonna 2014 oli 142 miljoonaa euroa. Se kasvoi 85 miljoonaa euroa eli 149 % verrattuna vuoteen 2013, jolloin liiketappio oli 57 miljoonaa euroa. Liiketappion kasvu johtui ensisijaisesti konsernin yhteisiä toimintoja vuonna 2013 hyödyttäneen 59 miljoonan euron voitonjaon puuttumisesta, joka liittyi listaamattomaan venture fund -sijoitukseen Waze Ltd:hen. Vuonna 2014 konsernin yhteisiin toimintoihin sisältyi 25 miljoonaa euroa D&S-liiketoiminnan Myyntiin liittyviä kuluja. Vuonna 2013 konsernin yhteisiin toimintoihin sisältyi 10 miljoonaa euroa uudelleenjärjestelykuluja ja niihin liittyviä arvonalenemisiä sekä 18 miljoonaa euroa D&S-liiketoiminnan Myyntiin liittyviä kuluja.

Likviditeetti ja pääomaresurssit

Taloudellinen asema

Nokian kassa ja muut likvidit varat (jotka sisältävät rahavarat; available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat sekä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjatut sijoitukset, likvidit varat) olivat 31.12.2015 yhteensä 9 849 miljoonaa euroa. Tämä oli 2 134 miljoonaa euroa enemmän kuin 31.12.2014, jolloin kassa ja muut likvidit varat olivat yhteensä 7 715 miljoonaa euroa. Lisäys johtui ensisijaisesti alla kuvatuista tekijöistä, jotka vaikuttivat Nokian kassaan. Nokian kassa ja muut likvidit varat olivat 31.12.2013 yhteensä 8 971 miljoonaa euroa

Nokian nettokassa ja muut likvidit varat (kassa ja muut likvidit varat vähennettynä pitkäaikaisilla korollisilla veloilla ja lyhytaikaisilla rahoituslainoilla) 31.12.2015 olivat 7 775 miljoonaa euroa. Tämä oli 2 752 miljoonaa euroa enemmän kuin 31.12.2014, jolloin nettokassa ja muut likvidit varat olivat 5 023 miljoonaa euroa. Lisäys johtui ensisijaisesti HERE-liiketoiminnan Myynnistä saaduista 2 536 miljoonan euron tuotoista, ja 507 miljoonan euron liiketoiminnan nettorahavirrasta sekä nettokassan lisäyksestä Nokian 750 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainojen osakkeiksi vaihtamisen seurauksena. Lisäystä tasoitti osin pääomarakenteen optimointiohjelman kustannukset, mukaan lukien 512 miljoonan euron osinkojen maksaminen ja omien osakkeiden takaisinostot 173 miljoonalla eurolla. Nokian nettokassaa ja muita likvidejä varoja vähensivät yritysostoihin käytetty 98 miljoonan euron rahavirta ja käyttömaisuusinvestointeihin käytetty 314 miljoonan euron rahavirta. Nokian nettokassa ja muut likvidit varat olivat 31.12.2013 yhteensä 2 309 miljoonaa euroa.

Nokian rahavarat olivat 31.12.2015 yhteensä 6 995 miljoonaa euroa. Tämä oli 1 825 miljoonaa euroa enemmän kuin 31.12.2014, jolloin rahavarat olivat yhteensä 5 170 miljoonaa euroa. Nokian rahavarat olivat 31.12.2013 yhteensä 7 633 miljoonaa euroa.

Rahavirta

Nokian liiketoiminnasta saatu nettorahavirta vuonna 2015 oli 507 miljoonaa euroa. Tämä oli 768 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2014, jolloin liiketoiminnasta saatu nettorahavirta oli 1 275 miljoonaa euroa. Vähennys johtui ensisijaisesti nettokäyttöpääoman kasvusta 998 miljoonalla eurolla verrattuna vuoteen 2014, jolloin nettokäyttöpääoma vähentyi 1 153 miljoonaa euroa. Vähennystä tasoitti osin 993 miljoonan euron nettotulos oikaistuna ei-kassavaikutteisilla erillä. Nettokäyttöpääoman lisäys johtui ensisijaisesti Samsungin patenttilisenssiin liittyvien myyntisaamisten kasvusta sekä ostovelkojen laskusta.

Vuonna 2015 Nokian rahoitustuottoihin ja -kuluihin sekä tuloveroihin käyttämä rahavirta oli 702 miljoonaa euroa, joka on 390 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2014, jolloin rahoitustuottoihin ja -kuluihin sekä tuloveroihin käytetty rahavirta oli 1 092 miljoonaa euroa. Kasvu johtui ensisijaisesti nettotuloksesta maksetun veron alentumisesta. Vuonna 2014 maksettuihin veroihin sisältyi noin 300 miljoonan euron negatiiviset kassavirrat liittyen lopetettuihin toimintoihin.

Nokian liiketoiminnasta saatu nettorahavirta vuonna 2014 oli 1 275 miljoonaa euroa. Tämä oli 1 203 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2013, jolloin liiketoiminnasta saatu nettorahavirta oli 72 miljoonaa euroa. Lisäys johtui ensisijaisesti 1 214 miljoonan euron nettotuloksesta oikaistuna ei-kassavaikutteisilla erillä sekä nettokäyttöpääoman vähentymisellä 1 153 miljoonalla eurolla. Ensisijainen tekijä nettokäyttöpääoman vähentymiseen oli 1 650 miljoonan euron positiivinen rahavirta, joka liittyi Microsoftin kanssa solmitun 10-vuotisen patenttien lisensointisopimuksen etukäteismaksuun sekä option laajentaa patenttien lisensointisopimus pysyväksi. Nettokäyttöpääoman vähennystä tasoittivat osittain

Jatkuvien toimintojen noin 320 miljoonan euron negatiiviset rahavirrat liittyen uudelleenjärjestelyihin sekä Lopetettujen toimintojen noin 210 miljoonan euron negatiiviset rahavirrat.

Vuonna 2014 Nokian rahoitustuottoihin ja -kuluihin sekä tuloveroihin käyttämä rahavirta oli 1 092 miljoonaa euroa, joka on 935 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2013, jolloin rahoitustuottoihin ja -kuluihin sekä tuloveroihin käytetty rahavirta oli 157 miljoonaa euroa. Lisäys johtui ensisijaisesti noin 84 miljoonan euron Nokia Networksin lainojen ennaikaisesta takaisinmaksamisesta, noin 180 miljoonan euron valuuttakurssimuutosten suojauksiin liittyvistä eristä ja noin 636 miljoonan euron tuloveroihin liittyvistä eristä, joista noin 300 miljoonaa euroa oli Lopetettuihin toimintoihin liittyviä negatiivisia kassavirtoja.

Nokian investoinneista saatu nettorahavirta vuonna 2015 oli 1 896 miljoonaa euroa. Tämä oli 1 010 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2014, jolloin investoinneista saatu nettorahavirta oli 886 miljoonaa euroa. Investoinneista saadun nettorahavirran lisäys johtui ensisijaisesti HERE-liiketoiminnan Myynnistä saadusta noin 2 540 miljoonan euron bruttotuotosta sekä lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten, likvidit varat, erääntymisestä ja myynnistä. Lisäystä tasoitti osin lyhytaikaisten available-for-sale sijoitusten, likvidit varat, ja käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavien sijoitusten, likvidit varat, lisäys sekä 314 miljoonan käyttömaisuusinvestoinnit sekä 98 miljoonan euron yritysostot.

Nokian käyttömaisuusinvestoinnit vuonna 2015 olivat 314 miljoonaa euroa. Tämä oli 3 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2014, jolloin käyttömaisuusinvestoinnit olivat 311 miljoonaa euroa. Keskeiset käyttömaisuusinvestoinnit vuonna 2015 kohdistuivat tuotantolinjoihin, ensisijaisesti T&K-toiminnassa käytettäviin testauslaitteisiin ja tietokonelaitteistoihin, toimisto- ja tuotantotiloihin sekä palveluihin ja ohjelmistoihin liittyviin aineettomiin hyödykkeisiin.

Nokian investoinneista saatu nettorahavirta vuonna 2014 oli 886 miljoonaa euroa. Tämä oli 1 577 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2013, jolloin investointeihin käytetty nettorahavirta oli 691 miljoonaa euroa. Lisäys johtui ensisijaisesti noin 4 010 miljoonan euron D&S-liiketoiminnan Myynnistä saadusta tuotosta. Tähän sisältyivät ne rahavirrat, jotka käytettiin Microsoftille liikkeeseenlaskettujen vaihtovelkakirjalainojen takaisinmaksuun, sekä lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten, likvidit varat, erääntyminen ja myynti. Lisäystä tasoitti osin lyhytaikaisten available-for-sale-sijoitusten, likvidit varat, lisäys. Investoinnista saadun nettorahavirran lisäykseen vaikutti myös 44 miljoonan euron aineellisten hyödykkeiden myynnistä saatu erä. Lisäystä tasoittivat 311 miljoonan käyttömaisuusinvestoinnit sekä 175 miljoonan euron yritysostot.

Nokian käyttömaisuusinvestoinnit vuonna 2014 olivat 311 miljoonaa euroa. Tämä oli 96 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2013, jolloin käyttömaisuusinvestoinnit olivat 407 miljoonaa euroa. Keskeiset käyttömaisuusinvestoinnit vuonna 2014 kohdistuivat tuotantolinjoihin, ensisijaisesti T&K-toiminnassa käytettäviin testauslaitteisiin ja tietokonelaitteistoihin, toimisto- ja tuotantotiloihin sekä palveluihin ja ohjelmistoihin liittyviin aineettomiin hyödykkeisiin.

Nokian rahoitustoimintoihin käyttämä nettorahavirta vuonna 2015 oli 584 miljoonaa euroa. Tämä oli 3 992 miljoonaa euroa vähemmän kuin vuonna 2014, jolloin rahoitustoimintoihin käytetty rahavirta oli 4 576 miljoonaa euroa. Rahoitustoimintoihin käytetyt rahavirrat liittyivät ensisijaisesti osingon maksamiseen (0,14 euroa osakkeelta), yhteensä 507 miljoonaa euroa sekä 173 miljoonan euron rahavirtoihin liittyen omien osakkeiden takaisinostoon. Lisäksi Nokia hankki tytäryhtiöiden osuuksia määräysvallattomien osuuskien omistajilta ja maksoi määräysvallattomien oikeuksien omistajille osinkona noin 57 miljoonaa euroa.

Nokian rahoitustoimintoihin käyttämä nettorahavirta vuonna 2014 oli 4 576 miljoonaa euroa. Tämä oli 4 099 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2013, jolloin rahoitustoimintoihin käytetty rahavirta oli 477 miljoonaa euroa. Rahoitustoimintoihin käytetyt rahavirrat liittyivät ensisijaisesti 2 791 miljoonan euron korollisten velkojen takaisinmaksuun, osingon maksamiseen (0,11 euroa osakkeelta), yhteensä 408 miljoonaa euroa, ja ylimääräisen osingon maksamiseen (0,26 euroa osakkeelta), yhteensä 966 miljoonaa euroa, sekä 427 miljoonan euron rahavirtoihin liittyen omien osakkeiden takaisinostoon. Lisäksi Nokia hankki tytäryhtiöiden osuuksia määräysvallattomien osuuksien omistajilta ja maksoi määräysvallattomien oikeuksien omistajille osinkona noin 60 miljoonaa euroa vuonna 2014.

Rahoitusvarat ja -velat

Nokian nettokassa ja muut likvidit varat olivat 31.12.2015 yhteensä 7 775 miljoonaa euroa, josta kassa ja muut likvidit varat olivat 9 849 miljoonaa euroa ja pitkäaikaiset korolliset velat ja lyhytaikaiset rahoituslainat 2 074 miljoonaa euroa.

Nokian kassa ja muut likvidit varat ovat pääosin euroina. Likvidit varat on pääosin sijoitettu korkealaatuisiin rahamarkkina- ja kiinteätuottoisiin arvopapereihin tarkoin maturiteettirajoituksin. Nokialla on lisäksi 1 500 miljoonan euron luottolimiittisopimus likviditeettitarkoituksiin.

Nokian korollinen velka sisälsi 500 miljoonaa euroa vuonna 2019 erääntyviä vaihtovelkakirjalainoja, 1 000 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria vuonna 2019 erääntyviä joukkovelkakirjalainoja, 500 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria vuonna 2039 erääntyviä joukkovelkakirjalainoja ja 196 miljoonaa euroa muita velkoja. Lisätietoa korollisista veloistamme löytyy tähän vuosikertomukseen sisältyvästä konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 35, Riskienhallinta.

Nokia käytti vuonna 2015 oikeutensa lunastaa vuonna 2017 erääntyvän 750 miljoonan euron suuruisen vaihtovelkakirjalainansa. Tämä johti siihen, että lähes kaikki vaihtovelkakirjalainat vaihdettiin Nokian osakkeisiin. Lisäksi Nokia uudelleenrahoitti maaliskuussa 2016 erääntyvän käyttämättömän 1 500 miljoonan euron luottolimiittijärjestelynsä uudella samankokoisella järjestelyllä, joka erääntyy kesäkuussa 2018. Uutta järjestelyä voidaan jatkaa kaksi kertaa vuosi kerrallaan, se ei sisällä rahoituskovenantteja eikä siitä ole nostettu varoja. Uskomme, että 9 849 miljoonan euron kassa ja muut likvidit varat sekä 1 500 miljoonan euron luottolimiittijärjestely riittävät tulevien käyttöpääomatarpeiden, käyttöomaisuusinvestointien, T&K-toiminnan, yritysostojen ja velanhoidon rahoittamiseen ainakin vuoden 2016 loppuun asti. Nokian tämänhetkisten luottoluokituksien (Standard & Poor's BB+ ja Moody's Ba2) vuoksi uskomme, että pääomamarkkinat ovat käytettävissämme, mikäli rahoitustarvetta ilmenee vuonna 2016. Nokian tavoitteena on saavuttaa uudelleen investment grade -tason luottoluokitus.

Taseen ulkopuoliset järjestelyt

Nokiassa ei ole sijoittajien kannalta merkittäviä taseen ulkopuolisia järjestelyjä, joilla on tai voisi kohtuudella olettaa olevan vaikutuksia nykyiseen tai tulevaan taloudelliseen asemaan, myyntiin tai kustannuksiin, tulokseen, likviditeettiin, käyttöomaisuusinvestointeihin tai pääomaresursseihin.

Pääomarakenteen optimointiohjelma

Nokia julkisti vuonna 2015 suunnitelmansa kaksivuotiseksi 7 miljardin euron pääomarakenteen tehokkuuden optimointiohjelmaksi. Ohjelman ehtona olivat Alcatel Lucent- ja HERE-transaktioiden toteutuminen sekä kaikkien Nokian ja Alcatel Lucentin vaihtovelkakirjalainojen vaihtaminen osakkeiksi. Tämä laaja ohjelma keskittyy pääoman palautuksiin osakkeenomistajille sekä velkojen ja muiden velkatyyppisten erien vähentämiseen samalla kun Nokian rahoitusasema säilyisi vahvana.

Ohjelma koostuu seuraavista toimenpiteistä:

- Noin 4 miljardin euron pääoman palautus osakkeenomistajille. Palautuksen arvo on laskettu olettaen, että Nokia tulee omistamaan kaikki Alcatel Lucentin osakkeet ja että kaikki Nokian ja Alcatel Lucentin vaihtovelkakirjalainat tullaan vaihtamaan osakkeiksi:
 - Suunnitellut osinkojen maksut seuraavasti:
 - Suunniteltu osinko vuodelta 2015 arvoltaan vähintään 0,15 euroa osakkeelta edellyttäen, että osakkeenomistajat hyväksyvät sen vuonna 2016 sekä
 - Suunniteltu osinko vuodelta 2016 arvoltaan vähintään 0,15 euroa osakkeelta edellyttäen, että osakkeenomistajat hyväksyvät sen vuonna 2017
 - Suunniteltu ylimääräinen osinko arvoltaan 0,10 euroa osakkeelta edellyttäen, että osakkeenomistajat hyväksyvät sen vuonna 2016 sekä
 - Suunniteltu kaksivuotinen Nokian omien osakkeiden takaisinosto-ohjelma arvoltaan 1,5 miljardia euroa edellyttäen, että osakkeenomistajat hyväksyvät sen vuonna 2016.
- Velkojen ja muiden velkatyyppisten erien vähentäminen noin 3 miljardilla eurolla:
 - Suunniteltu yhdistetyn yhtiön korollisten velkojen vähentäminen noin 2 miljardilla eurolla sekä
 - Suunniteltu yhdistetyn yhtiön muiden velkatyyppisten erien vähentäminen noin 1 miljardilla eurolla vuonna 2016.

Hallituksen osingonjaloehdotus vuodelta 2015 on esitetty kohdassa Osinko.

Tammikuussa 2016 osana pääomarakenteen optimointiohjelmaa Nokian määräysvallassa oleva Alcatel Lucent S.A. maksoi takaisin 190 miljoonan euron 8,50 %:n nimelliskorkoisen joukkovelkakirjalainansa. Helmikuussa 2016 Alcatel Lucent S.A.:n tytäryhtiö Alcatel Lucent USA Inc lunasti 650 miljoonan dollarin 4,625 %:n nimelliskorkoisen heinäkuussa 2017 erääntyvän lainansa, 500 miljoonan dollarin 8,875 %:n nimelliskorkoisen tammikuussa 2020 erääntyvän lainansa ja 700 miljoonan dollarin 6,750 %:n nimelliskorkoisen marraskuussa 2020 erääntyvän lainansa kunkin lainan ehtojen mukaisesti. Alcatel Lucent S.A. irtisanoi 504 miljoonan euron suuruisen luottolimiittisopimuksensa helmikuussa 2016.

Likviditeetti ja pääomaresurssit jatkoa

Strukturoitu rahoitus

Strukturoitu rahoitus sisältää asiakasrahoituksen ja muun kolmansien osapuolten rahoituksen. Verkko-operaattorit vaativat toisinaan toimittajiaan, mukaan lukien meitä, järjestämään, helpottamaan tai tarjoamaan pitkäaikaista rahoitusta ehtona infrastruktuuriprojektien saamiselle.

Nostamaton ja nostettu kokonaisasiakasrahoituksemme 31.12.2015 oli 213 miljoonaa euroa, joka on 57 miljoonaa euroa enemmän kuin vuonna 2014, jolloin kokonaisasiakasrahoitus oli 156 miljoonaa euroa. Nostamaton ja nostettu kokonaisasiakasrahoitus 31.12.2013 oli 64 miljoonaa euroa. Asiakasrahoitus koostui ensisijaisesti rahoitussitoumuksista verkko-operaattoreille.

Lisätietoa nostamattomasta ja nostetusta asiakasrahoituksesta löytyy tähän vuosikertomukseen sisältyvästä konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 35, Riskienhallinta.

Arvioimme, että asiakasrahoitussitoumuksemme rahoitetaan pääosin käteisen ja likvidien varojen sekä liiketoimintojen rahavirran avulla.

Nokian toimitustakaukset 31.12.2015 sisälsivät 400 miljoonaa euroa eräiden Nokia Networks operaattoriasiakkaiden hyväksi annettuja pankkitakauksia tai Nokia Networks antamia yritystakauksia. Asiakas voi vaatia suoritusta näiden takausten perusteella, jos Nokia Networks ei ole täyttänyt sopimusveloitteitaan tietoliikenneverkkojen toimitussopimukseen liittyen. Instrumentin luonteesta riippuen suoritus on maksettavissa joko pyynnöstä tai maksuvelvollisuuden todistavaan menettelyyn perustuen.

Taloudelliset takaukset ja pantatut arvopaperit, joita voimme antaa asiakkaiden hyväksi, ovat takuita, jotka liittyvät tiettyjen Nokia Networks asiakkaiden ja muiden kolmansien osapuolten lainojen maksuihin kyseisen asiakkaan tai muiden kolmansien osapuolten ja heidän luotonantajensa välillä. Kyseisiä takauksiamme koskevat veloitteet poistuvat takauksen voimassaolon päättymisen yhteydessä tai asiakkaan tai kolmannen osapuolen ennakkomaksun yhteydessä.

Lisätietoa vastuusitoumuksista löytyy tähän vuosikertomukseen sisältyvästä konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 30, Vastuusitoumukset.

Venture fund -sijoitukset ja sitoumukset

Venture fund -sitoumukset ovat rahoitussitoumuksia listaamattomiin rahastoihin, jotka tekevät teknologiaan liittyviä sijoituksia. Pääosaa näistä sijoituksista hallinnoi Nokia Growth Partners, joka erikoistuu kasvuvaiheen sijoituksiin ja etsii yrityksiä, jotka muuttavat mobiilialaa ja verkkoja.

Venture fund -sijoitustemme käypä arvo oli 953 miljoonaa euroa 31.12.2015 ja 778 miljoonaa euroa 31.12.2014. Lisätietoa löytyy tähän vuosikertomukseen sisältyvästä konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 19, Rahoitusinstrumenttien käypä arvo.

Venture fund -sitoumuksemme olivat 230 miljoonaa euroa 31.12.2015 ja 274 miljoonaa euroa 31.12.2014. Äännettömänä venture fund -osakkaana Nokia on sitoutunut sijoittamaan rahastoon pääomaa ja oikeutettu saamaan voitto-osuuksia kunkin rahaston osakassopimuksen ja rahaston toiminnan perusteella. Lisätietoa vastuusitoumuksista löytyy tähän vuosikertomukseen sisältyvästä konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 30, Vastuusitoumukset.

Merkittävät tapahtumat tilikauden päättymisen jälkeen

“Alcatel Lucentin arvopapereista tekemämme julkisen osakevaihtotarjouksen jatkettuna tarjousajan tulos julkistettiin 10.2.2016. Jatkettuna tarjousajan tuloksena omistimme 90,34 % Alcatel Lucentin kaikista osakkeista.”

Seuraavat merkittävät tapahtumat ovat toteutuneet 31.12.2015 jälkeen.

- 4.1.2016 julkistettiin kaikista Alcatel Lucentin liikkeeseen laskemista arvopapereista tekemämme julkisen osakevaihtotarjouksen tulokset. Teimme osakevaihtotarjouksen kaikista Alcatel Lucentin arvopapereista Ranskassa ja Yhdysvalloissa 18.11.2015–23.12.2015, ja osakevaihtotarjouksen tuloksena saimme omistukseemme 76,31 % Alcatel Lucentin kaikista osakkeista ja vähintään 76,01 % äänistä, 89,14 % liikkeeseen lasketuista OCEANE 2018 -vaihtovelkakirjalainoista, 24,34 % liikkeeseen lasketuista OCEANE 2019 -vaihtovelkakirjalainoista ja 15,11 % liikkeeseen lasketuista OCEANE 2020 -vaihtovelkakirjalainoista. Tämä vastasi 70,52 %:n omistusta Alcatel Lucentin kaikista osakkeista täysi laimennusvaikutus huomioiden. Yhteensä tämä merkitsi sitä, että saimme omistukseemme 70,52 % kaikista Alcatel Lucentin osakkeista täysi laimennusvaikutus huomioiden. Tämän seurauksena Nokia antoi 6.1.2016 yhteensä 1 455 678 563 uutta osaketta vastikkeena Alcatel Lucentin osakkeista poiketen osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta 2.12.2015 pidettyn ylimääräisen yhtiökokouksen valtuutuksen perusteella. Osakkeet merkittiin kaupparekisteriin ja osakevaihtotarjouksen selvitys tehtiin 7.1.2016.
 - 14.1.2016 ilmoitimme käynnistäneemme Ranskassa ja Yhdysvalloissa kaikista Alcatel Lucentin arvopapereista tekemässämme julkisessa osakevaihtotarjouksessa 3.2.2016 asti kestävä jatkettuna tarjousajan jäljellä olevista Alcatel Lucentin arvopapereista Ranskan lain mukaisesti tarjoten niille Alcatel Lucentin osakkeiden, ADS-osaketalletustodistusten ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainojen haltijoille, jotka eivät antaneet arvopapereitaan vaihdettavaksi ensisijaisena tarjousaikana, tilaisuuden osallistua osakevaihtotarjoukseen antamalla arvopaperinsa vaihdettavaksi Nokian osakkeisiin tai ADS-
- osaketalletustodistuksiin. Alcatel Lucentin arvopapereista tekemämme julkisen osakevaihtotarjouksen jatkettuna tarjousajan tulos julkistettiin 10.2.2016. Jatkettuna tarjousajan tuloksena saimme omistukseemme 90,34 % Alcatel Lucentin kaikista osakkeista, vähintään 90,25 % kaikista äänistä, 99,62 % OCEANE 2018 vaihtovelkakirjalainoista, 37,18 % OCEANE 2019 vaihtovelkakirjalainoista ja 68,17 % OCEANE 2020 vaihtovelkakirjalainoista. Yhteensä tämä merkitsi sitä, että saimme omistukseemme 87,33 %:a kaikista Alcatel Lucentin osakkeista täysi laimennusvaikutus huomioiden. Tämän seurauksena annoimme yhteensä 320 701 193 uutta osaketta vastikkeena Alcatel Lucentin osakkeista poiketen osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta 2.12.2015 pidettyn ylimääräisen yhtiökokouksen valtuutuksen perusteella. Osakkeet merkittiin kaupparekisteriin ja jatkettuna osakevaihtotarjouksen selvitys tehtiin 12.2.2016.
- 1.2.2016 tiedotimme saaneemme lopullisen ratkaisun Nokian ja Samsungin välisessä patenttisisenssiin liittyvässä välimiesmenettelyssä. Ratkaisu koskee viiden vuoden ajanjaksoa 1.1.2014–31.12.2018, ja sen perusteella meille maksetaan lisäkorvausta. Välimiesmenettelyn tulos esitetään tilikauden 2015 tilinpäätöksessä siltä osin kun se liittyy vuoteen esitettyihin vuosiin.
 - Nokia Growth Partners (NGP) ilmoitti 21.2.2016 keränneensä uuden 350 miljoonan Yhdysvaltain dollarin sijoitusrahaston, joka sijoittaa esineiden internet -yhtiöihin. Nokia tukee rahastoa, jonka tehtävänä on löytää uusia mahdollisuuksia kasvattaa esineiden internet -ratkaisujen ekosysteemiä. Rahasto kasvattaa NGP:n kokonaisvarallisuuden yli miljardiin Yhdysvaltain dollariin, joista 500 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria on käytettävissä uusiin investointeihin.

Kestävä kehitys ja vastuullisuus Nokiassa

Haluamme olla ylpeitä paitsi saavutuksistamme myös siitä, miten olemme tavoitteisiimme päässeet. Harjoitamme liiketoimintaamme kansainvälisten eettisten ja vastuullisten liiketoimintastandardien mukaisesti ja teemme ahkerasti töitä luodaksemme arvoa ihmisille ja planeetallemme.

Noudatamme seuraavia periaatteita varmistaaksemme, että toimintamme tukee kestävä kehitystä: teknologian hyödyntäminen ihmisten hyväksi, ihmisten arvostaminen kaikessa mitä teemme, ympäristön suojeleminen ja yhdessä tekeminen muutoksen aikaansaamiseksi.

Teknologian hyödyntäminen ihmisten hyväksi

Suurin panoksemme kestäväan kehitykseen tulee ydinliiketoiminnastamme eli siitä, että tarjoamme viestintäverkkoja ja kehittyneitä teknologiaa asiakkaillemme eri puolilla maailmaa.

Radioverkkoasiakkaillamme on maailmanlaajuisesti noin 5 miljardia liittymää. Tämä luo valtavia mahdollisuuksia: verkkoyhteyksien ansiosta esimerkiksi tieto ja koulutus ovat paremmin ihmisten ulottuvilla myös kehittyvillä ja syrjäisillä seuduilla. Kaikki tämä parantaa tuottavuutta ja talouskasvua ja tukee olennaisella tavalla ihmisten nostamista köyhyyserän yläpuolelle. Viestintäteknologian mahdollistamat reaaliaikaiset yhteydet voivat myös rajoittaa luonnonkatastrofien aiheuttamia vahinkoja ja parantaa yhteisöjen turvallisuutta. Vuonna 2015 autoimme Pelastakaa lapset -järjestöä parantamaan kylien katastrofivalmiutta Intiassa. Lisäksi toimimme yhteistyössä Plan Internationalin kanssa Ugandassa koulujen hallinnon parantamiseksi teknologian ja yhteisömedian avulla ja autoimme Plan Internationalia lisäämään lasten lukutaitoa Keniassa toimittamalla tieto- ja viestintäteknologiaa kouluihin.

Verkoillamme ja teknologiallamme on erittäin tärkeä rooli myös esineiden ja ihmisten yhdistämisessä. Uskomme, että tulevaisuudessa toisiinsa yhteydessä olevat laitteet muodostavat älykkäitä ja ohjelmoitavia järjestelmiä, joilla voidaan parantaa elämää lukuisilla alueilla, mukaan lukien luonnonvarojen kestävämpi käyttö ja terveydenhuollon tehostaminen.

Toimialallamme on merkittävä asema myös YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden saavuttamisessa, jotka Yhdistyneet kansakunnat hyväksyivät vuonna 2015. Sillä on olennainen asema koulutuksen parantamisessa, sukupuolten välisen tasa-arvon edistämässä ja ilmastonmuutoksen vastustamisessa. Esimerkiksi Global e-Sustainability Initiativen SMARTer2030 -raportin mukaan tieto- ja viestintäteknologian avulla on mahdollista saavuttaa 20 %:n hiilidioksidipäästöleikkaukset maailmanlaajuisesti vuoteen 2030 mennessä, jolloin päästöt pysyisivät vuoden 2015 tasolla. Työmme tällä alueella keskittyy verkkojen energiatehokkuuteen ja uuteen tukiasemavalikoimaan, joka kannustaa uusiutuvan energian käyttöön. Sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi parannamme koulutuksen saatavuutta sekä tuemme tietoteknisten taitojen kehittymistä ja omiin taitoihin luottamista yhteiskuntavastuuhjelmiemme kautta.

Osuus työntekijöistä, jotka suorittivat eettistä liiketoimintaa koskevan koulutuksen vuonna 2015

~98 %

Säästöt vähentyneistä sairauslomista Suomessa vuonna 2015

2,5+ milj. EUR

Ihmisten arvostaminen kaikessa, mitä teemme

Nokian toimintaohjeissa (Code of Conduct) kuvataan yksityiskohtaisesti korkeat eettiset standardimme ja sitoumuksemme sen varmistamiseksi, että teknologioitamme ei käytetä ihmisoikeuksia heikentävään toimintaan. Meillä on myös erillinen Nokian ihmisoikeuspolitiikka, joka tarkentaa toimiamme liittyen tuotteidemme mahdollisen väärinkäytön ehkäisemiseen. Vuonna 2015 Pelastakaa lapset -järjestö katselmoi toimintatapamme ja politiikkamme lasten oikeuksien näkökulmasta. Katselmus sisälsi myös toimintatavat ja ohjeistukset liittyen lapsityövoiman käytön riskin minimoimiseen hankintaketjussamme. Saamiemme suositusten perusteella teimme muutoksia toimintatapoihimme ja uudistimme ohjeistuksemme liittyen korjaaviin toimenpiteisiin, jotka otettaisiin käyttöön mikäli kävisi ilmi, että hankintaketjussamme on käytetty lapsityövoimaa.

Jotta työntekijämme varmasti noudattavat toimintaohjeitamme ja ymmärtävät, mitä ne tarkoittavat heidän kannaltaan, vaadimme jokaista työntekijää osallistumaan eettistä liiketoimintaa koskevaan koulutukseen kerran vuodessa. Vuonna 2015 noin 98 % henkilöstöstämme suoritti tämän koulutuksen. Lisäksi vaadimme työntekijöitämme ja rohkaisimme sidosryhmiämme ilmoittamaan mahdollisista eettisistä väärinkäytöksistä. Ilmoituksen voi tehdä nimettömänä. Vuonna 2015 eettisten ohjeiden noudattamista valvova osastomme sai 225 kyselyä ja ilmoitusta, joista 124 väitettyä toimintaohjeemme rikkomista tutkittiin. Näiden ja aikaisemmin aloitettujen tutkimusten tuloksena 62 työntekijää irtisanottiin, 18 sai kirjallisen varoituksen ja 32 sai neuvontaa suullisesti.

Hiilidioksidineutraali tukiasema

Hiilidioksidineutraali tukiasematuoteperheemme voi pienentää operaattorin tukiasemien kokonaiskustannuksia jopa 30 %.

Nokian toimintaohjeet asettavat myös vaatimuksia työoloille, ja kattava henkilöstöpolitiikkamme edistää reiluja työoloja. Kiinnitämme erityistä huomiota terveyteen ja turvallisuuteen, koska toimimme myös haastavissa ympäristöissä. Meillä on työterveyttä ja -turvallisuutta edistäviä ohjelmia, ja rohkaisemme työntekijöitämme ja alihankkijoitamme kertomaan avoimesti vaaratilanteista ja läheltä piti -tilanteista. Nokian koulutetut arvioijat tekevät perusteellisia tarkastuksia toimitusketjuumme kuuluvien alihankkijoiden työoloista. Käytämme ensisijaisesti omia tarkastajia, koska meistä on tärkeää nähdä tuotantolaitokset omin silmin. Tämä auttaa meitä ymmärtämään mahdolliset haasteet ja mahdollistaa yhteistyön alihankkijoiden kanssa parannusten toteuttamiseksi.

Jotta työntekijämme tunsivat itsensä arvostetuiksi ja olisivat motivoituneita saavuttamaan täyden potentiaalinsa, tarjoamme kehitys- ja koulutusmahdollisuuksia, kilpailukyisiä kannustinpaketteja, tasapuolisia mahdollisuuksia ja joustavia työtapoja. Vuonna 2015 työntekijämme käyttivät keskimäärin noin 37 tuntia koulutautumiseen. Lisäksi 73 %:lla henkilöstöstämme oli henkilökohtainen kehityssuunnitelma.

Jotta ymmärtäisimme paremmin markkinoita joilla toimimme ja jotta työskentely meillä olisi inspiroivaa, meistä on tärkeää palkata ihmisiä, jotka edustavat erilaisia taustoja, kokemuksia, koulutustasoja, sukupuolia, ikäryhmiä ja kansallisuuksia. Vuonna 2015 henkilöstöemme edusti noin 143:a kansallisuutta. Naisten osuus ylemmästä johdosta oli noin 12 %. Työntekijöidemme keskimääräinen ikä oli noin 38 vuotta vuonna 2015.

Pitkän aikavälin menestys vaatii henkilöstön sitoutumista, joka on kiinteä osa kulttuuriamme. Teemme joka vuosi koko yhtiön kattavan henkilöstötutkimuksen. Vuonna 2015 henkilöstökyselymme tulos oli 87 % maksimipisteistä, mikä kertoo korkeasta sitoutumisasteesta koko Nokiasa. Uskomme myös, että järjestämämme liikuntatapahtumat, mindfulness-harjoitukset ja muutosvalmennus parantavat henkilöstön hyvinvointia ja suorituskykyä. Henkilöstön hyvinvointia ja terveyttä edistävät toimenpiteet voivat myös tuottaa konsernille kustannussäästöjä. Pelkästään Suomessa sairaslomien väheneminen toi meille vuonna 2015 yli 2,5 miljoonan euron säästöt edellisvuoteen verrattuna.

Ympäristön suojeleminen

Tuotteemme vaikuttavat väistämättä ympäristöön, koska niiden valmistaminen, jakelu ja käyttö vaativat energiaa ja muita luonnonvaroja.

Tuotteidemme energiankulutuksen vähentäminen on meille ensiarvoisen tärkeää, koska tukiasemien suurin ympäristövaikutus syntyy sähkön kulutuksesta niiden käyttövaiheessa. Siksi meistä on erittäin tärkeää auttaa asiakkaitamme verkkojen energiankulutuksen pitämiseksi kestävällä tasolla. Lisäksi autamme asiakkaitamme tukemaan kiertotaloutta ja edistämme uusiutuvan energian käyttöä.

Vuonna 2015 esittelimme hiilidioksidineutraalin tukiasematuoteperheen, joka sisältää yli 20 tuotetta ja palvelua Single RAN Advanced -portfolioissamme. Tuoteperhe auttaa vähentämään tukiaseman energiankulutusta jopa 70 %, mikä kannustaa merkittävästi tukiasemien

nykykaistamiseen. Huomattavasti pienemmän energiankulutuksen ansiosta aurinkokennoista, tuulivoimasta ja polttokennoista tulee varteenotettavia uusiutuvaan energiaan perustuvia vaihtoehtoja tukiasemien energianlähteiksi, jolloin hiilidioksidipäästöt voidaan pudottaa jopa nollassa. Sähköverkon laatu ja saatavuus eivät rajoita nollapäästöisten tukiasemien sijaintipaikan valintaa, sillä tukiasema voidaan sijoittaa myös sellaisiin paikkoihin, joihin sähköverkko ei ulotu. Ratkaisu voi pienentää operaattorin tukiasemien kokonaiskustannuksia jopa 30 %.

Kiertotalouden tukemiseksi tarjosimme edelleen asiakkaillemme laitteiden palautuspalvelua, joka kattaa sekä Nokia Networksien tuotteet että muiden toimittajien tietoliikennelaitteet. Asiakkaamme voivat tarpeidensa ja vaatimustensa mukaisesti ostaa täyden palvelun alkaen vanhojen laitteiden käytöstä poistamisesta ja takaisinostosta tai noudosta kierrätykseen ja raportointiin. Vuonna 2015 toimitimme noin 1 600 tonnia vanhoja televiestintälaitteita raaka-ainekierrätykseen ja kunnostimme noin 24 100 laitetta uudelleenkäytettäväksi.

Nokia Networksien ympäristöjärjestelmä on sertifioitu ISO 14001 standardin mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että ulkopuoliset auditoijat tarkastavat ympäristötoimintamme säännöllisesti prosessiemme, toimintojemme, organisaatioyksiköidemme ja alueidemme osalta.

Lisäksi jatkoimme energiatehokkuuden parantamista ostamalla sertifioitua uusiutuvaa energiaa verkosta ja

Kestävä kehitys ja vastuullisuus Nokiassa jatkoa

vähentämällä jätettä. Vuonna 2015 kokonaisenergiakulutuksemme laski noin 7 % edellisvuoteen verrattuna, ja tämän tuloksena toimistojemme ja tuotantolaitostemme kasvihuonekaasupäästöt vähenivät noin 12 % mukaan luettuna uusiutuvan energian ostomme.

Kannustimme edelleen keskeisiä alihankkijoitamme raportoimaan ympäristövaikutuksensa ja asettamaan tavoitteet hiilidioksidipäästöjen vähentämiseksi CDP-toimitusketjuohjelman kautta (aikaisemmin Carbon Disclosure Project). Ohjelma auttaa meitä suunnittelemaan alihankkijoidemme kanssa parannusohjelmia ja kehittämään epäsuorien kasvihuonepäästöjemme (scope 3) raportointia. Vuonna 2015 keskeisistä alihankkijostamme 180 vastasi CDP:n pyyntöön raportoida ilmastotyöstään ja 92 esitti päästöjen vähentämistavoitteita. Ympäristöasioiden hallinta sisältyy myös alihankkijoidemme perusteelliseen arviointiin.

Yhdessä tekeminen muutoksen aikaansaamiseksi

Tekemällä yhteistyötä muiden organisaatioiden ja yhteisöjen kanssa pystymme parhaiten edistämään kestävä kehitystä. Tavoittelemme parannuksia yhdessä alihankkijoiden, kansalaisjärjestöjen ja teollisuudenalan muiden toimijoiden kanssa.

Parannusten ajaminen alihankkijoidemme kanssa

Vaadimme kaikkia toimittajiamme täyttämään heille asetetut eettiset, työvoimaa ja ympäristöä koskevat vaatimukset ennen kuin teemme sopimuksia heidän kanssaan. Teemme säännöllisiä ja tarkkoja arviointoja, joiden avulla valvomme vaatimusten noudattamista, ja toimimme yhdessä toimittajiemme kanssa tehdäksemme parannuksia tarpeen mukaan. Alihankkijoiden työolojen ja ympäristövastuun perusteelliset arvioinnit sisältävät asiakirjojen tarkastuksia, johdon ja työntekijöiden haastatteluja sekä tarkastuskäyntejä tuotantolaitoksilla, tuotantolinjoilla ja varastoissa. Vuonna 2015 teimme vaatimustemme täyttämisen varmistamiseksi 195 tarkastusta. Näistä 16 oli perusteellisia tarkastuksia, jotka liittyivät työoloihin ja ympäristöasioiden hallintaan, 24 tarkastuksessa keskityimme toimittajalle asetettujen yleisten vaatimusten täyttymiseen, ja 155 toimittajaa arvioimme EcoVadis-arvioinnin kautta. Lisäksi järjestämme koulutustyöpajoja korkean riskin maissa toimiville alihankkijoille. Vuonna 2015 järjestimme ilmastomuutokseen, konfliktialueiden mineraaleihin ja yritys vastuuseen liittyvää verkkokoulutusta ja järjestimme koulutustyöpajoja 42 toimittajalle.

Jatkoimme myös työtämme sen varmistamiseksi, että tuotteemme eivät sisällä konfliktialueilta peräisin olevia mineraaleja. Vuonna 2015 yhteensä 83 % toimitusketjumme sulatoista vahvistettiin konfliktivapaiksi tai ne olivat parhaillaan tarkastusprosessissa. Olemme julkaisseet vuodesta 2014 alkaen erillisen konfliktimineraaliraportin, jossa esitetään lisätietoja tarkastuksista tällä osa-alueella. Raportit ovat saatavilla osoitteesta <http://company.nokia.com/en/sustainability/downloads>.

Yhteistyö kansalaisjärjestöjen kanssa

Toimimme kansalaisjärjestöjen kanssa yritys vastuuohjelmiamme kautta ihmisten elämän parantamiseksi eri puolilla maailmaa. Vuonna 2015 keskityimme yhteistyöohjelmissamme lasten oikeuksien edistämiseen, nuorten tukemiseen sekä kuivuuden ja luonnonkatastrofien vaikutusalueella asuvien auttamiseen. Maailmanlaajuisia kumppaneitamme olivat edelleen Plan International, Pelastakaa lapset ja Oxfam. Lisäksi käynnistimme pääkonttorissamme WWF Green Office -ohjelman ja aloitimme yhteistyön Suomen lasten ja nuorten säätiön kanssa vahvistaaksemme nuorten uskoa tulevaisuuteen.

Kansalaisjärjestöjen kanssa tehtävän jatkuvan yhteistyön lisäksi teimme vuonna 2015 useita lahjoituksia. Nämä lahjoitukset kohdistuivat muun muassa pienemmille hyväntekeväisyysjärjestöille Global Giving- ja Plan -järjestöjen kautta. Annoimme tukemme erityisesti hankkeille, joilla edistetään ihmisoikeuksien toteutumista ja sukupuolten välistä tasa-arvoa sekä ehkäistään digitaalisen vallankumouksen ulkopuolelle jäämistä. Lisäksi teimme lahjoituksia Oxfamille sen työn tukemiseksi Syyriassa, Jordaniassa ja Libanonissa Syyriasta pakenevien ihmisten hyväksi. Lisäksi Nokia ja Elisa lahjoittavat Helsingin Meilahteen vuonna 2017 valmistuvalle Uudelle Lastensairaallalle täydellisen sisätalokattavuuden tarjoavan matkapuhelinverkon.

Yhteistyö teollisuudenalan muiden toimijoiden kanssa

Teemme säännöllisesti yhteistyötä erilaisten kestävästä kehitystä edistävien työryhmien ja valiokuntien kanssa. Vuonna 2015 osallistuimme seuraaviin aloitteisiin ja hankkeisiin: YK:n Global Compact, Global e-Sustainability Initiative, CDP:n toimitusketjuohjelma, The Telecommunications Industry Dialogue, Climate Leadership Council, Digital Europe, Conflict-Free Sourcing Initiative sekä monet standardisointi- ja yliopistoyhteistyöryhmät.

Vastuullisuusraportointi

Julkaisemme vuosittain yksityiskohtaiset raportit toiminnastamme ja tuloksistamme kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen liittyen. Jo yli kymmenen vuoden ajan raporttimme ovat olleet saatavilla verkkosivuillamme. Kuvaamme raporteissamme myös sitä, miten määrittelemme Nokian tärkeimmät kestävään kehitykseen liittyvät aihealueet, joita kuvataan myös tässä osiossa. Lisätietoja kestävään kehitykseen ja yritys vastuuseen liittyvästä toiminnastamme on osoitteessa www.nokia.com/people&planet.

Lisäksi useat ulkoiset tahot arvioivat toimiamme kestävästä kehityksen edistämiseksi. Esimerkiksi CDP antoi meille täydet pisteet ilmastonmuutokseen liittyvästä ympäristötuloksestamme ja siihen liittyvästä raportoinnista. Lisäksi säilytimme vuonna 2015 paikkamme CDP:n A-listalla ja pohjoismaisessa Climate Disclosure Leadership -indeksissä. Yhteiskunta- ja ympäristövastuun saimme tunnuksia, kun meidät valittiin Dow Jones Sustainability -indeksien komponentiksi. Lisäksi säilytimme paikkamme Ethibel Sustainability- ja FTSE4GOOD -indekseissä, ja meidät sisällytettiin Corporate Knightsin Global 100 Most Sustainable Corporations -listalle.

Työntekijät

Vuoden 2015 aikana Jatkuvien toimintojemme palveluksessa oli keskimäärin 56 690 henkilöä (51 499 vuonna 2014 ja 53 436 vuonna 2013). Jatkuvien toimintojemme palveluksessa oli 31.12.2015 yhteensä 55 718 henkilöä (55 399 henkilöä 31.12.2014 ja 49 503 henkilöä 31.12.2013). Jatkuvien toimintojen vuoden 2015 palkat olivat yhteensä 3 075 miljoonaa euroa (2 797 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 3 030 miljoonaa euroa vuonna 2013). Lisätietoja on konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 7, Henkilöstökulut.

Alla olevassa taulukossa on keskimääräinen henkilöstön määrä vuonna 2015 liiketoiminnoittain ja alueittain:

Liiketoiminta	Työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä
Nokia Networks	55 509
Nokia Technologies	596
Konsernin yhteiset toiminnot	585
Yhteensä	56 690
Alue	Työntekijöiden keskimääräinen lukumäärä
Suomi	6 942
Muut Euroopan maat	15 382
Lähi-itä ja Afrikka	2 321
Kiina	9 182
Aasian ja Tyynenmeren alue	16 569
Pohjois-Amerikka	3 813
Latinalainen Amerikka	2 481
Yhteensä	56 690

Osakkeet ja osakepääoma

Nokialla on yksi osakelaji. Jokainen Nokian osake oikeuttaa yhteen ääneen Nokian yhtiökokouksissa.

Nokian osakkeiden kokonaismäärä 31.12.2015 oli 3 992 863 716 ja osakepääomamme oli 245 896 461,96 euroa. 31.12.2015 Nokian ja sen tytäryhtiöiden hallussa oli yhteensä 53 668 695 Nokian osaketta, joiden osuus yhtiön kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja yhteenlasketusta äänimäärästä oli noin 1,3 %.

Mitätöimme 66 903 682 osaketta 4.2.2015.

Vuonna 2015 Nokia osti takaisin, hallituksen valtuutuksen ja vuonna 2014 julkistetun pääomarakenteen optimointiohjelman mukaisesti, yhteensä 24 516 089 osaketta, joiden osuus kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja yhteenlasketusta äänimäärästä oli 31.12.2015 noin 0,6 %. Osakkeista maksettu hinta perustui Nokian osakkeen vallitsevaan markkinahintaan arvopaperimarkkinoilla takaisinostohetkellä.

Alcatel Lucentin arvopapereita koskeneen ensisijaisen ja jatkettun julkisen ostotarjouksen toteuttamisen jälkeen Nokian osakkeiden kokonaismäärä 12.2.2016 oli 5 769 443 837.

Tietoa Nokian hallituksella vuonna 2015 olleista valtuutuksista päättää osakeannista, osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta ja omien osakkeiden luovuttamisesta ja hankkimisesta sekä tietoa lähipiiritapahtumista, osakkeenomistajista, optio-oikeuksista, osakekohtaisesta omasta pääomasta, osinkotuotosta, hinta/voittosuhteesta, osakkeen kurssikehityksestä, osakekannan markkina-arvosta, osakevaihdosta ja keskimääräisistä osakemäärästä löytyy kohdista Hallinto—Palkat ja palkkiot, Tilinpäätös ja Tietoa Nokiasta—Osakkeet ja osakkeenomistajat.

Lisätietoja Nokian osakkeista on tähän vuosikertomukseen sisältyvän konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 24, Emoyhtiön osakkeet.

Hallitus ja johto

Nokian yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseemme kuuluu vähintään 7 ja enintään 12 jäsentä. Hallitus valitaan vähintään vuosittain varsinaisessa yhtiökokouksessa toimikaudelle, joka kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu joka vuosi viimeistään 30.6.

Hallitus on vastuussa toimitusjohtajan, talousjohtajan sekä muiden johtokunnan jäsenten nimittämisestä ja tehtävistä vapauttamisesta.

Lisätietoja Nokian yhtiöjärjestyksestä on kohdassa Tietoa Nokiasta—Yhtiöjärjestys. Tiedot hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja muiden johtokunnan jäsenten palkkioista, omistamista osakkeista ja optio-oikeuksista löytyvät kohdasta Hallinto—Palkat ja palkkiot. Lisätietoja Nokian hallinnosta on kohdassa Hallinto—Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä Nokian verkkosivustolla osoitteessa company.nokia.com/fi/tietoa-nokiasta/hallinto.

Hallitus ehdottaa, että tilikaudelta 2015 maksetaan osinkoa 0,16 euroa osakkeelta. Lisäksi hallitus ehdottaa lisäosinkona 0,10 euroa osakkeelta.

Ehdotettu osinko on linjassa voitonjakoperiaatteidemme kanssa.

Jaamme mahdolliset kertyneet voittovarot osakeyhtiölain (kuten määritelty jäljempänä) mukaisesti. Laadimme ja laskemme mahdollisen voitonjaon joko käteisosinkoina, osakkeiden takaisinostoina, jossain muussa muodossa tai edellä mainittujen yhdistelmänä. Jaettavien voittovarojen määrittämiseen ei ole olemassa tiettyä kaavaa, mutta alla käsitellään tiettyjä lainsäädännön asettamia rajoituksia. Mahdollisten tulevien kertyneiden voittovarojen jakamisen ajoitus ja määrä riippuvat yhtiön tulevista tuloksista ja taloudellisesta tilanteesta.

Osakeyhtiölain mukaan voimme jakaa osakkeistamme kertyneitä voittovaroja ainoastaan osakkeenomistajien päätöksellä ja hallituksen esittämän määrän mukaisesti, rajoitetuin poikkeuksin. Mahdollisen voitonjaon määrä rajoittuu emoyhtiön jaettavien voittovarojen määrään osakkeenomistajien hyväksymän edellisen tilinpäätöksen mukaan ottaen huomioon olennaiset muutokset yhtiön taloudellisessa tilanteessa edellisen tilikauden päätyttyä sekä lakisääteiset vaatimukset siitä, että varojenjakoa ei saa johtaa yhtiön maksukyvyttömyyteen. Voitonjako ei saa ylittää hallituksen esittämää määrää lukuun ottamatta poikkeuksia, jotka liittyvät vähemmistöosakkeenomistajien oikeuteen vaatia vähimmäisosingon jakoa.

Nokian näkymät

	Tarkastelukohde	Arvio	Kommentit
Nokia	Synergiaedut toimintakuluissa vuositasona	Noin 900 miljoonan euron synergiaetujen saavuttaminen operatiivisissa nettokuluissa vuositasona vuoden 2018 aikana	<p>Verrattuna Nokia ja Alcatel Lucentin yhdistettyihin toimintakuluihin vuonna 2015, pois lukien kertaluonteiset erät sekä hankintamenojen kohdentamiseen liittyvät erät.</p> <p>Arvioidaan syntyvän lukuisista aloitteista, jotka liittyvät toimintakuluihin sekä hankinnan ja valmistuksen kuluihin. Näihin aloitteisiin kuuluvat:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ Pääallekkäisten tuotteiden karsiminen, erityisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmässä; ■ Alueellisten ja myyntiorganisaatioiden virtaviivaistaminen; ■ Kiinteiden kustannusten karsiminen erityisesti tuotannon, jakeluketjun, kiinteistöjen ja informaatioteknologian alueilla; ■ Konsernitoimintoihin ja julkisena osakeyhtiönä toimimiseen liittyvien kustannusten vähentäminen; ja ■ Hankintoihin liittyvä tehokkuus yhdistyneen yhtiön ostovoiman kasvamisen myötä.
	Korkokuluihin liittyvät vähennykset vuositasona	Noin 200 miljoonan euron vähennysten saavuttaminen korkokuluissa vuositasona koko vuoden 2016 aikana	Verrattuna yhdistyneen yhtiön vieraan pääoman kustannusten vuosittaiseen tasoon vuoden 2014 lopussa.

Äskettäisen Alcatel Lucent-yrityksoston takia Nokia uskoo, ettei tämän vuosiraportin julkaisuhetkellä ole tarkoituksenmukaista antaa arviota uuden yhdistetyn verkkoliiketoiminnan koko vuoden näkymistä. Nokia aikoo antaa arvion verkkoliiketoiminnan koko vuoden näkymistä vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen katsauksensa yhteydessä.

Riskitekijät

Alla on kuvattu riskitekijöitä, jotka voivat vaikuttaa meihin. Osakkeenomistajien ja sijoitusta harkitsevien tulee tutustua huolellisesti seuraaviin riskitekijöihin tässä vuosikertomuksessa esitettyjen muiden tietojen lisäksi. Kuvattujen riskien lisäksi voi olla muitakin riskejä, jotka eivät ole tiedossamme tai jotka voivat osoittautua olennaisiksi, vaikka niitä ei tällä hetkellä pidetä sellaisina.

Nämä riskit voivat yhdessä tai erikseen vaikuttaa haitallisesti liiketoimintaamme, liikevaihtoomme, kannattavuuteemme, liiketoimintamme tulokseen, taloudelliseen asemaamme, kilpailukykyymme, kustannuksiimme, likviditeettiimme, markkinaosuuteemme, brändiimme, maineeseemme ja osakkeen hintaan. Ellei toisin mainita tai ellei asiayhteys vaadi muuta, näissä riskitekijöissä ilmaukset "Nokia", "Nokia-konserni", "konserni", "me", "meitä" ja "meidän" tarkoittavat Nokian konsolidoituja operatiivisia segmenttejä, mukaan lukien Alcatel Lucent. Tietyt riskit tai tapahtumat voivat olla merkityksellisempiä Nokialle tai tietyille liiketoimintaryhmälle, liiketoiminnalle tai konsernin osalle.

Riskit ja epävarmuustekijät, jotka eivät ole tällä hetkellä tiedossamme tai joita pidetään epäolennaisina, voivat vaikuttaa epäedullisesti liiketoimintaamme tai heikentää siihen tehdyn sijoituksen arvoa. Tämä vuosikertomus sisältää myös tulevaisuutta koskevia lausuntoja, joihin liittyviä riskejä ja epävarmuustekijöitä on kuvattu kohdassa Tulevaisuutta koskevat lausumat.

- Strategiaamme liittyy useita riskejä ja epävarmuustekijöitä, mukaan lukien että emme välttämättä onnistu toteuttamaan strategiaa suunnitelmiamme, ylläpitämään tai parantamaan liiketoimintaryhmiemme operatiivista ja taloudellista tulosta, tunnistamaan tai hyödyntämään liiketoimintamahdollisuuksia tai muutoin kasvattamaan liiketoimintaamme.
- Emme välttämättä pysty saavuttamaan Alcatel Lucentin hankinnasta odotettuja hyötyjä, toteuttamaan organisaatio- ja toimintarakennettamme tehokkaasti tai tällä hetkellä odotetussa aikataulussa, mukaan lukien liiketoimintasuunnitelmiamme onnistunut toteuttaminen, Alcatel Lucentin liiketoiminnan onnistunut integrointi tai tavoiteltujen synergioiden ja muiden tehostamistavoitteiden saavuttaminen.
- Epäonnistuminen jäljellä olevien Alcatel Lucentin arvopapereiden hankinnassa voi vaikuttaa haitallisesti osakkeidemme ja ADS-osaketalletustodistustemme markkina-arvoon, emmekä välttämättä kykene saavuttamaan osakevaihtotarjouksesta odotettuja hyötyjä täysimääräisesti.
- Yleinen taloustilanne ja markkinoiden olosuhteet sekä muu kehitys maissa, joissa toimimme, voivat vaikuttaa meihin olennaisesti ja haitallisesti.
- Olemme riippuvaisia toimialojemme kehityksestä, mukaan lukien tietotekniikka- ja viestintäala sekä niihin liittyvät palvelumarkkinat. Televiestintäala on syklinen ja monet tekivät vaikuttavat siihen, mukaan lukien yleinen taloustilanne sekä palveluntarjoajien, kuluttajien ja yritysten ostokäyttäytyminen, järjestelmien käyttöönotto, käyttöönottojen ajoitukset ja hankintojen määrä.
- Toimimme maailmanlaajuisesti, mikä altistaa meidät poliittisille ja muille alueellisille riskeille, mukaan lukien kehittyvien markkinoiden maissa, joissa saattaa olla suurempia sääntelyyn liittyviä tai poliittisia riskejä, kuten epäsuotuisat tai yllättävät tapahtumat, jotka liittyvät verotukseen, valuuttakontrolliin ja muihin rajoituksiin.
- Kohtaamme ankaraa kilpailua emmekä välttämättä onnistu panostamaan tehokkaasti ja kannattavasti korkealaatuisiin tuotteisiin, palveluihin, päivityksiin ja teknologioihin tai tuomaan niitä markkinoille oikea-aikaisesti.
- Olemme riippuvaisia rajallisesta asiakasmäärästä ja laajoista monivuotisista sopimuksista, minkä seurauksena yksittäisen asiakkaan menettämisellä, operaattoreiden keskittymisellä tai yksittäisiin sopimuksiin liittyvillä ongelmilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus liiketoimintaamme.
- Nokia Technologies -liiketoimintaryhmän patenttilisensointituottoihin ja muihin immateriaalioikeuksiin liittyviin tuottoihin liittyy riskejä ja epävarmuustekijöitä, kuten kykymme säilyttää immateriaalioikeuksiin liittyvien tuottojen nykyiset lähteet tai luoda uusia tulonlähteitä. Suhteellisen merkittävä osa nykyisistä patenttilisensoinnin tuotoista on peräisin älypuhelinmarkkinoilta, jotka ovat osoittautuneet hyvinkin muuttuviksi ja joilla toimii rajallinen määrä suuria toimijoita.
- Tuotteemme, palvelumme ja liiketoimintamallimme ovat riippuvaisia kehittämistämme immateriaalioikeuksilla suojatuista teknologioista sekä tiettyjen kolmansien osapuolten meille lisensoimista teknologioista. Tämän seurauksena käyttämiimme tai harkitsemiimme teknologioihin liittyvien oikeuksien arviointi on yhä haastavampaa, ja odotamme kohtaavamme jatkossakin väitteitä siitä, että olisimme rikkoneet kolmansien osapuolten immateriaalioikeuksia. Näiden teknologioiden käyttö voi myös johtaa lisensointikustannustemme kasvuun, rajoittaa kykyämme käyttää tiettyjä teknologioita tuotteissamme ja/tai aiheuttaa kalliita ja aikaa vieviä oikeudenkäyntejä.
- Liiketoimintaamme sovelletaan suoraa ja epäsuoraa sääntelyä. Tämän seurauksena muutokset erilaisissa sääädöksissä tai niiden soveltamisessa sekä nykyisiä tai uusia teknologioita tai tuotteita koskevissa taloudellisissa ja kaupallisissa menettelytavoissa voivat vaikuttaa haitallisesti liiketoimintamme ja liiketoiminnan tulokseen. Lisäksi hallintoomme, sisäisen valvontaan ja säädösten noudattamiseen liittyvät prosessimme eivät välttämättä pysty estämään sääntelyyn perustuvia seuraamuksia operatiivisissa tytäryhtiöissämme ja yhteisyrityksissämme.

- Liiketoimintamallimme tukeutuu palvelujen ja ohjelmistojen jakelussa sekä tiedontallennuksessa käytettäviin ratkaisuihin, joihin liittyy väistämättä soveltuvaan sääntelyyn, tietoturvaloukkauksiin ja muuhun mahdolliseen luvattomaan verkkotiedon käyttöön liittyviä riskejä tai muita mahdollisia turvallisuusriskejä, jotka voivat vaikuttaa haitallisesti liiketoimintaamme.
- Nokia Technologies -liiketoimintaryhmä tavoittelee liikevaihtoa ja kannattavuutta Nokia-brändin lisensoinnilla, kehittämällä ja myymällä tuotteita ja palveluita, jotka liittyvät virtuaalitodellisuuteen, digitaaliseen mediaan ja digitaaliseen terveyteen sekä muilla liiketoimintahankkeilla, kuten teknologiainnovoinnilla ja -hautomoilla, jotka eivät välttämättä toteudu suunnitelmien mukaisesti tai ollenkaan.
- Toimimme erilaisissa sääntelykehyksissä ja useilla lainkäyttöalueilla, joilla säännellään vilpillistä toimintaa sekä talous- ja kauppapakotteita ja -periaatteita, ja mahdollisten oikeudenkäyntien ja muiden menettelyjen laajuutta ja lopputulosta on vaikea ennustaa millään varmuudella. Tytäryhtiömme Alcatel Lucent on ollut ja on edelleen mukana tutkimuksissa, jotka koskevat korruptiolakien väitettyä rikkomista, ja sille on määrätty ja voidaan jatkossakin määrätä merkittäviä sakkoja tai muita seuraamuksia tällaisten tutkimusten perusteella.
- Toimimme useissa maissa, ja tämän seurauksena saatamme kohdata monimutkaisia vero-ongelmia ja -kiistoja ja meiltä saatetaan vaatia maksamaan lisää veroja eri maissa.
- Toteutunut tai odotettu tuloksemme voi muiden tekijöiden ohella vaikuttaa heikentää kykyämme hyödyntää laskennallisia verotuottojamme.
- Emme välttämättä pysty sitouttamaan, motivoimaan, kehittämään ja rekrytoimaan työntekijöitä, joilla on tarvittavat taidot.
- Voimme kohdata ongelmia tai häiriöitä erityisesti Mobile Networks -liiketoimintaryhmämme tuotannossa, palvelujen tuottamisessa, toimituksissa, logistiikassa tai toimitusketjussa. Lisäksi epäsuotuisilla tapahtumilla voi olla olennainen vaikutus tuotantolaitoksiimme tai toimittajiemme tuotantolaitoksiin, jotka ovat maantieteellisesti keskittyneitä.
- Liiketoimintaamme liittyvien oikeudenkäyntien, välimiesmenettelyiden, sopimusriitojen tai tuotevastuuta koskevien väitteiden epäsuotuisilla lopputuloksilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus meihin.
- Valuuttakurssien vaihtelu vaikuttaa liikevaihtoomme, kustannuksiimme ja liiketoimintamme tulokseen sekä osinkojemme arvoon ja ADS-todistusten markkinahintaan Yhdysvaltain dollareissa.
- Tietotekniikkajärjestelmien tehottomuudella, tietoturvaloukkauksilla, toimintahäiriöillä tai käyttökatkoksilla voi olla olennaisen haitallinen vaikutus liiketoimintaamme ja liiketoiminnan tulokseen.
- Emme välttämättä onnistu optimoimaan pääomarakennettamme suunnitelmien mukaisesti ja palauttamaan luottoluokitustamme investment grade -tasolle tai muutoin parantamaan luottoluokituksemme.
- Kultakin tilikaudelta osakkeenomistajille maksettavan osingon ja pääomanpalautuksen määrä on epävarma.
- Emme välttämättä pysty saavuttamaan suunnitelluista yritysjärjestelyistä tavoiteltuja hyötyjä tai toteuttamaan suunniteltuja yritysjärjestelyitä, tai yritysjärjestelyt voivat johtaa odottamattomiin vastuisiin.
- Olemme mukana yhteisyrityksissä ja altistumme riskeille, joita väistämättä esiintyy yhteisessä hallinnassa olevissa yrityksissä.
- Puutteet liikekumppaneidemme toiminnassa ja epäonnistuminen kumppanuussopimusten solmimisessa kolmansien osapuolten kanssa voivat vaikuttaa meihin haitallisesti.
- Toimenpiteemme taloudellisen tai operatiivisen suorituksen hallitsemiseksi tai parantamiseksi, kustannussäästöjen toteuttamiseksi, kilpailukyvyyn parantamiseksi sekä Alcatel Lucentin hankinnasta odotettavien synergiaetujen saavuttamiseksi eivät välttämättä johda tavoiteltuihin tuloksiin, hyötyihin tai parannuksiin.
- Asiakasrahoituksen epäsuotuisa kehitys tai pidennetyt maksuehdot, joita tarjoamme asiakkaillemme, voivat vaikuttaa meihin haitallisesti.
- Liikearvomme kirjanpitoarvoa ei välttämättä voida kerryttää.
- Eläkeohjelmiin, työsuhteen päättymisen jälkeen tarjottaviin terveydenhuolto-ohjelmiin tai työntekijäliitännäisiin terveydenhuolto- ja vakuutusohjelmiin voi liittyä ennakoitua suurempia vastuita.
- Alcatel Lucent -kauppaan voi liittyä ennakoitua suurempia vastuita, mukaan lukien eläkkeet, työntekijärahasotot, työsuhteen päättymisen jälkeen tarjottavat terveydenhuolto-ohjelmat, sairaus- ja ryhmähenkivakuutukset, terveydenhuollon kustannukset ja muut työntekijäliitännäiset tai ennakoitua suuremmat transaktiokustannukset.
- Alcatel Lucentin liiketoimintaan kuuluu merenalaisten tietoliikennekaapeliverkkojen asentaminen ja ylläpito, ja tämän toiminnan yhteydessä se saattaa vahingoittaa aikaisemmin asennettua merenalaista infrastruktuuria, mistä sen voidaan viime kädessä katsoa olevan vastuussa.

Hallitus, Nokia Oyj
1.4.2016

Tapa, jolla toimimme, osakkeen- omistajillemme

Sisällys

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä	74
Säädöstausta	74
Nokian hallintoelimet	74
Hallituksen jäsenet	76
Nokian johtokunnan jäsenet	82
Nokian riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen järjestelmät	86
Sisäpiirihallinnon pääpiirteet	87
Tilintarkastuspalkkiot ja -palvelut	87
Tilintarkastajien toimeksiantojen hyväksymismenettely	87
Palkat ja palkkiot	88
Hallitus	88
Hallituksen palkkiot vuonna 2015	88
Muutokset hallituksen kokoukseen 8.1.2016	88
Johdon palkitseminen	89
Toimitusjohtaja	91
Nokian johtokunta	94
Palkitsemisen hallinnointi	96
Osakepohjaiset palkkiot	96
Maksut aikaisemmissa osakepalkkio-ohjelmissa	99
Aiemmat osakepohjaiset palkkio-ohjelmat	99
Nokian hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja johtokunnan osakeomistus	100

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

Tämä selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä on laadittu Suomen arvopaperimarkkinalain 7 luvun 7 pykälän (2012/746, muutoksineen) sekä vuoden 2015 listayhtiöiden hallinnointikoodin, joka astui voimaan 1.1.2016 (“Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi”) mukaisesti.

Säädöstausta

Noudatamme hallinnossamme Suomen lainsäädäntöä ja yhtiöjärjestystämme. Noudatamme myös Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia, saatavilla osoitteesta www.cgfinland.fi, alla mainittua poikkeusta lukuun ottamatta.

Vuonna 2015 noudatimme Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia 2010, mutta poikkesimme koodin suosituksesta 39, sillä ehdolliset osakepalkkio-ohjelmamme eivät sisältäneet suoritus- tai tuloskriteereitä vaan olivat ainoastaan aikaan rajattuja. Ensimmäisellä erällä on yhden vuoden sitouttamiskausi, toisella erällä kahden vuoden sitouttamiskausi ja kolmannella erällä kolmen vuoden sitouttamiskausi. Ehdolliset osakepalkkiot oli tarkoitettu vain poikkeuksellisiin sitouttamis- ja rekrytointitarkoituksiin pääasiassa Yhdysvalloissa, varmistaaksemme, että pystymme pitämään palveluksessamme ja palkkaamaan tulevan menestyksemme kannalta keskeisiä lahjakkuuksia. Vuoden 2016 ehdollinen osakepalkkio-ohjelma on suunniteltu vastaavalla tavalla, ja sitä käytetään rajoitetusti ja vain poikkeuksellisissa sitouttamis- ja rekrytointitilanteissa pääasiassa Yhdysvalloissa.

Noudatamme myös muita soveltuvia Nasdaq Helsingin hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevia sääntöjä, jotka johtuvat osakkeemme listauksesta pörssissä. Lisäksi johtuen meidän American Depositary Shares -osaketalletustodistusten (“ADS-osaketalletustodistus”) listauksesta New Yorkin pörssissä (“NYSE”) ja meidän rekisteröinnistä Yhdysvaltain vuoden 1934 arvopaperimarkkinoita koskevan lain (Securities Exchange Act of 1934) mukaisesti, noudatamme Yhdysvaltojen liittovaltion arvopaperimarkkinalainsäädäntöä, mukaan lukien vuoden 2002 Sarbanes-Oxley Act -lakia sekä NYSE:n sääntöjä, erityisesti hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevia sääntöjä (kappale 303A, New York Stock Exchange Listed Company Manual), jotka ovat saatavilla osoitteesta <http://nysemanual.nyse.com/lcm/>. Noudatamme näitä sääntöjä siinä laajuudessa kuin ne sitovat ulkomaisia liikkeeseenlaskijoita.

Mikäli ulkomaisen säännön noudattaminen olisi ristiriidassa Suomen lain kanssa, olemme velvollinen noudattamaan Suomen lakeja ja sääntöjä. Nokian soveltama hallintotapa ei poikkea merkittävästi yhdysvaltalaisen yhtiöiden soveltamasta, NYSE:n hallintotavan mukaisesta hallintotavasta, lukuun ottamatta sitä, että Nokia noudattaa Suomen lainsäädäntöä osakepohjaisten kannustinjärjestelmien hyväksymisen suhteen. Suomen lain mukaan optio-ohjelmien käyttöönotto edellyttää osakkeenomistajien hyväksyntää. Kaikki muut ohjelmat, joihin sisältyy yhtiön osakkeiden antaminen uusina osakkeina tai omina osakkeina, edellyttävät osakkeenomistajien hyväksyntää osakkeiden toimitushetkellä, ellei osakkeenomistajien hyväksyntää ole annettu hallituksen valtuutuksena enintään viisi vuotta aiemmin. NYSE:n hallinto- ja ohjausjärjestelmiä koskevat säännöt edellyttävät sitä, että yhtiön osakkeenomistajat hyväksyvät osakepohjaiset kannustinjärjestelmät. Nokia pyrkii minimoimaan Suomen lakien ja ulkomaisten sääntöjen ristiriidat ja niiden seuraukset.

Hallitus on hyväksynyt Corporate Governance -ohjeen, joka kuvastaa sitoutumistamme hyvään hallintotapaan. Corporate Governance -ohje on saatavilla verkkosivustollamme osoitteessa company.nokia.com/fi/tietoa-nokiasta/hallinto.

Nokian hallintoelimet

Osakeyhtiölain (2006/624, muutoksineen) ja Nokian yhtiöjärjestyksen mukaan Nokian johto ja valvonta on jaettu yhtiökokouksen, hallituksen, toimitusjohtajan sekä toimitusjohtajan johtaman johtokunnan kesken.

Yhtiökokous

Osakkeenomistajat voivat käyttää yhtiökokouksessa heille kuuluvaa päätösvaltaa sekä oikeuttaan käyttää puheenvuoroja ja esittää kysymyksiä. Jokainen Nokian osake oikeuttaa osakkeenomistajan yhteen äänen Nokian yhtiökokouksissa. Suomen osakeyhtiölain mukaan varsinainen yhtiökokous tulee järjestää vuosittain viimeistään 30.6. Varsinainen yhtiökokous päättää muun muassa hallituksen jäsenten valinnasta ja heidän palkkioistaan, tilinpäätöksen vahvistamisesta, taseen osoittaman voiton jakamisesta, vastuuvapaudesta hallituksen jäsenille ja toimitusjohtajalle sekä tilintarkastajan valinnasta ja palkkiosta.

Varsinaisen yhtiökokouksen lisäksi ylimääräinen yhtiökokous tulee järjestää, mikäli hallitus pitää sitä tarpeellisena tai kun osakeyhtiölain säännökset niin määräävät.

“Hallitus on hyväksynyt Corporate Governance -ohjeen, joka kuvastaa sitoutumistamme hyvään hallintotapaan.”

Hallintokehys

Hallitus

Hallitus vastaa Nokian toiminnasta Suomen osakeyhtiölain, Nokian yhtiöjärjestyksen ja hallituksen määrittelemien hallinnollisten ohjeiden, kuten Corporate Governance -ohjeen, sekä hallituksen valiokuntien työjärjestysten mukaisesti.

Hallituksen valinta ja kokoonpano

Nokian yhtiöjärjestyksen mukaan hallitukseen kuuluu vähintään seitsemän ja enintään 12 jäsentä. Hallituksen jäsenet valitaan vähintään kerran vuodessa varsinaisessa yhtiökokouksessa annettujen äänien yksinkertaisella enemmistöllä. Hallituksen jäsenen toimikausi kestää hänet valinneen yhtiökokouksen päättymisestä tai muusta yhtiökokouksen päättämistä myöhemmästä ajankohdasta seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti. Varsinainen yhtiökokous kokoontuu vuosittain viimeistään 30.6.

5.5.2015 pidetty varsinainen yhtiökokous valitsi hallitukseen seuraavat kahdeksan jäsentä: Vivek Badrinath, Bruce Brown, Elizabeth Doherty, Simon Jiang, Jouko Karvinen, Elizabeth Nelson, Risto Siilasmaa ja Kari Stadigh. Ylimääräinen yhtiökokous päätti 2.12.2015 muutoksista hallituksen kokoonpanoon Nokian ja Alcatel Lucentin välisen yritysjärjestelyn seurauksena. Elizabeth Doherty oli ilmoittanut luopuvansa hallituksen jäsenyydestä kaikista Alcatel Lucentin liikkeeseen laskemista arvopapereista tehdyn ensisijaisen

osakevaihtotarjouksen toteutuessa, ja ylimääräinen yhtiökokous valitsi hallituksen nimitysvaliokunnan ehdotuksen mukaisesti hallituksen uusiksi jäseniksi seuraavat henkilöt ensisijaisen osakevaihtotarjouksen tarjousajan toteutuessa: Louis R. Hughes, Jean C. Monty ja Olivier Piou. Ylimääräisen yhtiökokouksen päättämät muutokset tulivat voimaan 8.1.2016, minkä jälkeen hallituksessa on ollut kymmenen jäsentä.

Nokian hallitusta johtavat puheenjohtaja ja varapuheenjohtaja, jotka hallitus valitsee vuosittain keskuudestaan nimitysvaliokunnan suosituksesta. Hallituksen riippumattomat jäsenet vahvistavat nämä valinnat. Hallitus valitsi 5.5.2015 Risto Siilasmaan uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi ja Jouko Karvisen varapuheenjohtajaksi. Ylimääräisen yhtiökokouksen 2.12.2015 päätettyä muutoksista hallituksen kokoonpanoon ja ensisijaisen osakevaihtotarjouksen toteuduttua hallitus valitsi 8.1.2016 Risto Siilasmaan uudelleen hallituksen puheenjohtajaksi ja Olivier Pioun uudeksi hallituksen varapuheenjohtajaksi. Hallituksen puheenjohtajan tehtäviin kuuluu tiettyjä Suomen laissa ja meidän Corporate Governance -ohjeessa määriteltyjä velvollisuuksia. Hallituksen varapuheenjohtaja on vastuussa puheenjohtajan velvollisuuksien hoitamisesta, mikäli puheenjohtaja on itse estynyt hoitamasta velvollisuuksiaan.

Meillä ei ole toimitusjohtajan ja hallituksen puheenjohtajan roolin yhdistämistä tai erottamista koskevaa ohjesääntöä, vaan johtorakenne on riippuvainen yhtiön tarpeista, arvomuodostuksesta osakkeenomistajille sekä muista tekijöistä noudattaen parhaita hallinnointikäytäntöjä. Vuonna 2015 Rajeev Suri toimi toimitusjohtajana ja Risto Siilasmaa hallituksen puheenjohtajana.

Hallituksen nykyiset jäsenet eivät kuulu yhtiön toimivaan johtoon. Vuoden 2015 varsinaisesta yhtiökokouksesta alkaneella toimikaudella kaikki hallituksen jäsen ehdokkaat todettiin riippumattomiksi sekä suomalaisten hallintotapaa koskevien sääntöjen että NYSE:n sääntöjen mukaan arvioituna. Lisäksi ylimääräisessä yhtiökokouksessa 2.12.2015 valitut uudet jäsenet on todettu riippumattomiksi sekä suomalaisten hallintotapaa koskevien sääntöjen että NYSE:n sääntöjen mukaan arvioituna.

Hallitus on hyväksynyt hallituksen monimuotoisuutta koskevat periaatteet (a) osoituksena sitoutumisestamme edistää monimuotoista hallituskokoonpanoa ja (b) kuvaamaan miten monimuotoisuus on osa prosessejamme ja käytäntöjämme, kun tunnistamme ja ehdotamme uusia jäseniä hallitukseen ja nykyisten hallituksen jäsenten uudelleevalintaa.

Nokian hallituksen monimuotoisuus koostuu useista eri tekijöistä, mukaan lukien sukupuoli, ikä, kansallisuus, kulttuuritausta, koulutus, taidot ja kokemus. Monimuotoisuus ei ole meille muuttumaton käsite, vaan kulloinkin tarkoituksenmukainen yhdistelmä elementtejä huomioiden koko hallituksen kokoonpano, joka kehittyä ajan ja muun muassa liiketoimintatavoitteidemme ja tulevaisuuden tarpeidemme mukaisesti. Meille hallituksen monimuotoisuus tarkoittaa tapaa tulla paremmaksi ja kehittyä pikemmin kuin päämäärää.

Nokia huomioi ja kannattaa valtioneuvoston 17.2.2015 päivättyä periaatepäätöstä sukupuolten tasapuolisen edustuksen toteuttamisesta suomalaisten suurten ja keskisuurten pörssiyritysten hallituksissa. Päätöksen mukaisesti pyrimme hallituskokoonpanoon, jossa naisia ja miehiä on vähintään 40 prosenttia hallituksen jäsenistä 1.1.2020 mennessä, ehdottamalla viimeistään vuoden 2019 varsinaisessa yhtiökokouksessa tätä vastaavaa hallituskokoonpanoa. Raportoimme vuosittain tavoitteistamme sukupuolten tasapuolisen edustuksen toteuttamiseksi, toimenpiteet tavoitteiden toteuttamiseksi ja miten tavoitteiden toteutumisessa on edistytty.

Hallituksen jäsenet

Ala on esitetty tietoja nykyisistä hallituksen jäsenistä, jotka valittiin varsinaisessa yhtiökokouksessa 5.5.2015 ja ylimääräisessä yhtiökokouksessa 2.12.2015.

Puheenjohtaja Risto Siilasmaa s. 1966

Nokian hallituksen puheenjohtaja. Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2008 ja puheenjohtaja vuodesta 2012. Nimitysvaliokunnan puheenjohtaja.

Dipl. ins. (tuotantotalous), Teknillinen korkeakoulu.

F-Secure Oyj:n toimitusjohtaja 1988–2006.

F-Secure Oyj:n hallituksen puheenjohtaja. Suomen Teknologiateollisuus ry:n hallituksen puheenjohtaja. Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) hallituksen jäsen. European Roundtable of Industrialists -järjestön jäsen. Alcatel Lucent SA:n hallituksen jäsen.

Elisa Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 2008–2012.

Varapuheenjohtaja Olivier Piou s. 1958

Gemalto N.V.:n toimitusjohtaja. Nokian hallituksen varapuheenjohtaja. Hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja vuodesta 2016. Henkilöstöpoliittisen valiokunnan ja nimitysvaliokunnan jäsen.

Tutkinto École Centrale de Lyonista, Ranska.

Gemalto N.V.:n toimitusjohtaja vuodesta 2006. Axalto N.V.:n toimitusjohtaja 2004–2006. Schlumbergerilla 1981–2004 useissa teknologiaan, markkinointiin ja liiketoimintaa liittyvissä johtotehtävissä Ranskassa ja Yhdysvalloissa.

Gemalto N.V.:n hallituksen jäsen.

Alcatel Lucent SA:n hallituksen jäsen 2008–2016.

Vivek Badrinath s. 1969

Accor Groupin varatoimitusjohtaja. Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2014. Tarkastusvaliokunnan jäsen.

École Polytechnique, ENST, Ranska.

Orangen varatoimitusjohtaja 2013–2014. Orangen johtaja, yrityspalvelut 2010–2013. Orangen johtoryhmän jäsen, verkko- ja operaattoriiketoiminnan johtaja 2009–2010. Orange teknologiajohtaja, mobiilitoiminnot 2004–2009. Thomson Indian toimitusjohtaja, 2000–2004. Useita teknisiä tehtäviä Orange Groupin pitkän kantaman verkkojen osastolla 1996–2000.

ACCPC Indian hallituksen jäsen.

Bruce Brown s. 1958

Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2012. Henkilöstöpoliittisen valiokunnan puheenjohtaja. Nimitysvaliokunnan jäsen.

MBA-tutkinto (markkinointi ja rahoitus), Xavier University, Yhdysvallat. B.S. (kemian tekniikka), Polytechnic Institute of New York University, Yhdysvallat.

Jätti tehtävänsä The Procter and Gamble Companyssa vuonna 2014. The Procter & Gamble Companyn teknologiajohtaja 2008–2014. Useita johto- ja esimiestehtäviä The Procter & Gamble Companyn Baby Care-, Feminine Care- ja Beauty Care -yksiköissä vuodesta 1980 lähtien Yhdysvalloissa, Saksassa ja Japanissa.

Agency for Science, Technology & Researchin (A*STAR) hallituksen jäsen Singaporessa. Xavier Universityn hallituksen jäsen. P. H. Glatfelter Companyn hallituksen, tarkastusvaliokunnan ja nimitysvaliokunnan jäsen.

Louis R. Hughes s. 1949

Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2016. Tarkastusvaliokunnan jäsen.

MBA-tutkinto, Harvard University (Graduate School of Business), Yhdysvallat. B.A. (konetekniikka), General Motors Institute (nyk. Kettering University), Yhdysvallat.

Lockheed Martinin Chief Operating Officer 2000. General Motorsin Executive Vice President 1992–2000. General Motorsin kansainvälisten toimintojen johtaja 1992–1998. General Motorsin Euroopan-toimintojen johtaja 1992–1994.

InZero Systemsin (USA) (aikaisemmin GBS Laboratories) hallituksen puheenjohtaja. AkzoNobelin riippumaton hallituksen ja tarkastusvaliokunnan jäsen. ABB:n riippumaton hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja. Wind Point Partnersin neuvonantaja.

Alcatel Lucent SA:n hallituksen jäsen 2008–2016.

Simon Jiang s. 1953

CyberCity International Limitedin (CCI) perustaja ja puheenjohtaja. Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2015. Henkilöstöpoliittisen valiokunnan jäsen.

B.A.-tutkinto, Beijing Foreign Studies University, Kiina. M.A.-tutkinto, Australian National University, Australia. MPhil ja PhD (Economics), University of Cambridge, Iso-Britannia.

Vision Century Corporation Ltd:n puheenjohtaja 2002–2008. CyberCity-konsernin perustaja 1997–2002. United Nations Joint Staff Pension Fundin varajohtaja ja rahastonhoitaja 1992–1997.

China Petroleum Chemical Corp (Sinopec), riippumaton hallituksen jäsen. COSCO International Holdings Ltd:n riippumaton hallituksen jäsen. Cambridge China Development Trustin

johtokunnan jäsen. China Disabled Persons Federationin hallituksen jäsen. Chinese People's Political Consultative Conferencen, valiokunnan jäsen. Senior Fellow, Judge Business School, Cambridge University. United Nations Pension Fund Investments Committeeen jäsen.

Jouko Karvinen s. 1957

Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2011. Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja. Nimitysvaliokunnan jäsen.

Dipl.ins., Tampereen teknillinen korkeakoulu.

Stora Enso Oyj:n toimitusjohtaja, 2007–2014. Philips Medical Systems -divisioonan toimitusjohtaja 2002–2006. Royal Philips Electronicsin johtoryhmän jäsen 2006 ja konsernijohtajan jäsen 2002–2006. ABB Group Limited, useita johtotehtäviä vuodesta 1987 lähtien, mm. Executive Vice President, automaatioteknologia-divisioona ja konsernin johtoryhmän jäsen 2000–2002.

Finnairin hallituksen varapuheenjohtaja ja tarkastusvaliokunnan jäsen. Valmet Oyj:n hallituksen jäsen. International Institute for Management Development, hallituksen ja hallintoneuvoston jäsen. Kansainvälisen neuvonantajan valiokunnan jäsen, Komatsu Corporation of Japan.

Elizabeth Nelson

s. 1960

Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2012. Tarkastusvaliokunnan jäsen.

MBA-tutkinto (rahoitus), The Wharton School, University of Pennsylvania, Yhdysvallat. B.S. (kansainvälinen politiikka), Georgetown University, Yhdysvallat.

Macromedia Inc, Executive Vice President ja talousjohtaja (Chief Financial Officer) 1997–2005. Macromedia Inc, Vice President, Corporate Development 1996–1997. Hewlett-Packard Company, erilaisissa tehtävissä yritystoiminnan kehittämisen ja kansainvälisen rahoituksen aloilla 1988–1996.

DAI:n hallituksen puheenjohtaja. Zendesk Inc:n riippumaton hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan jäsen. Pandora Median hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja.

Hallituksen jäsen: Brightcove Inc. 2010–2014, SuccessFactors Inc. 2007–2012 ja Ancestry.com Inc. 2009–2012.

Jean C. Monty

s. 1947

Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2016. Tarkastusvaliokunnan jäsen.

Bachelor of Arts, Collège Sainte-Marie of Montréal, Kanada. Master of Arts in Economics, University of Western Ontario, Kanada. Master of Business Administration, University of Chicago, Yhdysvallat.

Bell Canada Enterprises, toimitusjohtaja ja hallituksen puheenjohtaja aina vuoteen 2002 saakka. Nortel Networks Corporation, toimitusjohtaja 1993–2002.

Bombardierin ja Fiera Capitalin hallitusten jäsen.

Alcatel Lucent SA:n hallituksen jäsen 2008–2016.

Kari Stadigh

s. 1955

Sampo Oyj:n toimitusjohtaja ja konsernijohtaja. Nokian hallituksen jäsen vuodesta 2011. Henkilöstöpoliittisen valiokunnan jäsen. Nimitysvaliokunnan jäsen.

Dipl.ins., Teknillinen korkeakoulu. Dipl. ekon., Svenska handelshögskolan, Helsinki.

Sampo Oyj, konsernijohtajan varamies 2001–2009.

Vakuutusosakeyhtiö Henki-Sampo, toimitusjohtaja 1999–2000. Henkivakuutusosakeyhtiö Novan toimitusjohtaja 1996–1998. Jaakko Pöyry -yhtiöiden toimitusjohtaja 1991–1996.

Nordea Bank Ab (publ), hallituksen jäsen ja hallituksen riskienhallintakomitean puheenjohtaja. If P&C Insurance Holding Ltd:(publ) ja Mandatum Life Insurance Company Limited, hallitusten puheenjohtaja. Finanssialan Keskusliiton hallituksen jäsen. Waypoint Capital Group Holdings Ltd:n hallituksen jäsen. Niilo Helanderin Säätiön hallituksen jäsen.

Alma Media Oyj:n hallituksen puheenjohtaja 2005–2011.

Seuraavat henkilöt toimivat hallituksen jäseninä 5.5.2015 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti:

Mårten Mickos

s. 1962

Hallituksen jäsen 2012–2015.

Dennis F. Strigl

s. 1946

Hallituksen jäsen 2014–2015. Henkilöstöpoliittisen valiokunnan jäsen 5.5.2015 asti.

Risto Siilasmaa**Vivek Badrinath****Louis R. Hughes****Jouko Karvinen****Jean C. Monty****Olivier Piou****Bruce Brown****Simon Jiang****Elizabeth Nelson****Kari Stadigh**

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä jatkoa

Hallituksen tehtävät

Hallitus edustaa Nokian osakkeenomistajia ja vastaa toimistaan heille. Hallituksen vastuu ja tehtävät ovat aktiivisia, eivät passiivisia, ja ne sisältävät velvollisuuden arvioida säännöllisesti Nokian strategiaa ja hallintojärjestelmiä sekä johdon tehokkuutta niiden toimeenpanossa. Hallituksen jäsenten velvollisuutena on toimia huolellisesti ja vilpittömässä mielessä ja tehdä liiketoimintaan liittyvät päätökset riittävien tietojen pohjalta tavalla, jonka he uskovat olevan Nokian ja sen osakkeenomistajien etujen mukaista. Tätä velvollisuutta täyttäessään hallituksen jäsenten tulee hankkia kaikki merkityksellinen, kohtuudella saatavissa oleva tieto. Hallitus ja kukin sen valiokunnista voi palkata ajoittain riippumattomia oikeudellisia, taloudellisia tai muita asiantuntijoita tarpeen mukaan.

Lisäksi hallituksen tehtäviin kuuluu seurata ylimmän johtomme rakennetta ja kokoonpanoa sekä valvoa toiminnan lainmukaisuutta ja toimintoihimme liittyvien riskien hallintaa. Tässä tarkoituksessa hallitus voi asettaa pääoman käytölle, sijoituksille, liiketoiminnan luovutuksille sekä muille taloudellisille sitoumuksille vuosittaisia reunaehtoja ja/tai yksittäisiä rajoja, joita ei saa ylittää ilman hallituksen erillistä hyväksyntää.

Riskienhallinnassa hallituksen tehtäviin kuuluu riskien analysointi ja arviointi taloudellisten ja strategiaan ja liiketoimintaan liittyvien katsausten, selvitysten ja päätösehdotusten yhteydessä. Riskienhallintamenettelyt ja -käytännöt ovat erottamaton osa hallituksen toimintaa, ja hallitukselle toimitetaan säännöllisesti riskienhallintaa koskevia päivityksiä. Riskienhallintaamme liittyviä periaatteita ja käytäntöjä on kuvattu tarkemmin jäljempänä kohdassa Nokian riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen järjestelmät—Riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet.

Hallitus on vastuussa toimitusjohtajan sekä muiden johtokunnan jäsenten nimittämisestä ja tehtävistä vapauttamisesta. Rajeev Suri on toiminut toimitusjohtajana toukokuusta 2014. Toimitusjohtajalle kuuluvat Suomen laissa toimitusjohtajalle määritetyt tehtävät, ja lisäksi toimitusjohtaja toimii johtokunnan puheenjohtajana.

Hallitus hyväksyy ja hallituksen riippumattomat jäsenet vahvistavat henkilöstöpoliittisen valiokunnan suosituksesta toimitusjohtajalle maksettavat palkat ja palkkiot sekä hänen toimsuhteensa ehdot ottaen huomioon Suomen lakiin perustuvat vaatimukset. Muiden johtokunnan jäsenten palkat ja palkkiot sekä työsuhteiden ehdot hyväksyy henkilöstöpoliittinen valiokunta toimitusjohtajan suosituksesta.

Hallituksella on kolme valiokuntaa: tarkastusvaliokunta, nimitysvaliokunta ja henkilöstöpoliittinen valiokunta, jotka avustavat hallitusta sen tehtävissä valiokuntien työjärjestysten mukaisesti. Hallituksen riippumattomat jäsenet valitsevat keskuudestaan hallituksen valiokuntien jäsenet nimitysvaliokunnan suosituksesta ja kukin valiokunnan jäsenvaatimusten mukaisesti. Hallitus voi myös asettaa tilapäisiä valiokuntia hallituksen hyväksyttäviksi tulevien asioiden yksityiskohtaista analysointia ja käsittelyä varten.

Hallitus ja kukin sen valiokunnista arvioi vuosittain toimintaansa Corporate Governance -ohjeemme mukaisesti. Vuonna 2015 hallituksen arviointiprosessi koostui itsearviointeista, vertaisarviointeista ja haastatteluilta. Osana arviointiprosessia pyydettiin palautetta myös valikoiduilta johdon jäseniltä. Arvioinnin tuloksista keskusteltiin hallituksessa.

Hallituksen kokoukset

Hallitus kokoontui 25 kertaa vuonna 2015, lukuun ottamatta valiokuntien kokouksia. Kokouksista noin 40 % oli säännöllisiä kokouksia, joissa jäsenet olivat henkilökohtaisesti paikalla, ja loput järjestettiin videokonferenssina, puhelimitse tai muilla keinoin. Lisäksi yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomat hallituksen jäsenet kokoontuivat vuonna 2015 ilman johtoa hallitusten kokousten yhteydessä. Lisäksi riippumattomat hallituksen jäsenet kokoontuivat kerran vuonna 2015.

Alla olevassa taulukossa on kuvattu hallituksen jäsenten läsnäolo prosentti vuonna 2015 hallituksen ja valiokuntien kokouksissa lukuun ottamatta niitä kokouksia, jotka järjestettiin ainoastaan yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomien tai ainoastaan hallituksen riippumattomien jäsenten kesken:

	Hallituksen kokoukset %	Tarkastusvaliokunnan kokoukset %	Nimitysvaliokunnan kokoukset %	Henkilöstöpoliittisen valiokunnan kokoukset %
Vivek Badrinath	100	100	–	–
Bruce Brown	96	–	100	100
Elizabeth Doherty	92	71	–	–
Simon Jiang (5.5.2015 alkaen)	93	–	–	75
Jouko Karvinen	100	100	100	–
Mårten Mickos (5.5.2015 saakka)	100	–	–	–
Elizabeth Nelson	88	85	–	–
Risto Siilasmaa	100	–	100 ⁽¹⁾	–
Kari Stadigh	100	–	86	86
Dennis F. Strigl (5.5.2015 saakka)	80	–	–	66

(1) 5.5.2015 alkaen.

Lisäksi useat hallituksen jäsenet osallistuivat äänioikeudettomina osallistujina sellaisten valiokuntien kokouksiin, joiden jäseniä he eivät olleet.

Hallituksen käytännön mukaan yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomat hallituksen jäsenet kokoontuvat jokaisen säännöllisesti pidetyn hallituksen kokouksen yhteydessä. Näiden kokousten puheenjohtajana toimii yhtiön toimivaan johtoon kuulumaton hallituksen puheenjohtaja tai, hänen ollessa estynyt, hallituksen varapuheenjohtaja. Lisäksi riippumattomat hallituksen jäsenet kokoontuvat keskenään vähintään kerran vuodessa.

Kaikki hallituksen jäsenet, jotka olivat hallituksen jäseniä varsinaisen yhtiökokouksen 2015 päättämiseen saakka, lukuun ottamatta Dennis F. Striglia, olivat läsnä Nokian varsinaisessa yhtiökokouksessa 5.5.2015. Kaikki vuoden 2015 varsinaisessa yhtiökokouksessa valitut hallituksen jäsenet, lukuun ottamatta Simon Jiangia ja Kari Stadighia, olivat läsnä ylimääräisessä yhtiökokouksessa 2.12.2015. Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodi 2010 suositteli, että hallituksen puheenjohtaja ja riittävä määrä hallituksen jäseniä ovat läsnä yhtiökokouksessa, jotta osakkeenomistajat voivat käyttää oikeuttaan esittää kysymyksiä yhtiön hallitukselle ja johdolle.

Hallituksen valiokunnat

Tarkastusvaliokunta koostuu vähintään kolmesta hallituksen jäsenestä, jotka täyttävät kaikki riippumattomuutta ja taloudellisen tiedon ymmärtämistä koskevat vaatimukset sekä muut vaatimukset, joista on määrätty Suomen laissa ja Nasdaq Helsingin ja New Yorkin pörsrien säännöissä. Tarkastusvaliokuntaan kuuluivat 5.5.2015 alkaen seuraavat neljä hallituksen jäsentä: Jouko Karvinen (puheenjohtaja), Vivek Badrinath, Elizabeth Doherty ja Elizabeth Nelson. Alcatel Lucentin kaikkia liikkeeseen laskemia arvopapereita koskevan, julkisen osakevaihtotarjouksen ensisijaisen tarjousajan toteututtua tarkastusvaliokuntaan ovat kuuluneet 8.1.2016 alkaen seuraavat viisi hallituksen jäsentä: Jouko Karvinen (puheenjohtaja), Vivek Badrinath, Louis R. Hughes, Jean C. Monty ja Elizabeth Nelson.

Hallituksen perustaman tarkastusvaliokunnan tehtävänä on valvoa Nokian kirjanpidon ja taloudellisen raportointijärjestelmän toimivuutta sekä yhtiön tilintarkastusta. Valiokunta avustaa hallitusta sen tehtävissä valvoa

- (1) yhtiön tilinpäätöksen ja siihen liittyvien julkistettavien tietojen laatua ja yhdenmukaisuutta,
- (2) yhtiön tilinpäätöksen tilintarkastusta,
- (3) ulkoisen tilintarkastajan pätevyyttä ja riippumattomuutta,

(4) ulkoisen tilintarkastajan toimien lainmukaisuutta Suomen lain mukaan arvioituna,

(5) yhtiön sisäisten valvontajärjestelmien ja riskienhallinnan toimivuutta,

(6) sisäisen tarkastuksen toimivuutta ja

(7) yhtiön sovellettavien lakien ja säännösten noudattamista sekä yhtiön ethics and compliance -ohjelman toimivuutta. Valiokunnan tehtäviin kuuluvat myös kirjanpitoon, sisäiseen valvontaan tai tilintarkastukseen liittyvien valitusten vastaanottamiseen, säilyttämiseen ja käsittelyyn liittyvien prosessien ylläpitäminen sekä sellaisten prosessien ylläpitäminen, joiden mukaisesti työntekijämme voivat luottamuksellisesti ja nimettömästi esittää huolensa kirjanpitoon tai tilintarkastukseen liittyvistä asioista. Nokian julkistuskontrolleja ja -käytäntöjä (Disclosure controls and procedures) koskeva ohjeistus, joka on tarkastusvaliokunnan tarkastama ja toimitusjohtajan ja talous- ja rahoitusjohtajan hyväksymä, kuten myös yhtiön sisäiset valvontatoimet, on suunniteltu varmistamaan yhtiön tilinpäätösten ja julkistettavien tietojen laatu ja oikeellisuus.

Lisätietoja taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvästä sisäisestä valvonnasta on jäljempänä kohdassa Nokian riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen järjestelmät—Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan järjestelmien pääpiirteet.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä jatkoa

Suomen lain mukaan osakkeenomistajat valitsevat yhtiön tilintarkastajan yksinkertaisella äänten enemmistöllä varsinaisessa yhtiökokouksessa yhdeksi tilikaudeksi kerrallaan. Tarkastusvaliokunta valmistelee osakkeenomistajille tilintarkastajan valintaa tai uudelleen valintaa koskevan ehdotuksen, joka perustuu valiokunnan arvioon ehdotettavan tilintarkastajan pätevyydestä ja riippumattomuudesta. Suomen lain mukaan yhtiön osakkeenomistajat hyväksyvät myös yhtiön tilintarkastajan palkkion yksinkertaisella äänten enemmistöllä varsinaisessa yhtiökokouksessa. Tarkastusvaliokunta valmistelee osakkeenomistajille yhtiön tilintarkastajan palkkiota koskevan ehdotuksen ja hyväksyy tilintarkastajan vuosittaisen tilintarkastuspalkkion yhtiön osakkeenomistajien varsinaisessa yhtiökokouksessa antamien ohjeiden mukaisesti. Lisätietoja Nokian vuonna 2015 tilintarkastajalleen PricewaterhouseCoopers Oy:lle maksamista palkkioista on jäljempänä kohdassa Tilintarkastuspalkkiot ja -palvelut.

Täyttäessään valvontatehtäväänsä valiokunnalla on käytettävissään yhtiön kirjanpito, tositteet, tilat ja henkilöstö. Valiokunta voi nimittää ulkopuolisia asiantuntijoita, tarkastajia tai muita neuvonantajia oman harkintansa mukaan ja sen on saatava Nokialta tarkastusvaliokunnan määrittelemää asianmukaista rahoitusta ulkopuolisten neuvonantajien palkkioiden maksamiseksi.

Hallitus katsoo, että kaikki tarkastusvaliokunnan jäsenet puheenjohtaja Jouko Karvinen mukaan lukien ovat ”tarkastusvaliokunnan taloudellisia asiantuntijoita”, kuten määritelty U.S. Securities and Exchange Commissionille (SEC) toimitettavan yhdysvaltalaisen vuosiraporttimme Form 20-F:n kohdan 16A vaatimusten mukaisesti. Karvinen ja kaikki muut tarkastusvaliokunnan jäsenet ovat ”riippumattomia hallituksen jäseniä” NYSE:n Listed Company Manual -ohjeen kappaleen 303A mukaisesti.

Tarkastusvaliokunta kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa valiokunnan nimittämisen jälkeen pidettävässä kokouksessa sovittavan aikataulun mukaisesti. Valiokunta tapaa erikseen Nokian johdon edustajia, sisäisen tarkastuksen sekä ethics and compliance -yksikön johtajan ja ulkopuolisen tilintarkastajan jokaisen säännöllisesti pidetyn kokouksen yhteydessä. Sisäisen tarkastuksen johtaja voi milloin tahansa olla suoraan yhteydessä tarkastusvaliokuntaan ilman johdon myötävaikutusta.

Tarkastusvaliokunta kokoontui seitsemän kertaa vuonna 2015. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti kokouksissa oli 100 %. Valiokunnan jäsenten lisäksi kuka tahansa hallituksen jäsenistä voi halutessaan ottaa osaa tarkastusvaliokunnan kokouksiin äänioikeudettomana osallistujana

Nimitysvaliokuntaan kuuluu kolmesta viiteen hallituksen jäsentä, jotka täyttävät kaikki Suomen lain ja Nasdaq Helsingin ja New Yorkin pörssien sääntöjen riippumattomuusvaatimukset. Nimitysvaliokuntaan kuuluivat 5.5.2015 alkaen seuraavat neljä hallituksen jäsentä: Risto Siilasmaa (puheenjohtaja), Bruce Brown, Joko Karvinen ja Kari Stadigh. Alcatel Lucentin kaikkia liikkeeseen laskemia arvopapereita koskevan, julkisen osakevaihtotarjouksen ensisijaisen tarjousajan toteuduttua nimitysvaliokuntaan ovat kuuluneet 8.1.2016 alkaen seuraavat viisi hallituksen jäsentä: Risto Siilasmaa (puheenjohtaja), Bruce Brown, Jouko Karvinen, Olivier Piou ja Kari Stadigh.

Nimitysvaliokunnan tehtävänä on (1) valmistella yhtiökokoukselle tehtävät ehdotukset hallituksen kokoonpanosta ja hallituksen jäsenten palkkioista, ja (2) seurata hallinnointi- ja ohjausjärjestelmään liittyviä asioita ja käytäntöjä sekä tarpeen mukaan tehdä niihin liittyviä aloitteita.

Valiokunta täyttää velvollisuutensa:

(1) tunnistamalla aktiivisesti yksilöitä, joilla on hallituksen jäsenyyteen tarvittava pätevyys sekä arvioimalla hallituksen jäsenten palkkiotasoa ja -rakennetta,

(2) valmistelemalla osakkeenomistajille ja yhtiökokouksille ehdotuksen hallitukseen valittavista henkilöistä ja hallituksen jäsenten palkkioista,

(3) seuraamalla hallinnointi- ja ohjausjärjestelmien ja julkisen yhtiön hallituksen jäsenten tehtäviin ja vastuuseen liittyvää merkittävää lainsäädännön ja käytännön kehitystä,

(4) avustamalla hallitusta ja sen valiokuntia vuosittaisessa arvioinnissa mukaan lukien arvioinneissa sovellettavien kriteerien asettamisessa,

(5) kehittämällä ja hallinnoimalla yhtiön Corporate Governance -ohjetta ja antamalla hallitukselle suosituksia siihen liittyen ja

(6) tarkastamalla Nokian hallinto- ja ohjausjärjestelmistä antaman selvityksen tiedot.

Valiokunta voi käyttää ulkopuolisia henkilöstöhakuyrityksiä tai konsultteja sopivien jäsen ehdokkaiden löytämiseksi. Valiokunta voi myös ajoittain ja tarpeen mukaan nimittää ulkopuolisia asiantuntijoita tai muita neuvonantajia. Valiokunnalla on yksinomainen oikeus ottaa palvelukseen tai irtisanoa henkilöstöhakuyrityksiä, konsultteja, asiantuntijoita tai muita neuvonantajia ja arvioida ja hyväksyä tällaisten yritysten ja neuvonantajien palkkiot ja muut palveluksen ehdot. Valiokunnan tapana on käyttää henkilöstöhakuyritystä uusien jäsen ehdokkaiden etsimisessä.

Nimitysvaliokunta kokoontui seitsemän kertaa vuonna 2015. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti kokouksissa oli 96,3 %. Valiokunnan jäsenten lisäksi kuka tahansa hallituksen jäsenistä voi halutessaan ottaa osaa nimitysvaliokunnan kokouksiin äänioikeudettomana osallistujana.

Henkilöstöpoliittinen valiokunta koostuu vähintään kolmesta hallituksen jäsenestä, jotka täyttävät kaikki Suomen lain ja Nasdaq Helsingin ja New Yorkin pörssien sääntöjen riippumattomuusvaatimukset. Henkilöstöpoliittiseen valiokuntaan kuuluivat 5.5.2015 alkaen seuraavat kolme hallituksen jäsentä: Bruce Brown (puheenjohtaja), Simon Jiang ja Kari Stadigh. Alcatel Lucentin kaikkia liikkeeseen laskemia arvopapereita koskevan, julkisen osakevaihtotarjouksen ensisijaisen tarjousajan toteuduttua henkilöstöpoliittiseen valiokuntaan ovat kuuluneet 8.1.2016 alkaen seuraavat neljä hallituksen jäsentä: Bruce Brown (puheenjohtaja), Simon Jiang, Olivier Piou ja Kari Stadigh.

Henkilöstöpoliittisen valiokunnan ensisijaisena tehtävänä on valvoa Nokian henkilöstöpolitiikkaa ja -käytäntöjä valiokunnan työjärjestyksen mukaisesti. Se avustaa hallitusta kaikissa ylimmän johdon työsuhteisiin ja palkitsemiseen, myös osakepohjaisiin kannustimiin, liittyvissä tehtävissä. Valiokunnan tehtäviin kuuluu arvioida, päättää ja tehdä ehdotuksia hallitukselle koskien:

- (1) ylimmän johdon palkitsemista ja työsuhteiden ehtoja,
- (2) kaikkia osakepohjaisia kannustinohjelmia,
- (3) ylimmän johdon kannustinohjelmia, -politiikkaa ja -järjestelmiä, sekä
- (4) mahdollisia muita merkittäviä kannustinohjelmia. Valiokunta valvoo palkitsemisperiaatteita ja huolehtii siitä, että kannustinjärjestelmät ovat suoritukseen perustuvia, yhtiön pitkän tähtäimen arvonmuodostusta edistäviä ja osakkeenomistajien edun mukaisia, ylintä johtoa riittävästi motivoivia ja Nokian strategiaa tukevia. Valiokunta on lisäksi vastuussa ylimmän johdon kehittymisen arvioinnista ja suunnitelmista ylimmän johdon seuraajiksi.

Henkilöstöpoliittinen valiokunta kokoontui seitsemän kertaa vuonna 2015. Valiokunnan jäsenten keskimääräinen läsnäolo prosentti kokouksissa oli 81,5 %. Valiokunnan jäsenten lisäksi kuka tahansa hallituksen jäsenistä voi halutessaan ottaa osaa henkilöstöpoliittisen valiokunnan kokouksiin äänioikeudettomana osallistujana.

Nokian johtokunta ja toimitusjohtaja

Nokialla on johtokunta, joka vastaa yhtiön operatiivisesta johtamisesta. Hallitus nimittää johtokunnan puheenjohtajan ja jäsenet. Johtokunnan puheenjohtajana toimii toimitusjohtaja. Toimitusjohtajalle kuuluvat Suomen laissa toimitusjohtajalle määritetyt tehtävät.

Nokian johtokunnan jäsenet

Alla on esitetty tietoja Nokian johtokunnan nykyisistä jäsenistä. Johtokunnan osakeomistukset ja osakepohjaiset oikeudet on esitetty kohdassa Palkat ja palkkiot.

Nokian johtokuntaan nimitettiin seuraavat uudet jäsenet vuonna 2015 ja sen jälkeen:

- Federico Guillén nimitettiin Fixed Networks -liiketoimintaryhmän johtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016
- Basil Alwan nimitettiin IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän johtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016
- Bhaskar Gorti nimitettiin Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän johtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016
- Hans-Jürgen Bill nimitettiin henkilöstöjohtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016
- Kathrin Buvac nimitettiin strategijahtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016
- Ashish Chowdhary nimitettiin asiakasliiketoimintajohtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016
- Barry French nimitettiin markkinointijohtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016
- Marc Rouanne nimitettiin innovaatio- ja operatiiviseksi johtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016
- Maria Varsellona nimitettiin lakiasiaintohtajaksi ja johtokunnan jäseneksi 8.1.2016.

Lisäksi vuonna 2015 seuraavat henkilöt luopuivat johtokunnan jäsenyydestä:

- HERE-liiketoiminnan aikaisempi johtaja Sean Fernback luopui johtokunnan jäsenyydestä 5.12.2015.

Rajeev Suri**Rajeev Suri**
s. 1967

Nokian toimitusjohtaja. Nokian johtokunnan puheenjohtaja ja jäsen vuodesta 2014. Nokian palveluksessa vuodesta 1995.

Bachelor of Engineering (Electronics and Communications), Manipal Institute of Technology, Karnataka, Intia.

Toimitusjohtaja, Nokia Solutions and Networks, 2009–2014. Palveluliiketoimintojen johtaja, Nokia Siemens Networks, 2007–2009. Aasian ja Tyynenmeren toimintojen johtaja, Nokia Siemens Networks, huhtikuu 2007. Aasian ja Tyynenmeren toimintojen johtaja (Senior Vice President), Nokia Networks Asia Pacific, 2005–2007. Hutchison-asiakastiimin johtaja (Vice President), Nokia Networks, 2004–2005. Liiketoiminnan kehityksestä vastaava johtaja (General Manager), Nokia Networks Asia Pacific, 2003.

Myyntijohtaja (Sales Director), vastualueenaan globaalit BT-, O2- ja Hutchison-asiakkuudet, Nokia Networks, 2002. Teknologiasta ja sovelluksista vastaava johtaja (Director), BT Global Customer, Nokia Networks, 2000–2001. Kilpailijaseurannasta vastaava johtaja, Nokia Networks, 1999–2000. Johtaja, Tuoteosaamiskeskus, Nokia Networks South Asia, 1997–1999. Järjestelmämarkkinointipäällikkö, Cellular Transmission, Nokia Networks India, 1995–1997. Hankintatoimen johtaja, tuonti ja erityisprojektit, Churchgate Group, Nigeria, 1993–1995. Avainasiakaspäällikkö – siirtojärjestelmät / päällikkö, strateginen suunnittelu, ICL India (ICIM), 1990–1993. Tuotantoinisinööri, Calcom Electronics, 1989.

Alcatel Lucent SA:n hallituksen jäsen.

Basil Alwan
s. 1962

IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmän johtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokian palveluksessa vuodesta 2016.

Bachelor (Computer Engineering), University of Illinois, Champaign-Urbana, Yhdysvallat.

IP Routing and Transport -liiketoiminnan johtaja, Alcatel Lucent, 2012–2016. IP-liiketoiminnasta vastaava johtaja, Alcatel Lucent, 2003–2012. Toimitusjohtaja ja perustaja, TiMetra Networks, 2000–2003. Johtaja (Vice President & General Manager), Bay Networks Enterprise Products -divisioona, 1997–2000. Johtaja (Vice President of Product Management and Marketing), Rapid City Communications, 1996–1997.

Hans-Jürgen Bill
s. 1960

Henkilöstöjohtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokia Siemens Networks palveluksessa vuodesta 2007.

Diploma in Telecommunications, University of Deutsche Bundespost in Dieburg/Darmstadt, Saksa, 1981. Diploma in Economics, University of Applied Sciences in Pforzheim, Saksa, 1983.

Henkilöstöjohtaja, Nokia Oyj, 2014–2016. Henkilöstöjohtaja, NSN, 2009–2014. Johtaja, Länsi ja Etelä-Euroopan alue, NSN, 2007–2009. Johtaja, Mobile Networks, Aasian ja Tyynenmeren alue, Siemens, 2003–2007. Johtaja, Operations for Mobile Networks, Siemens, 2001–2003. Johtaja, Mobile Networks, Keski-, Itä- ja Pohjois-Euroopan alue, Siemens, 1998–2001. Johtaja, Mobile Networks, Indonesia, Siemens, 1994–1998. Lukuisia johtotason tehtäviä, Siemens, 1983–1994.

Kathrin Buvac
s. 1980

Strategiajohtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokia Siemens Networks palveluksessa vuodesta 2007.

Degree in Business Information, Systems University of Cooperative Education, Saksa. Bachelor Degree (Business Administration) Open University, Lontoo, Iso-Britannia.

Strategiajohtaja, Nokia Networks, 2014–2016. Chief of staff to the CEO, Nokia Solutions and Networks, 2011–2013. Strategiajohtaja, Business Solutions, Nokia Siemens Networks, 2009–2011. Johtaja (General Manager), Integration Programme, Nokia Siemens Networks, 2007–2009. Johtaja (General Manager), Corporate Audit, Siemens Holding S.p.A., 2006–2007. Head of Controlling International Businesses, Siemens Communications, 2003–2006. Johtaja (Performance Controlling USA), Siemens Communications, 2002–2003. Business Process Manager (Global IT Strategy), Siemens Communications, 2001–2002. Analyttikko, EADS Aerospace and Defence, 1999–2000.

Ashish Chowdhary
s. 1965

Asiakasliiketoimintajohtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokian palveluksessa vuodesta 2003.

MBA, Wharton School, University of Pennsylvania, Philadelphia, Yhdysvallat. MS (tietojärjestelmätiede), Emory University, Atlanta, Yhdysvallat. BA (matematiikka), University of Delhi, Intia.

Executive Vice President & Chief Business Officer, Nokia Networks, 2015–2016. Johtaja, Asiakasliiketoiminta (AMEA-alue), Nokia Networks, 2011–2015. Johtaja, Global Services -liiketoiminta, Nokia Siemens Networks, 2009–2010. Johtaja, Managed Services -liiketoiminta, Nokia Siemens Networks, 2007–2009. Maajohtaja, Intia, Nokia Networks, 2003–2007. Johtaja (Vice President) Enterprise Business -liiketoiminta, Hughes Communications Ltd 2000–2003 ja 1994–1998. Ohjelmisto- ja projekti-insinööri, Hughes Network Systems, 1989–1993. Assistentti, (Computer Science), Emory University, 1987–1989.

Samih Elhage

s. 1961

Mobile Networks -liiketoimintaryhmän johtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2014. Nokia Siemens Networks palveluksessa vuodesta 2012.

Bachelor of Electrical Engineering (telecommunications), University of Ottawa, Kanada. Bachelor of Economics, University of Ottawa, Kanada. Master of Electrical Engineering (telecommunications), École Polytechnique de Montréal, Kanada.

Taloustoimintajohtaja ja operatiivinen johtaja, Nokia Networks 2013–2016. Operatiivinen johtaja, NSN 2012–2013. Neuvonantaja (Senior Advisor) useissa johtavissa, liikkeenjohdon konsultointiin erikoistuneissa yrityksissä, 2011–2012. Toimitusjohtaja, Carrier Voice over IP and Applications Solutions (CVAS) -divisioona, Nortel, 2008–2010. Johtavassa asemassa Nortelin Operations-, Business Transformation-, Broadband Networks-, Optical Networks- ja Core Data Networks -yksiköissä, 1998–2008. Lukuisia johtotehtäviä Bell Canadian network development -toiminnoissa, 1990–1998.

Alcatel Lucent SA:n hallituksen jäsen. Alcatel Lucent Shanghai Bellin hallituksen varapuheenjohtaja. Quickplay Media Inc:n hallituksen jäsen.

Barry French

s. 1963

Markkinointijohtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokian palveluksessa vuodesta 2006.

Master's Degree, International Affairs, Columbia University's School of International and Public Affairs, Yhdysvallat. BA, Political Science, Bates College, Yhdysvallat.

Markkinoinnista ja yhteiskuntasuhteista vastaava johtaja, Nokia, 2014–2016. Markkinoinnista ja yhteiskuntasuhteista vastaava johtaja, Nokia Siemens Networks, 2010–2014. Viestintäjohtaja, Nokia Siemens Networks, 2006–2010. Viestintäjohtaja (Vice President), United Airlines, 2004–2006. Viestintäjohtaja (Director), Dell, 2000–2004. Viestintään ja yhteiskuntasuhteisiin liittyviä tehtäviä ja johtotehtäviä, Engineering Animation, Raytheon, KRC Research ja Sawyer/Miller Group.

Bhaskar Gorti

s. 1966

Applications & Analytics -liiketoimintaryhmän johtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokian palveluksessa vuodesta 2016.

Maisterintutkinto (electrical engineering), Virginia Polytechnic Institute and State University, Blacksburg, Yhdysvallat. Bachelor's degree (technology and electrical engineering), National Institute of Technology, Warangal, Intia.

Aiemmin IP Platforms -liiketoiminnasta vastaava johtaja, Alcatel Lucent, 2015–2016. Johtaja (Senior Vice President & General Manager), Communications Global Business Unit, Oracle, 2006–2015. Johtaja (Senior Vice President), Portal Software, 2002–2006.

Federico Guillén

s. 1963

Fixed Networks -liiketoimintaryhmän johtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokian palveluksessa vuodesta 2016.

Degree in Telecommunications Engineering, ETSIT Universidad Politécnica de Madrid, Espanja. Maisterintutkinto (Switching & Communication Architectures), ETSIT Universidad Politécnica de Madrid, Espanja. Maisterintutkinto (International Management), ESC Lyon ja Alcatel, Ranska.

Fixed Networks -liiketoiminnasta vastaava johtaja, Alcatel Lucent, 2013–2016. Alcatel Lucent Spain -yksikön toimitusjohtaja & Global Account Manager Telefonica, Alcatel Lucent, 2009–2013. Johtaja, (Vice President Sales of Vertical Market Sales in Western Europe), Alcatel Lucent, 2009. Johtaja, Alueellinen tukitoiminta (Etelä-Eurooppa, Intia, Lähi-Itä & Afrikka), Alcatel Lucent, 2007–2009. Toimitusjohtaja, Alcatel-Mexico & Global Account Manager, Telmex, 2003–2007. Useita johtotason tehtäviä tuotekehityksessä ja myynnissä Telettrassa sekä Alcatelilla Espanjassa, Belgiassa ja Yhdysvalloissa 1989–2003.

Ramzi Haidamus

s. 1964

Nokia Technologies -liiketoiminnan johtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2014. Nokian palveluksessa vuodesta 2014.

Master of Science (sähkötekniikka), University of the Pacific, Kalifornia, Yhdysvallat.

Johtaja (Executive Vice President), Markkinointi ja liiketoiminnan kehitys, Dolby Laboratories, Inc, 2012–2014. Johtaja (Executive Vice President), Myynti ja markkinointi, Dolby Laboratories, Inc, 2007–2012. Johtaja (Senior Vice President and General Manager), Dolby Labs Licensing Corporation, 2006–2007. Toimitusjohtaja ja perustaja, Via Licensing Corporation, 2002–2006. Johtaja, Liiketoiminnan kehitys, Dolby Laboratories, Inc, 2000–2002. Teknologialiiketoiminnan strategisti, Dolby Laboratories, Inc, 1999–2000. Digitaalisen

Samih Elhage

Barry French

Bhaskar Gorti

Federico Guillén

Ramzi Haidamus

Timo Ihamuotila

tekniikan lisensoinnin päällikkö, Dolby Laboratories, Inc, 1997–1999. Digitaalitekniikan lisensointisuunnittelija (Senior Licensing Engineer), Dolby Laboratories, Inc, 1996–1997. Suunnitteluinsinööri, Stanford Research Systems, 1989–1996.

Timo Ihamuotila
s. 1966

Talous- ja rahoitusjohtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2007. Nokian palveluksessa vuosina 1993–1996 ja uudelleen vuodesta 1999.

Kauppatieteen maisteri, Helsingin kauppakorkeakoulu. Lisensointi (rahoitus), Helsingin kauppakorkeakoulu.

Myyntijohtaja (Executive Vice President), Markets, Nokia, 2008–2009. Myynnistä ja portfolion hallinnasta vastaava johtaja (Executive Vice President), Mobile Phones, Nokia, 2007. CDMA-liiketoiminnasta vastaava johtaja (Senior Vice President), Mobile Phones, Nokia, 2004–2007. Johtaja (Vice President), Nokian rahoitusyksikkö, Nokia, 2000–2004. Johtaja (Director), Nokian yritysrahoitus, Nokia, 1999–2000. Johtaja (Vice President), Nordic Derivatives Sales, Citibank plc., 1996–1999. Kaupankäynnin ja riskienhallinnan päällikkö, Nokia, 1993–1996. Rahoituksen varainhallinnan analyytikko, Kansallis-Osake-Pankki, 1990–1993.

Hallituksen jäsen ja tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja, Uponor Oyj. Alcatel Lucent SA:n hallituksen jäsen.

Marc Rouanne
s. 1963

Innovaatio- ja operatiivinen johtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokia Siemens Networks:n palveluksessa vuodesta 2008.

Ph.D. (information theory), University of Notre Dame, Indiana, Yhdysvallat. Insinöörintutkinto (signal processing), Supélec, Ranska. Valmistunut lisäksi tietojärjestelmätieteestä Université d'Orsaysta, Ranskasta.

Executive Vice President, Mobile Broadband, Nokia Networks, 2011–2016. Johtaja, Network Systems -liiketoiminta, Nokia Siemens Networks, 2010–2011. Johtaja, Radio Access -liiketoiminta, Nokia Siemens Networks, 2008–2009. Johtaja (Executive Vice President), Alcatel, Convergence-liiketoimintayksikön johtaja, Alcatel Lucent, 2006–2008. Chief Operating Officer, sen jälkeen Wireless-liiketoimintayksikön johtaja, jonka jälkeen Executive Vice President, Alcatel, 2003–2006. Useita johtotason tehtäviä, Alcatel, 1997–2003. Eri tehtäviä tuotekehityksessä ja johtavana insinöörinä, Matra ja Nortel Matra Cellular, 1988–1997.

Maria Varsellona
s. 1970

Lakiasiaintohtaja. Nokian johtokunnan jäsen vuodesta 2016. Nokia Siemens Networks:n palveluksessa vuodesta 2013.

Law Degree, Palermon yliopisto (Juris Doctor), Italia.

Lakiasiaintohtaja, Nokia, 2014–2016. Lakiasiaintohtaja, NSN, 2013–2014. Lakiasiaintohtaja, Tetra Pak Group, Tetra Laval Group, 2011–2013. Sidel-ryhmän lakiasiaintohtaja, Tetra Laval Group, 2009–2011. Senior Counsel, kaupalliset toiminnot ja globaalit palvelut, GE Oil & Gas, 2006–2009. Senior Counsel, Eurooppa, Hertz Europe, 2005–2006. Senior Counsel, globaalit palvelut, GE Oil & Gas, 2001–2005. Asianajaja, Pini Birmingham & Partners, 1998–2001. Asianajaja, Greco Law Firm, 1994–1998.

Alcatel Lucent SA:n hallituksen jäsen.

Lisätietoja

Corporate Governance -ohjeemme, joka koskee muun muassa hallituksen jäsenten tehtäviä ja hallituksen ja sen valiokuntien kokoonpanoa ja valintaa, sekä tiettyjä muita hallinnointiin liittyviä asioita, on saatavilla verkkosivustollamme osoitteessa company.nokia.com/fi/tietoa-nokiasta/hallinto. Meillä on myös kaikkiin työntekijöihimme, hallituksen jäseniin ja johtoon sovellettavat toimintaohjeet sekä toimitusjohtajaan, talous- ja rahoitusjohtajaan sekä Corporate Controlleriin sovellettava Code of Ethics -ohjeistus. Nämä asiakirjat sekä tarkastusvaliokunnan, nimitysvaliokunnan ja henkilöstöpoliittisen valiokuntien työjärjestykset ovat saatavilla verkkosivustollamme osoitteessa company.nokia.com/fi/tietoa-nokiasta/hallinto.

Nokian riskienhallinnan, sisäisen valvonnan ja sisäisen tarkastuksen järjestelmät

Riskienhallinnan järjestelmien pääpiirteet

Meillä on järjestelmällinen ja jäsennetty riskienhallintakonsepti liiketoimintoillemme ja prosesseillemme. Keskeiset riskit ja mahdollisuudet tunnistetaan ensisijaisesti suhteessa tavoitteisiimme, joko operatiivisessa toiminnassa tai kiinteänä osana pitkän ja lyhyen aikavälin suunnittelua. Keskeisiä riskejä ja mahdollisuuksia analysoidaan, hallitaan, seurataan ja tunnistetaan osana liiketoiminnan tulokellisuuden seurantaa riskienhallintahenkilöstön tuella. Riskienhallintakonseptimme perustuu sellaisten keskeisten riskien hallintaan, jotka saattavat estää meitä saavuttamasta tavoitteitamme, sen sijaan, että pyrkisimme eliminoimaan kaikki riskit. Hallituksen tarkastusvaliokunnan hyväksymä riskienhallintapolitiikka edellyttää, että riskienhallinta sisällytetään osaksi avainprosesseja. Yhtenä pääperiaatteena on, että vastuu riskienhallinnasta määräytyy liiketoimintavastuun mukaan. Kaikilla työntekijöillä on kuitenkin vastuu tunnistaa, analysoida ja hallita riskejä oman roolinsa ja tehtäviensä edellyttämällä tavalla. Riskienhallinta kattaa strategiset, operatiiviset, taloudelliset ja vahinkoriskit. Johtokunta ja hallitus käyvät läpi ja arvioivat keskeisiä riskejä ja mahdollisuuksia, jotta liiketoimintariskien näkyvyys voidaan varmistaa ja riskien hallintatoimenpiteitä voidaan laittaa tärkeysjärjestykseen. Nokian riskienhallintapolitiikassa määritettyjen periaatteiden lisäksi riskienhallintaa toteutetaan myös muiden tärkeimpien toimintaohjeiden kautta.

Hallituksen tarkastusvaliokunta on vastuussa muun muassa taloudelliseen raportointijärjestelmään liittyvästä riskienhallinnasta, ja se avustaa hallitusta riskienhallinnan valvonnassa. Riskien valvonta on erottamaton osa hallituksen toimintaa. Riskienhallinnassa hallituksen tehtäviin kuuluu riskien analysointi ja arviointi taloudellisten ja strategiaan ja liiketoimintaan liittyvien katsausten, selvitysten ja päätösehdotusten yhteydessä. Lisäksi tietyt merkittävät riskit on valittu prioriteettiriskeiksi, joita hallitus seuraa säännöllisesti. Talous- ja rahoitusjohtajan organisaatioon kuuluva Enterprise Risk Management (ERM) -toimintomme tarkastelee säännöllisesti riskiarvioita sisäisen valvonnan kanssa, ja sisäinen valvonta käyttää ERM:n analyyssejä suunnitellessaan toimintansa painopisteitä.

Taloudelliseen raportointiprosessiin liittyvien sisäisen valvonnan järjestelmien pääpiirteet

Johto on vastuussa riittävien sisäisten valvontaprosessien ylläpitämisestä yhtiön taloudelliseen raportointiin liittyen. Taloudellisen raportoinnin sisäisen valvonnan tarkoituksena on antaa johdolle ja hallitukselle riittävä varmuus siitä, että taloudellinen raportointi tapahtuu luotettavasti ja että julkistettavat tilinpäätökset laaditaan ja esitetään asianmukaisesti.

Johto arvioi vuosittain Nokian taloudellisen raportoinnin sisäisen valvonnan tehokkuutta Committee of Sponsoring Organizations -viitekehysten (COSO-viitekehys, 2013) ja Control Objectives for Information and related technology -viitekehysten mukaisesti. Vuonna 2015 suoritettiin ylhäältä alas suuntautuva tilinpäätöksen riskiarviointi sisältäen merkittävät tilit, prosessit ja toimialueet, yhtiötason kontrollit ja tietojärjestelmien kontrollit.

Arvioinnin osana johto dokumentoi:

- yhtiötason kontrollit, jotka luovat toiminnalliset puitteet ja sisältävät Nokian arvot sekä toimintaohjeet. Ne luovat pohjan päätöksenteolle ja työtavoille. Valikoidut seikat toiminta- ja hallinnointiperiaatteistamme dokumentoidaan erikseen yhtiötason kontrolleina.

- merkittävät prosessit, mukaan lukien määrittelemämme kahdeksan taloudellista prosessia ja tietotekniikan prosessi, jotka mahdollistavat ylhäältä alas suuntautuvan riskienhallinnan. Nämä prosessit sisältävät tulo-, varasto-, osto-, rahoitus-, henkilöstöhallinto-, kirjausten raportointi-, verotus- sekä tietotekniikkaprosessit. Nämä prosessit on suunniteltu (i) antamaan kokonaiskuva kaikista taloudellisista toiminnoista, (ii) tunnistamaan tärkeimmät kontrollipisteet, (iii) tunnistamaan mukana olevat toimijat, (iv) varmistamaan tärkeimpien tilien ja tilinpäätöksessä olevien väittämien kattaminen ja (v) mahdollistamaan sisäisen valvonnan suorittaminen Nokiasa.
- kontrollikäytännöt, jotka koostuvat ohjeista ja käytännöistä, joilla pyritään varmistamaan johdon ohjeiden toteutuminen ja niihin liittyvien dokumenttien säilyttäminen käytäntöjemme ja paikallisen lainsäädännön vaatimusten mukaisesti.
- tietojärjestelmien kontrollit, joilla pyritään varmistamaan, että yhtiöllä on käytössään riittävät tietotekniikkaan liittyvät kontrollit, kuten muutosten hallinnointi, tietojärjestelmien kehittäminen ja toiminta sekä järjestelmiin pääsy ja käyttöoikeudet.

Lisäksi johto

- arvioi kontrollien rakenteen ja kattavuuden pienentääkseen taloudellisen raportoinnin riskejä
- testasi tärkeimpien kontrollien toiminnan
- arvioi kaikki vuoden loppuun mennessä havaitut osavuosikatsausten taloudellisen raportoinnin sisäisen valvonnan puutteet ja
- suoritti laadun tarkastuksen arviointiasiakirjoista ja antoi parannusehdotuksia.

Tämän arvioinnin nojalla johto on arvioinut Nokian taloudellisen raportoinnin sisäisen valvonnan tehokkuuden 31.12.2015 ja todennut, että sisäinen valvonta on tehokasta.

Sisäisen tarkastuksen organisaatio

Meillä on myös sisäisen tarkastuksen toiminto, joka itsenäisesti tarkastaa ja arvioi sisäisen valvontamme riittävyyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus kuuluu talousjohtajan organisaatioon, ja se raportoi myös hallituksen tarkastusvaliokunnalle. Sisäisen tarkastuksen johtaja voi olla suoraan yhteydessä tarkastusvaliokuntaan ilman johdon myötävaikutusta. Sisäinen tarkastus saa kaikki toimivaltuutensa hallitukselta. Sisäinen tarkastus kohdistuu alueelliseen liiketoimintaan, liiketoimintoihin ja toimintoihin.

Sisäiselle tarkastukselle laaditaan vuosittain suunnitelma, jossa otetaan huomioon johdon kannanotot, keskeiset liiketoimintariskit ja ulkoiset tekijät. Suunnitelman hyväksy tarkastusvaliokunta. Tarkastuksia tehdään liiketoiminnan eri osissa keskittyen maatasoon, asiakastasoon, IT-järjestelmien toteutukseen, toimintotasoon tai konsernitoimintojen tasoon. Jokaisen tarkastuksen tulokset raportoidaan johdolle tuoden esiin havaitut ongelmat, mahdolliset taloudelliset vaikutukset sekä toteuttavat korjaavat toimenpiteet. Sisäinen tarkastus ilmoittaa neljännesvuosittain sisäisen tarkastuksen suunnitelman toteuttamisen etenemisestä ja esittää valmistuneiden tarkastusten tulokset.

Sisäinen tarkastus toimii tiiviissä yhteistyössä eettisten ohjeiden noudattamista valvovan osastomme kanssa, jotta taloudellisia ongelmakohtia voidaan tarkastella eri kanavien valossa.

Vuonna 2015 sisäisen valvonnan suunnitelma toteutettiin loppuun saakka, ja kaikkien tarkastusten tulokset raportoitiin johdolle ja hallituksen tarkastusvaliokunnalle.

Sisäpiirihallinnon pääpiirteet

Sisäpiirihallintomme perustuu soveltuviin Euroopan unionin ja Suomen lainsäädäntöön ja muuhun sääntelyyn sekä Nokian sisäpiiriohjeeseen, joissa on määritelty koko Nokiaa koskevat säännöt ja käytännöt. Sisäpiiriohje koskee kaikkia Nokian sisäpiiriläisiä sekä kaikkia Nokian työntekijöitä.

Sisäpiirihallintomme vastaa muun muassa sisäpiiriasioihin liittyvästä sisäisestä viestinnästä sekä tähän liittyvän koulutuksen järjestämisestä, sisäpiirirekistereidemme luomisesta ja ylläpidosta sekä sisäpiirisääntöjen noudattamisen seurannasta.

Tilintarkastuspalkkiot ja -palvelut

PricewaterhouseCoopers Oy on toiminut Nokian tilintarkastajana kunkin kolmen viimeisen tilikauden aikana, joista viimeisin päättyi 31.12.2015. Yhtiökokous valitsee tilintarkastajan tilikaudeksi kerrallaan. Hallituksen tarkastusvaliokunta tekee vuosittain yhtiökokoukselle ehdotuksen tilintarkastajan valinnasta tai uudelleenvalinnasta arvioituaan ehdotetun tilintarkastajan pätevyyden ja riippumattomuuden.

Seuraavassa taulukossa on esitetty PricewaterhouseCoopers Oy:lle palvelutyyppittäin vuosina 2015 ja 2014 suoritettujen palkkiot:

milj. EUR	2015	2014
Tilintarkastuspalkkiot ⁽¹⁾	13.5	14.8
Tilintarkastukseen liittyvät palkkiot ⁽²⁾	3.1	0.6
Verokonsultointipalkkiot ⁽³⁾	1.2	0.8
Muut palkkiot ⁽⁴⁾	0.6	2.9
Yhteensä	18.4	19.1

- (1) Tilintarkastuspalkkiot koostuvat yhtiön konsernitilinpäätöksen ja yhtiön tytäryhtiöiden lakisäästeisten tilinpäätösten vuosittaisesta tarkastuksesta maksetuista palkkioista.
- (2) Tilintarkastukseen liittyvät palkkiot koostuvat palkkioista, jotka on maksettu sellaisista varmennuspalveluista, jotka kohtuudella liittyvät yhtiön tilintarkastuksen suorittamiseen tai jotka riippumaton tilintarkastaja tavanomaisesti suorittaa. Näitä palveluita ovat mm. kirjanpito- ja raportointistandardeihin liittyvä konsultointi, veroraportointiin ja paikallisiin lakisäästeisiin kirjanpitovaatimuksiin liittyvä konsultointi, yrityskauppoihin liittyvät due diligence -tarkastukset, asiakasrahoituksen liittyvät taloudelliset due diligence -tarkastukset, raportit liittyen lainasopimusten kovenantteihin, työntekijöiden kannustinjärjestelmien tarkastukset ja arviot sekä lainmukaisuusvalvontaan liittyvät tutkimukset ja lainmukaisuusohjelmat. Tilintarkastuspalkkioihin sisältyy myös muista tilintarkastuspalveluista maksettua palkkioita. Tällaisia ovat palvelut, joita vain riippumaton tilintarkastaja voi kohtuudella tarjota, kuten tukikirjeiden (comfort letter) ja suostumusten antaminen lakisäästeisten raportointien yhteydessä sekä viranomaisille toimitettavien asiakirjojen tarkastaminen.
- (3) Verokonsultointipalkkioihin sisältyy palkkioita seuraavista toimista: (i) veroasioiden hoitaminen mukaan lukien veroilmoitusten laatiminen ja erilaisten todistusten ja lomakkeiden antaminen viranomaisille ja konsultointi liittyen veroilmoituksiin ja avustaminen liittyen veroviranomaisten tiedusteluihin; (ii) neuvonanto liittyen siirtohinnoitteluun ja avustaminen viranomaispäätösten kanssa; (iii) tulleihin liittyvät tarkastukset ja neuvonanto; (iv) konsultointi ja verotarkastukset (avustaminen teknisten verotiedusteluiden sekä verotarkastusten ja -valitusten osalta sekä neuvonanto yrityskauppoihin ja -järjestelyihin liittyen); (v) henkilöverotukseen liittyvien asioiden hoitaminen (johtoon kuulumattomien työntekijöiden veroilmoitusten laatiminen ja jättäminen viranomaisille, avustaminen oleskelu-, työ- ja oleskelulupahakemusten ja verotuksellisen aseman selvittämisen yhteydessä); ja (vi) konsultointi ja verosuunnittelu (neuvonanto koskien osakepohjaisia palkkioita, paikallisia työ- ja sosiaaliturvalajeja ja palkitsemisjärjestelmiä, sekä lyhytaikaisten ulkomaankomennusten veroseuraamuksia).
- (4) Muihin palkkioihin sisältyy palkkioita liittyen yhtiöiden perustamisiin, väärinkäytösepäilyihin liittyviin selvityksiin, tietoturvaluuteen, asiakkaiden lisenssijärjestelyiden tutkimuksiin ja tarkastuksiin, muihin konsultointipalveluihin ja satunnaisiin koulutuksiin sekä erinäisiin aineistoihin ja palveluihin.

Tilintarkastajien toimeksiantojen hyväksymismenettely

Hallituksen tarkastusvaliokunnan tehtäviin kuuluu muun muassa tilintarkastajan toiminnan valvonta Suomen lakien puitteissa. Tarkastusvaliokunta on vahvistanut ohjeet, jossa se on etukäteen hyväksynyt konsernin riippumattomilta tilintarkastajilta (mukaan lukien sekä emoyhtiön tilintarkastajan että muut konsernin tilintarkastajat) ostettavat tilintarkastuspalvelut sekä emoyhtiön tilintarkastajalta ostettavat, sallitut muut palvelut (Hyväksymisohje).

Hyväksymisohjeen mukaan ehdotetut toimeksiannot (i) voivat olla etukäteen hyväksytyjä niissä palvelukategorioiden, jotka on kuvattu ohjeen liitteissä ("yleinen hyväksyntä") tai (ii) voivat vaatia hyväksynnän toimeksiantokohtaisesti ("erityinen hyväksyntä"). Tarkastusvaliokunta voi kummassakin tapauksessa valtuuttaa yhden tai useamman jäsenensä hyväksymään toimeksiannot puolestaan. Hyväksymisohjeen liitteestä käyvät ilmi ne tilintarkastuspalvelut, tilintarkastukseen liittyvät palvelut, vero- ja muut palvelut, jotka ovat tarkastusvaliokunnan yleisesti hyväksymiä. Kaikki muut kuin tarkastusvaliokunnan vahvistamat edellä mainittuihin ryhmiin kuuluvat palvelut, mukaan lukien kaikki sisäiseen valvontaan (internal control) ja merkittäviin yritysjärjestelyihin liittyvät palvelut, vaativat tarkastusvaliokunnan toimeksiantokohtaisen hyväksynnän. Kaikki toimeksiantopyynnöt koskien yleisen hyväksynnän nojalla hyväksytyjä palveluita toimitetaan Corporate Controllerille, joka määrittää ovatko palvelut yleisen hyväksynnän rajoissa. Tarkastusvaliokunta tarkistaa hyväksymisohjeen ja sen liitteet vuosittain.

Tarkastusvaliokunta asettaa vuosittain kustannusrajat kullekin hyväksymisohjeen mukaiselle palveluryhmälle (tilintarkastuspalvelut, tilintarkastukseen liittyvät palvelut, verokonsultointipalvelut ja muut palvelut). Sekä tilintarkastaja että Corporate Controller esittävät tilintarkastajan palveluita koskevat hyväksymispyynnöt tarkastusvaliokunnalle. Tilintarkastaja raportoi kussakin tarkastusvaliokunnan säännöllisessä kokouksessa tarjoamistaan palveluista, niiden sen hetkisestä tilasta ja kustannuksista.

Palkat ja palkkiot

Hallitus

Seuraavassa taulukossa on esitetty hallituksen ja valiokuntien jäsenille maksetut, yhtiökokouksissa vuosina 2015, 2014 ja 2013 päätetyt palkkiot.

EUR	2015	2014	2013
Hallituksen puheenjohtaja	440 000	440 000	440 000
Hallituksen varapuheenjohtaja	150 000	150 000	150 000
Hallituksen jäsen	130 000	130 000	130 000
Tarkastusvaliokunnan puheenjohtaja	25 000	25 000	25 000
Tarkastusvaliokunnan jäsen	10 000	10 000	10 000
Henkilöstöpoliittisen valiokunnan puheenjohtaja	25 000	25 000	25 000
Yhteensä⁽¹⁾	1 450 000	1 580 000	1 570 000

(1) Muutokset hallituksen yhteenlasketuissa palkkiosummissa eri vuosina johtuvat hallituksen jäsenten määrän ja valiokuntajäsenyyksien vaihtelusta. Tehtävistä maksetut palkkiot ovat pysyneet samoina määritettyinä vuosina

Käytäntömme mukaisesti hallituksen jäsenten palkkio koostuu yksinomaan vuosipalkkiosta, eikä kokouspalkkioita makseta. Noin 40 % hallituksen jäsenten palkkioista maksetaan markkinoilta ostettuina Nokian osakkeina tai yhtiön hallussa olevilla omilla osakkeilla. Palkkion loppuosaa, noin 60 %, maksetaan rahapalkkiona, josta suurin osa menee käytännössä palkkiosta aiheutuvien verojen kattamiseen. Lisäksi hallituksen jäsenten tulee säilyttää omistuksessaan jäsenyytensä päättymiseen saakka sellainen verojen jälkeen jäävä nettomäärä Nokian osakkeita, jonka he ovat saaneet palkkiona hallituksen jäsenyydestään kolmen ensimmäisen hallitusvuotensa aikana. Toimivaan johtoon kuulumattomat hallituksen jäsenet eivät osallistu kannustinojelmiiimme eivätkä saa tulosperusteisia osakepalkkioita, ehdollisia osakepalkkioita tai muita osakepohjaisia tai muuttuvia korvauksia tehtävistään hallituksen jäsenenä.

Osakkeenomistajat päättävät hallituksen jäsenten palkkioista vuosittain yhtiökokouksessa. Päätös tehdään yhtiökokouksessa edustettuina olevien äänten yksinkertaisella enemmistöllä hallituksen nimitysvaliokunnan ehdotuksesta. Palkkio määritetään toimikaudeksi, joka alkaa kyseisestä yhtiökokouksesta ja jatkuu seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka.

Laatiessaan yhtiökokoukselle ehdotusta hallituksen palkkioiksi nimitysvaliokunta tarkastelee ja vertaa hallituksen palkkiotasoa ja -kriteerejä sellaisissa globaaleissa vertailuyhtiöissä, jotka liikevaihdoltaan ja liiketoiminnan monimuotoisuudeltaan vastaavat Nokiaa. Nimitysvaliokunnan tavoitteena on taata, että yhtiöllä on tehokas, kansainvälisistä ammattilaisista koostuva hallitus, jonka jäsenillä on monipuoliset taidot ja kokemus. Yksi tekijä tämän tavoitteen saavuttamisessa on kilpailukykyinen palkkio hallituksen jäsenille.

Hallituksen palkkiot vuonna 2015

Vuonna 2015 hallituksen jäsenten yhteenlaskettujen palkkioiden määrä, joka maksettiin heidän tehtävistään hallituksessa ja sen valiokunnissa, oli 1 450 000 euroa.

Seuraavassa taulukossa esitetään hallituksen jäsenille heidän palveluksestaan vuodelta 2015 maksetut palkkiot 5.5.2015 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti. Tietoa hallituksen jäsenten osakeomistuksista on kohdassa Hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja johtokunnan osakeomistus.

Ansaitut tai maksetut palkkiot yhteensä vuonna 2015⁽¹⁾:

	EUR
Risto Siilasmaa, puheenjohtaja	440 000
Jouko Karvinen, varapuheenjohtaja ⁽²⁾	175 000
Vivek Badrinath ⁽³⁾	140 000
Bruce Brown ⁽⁴⁾	155 000
Elizabeth Doherty ⁽⁵⁾	140 000
Simon Jiang	130 000
Mårten Mickos, hallituksen jäsen 5.5.2015 asti ⁽⁶⁾	–
Elizabeth Nelson ⁽⁷⁾	140 000
Kari Stadigh	130 000
Dennis Strigl, hallituksen jäsen 5.5.2015 asti ⁽⁶⁾	–
Yhteensä	1 450 000

- (1) Noin 40 % vuosipalkkiosta maksettiin markkinoilta ostettuina Nokian osakkeina ja loput noin 60 % rahana. Nykyiset hallituksen jäsenet eivät osallistu Nokian osakepohjaisiin kannustinojelmiiin tai saa muita muuttuvia palkkioita hallituksen jäsenenä toimimisesta.
- (2) Jouko Karvisen palkkio, josta 150 000 euroa perustui hallituksen varapuheenjohtajana toimimiseen 8.1.2016 asti ja 25 000 euroa tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimimiseen.
- (3) Vivek Badrinathin palkkio, josta 130 000 euroa perustui hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 10 000 euroa tarkastusvaliokunnan jäsenenä toimimiseen.
- (4) Bruce Brownin palkkio, josta 130 000 euroa perustui hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 25 000 euroa henkilöstöpoliittisen valiokunnan puheenjohtajana toimimiseen.
- (5) Elizabeth Dohertyn palkkio, josta 130 000 euroa perustui hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 10 000 euroa tarkastusvaliokunnan jäsenenä toimimiseen, kummassakin 8.1.2016 asti.
- (6) Mårten Mickos ja Dennis Strigl toimivat hallituksen jäseninä vuoden 2015 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti. Heidän vuoden 2015 varsinaisen yhtiökokouksen loppuun päättyneen toimikautensa palkkio maksettiin kokonaisuudessaan vuoden 2014 aikana, eikä heille maksettu palkkiota vuodelta 2015.
- (7) Elizabeth Nelsonin palkkio, josta 130 000 euroa perustui hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 10 000 euroa tarkastusvaliokunnan jäsenenä toimimiseen.

Muutokset hallituksen kokoonpanoon 8.1.2016

Vahvistimme 8.1.2016 hallituksemme uuden kokoonpanon kaikista Alcatel Lucentin arvopapereista tehdyn onnistuneen julkisen osakevaihtotarjouksen jälkeen. 2.12.2015 järjestetyn ylimääräisen yhtiökokouksen hyväksymien ehdotusten mukaisesti ja Nokian kaikista Alcatel Lucentin arvopapereista tekemän onnistuneen julkisen osakevaihtotarjouksen jälkeen Nokian hallitukseen kuuluu kymmenen jäsentä. Uudet hallituksen jäsenet ovat Louis R. Hughes, Jean C. Monty ja Olivier Piou. Alcatel Lucentista tehdyn osakevaihtotarjouksen onnistuneeseen toteutumiseen asti hallitukseen kuulunut Elizabeth Doherty luopui hallituksen jäsenyydestään.

Lisäksi ylimääräinen yhtiökokous päätti, että yhtiökokouksessa valituille uusille hallituksen jäsenille maksetaan vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka samansuuruinen vuosipalkkio kuin 5.5.2015 varsinaisessa yhtiökokouksessa valituille hallituksen jäsenille, kuitenkin suhteutettuna uusien hallituksen jäsenten toimikauden pituuteen.

Lisätietoja hallituksen kokoonpanosta on kohdassa Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä – Nokian hallintoelimet. Uusille hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita tilikaudella 2015. Seuraavassa taulukossa esitetään 2.12.2015 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen päätöksen mukaisesti uusille hallituksen jäsenille vuonna 2016 maksetut palkkiot.

	EUR ⁽¹⁾
Olivier Piou, hallituksen varapuheenjohtaja 8.1.2016 alkaen ⁽²⁾	70 082
Louis Hughes, hallituksen jäsen 8.1.2016 alkaen ⁽³⁾	65 410
Jean Monty, hallituksen jäsen 8.1.2016 alkaen ⁽⁴⁾	65 410
Yhteensä	

(1) Uusille hallituksen jäsenille maksetaan vuoden 2016 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen saakka samansuuruinen vuosipalkkio kuin 5.5.2015 varsinaisessa yhtiökokouksessa valituille hallituksen jäsenille, suhteutettuna uusien hallituksen jäsenten toimikauden pituuteen. Noin 40 % vuosipalkkiosta maksettiin markkinoilta ostettuina Nokian osakkeina ja loput noin 60 % rahana.

(2) Olivier Pioun palkkio 70 882 euroa perustuu hallituksen varapuheenjohtajana toimimiseen.

(3) Louis Hughesin palkkiosta 60 738 euroa perustuu hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 4 672 euroa tarkastusvaliokunnan jäsenenä toimimiseen.

(4) Jean Montyn palkkiosta 60 738 euroa perustuu hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 4 672 euroa tarkastusvaliokunnan jäsenenä toimimiseen.

Johdon palkitseminen

Johdanto

Vuosi 2015 oli ensimmäinen kokonainen vuosi D&S-liiketoiminnan myynnin ja Nokia Networks -liiketoiminnan integroinnin jälkeen. Vakaan johtokunnan ja vuonna 2014 osin uudistetun palkkiorakenteen ansiosta vuonna 2015 voitiin keskittyä liiketoiminnan muutoksen toteuttamiseen sekä Alcatel Lucentin hankinnan ja HERE-liiketoiminnan myynnin valmisteluun.

Painopisteemme johdon palkitsemisessa ovat:

- Oikeanlaisen osaamisen houkuttelevuus ja sitouttaminen
- Erinomaisiin suorituksiin kannustaminen
- Osakkeenomistajien ja johdon intressien yhdenmukaistaminen

Olemme käyneet läpi merkittäviä muutoksia kolmen viime vuoden aikana, ja muutokset jatkuvat Alcatel Lucentin hankinnan jälkeen. Lisäksi yhtiöiden raportointiympäristön kehitys jatkuu edelleen, ja Euroopan tasolla valmisteltava osakkeenomistajien oikeuksia koskeva direktiivi muuttaa raportointivaatimuksia lisää. Raportoinnin yksinkertaistamiseksi olemme päättäneet raportoida johdon palkkiotiedot suomalaisen sääntelyn ja Yhdysvaltain arvopaperimarkkinaviranomaisen asettamien vaatimusten mukaisesti. Esitämme toimitusjohtajan palkkiot erikseen ja johtokunnan palkkiot kokonaistasolla. Lisäksi kuvaamme selvästi periaatteitamme ja käytäntöjämme toimitusjohtajan, muun johdon ja työntekijöiden palkitsemisessa.

Muuttuvien tulospalkkioiden maksut olivat linjassa vuoden 2015 liiketoiminnan tuloksen kanssa. Lyhyen aikavälin tulospalkkiot ylittivät tavoitetasoa vuonna 2015 ja olivat linjassa kaikkien kolmen tunnusluvun kanssa, joita käytämme muuttuvien palkkioiden määrittämisessä: ei-IFRS-liikevaihto, ei-IFRS-liikevoitto ja nettorahavirta.

Myös pitkän aikavälin kannustinohjelmiamme tavoitteiden saavuttaminen on sidoksissa liiketoimintamme tuloksiin. Viime vuosina ei ole maksettu tulosperusteisia osakepalkkioita, koska vaadittuja liiketoimintatavoitteita ei ole saavutettu. Siksi onkin ilhaduttavaa, että vuoden 2013 osakepalkkio-ohjelma, jonka ansaintajako päättyi 1.1.2016, on tuottanut tuloksia ohjelmaan osallistuville, aivan kuten he ovat osallistuneet lisäarvon tuottamiseen osakkeenomistajille. Vuoden 2013 osakepalkkio-ohjelmassa saavutettiin 86,25 % tavoitteesta. Samaan aikaan Jatkuvien jatkuvien toimintojen laimennettu osakekohtainen tulos kasvoi -0,16 eurosta tilikaudella 2012 0,67 euroon tilikaudella 2014 ja osakkeen pörssikurssi nousi 3,49 eurosta ennen ohjelman hyväksymistä 6,60 euroon 31.12.2015. Vuoden 2014 osakepalkkio-ohjelman ansaintajako päättyi 1.1.2017, ja siinä odotetaan 125,72 %:n tavoitepalkkiota.

Palkitsemisperiaatteet, -malli ja -strategia

Palkitsemisohjelmiamme tarkoituksena on houkuttaa ja sitouttaa osaavia johtajia, joita tarvitaan vahvojen taloudellisten tulosten saavuttamiseen viime kädessä osakkeenomistajillemme hyödyksi. Palkitseminen on sidottu strategiaamme soveltamalla kiinteiden ja muuttuvien palkkioiden yhdistelmää, jonka avulla voimme sitouttaa ja motivoida työntekijöitä ja varmistaa osakkeenomistajien intressien huomioon ottamisen.

Nokiassa käytetään yhtä palkitsemisviitekehystä, jossa on kullekin vastuutasolle erilaisia kiinteitä ja muuttuvia palkkioita. Korkeamman tason tulosperusteisia palkkioita ja osakepohjaisia palkkioita käytetään johdon palkitsemiseen pitkän aikavälin kestävästä kasvusta sekä arvonn tuottamisesta osakkeenomistajille.

Pyrimme tarjoamaan kilpailukykyiset palkkiot verrattuna vastaavien yhtiöiden muodostamaan vertailuryhmään kun huomioidaan teollisuudenala, maantiede, koko sekä liiketoiminnan monimuotoisuus. Vertailuryhmä arvioidaan vuosittain, ja vertailuryhmän ja palkitsemisohjelmien määrän ja valikoiman tarkoituksenmukaisuuden varmistamisessa käytetään myös ulkopuolisia asiantuntijoita.

Muuttuvien palkkio-ohjelmiamme suunnittelun tavoitteena on ollut

- soveltaa tarkoin määriteltyjä suorituksen arvioimisen menetelmiä, jotka edistävät strategiaamme toteuttamista ja pitkän aikavälin vakaata menestystä
- tarjota asianmukainen tulosperusteinen muuttuva palkanosa lyhyen ja pitkän aikavälin strategisten ja taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta
- tasapainottaa palkkiot asianmukaisesti ottaen huomioon sekä yhtiön että henkilön oma suoritus ja
- vaalia omistajakulutturia, joka edistää kestävästä pitkän aikavälin arvonn luomista sekä yhdenmukaistaa ohjelmiin osallistujien ja osakkeenomistajiemme intressit.

Palkat ja palkkiot jatkoa

Palkitsemisrakenne ja tavoitteiden asettaminen

Yleisten palkitsemisperiaatteiden mukaisesti johtajia palkitaan kiinteillä ja muuttuvilla palkkioilla.

Toimitusjohtajan ja johtokunnan muiden jäsenten palkitsemisrakenteen elementit esitetään tarkemmin seuraavassa taulukossa:

Elementti	Periaatteet	Tarkoitus
Peruspalkka	Kiinteä, rahana maksettava korvaus vertailuryhmän mediaaniin mukaan; peruspalkka voi poiketa markkinoiden tasosta yksilön suorituksen, kokemuksen, tehtävässä työskentelyajan ja sisäisen vertailun perusteella. Peruspalkat arvioidaan vuosittain ottamalla huomioon markkinaolosuhteet, kohtuullisuus ja yksilöllinen suorituskyky.	Peruspalkka on korvaus tiedoista, taidoista ja kokemuksesta, jotka jokainen henkilö tuo tehtäväänsä, sekä tehtävään kuuluvasta vastuusta. Se tarjoaa taloudellista turvaa ja vakautta, jonka avulla voimme sitouttaa osaavia työntekijöitä.
Lyhyen aikavälin tulospalkkio	Vuosittainen, rahana maksettava palkkio, jonka on tarkoitus palkita yhtiön, liiketoimintayksikön ja henkilön omasta suorituksesta ennalta määritettyihin suoritustavoitteisiin nähden. Tavoitteena olevan lyhyen aikavälin tulospalkkion ja peruspalkan avulla pyritään tarjoamaan vertailuryhmän palkkioon verrattavissa oleva vuosittainen mediaanipalkkio.	Lyhyen aikavälin tulospalkkio on palkkio keskeisten liiketoiminnan suorituskriteerien täyttämisestä saavuttamalla taloudelliset ja strategiset tavoitteet tilikauden aikana.
Pitkän aikavälin tulospalkkio	Tulosperusteiset osakepalkkiot: Osakepohjainen palkkio-osuus, joka on sidottu Nokian pitkän aikavälin menestykseen ja joka annetaan tulosperusteisena osakepalkkiona. Pitkän aikavälin tulospalkkioiden tarkoituksena on tarjota kilpailukyinen kannustinpalkkio vertailuryhmään verrattuna yhdessä peruspalkan ja lyhyen aikavälin tulospalkkion kanssa. Palkkion lopullinen arvo riippuu yhtiön osakkeen hinnasta ja liiketoiminnan suorituksesta ennalta määritettyihin suoritustavoitteisiin nähden. Ehdolliset osakepalkkiot: Osaajien rekrytointiin ja sitouttamiseen käytetään rajoitetusti tai poikkeuksellisissa sitouttamis- ja rekrytointiolosuhteissa myös ehdollisia osakepalkkioita, pääsääntöisesti Yhdysvalloissa paikallisen markkinakäytännön mukaisesti. Annettavien osakkeiden määrä on ennalta määritetty, mutta lopullinen arvo nousee tai laskee osakkeen hinnan vaihtelun mukaan. Lisäksi eräät aiemmat osakepohjaiset palkkio-ohjelmat ovat edelleen voimassa, kuten on kuvattu osiossa Aiemmat osakepohjaiset palkkio-ohjelmat.	Pitkän aikavälin tulospalkkio on palkkio kestävästä, pitkän aikavälin suorituskyvystä sekä ylimmän johdon ja osakkeenomistajien intressien yhdenmukaistamisesta. Se myös edistää sitoutumista.
Luontoisedut	Nokian johtokunnan jäsenille tarjotaan samat edut kuin työntekijöille yleisesti kyseisessä maassa. Lisäksi voidaan tarvittaessa tarjota turvaetuja. Johtokunnan jäsenille voidaan ajoittain tarjota myös tiettyjä muita valikoituja etuja, joilla ei ole olennaista arvoa.	Luontoisedut tarjotaan osana palkitsemiskokonaisuutta, jonka avulla yhtiö pyrkii houuttelemaan, sitouttamaan ja suojaamaan työntekijöitä ja johtajia.
Siirtyminen ja liikkuvuus	Tarkoituksena on helpottaa kansainvälistä liikkuvuutta tarjoamalla asianmukaisia etuja johtajien siirtymisten tueksi. Liikkuvuuskäytäntöjen avulla tuetaan johtajien ja heidän huollettaviensa siirtymistä tai kohtuullisia työmatkakustannuksia. Edut ovat markkinakohtaisia eivätkä ne ole korvausta tehtävän suorittamisesta, vaan niiden tarkoitus on kattaa kotimaan ulkopuolelle muuttamisesta aiheutuvia kustannuksia ja ylimääräistä taakkaa.	Tarkoituksena on edistää liikkuvuutta kaikkialla konsernissa sen varmistamiseksi, että oikeat henkilöt pystyvät toteuttamaan strategiaamme oikeissa paikoissa.
Eläkeohjelmat	Tarkoituksena on tarjota paikallisen markkinan mukainen lakisääteinen eläke, yleensä maksupohjaisten eläkejärjestelyjen tai paikallisesti hyväksytyjen eläkeohjelmien kautta. Lisäeläkejärjestelyjä ei tarjota.	Tavoitteena on tarjota markkinatasoon nähden kilpailukyinen tulotaso eläkkeelle jäämisen jälkeen.
Määräysvallan muuttuminen (Change of control)	Määräysvallan muuttumiseen liittyviä järjestelyjä tarjotaan hyvin rajoitetusti ja ne perustuvat siihen, että sekä tietty määräysvallan muutos että henkilön työsopimuksen päättäminen tulee tapahtua, jotta järjestelyn mukaiset korvaukset tulevat maksettaviksi. Lisätietoja kohdissa Toimitusjohtajan irtisanomisehdot ja Johtokunnan irtisanomisehdot.	Tarkoituksena on varmistaa johdon jatkuvas mahdollisen määräysvallan muutostapahtuman yhteydessä.

Toimitusjohtaja

Yleistä

Toimitusjohtajan palkkiorakenne perustuu periaatteeseemme, jonka mukaan maksamme saavutetuista tuloksista: siksi 80 % tavoitepalkkiosta perustuu tulokseen. Viereisissä kaavioissa esitetään kunkin osatekijän potentiaalinen arvo ja kokonaispalkkion jakauma. Muuttuvista palkkioista 31,25 % koostuu lyhyen aikavälin tulospalkkioista, jotka perustuvat vuosittaisten tavoitteiden saavuttamiseen, ja 68,75 % ansaitaan kolmen vuoden aikana liikevaihdon ja osakekohtaisen tuloksen vakaan kasvun perusteella. Tällä tavalla pitkän aikavälin tulospalkkiot yhdenmukaistavat toimitusjohtajan ja osakkeenomistajien edut.

Toimitusjohtajan pitää lisäksi omistaa vähintään kolme kertaa peruspalkkaansa vastaava määrä Nokian osakkeita, millä varmistetaan osakkeenomistajien etujen huomioon ottaminen pitkällä aikavälillä. Toimitusjohtajan on täytettävä tämä vaatimus viiden vuoden kuluessa toimitusjohtajaksi nimittämisestään, ja arvioimme Rajeev Surin täyttävän tämän vaatimuksen pitkän aikavälin tulospalkkioiden maksujen myötä ennen viidettä vuotta. Vahvistaaksemme periaatettamme, jonka mukaan maksamme tuloksista, lyhyen ja pitkän aikavälin muuttuvat palkkiot voidaan periä takaisin, jos taloudelliseen tulokseen on myöhemmin tehtävä olennaisia oikaisuja.

Kokonaispalkkio sidottiin vuonna 2015 markkinoihin viereisen kaavion mukaisesti:

Hallitus on hyväksynyt Rajeev Surin palkkaan 5 %:n korotuksen vuodelle 2016, minkä seurauksena hänen peruspalkkansa nousi 1 050 000 euroon vuodessa (1 000 000 euroa vuonna 2015). Korotus perustui Surin saavuttamiin tuloksiin ja laajempiin tehtäviin vuonna 2016 Alcatel Lucentin hankinnan jälkeen. Tavoitepalkkio pysyy 125 %:ssa peruspalkasta kasvaen 1 312 500 euroon 8.1.2016 alkaen. Surille vuonna 2016 myönnettävien tulosperusteisten osakepalkkioiden tämän hetkinen arvo on 3 025 000 euroa, ja niiden lopullinen arvo määräytyy Nokian tuloksen toteutumisesta suhteessa asetettuihin tavoitteisiin sekä osakkeen hinnasta seuraavien kolmen vuoden aikana.

Muuttuvat palkkiot

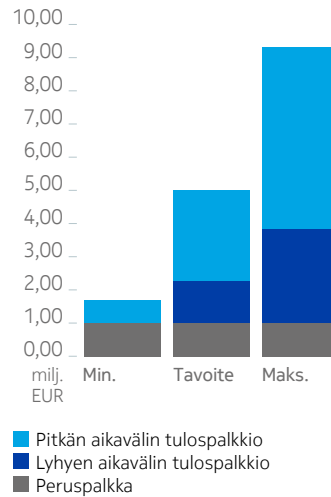
Hallitus uskoo, että Nokian liiketoiminnan kestävää suorituskykyä parhaiten kuvaavia tunnuslukuja ovat

- ei-IFRS-liikevaihto
- ei-IFRS-voitto ja
- nettorahavirta

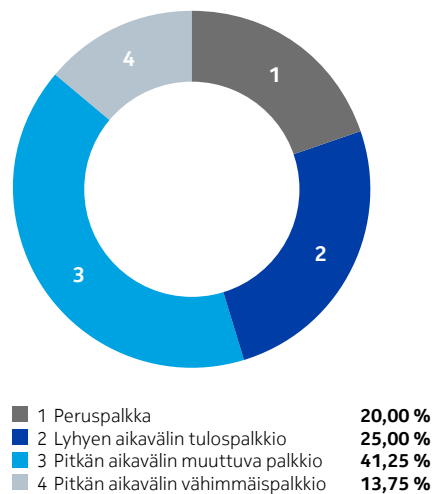
Muuttuvissa palkkioissa painotetaan näitä tunnuslukuja asetettaessa Nokian strategista kehitystä tukevia henkilökohtaisia strategisia tavoitteita, joita ei lyhyellä aikavälillä välttämättä mitata taloudellisilla tunnusluvuilla.

Viereisessä kaaviossa on esitetty yhteenveto palkkion painotuksesta kunkin tunnusluvun perusteella.

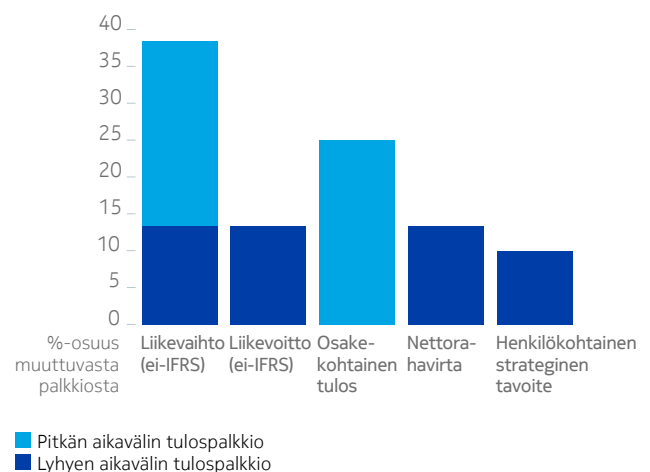
2015 palkkiorakenteen vaihteluväli euroissa

2015 palkkiorakenne

Palkkion osatekijät (%)

Palkat ja palkkiot jatkoa

Varmistaaksemme yhdenmukaisuuden osakkeenomistajien etujen kanssa ja tukeaksemme kulttuuria, jossa tavoitellaan kestävää menestystä pitkällä aikavälillä, sovellamme muuttuviin palkkioihin kahta periaatetta:

Takaisinperintä: Mikäli taloudellisessa tuloksessa on virhe, josta tietäminen palkkion määrittämisen ajankohtana olisi johtanut pienempään palkkioon, hallitus voi periä ylisuorituksen takaisin kolmen vuoden kuluessa tällaisesta tapahtumasta. Jos kyseessä on vilpillinen toiminta, hallitus voi periä aikaisemmilta vuosilta maksetun palkkion takaisin, jos se katsoo tämän tarkoituksenmukaiseksi.

Osakeomistus: Yhdenmukaistaaksemme toimitusjohtajan ja johtokunnan edut osakkeenomistajien etujen kanssa vaadimme johtajia omistamaan tietyn vähimmäismäärän Nokian osakkeita. Toimitusjohtajan pitää omistaa kolme kertaa peruspalkkaansa vastaava määrä osakkeita. Kunkin nykyisen johtokunnan jäsenen pitää

omistaa kaksi kertaa peruspalkkaansa vastaava määrä osakkeita. Osakeomistusta koskeva periaate, joka tuli voimaan 1.1.2015, vaatii että nämä johtajat hankkivat tällaisen osakeomistuksen viiden vuoden kuluessa siitä, kun tätä vaatimusta alettiin soveltaa heihin. Johtajat eivät saa myydä saamiaan osakepalkkioita ennen kuin osakeomistusta koskeva vaatimus on täytetty muutoin kuin täyttääkseen niihin liittyvät vero- ja sosiaaliturvamaksuja koskevat velvoitteet.

Lyhyen aikavälin tulospalkkiot

Toimitusjohtajan lyhyen aikavälin tulospalkkio vuodelta 2015 määritetään keskeisten taloudellisten tavoitteiden ja muiden strategisten tavoitteiden saavuttamisen perusteella alla kuvatun mukaisesti. Maksettava palkkio määritetään kertomalla näissä tavoitteissa saavutetut tulokset liiketoiminnan tulosta koskevalla kertoimella, joka toimii useimpien työntekijöiden tapauksessa kannustinohjelman rahoitustekijänä.

Prosenttiosuus peruspalkasta			Arviointikriteerit
Vähimmäissuoritus	Tavoitesuoritus	Enimmäissuoritus	
0 %	125 %	281,25 %	80 % palkkiosta perustuu suoritukseen suhteessa Nokian tulokorttiin: <ul style="list-style-type: none">■ Ei-IFRS-liikevaihto (1/3)■ Ei-IFRS-liikevoitto (1/3) ja■ Nettorahavirta (1/3) Loput 20 % palkkiosta määräytyy hallituksen toimitusjohtajalle asettamien henkilökohtaisten strategisten tavoitteiden saavuttamisen perusteella.

2015 lyhyen aikavälin tulospalkkio

Rajeev Surille maksetaan vuoden 2015 lyhyen aikavälin tulospalkkiona 153,77 % tavoitemäärästä, mikä osoittaa Nokian suorituskyvyn ohjelmassa käytettävissä tunnusluvuissa sekä Nokian jatkuvan kehittymisen ja muuntautumisen, joihin henkilökohtaiset strategiset tavoitteet perustuvat. Surin lyhyen aikavälin tulospalkkio vuonna 2014 oli samalla suoritustasolla, joskin matalammalla tavoitemäärällä vuoden 2014 tammikuun ja huhtikuun välillä, ennen kuin hänestä tuli yhtiön toimitusjohtaja.

Pitkän aikavälin tulospalkkiot

Pitkän aikavälin tulospalkkiot määritetään suhteessa markkinoihin ja prosentteina palkasta. Toimitusjohtaja osallistuu samoihin pitkän aikavälin kannustinjärjestelmin kuin muukin Nokian johtoryhmä ja ylemmät toimihenkilöt. Lisäksi Rajeev Suri osallistuu Nokia Networksin osakepalkkio-ohjelmaan, jonka Nokia Siemens Networksin hallitus perusti vuonna 2012 Networks-liiketoiminnan uudistamisen tukemiseksi ennen kuin Nokia hankki loput 50 % liiketoiminnasta ja sai koko Nokia Networks -liiketoiminnan omistukseensa. Ohjelman tavoitteet asetettiin vaativalle tasolle ja ohjelman nojalla tehtävät maksut kuvaavat Networks-liiketoiminnan tiimin erinomaista suoritusta. Vuonna 2015 Surille annetuista optioista 30 % oli mahdollista käyttää käteissuorituksella ohjelman sääntöjen mukaisesti. Suri käytti nämä optiot ja sai 3,24 miljoonan euron voiton. Loput 70 % optioista tulevat käytettäväksi kesäkuussa 2016, ja Suri voi käyttää ne vuoteen 2018 mennessä. Ohjelman sääntöjen mukaan optiot suoritetaan käteisellä. Jäljellä oleviin optioihin perustuva maksusuoritus on enintään 7,56 miljoonaa euroa, ellei tiettyjä etukäteen määriteltyjä tapahtumia esiinny.

Toimitusjohtajan eläkejärjestelyt

Toimitusjohtaja kuuluu lakisääteiseen suomalaiseen TyEL-eläkejärjestelmään, jota säätelee Työntekijän eläkelaki (395/2006, muutoksineen) ja jossa työeläkkeen määrään vaikuttavat työssäoloaika ja ansiot. Lisäeläkejärjestelyjä ei tarjota. TyEL-eläkejärjestelmässä eläkepalkaksi luetaan edunsaajan peruspalkka, kannustinpalkkiot ja muut mahdolliset verotettavat palkanlisät, mutta ei osakkeista realisoituneita tuloja. Vanhuuseläkkeelle voi jäädä 63–68-vuotiaana, jolloin eläke määräytyy kasvavan prosentin mukaan.

Toimitusjohtajan irtisanomisehdot

Rajeev Surin toimitusjohtajasopimus voidaan päättää seuraavasti:

- **Nokia päättää toimitusjohtajasopimuksen Surista johtuvasta syystä.** Jos Nokia päättää toimitusjohtajasopimuksen Surista johtuvasta syystä, hän ei ole oikeutettu ylimääräisiin palkkioihin ja hän menettää kaikki osakepalkkionsa, jotka eivät vielä oikeuta suoritukseen.
- **Nokia päättää toimitusjohtajasopimuksen muusta kuin Surista johtuvasta syystä.** Jos Nokia päättää toimitusjohtajasopimuksen muusta kuin Surista johtuvasta syystä, Suri on oikeutettu irtisanomisajan palkkaan 18 kuukaudelta (sisältäen vuotuisen peruspalkan, luontoisedut ja vuotuisen tavoitteiden mukaisen johdon kannustinpalkkion) ja hän menettää kaikki osakepalkkionsa, jotka eivät vielä oikeuta suoritukseen.
- **Suri päättää toimitusjohtajasopimuksen mistä tahansa syystä.** Suri voi päättää toimitusjohtajasopimuksen milloin tahansa kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Tällöin Suri saisi Nokian harkinnan mukaisesti joko palkan ja luontoisedut irtisanomisaikana tai niitä vastaavan kertakorvauksen. Lisäksi Suri on oikeutettu irtisanomisaikana mahdollisesti maksettavaksi tuleviin muuttuviin lyhyen tai pitkän aikavälin palkkioihin. Hän menettää kaikki osakepalkkionsa, jotka eivät vielä oikeuta suoritukseen.

- **Suri päättää toimitusjohtajasopimuksen Nokian olennaisesta sopimusrikkomuksesta johtuen.** Jos Suri päättää toimitusjohtajasopimuksen ja välimiesoikeuden lopullinen tuomio toteaa, että Nokia on syyllistynyt olennaiseen sopimusrikkomukseen, Suri on oikeutettu 18 kuukauden irtisanomisajan palkkaan (sisältäen vuotuisen peruspalkan, luontoisedut ja vuotuisen tavoitteiden mukaisen johdon kannustinpalkkion). Hän menettää kaikki osakepalkkionsa, jotka eivät vielä oikeuta suoritukseen.
- **Toimitusjohtajasopimuksen päättäminen johtuen erityisestä syystä.** Surin toimitusjohtajasopimus sisältää erityisiä ehtoja määräysvallan muuttumista seuraavan irtisanomisen varalta. Nämä ehdot perustuvat siihen, että sekä määräysvallan muutoksen että henkilön sopimuksen päättymisen tulee tapahtua, jotta ehdon mukaiset korvaukset tulevat maksettavaksi. Tarkemmin sanottuna, jos määräysvalta yhtyiössä muuttuu sopimuksessa määritellyllä tavalla ja joko Nokia tai sen seuraaja päättää Surin tehtävän Nokiassa 18 kuukauden sisällä kyseisestä määräysvallan muuttumisesta ilman Surista johtuvaa syytä, tai jos Suri päättää toimitusjohtajasopimuksen ”erityisestä syystä”, Suri on oikeutettu 18 kuukauden irtisanomisajalta korvaukseen, joka sisältää vuotuisen peruspalkan, luontoisedut ja vuotuisen tavoitteiden mukaisen kannustinpalkkion, ja suhteelliseen osuuteen hänelle maksamattomista osakepalkkioista, mukaan lukien Nokia Networksin osakepalkkio-ohjelman perusteella suoritettavat maksut ja mahdolliset ehdolliset osakepalkkiot, tulosperusteiset osakepalkkiot ja optio-oikeudet. ”Erityinen syy”, johon edellä viitattiin, käsittää palkkiotason merkittävän alentumisen tai tehtävien ja vastuiden merkittävän vähentymisen, kuten toimitusjohtajasopimuksessa on tarkemmin määritelty ja kuten hallitus ne määrittelee.

Tämän lisäksi toimitusjohtajasopimus sisältää erityisen rajoitetun irtisanomistilanteen, joka on voimassa 30.6.2016 asti. Jos Surin tehtävä Nokiassa päättyy olosuhteissa, jotka on määritelty toimitusjohtajasopimuksessa, hän on oikeutettu saamaan normaalisti maksettavan irtisanomiskorvauksen, joka maksetaan Nokian irtisanoessa toimitusjohtajasopimuksen ilman Surista johtuvaa syytä, ja lisäksi suhteellisen osuuden maksamattomista osakepalkkioista Nokia Networksin osakepalkkio-ohjelman mukaisesti. Edellytyksenä maksulle on, että toimitusjohtajasopimus päättyy kuuden kuukauden kuluessa erityisen rajoitetun irtisanomistilanteen tapahtumisesta (ja viimeistään 30.6.2016). Tämän Nokia Networksin osakepalkkio-ohjelmaan sisältyvän aikarajoituksen mukaisesti Suri menettää kaikki muut maksamattomat osakepalkkionsa.

Surilla on 12 kuukauden kilpailukiello toimitusjohtajasopimuksen päättymisestä tai siitä kun hänet vapautetaan tehtävistään ja velvoitteistaan, lukien siitä kumpi tapahtuu aikaisemmin.

Toimitusjohtajan palkkiot vuosina 2015 ja 2014

EUR	2015	2014
Palkka	1 000 000	932 666
Lyhyen aikavälin tulospalkkiot ⁽¹⁾	1 922 125	1 778 105
Osakepalkkiot ⁽²⁾	2 843 711	3 759 936
Maksut etuuspohjaisiin eläkeohjelmiin ⁽³⁾	491 641	686 206
Kaikki muut palkkiot ⁽⁴⁾	145 658	168 645
Yhteensä⁽⁵⁾	6 403 135	7 325 558

- (1) Lyhyen aikavälin tulospalkkiot ovat osa Nokian lyhyen aikavälin tulospalkkio-ohjelmaa. Summa koostuu kyseisen tilikauden aikana ansaituista ja Nokian maksamista tai maksettaviksi tulleista vuosittaisista lyhyen aikavälin tulospalkkioista ja/tai muista lyhyen aikavälin kannustinpalkkioista.
- (2) Esitetyt summat edustavat kullakin tilikaudella annettujen osakepohjaisten kannustinten myöntämispäivän käypää arvoa. Tulosperusteisten osakepalkkioiden käypä arvo on niiden myöntämispäivän arvioitu käypä arvo. Arvioitu käypä arvo perustuu Nokian osakkeen myöntämispäivän markkinahintaan vähennettynä ansaintajakson aikana maksettaviksi oletettujen osinkojen nykyarvolla, mikäli osinkoa jaetaan. Tulosperusteisten osakepalkkioiden arvo on taulukossa esitetty myönnettujen osakekannustimien määrälle, joka on kaksi kertaa tulosperusteisten osakkeiden kynnysmäärä. Tulosperusteisten osakepalkkioiden maksimi-arvo (neljä kertaa osakkeiden kynnysmäärä) on 5 687 422 000 euroa.
- (3) Eläkejärjestelyt Suomessa ovat IAS 19:n mukaisia etuuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Rajeev Suri osallistuu lakisääteiseen suomalaiseen TyEL-eläkejärjestelmään.
- (4) Rajeev Surin muut palkkiot vuonna 2015 sisältävät 47 950 euron asumisedun (2014: 63 708 euroa), 48 510 euroa matkustusavustusta (2014: 31 576 euroa), 0 euroa alaikäisten lasten koulunkäyntimaksuihin (2014: 34 055 euroa), 17 834 euroa veropalveluista 2014: 17 038 euroa) ja 31 363 euroa verotettavaa tuloa Nokian maksamista lisäsairus- ja työkyvyttömyysvakuutuksista sekä matkapuhelimesta ja autonkuljettajasta (2014: 22 268 euroa).
- (5) Merkittävä määrä palkkiotaulukossa esitetyistä osakepalkkioista on sidottu yhtiön tulokseen, yhdenmukaista ohjelmiin osallistujien intressit yhtiön osakkeenomistajien saaman arvon kanssa. Esitetyt määrät edustavat myöntämispäivän käypää arvoa, ja siksi ne eivät edusta määriä, jotka tulevat toteutumaan. Todellisuudessa määrä, joka toteutuu kultakin raportoitavalta vuodelta, on pienempi kuin määrä, joka raportoidaan palkkiotaulukossa. Osakepalkkioiden lopullinen arvo saadaan selville, kun osakepalkkiot tulevat maksuun.

Toimitusjohtajan osakepalkkiot 22.4.2015:

Tulosperusteiset osakepalkkiot, kynnysmäärä	198 500
Tulosperusteiset osakepalkkiot, maksimimäärä	794 000
Käypä arvo myöntämispäivänä EUR ⁽¹⁾	2 843 711

- (1) Osakepalkkioiden käypä arvo on niiden myöntämispäivän arvioitu käypä arvo. Arvioitu käypä arvo perustuu Nokian osakkeen myöntämispäivän markkinahintaan vähennettynä ansaintajakson aikana maksettaviksi oletettujen osinkojen nykyarvolla. Tulosperusteisten osakepalkkioiden arvo on taulukossa esitetty annettujen osakepalkkioiden määrälle, joka on kaksi kertaa osakepalkkioiden kynnysmäärä.

Nokian johtokunta

Nokian johtokunnan palkkiot

Johtokunnan muiden jäsenten palkkiot koostuvat peruspalkasta, luontoisedusta sekä lyhyen ja pitkän aikavälin tulospalkkioista. Johtokunnan muut jäsenet osallistuvat samoihin palkkio-ohjelmiin ja samoin ehdoin kuin muut ohjelmiin oikeutetut työntekijät, mukaan lukien lyhyen aikavälin tulospalkkiot ja pitkän aikavälin tulospalkkiot. Palkkioiden määrä ja jakauma vaihtelevat aseman ja henkilön mukaan. Lyhyen aikavälin palkkio-ohjelmat perustuvat liiketoiminnan tulokseen, ja jotkut seuraavista tunnusluvuista tai kaikki niistä soveltuvat heidän rooliinsa: ei-IFRS-liikevaihto, ei-IFRS-liikevoitto, nettorahavirta ja strategiset tavoitteet. Pitkän aikavälin tulospalkkioita kuvataan osiossa Osakepohjaiset palkkiot.

Johtokunnan kaikilla jäsenillä vuotuisesta tulospalkkiosta 20 % perustuu henkilökohtaisiin strategisiin tavoitteisiin ja vähintään 30 % Nokian tulokseen ei-IFRS-liikevoiton, ei-IFRS-liikevaihdon ja nettorahavirran mukaan määritettynä. Lisäksi asemasta riippuen heillä voi olla liiketoimintayksikköä koskevia tavoitteita, jotka perustuvat ei-IFRS-liikevaihdon, ei-IFRS-liikevoiton ja nettorahavirran yhdistelmään.

Johtokunnan jäsenet ansaitsivat keskimäärin 140 % tavoitepalkkiosta vuonna 2015.

Nokian johtokunnan eläkejärjestelyt

Johtokunnan jäsenet kuuluvat sen maan paikalliseen eläkejärjestelmään, jossa he asuvat vakituisesti. Suomessa asuvat johtokunnan jäsenet kuuluvat lakisääteiseen suomalaiseen TyEL-eläkejärjestelmään. Katso Toimitusjohtajan eläkejärjestelyt edellä.

Yhdysvalloissa asuvat johtajat osallistuvat Nokian Yhdysvalloissa ylläpitämään eläkeohjelmaan. Tähän niin sanottuun 401(k)-ohjelmaan kuuluvat työntekijät määräävät palkasta pidettävän verovähennyskelpoisen eläkemaksuosuuden, ja Nokian maksuosuus on 8 %:iin asti yhtä suuri kuin työntekijältä pidettävä eläkemaksuosuus. Työnantajan maksusuorituksesta 25 %:a vastaava määrä siirtyy vuosittain ohjelmaan kuuluville työntekijöille näiden neljän ensimmäisenä palveluvuotena. Saksassa asuvat johtajat osallistuivat 100 %:sti yhtiön rahoittamaan HEREn eläkeohjelmaan. Maksujen perusteena olivat eläkkeeseen oikeuttavat ansiot, eläketaulukko ja eläikeikä.

Nokian johtokunnan irtisanomisehdot

Mikäli johtaja irtisanotaan johtajasta johtuvasta syystä, korvausta ei makseta eikä maksamattomia osakepalkkioita anneta.

Mikäli johtaja irtisanotaan muusta kuin johtajasta riippuvasta syystä, ja yhtiö maksaa korvausta irtisanomisajan palkan sijaan, luontoisedut ja lyhyen aikavälin tulospalkkiot otetaan huomioon.

Hallitus uskoo, että vakaan ja tehokkaan johtokunnan ylläpitäminen on ensiarvoisen tärkeää, jotta Nokian ja sen osakkeenomistajien etuja voidaan suojata ja edistää. Kannustaaksemme johtokunnan jäseniä keskittymään ja sitoutumaan heille määritettyihin tehtäviin ilman häiriötekijöitä, jotka johtuvat mahdollisista Nokiassa tapahtuvista määräysvallan muutoksista, joista seuraa työsuhteiden irtisanomisia, johtokunnan jäsenille on tarjolla tiettyjä järjestelyjä.

Tämän seurauksena joillakin johtokunnan jäsenillä on johtajasopimuksensa liitteenä sopimukset koskien osakepalkkioiden aikaan suhteutettua maksamista määräysvallan muutostilanteissa. Nämä ehdot edellyttävät sekä määräysvallan muutosta että henkilön sopimuksen päättämistä, jotta ehdon mukaiset korvaukset tulevat maksettavaksi. Tarkemmin sanottuna jos määräysvalta yhtiössä muuttuu, kuten sopimuksessa on määritelty, ja henkilön työsuhte yhtiössä päätetään 18 kuukauden sisällä määräysvallan muuttumisesta joko Nokian tai sen seuraajan toimesta ilman henkilöstä johtuvaa syytä, tai jos henkilö päättää toimitusjohtajasopimuksen ”erityisestä syystä” (kuten siitä syystä, että tehtävät ja vastuut ovat merkittävästi vähentyneet), henkilö on oikeutettu 18 kuukauden irtisanomisajalta korvaukseen, joka sisältää vuotuisen peruspalkan, luontoisedut ja tavoitteiden mukaisen kannustinpalkkion, ja aikaan suhteutettuun käteiskorvaukseen maksamattomista osakepalkkioistaan mukaan lukien ehdolliset osakepalkkiot ja tulosperusteiset osakepalkkiot, optio-oikeudet ja Nokia Networks osakepalkkio-ohjelman alla myönnetty osakkeet. Nokian hallitus voi milloin vain yksin päättää määräysvallan muuttumisesta koskevien sopimusten päättämisestä tai muuttamisesta. Alcatel Lucentilta Nokialle siirtyneiden Alcatel Lucentin johtajien kanssa aikaisemmin tehtyjen määräysvallan vaihtumista koskevien sopimusten mukaan johtaja saa 18 kuukauden palkkaa ja tavoitepalkkiota vastaavan lisäkorvauksen, mikäli hänet irtisanotaan tai jos esiintyy sopimuksessa määritelty hyvä syy 12 kuukauden kuluessa määräysvallan vaihtumisesta Alcatel Lucentissa. Lisäksi maksettaisiin jäljellä olevat Alcatel Lucentin osakepalkkiot, joiden maksua ei ole aikaistettu transaktion yhteydessä.

Nokian johtokunta 2015:

Nimi	Asema vuonna 2015	Nimityspäivä
Rajeev Suri	Toimitusjohtaja	1.5.2014
Timo Ihamuotila	Rahoitus- ja talousjohtaja	1.9.2011
Samih Elhage	Nokia Networks-liiketoiminnan talous- ja operatiivinen johtaja	1.5.2014
Ramzi Haidamus	Nokia Technologies -liiketoiminnan johtaja	3.9.2014
Sean Fernback ⁽¹⁾	HERE-liiketoiminnan johtaja	1.11.2014

(1) 5.12.2015 asti.

Johtokunnan jäsenille (lukuun ottamatta toimitusjohtajaa) maksettiin seuraavat kokonaispalkkiot vuosina 2015 ja 2014. Toimitusjohtajalle maksetut palkkiot on esitetty edellä kohdassa Toimitusjohtajan palkkiot.

Johtokunnan palkkiot:

EUR	2015	2014
Palkka	2 149 029	3 461 250
Lyhyen aikavälin tulospalkkio ⁽¹⁾	2 801 131	1 880 115
Osakepalkkiot ⁽²⁾	3 295 955	3 679 383
Muutos eläkevastuissa ⁽³⁾	111 203	73 967
Maksut etuusperusteisiin eläkeohjelmiin ⁽⁴⁾	493 027	311 494
Kaikki muut palkkiot ⁽⁵⁾	773 718	278 720
Yhteensä⁽⁶⁾	9 624 063	9 684 929

- (1) Lyhyen aikavälin tulospalkkiot ovat osa Nokian lyhyen aikavälin tulospalkkio-ohjelmaa. Summa koostuu kyseisen tilikauden aikana ansaituista ja Nokian maksamista tai maksettaviksi tulleista vuosittaisista lyhyen aikavälin tulospalkkioista ja/tai muista lyhyen aikavälin kannustinpalkkioista.
- (2) Esitetyt summat edustavat kullakin tilikaudella annettujen osakepohjaisten kannustintien myöntämispäivän käypää arvoa. Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden käypä arvo on niiden myöntämispäivän arvioitu käypä arvo. Arvioitu käypä arvo perustuu Nokian osakkeen myöntämispäivän markkinahintaan vähennettynä ansaintajakson aikana maksettaviksi oletettujen osinkojen nykyarvolla, mikäli osinkoa jaetaan. Tulosperusteisten osakepalkkioiden arvo on taulukossa esitetty myönnettyjen osakekannustimien määrälle, joka on kaksi kertaa tulosperusteisten osakkeiden kynnysmäärä. Tulosperusteisten osakepalkkioiden maksimiarvo (neljä kertaa osakkeiden kynnysmäärä) on yhteensä 6 591 910 euroa.
- (3) Saksassa sovelletaan etuusperusteista eläkejärjestelyä, jossa eläke määräytyy peruspalkan, iän ja palvelusvuosien mukaan.
- (4) Eläkejärjestelyt Suomessa ovat IAS 19:n mukaisia etuusperusteisia eläkejärjestelyjä. Suomessa asuvat johtajat kuuluvat lakisääteiseen TyEL-eläkejärjestelyyn, eikä täydentäviä eläkejärjestelyjä käytetä. Yhdysvalloissa asuvat johtajat kuuluvat yhtiön 401k-järjestelyyn, joka katsotaan etuusperusteiseksi eläkejärjestelyksi.
- (5) Kaikki muut palkkiot liittyvät siirtymiseen ja liikkuvuuteen liittyviin maksuihin tai etuohjelmiin, joihin johtajat ovat oikeutettuja. Lisäksi vuonna 2015 muihin palkkioihin sisältyi HERE-liiketoiminnan kauppaan liittyvä erityinen ja kertaluonteinen sitouttamisjärjestely.
- (6) Merkittävä määrä palkkiotaulukossa esitetyistä johtokunnan jäsenille myönnettyistä osakkeista on sidottu yhtiön tulokseen, millä yhdenmukaistetaan ohjelmiin osallistujien intressit yhtiön osakkeenomistajien saaman arvon kanssa. Tästä johtuen esitetyt määrät eivät edusta määriä, jotka tulevat toteutumaan, vaan ne edustavat myöntämispäivän käypää arvoa. Palkkion todellinen määrä vahvistuu, kun se tulee maksettavaksi.

Johtokunnan muiden jäsenten osakepalkkiot vuonna 2015

Johtokunnan jäsenille myönnettiin seuraavat osakepalkkiot vuonna 2015 (lukuun ottamatta Rajeev Surin osakepalkkioita, jotka esitetään edellä kohdassa Toimitusjohtajan osakepalkkiot vuonna 2015).

Johtokunnan muiden jäsenten osakepalkkiot 2015 yhteensä⁽¹⁾:

Myöntämispäivä	22.4.2015 ⁽²⁾	7.7.2015
Tulosperusteiset osakepalkkiot, kynnysmäärä	212 500	-
Tulosperusteiset osakepalkkiot, enimmäismäärä	850 000	-
Ehdolliset osakkeet	-	44 000
Käypä arvo myöntämispäivänä EUR	3 044 275	251 680

(1) Ilman Rajeev Surin osakepalkkioita.

(2) Osakepalkkioiden käypä arvo edustaa niiden arvioitua käypää arvoa myöntämispäivänä. Arvioitu arvo perustuu Nokian osakkeen markkinahintaan myöntämispäivänä vähennettynä ansaintajakson aikana odotettavasti maksettavien osinkojen nykyarvolla. Esitetty osakepalkkioiden arvo perustuu osakkeiden määrään, joka on kaksi kertaa kynnysmäärä.

Palkitsemisen hallinnointi

Hallitus

- hyväksyy ja hallituksen riippumattomat jäsenet vahvistavat toimitusjohtajalle maksettavat palkat ja palkkiot henkilöstöpoliittisen valiokunnan suosituksesta.
- Hyväksyy henkilöstöpoliittisen valiokunnan suositukset, jotka liittyvät pitkän aikavälin tulospalkkioihin, osakepohjaisiin kannustinjärjestelmiin ja muihin vastaaviin merkittäviin järjestelyihin, joita yhtiö perustaa työntekijöillensä.
- Päättää osakkeiden antamisesta (osakkeenomistajilta saamansa valtuutuksen nojalla) yhtiön osakepohjaisten kannustinjärjestelmien mukaisten velvoitteiden täyttämiseksi palkkioiden suorittamiseen liittyen.

Henkilöstöpoliittinen valiokunta

Vastuualueensa mukaisesti henkilöstöpoliittinen valiokunta avustaa hallitusta kaikissa sen vastuulla olevissa tehtävissä, jotka liittyvät ylimmän johdon palkitsemiseen, mukaan lukien osakepohjaisiin kannustimiin, ja työsuhteisiin:

- suosittelee hallitukselle toimitusjohtajan palkkion kannalta merkityksellisiä tavoitteita, arvioi toimitusjohtajan suoritusta etukäteen asetettuja päämääriä ja tavoitteita vasten sekä tekee hallitukselle ehdotuksen toimitusjohtajan palkkiosta;
- tarkistaa ajoittain vertailuryhmän ja hyväksyy muutokset siihen palkkiojärjestelmämme kilpailukyvyyn arvioimiseksi;
- hyväksyy ja valvoo toimitusjohtajan ehdotukset muiden johtokunnan jäsenten ja muiden suoraan toimitusjohtajalle raportoivien johtajien palkkioiksi;
- arvioi ja hyväksyy muiden johtokunnan jäsenten ja muiden suoraan toimitusjohtajalle raportoivien johtajien palkitsemisen kannalta merkitykselliset tavoitteet sekä arvioi heidän suoritustensa arvioinnin tuloksia suhteessa hyväksytyihin tavoitteisiin;
- arvioi ja tekee hallitukselle ajoittain ehdotuksia pitkän aikavälin tulospalkkiojärjestelyiden ja osakepohjaisten kannustinjärjestelmien käyttämiseen ja muutoksiin liittyen;
- tarkistaa osakeomistusta koskevan käytännön sisällön ja varmistaa käytäntöjen noudattamisen.
- suosittelee hallitukselle toimitusjohtajan osakepohjaiset palkkiot; ja
- tarkistaa ja hyväksyy suoraan toimitusjohtajalle raportoivien johtajien osakepohjaiset palkkiot.

Riippumaton asiantuntija

Henkilöstöpoliittinen valiokunta käyttää Aonia riippumattomana ulkopuolisena asiantuntijanaan tarkistaessaan ja määrittäessään johdon palkkioita. Ulkopuolinen asiantuntija työskentelee suoraan henkilöstöpoliittisen valiokunnan alaisuudessa ja tapaa henkilöstöpoliittisen valiokunnan vähintään vuosittain ilman yhtiön johdon läsnäoloa antaakseen valiokunnalle

- markkinatietoa ja arvioinnin johdon laatimien palkitsemistietojen tarkoituksenmukaisuudesta
- tietoa yhtiön palkitsemisohjelman tarkoituksenmukaisuudesta ja kilpailukyvyistä markkinoiden tasoon ja käytäntöihin nähden
- tietoa johdon palkitsemisen suuntauksista ja kehityksestä.

Henkilöstöpoliittinen valiokunta on arvioinut ja todennut, että henkilöstöpoliittiselle valiokunnalle työskentelevä asiantuntija on Nokian riippumaton eikä sillä ole mitään muuta liiketoimintasuhdetta Nokiaan.

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajalla on aktiivinen rooli palkitsemisen hallinnoimisessa ja suorituskyvyn hallintaprosesseissa sekä Nokian johtokunnan että muiden Nokian työntekijöiden osalta.

Toimitusjohtaja ei ole henkilöstöpoliittisen valiokunnan jäsen eikä hän äänestä henkilöstöpoliittisen valiokunnan kokouksissa eikä osallistu omaa palkitsemistaan koskeviin keskusteluihin.

Osakepohjaiset palkkiot

Osakepohjainen palkkio-ohjelma

Keskeisenä osana johtajien palkkioita ovat pitkän aikavälin osakepohjaiset palkkiot, joiden tarkoituksena on yhdenmukaistaa ohjelmaan osallistuvien edut osakkeenomistajien etujen kanssa. Osakepalkkion suhteellinen osuus kokonaispalkkiosta kasvaa johtotehtävän tason noustessa. Vuotuiset osakepalkkiot on sidottu yhtiön tulosjohtamisen viitekehyyteen sekä Nokian liikevaihdolle ja osakekohtaiselle tulokselle asetettujen pitkän aikavälin tavoitteiden saavuttamiseen. Lisäksi meillä on ehdollinen osakepalkkio-ohjelma, joka on tarkoitettu avainhenkilöiden sitouttamiseen ja rekrytoinnin tukemiseen maissa, joissa tällaiset palkkiot ovat yleisiä, ja meidän on toimittava paikallisen markkinakäytännön mukaisesti sitouttaaksemme tai rekrytoidaksemme avainhenkilöitä.

Vuosien 2015 ja 2016 aktiiviset osakepohjaiset kannustinjärjestelmät ovat alla olevassa taulukossa:

Tiedot	Osakepohjainen kannustinjärjestelmä		
	Tulosperusteiset osakepalkkiot	Ehdolliset osakepalkkiot	Työntekijöiden osakesäästöohjelma
Osallistumaan oikeutetut työntekijät	Tehtävätasoon perustuva kelpoisuus	Tehtävätasoon perustuva kelpoisuus	Kaikki työntekijät ohjelmaan osallistuvissa maissa
Tarkoitus	Pitkän aikavälin vuosittainen tulospalkkio on palkkio kestävästä, pitkän aikavälin suorituskyvystä. Sen on myös tarkoitus edistää osakkeenomistajien intressejä ja valittujen työntekijöiden sitoutumista.	Rekrytointi ja sitouttaminen poikkeuksellisissa tapauksissa	Osakeomistuksen edistäminen Nokian henkilöstön keskuudessa sekä sitoutumisen ja omistajuuden tunteen vahvistaminen yhtiössä
Aikataulu	Kolmen vuoden ansaintajako perustuen taloudellisiin tavoitteisiin kahden vuoden aikana.	Tulevat maksuun yhden, kahden ja kolmen vuoden kuluttua niiden myöntämisestä.	Lisäosakkeet annetaan 12 kuukauden säästökauden päätyttyä.

Lisäksi meillä oli vuonna 2015 käytettävissä olevia optioita, jotka perustuivat vuoden 2007 ja 2011 optio-ohjelmiin ja Nokia Networksin osakepalkkio-ohjelmaan. Vuoden 2007 optio-ohjelmaan perustuvat optiot raukesivat 1.1.2016. Uusia palkkioita ei ole myönnetty näissä ohjelmissa vuoden 2013 jälkeen. Näitä ohjelmia kuvataan kohdassa Aiemmat osakepohjaiset palkkio-ohjelmat.

Jo myönnettyjen osakepalkkioidemme yhteenlaskettu laimennusvaikutus 12.2.2016, jolloin rekisteröimme uudet Nokian osakkeet, jotka annettiin vastikkeena Alcatel Lucentin arvopapereista ja jotka sisältyvät Nokian osakkeiden kokonaislukumäärään, oli enintään noin 0,86 prosenttia olettaen, että tulosperusteisten osakepalkkioiden perusteella tulisi annettavaksi enimmäismäärä osakkeita. Vuoden 2016 osakepalkkiojärjestelmän lisävaikutus on enintään noin 1,04 prosenttia olettaen, että tulosperusteisten osakepalkkioiden perusteella tulisi annettavaksi enimmäismäärä osakkeita ja että osakesäästöohjelman mukaiset lisäosakkeet tulisivat annettavaksi ohjelmaan osallistuvien työntekijöiden säästöjen noin 60 miljoonan euron enimmäismäärän mukaisesti. Alcatel Lucentin työntekijät, jotka siirtyivät Nokiaan Alcatel Lucentin hankinnan yhteydessä, ovat mukana vasta vuodesta 2016 lukien osakepalkkiojärjestelmän mukaisissa osakepalkkio-ohjelmissa.

Tulosperusteiset osakepalkkiot

Tulosperusteinen osakepalkkio tarkoittaa velvollisuuttamme antaa työntekijälle Nokian osakkeita myöhempänä ajankohtana, mikäli saavutamme ennalta asetetut suoritustavoitteet. Osakkeilla on kolmivuotinen ansaintajakso, ja ne perustuvat yhtiön suoritustavoitteiden saavuttamiseen kahden ensimmäisen tilikauden aikana. Hallitus uskoo, että kahden vuoden suorituskauti, joka mahdollistaa paremman ennakoitavuuden nopeasti muuttuvassa ympäristössä ja tukee paremmin suoritusten kohdistamista maksujen kanssa, soveltuu nykyisen liiketoiminnan kontekstiin. Tavoitteet on asetettu ottaen huomioon hallituksen näkemys Nokian tulevista liiketoimintasuunnitelmista, sijoittajien odotukset ja analyytikkojen ennusteet, ja hallitus tulee edellen arvioimaan kahden vuoden suorituskauten sopivuutta tulevana vuosina. Alla oleva taulukko kuvaa vuosien 2013–2016 tulosperusteisten osakepalkkio-ohjelmien suoritustavoitteita. Tavoitteet perustuvat yhtiön pitkän aikavälin suunnitelmiin ja analyytikoiden ennusteisiin.

Suoritustavoite (ei-IFRS) ⁽¹⁾	2016	2015	2014	2013
Keskimääräinen vuosittainen liikevaihto, Nokia-konserni	Kyllä	Kyllä ⁽²⁾	Kyllä	Kyllä ⁽³⁾
Keskimääräinen vuosittainen osakekohtainen tulos, Nokia-konserni	Kyllä	Kyllä ⁽²⁾	Kyllä	Kyllä
Vähimmäismäärä, kun suoritus on alle kynnyksen ⁽⁴⁾	25 %	25 %	25 %	0 %

(1) Ei-IFRS-tunnusluvut eivät sisällä olennaisia kertaluonteisia eriä minään raportointijaksossa. Lisäksi ei-IFRS-tunnusluvut eivät sisällä aineettomien hyödykkeiden poistoja ja muita hankintamenojen kohdentamiseen liittyviä eriä, jotka johtuvat yrityskaupoista.

(2) Hallituksen odotetaan hyväksyvän muutoksen vuoden 2015 tulosperusteisen palkkio-ohjelman tulosehtoihin Nokian vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen katsauksen julkistamisen yhteydessä, jotta tulosehdot vastaisivat Nokian uutta organisaatorakennetta ja laajuutta. Muutos sopeuttaisi liikevaihdon ja osakekohtaisen tuloksen suoritustavoitteet vastaamaan vuonna 2015 myydyin HERE-liiketoiminnan vaikutusta vuoden 2015 viimeisellä neljänneksellä ja määrittäisi vuodelle 2016 tavoitteet, jotka perustuvat Nokia-konserniin Alcatel Lucentin tamikuussa 2016 tapahtuneen hankinnan jälkeen.

(3) Tulosehtoa muutettiin D&S-liiketoiminnan myynnin yhteydessä vastaamaan liiketoiminnan uutta profiilia ja uuden liiketoiminnan erilaisia vuosittaisen liikevaihdon tasoja. Muutoksessa otettiin käyttöön mittari, joka perustui kaksivuotisen ansaintajakson kattavaan keskimääräisen liikevaihdon indeksiin ja joka korvaa keskimääräisen vuosittaisen liikevaihdon perusteella määritetyn mittarin. Liikevaihdon indeksi liittyy lopulliseen vuosittaiseen ei-IFRS-liikevaihtoon, joka saavutetaan Nokia-konsernin (pois lukien Nokia Networks) liiketoiminnossa suhteessa vuoteen 2013 ja Nokia Networksin, HERE:n ja Nokia Technologies -liiketoiminnan osalta suhteessa vuoteen 2014 ja ilmaistaan prosentiosuutena kullekin vuodelle asetetusta vuosittaisesta tavoitteesta. Erillinen vuosittaisen liikevaihdon indeksi lasketaan vuosille 2013 ja 2014. Näiden kahden indeksin keskiarvo lasketaan vuoden 2014 päätyttyä, ja sitä käytetään osittain määrittäessä lopullinen ohjelman perusteella, yhden vuoden sitouttamisjakson jälkeen vuonna 2016 suoritettava maksu.

(4) Vuonna 2014 otettiin käyttöön vähimmäismaksutaso, jolla tuettiin ohjelman sitouttamisvaikutusta tarjoamalla turvaa Nokian palveluksessa edelleen oleville työntekijöille yhtiön muuttuessa D&S-liiketoiminnan myynnin ja Nokia Networksin integroinnin jälkeen.

Ennen kuin osakepalkkiot ovat tulleet maksuun ja niihin perustuvat osakkeet on annettu osallistujille, niihin ei liity äänioikeutta tai oikeutta osinkoon. Työntekijä pääsääntöisesti menettää tulosperusteiset osakepalkkionsa, mikäli hänen työsuhteensa Nokian palveluksessa päättyy ennen osakepalkkioiden toteutumista.

Tulosperusteiset osakepalkkiot 2016

Edellisen vuoden käytännön mukaisesti ylimmän johdon ja keski johdon osakepalkkioinstrumentteina ovat ensisijaisesti tulosperusteiset osakepalkkiot. Sitouttamiskauden jälkeen ohjelman perusteella annettavien osakkeiden kokonaismäärä on vähintään 25 prosenttia myönnetystä 25 500 000 Nokian osakkeen kokonaismäärästä ja tämän yli maksettava määrä riippuu asetettujen taloudellisten tavoitteiden saavuttamisesta kahden vuoden suorituskauden aikana. Vuoden 2016 ohjelman perusteella myönnettävät tulosperusteiset osakepalkkiot voivat johtaa enintään 51 000 000 Nokian osakkeen antamiseen, mikäli kaikkien suorituskriteereiden osalta saavutetaan enimmäistaso.

Vuoden 2016 tulosperusteisessa osakepalkkio-ohjelmassa on kaksivuotinen suorituskausi (2016–2017), jota seuraa yhden vuoden sitouttamiskausi. Osakkeet tulevat maksuun 1.1.2019. Hallitus on jatkanut kahden vuoden suorituskauden käyttöä, koska se parantaa ennustettavuutta nopeasti muuttuvassa ympäristössä ja tukee saavutusten sovittamista maksuihin. Tavoitteet perustuvat hallituksen näkemykseen Nokian tulevasta liiketoimintasuunnitelmista sekä sijoittajien odotuksiin ja analyytikkojen ennusteisiin. Hallitus jatkaa kahden vuoden suorituskauden tarkoituksenmukaisuuden arviointia. Hallituksen odotetaan hyväksyvän vuoden 2016 tulosperusteisen osakepalkkio-ohjelman tulosehdot vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen osavuositarkastuksen julkistamisen yhteydessä. Tavoitteet hyväksytään tänä vuonna aiempia vuosia myöhäisempänä ajankohtana, jotta kaikki yhdistyneestä Nokia-konsernista saatavilla oleva taloudellinen tieto voidaan ottaa huomioon ja tulosehdot voidaan asettaa tarkoituksenmukaisesti.

Listayhtiöiden hallinnointikoodissa vaadittua palkka- ja palkkioselvitystä päivitetään tulosehtojen osalta, kun ne on hyväksytty.

Suoritustavoite	Painotus	Kynnystaso ⁽²⁾	Maksimitaso ⁽²⁾	Suoritusasteikko
Nokian keskimääräinen ei-IFRS ⁽¹⁾ -liikevaihto 1.1.2016 – 31.12.2017	50 %	*	*	Kynnystaso-maksimimäärä (4 x kynnystason määrä)
Nokian keskimääräinen osakekohtainen ei-IFRS ⁽¹⁾ -tulos 1.1.2016 – 31.12.2017	50 %	*	*	Kynnystaso-maksimimäärä (4 x kynnystason määrä)

(1) Ei-IFRS-tunnusluvuista on jätetty pois kaikki olennaiset kertaluonteiset erät kaikilla jaksoilla. Lisäksi ei-IFRS-tuloksista on jätetty pois aineettomien hyödykkeiden poistot ja muut hankintamenson kohdentamiseen liittyvät erät, jotka johtuvat yritysostoista.

(2) Hallituksen odotetaan hyväksyvän vuoden 2016 tulosperusteisen osakepalkkio-ohjelman tulosehdot vuoden 2016 ensimmäisen neljänneksen tarkastuksen julkistamisen yhteydessä.

Maksimisuorituksen saavuttaminen suoritustavoitteissa johtaisi enimmillään 51 000 000 Nokian osakkeen antamiseen.

Maksimisuoritustavoitteen ylittäminen ei kasvata annettavien osakkeiden määrää. Kaikkien kynnystasojen saavuttaminen johtaa noin 12 750 000 osakkeen antamiseen. Vähimmäismäärä 6 375 000 osaketta tulee maksettavaksi, vaikka kynnystasoa ei saavutettaisi, koska maksettava vähimmäismäärä on 25 %. Ennen kuin osakkeet on annettu, tulosperusteisiin osakepalkkioihin ei liity osakkeenomistajille kuuluvia oikeuksia, kuten äänioikeutta tai oikeutta osinkoon.

Ehdolliset osakepalkkiot

Vuonna 2015 ehdollisia osakepalkkioita käytettiin valikoiden tulevan menestyksemme kannalta tärkeiden työntekijöiden rekrytointiin ja sitouttamiseen. Osakepalkkiot tulevat maksuun kolmena yhtä suurena eränä kolmen vuoden aikana yhden, kahden ja kolmen vuoden kuluttua myöntämisestä. Maksuun tulemisen edellytyksenä on työsuhteen jatkuminen yhtiössä.

Vuonna 2016 ehdollisia osakepalkkioita myönnetään rajoitetusti tai poikkeuksellisissa sitouttamis- ja rekrytointilanteissa, ensisijaisesti Yhdysvalloissa, Nokian tulevan menestyksen kannalta keskeisten osaajien palkkaamisen ja sitouttamisen varmistamiseksi. Ennen vuotta 2015 ansaitut ehdolliset osakepalkkiot tulivat maksuun yhtenä eränä kolmen vuoden kuluttua niiden myöntämisestä.

Ennen kuin osakkeet on annettu, ehdollisiin osakepalkkioihin ei liity mitään osakkeenomistajille kuuluvia oikeuksia, kuten äänioikeutta tai oikeutta osinkoon.

Työntekijöiden osakesäästöohjelma

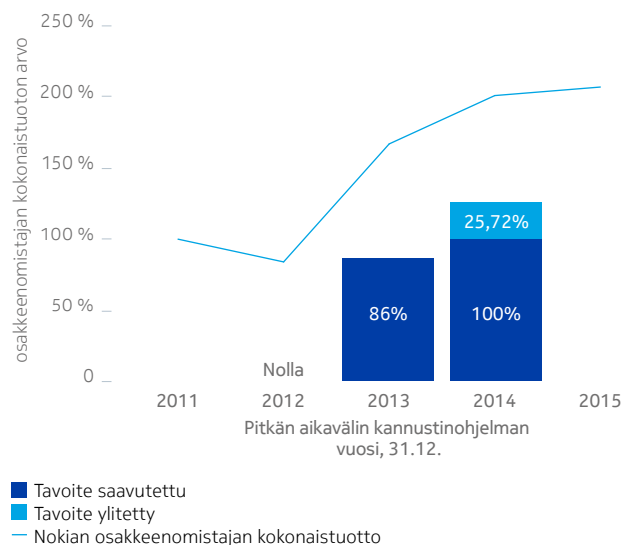
Työntekijöiden osakesäästöohjelmaan oikeutetut työntekijät voivat valintansa mukaan käyttää osan kuukausittaisesta palkastaan yhtiön osakkeiden hankkimiseen. Tämä osuus työntekijän palkasta ei kuitenkaan saa ylittää 1 200 euron vuosittaista enimmäismäärää. Osakkeet ostetaan markkinahintaan ennalta määritettyinä päivinä kuukausittain 12 kuukauden säästökauden aikana. Nokia antaa yhden osakkeen jokaista kahta hankittua osaketta kohden, jotka ovat työntekijän hallussa viimeisen kuukausittaisen oston tapahduttua 12 kuukauden säästökauden päätyttyä. Ohjelmaan osallistuminen on työntekijöille vapaaehtoista kaikissa maissa, joissa ohjelmaa tarjotaan. Lisäksi toivottaakseen tervetulleiksi Alcatel Lucentin työntekijät, jotka siirtyivät Nokiaan Alcatel Lucentin hankinnan yhteydessä, ja merkitäkseen uuden Nokia-konsernin alkua, Nokia antaa 20 ilmaista osaketta kaikille vuoden 2016 aikana ensimmäiset kolme kuukausittaista osakeostoa tehneille työntekijöille.

Maksut aikaisemmissa osakepalkkio-ohjelmissa

Juuri päättyneen vuoden 2013 osakepalkkio-ohjelma, jonka osakepalkkiot tulivat maksuun 1.1.2016, oli muutamaan vuoteen ensimmäinen ohjelma, jossa ylitettiin kynnyksitaso. Vuoden 2013 osakepalkkio-ohjelmassa päästiin 86,25 %:iin tavoitteesta. Samaan aikaan Jatkuvien toimintojen laimennettu osakekohtainen tulos kasvoi -0,16 eurosta tilikaudella 2012 0,67 euroon tilikaudella 2014.

Vuonna 2014 määritelty Nokian uusi strategia, jossa keskitytään verkkoihin ja esineiden internetiin, on tuottanut lisäarvoa osakkeenomistajille ja samalla muuttanut pitkän aikavälin palkkio-ohjelmissa saavutettuja tuloksia. Vuoden 2013 osakepalkkio-ohjelman tavoitteesta saavutettiin 86,25 %, ja lisäksi vuoden 2014 ohjelman tavoitteesta saavutettiin 125,72 %, ja osakepalkkiot tulevat maksuun 1.1.2017. Samalla ajanjaksolla Nokian osakkeen hinta on noussut 3,49 eurosta 1.1.2013 6,60 euroon 31.12.2015 eli 89 %, ja samalla olemme aloittaneet uudelleen osinkojen maksamisen.

Osakekurssi ja osakkeenomistajan kokonaistuotto verrattuna pitkän aikavälin tulospalkkioihin

Aiemmat osakepohjaiset palkkio-ohjelmat

Optio-oikeudet

Vaikka optio-oikeuksien myöntäminen päättyi vuoden 2013 lopussa, vuoden 2011 optio-ohjelman perusteella myönnettyt optiot ovat edelleen voimassa. Vuoden 2007 optio-ohjelmaan perustuvat optio-oikeudet raukesivat 1.1.2016, eikä uusia Nokian osakkeita voi enää merkitä vuoden 2007 optio-ohjelman perusteella.

Näissä ohjelmissa jokainen optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään yhden uuden Nokian osakkeen, optio-oikeudet ovat siirtokelvottomia ja niitä voi käyttää vain osakemerkintään. Ohjelmat eroavat toisistaan merkintäajan suhteen seuraavasti:

Ohjelma	Merkintäaika
Vuoden 2007 optio-ohjelma	<ul style="list-style-type: none"> ■ 25 % 12 kk myöntämisen jälkeen ■ Tämän jälkeen 6,25 % neljänneksittäin ■ Raukesi 1.1.2016
Vuoden 2011 optio-ohjelma	<ul style="list-style-type: none"> ■ 50 % kolmen vuoden kuluttua myöntämisestä ■ 50 % neljän vuoden kuluttua myöntämisestä ■ Kesto noin 6 vuotta

Osakkeet oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudelta, jonka aikana osakkeiden merkintä on tapahtunut. Muut osakkeenomistajille kuuluvat oikeudet alkavat siitä päivästä, jolloin merkityt osakkeet ovat tulleet merkityiksi kaupparekisteriin. Työntekijä pääsääntöisesti menettää optio-oikeutensa, mikäli hänen työsuhteensa Nokian palveluksessa päättyy ennen optio-oikeuden käyttämistä osakemerkintään.

Nokia Networks osakepalkkio-ohjelma

Nokia Siemens Networks hallitus perusti Nokia Networks osakepalkkio-ohjelman vuonna 2012, ennen kuin Nokia hankki Nokia Networks kokonaan omistukseensa. Tämän ohjelman puitteissa Rajeev Surille ja noin 65 muulle Networks työntekijälle myönnettiin optio-oikeuksia Nokia Solutions and Networks B.V.:n osakkeisiin.

Sekä Nokia että Siemens pohtivat tuolloin mahdollista irtautumista Nokia Siemens Networksista. Ohjelmalla oli kaksi tavoitetta: (1) Networks arvon kasvattaminen ja (2) irtautumismahdollisuuden luominen molemmille sen omistajayhtiöille. Networks tuloksen parannuttua huomattavasti ensimmäinen tavoite on saavutettu. Toinen tavoite ei ole toteutunut, ja strategiamuutoksemme huomioiden yhtiön myynnin tai listautumisen todennäköisyys on vähentynyt.

Osakkeiden merkintä optioilla tapahtuu niiden antamishetkellä Nokia Networks osakepalkkio-ohjelman tarkoitusta varten määriteltyyn Networks osakkeen hintaan. Optiot maksetaan rahassa, paitsi listautumistilanteessa, jossa ne konvertoidaan optioiksi, joilla merkitään osakkeita.

Ohjelman tavoitteet asetettiin vaativalle tasolle, ja ohjelman nojalla tehtävät maksut kuvaavat Networks-liiketoiminnan tiimin erinomaista suoritusta. Mahdollisesti maksettavat määrät lasketaan Nokia Networks liiketoiminnan arvon mukaan ja ne voivat viime kädessä pudota nolnaan, jos yhtiön arvo laskee alle tietyn tason. Ohjelmassa on myös yläraja, joka rajoittaa kaikkien ohjelmaan osallistuvien suurinta mahdollista hyötyä.

Mikäli ohjelman toista tavoitetta ei saavuteta ja jos irtautumista ei tapahdu, maksu tapahtuu rahassa, ja optioiden haltija on oikeutettu puoleen osakkeen arvosta, joka perustuu merkintähintaan ja osakkeen arvioituun arvoon merkintäpäivänä. Jos epätodennäköinen listautuminen tai irtautuminen tapahtuisi, olisi haltija oikeutettu optioiden täyteen arvoon. Koska myynnin tai listautumisen todennäköisyys on laskenut, Nokia Networks osakepalkkio-ohjelman perusteella mahdollisesti suoritettavien maksujen odotetaan pienenevän 50 %:lla.

Jos myyntiä tai listautumista ei ole tapahtunut, Surin saaman kokonaismaksun määrä rajoittuisi 10,8 miljoonaan euroon. Jos epätodennäköinen listautuminen tai yhtiön myynti tapahtuisi, niin optioiden arvo voisi ylittää tämän maksimin.

30 % optioista oli käytettävissä kolmen vuoden kuluttua niiden myöntämisestä ja loput neljän vuoden kuluttua niiden myöntämisestä tai kaikki optiot ovat käytettävissä aikaisemmin tiettyjen yhtiötapahtumien yhteydessä, kuten yhtiön listautuessa (katso Yritysjärjestely edellä).

Jos yritysjärjestelyä ei ole tapahtunut kuuden vuoden kuluessa optioiden myöntämisestä, jäljellä olevat optio-oikeudet lunastetaan. Jos listautuminen on tapahtunut, optiot ovat käytettävissä kymmenen vuotta niiden myöntämisestä.

Alcatel Lucentin likviditeettisopimukset

Nokia, Acatel Lucent ja tietyt Alcatel Lucentin optio- ja osakepalkkio-ohjelmiin osallistujat ovat tehneet likviditeettisopimuksia, joiden perusteella Alcatel Lucentin osakepalkkiot tai optioista saatavat Alcatel Lucentin osakkeet vaihdetaan joko (i) Nokian osakkeisiin vaihtosuhteella, jossa jokaisesta Alcatel Lucentin osakkeesta annetaan 0,55 Nokian osaketta tai (ii) rahamäärään, joka vastaa tällaisten Nokian osakeiden markkinahintaa, mikäli on esiintynyt likviditeettiä alentava tapahtuma. Alcatel Lucentin osakkeiden likviditeettiä alentava tapahtuma ilmeni 12.2.2016. Nokia voi valintansa mukaan suorittaa likviditeettisopimuksiin perustuvat maksut rahana tai Nokian osakkeina huomioon ottaen soveltuva lainsäädäntö, sääntely tai muut paikalliset rajoitukset.

Vaihtosuhteessa 0,55 otetaan huomioon tietyt oikaisut, mikäli Nokia tai Alcatel Lucent tekee taloudellisia transaktioita, jotta optioiden haltijat tai osakepalkkioiden saajat voivat saada arvoltaan yhtä suuren määrän Nokian osakkeita tai käteismaksun kuin he olisivat saaneet, jos tällaisia transaktioita ei olisi tapahtunut. Likviditeettisopimuksia on tarjottu myös Nokian johtokunnan nykyisille jäsenille, joiden Alcatel Lucentin optiot tai palkkio-osakkeet täyttävät likviditeettisopimuksen tekemisen edellytykset.

Nokian hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja johtokunnan osakeomistus

Yleistä

Seuraavassa osiossa on kuvattu 31.12.2015 tilanteen mukaista Nokian hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja koko johtoryhmän osakeomistusta sekä toimitusjohtajan ja johtoryhmän osalta osakepohjaisiin kannustimiin perustuvaa mahdollista tulevaa osakeomistusta.

Hallituksen palkkioista noin 40 % maksetaan markkinoilta ostettuina Nokian osakkeina. Yhtiön käytännön mukaisesti hallituksen jäsenten tulee säilyttää omistuksessaan jäsenyytensä päättymiseen saakka sellainen verojen jälkeen jäävä nettomäärä Nokian osakkeita, jotka he ovat saaneet palkkioina hallituksen jäsenyydestään kolmen ensimmäisen hallitusvuotensa aikana. Lisäksi yhtiön käytännön mukaisesti yhtiön toimivaan johtoon kuulumattomat hallituksen jäsenet eivät osallistu Nokian osakepohjaisiin kannustinohjelmiin eivätkä saa optio-oikeuksia, tulosperusteisia osakepalkkioita, ehdollisia osakepalkkioita tai muitakaan osakeperusteisia tai muutoin muuttuvia palkkioita hallituksen jäsenenä toimimisesta.

Kuvaus hallituksen palkkioista on yllä kohdassa Hallitus.

Toimitusjohtaja saa osakeperusteisia palkkioita ensisijaisesti tulosperusteisten osakepalkkioiden muodossa. Optio-oikeuksia ei enää myönnetä, ja ehdollisia osakepalkkioita myönnetään ainoastaan erikoistilanteissa. Kuvaus työntekijöille ja johdolle suunnatuista osakepohjaisista kannustinjärjestelmistä on kohdassa Osakepohjaiset palkkiot.

Hallituksen jäsenten osakeomistus

Hallituksemme jäsenten hallussa oli 31.12.2015 yhteensä 1 414 445 Nokian osaketta ja ADS-todistusta, jotka edustivat 0,04 %:a liikkeeseen lasketuista osakkeistamme ja kokonaisäänimäärästä, lukuun ottamatta Nokian hallussa olevia omia osakkeita.

Seuraavassa taulukossa on esitetty hallituksen jäsenten osake- ja ADS-omistus 31.12.2015.

Nimi ⁽¹⁾	Osakkeet ⁽¹⁾	ADS-todistukset ⁽¹⁾
Risto Siilasmaa	992 334	–
Vivek Badrinath	19 255	–
Bruce Brown	–	74 847
Elizabeth Doherty	30 754	–
Simon Jiang	8 666	–
Jouko Karvinen	72 723	–
Elizabeth Nelson	–	87 308
Kari Stadigh	128 558	–

(1) Hallituspalkkioina saatujen osakkeiden ja ADS-todistusten lisäksi luvuissa ovat mukana myös muulla tavoin hankitut osakkeet ja ADS-todistukset. Optio-oikeudet tai muut sovellettavien SEC-sääntöjen perusteella omistetuiksi katsotut osakepalkkiot eivät ole mukana luvuissa. Hallituksen jäsenyydestä palkkiona saadut osakkeet ja ADS-todistukset on eritelty konsernitilinpäätöksen liitetiedossa 34, Lähipiiriin liittyvät tapahtumat, joka sisältyy tähän vuosikertomukseen.

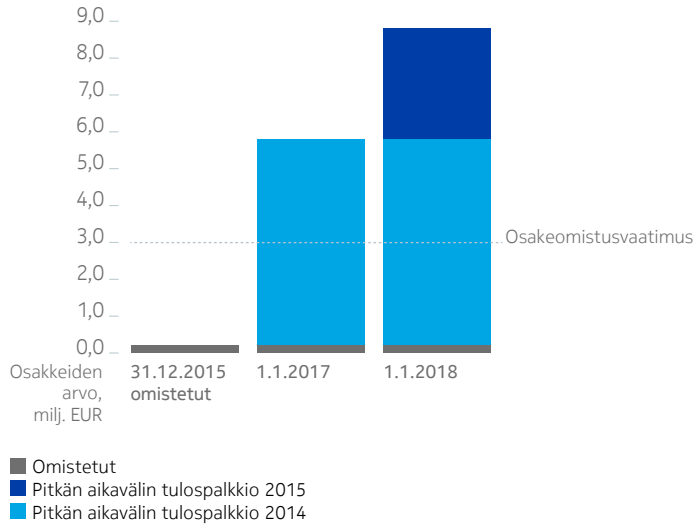
Toimitusjohtajan ja Nokian johtokunnan jäsenten osakeomistus

Seuraavassa taulukossa on esitetty toimitusjohtajan ja yhteenlaskettuna toimessa olevien johtokunnan jäsenten osakeomistus 31.12.2015. Johtokunnan kaikkien jäsenten, mukaan lukien Rajeev Suri, osakeomistus oli noin 0,01 % Nokian ulkona olevista osakkeista 31.12.2015. Toimitusjohtajan ja johtokunnan osakeomistukseen liittyviä vaatimuksia on käsitelty kohdassa Muuttuvat palkkiot.

	Osakkeet
Rajeev Suri	29 722
Muut Nokian johtokunnan jäsenet yhteensä	200 055

Surin omistamien 29 722 osakkeen lisäksi hänellä on tulevia osakepalkkioita, jotka odotettavasti maksetaan lähivuosina. Vuoden 2014 osakepalkkio-ohjelman suoritusaste on nyt tiedossa, ja 125,72 % tavoitepalkkiosta annetaan 1.1.2017. Alla olevassa kaavioissa näkyy 31.12.2015 arvoltaan 6,60 euron osakkeiden odotettu arvo verrattuna Surille asetettuun osakeomistusvaatimukseen. Vuoden 2015 osakepalkkio-ohjelmassa mahdollisesti maksettavat osakepalkkiot arvostetaan tavoitetason suorituksen perusteella siihen asti, kunnes ohjelman lopullinen suoritusaste tiedetään. Ottaen huomioon pitkän aikavälin palkkio-ohjelmien ehdot ja verovelvollisuuksien täyttämiseksi mahdollisesti myydyt osakkeet, arvioimme Surin täyttävän osakeomistusta koskevat vaatimukset seuraavien 12 kuukauden aikana.

Nokian toimitusjohtajan osakeomistusvaatimus ja osakepalkkiot

- Arvo 6,60 euroa osakkeelta 31.12.2015.
- Ennusteissa ei oteta huomioon osakkeiden mahdollista myyntiä niihin liittyvien verovelvoitteiden täyttämiseksi.
- Ottaen huomioon verovelvoitteiden täyttämiseksi tehtävät myynnit, toimitusjohtajan odotetaan täyttävän Nokian osakeomistusta koskevat vaatimukset, kun vuoden 2014 lyhyen aikavälin osakepalkkiot tulevat maksuun olettaen, että tavoitetaso saavutetaan tai ylitetään.

Maksamattomat johtokunnan jäsenten osakepalkkiot 31.12.2015

Alla olevassa taulukossa esitetään toimitusjohtajan ja Nokian johtokunnan muiden jäsenten osakepohjaisiin palkkioihin perustuva potentiaalinen omistusosuus.

	Optio-oikeuksien perusteella saatavat osakkeet	Tulosperusteisten osakepalkkioiden perusteella saatavat osakepalkkiot, kynnysmäärä ⁽⁴⁾	Tulosperusteisten osakepalkkioiden perusteella saatavat osakepalkkiot, maksimimäärä	Ehdollisten osakepalkkioiden perusteella saatavat osakkeet
Johtokunnan jäsenten maksamattomat osakepalkkiot ja osakepohjaiset kannustimet ⁽¹⁾	565 000	1 108 462	4 433 846	206 164
Prosenttiosuus liikkeeseenlasketuista osakkeista ⁽²⁾	0,01 %	0,03 %	0,11 %	0,01 %
Prosenttiosuus liikkeeseenlasketuista osakepohjaisista kannustimista (per kannustinlaji) ⁽³⁾	15,52 %	9,67 %	9,67 %	9,80 %

- Sisältää neljä vuoden 2015 lopussa toimessa ollutta johtokunnan jäsentä.
- Prosenttiosuudet on laskettu suhteessa Nokian liikkeeseen laskemien osakkeiden määrään ja kokonaisäänimäärään 31.12.2015, lukuun ottamatta Nokian hallussa olevia omia osakkeita. Kukaan johtokunnan jäsenistä ei omista yli 1 %:a osakkeista.
- Prosenttiosuudet on laskettu suhteessa osakepohjaisten kannustimien kokonaismäärään kannustinlajeittain.
- Vuosien 2014 ja 2015 tulosperusteisten osakeohjelmien perusteella annettavien osakkeiden maksimimäärä on nelinkertainen tulosperusteisten osakepalkkioiden kynnysmäärään nähden. Tulosperusteisen osakeohjelman 2014 ansaintajako päättyi 31.12.2015, ja suoritusavoitteet liikevaihto ja osakekohtainen tulos saavutettiin, joten osakeohjelman perusteella tehdään osakesuorituksia vuonna 2017.

Nokian sisäpiiriohje

Nokian hallitus on hyväksynyt sisäpiiriohjeen koskien kaupankäyntiä Nokian osakkeilla. Sisäpiiriohjeen mukaan Nokian hallituksen ja johtokunnan jäsenten osakeomistus Nokiassa katsotaan olevan julkista. Nokian sisäpiiriläisiin (kuten määritelty sisäpiiriohjeessa) sovelletaan kaupankäyntirajoituksia ja -sääntöjä, mukaan lukien kielto käydä kauppaa Nokian arvopapereilla Nokian osavuositarkastuksen ja Nokian tilinpäätöstiedotteen julkistamista edeltävän 30 kalenteripäivän ”suljetun ikkunan” ajanjaksona, mukaan lukien julkistamispäivät. Lisäksi Nokia voi asettaa tarvittaessa hankekohtaisia kaupankäyntirajoituksia. Päivitämme sisäpiiriohjetamme ajoittain, ja tarjoamme sisäpiiriohjetta koskevaa koulutusta. Nokian sisäpiiriohje on Nasdaq Helsingin sisäpiiriohjeen vaatimusten mukainen, ja siinä on myös tätä pidemmälle meneviä sääntöjä.

Muut lähipiiriin liittyvät tapahtumat

Edellä kuvattujen palkkioiden lisäksi viimeisen kolmen vuoden aikana ei ole tehty olennaisia liiketoimia, jossa olisi osapuolena hallituksen jäsen, johtaja tai 5 % osakkeista omistava osakkeenomistaja tai edellä mainitun sukulainen tai puoliso. Kenelläkään hallituksen jäsenellä, johtajalla tai 5 % osakkeista omistavalla osakkeenomistajalla ei ole merkittäviä maksamattomia velkoja Nokialle.

Olennaisia liiketoimia ei ole yhtiöiden kanssa, joilla on Nokiaan määräysvalta, joihin Nokialla on määräysvalta tai joihin Nokialla tai sen osakkuusyrityksillä on yhteinen määräysvalta. Lisätietoa löytyy tähän vuosikertomukseen sisältyvän konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 34, Lähipiiriin liittyvät tapahtumat.

Maksamattomat toimitusjohtajan tulosperusteiset osakepalkkiot

Seuraavassa taulukossa esitetään tiedot toimitusjohtajan tulosperusteisista osakepalkkioista 31.12.2015. Nämä osakepalkkiot on myönnetty vuosien 2014 ja 2015 tulosperusteisten osakepalkkio-ohjelmien perusteella. Vuoden 2014 osakepalkkio-ohjelman ansaintajako päättyi 1.1.2017, ja siinä odotetaan 125,72 %:n tavoitepalkkiota. Lisätietoa tulosperusteisista osakepalkkioistamme löytyy tähän vuosikertomukseen sisältyvästä konsernitilinpäätöksen liitetiedosta 25, Osakeperusteiset maksut.

Tulosperusteiset osakepalkkiot:

	Kynnysmäärä	Enimmäismäärä ⁽¹⁾
Toimitusjohtajan maksamattomat osakepalkkiot	538 520	2 154 078

- Vuosien 2014 ja 2015 tulosperusteisten osakeohjelmien perusteella annettavien osakkeiden maksimimäärä on nelinkertainen tulosperusteisten osakepalkkioiden kynnysmäärään nähden. Tulosperusteisen osakeohjelman 2014 ansaintajako päättyi 31.12.2015, ja suoritusavoitteet, liikevaihto ja osakekohtainen tulos, saavutettiin, joten osakeohjelman perusteella tehdään osakesuorituksia vuonna 2017.

Muut osakepohjaiset palkkiot

Lisäksi Surilla on optioita Nokia Networksin osakepalkkio-ohjelmassa, jota on kuvattu edellä kohdassa Pitkän aikavälin osakepalkkiot.

150-vuotisjuhla-
vuotemme oli meille
jälleen muutoksen vuosi

Sisällys

Nokian historia	104
Nokian yhtiöjärjestys	106
Keskeiset tunnusluvut	108
Osakkeet ja osakkeenomistajat	110
Infrastruktuurilaitteiden ja -tuotteiden tuotanto	117
Tunnuslukujen laskentakaavat	118

Tietoa Nokiasta

Nokian historia

Pitkää historiaamme leimaavat muutokset, innovaatiot sekä sopeutuminen markkinoissa ja teknologioissa tapahtuneisiin muutoksiin. Tarinamme alkoi vuonna 1865 vaatimattomasta puuhioketehtaasta, jonka jälkeen olemme harjoittaneet liiketoimintaa useilla eri toimialoilla. Olemme toimineet muun muassa kaapeleiden, paperituotteiden, kumisaappaiden, kuluttaja- ja teollisuuselektronikan, muovin, kemikaalien ja tietoliikenneinfrastruktuurin parissa. 1990-luvun puolivälistä vuoteen 2014 asti meidät tunnettiin parhaiten matkapuhelimistamme, jotka löysivät tiensä maailman joka kolkkaan. Huhtikuussa 2014 historiassamme aloitettiin uusi luku myydessämme Devices and Services -liiketoimintamme. Uudistuimme jälleen kerran, muutimme kurssia ja ilmoitimme keskittyvämmme strategiassamme niin kutsuttuun ohjelmoitavaan maailmaan, jossa miljardit laitteet ja sensorit ovat yhteydessä toisiinsa ja internetiin.

Vuonna 2015 juhlimme 150-vuotista historiaamme, ja myös viime vuosi merkitsi meille perusteellista muutosta: otimme suuren askeleen eteenpäin yhtiönä, joka ohjaa yhdistettävyyden ja digitalisaation vallankumousta ohjelmoitavassa maailmassa.

150 vuotta uudistumista

Sääntely- ja teknologiauudistuksilla on ollut suuri merkitys menestyksellemme. Euroopan televiestintämarkkinoiden sääntelyn purkaminen lisäsi kilpailua ja vahvisti kuluttajakysyntää. Vuonna 1982 toimitimme Euroopan ensimmäisen täysin digitaalisen puhelinkeskukseen ja esittelimme samana vuonna maailman ensimmäisen autopuhelimen analogiselle NMT-standardille. Korkealaatuiset äänipuhelut mahdollistava, entistä tehokkaammin taajuuksia hyödyntävä ja paremman kapasiteetin tarjoava GSM-standardi teki läpimurron, kun se valittiin digitaalisen matkapuhelinteknologian eurooppalaiseksi standardiksi vuonna 1987. Ensimmäinen GSM-puhelu soitettiin Nokia-laitteella Nokian Radiolinjalle rakentamassa verkossa 1.7.1991. Samana vuonna meidät valittiin GSM-verkkojen toimittajaksi muidenkin Euroopan maiden operaattoreille.

1990-luvun alussa teimme strategisen päätöksen keskittyä televiestintälaitteisiin, ja tavoitteenamme oli saavuttaa johtoasema kaikilla maailman merkittävillä markkina-alueilla. Perusteellisuus- ja muut toiminnot, mukaan lukien paperi-, tietokone-, kumi-, jalkine-, kemikaali-, ydinvoima-, kaapeli-, alumiini- ja televisioitoiminnot, myytiin pois vähitellen vuosina 1989–1996. Vuoteen 1998 mennessä olimme maailman johtava matkapuhelinvalmistaja, ja pidimme tämän johtoasemamme yli 10 vuoden ajan.

Sijoitettuumme karttaosaamiseen jo vuosien ajan ostimme karttaohjelmistojen asiantuntijayhtiön Gate5:n vuonna 2006 ja yhdysvaltalaisen, digitaalisia karttoja ja navigointiohjelmistoja valmistavan NAVTEQin vuonna 2008. Tarjosimme alan johtavia kartta- ja sijaintipalveluita vuonna 2012 lanseeraamamme HERE-brändin alla. HERE-liiketoiminta myytiin saksalaiselle autoteollisuuden yhteenliittymälle joulukuussa 2015.

Vuonna 2007 yhdistimme verkkoinfrastruktuuri-toimintomme Siemensin kanssa, ja näin sai alkunsa yhteisyritys Nokia Siemens Networks eli NSN. NSN:stä kehittyi maailman johtava tietoliikenneverkkojen ja niihin liittyvien palveluiden tarjoaja, joka keskittyi innovatiivisiin langattoman laajakaistan teknologioihin ja palveluihin.

Vuonna 2011 yhdistimme voimamme Microsoftin kanssa vahvistaaksemme asemaamme erittäin kilpailulla älypuhelinmarkkinalla. Otimme käyttöön Windows Phone -käyttöjärjestelmän älypuhelimissamme, ja strategisen yhteistyön tavoitteena oli luoda kilpaileva vaihtoehto iOS- ja Android-ekosysteemeille. Vuonna 2011 teimme toimintoihimme ja yrityskulttuuriimme lukuisia muutoksia, jotka seuraavan parin vuoden kuluessa auttoivat meitä kehittämään tuotteita entistä nopeammin, tekemään laadukkaampia tuotteita ja vastaamaan paremmin markkinakysyntään.

Vuonna 2013 aloitimme jälleen uuden vaiheen historiassamme kahden käänteentekeväen yritysjärjestelyn myötä. Ensimmäinen näistä oli Siemensin osuuden osto NSN:stä, jonka mittava uudelleenjärjestelyohjelma ja perusteellinen muutos olivat lähestymässä loppuaan. Toisessa yritysjärjestelyssä ilmoitimme myyvämmme D&S-liiketoimintamme. Nokian ja Microsoftin välisestä yritysjärjestelystä kerrottiin ensimmäisen kerran 3.9.2013, ja järjestely saatiin päätökseen 25.4.2014., minkä jälkeen pääkonttorimme muutti Espoon Karaportin kampukselle.

Kerroimme huhtikuussa 2015 Alcatel Lucentin hankinnasta, jonka toteutuminen tammikuussa 2016 nosti meidät johtoasemaan useissa teknologia-ryhmissä, kuten LTE-teknologiassa sekä kiinteissä ja optisissa verkoissa.

Lisäksi myimme vuonna 2015 kartta- ja sijaintipalveluja tarjoavan HERE-liiketoimintamme saksalaiselle autoteollisuuden yhteenliittymälle. Myös tämä on osoitus siitä, että haluamme keskittyä suurimpiin mahdollisuuksiin parantaa verkkoyhteyksiä ja niiden hyödyntämistä sekä vaikuttaa myönteisesti ihmisten päivittäiseen elämään.

Nopeasti kehittyvä teknologian maailma luo puitteet visiollemme ja strategiallemme. Alcatel Lucentin hankinnan jälkeen innovointikykyimme, portofoliomme ja maailmanlaajuisen ulottuvuutemme avulla johdamme yhä yhdistyneemmän maailman ytimessä olevien teknologioiden kehitystä ja käyttöä. Hyödynnämme kattavan ja yhtenäisen verkkoinfrastruktuurin, ohjelmistot, palvelut ja kehittyneet teknologiat käsittävää portfoliotamme auttaaksemme asiakkaitamme–teleoperaattoreita, viranomaisia, yrityksiä ja internetin palveluntarjoajia–vastaamaan murroksessa olevan toimialamme haasteisiin ja tarttumaan sen tarjoamiin uusiin mahdollisuuksiin. Näiden vahvuuksien pohjalta olemme valmiit seuraavaan lukuun 150-vuotisessa historiassamme.

Networks-liiketoimintamme on jaettu neljään liiketoimintaryhmään: Mobile Networks, Fixed Networks, Applications & Analytics ja IP/Optical Networks. Nämä liiketoimintaryhmät kokoavat yhteen syvällisen osaamisen ja johtajuuden verkkoteknologioiden keskeisillä osa-alueilla–älykkäissä tuotteissa ja innovatiivisissa palveluissa mobiili-, lanka- ja IP-verkoissa ja monessa muussa. Networks-liiketoiminnan organisaatioon kuuluu lisäksi kaksi olennaista osaa, jotka tukevat neljää liiketoimintaryhmää: Services ja Bell Labs.

Nokia Technologiesien patenttiliiketoiminnalla on yksi toimialan laajimmista ja vahvimista IP-salkuista. Se sisältää noin 9 900 patenttiperhettä, joissa on noin 30 000 patenttia ja patenttihakemusta.

Bell Labs täydentää Nokia Technologiesin innovaatiokapasiteettiä keskittyen etsimään ratkaisuja tieto- ja viestintäteknologian ongelmiin, jotka vaativat 10-kertaista parannusta verkon keskeisissä ominaisuuksissa. Tämä muuttaa perusteellisesti tapaamme viestiä tulevaisuudessa ja auttaa meitä hahmottamaan jo nyt, miltä maailma näyttää kymmenen vuoden kuluttua.

Bell Labs toteuttaa Future X ohjelmassaan 13 eri teknologiaratkaisuun keskittyvää hanketta, joista jokaisessa pyritään varmistamaan, että tulevaisuuden verkot ovat erittäin suorituskykyisiä, kustannuksiltaan edullisia, tehokkaita, räätälöityjä ja jatkuvasti toimintakykyisiä.

Siemensin osuuden osto NSN:stä

Julkistimme ensimmäisen vuonna 2013 toteutusta kahdesta yritysjärjestelystä 1.7.2013. Tuolloin yhtiö ilmoitti sopineensa Siemensin kanssa, että Nokia ostaisi Siemensin 50 %:n osuuden Nokian ja Siemensin yhteisyrityksestä Nokia Siemens Networksista Siemens AG:n, Siemens International Holding B.V:n, Nokia Finance International B.V:n ja Nokia Oyj:n välillä 1.7.2013 solmitun osakkeidenostosopimuksen mukaisesti. Siemensin osuuden kauppahinta oli 1,7 miljardia euroa, ja kauppa saatiin päätökseen 7.8.2013. Yritysjärjestelyn myötä NSN:stä tuli Nokian kokonaan omistama tytäryhtiö.

D&S-liiketoiminnan Myynti Microsoftille

Ilmoitimme 3.9.2013 allekirjoittaneemme sopimuksen järjestelystä, jossa Nokia myisi Microsoftille olennaisilta osin koko Devices & Services -liiketoimintansa, mukaan lukien Mobile Phones- ja Smart Phones -yksiköt, toimialan johtavan design-tiimin, toiminnot, joihin kuuluivat Nokian Devices & Services -liiketoiminnan tehtaat, Devices & Services liiketoimintaan kuuluvat myynti- ja markkinointitoiminnot ja liiketoimintaa tukevat muut toiminnot. Osana järjestelyä Nokia teki myös Microsoftin kanssa 10-vuotisen ei-eksklusiivisen sopimuksen järjestelyn toteutumishetkellä Nokian omistamien patenttien ja patenttihakemuksen lisensoinnista. Kokonaiskauppahinta oli 5,44 miljardia euroa, josta 3,79 miljardia euroa liittyi Devices & Services -liiketoiminnan olennaisten osien myyntiin ja 1,65 miljardia euroa molemminpuoliseen 10-vuotiseen patenttien lisensointisopimukseen ja sen jatkomahdollisuuteen. Devices & Services -liiketoiminnan resursseista Nokian aiempi CTO (Chief Technology Office) -yksikkö ja Nokian patenttisalkku säilyivät Nokian omistuksessa ja kuuluvat tällä hetkellä Nokia Technologies -liiketoimintaan.

Yritysjärjestelyn jälkeen omistamme edelleen Nokia-brändin. Yritysjärjestelyn sopimusehtojen mukaisesti Microsoftilla ja Nokialla on 10 vuoden pituinen lisenssisopimus, jonka mukaan Microsoft käyttää Nokia-brändiä tietyissä matkapuhelinlaitteissa. Lisäksi Nokia ei voi lisensoida Nokia-brändiä matkaviestinteollisuudessa 30 kuukauteen eikä käyttää Nokia-brändiä omissa matkaviestimissään ennen 31.12.2015.

Yritysjärjestely saatettiin päätökseen 25.4.2014, minkä jälkeen pääkonttorimme muutti Espoon Karaporttiin.

HERE-liiketoiminnan Myynti

Kartta- sekä sijaintipalveluita tarjoava HERE-yksikkö, joka oli ollut osa Nokiaa vuodesta 2006 alkaen, oli olennainen osa liiketoimintaamme. Alcatel Lucent -transaktion suunnittelun yhteydessä vuonna 2015 aloitettiin HERE-liiketoiminnan strategisten vaihtoehtojen arviointi, jonka lopputuloksena HERE myytiin saksalaiselle autonvalmistajien yhteenliittymälle 2,8 miljardin euron velattomalla yritysarvolla.

Myynti julkistettiin 3.8.2015 ja saatiin päätökseen 4.12.2015.

Alcatel Lucentin ostaminen

Kerroimme 15.4.2015 aikomuksestamme yhdistyä Alcatel Lucentin kanssa 15,6 miljardin euron arvoisella osakevaihdolla täysi laimennusvaikutus huomioiden luodakseen innovaatiojohtajan uuden sukupolven teknologioissa ja palveluissa. Osakevaihdon vaihtosuhteeksi sovittiin 0,55 uutta Nokian osaketta jokaista Alcatel Lucentin osaketta kohti.

Ilmoitimme 5.1.2016 saavuttaneemme määräysvallan Alcatel Lucentissa onnistuneen julkisen osakevaihtotarjouksen myötä; saimme omistukseemme lähes 80 % Alcatel Lucentin liikkeeseen laskemista osakkeista. Nokian osakkeenomistajat äänestivät vuoden 2015 lopussa selvästi Alcatel Lucentin ostamisen hyväksymisen puolesta. Järjestely saatiin päätökseen 7.1.2016.

Yhdistyminen Alcatel Lucentin kanssa avaa meille valtavat mahdollisuudet.

Kohdemarkkinamme-mobiiliverkot, lankaverkot, runkoverkot ja IP-reititys sekä analytiikka-kasvoivat noin 141 miljardiin euroon, joten ne ovat lähes 50 % suuremmat kuin hitaammin kasvaneet kohdemarkkinamme ennen Alcatel Lucentin ostamista.

Alcatel Lucent tarjoaa meille mahdollisuuksia laajemman tuotevalikoiman ristiin- ja ylösmyyntiin sekä maailmanlaajuisen myyntikanavamme parempaan hyödyntämiseen. Maantieteellisesti katsottuna asemamme vahvistuu monilla alueilla. Pohjois-Amerikassa meistä tuli markkinajohtaja, Kiinassa olemme suurin toimittaja, jonka pääkonttori on Kiinan ulkopuolella, ja Euroopassa, Latinalaisessa Amerikassa, Lähi-idässä ja Afrikassa kokomme suunnilleen kaksinkertaistui.

Yhdistyminen toi meille yli 40 000 tutkijaa ja insinööriä, jotka keskittyvät yhdistyneen maailman tulevaisuutta muovaavien teknologioiden kehittämiseen ja käyttöönottoon: 5G, pilvipohjaiset verkot, IP-reititys, valokuituyhteydet ja data-analytiikka. T&K-toimintamme, jonka menot vuonna 2015 olivat yhteensä 4,5 miljardia euroa, tukee myös Bell Labsin lyhyen ja pitkän aikavälin tieteellistä tutkimusta-tämä luo meille vahvan pohjan kilpailijoiden ohittamiseen.

Nokian yhtiöjärjestys

Y-tunnus

Nokia on Suomen lakien mukaisesti perustettu yhtiö, jonka Y-tunnus on 0112038-9. Nykyisen yhtiöjärjestyksen mukaisesti yhtiön toimialana on kehittää, valmistaa, markkinoida ja myydä tuotteita, ohjelmistoja ja palveluja monilla kuluttaja- ja yritysmarkkinoilla. Nämä tuotteet, ohjelmistot ja palvelut liittyvät muun muassa teleoperaattoreiden ja muiden yhtiöiden verkkoinfrastruktuuriin, esineiden internetiin, ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin, multimediaan, big dataan ja analytiikkaan, mobiililaitteisiin, puettaviin laitteisiin ja muuhun elektroniikkaan. Lisäksi yhtiö voi luoda, hankkia ja lisensoida aineetonta omaisuutta ja ohjelmistoja sekä harjoittaa muuta teollista toimintaa ja liiketoimintaa. Yhtiö voi myös harjoittaa arvopaperikauppaa ja muuta sijoitustoimintaa. Yhtiö voi harjoittaa liiketoimintaansa suoraan tai tytäryhtiöiden, osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten kautta.

Hallituksen jäsenten äänivaltaisuus

Suomen lain mukaisesti hallituksen päätökset tehdään enemmistöpäätöksinä. Hallituksen jäsenet eivät saa osallistua heidän ja yhtiön tai kolmannen osapuolen välisen sopimuksen käsittelyyn tai muiden sellaisten asioiden käsittelyyn, joista voi olla heille merkittävää hyötyä ja jotka voivat olla yhtiön edun vastaisia. Suomen laki ei aseta ikärajoja hallituksen jäsenille, eikä Suomen laissa vaadita, että hallituksen jäsenen tulisi omistaa tietty vähimmäismäärä yhtiön osakkeita. Nokian hallitus on kuitenkin määrittänyt hallituksen jäsenten ohjeelliseksi eläkkeellesiirtymiseksi 70 vuotta, eikä nimitysvaliokunta ilman erityistä syytä esitä 70 vuotta täyttäneen henkilön uudelleenalintaa hallituksen jäseneksi. Lisäksi yhtiön nykyisen käytännön mukaisesti hallituksen jäsenille vuosittain maksettavista palkkioista noin 40 % maksetaan markkinoilta hankittavina Nokian osakkeina, ja hallituksen jäsenten tulee säilyttää omistuksessaan kolmen ensimmäisen palvelusvuotensa aikana hankitut osakkeet hallitusjäsenyyden päättymiseen saakka (lukuun ottamatta osakkeita, joilla katetaan osakkeiden hankinnasta aiheutuvat kulut, mukaan lukien verot).

Osakkeenomistajien oikeudet, etuoikeudet ja rajoitukset

Jokainen osake oikeuttaa osakkeenomistajan yhteen ääneen yhtiökokouksissa. Suomen lain mukaan varsinainen yhtiökokous tulee pitää viimeistään kuuden kuukauden kuluttua edellisen tilikauden päättymisestä. Hallituksen on kutsuttava ylimääräinen yhtiökokous koolle katsoessaan tämän tarpeelliseksi tai jos tilintarkastaja tai osakkeenomistajat, jotka edustavat yhdessä vähintään yhtä kymmenesosaa kaikista ulkona olevista osakkeista, sitä vaativat. Yhtiöjärjestyksemme mukaisesti hallituksen jäsenet valitaan vähintään kerran vuodessa toimikaudeksi, joka kestää seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti.

Suomen lain mukaan osakkeenomistajat voivat osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan henkilökohtaisesti tai valtuuttamansa asiamiehen välityksellä. Suomessa yhtiöt eivät tavallisesti jaa osakkeenomistajilleen valtakirjalomakkeita, joten Nokiakkaan ei tee niin. ADS-osaketalletustodistusten hallintarekisteriin merkityt omistajat ja tosiasialliset edunsaajat saavat kuitenkin valtakirjalomakkeet talletusyhteisöltä (Depositary).

Yhtiökokoukseen voi osallistua ja siellä voi äänioikeuttaan käyttää osakkeenomistaja, joka on rekisteröitynä osakkeenomistajaksi Suomen lain mukaisesti ylläpidettävään osakasluetteloon viimeistään yhtiökokouskutsussa ilmoitettavana päivänä. Jos ADS-osaketalletustodistusten hallintarekisteriin merkitty omistaja tai tosiasiallinen edunsaaja haluaa käyttää varsinaisessa yhtiökokouksessa äänioikeuttaan, hänen tulee rekisteröityä tilapäisesti osakasluetteloon omalla nimellään.

Täsmäytyspäivä on kahdeksan arkipäivää ennen yhtiökokousta. ADS-osaketalletustodistusten omistaja voidaan rekisteröidä tilapäisesti yhtiön osakasluetteloon yhtiökokousta varten, mikäli hän toimittaa talletusyhteisölle henkilökohtaisesti tai välittäjänsä tai omaisuuden säilyttäjänsä kautta määräaikaan mennessä talletusyhteisöltä saamiensa ohjeiden mukaisen valtakirjan, jossa on seuraavat tiedot: ADS-todistusten omistajan nimi, osoite ja henkilötunnus, äänioikeuden antavien osakkeiden määrä sekä äänestysohjeet. Yhtiökokouksen osakasluettelo täsmäytyspäivän tilanteen mukaan on julkista tietoa kyseisen kokouksen päättymiseen asti. Muut hallintarekisteriin merkityt osakkeenomistajat voivat osallistua yhtiökokoukseen ja käyttää siellä äänioikeuttaan ohjeistamalla välittäjänsä tai muuta omaisuuden säilyttäjä rekisteröimään osakkeet tilapäisesti yhtiön osakasluetteloon ja antamalla äänestysohjeet välittäjältä tai omaisuuden säilyttäjäältä saamassaan ilmoituksessa kuvatulla tavalla.

Täyttämällä ja palauttamalla talletusyhteisöltä saamansa valtakirjan ADS-osaketalletustodistusten omistaja valtuuttaa myös talletusyhteisön ilmoittamaan meille, yhtiöjärjestyksemme edellyttämällä tavalla, omistajan aikomuksesta osallistua yhtiökokoukseen.

Jokainen osakkeemme antaa yhtäläisen oikeuden jaettaessa yhtiön varoja. Lisätietoja osakkeisiin liittyvistä osakeoikeuksista on kohdassa Osakkeet ja osakkeenomistajat. Oikeus osinkoon vanhenee kolmen vuoden jälkeen, jos osinkoa ei ole tuona aikana nostettu. Nostamattomat osingot jäävät Nokialle.

Suomen lain mukaan yhtiön osakkeiden tuottamat oikeudet perustuvat osakeyhtiölakiin ja yhtiöjärjestykseen. Suomen laki tai yhtiöjärjestyksemme ei aseta rajoituksia Nokian osakkeiden omistukselle, kuten ulkomaisten osakkeenomistajien oikeudelle omistaa osakkeita tai käyttää niihin perustuvia äänioikeuksia. Yhtiöjärjestyksen muuttamisesta päättää yhtiökokous vähintään kahden kolmasosan enemmistöllä annetuista äänistä ja yhtiökokouksessa edustettuina olevista osakkeista.

Osakeomistusta tai äänivaltaa koskeva ilmoitusvelvollisuus

1.1.2013 voimaan tulleen arvopaperimarkkinalain mukaan osakeomistajan on ilmoitettava omistus- ja ääniosuutensa kohdeyhtiölle ja Finanssivalvonnalle, kun osuus saavuttaa tai ylittää taikka vähenee alle 5, 10, 15, 20, 25, 30, 50 tai 90 % kohdeyhtiön kaikkien osakkeiden kokonaismäärästä tai äänimäärästä. "Omistus" tarkoittaa osakeomistajan ja tämän kanssa yksissä tuumin toimivien henkilöiden osakeomistuksia ja äänimäärää arvopaperimarkkinalain mukaisesti laskettuna. Ilmoitus on annettava myös, kun osakeomistaja on osapuolena sopimuksessa tai muussa järjestelyssä, joka toteutuessaan johtaisi näiden rajojen saavuttamiseen, ylittymiseen taikka osuuden vähenemiseen ilmoitusrajan alle. Yhtiön tulee julkistaa saamansa ilmoitukset pörssitiedotteena viipymättä.

Lunastusvelvollisuus

Yhtiöjärjestyksemme mukaan osakeomistaja, jonka osuus yhtiön kaikista osakkeista saavuttaa tai ylittää kolmasosan tai puolet, on velvollinen lunastamaan muiden osakeomistajien vaatimuksesta heidän osakkeensa aikaisempien kaupankäyntikurssien painotettuun keskikurssiin. Osakeomistajalla, johon tällainen lunastusvelvollisuus kohdistuu, on myös velvollisuus lunastaa kaikki yhtiön liikkeeseen laskemat merkintä- ja optio-oikeudet sekä vaihtovelkakirjat, jos niiden omistaja näin vaatii. Yhtiöjärjestyksen mukaan osakkeiden lunastushinta on korkeampi seuraavista (a) osakkeen kaupankäyntikurssien painotettu keskikurssi viimeisen kymmenen (10) pörssipäivän aikana Helsingin pörssissä ennen sitä päivää, jolloin yhtiö sai lunastusvelvolliselta osakeomistajalta ilmoituksen edellä tarkoitetun omistusrajan saavuttamisesta tai ylittymisestä tai, sanotun ilmoituksen puuttuessa tai jäädessä määräajassa saapumatta, yhtiön hallitus sai siitä muutoin tiedon; tai (b) osakkeiden lukumäärällä painotettu keskihinta, jonka lunastusvelvollinen osakeomistaja on maksanut hankkimistaan tai muutoin saamistaan osakkeista viimeisten 12 kuukauden aikana ennen edellä kohdassa (a) tarkoitettua päivää.

Arvopaperimarkkinalain mukaisesti osakeomistajan, jonka ääniosuus kasvaa yli 30 %:iin tai yli 50 %:iin kohdeyhtiön osakkeiden äänimäärästä sen jälkeen, kun kohdeyhtiön osake on otettu kaupankäynnin kohteeksi säännellylle markkinalle, on tehtävä kuukauden kuluessa julkinen ostotarjous kaikista muista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista osakkeista ja niihin oikeuttavista kohdeyhtiön liikkeeseen laskemista arvopapereista, kuten merkintä- ja optio-oikeuksista tai vaihtovelkakirjoista. Tarjousvastikkeena pakollisessa ostotarjouksessa on maksettava käypä hinta. Käypää hintaa määritettäessä lähtökohtana pidetään korkeinta tarjousvelvollisen tai tämän kanssa yksissä tuumin toimivien henkilöiden tarjousvelvollisuuden syntymistä edeltävän kuuden kuukauden aikana tarjouksen kohteena olevista arvopapereista maksamaa hintaa. Tästä hinnasta voidaan poiketa erityisestä syystä. Jos tarjousvelvollinen tai tämän kanssa yksissä tuumin toimiva henkilö ei ole tarjousvelvollisuuden syntymistä edeltävän kuuden kuukauden aikana hankkinut tarjouksen kohteena olevia arvopapereita, käyvän hinnan määrittämisen lähtökohtana pidetään tarjousvelvollisuuden syntymistä edeltävän kolmen kuukauden aikana säännellyn markkinan kaupankäynnissä tarjouksen kohteena olevista arvopapereista maksettujen hintojen kaupankäyntimäärillä painotettua keskiarvoa. Tästä hinnasta voidaan poiketa erityisestä syystä.

Osakeyhtiölain mukaan osakeomistaja, jolla on enemmän kuin yhdeksän kymmenesosaa yhtiön kaikista osakkeista ja äänistä, on oikeutettu käyvää hinnasta lunastamaan muiden osakeomistajien osakkeet. Osakeomistajalla, jonka osakkeet voidaan lunastaa (vähemmistöosakeomistaja), on vastaavasti oikeus vaatia osakkeidensa lunastamista. Käypä hinta määritetään muun muassa viimeaikaisen osakekurssin perusteella. Osakeyhtiölain mukainen lunastusmenettely eroaa, ja lunastushinta voi erota, edellä esitetystä Suomen arvopaperimarkkinalain mukaisesta lunastusmenettelystä ja -hinnasta. Kun lunastusoikeus ja -velvollisuus on syntynyt arvopaperimarkkinalain mukaisessa pakollisessa tai vapaaehtoisessa julkisessa ostotarjouksessa ja lunastaja on tarjouksen perusteella saanut haltuunsa vähintään yhdeksän kymmenesosaa tarjouksen kohteena olleista osakkeista, käypänä hintana pidetään julkisessa ostotarjouksessa tarjottua hintaa, jollei muuhun ole erityistä syytä.

Merkintäetuoikeudet

Nykyisillä osakeomistajilla on osakeantien yhteydessä etuoikeus merkitä yhtiön uusia osakkeita osakeomistuksensa mukaisessa suhteessa. Osakeannissa voidaan yhtiökokouksen päätöksellä poiketa merkintäetuoikeudesta, jos sitä puoltavilla osakeomistajilla on vähintään kaksi kolmasosaa yhtiökokouksessa annetuista äänistä ja edustetuista osakkeista ja siihen on yhtiön kannalta painava taloudellinen syy.

Ulkomaalaisten yritysostojen seuranta koskevan lain (2012/172, muutoksineen) mukaisesti työ- ja elinkeinoministeriölle tulee toimittaa ilmoitus, mikäli ulkomainen ostaja hankkii suoraan tai epäsuorasti vähintään yhden kymmenesosan yhtiön kaikkien osakkeiden yhteenlasketusta äänimäärästä tai vastaavan tosiasialisen vaikutusvallan osakeyhtiössä. Työ- ja elinkeinoministeriön on vahvistettava yritysosto, jollei se voi vaarantaa erittäin tärkeää kansallista etua, jolloin ministeriö voi siirtää vahvistamista tai vahvistamatta jättämistä koskevan asian valtioneuvoston yleisistunnon käsiteltäväksi. Jos yritysoston kohteena on puolustusteollisuusyritys, ulkomaisen omistajan on haettava työ- ja elinkeinoministeriöltä etukäteen vahvistus yritysostolle. Yritysostolle ei tarvita vahvistusta, jos ulkomainen omistaja merkitsee seurannan kohteena olevan osakeyhtiön osakkeita osakepääoman korotuksen yhteydessä samassa suhteessa kuin hän entuudestaan omistaa yhtiön osakkeita. Vahvistusvaatimus ei myöskään koske Euroopan talousalueen tai vapaakauppaliittoon kuuluvien valtioiden asukkaita.

Keskeiset tunnusluvut

Tässä taulukossa esitetään yhteenveto Jatkuvien toimintojemme taloudellisista ja muista tunnusluvuista vuosilta 2015 ja 2014. Luvut perustuvat tässä vuosikertomuksessa esitettyyn konsernitilinpäätökseemme. Vuoden 2013 luvut perustuvat tilintarkastettuun konsernitilinpäätökseemme, joka ei ole mukana tässä vuosikertomuksessa. Taloudellisia tietoja 31.12.2015 ja 31.12.2014 päättyneiltä vuosilta sekä 31.12.2015 päättyneen kolmivuotiskauden vuosilta on luettava tilintarkastetun konsernitilinpäätöksemme kanssa, ja ne perustuvat kokonaisuudessaan siihen.

	2015	2014	2013
	(milj. EUR, paitsi prosentti- ja henkilöstötiedot)		
1.1.-31.12.			
Konsernin tuloslaskelmasta-Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto	12 499	11 762	11 795
Muutos %	6,3%	-0,3%	-17,5%
Liikevoitto	1 688	1 412	672
% liikevaihdosta	13,5%	12,0%	5,7%
Rahoitustuotot ja -kulut	-177	-401	-277
Voitto ennen veroja	1 540	999	399
Tuloverokulut/ -tuotot	-346	1 719	-271
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto	1 192	2 710	273
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus voitosta/tappiosta	2	8	-145
Jatkuvien toimintojen voitto	1 194	2 718	128
Osakekohtainen tulos (emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta)			
Laimentamaton osakekohtainen tulos, EUR	0,32	0,73	0,07
Laimennettu osakekohtainen tulos, EUR	0,31	0,67	0,07
Konsernitaseesta			
Aineettomat hyödykkeet	5 102	7 339	6 048
Raha- ja muut likvidit varat ⁽¹⁾	9 849	7 715	8 971
Muut lyhytaikaiset varat	5 975	6 009	4 825
Myytävänä olevat aineelliset hyödykkeet ja lopetettujen toimintojen varat	-	-	5 347
Vastaavaa yhteensä	20 926	21 063	25 191
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	10 503	8 611	6 468
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus	21	58	192
Korottomat velat ⁽²⁾	8 328	9 702	7 141
Korolliset velat ⁽³⁾	2 074	2 692	6 662
Lopetettujen toimintojen velat	-	-	4 728
Vastattavaa yhteensä	20 926	21 063	25 191
Muuta tietoa			
Tutkimus- ja kehityskulut	2 126	1 948	1 970
% liikevaihdosta	17,0%	16,6%	16,7%
Käyttöomaisuusinvestoinnit ⁽⁴⁾	278	254	174
% liikevaihdosta	2,2%	2,2%	1,5%
Palkat, eläkkeet ja muut henkilösivukulut	-3 738	-3 381	-3 635
Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	56 690	51 499	53 436
Olennot tunnusluvut			
Osakekohtainen osinko, EUR ⁽⁵⁾	0,26	0,14	0,37
Osingot ⁽⁶⁾	1 488	511	1 374
Sijoitetun pääoman tuotto, %	14,1%	11,2%	5,0%
Oman pääoman tuotto, %	12,5%	35,9%	3,8%
Omavaraisuusaste, %	59,0%	49,3%	28,1%
Nettovelkaantumisaste, %	-73,9%	-57,9%	-34,7%
Nettokassa	7 775	5 023	2 309
Vapaa kassavirta	193	964	-335

(1) Raha- ja muut likvidit varat sisältää Rahavarat, Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat ja Käypään arvoon tulosvaikuttaisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat.

(2) Sisältää Laskennalliset verovelat, Etuuspohjaiset eläkevelat, Myynnin jaksotukset ja muut pitkäaikaiset velat, Varaukset, Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat, Tuloverovelat, Ostovelat ja Siirtovelat, myynnin jaksotukset ja muut velat.

(3) Sisältää Pitkäaikaiset korolliset velat, Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista korollisista veloista ja Lyhytaikaiset velat.

(4) Sisältää Jatkuvien toimintojen aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ostot.

(5) 2015 osakekohtaisen osingon maksu edellyttää osakkeenomistajien hyväksyntää.

(6) Osinkona jaettava enimmäismäärä, joka on laskettu kaikkien osakkeiden lukumäärälle 31.3.2016, pois lukien konserniyhtiöiden hallussa olevat omat osakkeet. Osinko perustuu hallituksen ehdotukseen ja edellyttää osakkeenomistajien hyväksyntää varsinaisessa yhtiökokouksessa 16.6.2016. Aiempien vuosien luvut kuvaavat tosiasiallisesti maksettuja osinkoja.

Vaihtokurssitiedot

Liiketoimintaamme ja liiketoimintamme tulokseen vaikuttavat ajoittain vaihtokurssivaihtelut, erityisesti raportointivaluuttamme euron sekä muiden valuuttojen, kuten Yhdysvaltojen dollarin, Kiinan yuanin ja Japanin jenin vaihtokursseissa. Seuraavassa taulukossa esitetään tietoja vuosien 2011–2015 sekä 29.2.2016 päättyneen puolivuotiskauden kuukausien keskipäivän ostokursseista ilmaistuna Yhdysvaltain dollareina euroa kohden. Vuoden keskipurssi tarkoittaa vaihtokurssien keskiarvoa kunkin kuukauden viimeisenä päivänä vuoden aikana. Kuukauden keskipurssi tarkoittaa päivittäisten vaihtokurssien keskiarvoa kyseisen kuukauden aikana.

	Kurssi kauden lopussa	Keskipurssi	Korkein kurssi	Alin kurssi
31.12. (ellei toisin mainita)	(Yhdysvaltain dollareina euroa kohden)			
2011	1,2973	1,4002	1,4875	1,2926
2012	1,3186	1,2909	1,3463	1,2062
2013	1,3779	1,3303	1,3816	1,2774
2014	1,2101	1,3210	1,3927	1,2101
2015	1,0859	1,1032	1,2015	1,0524
30.9.2015	1,1162	1,1229	1,1358	1,1104
30.10.2015	1,1042	1,1228	1,1437	1,0963
30.11.2015	1,0562	1,0727	1,1026	1,0562
21.12.2015	1,0859	1,0889	1,1025	1,0573
29.1.2016	1,0832	1,0855	1,0964	1,0743
29.2.2016	1,0868	1,1092	1,1362	1,0868

24.3.2016 keskipäivän ostokurssi oli 1,1163 Yhdysvaltain dollaria 1,00 euroa kohden.

Osakkeet ja osakkeenomistajat

Osakkeet ja osakepääoma

Nokialla on yksi osakelaji. Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen Nokian yhtiökokouksissa.

Yhtiön osakepääoma 31.12.2015 oli 245 896 461,96 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 3 992 863 716. Osakkeiden kokonaismäärästä konserniyhtiöiden hallussa oli 31.12.2015 yhteensä 53 668 695 osaketta, joiden osuus kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja yhteenlasketusta äänimäärästä oli noin 1,3 %.

Nokialla ei ole vähimmäis- tai enimmäispääomaa eikä sen osakkeella ole nimellisarvoa.

31.12.	2015	2014	2013	2012	2011
Osakepääoma, milj. EUR	246	246	246	246	246
Osakkeet (1 000)	3 992 864	3 745 044	3 744 994	3 744 956	3 744 956
Konserniyhtiöiden hallussa olevat omat osakkeet (1 000)	53 669	96 901	32 568	33 971	34 767
Osakemäärä ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita (1 000)	3 939 195	3 648 143	3 712 427	3 710 985	3 710 189
Keskimääräinen osakemäärä ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita (1 000), laimentamaton	3 670 934	3 698 723	3 712 079	3 710 845	3 709 947
Keskimääräinen osakemäärä ilman konsernin hallussa olevia omia osakkeita (1 000), laimennettu	3 949 312	4 131 602	3 712 079	3 710 845	3 709 947
Rekisteröityjen osakkeenomistajien määrä ⁽¹⁾	209 509	216 830	225 587	250 799	229 096

(1) Jokainen tilinhoitajayhteisö sisältyy lukuun vain yhtenä rekisteröitynä osakkeenomistajana.

Tunnuslukujen laskentaperusteet

31.12.	2015	2014	2013	2012	2011
Jatkuvat toiminnot					
Osakekohtainen tulos perustuen emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvaan voittoon					
Osakekohtainen tulos, laimentamaton, EUR	0,32	0,73	0,07	-0,16	-0,00
Osakekohtainen tulos, laimennettu, EUR	0,31	0,67	0,07	-0,16	-0,00
Hinta/voittosuhte, laimentamaton ⁽¹⁾	20,6	8,99	83,14	neg.	neg.
Osinko per osake, EUR ⁽²⁾	0,26	0,14	0,37	-	0,20
Osingonjako, milj. EUR ⁽²⁾⁽³⁾	1 488	511	1 374	-	742
Osingonjakosuhte, laimentamaton ⁽²⁾	0,81	0,19	5,29	neg.	neg.
Osinkotuotto, % ⁽²⁾	3,94	2,13	6,36	-	5,30
Osakekohtainen oma pääoma, milj. EUR ⁽⁴⁾	2,67	2,36	1,74	2,14	3,20
Osakekannan markkina-arvo, milj. EUR ⁽⁴⁾	25 999	23 932	21 606	10 873	13 987

(1) Perustuu Nokian osakkeen vuoden päätöskurssiin.

(2) Perustuu hallituksen osingonjakoehdotukseen vuodelta 2015, edellyttäen vielä 16.6.2016 kokoontuvan varsinaisen yhtiökokouksen päätöksen.

(3) Osinkona jaettava enimmäismäärä, joka laskettu kaikkien osakkeiden lukumäärälle 1.4.2016, pois lukien konserniyhtiöiden hallussa olevat omat osakkeet. Aiempien vuosien luvut kuvaavat tosiasialisesti maksettuja osinkoja.

(4) Ei sisällä konserniyhtiöiden hallussa olevia omia osakkeita.

Osakepääoman alentaminen ja osakkeiden mitätöinnit

Alentamistapa	Vuosi	Osakkeiden määrä (1 000)	Osakepääoman alentamisen määrä milj. EUR	Sidotun pääoman alentamisen määrä milj. EUR	Kertyneiden voittovarojen alentamisen määrä milj. EUR
Osakkeiden mitätöiminen	2011	-	-	-	-
Osakkeiden mitätöiminen	2012	-	-	-	-
Osakkeiden mitätöiminen	2013	-	-	-	-
Osakkeiden mitätöiminen	2014	-	-	-	-
Osakkeiden mitätöiminen	2015	66 904	-	-	-

Osakevaihto

	2015	2014	2013	2012	2011
Osakevaihto (1 000) ⁽¹⁾	8 490 455	9 278 853	16 748 295	19 995 211	15 651 671
Osakekanta (1 000)	3 992 823	3 745 044	3 744 956	3 744 956	3 744 956
% osakekannasta	213 %	248 %	447 %	534 %	418 %

(1) Lähde: Nasdaq Helsinki, NYSEn yhdistetty tilasto ja Euronext Paris (marraskuusta 2015 alkaen).

Osakkeilla käydään kauppaa pääasiassa NYSEssä ADR-osaketalletustodistusten osalta ja osakkeiden osalta Nasdaq Helsingissä ja Euronext Parisissa.

Pörssikurssit⁽¹⁾

EUR	2015	2014	2013	2012	2011
Alin/ylin	4,91/7,87	4,89/6,97	2,30/6,03	1,33/4,46	3,33/8,48
Keskiarvo ⁽²⁾	6,53	5,99	3,57	2,62	5,19
Vuoden loppu	6,60	6,56	5,82	2,93	3,77

(1) Lähde: Nasdaq Helsinki.

(2) Kokonaisvaihto jaettuna kappalemääräisellä kokonaisvolyymilla.

Pörssikurssit⁽¹⁾

EUR	2015	2014	2013	2012	2011
Alin/ylin	6,29/7,15	–	–	–	–
Keskiarvo ⁽²⁾	6,66	–	–	–	–
Vuoden loppu	6,59	–	–	–	–

(1) Lähde: Euronext Paris.

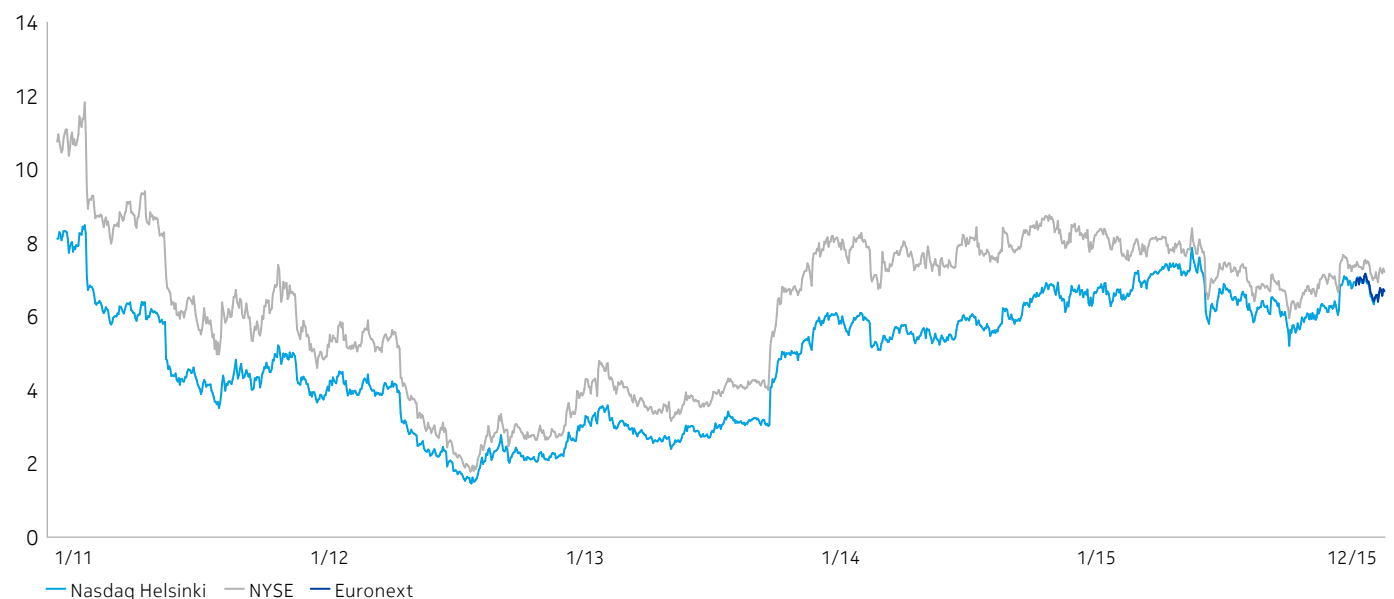
(2) Kokonaisvaihto jaettuna kappalemääräisellä kokonaisvolyymilla.

Pörssikurssit⁽¹⁾

USD (ADS)	2015	2014	2013	2012	2011
Alin/ylin	5,71/8,37	6,64/8,73	3,02/8,18	1,63/5,87	4,46/11,75
Keskiarvo ⁽²⁾	7,28	7,79	4,82	3,41	7,14
Vuoden loppu	7,02	7,86	8,11	3,95	4,82

(1) Lähde: NYSEn yhdistetty tilasto.

(2) Kokonaisvaihto jaettuna kappalemääräisellä kokonaisvolyymilla.

Nokian osakkeen kurssi Nasdaq Helsingissä (EUR), Euronext Parisissa (EUR) ja New Yorkin pörssissä (USD) 2011–2015

Lähde: Nasdaq Helsinki, NYSEn yhdistetty tilasto ja Euronext Paris (marraskuusta 2015 alkaen).

Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella 2011–2015

Vuosi	Optioiden alalaji	Merkintähinta EUR	Uusien osakkeiden määrä (1 000)	Maksupäivä	Nettotuotto milj. EUR	Uusi osakepääoma milj. EUR
2011	Nokian optio-ohjelma 2006 1Q	14,99	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2006 2Q	18,02	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2006 3Q	15,37	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2006 4Q	15,38	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2007 1Q	17,00	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2007 2Q	18,39	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2007 3Q	21,86	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2007 4Q	27,53	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2008 1Q	24,15	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2008 2Q	19,16	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2008 3Q	17,80	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2008 4Q	12,43	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2009 1Q	9,82	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2009 2Q	11,18	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2009 3Q	9,28	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2009 4Q	8,76	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2010 1Q	10,11	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2010 2Q	8,86	0	2011	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2010 3Q	7,29				
	Yhteensä		0		0,00	
2012	Nokian optio-ohjelma 2007 2Q	18,39	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2007 3Q	21,86	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2007 4Q	27,53	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2008 1Q	24,15	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2008 2Q	19,16	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2008 3Q	17,80	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2008 4Q	12,43	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2009 1Q	9,82	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2009 2Q	11,18	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2009 3Q	9,28	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2009 4Q	8,76	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2010 1Q	10,11	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2010 2Q	8,86	0	2012	0,00	–
	Nokian optio-ohjelma 2010 3Q	7,29	0	2012	0,00	–
Nokian optio-ohjelma 2010 4Q	7,59	0	2012	0,00	–	
	Yhteensä		0		0,00	

Vuosi	Optioiden alalaji	Merkintähinta EUR	Uusien osakkeiden määrä (1 000)	Maksupäivä	Nettotuotto milj. EUR	Uusi osakepääoma milj. EUR
2013	Nokian optio-ohjelma 2008 1Q	24,15	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2008 2Q	19,16	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2008 3Q	17,80	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2008 4Q	12,43	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2009 1Q	9,82	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2009 2Q	11,18	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2009 3Q	9,28	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2009 4Q	8,76	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 1Q	10,11	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 2Q	8,86	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 3Q	7,29	0	2013	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 4Q	7,59	0	2013	0,00	-
	Yhteensä		0		0,00	
2014	Nokian optio-ohjelma 2009 1Q	9,56	0	2014	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2009 2Q	10,92	0	2014	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2009 3Q	9,02	0	2014	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2009 4Q	8,50	0	2014	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 1Q	9,85	0	2014	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 2Q	8,60	0	2014	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 3Q	7,03	0	2014	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 4Q	7,33	0	2014	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2011 2Q	5,76	50	2014	0,29	-
	Nokian optio-ohjelma 2011 3Q	3,50	0	2014	0,00	-
		Yhteensä		50		0,29
2015	Nokian optio-ohjelma 2010 1Q	9,85	0	2015	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 2Q	8,60	0	2015	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 3Q	7,03	0	2015	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2010 4Q	7,33	0	2015	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2011 2Q	5,76	442	2015	2,55	-
	Nokian optio-ohjelma 2011 3Q	3,50	212	2015	0,74	-
	Nokian optio-ohjelma 2011 4Q	4,58	90	2015	0,41	-
	Nokian optio-ohjelma 2012 1Q	3,58	0	2015	0,00	-
	Nokian optio-ohjelma 2012 2Q	2,18	213	2015	0,47	-
	Nokian optio-ohjelma 2012 3Q	1,92	285	2015	0,55	-
	Yhteensä		1 242		4,72	

Osakkeenomistajat

Suomessa 31.12.2015 rekisteröidyt osakkeenomistajat omistivat 19,34 % ja hallintarekisteröidyt osakkeenomistajat 80,66 % kaikista Nokia Oyj:n osakkeista. Rekisteröityjen osakkeenomistajien lukumäärä 31.12.2015 oli yhteensä 209 509. Jokainen tilinhoitajayhteisö (16) sisältyy tähän lukuun vain yhtenä rekisteröitynä osakkeenomistajana.

Suurimmat Suomessa rekisteröidyt osakkeenomistajat 31.12.2015⁽¹⁾

Osakkeenomistaja	Osakemäärä yhteensä (1 000)	% kaikista osakkeista	% äänimäärästä
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma	80 722	2,02	2,05
Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	29 394	0,74	0,75
Valtion Eläkerahasto	25 600	0,64	0,65
Schweizerische Nationalbank	23 990	0,60	0,61
Svenska Litteratursällskapet i Finland rf	14 313	0,36	0,36
Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	14 130	0,36	0,36
Sijoitusrahasto Nordea Suomi	10 804	0,27	0,27
Lival Oy Ab	10 141	0,25	0,26
Keva (Kuntien Eläkevakuutus)	9 454	0,24	0,24
Folketrygdfondet	6 225	0,16	0,16

(1) Ei sisällä hallintarekisteröityjä osakkeita eikä Nokia Oyj:n hallussa olevia omia osakkeita. Nokia Oyj:n hallussa oli 31.12.2015 yhteensä 53 232 002 Nokian osaketta.

Osakeomistuksen jakauma 31.12.2015⁽¹⁾

Omistettujen osakkeiden mukaan	Omistettujen osakkeiden mukaan	% osakkeenomistajista	Osakemäärä yhteensä	% kaikista osakkeista
1-100	47 375	22,61	2 803 903	0,07
101-1 000	103 219	49,27	46 963 072	1,18
1 001-10 000	52 451	25,04	159 757 648	4,00
10 001-100 000	6 090	2,91	148 236 215	3,71
100 001-500 000	278	0,13	56 400 977	1,41
500 001-1 000 000	34	0,02	24 221 217	0,61
1 000 001-5 000 000	42	0,02	88 675 907	2,22
Yli 5 000 000	20	0,01	3 465 804 777	86,80
Yhteensä	209 509	100,00	3 992 863 716	100,00

Kansallisuuden mukaan	% kaikista osakkeista
Muut kuin suomalaiset osakkeenomistajat	80,66
Suomalaiset osakkeenomistajat	19,34
Yhteensä	100,00

Omistajaryhmittäin (suomalaiset osakkeenomistajat)	% kaikista osakkeista
Yritykset	2,88
Kotitaloudet	8,61
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	2,12
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	1,39
Julkisyhteisöt (ml. työeläkelaitokset)	4,34
Yhteensä	19,34

(1) Osakeomistuksen jakauma kattaa vain Suomessa rekisteröidyt osakkeenomistajat. Jokainen tilinhoitajayhteisö (16) sisältyy osakkeenomistajien lukumäärään vain yhtenä rekisteröitynä osakkeenomistajana. Osakeomistuksen jakauma ei siten havainnollista yhtiön koko osakeomistusta.

ADS-osaketalletustodistuksia oli 31.12.2015 yhteensä 408 320 704 (joka vastaa samaa määrää osakkeita tai noin 10,23 %:a kaikista liikkeeseenlasketuista osakkeista), joista 2 215 295 oli rekisteröityjen osakkeenomistajien hallussa Yhdysvalloissa. Tiedämme, että monet ADS-todistukset ovat välittäjien ja muiden nimellisten osakkeenomistajien rekisteröimiä ja niinpä edellä mainittu omistajien lukumäärä ei välttämättä edusta ADS-todistusten todellisten edunsaajien varsinaista lukumäärää tai tällaisten henkilöiden omistamien ADS-todistusten määrää. Automatic Data Processing, Inc:lta saadun tiedon mukaan ADS-todistusten varsinaisia omistajia oli 31.12.2015 yhteensä 406 105 409.

Tiedossamme oli 31.3.2016, että Blackrock, Inc. omisti 26.11.2015 yhteensä 287 009 903 Nokian osaketta ja vaihtovelkakirjalainoja, jotka tuolloin vastasivat noin 7,19 %:a Nokian kaikkien osakkeiden lukumäärästä ja yhteenlasketusta äänimäärästä.

Tietojemme mukaan Nokia ei ole minkään muun yhtiön tai minkään hallituksen suorassa eikä välillisessä omistuksessa tai määräysvallassa eikä tiedossa ole mitään sellaisia järjestelyjä, jotka saattaisivat johtaa määräysvallan muuttumiseen Nokiassa.

Hallituksen ja johtokunnan jäsenten omistamat osakkeet ja optio-oikeudet

Hallituksen ja johtokunnan jäsenet omistivat 31.12.2015 yhteensä 1 644 222 osaketta, mikä vastasi noin 0,04 %:a koko osake- ja äänimäärästä. Tämän lisäksi he omistivat sekä käytettävissä että ei-käytettävissä olevia optio-oikeuksia, joiden nojalla voitaisiin merkitä yhteensä 565 000 osaketta, mikä vastasi noin 0,01 %:a koko osake- ja äänimäärästä 31.12.2015.

Hallituksen valtuutukset

Valtuutus päättää osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisoikeuksien antamisesta

Nokian osakkeenomistajat valtuuttivat 5.5.2015 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 730 miljoonan osakkeen antamisesta osakeannilla tai antamalla osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Hallitus voi päättää antaa joko uusia osakkeita tai yhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista osakkeiden sekä erityisten oikeuksien antamiseen liittyvistä ehdoista, mukaan lukien oikeuden antaa osakkeita tai erityisiä oikeuksia osakkeenomistajien merkintätuoikeudesta poiketen. Valtuutusta voidaan käyttää yhtiön pääomarakenteen kehittämiseen, omistajapohjan laajentamiseen, yrityskauppojen tai muiden järjestelyiden rahoittamiseen tai toteuttamiseen, yhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseen tai muihin hallituksen päättämiin tarkoituksiin. Valtuutus on voimassa 5.11.2016 saakka.

Nokian osakkeenomistajat valtuuttivat 2.12.2015 pidetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 2 100 miljoonan osakkeen antamisesta suunnatulla osakeannilla yhdessä tai useammassa erässä osakkeenomistajien merkintätuoikeudesta poiketen. Valtuutus oikeuttaa hallituksen päättämään tällaisen osakeannin kaikista ehdoista. Valtuutuksen nojalla voidaan antaa Nokian osakkeita Alcatel Lucentin osakkeiden, ADS-osaketalletustodistusten ja vaihtovelkakirjalainojen haltijoille sekä Alcatel Lucentin osakepalkkiojärjestelyihin osallistuville työntekijöille Nokian ja Alcatel Lucentin yhdistymisen toteuttamiseksi, mukaan lukien Alcatel Lucentin osakkeenomistajille yhtiön kaksista likkeeseen lasketuista arvopapereista tehdyn julkisen osakevaihtotarjouksen sekä Nokian ja Alcatel Lucentin välisen Memorandum of Understanding -sopimuksen mukaisten muiden transaktioiden ja/tai muiden Nokian ja Alcatel Lucentin yhdistämisen edellyttämien toimenpiteiden toteuttaminen. Valtuutus on voimassa 2.12.2020 saakka.

Vuoden 2015 lopussa hallituksella ei ollut muita valtuutuksia päättää uusien osakkeiden antamisesta eikä vaihtovelkakirjalainojen, muiden merkintäoikeuksien tai optio-oikeuksien liikkeeseenlaskusta.

Valtuutus päättää omien osakkeiden hankkimisesta

Nokian osakkeenomistajat valtuuttivat 5.5.2015 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 365 miljoonan oman osakkeen hankkimisesta. Määrä vastaa alle 10 % kaikista yhtiön osakkeista. Osakkeita voidaan hankkia emoyhtiön pääomarakenteen optimoimiseksi, yrityskauppojen tai muiden järjestelyiden rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi, emoyhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi. Valtuutus on voimassa 5.11.2016 saakka.

Kausi	Hankittujen osakkeiden määrä	Keskimääräinen hinta osakkeelta, EUR	Julkistettujen ohjelmien nojalla hankitut osakkeet ⁽¹⁾	Ohjelmien nojalla vielä hankittavien osakkeiden enimmäisarvo, EUR
Tammikuu	728 384	6,86	728 384	818 280 207
Helmikuu	13 175 547	6,96	13 175 547	726 566 079
Maaliskuu	10 612 158	7,23	10 612 158	649 823 340
Huhtikuu	-	-	-	-
Toukokuu	-	-	-	-
Kesäkuu	-	-	-	-
Heinäkuu	-	-	-	-
Elokuu	-	-	-	-
Syyskuu	-	-	-	-
Lokakuu	-	-	-	-
Marraskuu	-	-	-	-
Joulukuu	-	-	-	-
Yhteensä	24 516 089	7,07	24 516 089	-

(1) 1,25 miljardin osakkeiden takaisinosto-ohjelma, josta tiedotettiin pääomarakenteen optimointiohjelman yhteydessä huhtikuussa 2014. Osakkeiden takaisinosto-ohjelma keskeytettiin, kun Nokia tiedotti huhtikuussa 2015 aikovansa yhdistyä Alcatel Lucentin kanssa.

Tiedot tarjouksesta ja listauksesta

Pääomamme koostuu osakkeista, joilla käydään kauppaa Nasdaq Helsingissä kaupankäyntitunnuksella NOKIA ja Euronext Parisissa kaupankäyntitunnuksella NOKIA. American Depositary Share -osaketalletustodistuksillamme, joista jokainen edustaa yhtä osakettamme, käydään kauppaa NYSEssä kaupankäyntitunnuksella NOK. ADS-osaketalletustodistusten todisteena on American Depositary Receipt -todistus, jonka Citibank, N.A. antaa talletusyhteisönä 28.3.2000 päivätyn Nokian, Citibank, N.A:n ja ADS-todistusten kulloistenkin omistajien välisen talletussopimuksen (muutoksineen) ja 6.2.2008 tehtyjen muutosten mukaisesti.

Seuraavassa taulukossa on esitetty osakkeidemme ylimmät ja alimmat pörssikurssit Nasdaq Helsingissä ja Euronext Parisissa sekä ADS-muotoisten osakkeiden ylimmät ja alimmat pörssikurssit NYSEn yhdistetyn tilaston perusteella taulukossa määritetyillä ajanjaksoilla.

	Nasdaq Helsinki, hinta osakkeelta		New Yorkin pörssi, hinta ADS-todistukselta		Euronext Paris, hinta osakkeelta ⁽¹⁾	
	Ylin	Alin	Ylin	Alin	Ylin	Alin
	EUR		USD		EUR	
2011	8,48	3,33	11,75	4,46	–	–
2012	4,46	1,33	5,87	1,63	–	–
2013	6,03	2,30	8,18	3,02	–	–
2014						
1. neljännes	6,11	4,89	8,20	6,64	–	–
2. neljännes	6,01	5,13	8,35	7,00	–	–
3. neljännes	6,89	5,38	8,73	7,30	–	–
4. neljännes	6,97	5,95	8,58	7,58	–	–
Koko vuosi	6,97	4,89	8,73	6,64	–	–
2015						
1. neljännes	7,38	6,33	8,14	7,40	–	–
2. neljännes	7,87	5,71	8,37	6,30	–	–
3. neljännes	6,55	4,91	7,10	5,71	–	–
4. neljännes	7,11	5,92	7,63	6,53	–	–
Koko vuosi	7,87	4,91	8,37	5,71	–	–
Kuusi viime kuukautta						
Syyskuu 2015	6,14	5,39	6,83	6,06	–	–
Lokakuu 2015	6,79	5,92	7,47	6,53	–	–
Marraskuu 2015	7,04	6,62	7,63	7,09	6,97	6,75
Joulukuu 2015	7,11	6,22	7,48	6,79	7,15	6,29
Tammikuu 2016	6,99	6,35	7,55	6,89	6,99	6,25
Helmikuu 2016	6,04	5,06	6,40	5,78	6,50	5,06
24.3.2016 ⁽²⁾	5,73	5,15	6,19	5,74	5,73	5,13

(1) Nokian osakkeet listattiin Euronext Pariisiin 19.11.2015.

(2) 24.3.2016 asti.

Talletusmaksut

ADS-osaketalletustodistusten haltijoiden pitää mahdollisesti maksaa talletusyhteisölle seuraavat palvelumaksut:

Palvelu	Maksu (USD)
ADS-todistusten antaminen	Enintään 0,05 ADS-todistukselta ⁽¹⁾
ADS-todistusten mitätöinti	Enintään 0,05 ADS-todistukselta ⁽¹⁾
Käteisingon ja muun rahallisen varojenjaon maksaminen	Enintään 0,02 ADS-todistukselta ⁽²⁾
ADS-todistusten jakaminen (i) osakemuotoisen osingon tai muun varojenjaon yhteydessä tai (ii) ADS-todistusten ostamiseen oikeuttavien oikeuksien käytön yhteydessä	Enintään 0,05 ADS-todistukselta ⁽²⁾
Muiden arvopapereiden kuin ADS-todistusten tai ADS-todistusten ostamiseen oikeuttavien oikeuksien jakaminen	Enintään 0,05 ADS-todistukselta ⁽¹⁾
ADR-todistusten siirtomaksu	1,50 siirtoa kohti ⁽¹⁾

(1) Tyypillisesti arvopaperivälittäjät maksavat talletusyhteisölle nämä palkkiot uusia ADS-todistuksia vastaanottavien tai mitätöintiä varten luovuttavien asiakkaidensa puolesta. Arvopaperivälittäjät puolestaan veloittavat nämä palvelumaksut asiakkailtaan.

(2) Talletusyhteisö ei käytännössä ole veloittanut näitä maksuja. Mahdollisesti veloitetut maksut vähennetään AFD-todistusten haltijoille tehtävästä varojenjaosta.

Lisäksi ADS-todistusten haltijat vastaavat tietyistä talletusyhteisön heidän puolestaan maksamista kustannuksista, kuten veroista, rekisteröintimaksuista ja tietyistä muista viranomaismaksuista, siirto- ja toimituskuluista, valuutanvaihtokuluista sekä valuuttakontrollisäännöksiensä noudattamiseen liittyvistä kuluista. Maksut voivat muuttua aika ajoin.

Mikäli talletusmaksuja ei makseta, talletusyhteisö voi talletussopimuksen ehtojen mukaisesti kieltäytyä toteuttamista pyydettyä toimeksiantoa maksun saamiseen asti tai kuitata talletusmaksut ADR-todistusten haltijalle suoritettavista maksuista.

Talletusmaksut vuonna 2015

Vuonna 2015 talletusyhteisömme suoritti puolestamme seuraavat ADR-ohjelmaamme liittyvät maksut:

Luokka	Maksu, USD
Selvitysmaksut (sis. Depositary Trust Companyn palkkiot)	4 500 655
Yhtiökokousten tausta-aineiston käsittely (sis. tulostus, postitus ja jakelu)	1 288 957,34
ADS-todistusten haltijoiden henkilöllisyyden toteaminen	63 790,83
Oikeudelliset palkkiot	50 709,07
NYSE:n listautumismaksut	–
Yhteensä	1 448 463,79

Lisäksi olemme sopineet, että talletusyhteisömme hyvittää meille 4 567 796,00 Yhdysvaltain dollaria vuodelta 2015 liittyen pääasiassa sijoittajasuhteiden hoitamisesta suorittamiimme maksuihin, kuten sijoittajatapaamisten ja konferenssien kulut, sijoittajasuhteiden palvelujen tarjoajien palkkiot sekä muut ADS-todistusten Yhdysvalloissa listautumiseen liittyvät maksut.

Infrastruktuurilaitteiden ja -tuotteiden tuotanto

Nokia Networksin Global Operations -tiimi vastaa laitteistojen, ohjelmistojen sekä laitevalmistajien valmistamien tuotteiden koko toimitusketjusta: toimitussuunnittelusta, valmistuksesta, jakelusta, hankinnasta, logistiikasta, toimituksista sekä tuoteohjelmien verkkosuunnittelu- ja toimitusvalmiuksien luomisesta.

Vuoden 2015 lopussa Nokia Networksilä oli maailmanlaajuisesti neljä tuotantolaitosta: yksi Kiinassa (Shanghai), yksi Japanissa (Saedo), yksi Suomessa (Oulu) ja yksi Intiassa (Chennai).

Mittavan oman tuotantonsa lisäksi Nokia Networks hyödyntää myös ulkopuolisia toimittajia, jotka tuottavat tietyjä komponentteja ja osakokoonpanoja. Tällaisia tuotteita ovat esimerkiksi meille räätälöidyt integroidut piirit ja radiotaajuuskomponentit. Nokia Networks asentaa nämä komponentit tai osakokoonpanot lopputuotteisiin ja ratkaisuihin, ja joissain tapauksissa toimittajat myös toimittavat tuotteet suoraan asiakkaille. Tämä järjestely tuo Nokia Networksin tuotantoon merkittävästi joustavuutta, jonka ansiosta yhtiö pystyy täyttämään kustannuksiin, saatavuuteen ja asiakasvaatimuksiin liittyvät tarpeet.

Seuraavassa taulukossa esitetään Nokia Networksin infrastruktuurilaitteiden tärkeimpien tuotantolaitosten laitoskohtainen tuotantokapasiteetti 31.12.2015.

Maa	Sijainti ja tuotteet ⁽¹⁾	Tuotanto-kapasiteetti, netto (m ²) ⁽²⁾
Kiina	Shanghai: tukiasemat, siirtojärjestelmät	15 954
Japani	Saedo: tukiasemat, hajautetut antennijärjestelmät	2 698
Suomi	Oulu: tukiasemat	14 784
Intia	Chennai: tukiasemat, radioverkko-ohjaimet ja siirtojärjestelmät	12 778

(1) Nokia Networksin näkemyksen mukaan sen tuotantolaitosten tuotantokapasiteetti riittää täyttämään Nokia Networksin verkkoinfrastruktuuriin vaadittavat vaatimukset.

Tuotantolaitosten käyttöaste vaihtelee laitoksittain ja ajankohdittain. Mihinkään näistä laitoksista ei kohdistu olennaisia rasitteita.

(2) Tuotantokapasiteetti on tuotantoon ja siihen liittyvien materiaalien säilytykseen varattu kokonaispinta-ala.

Tunnuslukujen laskentakaavat

Liikevoitto

Voitto ennen veroja ja rahoitustuottoja ja kuluja

Osakekohtainen tulos (laimentamaton)

$$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuoden aikana}}$$

Hinta/voittosuhde (P/E luku)

$$\frac{\text{Osakkeen päätöskurssi 31.12}}{\text{Osakekohtainen tulos (laimentamaton) jatkuvista toiminnoista}}$$

Osinko tuloksesta, %

$$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos (laimentamaton) jatkuvista toiminnoista}}$$

Efektiivinen osinkotuotto, %

$$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakkeen päätöskurssi 31.12}}$$

Osakekohtainen oma pääoma

$$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Osakkeiden lukumäärä 31.12.} - \text{omien osakkeiden lukumäärä 31.12.}}$$

Osakekannan markkina-arvo

(Osakkeiden lukumäärä 31.12. – omien osakkeiden lukumäärä 31.12.) x osakkeen päätöskurssi 31.12.

Osakkeiden vaihdon kehitys, %

$$\frac{\text{Vuoden aikana vaihdettujen osakkeiden lukumäärä}}{\text{Osakkeiden keskimääräinen lukumäärä vuoden aikana}}$$

Korolliset velat

Pitkäaikaiset korolliset velat (mukaan lukien lyhytaikainen osuus) + lyhytaikaiset velat

Sijoitetun pääoman tuotto, %

$$\frac{\text{Voitto ennen veroja + rahoituskulut}}{\text{Emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluva keskimääräinen oma pääoma + korolliset velat keskimäärin}}$$

Oman pääoman tuotto, %

$$\frac{\text{Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto}}{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva keskimääräinen oma pääoma}}$$

Omavaraisuusaste, %

$$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Taseen loppusumma – saadut ennakot}}$$

Nettovelkaantumisaste, %

$$\frac{\text{Korolliset velat – raha- ja muut likvidit varat}}{\text{Emoyhtiön omistajille ja määräysvallattomille omistajille kuuluva oma pääoma}}$$

Nettokassa

Kassa ja muut likvidit varat – korolliset velat

Vapaa kassavirta⁽¹⁾

Liiketoiminnan nettorahavirta – aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ostot

(1) Konsernin rahavirtalaskelman eriin sisältyvät sekä jatkuviin että lopetettuihin toimintoihin liittyvät rahavirrat.

Tilinpäätös

Sisällys

Konsernin tuloslaskelma	120	Emoyhtiön tuloslaskelma	186
Konsernin laaja tuloslaskelma	121	Emoyhtiön tase	187
Konsernitase	122	Emoyhtiön rahavirtalaskelma	189
Konsernin rahavirtalaskelma	123	Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot	190
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	124	1. Laskentaperiaatteet	190
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	126	2. Myynti segmenteittäin	192
1. Laskentaperiaatteet	126	3. Henkilöstökulut	192
2. Segmentti-informaatio	135	4. Toimintokohtaiset poistot	192
3. Lopetettuina toimintoina käsitellyt liiketoimintojen myynnit	137	5. Tilintarkastajan palkkiot	192
4. Hankitut liiketoiminnat	141	6. Liiketoiminnan muut tuotot	192
5. Tulouttaminen	142	7. Liiketoiminnan muut kulut	193
6. Kululajikohtainen erittely	143	8. Rahoitustuotot ja -kulut	193
7. Henkilöstökulut	144	9. Konserniavustukset	193
8. Eläkkeet	144	10. Tuloverot	193
9. Toimintokohtaiset poistot	147	11. Laskennalliset verot	194
10. Arvonalentumiset	148	12. Aineettomat hyödykkeet	194
11. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	149	13. Aineelliset hyödykkeet	195
12. Rahoitustuotot ja -kulut	150	14. Sijoitukset	196
13. Tuloverot	150	15. Siirtosaamiset ja myynnin jaksotukset	197
14. Laskennalliset verot	151	16. Oma pääoma	197
15. Osakekohtainen tulos	153	17. Jaettavissa olevat varat	198
16. Aineettomat hyödykkeet	154	18. Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot	198
17. Aineelliset hyödykkeet	155	19. Rahoitusinstrumenttien käypä arvo	199
18. Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	156	20. Johdannaiset	200
19. Rahoitusinstrumenttien käypä arvo	156	21. Pakolliset varaukset	201
20. Johdannaiset	160	22. Pitkäaikaiset korolliset velat	201
21. Vaihto-omaisuus	161	23. Siirtovelat ja myynnin jaksotukset	201
22. Myyntisaamisten arvonalentumiset	161	24. Vakuudet ja vastuusitoumukset	202
23. Siirtosaamiset ja ennakkomaksut	161	25. Vuokravastuut	202
24. Emoyhtiön osakkeet	162	26. Johdolle myönnettyt lainat	202
25. Osakeperusteiset maksut	163	27. Rahavirtalaskelman liitetiedot	202
26. Muuntoerot	166	28. Merkittävimmät tytäryhtiöt	202
27. Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot	167	29. Emoyhtiön osakkeet	202
28. Varaukset	168	30. Riskienhallinta	202
29. Siirtovelat, myynnin jaksotukset ja muut velat	170	31. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	202
30. Vastuusitoumukset	170	Tilinpäätöksen 2015 allekirjoitus ja hallituksen ehdotus voitonjaoksi	203
31. Sopimusveloitteet	171	Tilintarkastuskertomus	204
32. Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot	171		
33. Merkittävimmät konserniyhtiöt	172		
34. Lähipiiriin liittyvät tapahtumat	172		
35. Riskienhallinta	175		
36. Tilikauden jälkeiset tapahtumat	184		

Konsernin tuloslaskelma

1.1.-31.12.	Liite	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR	2013 milj. EUR
Liikevaihto	2, 5	12 499	11 762	11 795
Hankinnan ja valmistuksen kulut	6	-7 046	-6 855	-7 157
Bruttokate		5 453	4 907	4 638
Tutkimus- ja kehityskulut	6	-2 126	-1 948	-1 970
Myynnin ja hallinnon kulut	6	-1 652	-1 453	-1 483
Liiketoiminnan muut tuotot	11	236	135	272
Liiketoiminnan muut kulut	11	-223	-229	-785
Liikevoitto		1 688	1 412	672
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	18	29	-12	4
Rahoitustuotot ja -kulut	12	-177	-401	-277
Voitto ennen veroja		1 540	999	399
Tuloverokulut/-tuotot	13	-346	1 719	-271
Jatkuvien toimintojen voitto		1 194	2 718	128
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto		1 192	2 710	273
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus voitosta/tappiosta		2	8	-145
Jatkuvien toimintojen voitto		1 194	2 718	128
Lopetettujen toimintojen voitto/tappio				
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio		1 274	752	-888
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus voitosta		-	6	21
Lopetettujen toimintojen voitto/tappio	3	1 274	758	-867
Tilikauden voitto/tappio				
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio		2 466	3 462	-615
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus voitosta/tappiosta		2	14	-124
Tilikauden voitto/tappio		2 468	3 476	-739
Osakekohtainen tulos emoyhtiön osakkeenomistajille	15	EUR	EUR	EUR
Laimentamaton				
Jatkuvat toiminnot		0,32	0,73	0,07
Lopetetut toiminnot		0,35	0,20	-0,24
Tilikauden voitto/tappio		0,67	0,94	-0,17
Laimennettu				
Jatkuvat toiminnot		0,31	0,67	0,07
Lopetetut toiminnot		0,32	0,18	-0,24
Tilikauden voitto/tappio		0,63	0,85	-0,17
Osakkeita keskimäärin		(1 000 osaketta)	(1 000 osaketta)	(1 000 osaketta)
Laimentamaton				
Jatkuvat toiminnot		3 670 934	3 698 723	3 712 079
Lopetetut toiminnot		3 670 934	3 698 723	3 712 079
Tilikauden voitto/tappio		3 670 934	3 698 723	3 712 079
Laimennettu				
Jatkuvat toiminnot		3 949 312	4 131 602	3 733 364
Lopetetut toiminnot		3 949 312	4 131 602	3 712 079
Tilikauden voitto/tappio		3 949 312	4 131 602	3 712 079

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

Konsernin laaja tuloslaskelma

1.1.-31.12.	Liite	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR	2013 milj. EUR
Tilikauden voitto/tappio		2 468	3 476	-739
Muut laajan tuloksen erät				
Erät, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi				
Etuuspohjaisten eläkejärjestelyjen uudelleenarvostus	8	112	-275	83
Tuloverot eristä, joita ei siirretä tulosvaikutteisiksi		-28	96	-3
Erät, jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi				
Muuntoerot	26	-1 054	820	-496
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus	26	322	-167	114
Rahavirtojen suojaus	27	-5	-30	3
Available-for-sale-sijoitukset	27	113	106	49
Muut lisäykset, netto		2	40	5
Tuloverot eristä, jotka voidaan siirtää myöhemmin tulosvaikutteisiksi	26, 27	-88	16	1
Muut laajan tuloksen erät verojen jälkeen		-626	606	-244
Laaja tulos		1 842	4 082	-983
Laajan tuloksen jakautuminen:				
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tulos		1 837	4 061	-863
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta		5	21	-120
Laaja tulos		1 842	4 082	-983
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluvan laajan tuloksen jakautuminen:				
Jatkuvat toiminnot		1 513	2 350	55
Lopetetut toiminnot		324	1 711	-918
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva laaja tulos		1 837	4 061	-863
Määräysvallattomille omistajille kuuluvan laajan tuloksen jakautuminen:				
Jatkuvat toiminnot		5	16	-139
Lopetetut toiminnot		-	5	19
Määräysvallattomille omistajille kuuluva laaja tulos		5	21	-120

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

31.12.	Liite	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR
VASTAAVAA			
Pitkäaikaiset varat			
Liikearvo	10, 16	237	2 563
Muut aineettomat hyödykkeet	16	323	350
Aineelliset hyödykkeet	17	695	716
Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä	18	84	51
Available-for-sale-sijoitukset	19	1004	828
Laskennalliset verosaamiset	14	2 634	2 720
Pitkäaikaiset lainasaamiset	19, 35	49	34
Ennakkomaksut eläkkeistä	8	25	30
Muut pitkäaikaiset varat		51	47
		5 102	7 339
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	21	1 014	1 275
Myyntisaamiset oikaistuna arvonalentumiskirjauksilla	19, 22, 35	3 913	3 430
Siirtosaamiset ja ennakkomaksut	23	749	913
Tuloverosaamiset		171	124
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista lainasaamisista	19, 35	21	1
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat	19, 20, 35	107	266
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat	19, 35	687	418
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat	19, 35	2 167	2 127
Rahavarat	19, 35	6 995	5 170
		15 824	13 724
Vastaavaa yhteensä		20 926	21 063
VASTATTAVAA			
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	24	246	246
Ylikurssirahasto		380	439
Omat osakkeet		-718	-988
Muuntoerot	26	292	1 099
Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot	27	204	22
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto		3 820	3 083
Kertyneet voittovarot		6 279	4 710
		10 503	8 611
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus		21	58
Oma pääoma yhteensä		10 524	8 669
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaiset korolliset velat	19, 35	2 023	2 576
Laskennalliset verovelat	14	61	32
Etuuspohjaiset eläkevelat	8	423	530
Myyntiin jaksotukset ja muut pitkäaikaiset velat	19, 29	1 254	1 667
Varaukset	28	250	301
		4 011	5 106
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista korollisista veloista	19, 35	1	1
Lyhytaikaiset velat	19, 35	50	115
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat	19, 20, 35	114	174
Tuloverovelat		446	481
Ostovelat	19, 35	1 910	2 313
Siirtovelat, myyntiin jaksotukset ja muut velat	29	3 395	3 632
Varaukset	28	475	572
		6 391	7 288
Vieras pääoma yhteensä		10 402	12 394
Vastattavaa yhteensä		20 926	21 063

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

Konsernin rahavirtalaskelma

1.1.-31.12.	Liite	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR	2013 milj. EUR
Liiketoiminnan rahavirta				
Tilikauden voitto/tappio		2 468	3 476	-739
Oikaisut yhteensä	32	-261	-2 262	1 913
Nettokäyttöpääoman muutos	32	-998	1 153	-945
Liiketoiminnan rahavirta		1 209	2 367	229
Saadut korot		62	45	92
Maksetut korot		-99	-336	-208
Muut rahoituserät, netto maksettu/saatu		-375	-165	345
Maksetut tuloverot, netto maksettu		-290	-636	-386
Liiketoiminnan nettorahavirta		507	1 275	72
Investointien rahavirta				
Hankitut liiketoiminnat, vähennettynä hankintahetken rahavaroilla		-98	-175	-
Lyhytaikaisten sijoitusten hankinta, likvidit varat		-3 133	-2 977	-1 021
Tulosvaikutteisten käypään arvoon kirjattujen sijoitusten hankinta, likvidit varat		-311	-	-
Pitkäaikaisten available-for-sale-sijoitusten hankinta		-88	-73	-53
Muiden pitkäaikaisten lainasaamisten lisäys/vähennys		-2	7	-1
Lyhytaikaisten lainasaamisten lisäys/vähennys		-17	20	4
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-314	-311	-407
Myydyt liiketoiminnat vähennettynä myyntihetken rahavaroilla ⁽¹⁾		2 586	2 508	-63
Myydyt/ostetut osakkeet osakkuusyhtiöissä		-	7	-8
Sijoitusten erääntyminen ja myynti, likvidit varat		3 074	1 774	586
Tulosvaikutteisten käypään arvoon kirjattujen sijoitusten erääntyminen ja myynti, likvidit varat		48	-	-
Pitkäaikaisten available-for-sale-sijoitusten myynti		149	62	129
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden myynti		-	44	138
Saadut osingot		2	-	5
Investointien nettorahavirta		1 896	886	-691
Rahoitustoimintojen rahavirta				
Omien osakkeiden hankinta		-173	-427	-
Tytäryhtiön oman pääoman ehtoisten instrumenttien hankinta		-52	-45	-1 707
Pitkäaikaisten velkojen nosto		232	79	2 291
Pitkäaikaisten velkojen lyhennys		-24	-2 749	-862
Lyhytaikaisten velkojen lyhennys		-55	-42	-128
Osingonjako ja muut maksut osakkeenomistajille		-512	-1 392	-71
Rahoitustoimintojen nettorahavirta		-584	-4 576	-477
Muuntoero-oikaisu		6	-48	-223
Rahavarojen lisäys/vähennys		1 825	-2 463	-1 319
Rahavarat tilikauden alussa		5 170	7 633	8 952
Rahavarat tilikauden lopussa		6 995	5 170	7 633

(1) D&S-liiketoiminnan myyntituotto vuodelta 2014 esitetään vähennettynä takaisin maksettujen vaihtovelkakirjalainojen pääoman ja kertyneiden korkojen määrällä.

Konsernin rahavirtalaskelman eriin sisältyvät sekä Jatkuviin että Lopetettuihin toimintoihin liittyvät rahavirrat. Katso liitetieto 3, Lopetettuina toimintoina käsitellyt liiketoimintojen myynnit.

Konsernin rahavirtalaskelman erät eivät ole suoraan johdettavissa taseesta mm. tilikauden aikana hankittujen ja myytyjen tytäryhtiöiden ja valuuttakurssien muutosten takia.

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

miij. EUR	Liite	Osakemäärä (1000)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muuntoerot	Arvon- muutos- rahasto ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kerty- neet voitto- varat	Emoyhtiön omistajien osuus	Määräys- vallaton osuus	Oma pääoma yhteensä
1.1.2013		3 710 985	246	446	-629	746	-5	3 136	3 997	7 937	1 302	9 239
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen	27						55			55	25	80
Muuntoerot	26					-468				-468	-28	-496
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, verojen jälkeen	26					114				114		114
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen							-3			-3	7	4
Available-for-sale-sijoitukset, verojen jälkeen	27						49			49		49
Muut lisäykset, netto									5	5		5
Tilikauden tappio									-615	-615	-124	-739
Tilikauden laaja tulos			-	-	-	-354	101	-	-610	-863	-120	-983
Osakeperusteiset maksut				25						25		25
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen		1 404		-7	26			-21		-2		-2
Osingonjako ⁽¹⁾											-37	-37
Määräysvallattoman osuuden hankinta	26, 27			-3		42	-16		-806	-783	-924	-1 707
Muut muutokset määräysvallattomassa osuudessa											-29	-29
Vaihtovelkakirjalaina – oman pääoman osuus				154						154		154
Vaihtovelkakirjalainan vaihtaminen omaksi pääomaksi		38										
Muut muutokset yhteensä			-	169	26	42	-16	-21	-806	-606	-990	-1 596
31.12.2013		3 712 427	246	615	-603	434	80	3 115	2 581	6 468	192	6 660
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen	27						-142		-46	-188		-188
Muuntoerot	26					813				813	7	820
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, verojen jälkeen	26					-148				-148		-148
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen							-30			-30		-30
Available-for-sale-sijoitukset, verojen jälkeen	27						103			103		103
Muut lisäykset, netto							10		39	49		49
Tilikauden voitto									3 462	3 462	14	3 476
Tilikauden laaja tulos			-	-	-	665	-59	-	3 455	4 061	21	4 082
Osakeperusteiset maksut				4						4		4
Verohyöty osakeperusteisista maksuista				10						10		10
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen		2 570		-25	47			-32		-10		-10
Omien osakkeiden osto		-66 904			-427					-427		-427
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	24	50										
Osingonjako ⁽¹⁾									-1 374	-1 374	-9	-1 383
Tytäryhtiöiden myynnit											-109	-109
Määräysvallattoman osuuden hankinta									-7	-7	-38	-45
Vaihtovelkakirjalaina – oman pääoman osuus				-114						-114		-114
Muut muutokset				-51	-5		1		55		1	1
Muut muutokset yhteensä			-	-176	-385	-	1	-32	-1 326	-1 918	-155	-2 073
31.12.2014		3 648 143	246	439	-988	1 099	22	3 083	4 710	8 611	58	8 669

milj. EUR	Liite	Osakemäärä (1000)	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Omat osakkeet	Muuntoerot	Arvon- muutos- rahasto ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kerty- neet voitto- varat	Emoyhtiön omistajien osuus	Määräys- vallaton osuus	Oma pääoma yhteensä
31.12.2014		3 648 143	246	439	-988	1 099	22	3 083	4 710	8 611	58	8 669
Etuuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus, verojen jälkeen	27						85		-7	78		78
Muuntoerot	26					-1 057				-1 057	4	-1 053
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus, verojen jälkeen	26					252				252		252
Rahavirtojen suojaus, verojen jälkeen							-4			-4		-4
Available-for-sale-sijoitukset, verojen jälkeen	27						95			95		95
Muut lisäykset, netto							6		1	7	-1	6
Tilikauden voitto									2 466	2 466	2	2 468
Tilikauden laaja tulos			-	-	-	-805	182	-	2 460	1 837	5	1 842
Osakeperusteiset maksut				34						34		34
Verohyöty osakeperusteisista maksuista				-2						-2		-2
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen		1 281		-12	24			-16		-4		-4
Omien osakkeiden osto		-24 516			-174					-174		-174
Omien osakkeiden mitätöinti					427				-427	-		-
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	24	1 042						4		4		4
Osingonjako ⁽¹⁾									-507	-507	-5	-512
Määräysvallattoman osuuden hankinta									-15	-15	-37	-52
Vaihtovelkakirjalaina – oman pääoman osuus				-57					57	-		-
Vaihtovelkakirjalainan vaihtaminen omaksi pääomaksi		313 681		-30				750		720		720
Muut muutokset		-436		8	-7	-2		-1	1	-1		-1
Muut muutokset yhteensä			-	-59	270	-2	-	737	-891	55	-42	13
31.12.2015		3 939 195	246	380	-718	292	204	3 820	6 279	10 503	21	10 524

(1) Osakekohtainen osinko on 0,16 euroa ja ylimääräinen osinko 0,10 euroa vuodelta 2015 edellyttäen osakkeenomistajien hyväksyntää (0,14 euroa vuodelta 2014 ja 0,11 euroa vuodelta 2013, ylimääräinen osinko 0,26 euroa vuodelta 2013).

Liitetiedot ovat tämän konsernitilinpäätöksen olennainen osa.

1. Laskentaperiaatteet

Tietoa konsernista

Nokia Oyj, Helsingissä perustettu ja sijaitseva osakeyhtiö, on kaikkien tytäryhtiöidensä emoyhtiö (Nokia tai konserni). Konsernin pääkonttori sijaitsee Espoossa, Suomessa. Konserni on listattu Nasdaq Helsingin pörssissä, New Yorkin pörssissä ja Euronext Pariisin pörssissä.

Konserni on johtava maailmanlaajuinen verkkoinfrastruktuurin ja siihen liittyvien palveluiden toimittaja, jonka toiminta keskittyy langattomiin laajakaistapalveluihin sekä edistyksellisen teknologian kehittämiseen ja lisensointiin.

Hallitus hyväksyi vuoden 2015 konsernitilinpäätöksen 31.3.2016.

Esityksiperiaatteet

Konsernitilinpäätös on laadittu International Accounting Standards Boardin (IASB) julkaisemien ja EU:n käyttöön hyväksymien IFRS-standardien mukaisesti. Konsernitilinpäätöksen tiedot esitetään miljoonina euroina (milj. EUR), ellei toisin ole mainittu, ja ne perustuvat liiketapahtumien alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei alla olevissa laskentaperiaatteissa ole erikseen toisin mainittu. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot noudattavat myös Suomen tilinpäätöslainsäädäntöä.

Konserni esittää tässä konsernitilinpäätöksessä kaksi liiketoimintaa Lopetettuina toimintoina. Vuonna 2015 myytiin HERE-liiketoimintaa, ja tähän on viitattu HERE-liiketoiminnan Myyntinä. Vuonna 2014 myytiin olennaisilta osin koko Devices & Services liiketoimintaa Microsoftille, ja tähän on viitattu D&S-liiketoiminnan Myyntinä. Katso liitetieto 3, Lopetettuina toimintoina käsitellyt liiketoimintojen myynnit.

Vuonna 2015 tiettyjen konsernin tilinpäätöksen vertailutietojen esittämistapaa on muokattu kuluneen vuoden raportoinnin mukaisesti.

Muut tiedot

Tämä kappale koskee Saksassa noudatettavaa paikallista tilinpäätöslainsäädäntöä. Täysin konsolidoitu saksalainen tytäryhtiö, Nokia Solutions and Networks GmbH & Co. KG, joka on rekisteröity Münchenin kaupparekisteriin yritysrekisteriasiakirjalla HRA 88537, on soveltanut Saksan kauppa-oikeuden (HGB) 264b §:n mukaista vapautusta.

Uusien IFRS-standardien käyttöönotto

Konserni otti 1.1.2015 käyttöön muutoksia moniin IFRS-standardeihin IASB:n vuosittaisten parannusprojektien 2010–2012 ja 2011–2013 seurauksena. Nämä sisältävät muutoksia laskentakäytäntöihin liittyen esittämiseen, kirjaamiseen tai arvostamiseen sekä terminologia- ja toimituksellisia muutoksia moniin yksittäisiin IFRS-standardeihin. Muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

Merkittävät laskentaperiaatteet

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiön Nokia Oyj:n (emoyhtiö) tilinpäätöksen sekä kaikkien niiden yhtiöiden tilinpäätökset, joissa konsernilla on määräysvalta. Konsernilla on määräysvalta sijoituskohteessa silloin, kun konserni altistuu sijoituskohteen muuttuvalle tuotolle tai on oikeutettu sen muuttuvaan tuottoon ja pystyy vaikuttamaan tähän tuottoon käyttämällä määräysvaltaansa. Jos konsernilla ei ole kohteessa äänenemmistöä tai vastaavia oikeuksia, se ottaa määräysvaltaansa arvioidessaan huomioon kaikki olennaiset tosiseikat ja olosuhteet, mukaan lukien sopimukselliset järjestelyt sekä konsernin äänivallan ja potentiaalisen äänivallan. Konserni arvioi määräysvaltaansa uudelleen, jos tosiseikat ja olosuhteet osoittavat, että yhdessä tai useammassa määräysvallan perustana olevasta kolmesta osatekijästä on tapahtunut muutoksia.

Kaikki konsernin sisäiset liiketapahtumat eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa. Määräysvallattomien omistajien osuus esitetään omana nettotuloksen eränä ja osana omaa pääomaa konsernitaseessa.

Hankitut tytäryhtiöt tai liiketoiminnat sisällytetään konsernitilinpäätökseen päivästä, jona määräysvalta nettovaroihin ja liiketoimiin siirtyy konsernille. Vastaavasti myydyt yhtiöt tai liiketoiminnat sisältyvät konsernitilinpäätökseen vain myyntipäivään asti.

Liiketoimintojen yhdistäminen

Konserni soveltaa hankintamenomenetelmää hankittujen yhtiöiden tai liiketoimintojen yhdistämiseen. Liiketoimintojen yhdistämisessä luovutettu vastike määritetään laskemalla yhteen luovutettujen varojen, hankinnan kohteen aiempia omistajia kohtaan syntyneiden velkojen sekä liikkeeseen laskettujen oman pääoman ehtoisten osuuksien käyvät arvot. Hankintaan liittyvät menot kirjataan konsernin tuloslaskelmaan kuluksi kausilla, joiden aikana menot toteutuvat ja palvelut otetaan vastaan. Yksilöitävissä olevat varat ja velat arvostetaan erikseen hankinta-ajankohdan käypään arvoon.

Hankinnan kohteen määräysvallattomien omistajien osuus arvostetaan erikseen käypään arvoon tai määräysvallattomien omistajien osuuteen hankinnan kohteen yksilöitävissä olevasta nettovarallisuudesta. Osuus, joka vastaa luovutetun vastikkeen ja hankinta-ajankohdan käypään arvoon arvostetun hankintun nettovarallisuuden välistä erotusta, kirjataan liikearvoksi.

Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä

Osakkuusyhtiö on yhtiö, jossa konsernilla huomattava vaikutusvalta. Huomattava vaikutusvalta tarkoittaa sitä, että konsernilla on valta osallistua osakkuusyhtiön rahoitusta koskevaan ja operatiiviseen päätöksentekoon, mutta sillä ei ole kuitenkaan määräysvaltaa tai jaettua määräysvaltaa tällaisiin päätöksiin. Yhteisyritys on yhteisjärjestely, jonka mukaan osapuolilla, joilla on järjestelyssä yhteinen määräysvalta, on oikeuksia järjestelyn nettovarallisuuteen. Yhteinen määräysvalta on järjestelyä koskevan määräysvallan pitämistä yhteisenä sopimukseen perustuen, ja se vallitsee vain silloin, kun merkityksellisiä toimintoja koskevat päätökset edellyttävät määräysvallan jakavien osapuolten yksimielistä hyväksyntää. Konsernin osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksesta sisällytetään konsernin tuloslaskelmaan pääomaosuusmenetelmällä. Pääomaosuusmenetelmää sovellettaessa osakkuusyhtiöihin tai yhteisyrityksiin tehdyt sijoitukset kirjataan alun perin hankintameno määräisinä. Sijoitusten kirjanpitoarvoa oikaistaan muutoksilla, joita on tapahtunut konsernin osuudessa osakkuusyhtiön tai yhteisyrityksen nettovarallisuudesta hankinta-ajankohdan jälkeen. Jos konsernin osuuden kirjanpitoarvo pienenee nollian, kun kyseessä on tappiota tuottava sijoitus, tappioiden kirjaamista jatketaan, mikäli voidaan katsoa tosiasiallisen veloitteen olevan olemassa.

Erillisestä yksiköstä tai liiketoiminnasta luopuminen

Jos konserni luovutusliiketoimen yhteydessä menettää määräysvallan erillisessä yksikössä tai liiketoiminnassa, konserni kirjaa luovutusvoiton tai -tappion määräysvallan menettämisen hetkellä. Luovutusvoitto tai -tappio määritetään saadun vastikkeen käyvän arvon sekä erilliseen yksikköön tai liiketoimintaan liittyvien taseesta pois kirjattujen emoyhtiön omistajille sekä määräysvallattomille omistajille kohdistettujen nettovarojen kirjanpitoarvojen erotuksena, jota oikaistaan laajaan tulokseen aikaisemmin kirjatulla tähän erilliseen yksikköön tai liiketoimintaan liittyvillä erillä.

Lopetetut toiminnot ja myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät

Lopetetut toiminnot esitetään erikseen silloin, kun konsernin osa, joka koostuu toiminnoista ja rahavirroista, jotka ovat selvästi erotettavissa konsernin muista osista sekä toiminnallisesti että taloudellisesti raportointia varten, on luovutettu tai luokitellaan myytävänä olevaksi, ja tämän osan tulee edustaa keskeistä liiketoiminta-alueetta tai maantieteellistä toiminta-alueetta tai olla osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoiminta-alueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta. Konsernin tuloslaskelmassa Lopetettujen toimintojen tulos raportoidaan erillään Jatkuvien toimintojen tuloksesta, ja aiemmat

tilikaudet esitetään vertailukelpoisella tavalla. Lopetettujen toimintojen rahavirrat esitetään erikseen konsernitilinpäätöksen liitetiedoissa. Jatkuvien ja Lopetettujen toimintojen väliset sisäiset tuotot ja kulut eliminoidaan lukuun ottamatta niitä tuottoja ja kuluja, joiden katsotaan jatkuvan myös Lopetettujen toimintojen luovutuksen jälkeen.

Pitkäaikaiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmät luokitellaan myytävänä oleviksi, jos niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiallisesti omaisuuserän myynnistä sen sijaan, että se kertyisi omaisuuserän jatkuvasta käytöstä. Jotta näin olisi, omaisuuserän tai luovutettavien erien ryhmän on oltava välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan tällaisten omaisuuserien myynnissä yleisin ja tavanomaisin ehdoin, ja myynnin on oltava erittäin todennäköinen. Nämä omaisuuserät, tai luovutettavien erien ryhmän tapauksessa varat tai velat, esitetään konsernitaseessa erillään ja arvostetaan kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuville menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan, kumpi näistä on alempi. Myytävänä oleviksi tai luovutettavien erien ryhmään kuuluviksi luokitelluista pitkäaikaisista omaisuuseristä ei tehdä poistoja.

Myynnin tuloutusperiaatteet

Myynti tuloutetaan, kun seuraavat liiketapahtuman ehdot ovat täyttyneet: omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle; konsernille ei jää liikkeenjohdollista roolia eikä tosiasiallista määräysvaltaa myyntiä suoritteisiin; tuotot ovat määritettävissä luotettavasti; liiketoimeen liittyvä taloudellinen hyöty koituu todennäköisesti konsernin hyväksi; ja toteutuneet tai toteutuvat liiketoimeen kohdistuvat kulut ovat määriteltävissä luotettavasti. Tuotot kirjataan saadun tai saatavana olevan vastikkeen käypään arvoon alennuksilla, välittömästi myynnin määrään perustuvilla ja kolmansien osapuolten puolesta kerätyillä maksuilla vähennettynä.

Toistuvista palveluista saatavat tuotot, jotka tyyppillisesti sisältävät asiakastuki- ja ylläpitopalveluita, kirjataan tasaerinä sovitun ajanjakson aikana, ellei ole näyttöä siitä, että jokin muu menetelmä kuvastaisi paremmin palvelun suorittamista.

Konsernin myyntisopimukset voivat koostua erilaisista laitteiden, ohjelmistojen ja palveluiden yhdistelmistä. Näissä useita suoritteita sisältävissä järjestelyissä erilliset suoritteet tunnustetaan ja niitä käsitellään luonteensa mukaisesti huomioiden koko järjestelyn kaupallinen sisältö. Tuotot kohdistetaan kullekin erikseen yksilöitävissä olevalle suoritteelle sen suhteellisen käyvän arvon perusteella. Kunkin suoritteen käypä arvo määritetään huomioimalla erilaisia tekijöitä, kuten suoritteen erillismyyntihinta, sekä sellaisen puuttuessa suoritteen kulun ja kohtuullisen katteen yhteisumma. Jokaiselle yksilöitävissä olevalle suoritteelle allokoitu vastike tuloutetaan silloin, kun sen myyntiin liittyvät myynnin tuloutuskriteerit ovat täyttyneet.

Tuotot sopimuksista, joihin sisältyy jonkin omaisuuserän tai toisiinsa läheisesti liittyvien tai toisistaan riippuvaisten omaisuuserien yhdistelmän rakentaminen asiakkaan määritysten mukaisesti, tuloutetaan valmistusasteen mukaisesti. Valmistusaste määrittää tuloutusajankohtaan mennessä toteutuneiden kulujen osuutena kunkin sopimuksen arvioiduista kokonaiskuluista.

Lisenssimaksutuotot kirjataan suoriteperusteisesti niihin liittyvien sopimusten sisällön mukaisesti. Jos konsernilla ei alkuperäisen lisenssi-liiketapahtuman jälkeen ole jäljellä suoritevelvoitteita, eikä lisenssimaksuja voida palauttaa, tuotto kirjataan, kun kyseinen omaisuuserä on toimitettu asiakkaan käyttöön. Jos konsernille jää lisensoituun omaisuuserään liittyviä velvoitteita alkuperäisen liiketapahtuman jälkeen, tuotto kirjataan yleensä sille ajalle, jonka kuluessa jäljellä olevat velvoitteet täytetään. Tiettyjen lisenssi-liiketapahtumien osalta konserni käyttää useita suoritteita sisältävissä järjestelyissä jäännösarvomenetelmää hinnoitteluvirtailukohtien puuttuessa.

Liikevaihtoon sisältyy myyntituottoja kaikista lisensointineuvotteluista, oikeudenkäynneistä ja välimiesmenettelyistä siltä osin kuin myynnin tuloutuskriteerit ovat täyttyneet.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimusmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolla ne syntyvät. Kehitysmenot voidaan kirjata aineettomiin hyödykkeisiin, jos konsernissa on hyödykkeen valmiiksi saattaminen teknisesti toteutettavissa, kyky ja aikomus käyttää hyödykettä tai myydä se, konserni pystyy osoittamaan, että hyödyke tulee tuottamaan taloudellista hyötyä tulevaisuudessa, konsernilla on käytettävissä voimavaroja hyödykkeen valmiiksi saattamiseksi ja kyky määrittää luotettavasti sen kehitysvaiheen menot. Aineeton hyödyke arvostetaan alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla ja arvonalentumisilla. Hyödykkeen poistot aloitetaan sen kehityksen valmistuessa ja hyödykkeen ollessa valmis käytettäväksi. Hyödyke poistetaan sillä ajanjaksolla, jonka aikana sen odotetaan tuottavan vastaista taloudellista hyötyä.

Työsuhde-etuudet

Eläkkeet

Konserniyhtiöillä on useita eläkejärjestelyjä, jotka noudattavat sijaintimaiden paikallisia säännöstöjä ja käytäntöjä. Eläkejärjestelyt rahoitetaan pääsääntöisesti suorituksina vakuutusyhtiöille tai säätiöiden hallitsemille rahastoille aktuaarien kausittaisten laskelmien mukaisesti.

Maksupohjaisessa eläkejärjestelyssä konsernin oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite rajoittuu summaan, jonka maksamisesta rahastoon on sovittu. Konsernin maksupohjaisiin, usean työnantajan sekä vakuutusyhtiöiden kautta järjestettyihin eläkejärjestelyihin tekemät maksusuoritukset kirjataan konsernin tuloslaskelmaan sille tilikaudelle, jota suoritus koskee. Jos eläkejärjestely on rahoitettu vakuutusmaksun kautta eikä konsernilla ole siihen liittyvää oikeudellista tai tosiasiallista velvoitetta, kyseinen järjestely käsitellään maksupohjaisena järjestelyinä. Järjestelyt, jotka eivät täytä näitä ehtoja, käsitellään etuuspohjaisina järjestelyinä.

Etuuspohjaisissa järjestelyissä eläkekulut on laskettu käyttämällä ennakoitua etuus-oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method): eläkemeno on kirjattu konsernin tuloslaskelmaan kuluksi jakamalla kustannus työntekijöiden palvelusajalle. Eläkevastuu lasketaan arvioitujen rahavirtojen nykyarvosta käyttämällä diskonttokorkona yritysten korkealaatuisten joukkovelkakirjalainojen tai maturiteetiltaan vastaavien valtion joukkovelkakirjalainojen korkoa. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, jotka syntyvät kokemukseräisistä oikaisuista ja muutoksista vakuutusmatemaattisissa oletuksissa, kirjataan omaan pääomaan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jolla ne syntyvät. Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut ja veloitteiden täyttämisestä aiheutuvat voitot ja tappiot kirjataan välittömästi konsernin tuloslaskelmaan osana kauden työsuoritukseen perustuvaa menoa järjestelyn muutoksen tai supistamisen tai eläkevastuiden täyttämisen tapahtuessa. Supistamisesta aiheutuvat voitot tai tappiot kirjataan takautuvaan työsuoritukseen perustuvina menoina.

Konsernitaseeseen kirjattavat velat tai varat vastaavat tilinpäätöshetken eläkevelvoitetta vähennettynä järjestelyyn kuuluvien varojen käyvällä arvolla omaisuuserän mahdollisen ylärajan vaikutus mukaan lukien.

Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät, joihin sisältyvät vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, omaisuuserän ylärajan muutoksen vaikutus sekä järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto, nettokorkoihin kirjattavat määrät pois lukien, kirjataan välittömästi tapahtumakaudellaan konsernitaseeseen sekä vastakirjauksena kertyneitä voittovaroja muiden laajan tuloksen erien kautta veloittaen tai hyvittäen. Uudelleen määrittämisestä johtuvia erä ei luokitella uudelleen konsernin tuloslaskelmaan tulevilla kausilla.

Konsernin etuuspohjaisille eläkejärjestelyille tehdään vakuutusmatemaattiset arvostukset vuosittain tai järjestelyn merkittävän supistamisen tai veloitteiden täyttämisen yhteydessä.

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet maksetaan työsuhteen päättyessä ennen normaalia eläkeikää tai kun henkilö suostuu irtisanoutumaan vapaaehtoisesti näitä etuuksia vastaan. Konserni kirjaa irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet, kun se on todistettavasti sitoutunut nykyisten työntekijöiden työsuhteen päättämiseen yksityiskohtaisen suunnitelman mukaisesti ilman mahdollisuutta perääntyä. Etuudet kirjataan myös, jos konserni myöntää irtisanomisen yhteydessä suoritettavia etuuksia vapaaehtoisena irtisanoutumisen edistämiseksi tehdyn tarjouksen seurauksena. Paikallisen lainsäädännön mukaan työntekijöillä voi olla oikeus työnantajan maksamiin etuuksiin irtisanomisen yhteydessä riippumatta siitä, onko kyse vapaaehtoisesta irtisanoutumisesta vai ei. Näiden irtisanomisetuuksien yhteydessä osuutta, jonka konserni on velvollinen maksamaan työntekijälle vapaaehtoisesta irtisanoutumisen yhteydessä, käsitellään paikallisen lainsäädännön mukaisena tosiasiallisena velvoitteena, ja se kirjataan edellä eläkkeitä koskevassa osiossa kuvattuna etuus pohjaisena järjestelyinä.

Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on kolme erilaista globaalia työntekijöille suunnattua osakepohjaista kannustinjärjestelmää: optio-oikeudet, tulosperusteiset osakepalkkiot ja ehdolliset osakepalkkiot.

Henkilöstön työsuoritus ja vastaava oman pääoman lisäys määritetään suhteessa oman pääomanehtoisen instrumentin käypään arvoon myöntämishetkellä, lukuun ottamatta ei-markkinaperusteisten ansaintaehdojen vaikutusta. Tulosperusteisiin osakepalkkioihin liittyvät ei-markkinaperusteiset ansaintaehdot sisältyvät oletuksiin, jotka tehdään työntekijöiden saamisen osakkeiden lukumäärästä. Konserni arvioi säännöllisesti tehdyt oletukset ja tarvittaessa korjaa arviota suoritettavien osakkeiden lukumäärästä. Ohjelmat, joissa on käytössä porrastettu toteutuminen käsitellään kirjanpidossa jaksotettua ansaintamallia käyttäen. Osakeperusteiset palkkiot kirjataan kuluksi konsernin tuloslaskelmaan ansainta-ajan kuluessa.

Konserni on myöntänyt käteisarvoina maksettavia optioita. Vastaanotetut työsuhteeseen sidotut palvelut ja niiden maksamista koskevat velat arvostetaan käypään arvoon. Optioiden käypä arvo perustuu osakkeen tilinpäätöshetken markkina-arvoon vähennettynä optioiden merkintähinnalla. Velka arvostetaan uudelleen jokaisena tilinpäätöspäivänä sekä maksupäivänä, ja vastaava käyvän arvon muutos jaksotetaan tuloslaskelmaan työntekijöiden palvelusajalle.

Tuloverot

Tuloverot koostuvat kauden verotettavaan tuloon perustuvista veroista ja laskennallisista veroista. Tuloverot kirjataan konsernin tuloslaskelmaan, ellei tulovero liity muihin laajan tuloksen eriin, tai suoraan omaan pääomaan kirjattuihin eriin, jolloin tulovero kirjataan vastaavasti muihin laajan tuloksen eriin tai suoraan omaan pääomaan.

Kauden verotettavaan tuloon perustuvat verot lasketaan konserniyhtiöiden tilikauden tuloksiin ja kunakin tilinpäätöspäivänä säädettyihin tai käytännössä hyväksytyihin paikallisiin verolakeihin ja verokantoihin perustuen. Konserniyhtiöiden puolesta tulosta pidätetyt lähdeverot sekä hyvitetävät että kuluksi kirjattavat kuin myös tuloveroihin liittyvät seurausmaksut ja korot kirjataan tuloveroihin.

Konserni arvioi kausittain veroilmoituksissa otettuja näkemyksiä tilanteissa, joissa sovellettavaan verolainsäädäntöön liittyy tulkinnanvaraisuutta. Tarvittaessa kirjattuja määriä oikaistaan vastaamaan odotettavia veroviranomaisille maksettavaksi tulevia määriä. Tuloveroista, joihin liittyy epävarmuutta, kirjataan tuloverovelka, jos on todennäköisempää, että tietyt veronäkemykset tullaan haastamaan eikä niitä tulla täysin hyväksymään verotarkastuksissa. Kirjatut määrät perustuvat arvioon tulevista maksuista tilinpäätöspäivänä.

Laskennallinen verosaaminen tai -velka lasketaan velkamenetelmällä kaikista yksittäisten varojen ja velkojen konsernitilinpäätöksessä esitettävän kirjanpitoarvon ja niiden verotuksellisen arvon

välisistä väliaikaisista eroista. Laskennallinen verosaaminen kirjataan kertyneistä, verotuksessa käyttämättömistä tappioista, käyttämättömistä veronhyvityksistä ja vähennyskelpoisista väliaikaisista eroista, mikäli on todennäköistä, että vastaava määrä verotettavaa tuloa syntyy näitä tappioita, käyttämättömiä veronhyvityksiä ja vähennyskelpoisia väliaikaisia eroja kattamaan ennen verotuksessa käyttämättömien tappioiden ja veronhyvitysten vanhentumista. Laskennallisten verosaamisten hyödyntäminen arvioidaan jokaisena tilinpäätöspäivänä. Jos olosuhteet osoittavat laskennallisten verosaamisten hyödyntämisen olevan epätodennäköistä, niiden määrää oikaistaan hyödyntämismahdollisuuksien mukaiseksi. Liiketoimintojen yhdistämisen yhteydessä konserni kirjaa laskennallisen verovelan hankitun tytäryhtiön nettovarallisuuden käypien arvojen ja verotuksessa huomioon otettujen tasearvojen välisille väliaikaisille eroille. Laskennalliset verosaamiset ja -velat vähennetään kirjanpidossa toisistaan silloin, kun konsernilla on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata kauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään ja kun laskennalliset verosaamiset ja -velat liittyvät saman veronsaajan perimiin tuloveroihin joko samalta verovelvolliselta tai eri verovelvollisilta ja kun saamiset ja velat on tarkoitus hoitaa nettoperusteella tai realisoida saaminen ja suorittaa velka yhtäaikaisesti tulevilla kausilla, joilla merkittäviä laskennallisia verovelkoja tai -saamisia odotetaan suoritettaviksi tai saataviksi.

Laskennallisia verovelkoja ei kirjata silloin, kun ne syntyvät liikearvon alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä. Tytär- ja osakkuusyhtiöihin ja yhteisjärjestelyihin tehtyihin sijoituksiin liittyvistä veronalaisista väliaikaisista eroista kirjataan laskennallinen verovelka, paitsi jos konserni pystyy määräämään väliaikaisen eron purkautumisajankohdan, eikä väliaikainen ero todennäköisesti purkautu ennakoitavissa olevassa tulevaisuudessa.

Laskennalliset verot määritetään niiden verokantojen perusteella, jotka on säädetty tai käytännössä hyväksytty raportointikauden päättymispäivään mennessä ja joita odotetaan sovellettavan, kun pääomien saaminen realisoituu tai velka suoritetaan.

Ulkomaanrahan määräiset tapahtumat

Toiminta- ja esittämisvaluutta

Kaikkien konserniyhtiöiden tilinpäätökset perustuvat toimintavaluuttaan eli sen taloudellisen toimintaympäristön valuuttaan, jossa konserniyhtiö pääasiallisesti toimii. Konsernitilinpäätös esitetään euroissa, joka on emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta.

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat

Ulkomaanrahan määräiset liiketapahtumat kirjataan tapahtumapäivän valuuttakurssiin. Käytännössä käytetään usein valuuttakurssia, joka on riittävän lähellä tapahtumapäivän kurssia. Tilikauden päättyessä avoimena olevat ulkomaanrahan määräiset monetaariset varat ja velat arvostetaan tilikauden lopun valuuttakurssiin. Tase-erien arvostuksesta ja niihin liittyvien suojausinstrumenttien käyvän arvon muutoksista johtuvat kurssivoitot ja -tappiot kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Pitkäaikaisiin available-for-sale-sijoituksiin, kuten pääomasijoituksiin, liittyvät realisoitumattomat kurssivoitot tai -tappiot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan.

Ulkomaiset konserniyhtiöt

Kaikki ulkomaanrahan määräisten konserniyhtiöiden tuotot ja kulut muunnetaan euroiksi tilikauden keskikurssiin. Kaikki ulkomaanrahan määräisten konserniyhtiöiden varat ja velat muunnetaan euroiksi tilikauden lopun valuuttakurssiin. Erot, jotka syntyvät tuottojen ja kulujen muuntamisesta keskikurssiin sekä varojen ja velkojen muuntamisesta tilikauden lopun kurssiin, kirjataan muuntoeroina muihin laajan tuloksen eriin. Konserniyhtiöiden tai niiden osan myynnistä, likvidoinnista, luopumisesta tai oman pääoman takaisinmaksusta kertyneiden muuntoerojen täysimääräinen tai suhteellinen osuus kirjataan tulokseen samanaikaisesti, kun vastaava luovutusvoitto tai -tappio kirjataan.

Ulkomaiset konserniyhtiöt hyperinflatorisissa talouksissa

Niiden ulkomaanrahan määrien konserniyhtiöiden tilinpäätökset, joiden toimintavaluutta on hyperinflatorisen talouden valuutta, oikaistaan ostovoiman muutosten mukaisesti. Taseen ei-monetaariset erät ja kaikki tuloslaskelman erät oikaistaan käyttämällä yleistä hintaindeksiä ja muuntamalla erät euroiksi käyttämällä tilinpäätöspäivän mukaista mittayksikköä. Monetaarisesta nettopositiosta inflaation seurauksena syntyvä voitto tai tappio kirjataan konsernin tuloslaskelmaan voittoina ja tappioina. Vertailulukuja, jotka on esitetty kuluvan vuoden summina vakaisissa valuutoissa aiempien vuosien tilinpäätöksissä, ei ole oikaistu.

Pitkäaikaisten aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden sekä liikearvon kerrytettävissä olevan rahamäärän määrittäminen

Konserni suorittaa liikearvon arvonalentumistestauksen vuosittain tai useammin, jos olosuhteiden muutokset tai muut erityiset tapahtumat viittaavat siihen, että liikearvon kirjanpitoarvo on kerrytettävissä olevaa rahamäärää korkeampi. Aineettomien hyödykkeiden ja pitkäaikaisten aineellisten hyödykkeiden arvonalentumista testataan, jos olosuhteiden muutokset tai muut erityiset tapahtumat viittaavat siihen, että kirjanpitoarvo on kerrytettävissä olevaa rahamäärää korkeampi. Arvonalentumistestauksen suorittamiseen voivat johtaa muun muassa historiallisia tuloksia tai arvioituja tulosodotuksia huomattavasti huonompi suoriutuminen, merkittävät muutokset hyödykkeiden käyttötarkoituksissa, muutokset liiketoimintastrategiassa sekä huomattavat negatiiviset teollisuuden ja kansantalouden trendit.

Liikearvo allokoidaan arvonalentumistestausta varten niille rahavirtaa tuottaville yksiköille tai rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmille, joiden odotetaan saavan synergiaetuja liiketoimintojen yhdistämisestä. Rahavirtaa tuottava yksikkö, joka määritellään konsernin liikearvon arvonalentumisen testausta varten, on pienin omaisuuserien ryhmä, liikearvo mukaan lukien, jonka tuottamat rahavirrat ovat pitkälti riippumattomia muiden omaisuuserien tai omaisuuserien ryhmien tuottamista rahavirroista.

Konserni suorittaa arvonalentumistestauksen määrittämällä omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä olevan rahamäärän. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on korkeampi seuraavista: omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai käyttöarvo. Kerrytettävissä olevaa rahamäärää verrataan omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvoon. Rahavirtaa tuottavan yksikön nettovarojen kirjanpitoarvo määritetään allokoimalla olennaiset nettovarot rahavirtaa tuottaville yksiköille sopivin ja johdonmukaisin perustein. Arvonalentumistappio kirjataan välittömästi konsernin tuloslaskelmaan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä on sen kirjanpitoarvoa pienempi.

Muut aineettomat hyödykkeet

Hankittujen patenttien, tuotemerkkien, lisenssien, sisäiseen käyttöön tulevien ohjelmistolisenssien, asiakassuhteiden ja kehitetty teknologian hankintamenot aktivoidaan ja poistetaan tasapoistoin taloudellisena vaikutusaikanaan, joka on yleensä 3–7 vuotta. Kun omaisuuden arvon alentumisesta on viitteitä, aineettoman hyödykkeen kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioidaan. Mahdollisesti syntyvät arvonalentumistappiot kirjataan välittömästi konsernin tuloslaskelmaan.

Aineelliset hyödykkeet

Aineellisten hyödykkeiden arvot perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin vähennettynä kertyneillä poistoilla. Aineellisista hyödykkeistä tehdään tasapoistot, jotka perustuvat arvioituun taloudelliseen vaikutusaikaan seuraavasti:

Rakennukset ja rakennelmat

Rakennukset ja rakennelmat	20–33 vuotta
Kevyet rakennukset ja rakennelmat	3–20 vuotta

Koneet ja kalusto

Tuotannon koneet, mittaus- ja testauskalusto	1–5 vuotta
Muut koneet ja kalusto	3–10 vuotta

Maa- ja vesialueiden arvoista ei tehdä poistoja. Myytävänä olevista omaisuuseristä ei tehdä poistoja, sillä ne arvostetaan kirjanpitoarvoon tai sitä alhaisempaan käypään arvoon myyntikuluilla vähennettynä.

Kunnossapito- ja korjausmenot kirjataan yleensä kuluksi tilikaudella, jolla ne syntyvät. Edellisestä poiketen suuria perusparannusmenoja lisätään hankintamenoon ja poistetaan vaikutusaikanaan, mikäli on todennäköistä, että konsernille koituu taloudellista hyötyä yli olemassa olevan hyödykkeen alun perin arvioidun suoritusasteen. Merkittävät perusparannukset poistetaan sen hyödykkeen jäljellä olevana taloudellisena vaikutusaikana, johon perusparannus liittyy. Vuokratilojen perusparannusmenot poistetaan taloudellisena vaikutusaikana tai sitä lyhyempänä vuokra-aikana. Aineellisten hyödykkeiden myyntivoitot ja -tappiot sisältyvät liikevoittoon tai -tappioon.

Vuokrasopimukset

Konserni on solminut lukuisia operatiivisia vuokrasopimuksia. Niihin liittyviä maksuja käsitellään vuokratiloina, ja ne kirjataan konsernin tuloslaskelmaan tasasuuruksina erinä vuokra-ajan kuluessa, ellei jokin toinen johdonmukainen menetelmä kuvaa paremmin konsernin saamaa hyötyä.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus esitetään taseessa hankinnasta ja valmistuksesta aiheutuneiden menojen tai niitä alemman luovutushinnan määräisenä. Hankintameno määritetään käyttämällä standardikustannuslaskentaa, joka vastaa suunnilleen FIFO-periaatteen (first-in first-out) mukaisesti laskettua todellista hankintamenoa. Vaihto-omaisuuden luovutushinta on tavanomaisen liiketoiminnan käypä hintataso vähennettynä tavanomaisilla myyntikuluilla. Vaihto-omaisuuden arvoon on sisällytetty raaka-aineiden hankintameno ja välittömän työn kustannusten lisäksi myös asiaan kuuluva osuus tuotannon yleiskustannuksista. Vaihto-omaisuuden arvonalentuminen kirjataan ylimääräisen vaihto-omaisuuden sekä epäkuranttiuden osalta hankintameno tai sitä alemman nettoarvoasteen perusteella.

Käypään arvoon arvostaminen

Monet rahoitusinstrumentit arvostetaan alkuperäisen kirjaamisen jälkeen käypään arvoon jokaisena tilinpäätöspäivänä. Käypä arvo on hinta, joka saataisiin omaisuuserän myynnistä tai maksettaisiin velan siirtämisestä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuva tavanomaisessa liiketoiminnassa. Omaisuuserän tai velan käypä arvo määritetään sellaisin oletuksien, joita markkinaosapuolet käyttäisivät hinnoitellessaan omaisuuserää tai velkaa olettaen, että markkinaosapuolet toimivat parhaan taloudellisen etunsa mukaisesti käyttämällä markkinahintateorausta, diskontattujen rahavirtojen analyysia ja muita asiaan kuuluvia arvostusmalleja. Konserni käyttää käyvän arvon määrittämisessä arvostusmenetelmiä, jotka soveltuvat kuhunkin tilanteeseen ja joiden käyttämiseksi on olemassa riittävästi tietoa, käyttämällä mahdollisimman paljon havainnoitavissa olevia syöttötietoja ja mahdollisimman vähän muita kuin havainnoitavissa olevia syöttötietoja. Kaikki varat ja velat, joiden käyvät arvot määritetään tai esitetään tilinpäätöksessä, luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa alimmalla tasolla olevan kokonaisarvostuksen kannalta olennaisen syöttötiedon perusteella seuraavasti:

Taso 1 – toimivilla markkinoilla samanlaisille varoille tai veloille noteeratut (oikaisemattomat) hinnat.

Taso 2 – arvostusmenetelmät, joiden muihin kuin noteerattuihin hintoihin perustuvat merkittävät syöttötiedot ovat suoraan tai epäsuorasti havainnoitavissa; ja

Taso 3 – arvostusmenetelmät, joiden merkittävät syöttötiedot eivät ole havainnoitavissa.

Konserni luokittelee käypään arvoon toistuvasti arvostettavat varat ja velat asiaan kuuluville käyvän arvon hierarkian tasoille kunkin raportointikauden lopussa.

Rahoitusvarat

Konserni luokittelee rahoitusvarat seuraaviin kategorioihin: available-for-sale-sijoitukset, johdannaiset ja muut lyhytaikaiset rahoitusvarat, lainat, saamiset, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat sekä rahavarat. Johdannaisia on kuvattu omissa kappaleissa.

Available-for-sale-sijoitukset

Konserni sijoittaa osan jatkuvaan liiketoimintaan tulevaisuudessa tarvittavista kassavaroista erittäin likvideihin korkosijoituksiin ja joihinkin oman pääoman ehtoisin sijoituksiin. Seuraavat sijoitukset luokitellaan available-for-sale-kategoriaan hankintatarkoituksen ja omistuksen tavoitteiden perusteella:

(1) Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat koostuu erittäin likvideistä, kiinteätuottoisista sijoituksista ja rahamarkkinasijoituksista, joiden erääntymiseen hankintahetkellä on enemmän kuin kolme kuukautta, sekä pankkitalletuksista, jotka erääntyvät tai jotka voidaan sopimukseen perustuen vaatia maksettavaksi ajanjaksolla, joka hankintahetkellä on enemmän kuin kolme kuukautta.

(2) Sijoitukset teknologiaan liittyviin julkisesti noteerattuihin osakkeisiin, listaamattomiin osakkeisiin tai listaamattomiin venture fund -rahastoihin luokitellaan taseessa kategoriaan pitkäaikaiset available-for-sale-sijoitukset.

Lyhytaikaiset kiinteätuottoiset sijoitukset ja rahamarkkinasijoitukset arvostetaan käypään arvoon käyttämällä markkinoilla noteerattuja hintoja, diskontatun rahavirran analyysia ja muita soveltuvia arvostusmalleja tilinpäätöspäivänä. Sijoitukset julkisesti noteerattuihin oman pääoman ehtoisin osakkeisiin arvostetaan käypään arvoon käyttämällä pörssien noteeraamia ostokursseja. Muut käypään arvoon arvostetut available-for-sale-sijoitukset sisältävät sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin. Niiden käyvän arvon määrittämisessä käytetään muun muassa seuraavia menetelmiä: samankaltaisten instrumenttien markkina-arvo; kohdeyhtiön viimeisimpiin riippumattomien osapuolten tekemiin rahoitustransaktioihin perustuviin arvioihin sekä kohdeyhtiön markkina-analyyysiin ja operatiiviseen tulokseen perustuva arvo verrattuna vastaaviin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin vastaavilla toimialoilla. Konserni käyttää harkintaa sovellettavan arvostusmenetelmän sekä siinä käytettävien oletusten valinnassa vallitsevien markkinakäytäntöjen ja olosuhteiden perusteella. Muutokset näissä oletuksissa voivat johtaa siihen, että konserni kirjaa arvonalentumistappioita tulevina kausina.

Muut available-for-sale-sijoitukset kirjataan hankintamenoon vähennettynä arvonalennuksilla. Nämä ovat teknologiaan liittyviä sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin ja rahastoihin, joiden käypää arvoa ei pystytä luotettavasti määrittämään, koska julkisia markkinoita tai luotettavia arvostusmenetelmiä ei ole.

Sijoitusten myynnit ja ostot huomioidaan kirjanpidossa kaupantekopäivänä eli päivänä, jona konserni sitoutuu ostamaan tai myymään sijoituksen.

Available-for-sale-sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan arvomuutosrahastoon osana muita laajan tuloksen eriä pois lukien efektiivisen koron menetelmällä laskettu korko sekä valuuttakurssien

muutoksista johtuva available-for-sale-sijoitusten arvon muutos, jotka kirjataan suoraan konsernin tuloslaskelmaan. Available-for-sale-sijoituksiin sisältyvistä osakesijoituksista saavat osingot kirjataan tulosvaikutteisesti, kun konsernin oikeus osinkotuottoon on syntynyt. Kun sijoitus myydään, siihen liittyvät kertyneet käyvän arvon muutokset puretaan muista laajan tuloksen eristä ja kirjataan tulosvaikutteisesti. Julkisen kaupankäynnin kohteena olevien myyntien arvopaperien arvon määrittämisessä käytetään painotetun keskihinnan menetelmää. Myyntien kiinteätuottoisten arvopaperien arvonalentumisessa käytetään FIFO-menetelmää. Arvonalentuminen kirjataan, jos available-for-sale-sijoituksen kirjanpitoarvo on suurempi kuin arvioitu käypä arvo ja arvonalentuminen peruste on esimerkiksi vastapuolen konkurssi tai muu tekijä, jonka perusteella voidaan riippumattomasti todeta, että syntynyt arvonalentuminen on luonteeltaan pysyvä. Omaisuuserään kohdistuneet kertyneet tappiot perutaan omasta pääomasta ja esitetään tuloslaskelmassa tilikaudella. Jos käypään arvoon taseeseen merkityn muun sijoituksen kuin osakesijoituksen käypä arvo kasvaa myöhemmällä tilikaudella ja jos kasvun voidaan objektiivisesti katsoa liittyvän tappion tulosvaikutteisen kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan, tappio peruutetaan ja peruutus kirjataan tuloslaskelmaan.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat

Erät erittäin likvidit rahoitusvarat on hankintahetkellä määritetty käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin sijoituksiin, likvideihin varoihin. Näiden sijoitusten on täytettävä toinen seuraavista kriteereistä: määrittäminen poistaa tai merkittävästi vähentää epäjohdonmukaisuutta, joka seuraisi rahoituserien käyvän arvon ja/ tai voittojen ja tappioiden kirjaamisesta erilaisilla perusteilla; tai varat ovat osa laajempaa joukkoa rahoitusvaroja, joita hallinnoidaan ja seurataan käyvän arvon perusteella dokumentoidun riskienhallinta- tai investointistrategian mukaisesti. Nämä sijoitukset kirjataan hankintahetkellä käypään arvoon, ja niiden myöhempi arvostaminen tapahtuu niin ikään käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset sekä realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan konsernin tuloslaskelmaan.

Lainasaamiset

Lainasaamisiin sisältyy lainoja asiakkaille ja toimittajille. Ne kirjataan alun perin käypään arvoon, ja myöhempi arvostaminen tapahtuu käyttämällä efektiivisen koron menetelmää vähennettynä arvonalennuksilla. Lainasaatavien perintäkelpoisuutta sekä lainoille saatuja vakuuksia seurataan jatkuvasti. Mikäli on nähtävissä, että lainan takaisinmaksu ei toteudu sovitun mukaisena, arvonalentumisesta aiheutuvat kulut kirjataan muihin kuluihin tai rahoituskuluihin lainasaatavan luonteen mukaisesti kirjanpitoarvon ja ennustettujen tulevien rahavirtojen nykyarvon välisenä erotuksena. Korkotuotot lainasaamisista kirjataan muihin tuottoihin tai rahoitustuottoihin efektiivisen koron menetelmällä.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat pankeissa ja kassassa sekä available-for-sale-sijoitukset, rahavarat. Available-for-sale-sijoitukset, rahavarat koostuu erittäin likvideistä, kiinteätuottoisista sijoituksista ja rahamarkkinasijoituksista, jotka ovat helposti konvertoitavissa käteisvaroiksi tiedossa olevaan määrään ja joiden erääntymiseen hankintahetkellä on kolme kuukautta tai vähemmän, sekä pankkitalletuksista, jotka erääntyvät tai jotka voidaan sopimukseen perustuen vaatia maksettavaksi ajanjaksolla, joka hankintahetkellä on kolme kuukautta tai vähemmän. Koska sijoitusten luottokelpoisuus on korkea ja juoksu aika lyhyt, riski niiden arvon muutoksille on merkitykseltön.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset sisältävät asiakkailta laskutetut summat, summat, joissa myynnin tulotuskriteerit ovat täyttyneet, mutta asiakkaita ei ole vielä laskutettu tai summat, joihin liittyy sopimuksellinen oikeus rahavirtoihin on vahvistettu, mutta asiakkaita ei ole vielä laskutettu. Laskutetut myyntisaamiset kirjataan alkuperäisen asiakaslaskituksen

määräisenä vähennettynä epävarmoilla saatavilla. Kirjattujen epävarmojen saamisten riittävyttä arvioidaan säännöllisesti analysoimalla aikaisempia luottotappioita, asiakaskeskittyviä, asiakkaiden luottokelpoisuutta, aiempia maksuviivästyksiä, vallitsevia taloudellisia trendejä ja muutoksia asiakkaiden maksuehdoissa. Jos velkaa ei todennäköisesti saada perityksi, arvonalentumistappio kirjataan ja sisällytetään liiketoiminnan muihin kuluihin. Konserni kirjaa myyntisaamisen pois taseesta vain siinä tapauksessa, että sopimukselliset oikeudet omaisuuserästä kertyviin rahavirtoihin päättyvät tai omaisuuserä ja siten myös siihen liittyvät riskit ja hyödyt luovutetaan toiselle yhtiölle.

Rahoitusvelat

Konserni luokittelee rahoitusvelat seuraaviin kategorioihin: johdannaisvelat ja muut lyhytaikaiset rahoitusvelat, yhdistelmäinstrumentit, rahoituslainat ja ostovelat. Johdannaisia on kuvattu omassa kappaleessa.

Yhdistelmäinstrumentit

Instrumentin liikkeellelaskijan kannalta yhdistelmäinstrumentit sisältävät sekä vieraan pääoman että oman pääoman komponentin. Komponentit määritellään rahoitusinstrumentin ehtojen perusteella ja esitetään sekä arvostetaan erikseen niiden sisällön mukaisesti. Vieraan pääoman komponentti arvostetaan alun perin käypään arvoon, ja jäänösarvo kohdistetaan oman pääoman komponentille. Allokointi on sama koko yhdistelmäinstrumentin taloudellisen pitoajan. Konserni on laskenut liikkeeseen vaihtovelkakirjalainoja, joissa vieraan pääoman komponentit käsitellään rahoituslainoina.

Rahoituslainat

Rahoituslainat kirjataan taseeseen velaksi määrään, joka on saatu liikkeelle laskettaessa vähennettynä transaktiomenoilla. Myöhempiä tilikausina rahoituslainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenuon efektiivisen koron menetelmän mukaisesti. Transaktiomenot ja lainan korot kirjataan tuloslaskelmassa rahoituskuluihin instrumentin pitoaikana.

Ostovelat

Ostovelat kirjataan lasketun määrän mukaisesti. Tämän katsotaan vastaavan käypää arvoa niiden lyhyen maturiteetin johdosta.

Johdannaissopimukset

Johdannaiset kirjataan alun perin käypään arvoon sopimuskentekopäivänä, ja myöhempi arvostaminen tapahtuu käypään arvoon. Syntyneen voiton tai tappion kirjauskäytäntö riippuu siitä, sovelletaanko johdannaisiin suojauslaskentaa. Useimmiten suojausten rahavirrat luokitellaan liiketoiminnan rahavirroiksi konsernin rahavirtalaskelmassa, koska suojausten erien rahavirrat liittyvät konsernin operatiiviseen toimintaan. Mikäli johdannaisten voidaan määrittellä suojaavan tiettyä rahoitus- tai investointitoimintaan liittyvää positiota, sopimuksen rahavirrat luokitellaan samalla tavalla kuin suojaavan position rahavirrat.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat johdannaissopimukset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa

Valuuttatermiinien käypä arvo lasketaan arvostamalla termiinisopimus tilinpäätöshetkellä markkinatermiinikurssiin. Käyvän arvon muutokset arvostetaan vertaamalla näitä kurseja sopimuskurssiin. Valuuttaoptiot arvostetaan tilinpäätöshetkellä Garman & Kohlhagen -arvonmäärittelymallilla. Käyvän arvon muutokset kirjataan konsernin tuloslaskelmaan.

Korkotermiini-, korko-optio- ja korkofutuurisopimusten sekä johdannaissopimusten noteerattujen optioiden käypä arvo määritellään käyttämällä tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Koronvaihto- ja valuuttavaihtosopimusten käypä arvo arvioidaan tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella. Käyvän arvon muutokset kirjataan konsernin tuloslaskelmaan.

Voitot ja tappiot johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa mutta joilla suojataan tiettyjä valuuttariskejä, kuten ennakoituja valuuttamäärisiä myyntejä ja ostoja, kirjataan tuloslaskelmaan muihin tuottoihin ja kuluihin. Voitot ja tappiot muista johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Konserni tunnistaa ja seuraa mahdollisia kytkettyjä johdannaisia ja kirjaa ne käypään arvoon tilinpäätöspäivänä. Arvonmuutokset kirjataan konsernin tuloslaskelmaan.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennassa käytettäviä johdannaissopimuksia ovat valuuttatermiinit, optiot tai optiostrategiat sekä korkojohdannaiset. Suojauslaskentaa voidaan soveltaa optioihin ja optiostrategioihin, joiden nettomääräinen preemio on nolla tai maksettu. Optiostrategian osalta ostettujen optioiden nimellisarvo on sama tai suurempi kuin myytyjen optioiden, ja niiden muut sopimusehdot ovat samat.

Rahavirtojen suojaus: ennakoitujen valuuttamääristen myyntien ja ostojen suojaus

Konserni soveltaa suojauslaskentaa, mikäli soveltamisedellytykset täyttyvät. Konserni soveltaa suojauslaskentaa asianmukaisesti dokumentoiduille ja tehokkaille ennakoitujen valuuttamääristen myyntien ja ostojen suojauksille, jotka täyttävät standardissa IAS 39, Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen, esitetyt vaatimukset. Suojattavan rahavirran tulee olla erittäin todennäköinen ja altistaa rahavirran muutoksille, jotka voivat viime kädessä olla tulosvaikutteisia. Suojausten täytyy olla tehokas sekä etu- että jälkikäteen arvioituna.

Suojauslaskennan vaatimukset täyttävien valuuttatermiinien käyvän arvon muutos, joka heijastaa avistakurssin muutosta sekä valuuttaoptioiden ja optiostrategioiden perusarvon muutosta, kirjataan arvonmuutosrahastoon tehokkaaksi todettujen suojausten osalta. Tehoton osuus kirjataan välittömästi konsernin tuloslaskelmaan. Käyvän arvon muutoksina ilmoitettavat suojauskulut, jotka aiheutuvat valuuttatermiinien korkopisteiden muutoksesta vähennettynä valuuttatermiinien avistakurssien muutoksella tai valuuttaoptioiden ja optiostrategioiden aika-arvon muutoksella, kirjataan konsernin tuloslaskelmaan muihin tuottoihin ja kuluihin.

Kertyvät arvostustuloksen muutos siirretään arvonmuutosrahastosta konsernin tuloslaskelman myynnin ja oston oikaisueriin sillä tilikaudella, jolla suojattu ennakoitu myynti tai osto kirjataan tuloslaskelmaan. Ennakoitujen myyntien ja ostojen suojaustulos kirjataan konsernin tuloslaskelmaan pääsääntöisesti noin vuoden kuluessa tilinpäätöspäivästä. Jos ennakoitujen transaktion ei enää odoteta toteutuvan, siihen liittyvä arvostustulos siirretään välittömästi konsernin tuloslaskelmaan. Jos suojatun rahavirran toteutumista ei pidetä enää erittäin todennäköisenä, mutta sen odotetaan kuitenkin toteutuvan, siihen liittyvä kertynyt arvostustulos jätetään arvonmuutosrahastoon, kunnes suojatulla rahavirralla on tulosvaikutus.

Rahavirtojen suojaus: erittäin todennäköisten liiketoimintojen hankintojen ja muiden transaktioiden suojaus

Konserni suojaaa aika ajoin rahavirtoja valuuttakurssiriskiltä, joka liittyy erittäin todennäköisiin liiketoimintojen hankintoihin ja muihin ennakoituihin transaktioihin, joiden seurauksena taseeseen kirjataan muuta kuin rahoitusomaisuutta. Kun tällainen omaisuuserä kirjataan konsernitaseeseen, arvonmuutosrahastoon kirjattu suojausinstrumenttien arvostustulos kirjataan alkuperäisen hankintahinnan lisäykseksi tai vähennykseksi. Arvostustulos kirjataan lopulta konsernin tuloslaskelmaan liiketoimintojen hankintojen osalta liikearvon arvioinnin kautta ja muiden omaisuuserien osalta poistojen kautta. Suojauslaskennan soveltaminen edellyttää, että ennakoitujen transaktion täytyy olla erittäin todennäköinen ja että suojaus on tehokas sekä etu- että jälkikäteen arvioituna.

Rahavirtojen suojaus: vaihtuvakorkoisten velkojen rahavirtojen suojaus

Konserni soveltaa ennakoitujen rahavirtojen suojausta tiettyjen vaihtuvakorkoisten velkojen korkoriskin suojaamiseen. Vaihtuvakorkoisten velkojen suojaamiseen käytettyjen koronvaihtosopimusten arvostustuloksen tehokas osuus kirjataan arvonmuutosrahastoon. Tehottomaan osuuteen liittyvä voitto tai tappio kirjataan välittömästi konsernin tuloslaskelmaan. Jos suojausinstrumentti suljetaan ennen suojattavan velan eräpäivää, suojauslaskenta keskeytetään, ja arvonmuutosrahastoon kertyneet voitot ja tappiot kirjataan vähitellen konsernin tuloslaskelmaan kullakin kaudella, jolla suojattavat rahavirrat vaikuttavat tuloslaskelmaan.

Käyvän arvon suojaus

Konserni käyttää käyvän arvon suojauslaskentaa vähentääkseen korkotasoa ja valuuttakurssien muutoksista johtuvien korollisten velkojen käyvän arvon muutosten vaikutusta. Käyvän arvon suojauksessa käytettävien johdannaisten käyvän arvon muutos sekä käyvän arvon suojauslaskennan piirissä olevien rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksen se osuus, joka syntyy suojattavan riskin vaikutuksesta, kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Mikäli suojaus ei enää täytä suojauslaskennan kriteereitä, suojauslaskenta lopetetaan, ja suojattavan rahoitusinstrumentin kirjanpitoarvoon kirjattu käyvän arvon muutos jaksotetaan rahoitustuottoihin ja kuluihin efektiivisen koron menetelmällä instrumentin voimassaoloajalle.

Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojaus

Konserni soveltaa suojauslaskentaa ulkomaisiin yksiköihin tehtyjen valuuttamääräisten nettosijoitusten suojaukseen. Suojausten tulee olla asianmukaisesti dokumentoituja ja tehokkaita sekä etu- että jälkikäteen arvioituna.

Suojauslaskennan vaatimukset täyttävien valuuttatermiinien käyvän arvon muutos, joka on valuuttatermiinien avistakurssin muutos, sekä valuuttaoptioiden perusarvon muutos, kirjataan oman pääoman muuntoeroihin. Käyvän arvon muutokset, jotka aiheutuvat valuuttatermiinien korkopisteiden muutoksesta vähennettynä avistakursseilla sekä valuuttaoptioiden aika-arvon muutoksella, kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Jos suojausena käytetään ulkomaan valuuttamääräisiä lainoja, kaikki transaktiosta syntyvät kurssivoitot ja -tappiot kirjataan muuntoeroihin. Tehoton osuus kirjataan välittömästi konsernin tuloslaskelmaan.

Kertyneen arvostustuloksen muutos siirretään oman pääoman muuntoeroista tuloslaskelmaan vain, jos ulkomainen yksikkö tai osa siitä myydään, puretaan, luovutetaan tai sen oma pääoma maksetaan takaisin. Luovutettua osuutta vastaava suhteellinen osuus nettosijoituksen suojaamiseen käytettyjen instrumenttien oman pääoman muuntoeroihin kirjattuna tuloksesta siirretään tuloslaskelmaan samalla kun luovutusvoitto tai -tappio kirjataan.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva lakisääteinen tai muuten velvoittava sitoumus, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Kun konserni odottaa saavansa korvauksen varaukseen liittyvän veloitteen täyttämisen menoihin, korvaus kirjataan omaisuuseräksi vasta kun sen saaminen on käytännössä varmaa. Konserni arvioi olemassa olevien varausten riittävyyden ja tarvittaessa oikaisee varausten määrää viimeisimmän toteumatiedon ja tulevaisuutta koskevien arvioiden muutosten perusteella jokaisena tilinpäätöspäivänä.

Uudelleenjärjestelyvaraukset

Konserni kirjaa varauksen arvioituista uudelleenjärjestelymenoista, kun yksityiskohtainen uudelleenjärjestelysuunnitelma on tehty, johto on sen hyväksynyt ja se on julkistettu. Uudelleenjärjestelymenot koostuvat pääosin henkilöstön uudelleenjärjestelykuluista. Muita pääkomponentteja ovat kiinteistöjen vuokrasopimusten päättämiseen liittyvät kulut sekä yritysmyynteihin liittyvät kulut.

Takuuvaraukset

Konserni kirjaa varauksen arvioituista kuluista, jotka aiheutuvat tuotteiden korjaamisesta tai korvaamisesta takuuaikana, kun vastaavat tuotot kirjataan. Varaus on arvio, joka perustuu historiallisiin korjaus- ja vaihtokuluihin.

Projektitappiovaraukset

Konserni kirjaa varauksen tappiollisista sopimuksista perustuen joko menoihin, jotka kattavat sopimuksen tai menoihin, joilla sopimus voidaan lakkauttaa, sen mukaan kumpi on pienempi. Tappiollinen sopimus on sopimus, jonka mukaisten velvoitteiden täyttäminen aiheuttaa väistämättä menoja, jotka ylittävät sopimuksesta odotettavissa olevan taloudellisen hyödyn.

Oikeudenkäynteihin liittyvät varaukset

Konserni kirjaa varauksen arvioituista toteutuvista sovintoratkaisuista, jotka koskevat oikeudenkäyntejä. Varaus perustuu tapauksen arvioituun todennäköiseen lopputulokseen tilinpäätöspäivänä.

Varaukset sitovien ostosopimusten tappioista

Konserni kirjaa sitovista ostosopimuksista varauksen, mikäli nämä sitoumukset ylittävät arvioitua tarvetta vastaavan määrän tilinpäätöspäivänä.

Muut varaukset

Konserni kirjaa muista lakisääteisistä tai muuten velvoittavista sitoumuksista varauksen veloitteen täyttämistä odotettavasti aiheutuvien kustannusten määräisenä.

Omat osakkeet

Konserni kirjaa hankitut omat osakkeet hankintahinnalla oman pääoman vähennykseksi hankintamenoon. Mitätöinnin yhteydessä omien osakkeiden hankintameno kirjataan kertyneisiin voittovaroihin.

Osingonjako

Hallituksen yhtiökokoukselle ehdottamat osingot kirjataan konsernitilinpäätökseen, kun varsinainen yhtiökokous on ne hyväksynyt.

Arvioiden käyttö ja kriittiset kirjanpidolliset harkinnanvaraisuudet

Konsernitilinpäätöksen laatiminen IFRS-standardien mukaisesti edellyttää johdolta harkintaa valittaessa olennaisia oletuksia taloudellisten arvioiden laskemiseksi. Johdon arviot perustuvat historialliseen kokemukseen, odotettavissa oleviin lopputulemiin ja muihin olettamiin, joiden katsotaan olevan asianmukaisia kyseisissä tilanteissa. Nämä arviot muodostavat perustan kirjattavien varojen ja velkojen kirjanpitoarvojen sekä kirjattavien tuottojen ja kulujen määrille, jotka eivät välttämättä ilmene muista lähteistä. Olennaisia arvioita tarkistetaan, jos niihin liittyvissä olosuhteissa tapahtuu muutoksia tai niistä saadaan uutta tietoa tai kokemuksia. Koska ennusteisiin sisältyy eriasteista epävarmuutta, todellinen lopputulema voi poiketa ennusteista ja tästä voi aiheutua konsernin tuloslaskelmaan lisäkuluja tai -hyvityksiä.

Johto katsoo, että seuraaviin laadintaperiaatteisiin liittyy eniten arvioiden epävarmuutta ja olennaisia harkinnanvaraisuutta, joilla voi olla vaikutus konsernin taloudellisiin tietoihin.

Liiketoimintojen yhdistäminen

Konserni soveltaa erillisten yksiköiden tai liiketoimintojen ostoihin hankintamenetelmää. Niiden käypien arvojen määrittäminen ja allokointi kullekin yksilöitävissä olevalle omaisuuserälle ja siirtyneille vastuille sekä hankinta-ajankohdan määrittäminen arvojen määrittämistä ja allokointia varten edellyttävät arvioiden tekemistä ja johdon harkintaa.

Hankinnan käyvän arvon määrittäminen edellyttää arvioita ja harkintaa useiden tekijöiden osalta, mukaan lukien diskonttauskorko, loppuarvo ja vuosien lukumäärä, johon rahavirtaennusteet pohjautuvat sekä oletukset ja arviot määriteltäessä rahavirtoja. Diskonttauskorko heijastaa kulloistakin arviota rahan aika-arvosta, relevanteista markkinariskipreemioista sekä alaa koskevista vertailuista. Riskipreemiot heijastavat riskejä ja epävarmuustekijöitä, joita ei ole sisällytetty arvioihin tulevista rahavirroista. Loppuarvot pohjautuvat tuotteen odotettavissa olevaan elinikään ja ennustettuun elinkaareen sekä ennustettuun rahavirtaan tältä ajalta. Oletukset perustuvat hankintahetkellä saatavilla olevaan informaatioon, ja toteumat voivat poiketa ennusteesta merkittävästikin, kun lisää tietoa tulee saataville. Katso liitetieto 4, Hankitut liiketoiminnot.

Johdon on käytettävä harkintaa määrittäessään sen ajankohdan, jolloin konserni saa määräysvallan hankitusta liiketoiminnasta (hankinta-ajankohta). Konserni ja Alcatel Lucent julkistivat 15.4.2015 aikeensa yhdistyä toteuttamalla julkisen osakevaihtotarjouksen Ranskassa ja Yhdysvalloissa ("osakevaihtotarjous"). Osakevaihtotarjouksessa kaikki Alcatel Lucentin osakkeiden, Alcatel Lucentin American Depositary Share -osaketalletustodistusten ("ADS-osaketalletustodistukset") ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainojen haltijat (yhdessä "Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoiset arvopaperit") pystyivät tarjoamaan Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoiset arvopaperinsa vaihdettavaksi Nokian osakkeisiin vaihtosuhteella 0,55 uutta Nokian osaketta jokaista Alcatel Lucentin osaketta kohden.

Osakevaihtotarjouksen ensisijainen tarjousaika päättyi joulukuussa 2015. Ensisijainen osakevaihtotarjous saatettiin päätökseen 7.1.2016 ja osakkeet vaihdettiin, jolloin hankinta sai laillisen aseman. IFRS 3 -standardin mukaisesti Ranskan arvopaperimarkkinaviranomaisen Autorité des Marchés Financiersien ("AMF") 4.1.2016 antama julkinen ilmoitus onnistuneen osakevaihtotarjouksen ensisijaisen tarjousajan alustavasta tuloksesta antoi konsernille, Alcatel Lucentille ja Alcatel Lucentin osakkeenomistajille kuitenkin jo riittävän näytön siitä, että määräysvalta Alcatel Lucentissa oli siirtynyt konsernille. Näin ollen IFRS 3 -standardin mukaiseksi hankinta-ajankohdaksi määritetään 4.1.2016, ja hankinta esitetään tässä konsernitiilinpäätöksessä tilikauden päättymisen jälkeisenä tapahtumana, jonka johdosta tilinpäätöslaskelmia ei oikaista. Katso liitetieto 36, Tilikauden päättymisen jälkeiset tapahtumat.

Myynnin tulotuseriaatteet

Konsernilla on myyntitransaktioita, joihin voi sisältyä niin laitteita, palveluita kuin ohjelmistojakin. Konserni määrittää erilliset suoritteet ja arvioi niiden suhteellista käypää arvoa ottamalla huomioon koko järjestelyn kaupallisen sisällön. Kunkin suoritteiden käypä arvo määritetään huomioimalla erilaisia tekijöitä, kuten suoritteiden erillismyynnihinta sekä sellaisen puuttuessa suoritteiden kulan ja kohtuullisen katteen yhteissumma. Käyvän arvon määrittely ja kohdistaminen kullekin erillisenä yksilöitävissä olevalle liiketapahtuman suoriteveloitteelle edellyttää arvioiden ja harkinnan käyttöä, millä voi olla merkittävä vaikutus tilikaudelle kirjattavien tuottojen ajoitukseen ja määrään.

Liikevaihtoon sisältyy myyntituottoja kaikista lisensointineuvotteluista, oikeudenkäynneistä ja välimiesmenettelyistä siltä osin kuin myynnin tulotuskriteerit ovat täyttyneet. Lopullinen tulos voi erota tämän hetkisistä arvioista. Katso liitetieto 5, Tulouttaminen.

Eläkevastuut ja -kulut

Eläkevastuiden ja -kulujen määrittäminen etuusperusteisia järjestelyjä varten riippuu useista arvioista ja oletuksista, kuten diskonttokorosta, kuolleisuusastetta koskevista arvioista sekä tulevien korvausten kasvusta vuositasona. Osa eläkejärjestelyjen varoista on sijoitettu oman pääoman ehtoisin osake- ja velkapapereihin, joiden arvoon vaikuttavat osakemarkkinoiden heilahtelut. Muutokset arvioissa tai vakuutusmatemaattisissa oletuksissa voivat merkittävästi vaikuttaa eläkevelkaan ja tuleviin eläkekuluihin. Näihin arvioihin ja oletuksiin perustuen eläkevastuut ovat 1 840 miljoonaa euroa (1 884 miljoonaa euroa vuonna 2014 Jatkuvista toiminnoista) ja järjestelmään sisältyvien varojen käypä arvo 1 451 miljoonaa euroa (1 387 miljoonaa euroa vuonna 2014 Jatkuvista toiminnoista). Katso liitetieto 8, Eläkkeet.

Tuloverot

Konserni on tuloverovelvollinen Suomessa ja useissa muissa valtioissa. Harkintaa edellytetään määriteltäessä tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvan veron, epävarmojen veronäkemyksen, laskennallisen verosaatavan ja -velan määrää ja sitä, missä määrin laskennallista verosaatavaa voidaan aktivoida taseeseen. Arviot liittyen laskennallisen verosaatavan kerrytettävissä olevaan määrään perustuvat odotettavissa oleviin verotettavaan tuloihin ja verosuunnitelustrategioihin. Näihin arvioihin ja oletuksiin perustuen verotappioita, väliaikaisia eroja ja veronhyvityksiä, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, koska kyseisten erien hyödyntäminen on epävarmaa, on yhteensä 1 412 miljoonaa euroa (2 550 miljoonaa euroa vuonna 2014).

Laskennallisten verosaamisten hyödyntäminen edellyttää, että tulevaisuuden veronalaiset tulot ylittävät veronalaisen väliaikaisten erojen purkautumisesta kertyvän tulon. Laskennalliset verosaamiset kirjataan, mikäli on todennäköisempää, että tulevaisuudessa syntyy riittävästi veronalaista tuloa, josta vähennyskelpoiset väliaikaiset erot, verotuksessa käyttämättömät tappiot ja veronhyvitykset voidaan vähentää ennen verotuksessa käyttämättömien tappioiden ja veronhyvitysten vanhenemista. Tämän vuoksi laskennallisten verosaamisten kirjaaminen edellyttää kyseisen yhtiön tai verokonsernin, jolle laskennallisen verosaaminen on kirjattu, tulevan taloudellisen tuloksen arviointia.

Vaikka konserniyhtiöiden veroilmoituksissa esitetyt vaatimukset ovat perusteltavissa, on mahdollista, että veroviranomaiset eivät hyväksy joitain esitettyjä vaatimuksia sellaisenaan. Tuloverovelat, joihin liittyy epävarmuutta, perustuvat arvioihin tai oletuksiin aiheutuvan veloitteen määrästä ja todennäköisyydestä. Konserniyhtiöissä on menneillä verotarkastuksia useissa maissa, muun muassa Intiassa. Koska verotarkastusten tulosta on vaikea ennakoita, lopputulema ja todellinen kustannus voivat vaihdella huomattavasti arvioituista. Katso liitetieto 13, Tuloverot, ja 14, Laskennalliset verot.

Rahavirtaa tuottavien yksiköiden kirjanpitoarvo

Konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden kirjanpitoarvot määritetään käypään arvoon vähennettynä luovutuksesta aiheutuvilla menoilla perustuvaa menetelmää käyttäen. Arvioiden tekemistä ja johdon harkintaa edellytetään määritettäessä kerrytettävissä olevan rahamäärän laskennan osatekijöitä, mukaan lukien diskonttauskorko, loppuarvon kasvutekijä, arvioitu liikevaihdon kasvu, katteet, myynnistä aiheutuvat kulut ja liiketoiminnan ja pääomasijoitusten kustannustaso. Diskonttauskorko heijastaa kulloistakin arviota rahan aika-arvosta, olennaisista markkinariskipreemioista sekä alaa koskevista vertailuista. Riskipreemiot heijastavat riskejä ja epävarmuustekijöitä, joita ei ole sisällytetty arvioihin tulevista rahavirroista. Loppuarvot pohjautuvat tuotteen odotettavissa olevaan elinikään ja ennustettuun elinkaareen sekä ennustettuun rahavirtaan tältä ajalta. Näiden arvioiden ja oletusten perusteella liikearvon kokonaismäärä oli 237 miljoonaa euroa (2 563 miljoonaa euroa vuonna 2014). Katso liitetieto 10, Arvon alentumiset.

Myyntisaamisten arvonalentumistappiot

Saatavista vähennetään epävarmoina saatavina määrä, jonka arvioidaan vastaavan tappioita, jotka johtuvat asiakkaiden kykenemättömyydestä suoriutua vaadituista maksuista. Epävarmojen saatavien arvon määrittely kunakin tilinpäätöspäivänä edellyttää arvioiden tekemistä ja harkintaa. Arvioidessaan kirjattujen epävarmojen saatavien riittävyttä johto analysoi erityisesti myyntisaatavia ja toteutuneita luottotappioita, asiakaskeskittymiä, asiakkaiden luottokelpoisuutta, aiemmin myöhästyneitä saatavia, vallitsevia talouden trendejä sekä muutoksia asiakkaiden maksuehdoissa. Epävarmojen saatavien määrää voidaan joutua tulevina tilikausina lisäämään, mikäli asiakkaiden taloudellinen tilanne ja maksukyky heikkenevät. Näihin arvioihin ja oletuksiin perustuen epävarmat saatavat ovat 62 miljoonaa euroa (103 miljoonaa euroa vuonna 2014 Jatkuvista toiminnoista), mikä vastaa noin 2 % myyntisaamisista (3 % vuonna 2014). Katso liitetieto 22, Myyntisaamisten arvonalentumiset.

Vaihto-omaisuuden ylijäämä- ja epäkuranttiusvaraus

Vaihto-omaisuuden mahdollista ylijäämää, epäkuranttiusvaraus markkina-arvon mahdollista pienentymistä alle hankintameno seurataan, ja tarvittaessa kirjataan ylijäämä- ja epäkuranttiusvaraus. Ylijäämä- ja epäkuranttiusvarauksen arvon määrittely kunakin tilinpäätöspäivänä edellyttää arvioiden tekemistä ja harkintaa. Johto analysoi tällöin erityisesti arvioita tuotteiden tulevasta kysynnästä. Mahdolliset muutokset näissä oletuksissa voivat aiheuttaa tarkistuksia vaihto-omaisuuden arvostukseen tulevina kausina. Näihin arvioihin ja oletuksiin perustuen vaihto-omaisuuden ylijäämästä ja epäkuranttiusvarauksesta kirjattava vähennys on 195 miljoonaa euroa (204 miljoonaa euroa vuonna 2014 Jatkuvista toiminnoista), mikä vastaa noin 16 % vaihto-omaisuudesta (14 % vuonna 2014). Katso liitetieto 21, Vaihto-omaisuus.

Johdannaissopimusten ja muiden rahoitusinstrumenttien käypä arvo

Johdannaissopimusten ja muiden rahoitusinstrumenttien, joilla ei käydä kauppaa aktiivisilla markkinoilla, kuten esimerkiksi listaamattomat oman pääoman ehtoiset instrumentit, käypä arvo määritetään käyttämällä arvostusmalleja. Arvioita ja harkintaa vaaditaan valittaessa asianmukaista arvostusmenetelmää sekä määrittäessä taustaoletuksia. Jos listaamattomille osakkeille ei ole saatavilla noteerattuja markkinahintoja, niiden käypä arvo perustuu useaan osatekijään, kuten samankaltaisten instrumenttien markkina-arvoon; kohdeyhtiön viimeisimpiin riippumattomien osapuolten tekemiin rahoitustransaktioihin perustuva arvoon; ja/tai kohdeyhtiön markkina-analysiin ja operatiiviseen tulokseen perustuvaan arvoon verrattuna vastaaviin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin vastaavilla toimialoilla. Mahdolliset muutokset näissä oletuksissa voivat aiheuttaa arvonalentumisia tai tappioita tulevina kausina. Näihin arvioihin ja oletuksiin perustuen johdannaissopimusten ja muiden rahoitusinstrumenttien, joilla ei käydä kauppaa aktiivisilla markkinoilla, käypä arvo julkaisemattomien tietojen mukaan laskettuna (käyvän arvon hierarkian 3. taso) on 688 miljoonaa euroa (556 miljoonaa euroa vuonna 2014 Jatkuvista toiminnoista), mikä vastaa 6 % käypään arvoon arvostetuista rahoitusvaroista (7 % vuonna 2014). Katso liitetieto 19, Rahoitusinstrumenttien käypä arvo.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva lakisääteinen tai muuten velvoittava sitoumus, maksuveloitteen toteutuminen on todennäköistä ja veloitteen määrä on luotettavasti arvioitavissa. Harkintaa edellytetään aika ajoittain määrittämisessä, onko konsernilla voimassa olevia veloitteita ja arviointia vaaditaan veloitteiden arvon määrittelyssä. Vaikka varaukset perustuvat parhaaseen mahdolliseen arvioon kustannuksista, jotka ovat väistämättömiä, johto voi joutua tekemään useita oletuksia vastuiden määrästä ja todennäköisyydestä sekä maksuajankohdasta. Ajoitusta ja aiheutuvien kustannusten määrää koskeviin arvioihin voidaan joutua tekemään muutoksia ajan mittaan ja/tai kun tarkempia tietoja on saatavilla. Näihin arvioihin ja oletuksiin perustuen varaukset ovat yhteensä 725 miljoonaa euroa (873 miljoonaa euroa vuonna 2014 Jatkuvista toiminnoista). Katso liitetieto 28, Varaukset.

Oikeudelliset vastuut

Konserni on parhaillaan osallisena oikeudenkäynneissä tai sitä vastaan on uhattu nostaa kanteita eri lainkäyttöalueilla. Varaus kirjataan, jos on todennäköistä, että oikeudenkäynnin lopputulos on epäsuotuisa, ja väistämättömän veloitteen suuruus on arvioitavissa luotettavasti. Koska oikeudenkäyntien luonnetta on vaikea ennakoita, oikeudenkäynnin lopputulema ja todelliset kustannukset voivat poiketa huomattavasti arvioiduista. Katso liitetieto 28, Varaukset.

Uudet IFRS-standardit

Konserni aikoo soveltaa seuraavia IASB:n julkaisemia uusia ja päivitettyjä standardeja, muutoksia olemassa oleviin standardeihin sekä niiden tulkintoja, joiden uskotaan olevan merkityksellisiä konsernin liiketoiminnan ja taloudellisen aseman kannalta:

IFRS 9, Rahoitusinstrumentit, julkistettiin heinäkuussa 2014, ja se korvaa standardin IAS 39, Rahoitusinstrumentit: Kirjaaminen ja arvostaminen. Konserni aikoo ottaa standardin käyttöön viimeistään sen voimaantulopäivänä 1.1.2018. Uuden standardin käyttöönotto vaikuttaa konsernin rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen ja tuo uuden suojauslaskentamallin. Konserni arvioi parhaillaan IFRS 9 -standardin vaikutuksia.

IFRS 15, Myyntituotot asiakassopimuksista, julkaistiin toukokuussa 2014. Se sisältää viisivaiheisen mallin asiakassopimuksesta saatavien myyntituottojen tuloutukseen. IFRS 15:n mukaisesti myyntituotot kirjataan määrään, joka odotetaan saatavan vastikkeena, kun tavaran tai palvelun määräysvalta on siirtynyt asiakkaalle. Konserni ottaa uuden standardin käyttöön sen tullessa voimaan 1.1.2018. Uuden standardin käyttöönotto vaikuttaa todennäköisesti tapaan, jolla myyntituottoja kirjataan. IFRS 15 -standardin kokonaisvaikutuksia arvioidaan parhaillaan.

IFRS 16, Vuokrasopimukset, julkaistiin tammikuussa 2016, ja siinä esitetään periaatteet vuokrasopimuksien kirjaamiselle, arvonmääritykselle, esittämistavalle ja raportoinnille. Konserni aikoo ottaa uuden standardin käyttöön sen tullessa voimaan 1.1.2019. Standardin mukaan kaikki vuokralle otettujen vuokrasopimukset käsitellään samalla tavalla niin, että vuokralle ottaja kirjaa taseeseen omaisuuserät ja velat kaikista vuokrasopimuksista, ellei vuokra-aika ole 12 kuukautta tai sitä lyhyempi tai ellei vuokratun omaisuuserän arvo ole vähäinen. Uuden standardin käyttöönotto tulee vaikuttamaan vuokrasopimusten kirjaamiseen ja esittämistapaan. IFRS 16 -standardin kokonaisvaikutuksia arvioidaan parhaillaan.

Konserni ottaa 1.1.2016 käyttöön muutoksia moniin IFRS-standardeihin IASB:n vuosittaisten parannusprojektien 2012–2014 seurauksena. Nämä sisältävät muutoksia laskentakäytäntöihin, jotka liittyvät esittämiseen, kirjaamiseen tai arvostamiseen sekä terminologia- ja toimituksellisia muutoksia moniin yksittäisiin IFRS-standardeihin. Muutoksilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernitilinpäätökseen.

2. Segmentti-informaatio

Konsernin Jatkuvat toiminnot muodostuvat kahdesta liiketoiminnasta: Nokia Networks ja Nokia Technologies, sekä kolmesta toiminta- ja raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Nokia Networks -liiketoimintaan kuuluvat Mobile Broadband ja Global Services sekä Nokia Technologies.

Kaksi liiketoimintaa esitetään Lopetettuina toimintoina. HERE-liiketoiminta muodosti toiminta- ja raportoitavan segmentin 4.12.2015 asti, jolloin sen myynti toteutui. Devices & Services -liiketoiminta muodosti toiminta- ja raportoitavan segmentin 25.4.2014 asti, jolloin sen myynti toteutui.

Konserni otti nykyisen liiketoiminta- ja raportointirakenteensa käyttöön vuonna 2013. Konserni ilmoitti 7.8.2013 saaneensa päätökseen Siemensin osuuden oston Nokia Networksistä. Siihen asti Nokia Networks raportoitiin yhtenä toiminta- ja raportoitavana segmenttinä. Yritysjärjestelyn toteutumisen seurauksena Nokia Networks -liiketoiminta muodostuu kahdesta toiminta- ja raportoitavasta segmentistä, jotka ovat Mobile Broadband ja Global Services. Konserni allekirjoitti 2.9.2013 sopimuksen järjestelystä, jossa konserni myi D&S-liiketoimintansa Microsoftille. Saatuaan osakkeenomistajiensa vahvistuksen ja hyväksynnän kaupalle marraskuussa 2013 järjestetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa konserni ryhtyi raportoimaan Devices & Services -liiketoimintansa olennaisilta osin kokonaan Lopetettuina toimintoina ja aiemmin Devices & Services -liiketoimintaan kuuluneen Nokia Technologies -liiketoiminnan toiminta- ja raportoitavana segmenttinä. Konserni julkisti 3.8.2015 myyvänsä HERE-liiketoiminnan johtavien autonvalmistajien yhteenliittymälle, johon kuuluvat AUDI AG, BMW Group ja Daimler AG. Tämän jälkeen konserni on esittänyt HERE-liiketoiminnan tuloksen Lopetettuina toimintoina. Katso liitetieto 3, Lopetettuina toimintoina käsitellyt liiketoimintojen myynnit.

Ylin operatiivinen päätöksentekijä saa kuukausittain taloudellista tietoa konsernin liiketoiminta- ja raportoitavista segmenteistä. Raportoitavien segmenttien keskeisiin taloudellisiin tunnuslukuihin kuuluvat lähinnä ei-IFRS-liikevaihto sekä ei-IFRS-liikevoitto. Ylin operatiivinen päätöksentekijä arvioi segmenttien suoriutumista ja allkoi niille resursseja ei-IFRS-liikevoiton perusteella. Mobile Broadband-, Global Services- ja Nokia Technologies -segmenttien ei-IFRS-liikevoitto ei sisällä uudelleenjärjestelykuluja ja niihin liittyviä kuluja, hankintamenon kohdentamiseen liittyviä kuluja eikä tiettyjä muita eriä, jotka eivät välittömästi liity näihin segmentteihin.

Mobile Broadband tarjoaa Radio- ja runkoverkkoliiketoimintalinjojensa kautta mobiilioperaattoreille joustavia verkkoratkaisuja langattomiin ääni- ja datapalveluihin. Radioliiketoiminta käsittää 2G-5G-tekniologiasukupolvet. Runkoverkkoliiketoiminnalla on kattava valikoima matkapuhelinverkon keskusjärjestelmiä sekä runkoverkon ääni- ja pakettivälitteisiä ratkaisuja.

Global Services tarjoaa mobiilioperaattoreille palveluja tehokkaiden verkkojen luomiseen ja ylläpitämiseen. Näitä ovat muun muassa verkon toimitus-, ylläpito- ja asiakastukipalvelut, verkkojen suunnittelu ja optimointi sekä järjestelmäintegraatio.

Nokia Networks Muut -osio sisältää muiden kuin ydinliiketoimintojen liikevaihdon, hankinnan ja valmistuksen kulut ja toimintakulut, immateriaalioikeuksien liikevaihdon ja niihin liittyvät kulut sekä Optical Nokia Networks -liiketoiminnan 6.5.2013 asti, jolloin sen myynti toteutui. Se sisältää myös Nokia Networks -liiketoiminnan uudelleenjärjestelykulut ja niihin liittyvät kulut.

Nokia Technologies keskittyy kehittyneen teknologian kehittämiseen ja lisensointiin, ja se sisältää sekä immateriaalioikeuksien lisensointia että teknologialisensointiin liittyvän liikevaihdon.

Konsernin yhteiset toiminnot muodostuvat konsernin tukitoiminnoista.

HERE-liiketoiminta keskittyi paikkatietopalveluiden ja paikallisten kaupankäyntipalveluiden kehittämiseen. HERE-brändi otettiin käyttöön kuvaamaan paikkatieto- ja karttapalveluita vuonna 2012, ja 1.1.2013 alkaen konsernin entinen Location & Commerce -liiketoiminta ja raportoitava segmentti nimettiin HERE:ksi.

Devices & Services -liiketoiminta keskittyi Windows Phone -pohjaisten älypuhelimien, monitoimipuhelimien ja edullisten älypuhelimien kehittämiseen ja myyntiin.

Segmenttien laskentaperiaatteet ovat liitetiedon 1, Laskentaperiaatteet mukaiset. Konserni käsittelee segmenttien välisiä tuottoja ja siirtoja kuin ne olisi tehty kolmannen osapuolen kanssa eli vallitsevien markkinahintojen perusteella.

Mikään yksittäinen asiakas ei edusta yli kymmentä prosenttia konsernin liikevaihdosta.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Segmenttitiedot

Segmentti	Mobile Broadband ⁽¹⁾	Global Services ⁽¹⁾	Nokia Networks Muut	Nokia Networks Yhteensä	Nokia Techno- logies ⁽¹⁾	Konsernin yhteiset toiminnot	Elimi- noinnit	Ei-IFRS, yhteensä ⁽²⁾	Ei-IFRS- oikaisu ⁽²⁾	Yhteensä
Jatkuvat toiminnot										
2015										
Myynti ulkoisille asiakkaille	6 064	5 422	4	11 490	1 009	-	-	12 499	-	12 499
Myynti muille segmenteille	-	-	-	-	15	-	-15	-	-	-
Poistot	153	41	-	194	6	7	-	207	79	286
Arvonalentumiset	-	-	-	-	-	11	-	11	-	11
Liikevoitto	604	653	-	1 257	720	-28	-	1 949	-261	1 688
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	43	43	-	-14	-	29	-	29
2014										
Myynti ulkoisille asiakkaille	6 038	5 105	54	11 197	564	1	-	11 762	-	11 762
Myynti muille segmenteille	1	-	-	1	14	-	-15	-	-	-
Poistot	131	34	-	165	1	7	-	173	67	240
Arvonalentumiset	-	-	-	-	-	15	-	15	-	15
Liikevoitto	683	653	28	1 364	357	-121	-	1 600	-188	1 412
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	-9	-9	-	-3	-	-12	-	-12
2013										
Myynti ulkoisille asiakkaille	5 346	5 752	182	11 280	515	-	-	11 795	-	11 795
Myynti muille segmenteille	1	1	-	2	14	-	-16	-	-	-
Poistot	157	50	6	213	3	3	-	219	100	319
Arvonalentumiset	1	1	-	2	-	6	-	8	12	20
Liikevoitto	422	693	-26	1 089	329	-30	-	1 388	-716	672
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	8	8	-	-4	-	4	-	4

(1) Toiminta- ja raportoiva segmentti.

(2) Ei-IFRS-tunnusluvut eivät sisällä liikearvon alaskirjauksia, aineettomista oikeuksista tehtyjä poistoja eivätkä hankintamenojen kohdentamiseen liittyviä eriä, jotka johtuvat yrityskaupoista. Ne eivät myöskään sisällä uudelleenjärjestelyihin liittyviä kuluja, Alcatel Lucent -hankintaan liittyviä kuluja eivätkä eräitä muita eriä, joilla ei välttämättä ole merkitystä konsernin liiketoiminnallisen tuloksen kannalta.

Ei-IFRS-liikevoiton täsmäytys liikevoittoon

milj. EUR	2015	2014	2013
Ei-IFRS-liikevoitto yhteensä	1 949	1 600	1 388
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut ⁽¹⁾	-123	-57	-373
Transaktiokulut ja niihin liittyvät kulut sekä integraatiokulut johtuen Alcatel Lucent -hankinnasta ⁽²⁾	-99	-39	-18
Hankituista aineettomista oikeuksista tehdyt poistot ⁽³⁾	-79	-67	-100
Liiketoimintojen myynnit ⁽³⁾	-	-	-157
Maa- ja sopimusvähennyksiin liittyvät kulut ⁽³⁾	-	-	-52
Muut	40	-25	-16
Liikevoitto yhteensä	1 688	1 412	672

(1) Vuonna 2015 erä sisältää 121 miljoonaa euroa liittyen Nokia Networks -liiketoimintaan, 3 miljoonaa euroa liittyen Nokia Technologies -liiketoimintaan ja 1 miljoonaa euroa peruutuksia liittyen konsernin yhteisiin toimintoihin. Vuonna 2014 erä sisälsi 57 miljoonaa euroa liittyen Nokia Networks -liiketoimintaan. Vuonna 2013 erä sisälsi 361 miljoonaa euroa liittyen Nokia Networks -liiketoimintaan, 2 miljoonaa euroa liittyen Nokia Technologies -liiketoimintaan ja 10 miljoonaa euroa liittyen konsernin yhteisiin toimintoihin.

(2) Liittyy konsernin yhteisiin toimintoihin.

(3) Liittyy Nokia Networks -liiketoimintaan.

Liikevaihto markkina-alueittain ulkoisten asiakkaiden sijainnin mukaan

milj. EUR	2015	2014	2013
Suomi ⁽¹⁾	1 100	680	572
Yhdysvallat	1 489	1 445	1 255
Kiina	1 323	994	881
Intia	1 098	768	641
Japani	877	1 194	1 388
Venäjä	438	498	377
Iso-Britannia	394	296	369
Taiwan	389	387	303
Saudi-Arabia	364	291	297
Italia	355	345	313
Muut	4 672	4 864	5 399
Yhteensä	12 499	11 762	11 795

(1) Koko Nokia Technologies -liiketoiminnan liikevaihto on kohdistettu Suomeen.

Pitkäaikaiset varat sijainnin mukaan⁽¹⁾

milj. EUR	2015	2014
Suomi	724	574
Yhdysvallat	159	2 686
Kiina	129	117
Intia	70	71
Muut	173	181
Yhteensä	1 255	3 629

(1) Sisältää liikearvon sekä muut aineettomat ja aineelliset hyödykkeet.

3. Lopetettuina toimintoina käsitellyt liiketoimintojen myynnit**Lopetettujen toimintojen tulos**

milj. EUR	2015	2014	2013
Liikevaihto	1 075	3 428	11 649
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-244	-2 325	-8 734
Bruttokate	831	1 103	2 915
Tutkimus- ja kehityskulut	-498	-899	-1 778
Myyntin ja hallinnon kulut	-213	-628	-1 747
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-23	-1 354	-133
Liikevoitto/tappio	97	-1 778	-743
Osuus osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	1
Rahoitustuotot ja -kulut	-9	10	7
Voitto/tappio ennen veroja	88	-1 768	-735
Tuloverotuotot/-kulut	8	-277	-132
Tavanomaisen toiminnan voitto/tappio	96	-2 045	-867
HERE- ja D&S-liiketoiminnan myyntivoitto verojen jälkeen	1 178	2 803	-
Tilikauden voitto/tappio	1 274	758	-867

HERE-liiketoiminnan Myynti

Konserni julkisti 3.8.2015 myyvänsä HERE-liiketoiminnan johtavien autonvalmistajien yhteenliittymälle, johon kuuluvat AUDI AG, BMW Group ja Daimler AG. Tämän jälkeen konserni on esittänyt HERE-liiketoiminnan tuloksen Lopetettuna toimintona. HERE-liiketoiminta oli aikaisemmin raportoitava segmentti, joka keskittyi paikkatietopalveluiden ja paikallisten kaupankäyntipalveluiden kehittämiseen. HERE-liiketoiminnan Myynti saatiin päätökseen 4.12.2015.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

HERE-liiketoiminnan myyntivoitto

	milj. EUR
Myyntituottojen käypä arvo vähennettyinä myynnistä aiheutuvilla kuluilla ⁽¹⁾	2 551
Myyty nettovarallisuus	-2 667
Yhteensä	-116
Muista laajan tuloksen eristä uudelleen luokitellut muuntoerot ⁽²⁾	1 174
Myyntivoitto ennen veroja	1 058
Tuloverotuotto ⁽³⁾	120
Myyntivoitto yhteensä	1 178

(1) Sisältää myyntihinnan 2 800 miljoonaa euroa, josta on vähennetty tietyt erikseen määritellyt 249 miljoonan euron velat.

(2) Sisältää omistuksen aikana kertyneet muuntoerot, jotka ovat syntyneet pääasiassa Yhdysvaltain dollari -määräisten erien muuntamisesta euroiksi.

(3) Myynti oli pääosin verovapaa, ja tuloverotuotto johtuu suojauksiin liittyneistä verotuksessa vähennyskelpoisista tappioista.

Varat ja velat, HERE-liiketoiminta

Myytyjen toimintojen varat ja velat 4.12.2015:

milj. EUR	4.12.2015
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	2 722
Aineelliset hyödykkeet	115
Laskennalliset verosaamiset ja muut pitkäaikaiset saamiset	151
Vaihto-omaisuus	14
Myynti- ja muut saamiset	174
Ennakkomaksut ja muut lyhytaikaiset saamiset	87
Rahavarat ja lyhytaikaiset available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat	56
Varat yhteensä	3 319
Laskennalliset verovelat ja muut velat	286
Ostovelat ja muut velat	55
Myyntiin jaksotukset ja siirtovelat	306
Varaukset	5
Velat yhteensä	652
Myyty nettovarallisuus	2 667

Lopetettujen toimintojen tulos, HERE-liiketoiminta

milj. EUR	2015	2014	2013
Liikevaihto	1 075	970	914
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-243	-239	-208
Bruttokate	832	731	706
Tutkimus- ja kehityskulut	-498	-545	-648
Myyntiin ja hallinnon kulut	-198	-181	-187
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut ⁽¹⁾	-18	-1 247	-24
Liikevoitto/-tappio	118	-1 242	-153
Osuus osakkuusyritysten ja yhteisyritysten tuloksista	-	-	1
Rahoitustuotot ja -kulut	2	5	-3
Voitto/tappio ennen veroja	120	-1 237	-155
Tuloverokulut/-tuotot ⁽²⁾	-	-310	68
Tavanomaisen toiminnan voitto/tappio	120	-1 547	-87
HERE-liiketoiminnan myyntivoitto verojen jälkeen ⁽³⁾	1 178	-	-
Tiilikauden voitto/tappio	1 298	-1 547	-87
Kulut sisältävät:			
Poistot	-33	-57	-241
Arvon alentumistappiot	-	-1 209	-

(1) Vuonna 2014 sisältää liikearvon arvonalentumistappion 1 209 miljoonaa euroa.

(2) Ei sisällä liiketoiminnan myyntiin verovaikutusta.

(3) Liiketoiminnan myynnistä saatu nettovoitto.

Lopetettujen toimintojen rahavirrat, HERE-liiketoiminta

milj. EUR	2015	2014	2013
Liiketoiminnan nettorahavirta	12	106	62
Investointien nettorahavirta	2 503	-104	-39
Tilikauden nettorahavirta	2 515	2	23

Liikearvon arvonalentumistappio

Vuoden 2015 kolmannella neljänneksellä, kun konserni julkisti HERE-liiketoiminnan Myynnin 3.8.2015, HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvo arvioitiin uudelleen. Arvioitu myyntituotto vähennettynä myynnistä aiheutuneilla kuluilla ylitti HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön kirjanpitoarvon.

Vuonna 2014 HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistestaus suoritettiin 30.9.2014. Edellinen testauspäivä oli 1.10.2013. Arviointipäivää aikaistettiin 30.9.2014 HERE-strategian tarkistuksen ja siihen liittyvän uuden pitkän aikavälin toteutus suunnitelman takia, missä otettiin huomioon odotettua hitaampi liikevaihdon kasvu myynnissä suoraan kuluttajille sekä konsernin suunnitelmat rajoittaa investointeja tiettyihin suuremman riskin ja pidemmän aikavälin kasvumahdollisuuksiin. Kyseessä oli laukaiseva tekijä, joka johti arvonalentumistestaukseen kesken kauden sen arvioimiseksi, viittasivatko jotkin tapahtumat tai olosuhteiden muutokset siihen, että HERE-liikearvon kirjanpitoarvo oli kerrytettävissä olevaa rahamäärää korkeampi. HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön liikearvon arvonalentumistestaus siirrettiin päivämäärään 1.10.2014 vuotuisen arviointipäivämäärän mukaisesti. Vuonna 2014 HERE-rahavirtaa tuottava yksikkö vastasi HERE toiminta- ja raportoitavaa segmenttiä.

HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä määritettiin myynnistä aiheutuvilla kuluilla vähennettynä käyvän arvon perusteella. Havainnoitavissa olevien markkinahintojen puuttuessa kerrytettävissä oleva rahamäärä arvioitiin tulomenetelmällä, tarkemmin ottaen diskontattujen rahavirtojen periaatteella. Kerrytettävissä olevan rahamäärän laskennassa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin taloussuunnitelmiin, jotka kattoivat viiden vuoden ennustejakson ja kuvastivat sitä hintaa, joka saataisiin rahavirtaa tuottavan yksikön myynnistä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa. Käyvän arvon hierarkiataso, johon käyvän arvon määrittäminen luokiteltiin, on taso 3. Käyvän arvon hierarkia: katso liitetieto 19, Rahoitusinstrumenttien käypä arvo.

HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön kerrytettävissä oleva rahamäärä 30.9.2014 oli 2 031 miljoonaa euroa, josta aiheutui 1 209 miljoonan euron arvonalentumistappio. Arvonalentumistappion jälkeen HERE-rahavirtaa tuottavaan yksikköön kohdistetun liikearvon kirjanpitoarvo oli 2 273 miljoonaa euroa arvonalentumistestauksen päivämääränä. Arvonalentumistappio perustui arvioon HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön ennakoidusta taloudellisesta tuloksesta ja nettorahavirroista, ja se kohdistettiin kokonaan HERE:n liikearvon kirjanpitoarvoon. Arvioinnissa otettiin huomioon odotettua hitaampi liikevaihdon kasvu myynnissä suoraan kuluttajille sekä konsernin suunnitelmat rajoittaa investointeja tiettyihin suuremman riskin ja pidemmän aikavälin kasvumahdollisuuksiin. Se kuvasti myös silloista arviota johdon tavoittelemiin kasvumahdollisuuksiin liittyvistä riskeistä sekä näihin liittyvistä loppuarvon kasvuolettamuksista. Otettuaan huomioon kaikki olennaiset tekijät johto alensi HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön liikevaihtoennustetta erityisesti arvostusjakson viimeisten vuosien osalta.

Keskeisiä oletuksia HERE-rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistestauksessa olivat loppuarvon kasvuvauhti 1,2 % ja diskonttauskorko verojen jälkeen 11,0 %. Loppuarvon kasvuprosentti kuvasti alan pitkän aikavälin keskimääräistä kasvua sillä alalla ja niissä taloudellisissa ympäristöissä, missä rahavirtaa tuottava yksikkö toimi. Diskonttauskorko heijasti senhetkistä arviota rahan aika-arvosta ja olennaisista markkinariskipreemioista. Riskipreemiot heijastivat riskejä ja epävarmuustekijöitä, joita ei ollut sisällytetty arvioihin tulevista rahavirroista. Muut rahavirtaennusteiden keskeiset muuttujat sisälsivät oletuksia myynnin arvioidusta kasvusta, bruttokateprosentista ja liikevoittoprosentista. Kaikki rahavirtaennusteet olivat yhdenmukaisia ulkoisten tietolähteiden kanssa, milloin suinkin mahdollista.

D&S-liiketoiminnan Myynti

Konserni julkisti syyskuussa 2013 myyvänsä D&S-liiketoiminnan Microsoftille. Myynti hyväksyttiin marraskuussa 2013 järjestetyssä ylimääräisessä yhtiökokouksessa, minkä jälkeen Devices & Services -liiketoiminnan tulos ryhdyttiin esittämään Lopetettuina toimintoina, mukaan lukien lopulliseen kauppaan kuulumattomat kohteet Intian Chennaissa ja Korean Masanissa sijaitsevat lopetetut tuotantolaitokset. Devices & Services -liiketoiminta koostui kahdesta aiemmasta raportoitavasta segmentistä, Smart Devices ja Mobile Phones -segmenteistä, sekä Devices & Services Muut -osiesta. Smart Devices keskittyi kehittyneempiin tuotteisiin, mukaan lukien Windows Phone -ohjelmistoalustaan perustuvat älypuhelimet. Mobile Phones keskittyi massamarkkinoiden peruspuhelimiin sekä edullisiin älypuhelimiin. Devices & Services Muut -osio sisälsi varaosat, myydyin Vertu-liiketoiminnan sekä merkittävät Devices & Services -liiketoimintaan liittyvät uudelleenjärjestelyohjelmat.

D&S -liiketoiminnan Myynti toteutui 25.4.2014. Kauppahinta oli 5 440 miljoonaa euroa, joka koostui D&S-liiketoiminnan Myynnistä ja 10 vuoden ei-eksklusiivisesta patenttien lisensoinnista ja oikeudesta pidentää patenttilisenssisopimuksen voimassaoloaika pysyväksi. D&S -liiketoiminnan Myynnille kohdistettu arvo on 3 790 miljoonaa euroa ja patenttilisenssisopimuksen ja oikeuden pidentää patenttilisenssisopimuksen voimassaoloaika pysyväksi käypä arvo on 1 650 miljoonaa euroa. Myynnistä kirjattiin 3 175 miljoonan euron myyntivoitto. Myyntivoitto voi muuttua tulevina kausina riippuen tiettyjen vastuiden kehityksestä, joita konserni on velvollinen korvaamaan Microsoftille.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

D&S-liiketoiminnan myyntivoitto

	Miij. EUR
Myyntituottojen käypä arvo vähennettyinä myynnistä aiheutuvilla kuluilla ⁽¹⁾	5 167
Myyty nettovarallisuus	-2 347
Windows Phone -rojaltien suorittaminen ⁽²⁾	383
Muut	-28
Yhteensä	3 175
Muista laajan tuloksen eristä uudelleen luokitellut muuntoerot	-212
Myyntivoitto ennen veroja	2 963
Tuloverokulut ⁽³⁾	-160
Myyntivoitto verojen jälkeen	2 803

(1) Koostuu 3 790 miljoonan euron myyntihinnasta, 1 114 miljoonan euron nettoraaherien oikaisusta ja 263 miljoonan euron muista oikaisusta.

(2) Kirjattu, kun lisenssiyhteistyösopimus Microsoftin kanssa liittyy Windows Phone älypuhelimien purettiin D&S -liiketoiminnan myynnin yhteydessä.

(3) Sisältää pääasiassa tietyille ulkomaalaisille yhtiöille määrättyjä luovutusvoiton veroja sekä tiettyjen yhtiöiden uudelleenjärjestelystä aiheutuneita verovaikutuksia D&S-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä.

Varat ja velat, Devices & Services -liiketoiminta

Myytujen toimintojen varat ja velat 25.4.2014 sekä myytäviksi luokiteltujen Lopetettujen toimintojen varat ja velat 31.12.2013:

milj. EUR	25.4.2014	31.12.2013
Liikearvo ja muut aineettomat hyödykkeet	1 427	1 426
Aineelliset hyödykkeet	534	559
Laskennalliset verosaamiset ja muut pitkäaikaiset saamiset	371	381
Vaihto-omaisuus	374	347
Myynti- ja muut saamiset	541	691
Ennakkomaksut ja muut lyhytaikaiset saamiset	1 638	1 854
Rahavarat ja lyhytaikaiset available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat	1 114	-
Varat yhteensä	5 999	5 258
Laskennalliset verovelat ja muut velat	203	114
Ostovelat ja muut velat	1 340	1 381
Myynnin jaksotukset ja siirtovelat	1 205	2 220
Varaukset	795	1 013
Velat yhteensä	3 543	4 728
Määräysvallattomille omistajille kuuluva osuus tuloksesta	109	-
Myyty nettovarallisuus	2 347	-

Lopetettujen toimintojen tulos, Devices & Services -liiketoiminta

milj. EUR	2015	2014	2013
Liikevaihto	-	2 458	10 735
Hankinnan ja valmistuksen kulut	-1	-2 086	-8 526
Bruttokate	-1	372	2 209
Tutkimus- ja kehityskulut	-	-354	-1 130
Myynnin ja hallinnon kulut	-15	-447	-1 560
Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut	-5	-107	-109
Liiketappio	-21	-536	-590
Rahoitustuotot ja -kulut	-11	5	10
Tappio ennen veroja	-32	-531	-580
Tuloverotuotot/-kulut ⁽¹⁾	8	33	-200
Tavanomaisen toiminnan tappio	-24	-498	-780
D&S-liiketoiminnan myyntivoitto verojen jälkeen ⁽²⁾	-	2 803	-
Tilikauden tappio/voitto	-24	2 305	-780
Kulut sisältävät:			
Poistot	-	-	-168
Arvon alentumistappiot	-	-111	-

(1) Ei sisällä liiketoiminnan myynnin verovaikutusta.

(2) Liiketoiminnan myynnistä saatu nettovoitto.

Lopetettujen toimintojen rahavirrat, Devices & Services -liiketoiminta

milj. EUR	2015	2014	2013
Liiketoiminnan nettorahavirta	-6	-1 054	-1 062
Investointien nettorahavirta	50	2 480	-130
Rahoitustoimintojen nettorahavirta	-	-9	-21
Tilikauden nettorahavirta	44	1 417	-1 213

Kun D&S-liiketoiminnan Myynti saatiin päätökseen 25.4.2014, konsernin Microsoftille liikkeellelaskemat 500 miljoonan euron 1,125 %:n vaihtovelkakirjalainat, jotka erääntyvät syyskuussa 2018, 500 miljoonan euron 2,5 %:n vaihtovelkakirjalainat, jotka erääntyvät syyskuussa 2019, ja 500 miljoonan euron 3,625 %:n vaihtovelkakirjalainat, jotka erääntyvät syyskuussa 2020, eräännytettiin ja netotettiin kauppahintaa vastaan nimellisarvostaan lisättyinä kertyneillä koroilla. Katso liitetieto 35, Riskienhallinta.

4. Hankitut liiketoiminnat

Konserni hankki kaksi liiketoimintaa vuonna 2015 (neljä liiketoimintaa vuonna 2014). Yhteenlaskettu hankintahinta on 96 miljoonaa euroa (175 miljoonaa vuonna 2014). Hankinnoista syntynyt liikearvo on 7 miljoonaa euroa (76 miljoonaa euroa vuonna 2014), ja se edustaa työvoimaa sekä synergiaetuja, joiden odotetaan muodostuvan hankintojen seurauksena. Konserni arvioi, että suurin osa vuonna 2015 hankitusta liikearvosta on verovähennyskelpoista. Konserni arvioi, että suurin osa vuonna 2014 hankitusta liikearvosta on verovähennyskelpotonta.

Hankinnat tilikausina 2015 ja 2014:

Yhtiö/liiketoiminta	Kuvaus
2015	
Panasonicin langaton verkkoliiketoiminta	Liiketoimintakauppa sisälsi Panasonicin LTE/3G-tukiasemaliiketoiminnan, siihen liittyvän muun langattoman verkkolaiteliiketoiminnan, aineelliset hyödykkeet Panasonicin asiakassopimukset ja yli 300 työntekijää. Konserni teki hankinnan liiketoimintakauppana 1.1.2015.
Eden Rock Communications, LLC	Eden Rock Communications on SON-ratkaisujen pioneeri ja Eden-NET-ratkaisun kehittäjä, toimialan johtava monien toimijoiden verkkojen osaja, joka keskittyy SON-ratkaisuihin. Konserni hankki 100 % omistusosuuden yhtiöstä 10.7.2015.
2014	
SAC Wireless ⁽¹⁾	SAC Wireless tarjoaa verkkojen suunnittelu-, toteutus- ja käyttöönottopalveluita. Konserni hankki 100 %:n omistusosuuden yhtiöstä 22.8.2014.
Medio Systems Inc. ⁽²⁾	Medio Systems Inc. on erikoistunut reaaliaikaiseen ennakoiwaan analytiikkaan. Konserni hankki 100 %:n omistusosuuden yhtiöstä 2.7.2014.
Desti ⁽²⁾	Desti on erikoistunut tekoälyyn ja luonnollisen kielen käsittelyteknoologiaan. Konserni teki hankinnan liiketoimintakauppana 28.5.2014.
Mesaplexx Pty Ltd.	Mesaplexx Pty Ltd on erikoistunut kompaktin, suurikapasiteettisen radiofilteriteknologian kehittämiseen. Konserni hankki 100 %:n omistusosuuden yhtiöstä 24.3.2014.

(1) Hankitut juridiset yhtiöt ovat SAC Wireless LLC ja HCP Wireless LLC

(2) HERE-liiketoiminnan hankintoja.

Yhteenveto maksetusta hankintahinnasta, aineettomien hyödykkeiden käyvästä arvoista, muusta hankitusta nettovarallisuudesta sekä muodostuneesta liikearvosta kunakin kaupantekopäivänä:

milj. EUR	2015	2014
Muut aineettomat hyödykkeet	56	77
Muu nettovarallisuus	33	22
Yksilöitävissä oleva nettovarallisuus yhteensä	89	99
Liikearvo	7	76
Hankintahinta yhteensä⁽¹⁾	96	175

(1) Vuonna 2015 hankintahinta yhteensä ei vastaa konsernin rahavirtalaskelmassa esitettyjä liiketoimintojen hankintoja ilman hankittuja rahavaroja, mikä johtuu käytetyistä valuuttakursseista ja kaupan päättämismekanismista. Vuonna 2014 HERE-liiketoiminnan hankintojen hankintahinta oli yhteensä 84 miljoonaa euroa, mistä oli liikearvoa 65 miljoonaa euroa.

Aineettomat hyödykkeet ovat pääasiassa asiakkaisiin liittyviä ja teknologiaan perustuvia aineettomia hyödykkeitä. Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille tai ryhmille, joiden odotetaan saavan synergiaetuja liiketoimintojen yhdistämisestä. Katso liitetieto 10, Arvonalentumiset. Hankintoihin liittyviä kustannuksia on kirjattu 3 miljoonaa euroa (3 miljoonaa euroa vuonna 2014) myynnin ja hallinnon kuluihin konsernin tuloslaskelmassa.

5. Tulouttaminen

milj. EUR	2015	2014	2013
Jatkuvat toiminnot			
Liikevaihto tuotteista ja lisensioinnista	7 060	6 462	5 489
Nokia Networks	6 036	5 884	4 960
Nokia Technologies	1 024	578	529
Palveluiden liikevaihto	5 395	4 961	5 310
Nokia Networks	5 395	4 961	5 310
Valmistusasteen mukaisesti tuloutettu liikevaihto	59	353	1 012
Nokia Networks	59	353	1 012
Eliminoinnit ja konsernin yhteiset toiminnot	-15	-14	-16
Yhteensä	12 499	11 762	11 795

Keskeneräisten valmistusasteen mukaisesti tuloutettavien sopimusten myynnin tuloutukseen liittyvät erät 31.12.:

milj. EUR	2015		2014	
	Varat	Velat	Varat	Velat
Asiakaslaskutusta edeltävä tuloutus	16		82	
Toteutuneet kulut ylittävä laskutus		29		40
Saadut ennakot		-		1
Pidätetty määrä	2		12	

Varat sisältävät myyntisaamisiin ja velat siirtovelkoihin konsernitaseessa.

Keskeneräisten valmistusasteen mukaisesti tuloutettavien sopimusten kertyneet toteutuneet menot ja kirjatut voitot, kirjatuilla tappiolla vähennettynä, olivat 670 miljoonaa euroa 31.12.2015 (4 219 miljoonaa euroa vuonna 2014), joista suurin osa liittyy valmistumassa oleviin projekteihin. Kertyneiden toteutuneiden menojen ja kirjattujen voittojen väheneminen on yhdenmukainen valmistusasteen mukaisesti tuloutettavan myynnin vähenemisen kanssa.

6. Kululajikohtainen erittely

milj. EUR	2015	2014	2013
Jatkuvat toiminnot			
Henkilöstökulut ⁽¹⁾ (liitetieto 7)	3 617	3 340	3 426
Materiaalikulut	2 907	2 957	2 755
Alihankintakulut	2 323	2 211	2 659
Poistot (liitetieto 9)	286	240	319
Kiinteistökulut	236	232	306
Muut	1 455	1 276	1 146
Yhteensä⁽²⁾	10 824	10 256	10 610

(1) Ei sisällä 121 miljoonaa euroa (41 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 209 miljoonaa euroa vuonna 2013) uudelleenjärjestelyihin liittyviä henkilöstökuluja, jotka on kirjattu liiketoiminnan muihin kuluihin.

(2) Konserni kirjasi vuoden 2015 aikana muutoksia hankinnan ja valmistuksen kuluihin ja myyntisaamisten vähennyksiin oikaistakseen vuosina 2014 ja 2013 raportoituja kuluja. Tämän seurauksena hankinnan ja valmistuksen kulut vähenivät vuoden 2015 aikana 37 miljoonalla eurolla, josta 7 miljoonaa euroa liittyi vuoteen 2014 ja 30 miljoonaa euroa vuoteen 2013. Virhe liittyi vuonna 2013 myytyihin liiketoimintoihin ja siihen, että konserni kirjanpito toimintojen siirtymävaiheessa virheellisesti kirjasi myytyjen toimintojen kuluja konsernin kuluihin.

Näihin eriin sisältyy vuokratuloja 164 miljoonaa euroa (171 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 241 miljoonaa euroa vuonna 2013).

7. Henkilöstökulut

milj. EUR	2015	2014	2013
Jatkuvat toiminnot			
Palkat	3 075	2 797	3 030
Osakeperusteiset maksut (liitetieto 25)	67	53	37
Eläkekulut, netto	223	189	189
Muut henkilösivukulut	373	342	379
Yhteensä	3 738	3 381	3 635

Henkilöstökuluihin sisältyy irtisanomisen yhteydessä suoritettavia etuuksia. Eläkekulut sisältävät usean työnantajan järjestelyihin, vakuutettuihin sekä maksupohjaisiin järjestelyihin liittyviä kuluja 172 miljoonaa euroa (146 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 143 miljoonaa euroa vuonna 2013). Etuuspohjaisiin eläkejärjestelyihin liittyvät kulut ovat 51 miljoonaa euroa (43 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 46 miljoonaa euroa vuonna 2013). Katso liitetieto 8, Eläkkeet.

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	2015	2014	2013
Jatkuvat toiminnot			
Nokia Networks ⁽¹⁾	55 509	50 557	52 564
Nokia Technologies	596	650	657
Konsernin yhteiset toiminnot ⁽¹⁾	585	292	215
Yhteensä	56 690	51 499	53 436

(1) Tilikauden 2014 henkilöstön lukumäärä keskimäärin on muutettu vertailukelpoiseksi vastaamaan henkilöstön siirtoa Nokia Networksilta konsernin yhteisiin toimintoihin.

8. Eläkkeet

Konsernilla on useita työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskevia järjestelyjä eri maissa, ja ne sisältävät sekä etuus pohjaisia että maksupohjaisia järjestelyjä. Nämä järjestelyt altistavat konsernin vakuutusmatemaattisille riskeille, joita ovat muun muassa sijoitusriski, korkoriski ja odotettavissa olevaan elinikään liittyvä riski. Etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen piirteet ja niihin liittyvät riskit vaihtelevat kunkin maan lainsäädännöllisen, verotuksellisen ja taloudellisen ympäristön mukaan. Näitä piirteitä ja riskejä kuvataan seuraavassa tarkemmin kunkin konsernin Jatkuviin toimintoihin sisältyvän järjestelyn osalta.

Yhteensä 398 miljoonan euron (500 miljoonaa euroa vuonna 2014) nettoeläkevelka koostuu muihin pitkäaikaisiin velkoihin sisältyvästä 423 miljoonan euron velasta (530 miljoonaa euroa vuonna 2014) sekä muihin pitkäaikaisiin varoihin sisältyvistä 25 miljoonan euron ennakkomaksuista (30 miljoonaa euroa vuonna 2014).

Etuuspohjaiset eläkejärjestelyt

Konsernin merkittävimmät etuus pohjaiset eläkejärjestelyt ovat Saksassa, Isonsa-Britanniassa, Intiassa ja Sveitsissä. Yhdessä ne kattavat 91 % (91 % vuonna 2014) konsernin etuus pohjaisesta veloitteesta ja 92 % (92 % vuonna 2014) konsernin järjestelyihin kuuluvien varojen kokonaismäärästä.

Etuuspohjaiset eläkevelvoitteet, järjestelyjen varojen käyvät arvot, omaisuuserän enimmäismäärän vaikutukset sekä etuus pohjaisten järjestelyjen nettomäärä 31.12.:

milj. EUR	2015	2014	2015	2014	Omaisuuserän enimmäismäärän vaikutus		Etuuspohjaisen järjestelyn nettomäärä	
	Etuuspohjainen eläkevelvoite		Järjestelyn varojen käypä arvo		2015	2014	2015	2014
Saksa	-1 279	-1 381	980	965			-299	-416
Iso-Britannia	-128	-122	136	130			8	8
Intia	-147	-117	144	112	-4	-1	-7	-6
Sveitsi	-112	-102	76	70			-36	-32
Muut	-174	-162	115	110	-5	-2	-64	-54
Yhteensä	-1 840	-1 884	1 451	1 387	-9	-3	-398	-500

Saksa

Suurin osa konsernin työntekijöistä Saksassa on mukana Beitragsorientierte Altersversorgung (BAP) eläkejärjestelyssä, aiemmin Beitragsorientierte Siemens Altersversorgung (BSAV). Yksittäiset etuudet ovat yleensä riippuvaisia etuuteen oikeuttavasta palkkatasosta, asemasta konsernin organisaatiossa sekä palvelusvuosista. Tämä järjestely on osittain rahoitettu etuus pohjainen eläkejärjestely, josta maksettaville etuuksille konserni takaa vähimmäistuoton. BAP rahoitetaan NSN Eläkesäätiön (NSN Pension Trust e.V.) kautta. Säätiö on lakiteknisesti erillinen konsernista ja hallinnoi järjestelyn varoja konsernin kanssa solmittujen säätiösopimusten mukaisesti. Saksan etuus pohjaisten eläkejärjestelyjen riskit liittyvät muutoksiin järjestelyn piiriin kuuluvien henkilöiden kuolleisuudessa sekä järjestelyn varojen sijoitustuotoissa. Tilikauden työsuoritukseen perustuvat menot sisälsivät järjestelyjen supistamisista aiheutuneita voittoja 1 miljoona euroa vuonna 2015 ja 4 miljoonaa euroa vuonna 2013 työvoiman vähentämisen vuoksi.

Iso-Britannia

Konsernilla on Isonsa-Britanniassa etuus pohjainen eläkejärjestely, joka on jaettu kahteen osaan, joista molemmat, sekä maksuilla hankittava osuus että lopulliseen palkkaan perustuva osuus, on suljettu uusilta maksuilta ja siirroilta 30.4.2012 alkaen. Henkilökohtaiset eläke-etuudet ovat yleensä riippuvaisia etuuteen oikeuttavasta palkkatasosta, palvelusvuosista eläkejärjestelyn etuus pohjaisessa osassa ja henkilökohtaisista sijoituspäätöksistä eläkejärjestelyn maksupohjaiseen osaan liittyen. Eläkejärjestely rahoitetaan säätiöpohjaisesti toimivan NSN Pension Planin kautta.

Intia

Lakisääteiset palvelusraha- ja säästöjärjestelyt (gratuity and provident plans) tarjoavat etuuksia palvelusrahajärjestelyssä eriyttämispäivänä ennustetun palkkatason ja palvelusvuosien perusteella ja säästöjärjestelyssä paikallisen hallinnon määrittelemässä Provident Fund -säätiössä oleville sijoituksille taatun korkotuoton kautta. Palvelusrahajärjestelyn varat on sijoitettu, ja niitä hallinnoidaan vakuutus sopimuksen kautta. NSN PF Trustees hallinnoi säästöjärjestelyn varoja paikallisen hallinnon määrittelemän mallin mukaisesti erilaisiin kiinteän koron arvopapereihin tehtyinä sijoituksina.

Sveitsi

Konsernin sveitsiläisiä eläkejärjestelyjä koskee Swiss Federal Law on Occupational Retirements, Survivors' and Disability Pension Plans (BVG), jonka mukaan eläkejärjestelyjä hallinnoivan yksikön tulee olla itsenäinen ja lakiteknisesti autonominen. Sveitsissä yksittäiset etuudet järjestetään yhteisen Profond-rahaston kautta. Järjestelyn etuudet perustuvat ikään, palvelusvuosiin, palkkaan sekä henkilökohtaiseen ikäkertymään. Eläkejärjestely rahoitetaan Profond Vorsorgeeinrichtungin kautta. Vuonna 2015 tilikauden työsuoritukseen perustuviin menoihin kirjattiin uudelleenjärjestelyn seurauksena järjestelyjen supistamisista aiheutunut 4 miljoonan euron tuotto. Vuonna 2013 yhteinen rahasto Profond päätti alentaa konversiokertoimiaan (eläkkeen määrä prosentteina eläkesäästöistä) viiden vuoden aikana asteittain 7,2 %:sta 6,8 %:iin, mikä vähentää eläköidyttyessä odotettavissa olevien etuuksien määrää kaikkien työntekijöiden kohdalla. Tämä päätös täytti järjestelyn muutoksen määritelmän, ja siitä aiheutuva aiemmin kirjatus työsuoritukseen perustuvan tuoton 1 miljoonan euron muutos sisällytettiin välittömästi vuoden 2013 työsuoritukseen perustuviin menoihin.

Muutokset etuusperusteisen velvoitteen nykyarvossa, järjestelyjen varojen käyvässä arvoissa sekä vähimmäisrahastointivaatimuksen/omaisuuserän enimmäismäärän vaikutukset Jatkuvien toimintojen osalta:

milj. EUR	2015				2014			
	Eläkevelvoitteen nykyarvo	Järjestelyjen varojen käypä arvo	Vähimmäisrahastointivaatimuksen-/omaisuuserän enimmäismäärän vaikutus	Yhteensä	Eläkevelvoitteen nykyarvo	Järjestelyjen varojen käypä arvo	Vähimmäisrahastointivaatimuksen-/omaisuuserän enimmäismäärän vaikutus	Yhteensä
1.1.	-1 884	1 387	-3	-500	-1 453	1 261	-7	-199
Siirto Lopetettuihin toimintoihin	16	-5		11				-
Kauden työsuoritukseen perustuvat menot	-46			-46	-39			-39
Korkokulut/-tuotot	-49	40		-9	-59	52		-7
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut ja järjestelyjen supistamiset	5			5				-
Eläkevastuiden täyttämiset				-	9	-8		1
Muut muutokset ⁽¹⁾		-1		-1				-
	-90	39	-	-51	-89	44	-	-45
Uudelleen määrittämisestä johtuvat erät:								
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkotuottoon sisältyviä eriä		2		2		44		44
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva tappio				-	-1			-1
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto/tappio	114			114	-321			-321
Kokemusperusteiset tappiot				-	-16			-16
Omaisuserän ylärajan muutos lukuun ottamatta korkokuluun/-tuottoon sisältyviä eriä			-6	-6			4	4
	114	2	-6	110	-338	44	4	-290
Valuuttakurssierot	-35	28		-7	-31	28		-3
Maksusuoritukset:								
Työnantajilta		26		26		28		28
Järjestelyyn osallistuvilta	-16	16		-	-12	12		-
Järjestelyistä suoritettavat maksut:								
Etuudet	60	-47		13	55	-35		20
Hankittu liiketoimintojen yhdistämisessä	-4	4		-	-1	1		-
Muut muutokset ⁽²⁾	-1	1		-	-15	4		-11
	4	28	-	32	-4	38	-	34
31.12.	-1 840	1 451	-9	-398	-1 884	1 387	-3	-500

(1) Vuonna 2015 muut muutokset liittyvät hallintokuluihin, jotka on vähennetty eläkejärjestelyyn kuuluvista varoista.

(2) Vuonna 2014 muut muutokset liittyvät siihen, että etuusperusteiseen eläkevelvoitteeseen sisällytettiin työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet, jotka oli aikaisemmin raportoitu muina pitkäaikaisina henkilöstövelkoina joissakin Lähi-idän ja Afrikan maissa.

Veloitteiden nykyarvo sisältää 428 miljoonaa euroa (407 miljoonaa euroa vuonna 2014) täysin rahastoituja veloitteita, 1 337 miljoonaa euroa (1 408 miljoonaa euroa vuonna 2014) osittain rahastoituja veloitteita sekä 75 miljoonaa euroa (69 miljoonaa euroa vuonna 2014) rahastoimattomia veloitteita.

Konsernin tuloslaskelman henkilöstökuluihin sisältyvät määrät 31.12. päättyneillä tilikausilla:

milj. EUR	2015	2014	2013
Kauden työsuoritukseen perustuvat menot	46	39	44
Takautuvaan työsuoritukseen perustuvat kulut ja järjestelyjen supistamiset	-5	-	-5
Korkokulut	9	7	11
Eläkevastuiden täyttämiset	-	-1	-4
Muut kulut ⁽¹⁾	1	-	-
Yhteensä	51	45	46

(1) Muut kulut liittyvät hallinnonuluihin, jotka on vähennetty järjestelyyn kuuluvista varoista.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Eläkkeiden uudelleenmäärittämisestä johtuvat erät muissa laajan tuloksen erissä 31.12.:

milj. EUR	2015	2014	2013
Järjestelyyn kuuluvien varojen tuotto lukuun ottamatta korkotuottoon sisältyviä eriä	2	44	15
Väestötilastollisten oletusten muutoksesta johtuva tappio/voitto	-	-1	4
Taloutta koskevien oletusten muutoksista johtuva voitto/tappio	114	-321	93
Kokemusperusteiset tappiot/voitot	-	-16	6
Omaisuserän ylärajan muutos	-6	4	-4
Yhteensä	110	-290	114

Vakuutusmatemaattiset oletamukset

Etuus pohjaisen velvoitteen määrittämisessä käytetyt pääasialliset vakuutusmatemaattiset oletamukset (ilmoitettu painotettuina keskiarvoina):

%	2015	2014
Diskonttauskorko nykyarvojen määrittämiseksi	3,0	2,6
Vuotuinen, tuleva palkankorotusolettamus	2,6	1,9
Tulevat eläkkeiden korotukset	1,3	1,4
Inflaatio	1,4	1,6

Tulevaa kuolleisuutta koskevat oletukset on määritetty kunkin maan julkaistuihin tilastoihin ja kokemukseen pohjautuvan aktuaarisen neuvonnan perusteella. Merkittävimmissä järjestelyissä käytetyt diskonttauskorot ja kuolleisuustaulukot:

	2015	2014	2015
	Diskonttauskorko %		Kuolleisuustaulukko
Saksa	2,5	2,0	Richttafeln 2005 G
Iso-Britannia	3,6	3,5	S2PA-taulukko, oikaistu ⁽¹⁾
Intia	7,8	7,9	IALM (2006-08)
Sveitsi	0,7	0,9	BVG2010G
Kaikkien maiden painotettu keskiarvo yhteensä	3,0	2,6	

(1) Taulukot alennettu yhdellä vuodella miehille ja kolmella vuodella naisille.

Etuus pohjaisen velvoitteen herkkyyks muutoksille pääasiallisissa oletamuksissa:

	Oletuksen muutos	Oletuksen kasvu ⁽¹⁾ milj. EUR	Oletuksen vähennys ⁽¹⁾ milj. EUR
Diskonttauskorko nykyarvojen määrittämiseksi	1,0 %	235	-299
Vuotuinen, tuleva palkankorotusolettamus	1,0 %	-43	36
Tulevat eläkkeiden korotukset	1,0 %	-169	165
Inflaatio	1,0 %	-192	186
Odotettavissa oleva elinikä	1 vuosi	-54	54

(1) Positiivinen muutos tarkoittaa etuus pohjaisen velvoite-erän vähentymistä ja negatiivinen muutos tarkoittaa etuus pohjaisen velvoite-erän kasvua.

Yllä kuvattu herkkyyks analyysi perustuu yhden oletuksen muutokseen samalla, kun muut oletamukset pysyvät muuttumattomina, mikä ei välttämättä anna oikeaa kuvaa muutosten todellisista vaikutuksista. Jos useampi oletamus muuttuisi samanaikaisesti, näiden muutosten yhteisvaikutus ei välttämättä olisi sama kuin yksittäisten muutosten summa. Jos oletamukset muuttuvat toisin kuin yllä kuvatuissa määrin, ei vaikutus etuus pohjaiseen velvoitteeseen ole välttämättä lineaarinen. Herkkyyks analyysin toteuttamistapa ja sen laatimisessa käytetyt oletamukset ovat samat kuin aikaisemmalla kaudella.

Määrittäessä etuus pohjaisen velvoitteen herkkyyttä tärkeimmille vakuutusmatemaattisille oletamuksille on käytetty samaa menetelmää kuin laskettaessa konsernitaseeseen kirjattavaa etuus pohjaista eläkevelvoitetta, eli etuus pohjaisen eläkevelvoitteen nykyarvo on määritetty käyttämällä ennakoituun etuus oikeusyksikköön perustuvaa menetelmää (projected unit credit method). Etuus pohjaisen velvoitteen määrittämisessä käytettyjen oletamusten muutosten eli diskonttauskoron korotuksen tai laskun, tulevan palkankorotusolettamuksen, eläkkeiden korotusprosentin tai inflaation muutoksilla ei ole symmetristä vaikutusta etuus pohjaiseen velvoitteeseen, mikä johtuu pääasiassa tulevan velvoitteen nykyarvoa määrittäessä syntyvästä korkoa korolle -vaikutuksesta.

Sijoitusstrategiat

Sijoitustoiminnan tavoitteena on maksimoida määrä, jolla järjestelyjen varat ylittävät ennustetut etuusveloitteet ja saavuttaa vähintään korkokuluja vastaava varojen tuotto tulevien työnantajan maksusuoritusten minimoimiseksi. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi konserni käyttää varojen ja velkojen yhteensovittamisen viitekehystä (asset-liability matching), joka muodostaa perustan kunkin järjestelyn varojen kohdistamisen strategialle. Diskonttauskoron lisäksi konserni huomioi myös muita tekijöitä, kuten inflaation ja pitkäkestoisuuden. Varojen ja velkojen yhteensovittaminen toteutetaan kunkin järjestelyn tasolla erikseen.

Konsernin eläkejärjestelyjen hallinnointitapa ei salli suoria sijoituksia ja edellyttää, että kaikki sijoitukset tehdään joko rahastoihin tai että ammattimaisesti toimivat rahastonhoitajat tekevät ne. Johdannaiset ovat sallittuja, ja niitä käytetään Saksan järjestelyjen varojen riskiominaisuuksien muuttamiseen. Sijoitusten tuottoja ja riskiprofiileja seurataan jatkuvasti sekä yksittäisinä että laajemman portfolion osina. Yksi merkittävästä riskeistä on järjestelyn rahastoidun aseman aleneminen järjestelyn varojen ja/tai etuuspoijaisten veloitteiden epäsuotuisan kehityksen seurauksena. Varojen ja velkojen yhteensovittamisen selvittäminen tähtää tällaisten riskien minimointiin.

Järjestelyihin kuuluvien varojen koostumus

milj. EUR	2015				2014			
	Noteeratut	Noteeraa-mattomat	Yhteensä	%	Noteeratut	Noteeraa-mattomat	Yhteensä	%
Oman pääoman ehtoiset arvopaperit	348		348	24	296		296	22
Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit	627	98	725	51	665	104	769	55
Vakuutus sopimukset		78	78	5		74	74	5
Kiinteistöt		77	77	5		68	68	5
Lyhytaikaiset sijoitukset	124	9	133	9	108		108	8
Muut		90	90	6		72	72	5
Yhteensä	1 099	352	1 451	100	1 069	318	1 387	100

Kaikilla lyhytaikaisilla sijoituksilla, käteissijoitukset mukaan lukien, oman pääoman ehtoilla arvopapereilla ja lähes kaikilla kiinteätuottoisilla arvopapereilla on noteeratut markkinahinnat toimivilla markkinoilla. Oman pääoman ehtoiset arvopaperit sisältävät sijoituksia pääomarahastoihin ja suoria sijoituksia, joilla on noteeratut markkinahinnat toimivilla markkinoilla. Vieraan pääoman ehtoiset arvopaperit ovat sijoituksia valtion ja yritysten velkakirjoihin sekä sijoituksia korkorahastoihin, joilla on noteeratut markkinahinnat toimivilla markkinoilla. Vieraan pääoman ehtoiset sijoitukset voivat sisältää myös rahastosijoituksia ja suoria sijoituksia. Kiinteistö sijoitukset ovat sijoituksia kiinteistörahastoihin, jotka sijoittavat monipuolisesti erityyppisiin kiinteistöihin. Vakuutus sopimukset ovat kunkin maan paikallisen lainsäädännön puitteissa rakennettuja tavanmukaisia eläkevakuutus sopimuksia. Lyhytaikaiset sijoitukset ovat likvidejä varoja tai käteistä rahaa, jotka pidetään vain hyvin lyhyen ajanjakson ajan ensisijaisen tavoitteen ollessa taktisten varojen kohdistamisen hallinta. Muut-ryhmä sisältää markkinahyödykkeitä sekä vaihtoehtoisia sijoituksia, mukaan lukien johdannaissopimukset.

Eläkejärjestelyjen varat sisältävät konsernin saksalaisen eläkesäätiön antaman lainan, jonka arvo on 69 miljoonaa euroa (69 miljoonaa euroa vuonna 2014). Katso liitetieto 34, Lähipiiriin liittyvät tapahtumat.

Tulevat rahavirrat

Työnantajan suoritukset, joiden odotetaan tulevan maksettaviksi vuonna 2016 ovat 29 miljoonaa euroa. Etuuspoijaisten eläkejärjestelyjen keston painotettu keskiarvo on 15 vuotta 31.12.2015.

Jatkuvien toimintojen diskonttaamattomien etuuspoijaisten etuuksien maksujen odotettavissa oleva maturiteettijakauma:

milj. EUR	2016	2017	2018	2019	2020	2021-2025
Eläke-etuudet	64	47	48	72	46	285

9. Toimintokohtaiset poistot

milj. EUR	2015	2014	2013
Jatkuvat toiminnot			
Hankinnan ja valmistuksen kulut	55	40	56
Tutkimus- ja kehityskulut ⁽¹⁾	122	107	120
Myyntiin ja hallinnon kulut ⁽²⁾	109	93	143
Yhteensä	286	240	319

(1) Sisältää 35 miljoonaa euroa hankituista aineettomista hyödykkeistä tehtyjä poistoja (32 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 20 miljoonaa euroa vuonna 2013).

(2) Sisältää 44 miljoonaa euroa hankituista aineettomista hyödykkeistä tehtyjä poistoja (35 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 80 miljoonaa euroa vuonna 2013).

10. Arvonalentumiset

Jatkuvat toiminnot

Liikearvo

Nokia Networksin Radio Access Networks -rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle Mobile Broadband -segmentissä sekä Global Services -rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle tehtiin liikearvon arvonalentumistestaus 30.11.2015 (30.11. vuonna 2014).

Konsernin rahavirtaa tuottaville yksiköille kohdistetun liikearvon kirjanpitoarvo arvonalentumistestauksen ajankohtana:

milj. EUR	2015	2014
Global Services	124	106
Radio Access Networks Mobile Broadband -segmentissä	115	96

Konsernin rahavirtaa tuottavien yksiköiden kerrytettävissä olevat rahamäärät on määritetty myynnistä aiheutuvilla kuluilla vähennetyn käyvän arvon perusteella. Havainnoitavissa olevien markkinahintojen puuttuessa kerrytettävissä olevat rahamäärät arvioitiin tulomenetelmällä, tarkemmin ottaen diskontattujen rahavirtojen periaatteella. Arvostusmenetelmä on edellisten vuosien mukainen. Kerrytettävissä olevien rahamäärien laskennassa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat johdon hyväksymiin taloussuunnitelmiin, jotka kattavat viiden vuoden ennustejakson ja kuvastavat sitä hintaa, joka saataisiin rahavirtaa tuottavan yksikön myynnistä markkinaosapuolten välillä arvostuspäivänä toteutuvassa tavanmukaisessa liiketoimessa. Käyvän arvon hierarkiataso, johon käyvän arvon määrittäminen luokitellaan, on taso 3. Katso liitetieto 19, Rahoitusinstrumenttien käypä arvo, käyvän arvon hierarkia.

Kunkin rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistestausanalyysissä sovelletut keskeiset oletukset:

	2015	2014	2015	2014
Keskeinen oletus %	Radio Access Networks -rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmä Mobile Broadband-segmentissä		Global Services -rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmä	
Loppuarvon kasvuvauhti	1,0	2,6	1,0	1,6
Diskonttauskorko verojen jälkeen	9,2	9,4	8,7	9,1

Loppuarvon kasvuprosentit kuvastavat alan pitkän aikavälin keskimääräistä kasvua sillä alalla ja niissä taloudellisissa ympäristöissä, missä rahavirtaa tuottavat yksiköt toimivat. Diskonttauskorot heijastavat senhetkistä arviota rahan aika-arvosta ja olennaisista markkinariskipreemioista. Riskipreemiot heijastavat riskejä ja epävarmuustekijöitä, joita ei ole sisällytetty arvioihin tulevista rahavirroista. Muut rahavirtaennusteiden keskeiset muuttujat sisältävät oletuksia myynnin arvioidusta kasvusta, bruttokateprosentista ja liikevoittoprosentista. Kaikki rahavirtaennusteet ovat yhdenmukaisia ulkoisten tietolähteiden kanssa, milloin suinkin mahdollista.

Johto on määrittänyt diskonttauskoron ja loppuarvon kasvuvauhdin keskeisiksi oletuksiksi Nokia Networks Radio Access Networks -rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle ja Global Services -rahavirtaa tuottavien yksiköiden ryhmälle. Herkistettyjen oletusten perusteella lasketut kerrytettävissä olevat rahamäärät eivät viittaa arvonalentumiseen vuosina 2015 tai 2014. Lisäksi mitkään perustellusti mahdolliset muutokset muissa keskeisissä oletuksissa, joihin johdon määritys kerrytettävissä olevista rahamääristä perustuu, eivät johtaisi arvonalentumiseen vuosina 2015 tai 2014.

Vuonna 2014 konserni kirjasi arvonalentumistappioita 1 209 miljoonaa euroa koskien HERE-liiketoimintaa. Katso liitetieto 3, Lopetettuina toimintoina käsitellyt liiketoimintojen myynnit.

Muut pitkäaikaiset varat

Arvonalentumistappiot omaisuuseräryhmittäin:

milj. EUR	2015	2014	2013
Aineelliset hyödykkeet	-	-	12
Available-for-sale-sijoitukset	11	15	8
Yhteensä	11	15	20

Aineelliset hyödykkeet

Vuonna 2013 Nokia Networks kirjasi 6 miljoonan euron arvonalentumistappion liittyen myytävissä olevan Optical Networks -ryhmän uudelleenarvostukseen myynnistä aiheutuvilla kuluilla vähennettyyn käypään arvoon. Vuonna 2013 konserni kirjasi 6 miljoonan euron arvonalentumistappion, joka liittyi eräisiin kiinteistöihin, jotka kuuluvat konsernin yhteisiin toimintoihin.

Available-for-sale-sijoitukset

Konserni kirjasi 11 miljoonan euron arvonalentumistappion (15 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 8 miljoonaa euroa vuonna 2013), kun tietyt available-for-sale-sijoituksina käsitellyt oman pääoman ehtoisten sekä korollisten arvopapereiden käypä arvo laski merkittävästi tai pitkäaikaisesti. Nämä kulut kirjattiin liiketoiminnan muihin kuluihin ja rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

11. Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

milj. EUR	2015	2014	2013
Jatkuvat toiminnot			
Muut tuotot			
Listamattomien pääomarahastojen toteutuneet voitot	144	18	97
ALV- ja muut välillisten verojen palautukset sekä sosiaaliturvakulujen hyvitykset	17	7	7
Voitot aineellisten hyödykkeiden myynnistä	8	7	26
Liiketoimintojen myynnit	8	8	-
Yrityshankintoihin liittyvät korvaukset	8	-	-
Korkotuotot asiakasrahoista ja viivästyskorot	6	23	27
Oikeudenkäyntikulujen korvaukset	6	-	-
Avustukset ja julkiset tuet	4	15	6
Vuokratuotot	2	22	25
Kurssivoitot ennakoitujen valuuttamääristen myyntien ja ostojen suojauksesta	2	-	36
Kiinteistöjen myyntivoitot	-	8	6
Muut sekalaiset tuotot	31	27	42
Yhteensä	236	135	272
Muut kulut			
Uudelleenjärjestelykulut ja muut niihin liittyvät kulut	-120	-61	-373
Listamattomien pääomarahastojen toteutuneet tappiot ja kulut	-47	-	-
Kurssitappiot ennakoitujen valuuttamääristen myyntien ja ostojen suojauksesta	-22	-15	-24
Saatavien myyntitapahtumat	-21	-39	-53
Arvon alentumistappiot	-11	-13	-13
Tappiot aineellisten hyödykkeiden myynnistä ja käytöstäpoistamisesta	-5	-12	-20
Maa- ja sopimusvähennyksiin liittyvät kulut	-3	-	-52
ALV:iin ja muihin välillisiin veroihin liittyvät arvonalentumiset ja varaukset	-3	-15	-37
Ennakoidut sopimusvelvoitteista johtuvat kulut	5	-31	-
Saatavien arvonalentumiset	24	5	-30
Ympäristöveloitteet	-	-5	-
D&S-liiketoiminnan Myyntiin liittyvät kulut	-	4	-18
Liiketoimintojen myynnit	-	-	-157
Muut sekalaiset kulut	-20	-47	-8
Yhteensä	-223	-229	-785

12. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. EUR	2015	2014	2013
Jatkuvat toiminnot			
Korkotuotot sijoituksista ja lainasaamisista	31	50	107
Korkokulut johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, netto	-4	-4	-4
Korkokulut efektiivisen koron menetelmällä kirjatusta rahoitusveloista ⁽¹⁾	-135	-387	-319
Available-for-sale-sijoitusten luovutusvoitot, netto	2	1	2
Tappiot/voitot käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista sijoituksista, netto	-2	20	-29
Tappiot/voitot muista käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista johdannaisista, netto	-5	-20	32
Voitot/tappiot omaisuuseristä, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa, netto	7	-18	69
Tappiot/voitot johdannaisista, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa, netto	-12	17	-62
Kurssivoitot/-tappiot, netto:			
Johdannaisista, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa	239	162	-28
Tase-erien arvostuksesta	-315	-223	-73
Muut rahoitustuotot ⁽²⁾	31	15	48
Muut rahoituskulut	-14	-14	-20
Yhteensä	-177	-401	-277

(1) Vuonna 2014 korkokulu sisälsi 57 miljoonan euron kertaluonteisen laskennallisen erän, joka liittyi Microsoftille liikkeeseenlaskettujen 1,5 miljardin vaihtovelkakirjalainojen takaisinmaksuun, kun D&S-liiketoiminnan Myynti oli saatu päätökseen, sekä 123 miljoonan euron kertaluonteista kuluista liittyen kaikkien olennaisten Nokia Networks'in lainojen lunastamiseen.

(2) Sisältää pitkäaikaisiin available-for-sale-sijoituksiin kirjatulta yksityisiltä venture fund-sijoituksilta saatua voitonjakoa 25 miljoonaa euroa (14 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 44 miljoonaa euroa vuonna 2013).

13. Tuloverot

milj. EUR	2015	2014	2013
Jatkuvat toiminnot			
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-258	-300	-321
Laskennalliset verot	-88	2 019	50
Yhteensä	-346	1 719	-271
Suomen yhtiöt	-179	1 841	-87
Yhtiöt muissa maissa	-167	-122	-184
Yhteensä	-346	1 719	-271

Voimassa olevan 20 %:n verokannan (20 % vuonna 2014 ja 24,5 % vuonna 2013) mukaan laskettujen verojen vertailu konsernin tuloslaskelmassa esitettyihin veroihin:

milj. EUR	2015	2014	2013
Tuloverokulut voimassa olevalla verokannalla	-308	-200	-98
Pysyvät erot	16	-41	34
Kuluksi kirjatut lähdeverot	-17	-31	-35
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	6	-14	1
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikkeavien verokantojen vaikutus	-50	-47	-7
Kirjaamattomien laskennallisten verosaamisten vaikutus ⁽¹⁾	-35	-26	-137
Hyöty aiemmin kirjaamattomista laskennallisista verosaamisista ⁽²⁾	38	2 081	-
Tuloverovelkojen, joihin liittyy epävarmuutta, nettolasku/-nousu	4	-	-13
Muutokset tuloverokannoissa	-	-1	-7
Tuloverot jakamattomista voittovaroista	-7	-	-6
Muut erät	7	-2	-3
Tuloverokulut/-tuotot yhteensä	-346	1 719	-271
Omaan pääomaan kirjatut verot	5	-7	6

(1) Vuonna 2013 liittyy pääasiassa Nokia Networks'in Suomen ja Saksan kirjaamattomiin laskennallisiin verosaamisiin.

(2) Vuonna 2014 liittyy pääasiassa konsernin Suomen verotappioihin, käyttämättömiin veronhvytyksiin ja väliaikaisiin eroihin, joista kirjattiin laskennalliset verot.

Tuloverovelat ja -saamiset sisältävät nettona 394 miljoonaa euroa (387 miljoonaa euroa vuonna 2014) sellaisia tuloverovelkoja, joihin liittyy epävarmuutta. Näiden erien käytön ajoitusta ei niiden luonteen vuoksi pystytä määrittämään.

Joissakin konserniyhtiöissä on meneillään aikaisempia vuosia koskevia paikallisia verotarkastuksia. Konsernin liiketoiminta ja sijoitukset erityisesti kehittyvien markkinoiden maissa saattavat aiheuttaa epävarmuutta, kuten epäsuotuisaa tai ennakoimatonta verokohtelua. Verokulun tai -hyödyn määrittämiseksi vaaditaan osittain arviointia sekä johdon harkintaa. Vaikka johdon käsitys on, että verotarkastukset eivät tule aiheuttamaan mitään merkittäviä lisäveroja sen lisäksi, mitä jo on varattu, lopputulos tai todelliset kustannukset voivat merkittävästi erota alun perin arvioidusta.

Vuonna 2013 Intian veroviranomaiset käynnistivät tarkastuksen, joka koskee Nokia India Private Limitedin Nokia Oyj:lle maksamien käyttöjärjestelmäohjelmistojen lähdeverotusta. Myöhemmin viranomaiset laajensivat tarkastuksen koskemaan muita asiaan liittyviä verovaikutuksia ja toimittivat jälkiverotuksia. Oikeusprosessi ja asian käsittely ovat vielä kesken. Konserni on kiistänyt kaikki syytökset ja puolustaa edelleen itseään oikeudenkäynneissä Intiassa sekä Intian että kansainvälisen lainsäädännön puitteissa, toimien hyvässä yhteistyössä viranomaisten kanssa.

14. Laskennalliset verot

milj. EUR	2015			2014		
	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Nettomäärä	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Nettomäärä
Käyttämättömät verotukselliset tappiot ja veronhyvitykset	916	-		967	-	
Jakamattomat voittovarot	-	-15		-	-18	
Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet	1 321	-154		1 254	-188	
Ennakkomaksut eläkkeistä	1	-9		2	-18	
Muut pitkäaikaiset varat	4	-12		12	-9	
Vaihto-omaisuus	85	-6		142	-10	
Muut lyhytaikaiset varat	43	-41		75	-12	
Etuuspohjaiset eläkevelat	154	-3		183	-9	
Muut pitkäaikaiset velat	1	-2		-	-11	
Varaukset	106	-3		159	-34	
Muut lyhytaikaiset velat	191	-33		220	-25	
Muut väliaikaiset erot	29	-		11	-3	
Yhteensä ennen netotusta	2 851	-278	2 573	3 025	-337	2 688
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen netotuksesta johtuva uudelleenluokittelu	-217	217	-	-305	305	-
Yhteensä netotuksen jälkeen	2 634	-61	2 573	2 720	-32	2 688

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Väliaikaiset erot, verotukselliset tappiot ja veronhyvitykset, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista hyödyntämisen epävarmuuden takia:

milj. EUR	2015	2014
Väliaikaiset erot	334	1 115
Verotukselliset tappiot	1 057	1 422
Veronhyvitykset	21	13
Yhteensä⁽¹⁾	1 412	2 550

(1) Väliaikaisten erojen ja verotuksellisten tappioiden, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, vähennys vuodesta 2014 johtuu HERE-liiketoiminnan Myynnistä. Vuoden 2014 vertailulukko on korjattu sisältämään tiettyjä väliaikaisia eroja.

Jäljellä olevien laskennallisten verosaamisten kirjaamista tukee niiden nettominus laskennallisia verovelkoja vastaan, tuloshistoria sekä tulosennusteet kyseisissä maissa. Valtaosa kirjatusta laskennallisista verosaamisista liittyy konsernin Suomen verotappioihin, käyttämättömiin veronhyvityksiin ja väliaikaisiin eroihin, jotka palautettiin konsernin taseeseen vuonna 2014, koska konserni pystyi osoittamaan, että sillä on riittävästi verotettavaa tuloa Suomessa, jotta kumulatiiviset tappiot, ulkomaiset veronhyvitykset ja muut väliaikaiset erot voidaan hyödyntää.

Käyttämättömien verotuksellisten tappioiden ja veronhyvitysten vanhentuminen:

milj. EUR	2015			2014		
	Kirjatut	Kirjaamattomat	Yhteensä	Kirjatut	Kirjaamattomat	Yhteensä
Verotukselliset tappiot						
10 vuoden sisällä	1 742	740	2 482	1 437	778	2 215
Myöhemmin	174	–	174	122	261	383
Ei vanhene	280	317	597	232	383	615
Yhteensä	2 196	1 057	3 253	1 791	1 422	3 213
Veronhyvitykset						
10 vuoden sisällä	434	14	448	536	13	549
Myöhemmin	42	–	42	33	–	33
Ei vanhene	–	7	7	–	–	–
Yhteensä	476	21	497	569	13	582

Konsernilla on jakamattomia voittovaroja 769 miljoonaa euroa (732 miljoonaa euroa vuonna 2014), joista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska näitä voittovaroja ei tulla jakamaan nähtävissä olevassa tulevaisuudessa.

15. Osakekohtainen tulos

	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR	2013 milj. EUR
Laimentamaton			
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio			
Jatkuvat toiminnot	1 192	2 710	273
Lopetetut toiminnot	1 274	752	-888
Yhteensä	2 466	3 462	-615
Laimennettu			
Vaihtovelkakirjalainojen verojen jälkeisen koron eliminointi, jos laimentava vaikutus	36	60	-
Emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio, jota käytetään määriteltäessä laimennettu osakekohtainen tulos			
Jatkuvat toiminnot	1 228	2 770	273
Lopetetut toiminnot	1 274	752	-888
Yhteensä	2 502	3 522	-615
	1 000 osaketta	1 000 osaketta	1 000 osaketta
Laimentamaton			
Painotettu keskimääräinen osakkeiden määrä	3 670 934	3 698 723	3 712 079
Laimentavien osakkeiden vaikutus			
Ehdolliset osakepalkkiot	4 253	14 419	19 307
Tulosperusteiset osakepalkkiot	3 179	1 327	-
Optiot	1 971	3 351	1 978
	9 403	19 097	21 285
Vaihtovelkakirjalainojen oletetut vaihdot	268 975	413 782	-
	278 378	432 879	21 285
Laimennettu			
Oikaistu painotettu keskimääräinen osakemäärä ja oletetut merkinnät			
Jatkuvat toiminnot	3 949 312	4 131 602	3 733 364
Lopetetut toiminnot	3 949 312	4 131 602	3 712 079
Yhteensä	3 949 312	4 131 602	3 712 079
Osakekohtainen tulos emoyhtiön osakkeenomistajille			
	EUR	EUR	EUR
Laimentamaton			
Jatkuvat toiminnot	0,32	0,73	0,07
Lopetetut toiminnot	0,35	0,20	-0,24
Tilikauden voitto/tappio	0,67	0,94	-0,17
Laimennettu			
Jatkuvat toiminnot	0,31	0,67	0,07
Lopetetut toiminnot	0,32	0,18	-0,24
Tilikauden voitto/tappio	0,63	0,85	-0,17

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva voitto/tappio tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla, pois lukien konsernin kauden aikana hankkimat ja hallussa pitämät omat osakkeet. Laimennettu osakekohtainen tulos lasketaan oikaisemalla emoyhtiölle kuuluva voitto/tappio vaihtovelkakirjojen koroilla ja oikaisemalla tilikauden aikana ulkona olleiden osakkeiden painotettua keskimääräistä osakkeiden määrää kauden aikana ulkona olleiden tulosperusteisten osakepalkkioiden, ehdollisten osakepalkkioiden ja optioiden sekä vaihtovelkakirjalainojen oletettujen vaihtojen laimentavalla vaikutuksella.

Laskelman ulkopuolelle ei ole vuosina 2015 ja 2014 jätetty yhtään ulkona olevaa ehdollista osakepalkkiota (19 miljoonaa vuonna 2013), jolla tulevaisuudessa saattaisi olla laimentava vaikutus osakekohtaiseen tulokseen.

Laskelman ulkopuolelle on jätetty 4 miljoonaa tulosperusteista osakepalkkiota (alle 1 miljoonaa vuonna 2014 ja 4 miljoonaa vuonna 2013), koska niihin liittyvät suoritusehdot eivät ole täyttyneet.

Alle 1 miljoonalla optiolla (2 miljoonalla vuonna 2014 ja 16 miljoonalla vuonna 2013) on katsottu olevan vahventava vaikutus, eikä niitä ole huomioitu laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskemisessa.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Microsoftille syyskuussa 2013 liikkeeseenlasketut vaihtovelkakirjalainat lunastettiin kokonaisuudessaan vuonna 2014, kun D&S-liiketoiminnan Myynti saatiin päätökseen. 116 miljoonaa vaihtovelkakirjalainaan liittyvää mahdollista osaketta sisällytettiin laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskelmaan, koska niillä katsottiin olevan laimentava vaikutus osakekohtaiseen tulokseen. Mahdolliset osakkeet jätettiin laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskelman ulkopuolelle vuonna 2013, koska niillä katsottiin olevan vahventava vaikutus. Koko lainan vaihtaminen osakkeisiin olisi johtanut 368 miljoonan osakkeen liikkeellelaskuun.

Vuonna 2015 konserni käytti oikeutensa lunastaa 750 miljoonan euron suuruisen vaihtovelkakirjalainansa maksamalla takaisin pääoman ja maksamattoman kertyneen koron. Lähes kaikki vaihtovelkakirjojen haltijat päättivät vaihtaa vaihtovelkakirjansa Nokian osakkeiksi ennen niiden lunastamista. Laimentavien osakkeiden lukumäärässä on mukana 269 miljoonaa mahdollisesti vaihdettavaa osaketta, joilla otetaan huomioon näiden vaihtovelkakirjojen vaikutus vuoden aikana. Vaihtohinta nousi vuonna 2014, ja 298 miljoonaa mahdollista osaketta sisällytettiin laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskelmaan, koska niillä katsottiin olevan laimentava vaikutus. Koko lainan vapaaehtoinen vaihtaminen osakkeisiin olisi johtanut 307 miljoonan uuden osakkeen liikkeellelaskuun vuonna 2014. 287 miljoonaa mahdollista osaketta jätettiin laimennetun osakekohtaisen tuloksen laskelman ulkopuolelle vuonna 2013, koska niillä katsottiin olevan vahventava vaikutus.

16. Aineettomat hyödykkeet

milj. EUR	2015	2014
Liikearvo		
Hankintameno 1.1.	5 770	5 293
Kurssierot	350	401
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	7	76
Myynnit ⁽¹⁾	-4 982	-
Hankintameno 31.12.	1 145	5 770
Kertyneet arvonalentumiset 1.1.	-3 207	-1 998
Myynnit ⁽¹⁾	2 299	-
Arvonalentumiset	-	-1 209
Kertyneet arvonalentumiset 31.12.	-908	-3 207
Kirjanpitoarvo 1.1.	2 563	3 295
Kirjanpitoarvo 31.12.	237	2 563
Muut aineettomat hyödykkeet		
Hankintameno 1.1.	5 646	5 214
Kurssierot	382	334
Lisäykset	26	32
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	56	77
Myynnit ja käytöstä poistaminen ⁽¹⁾	-2 973	-11
Hankintameno 31.12.	3 137	5 646
Kertyneet poistot 1.1.	-5 296	-4 918
Kurssierot	-350	-290
Myynnit ja käytöstä poistaminen ⁽¹⁾	2 934	10
Poistot	-102	-98
Kertyneet poistot 31.12.	-2 814	-5 296
Kirjanpitoarvo 1.1.	350	296
Kirjanpitoarvo 31.12.	323	350

(1) HERE-liiketoiminnan Myyntiin liittyen myynteihin ja käytöstä poistamiseen sisältyi liikearvoa, jonka hankintameno oli 4 982 miljoonaa euroa ja kertyneet arvonalentumiset 2 299 miljoonaa euroa, ja muita aineettomia hyödykkeitä, joiden hankintameno oli 2 892 miljoonaa euroa ja kertyneet poistot 2 853 miljoonaa euroa vuonna 2015.

Muut aineettomat hyödykkeet sisältävät asiakassuhteita, joiden kirjanpitoarvo on 132 miljoonaa euroa (177 miljoonaa euroa vuonna 2014), kehitettyä teknologiaa, jonka kirjanpitoarvo on 126 miljoonaa euroa (99 miljoonaa euroa vuonna 2014), ja kauppanimiä sekä tavaramerkkejä, joiden kirjanpitoarvo on 9 miljoonaa euroa (10 miljoonaa euroa vuonna 2014). Asiakassuhteiden jäljellä olevat poistoajat ovat keskimäärin 2-6 vuotta, kehitetyn teknologian 2-7 vuotta ja kauppanimien ja tavaramerkkien 6 vuotta.

17. Aineelliset hyödykkeet

milj. EUR	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	336	1 748	40	24	2 148
Siirto myytävänä olevista aineellisista hyödykkeistä	76	3	4	-	83
Kurssierot	25	103	-	1	129
Lisäykset	28	205	-	15	248
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	-	2	-	-	2
Uudelleenluokittelu	12	6	1	-21	-2
Myynnit ja käytöstä poistaminen	-39	-213	-4	-	-256
Hankintameno 31.12.2014	438	1 854	41	19	2 352
Kertyneet poistot 1.1.2014	-157	-1 404	-21	-	-1 582
Kurssierot	-13	-75	1	-	-87
Myynnit ja käytöstä poistaminen	30	202	-	-	232
Poistot	-40	-157	-2	-	-199
Kertyneet poistot 31.12.2014	-180	-1 434	-22	-	-1 636
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	179	344	19	24	566
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	258	420	19	19	716
Hankintameno 1.1.2015	438	1 854	41	19	2 352
Kurssierot	32	134	1	-	167
Lisäykset	62	186	15	16	279
Liiketoimintojen yhdistämisen kautta toteutuneet hankinnat	2	5	-	-	7
Uudelleenluokittelu	12	4	-	-16	-
Myynnit ja käytöstä poistaminen ⁽¹⁾	-119	-437	-16	-4	-576
Hankintameno 31.12.2015	427	1 746	41	15	2 229
Kertyneet poistot 1.1.2015	-180	-1 434	-22	-	-1 636
Kurssierot	-18	-114	-1	-	-133
Myynnit ja käytöstä poistaminen ⁽¹⁾	71	365	16	-	452
Poistot	-47	-168	-2	-	-217
Kertyneet poistot 31.12.2015	-174	-1 351	-9	-	-1 534
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	258	420	19	19	716
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	253	395	32	15	695

(1) Myynteihin ja käytöstä poistamiseen sisältyy HERE-liiketoiminnan Myyntiin vuonna 2015 liittyviä rakennuksia ja rakennelmia, joiden hankintameno oli 81 miljoonaa euroa ja kertyneet poistot 35 miljoonaa euroa, koneita ja kalustoa, joiden hankintameno oli 305 miljoonaa euroa ja kertyneet poistot 239 miljoonaa euroa ja keskeneräisiä hankintoja, joiden hankintameno oli 3 miljoonaa euroa.

Vuonna 2014 Intian veroviranomaiset asettivat hukkaamiskiellon, joka esti konsernia siirtämästä Chennai matkapuhelintuotantolaitosta Microsoftille D&S-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä.

18. Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä

milj. EUR	2015	2014
Kirjanpitoarvo 1.1.	51	65
Kurssierot	6	5
Vähennykset	-	-7
Osuus tuloksesta ⁽¹⁾	29	-12
Osingonjako	-2	-
Kirjanpitoarvo 31.12.	84	51

(1) Konserni kirjasi vuonna 2015 oikaisun, joka kasvatti osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten tulosta 25 miljoonalla eurolla. Oikaisu liittyi erään yhteisyrityksen tulokseen vuoden 2014 neljänneeltä neljännekseltä. Konserni oli historiallisesti kirjannut yhteisyrityksen tuloksen jälkikäteen, koska tulokset eivät olleet olennaisia. Konserni arvioi nämä erät uudelleen kuluvalle kaudella sekä kausilla, joilta ne olivat peräisin, ja päätti tämän perusteella, että oikaisu on epäolennaisia kaikkien kausien konsernitilinpäätösten kannalta.

Osuudet osakkuusyhtiöissä ja yhteisyrityksissä eivät sisällä julkisesti noteerattuja yhtiöitä.

19. Rahoitusinstrumenttien käypä arvo

milj. EUR	Kirjanpitoarvo					Yhteensä	Käypä arvo ⁽¹⁾
	Lyhytaikaiset available-for-sale-rahoitusvarat	Pitkäaikaiset available-for-sale-rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat rahoitusinstrumentit	Lainat ja saatavat kirjattuina efektiivisen koron menetelmällä	Rahoitusvelat kirjattuina efektiivisen koron menetelmällä		
2015							
Available-for-sale-sijoitukset julkisesti noteerattuihin osakkeisiin		16				16	16
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuina käypään arvoon		703				703	703
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä vähennettynä arvonalennuksilla		285				285	285
Pitkäaikaiset lainasaamiset				49		49	39
Myyntisaamiset				3 913		3 913	3 913
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista lainasaamisista				21		21	21
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat			96	11		107	107
Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat			687			687	687
Available-for-sale-sijoitukset arvostettuna käypään arvoon, likvidit varat	2 167					2 167	2 167
Käypään arvoon arvostetut rahavarat	6 995					6 995	6 995
Rahoitusvarat yhteensä	9 162	1 004	783	3 994	-	14 943	14 933
Pitkäaikaiset korolliset velat					2 023	2 023	2 100
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista korollisista veloista					1	1	1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					50	50	50
Muut rahoitusvelat			114		8	122	122
Ostovelat					1 910	1 910	1 910
Rahoitusvelat yhteensä	-	-	114	-	3 992	4 106	4 183

(1) Mikäli käypää arvoa ei ole saatavilla, käytetään seuraavia käyvän arvon arvostusmenetelmiä. Käyvän arvon on katsottu olevan sama kuin kirjanpitoarvo available-for-sale-sijoituksille kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä vähennettynä arvonalennuksilla, koska näille yksityisiin rahastoihin tehdyille sijoituksille ei ole toimivia markkinoita eikä siten luotettavaa tapaa arvioida käypää arvoa. Näiden varojen vuotuinen arvonalentumistestaus perustuu diskontattujen rahavirtojen analyysiin. Lainasaamisten ja velkojen käypä arvo on arvioitu vastaaventyypisten rahoitusinstrumenttien markkina-arvon perusteella (taso 2). Pitkäaikaisen korollisten velkojen käypä arvo perustuu diskontattujen kassavirtojen analyysiin (taso 2) tai markkinahintoihin (taso 1). Lyhytaikaisten varojen ja velkojen käyvän arvon arvioidaan olevan sama kuin kirjanpitoarvo pienen luottoriskin ja lyhyen juoksuajan perusteella. Katso liitetieto 1, Laskentaperiaatteet.

milj. EUR	Kirjanpitoarvo					Yhteensä	Käypä arvo ⁽¹⁾
	Lyhytaikaiset available-for-sale-rahoitusvarat	Pitkäaikaiset available-for-sale-rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusinstrumentit	Lainat ja saatavat kirjattuina efektiivisen koron menetelmällä	Rahoitusvelat kirjattuina efektiivisen koron menetelmällä		
2014							
Available-for-sale-sijoitukset julkisesti noteerattuihin osakkeisiin		14				14	14
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuina käypään arvoon		570				570	570
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä vähennettynä arvonalennuksilla		244				244	244
Pitkäaikaiset lainasaamiset				34		34	28
Myyntisaamiset				3 430		3 430	3 430
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista lainasaamisista				1		1	1
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat			241	25		266	266
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat			418			418	418
Available-for-sale-sijoitukset arvostettuna käypään arvoon, likvidit varat	2 127					2 127	2 127
Käypään arvoon arvostetut rahavarat	5 170					5 170	5 170
Rahoitusvarat yhteensä	7 297	828	659	3 490	-	12 274	12 268
Pitkäaikaiset korolliset velat					2 576	2 576	4 058
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista korollisista veloista					1	1	1
Lyhytaikaiset rahoitusvelat					115	115	115
Muut rahoitusvelat			174			174	174
Ostovelat					2 313	2 313	2 313
Rahoitusvelat yhteensä	-	-	174	-	5 005	5 179	6 661

(1) Mikäli käypää arvoa ei ole saatavilla, käytetään seuraavia käyvän arvon arvostusmenetelmiä. Käyvän arvon on katsottu olevan sama kuin kirjanpitoarvo available-for-sale-sijoituksille kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä vähennettynä arvonalennuksilla, koska näille yksityisiin rahastoihin tehdyille sijoituksille ei ole toimivia markkinoita eikä siten luotettavaa tapaa arvioida käypää arvoa. Näiden varojen vuotuinen arvonalentumistestaus perustuu diskontattujen rahavirtojen analyysiin. Lainasaamisten ja velkojen käypä arvo on arvioitu vastaavantyyppisten rahoitusinstrumenttien markkina-arvon perusteella (taso 2). Pitkäaikaisten korollisten velkojen käypä arvo perustuu diskontattujen kassavirtojen analyysiin (taso 2) tai markkinahintoihin (taso 1). Lyhytaikaisten varojen ja velkojen käyvän arvon arvioidaan olevan sama kuin kirjanpitoarvo pienen luottoriskin ja lyhyen juoksuajan perusteella. Katso liitetieto 1, Laskentaperiaatteet.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Käyvän arvon hierarkia

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat luokitellaan arvostusmenetelmissä käytettyjen julkaisemattomien syöttötietojen määrän perusteella. Kolme hierarkiatasoa perustuvat siihen, että rahoitusvarojen ja -velkojen käypää arvoa määritettäessä syöttötietojen arviointia tarvitaan sitä enemmän, mitä ylemmälle tasolle siirrytään. Tasolla 1 arvostaminen tapahtuu markkina-arvon perusteella, ja tasolla 3 tarvitaan eniten johdon harkintaa. Konserni luokittelee jokaisena tilinpäätöshetkenä rahoitusvarat ja -velat asianmukaisille käyvän arvon hierarkian tasoille.

Käypään arvoon toistuvasti arvostettavat erät 31.12:

milj. EUR	Instrumentit, joilla on aktiivisilla markkinoilla määrättyvä hinta (taso 1)	Julkiseen tietoon perustuva arvostusmenetelmä (taso 2)	Julkaisemattomaan tietoon perustuva arvostusmenetelmä (taso 3)	Yhteensä
2015				
Available-for-sale-sijoitukset julkisesti noteerattuihin osakkeisiin	16	–	–	16
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuina käypään arvoon	1	14	688	703
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat, johdannaiset ⁽¹⁾	–	96	–	96
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat	687	–	–	687
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat	2 156	11	–	2 167
Käypään arvoon arvostetut rahavarat	6 995	–	–	6 995
Varat yhteensä	9 855	121	688	10 664
Muut rahoitusvelat, johdannaiset ⁽¹⁾	–	114	–	114
Velat yhteensä	–	114	–	114
2014				
Available-for-sale-sijoitukset julkisesti noteerattuihin osakkeisiin	14	–	–	14
Available-for-sale-sijoitukset kirjattuina käypään arvoon	1	13	556	570
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat, johdannaiset ⁽¹⁾	–	241	–	241
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset, likvidit varat	418	–	–	418
Available-for-sale-sijoitukset, likvidit varat	2 116	11	–	2 127
Käypään arvoon arvostetut rahavarat	5 170	–	–	5 170
Varat yhteensä	7 719	265	556	8 540
Muut rahoitusvelat, johdannaiset ⁽¹⁾	–	174	–	174
Velat yhteensä	–	174	–	174

(1) Liitetiedossa 20, Johdannaiset, esitetään jako suojauslaskennan piirissä oleviin ja muihin johdannaisiin.

Taso 1 sisältää rahoitusvarat ja -velat, jotka arvostetaan kokonaan tai merkittävin osin perustuen julkisiin markkinahintoihin aktiivisilla markkinoilla. Rahoitusinstrumentti katsotaan noteeratuksi aktiivisilla markkinoilla, jos markkinahinnat ovat helposti ja säännöllisesti saatavilla pörssistä, välittäjältä, meklarilta, toimialaryhmältä, hintatietopalvelusta tai valvontaviranomaiselta, ja nämä hinnat edustavat todellisia ja säännöllisesti toteutuvia toisistaan riippumattomien osapuolten välisiä markkinatapahtumia. Tähän kategoriaan sisältyvät julkisesti noteeratut joukkovelkakirjat ja muut arvopaperit sekä pörssinoteeratut osakkeet ja johdannaiset.

Taso 2 sisältää rahoitusvaroja ja -velkoja, jotka arvostetaan käyttäen arvostusmenetelmää, joka perustuu sillä hetkellä todettavissa olevien markkinatransaktioiden perusteella saatavien hintatietojen tukemiin oletuksiin. Näihin kuuluu sijoituksia, joiden markkinahinnat ovat julkisia mutta eivät määrydy aktiivisilla markkinoilla, rahoitusvaroja, joiden käypä arvo perustuu välittäjän antamiin hintoihin, sekä varoja, jotka arvostetaan käyttäen konsernin omia malleja, joissa oletukset perustuvat merkittävilä osin julkiseen markkinatietoon. Tähän kategoriaan sisältyy valtaosa konsernin noteeraamattomista johdannaisista sekä muita instrumentteja, joilla ei ole aktiivisia markkinoita.

Taso 3 sisältää suuren määrän sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin ja listaamattomiin rahastoihin, mukaan luettuna kasvuvaiheen sijoituksiin erikoistuneen Nokia Growth Partners -ohjelman hallinnoimat sijoitukset ja varhaisen vaiheen mahdollisuuksiin keskittyvän BlueRun Venturesin hallinnoimat sijoitukset. Tason 3 sijoitusten käypä arvo määritetään yhdellä tai useammalla arvostustekniikalla: markkinalähtöisessä lähestymistavassa käytetään vertailukelpoisia markkinatransaktioita, ja tuottopohjainen lähestymistapa perustuu odotettujen tulevien rahavirtojen nykyarvoon. Listaamattomien rahastojen tapauksessa rahastonhoitaja saattaa valita sopivat arvostustekniikat syöttötietojen saatavuuden ja luotettavuuden perusteella. Joissakin tapauksissa tietty arvostustekniikka voi antaa parhaan kuvan käyvästä arvosta, kun taas toisissa olosuhteissa voi olla tarpeen käyttää useita arvostustekniikoita.

Käyvän arvon määrittämisessä käytettäviä syöttötietoja ovat muun muassa alkuperäinen transaktiohintaa, samoilla tai vastaavilla instrumenteille viime aikoina tehdyt transaktiot, toteutetut tai valmisteilla olevat ulkopuolisten osapuolten tai vastaavien liikkeeseenlaskijoiden transaktiot taustalla olevalla sijoituksella, rahoituskierrokset, pääomitus tai liikkeeseenlaskijan toteuttamat muut transaktiot, liikkeeseenlaskut osake- tai velkamarkkinoilla sekä muutokset taloudellisissa tunnusluvuissa tai rahavirroissa oikaistuna tarpeen mukaan maksuvalmiuteen, luottokelpoisuuteen, markkinoihin ja/tai muihin tekijöihin liittyvillä riskeillä. Tason 3 sijoitukset arvostetaan neljännesvuosittain ottaen huomioon muutokset, ennusteet ja oletukset sekä muutokset taloudellisissa ja muissa merkityksellisissä olosuhteissa. Käypää arvoa saatetaan oikaista heikon markkinaliikviditeetin ja/tai luovutuskelpoisuuden perusteella, ja sijoituksen hoitaja voi arvioida arvon alentumisen määrän, mikäli markkinatietoja ei ole saatavilla. Oletukset, joita sijoituksen hoitaja käyttää julkaistujen syöttötietojen puuttumisen takia, voivat vaikuttaa yksittäisten sijoitusten käypään arvoon, mutta millään yksittäisellä syöttötiedolla ei ole merkittävää vaikutusta tason 3 sijoitusten käyvän arvon kokonaismäärään.

Laskelma tason 3 käypään arvoon arvostettujen rahoituserien alku- ja loppusaldojen muutoksista:

milj. EUR	Muut available-for-sale-sijoitukset kirjattuina käypään arvoon
1.1.2014	429
Nettovoitto tuloslaskelmassa	5
Nettovoitto laajassa tuloksessa	72
Ostot	78
Myynnit	-58
Muut siirrot	30
31.12.2014	556
Nettovoitto tuloslaskelmassa	96
Nettovoitto laajassa tuloksessa	83
Ostot	70
Myynnit	-146
Muut siirrot	29
31.12.2015	688

Tason 3 tiettyjen rahoitusinstrumenttien voitot ja tappiot kirjataan tuloslaskelmassa liiketoiminnan muihin tuottoihin ja kuluihin, koska näiden sijoitusten hankinta- ja luovutus päätökset tehdään liiketoiminnallisin perustein. Muissa tapauksissa voitot ja tappiot sisältyvät rahoitustuottoihin ja -kuluihin. 31.12.2015 saldoon sisältyvistä tason 3 rahoitusinstrumenteista on kirjattu konsernin tuloslaskelmaan 4 miljoonan euron nettovoitto (2 miljoonan euron nettotappio vuonna 2014).

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

20. Johdannaiset

milj. EUR	Vastaavaa		Vastattavaa	
	Käypä arvo ⁽¹⁾	Nimellisarvo ⁽²⁾	Käypä arvo ⁽¹⁾	Nimellisarvo ⁽²⁾
2015				
Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojat:				
Valuuttatermiinit	2	223	-5	464
Ostetut valuuttaoptiot	-	106	-	-
Myydyt valuuttaoptiot	-	-	-	114
Ennakoitujen rahavirtojen suojaus:				
Valuuttatermiinit	4	844	-19	880
Käyvän arvon suojaus:				
Koronvaihtosopimukset	52	301	-	-
Ennakoitujen rahavirtojen ja käyvän arvon suojaukset: ⁽³⁾				
Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset	17	355	-5	646
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja jotka arvostetaan käypään arvoon tuloslaskelmassa:				
Valuuttatermiinit	17	2 117	-31	2 296
Ostetut valuuttaoptiot	4	350	-	-
Myydyt valuuttaoptiot	-	-	-	48
Koronvaihtosopimukset	-	-	-50	646
Muut johdannaiset	-	-	-4	37
Yhteensä	96	4 296	-114	5 131
2014				
Ulkomaisiin yksikköihin tehtyjen nettosijoitusten suojat:				
Valuuttatermiinit	3	217	-56	1 813
Ostetut valuuttaoptiot	-	78	-	-
Myydyt valuuttaoptiot	-	-	-1	83
Ennakoitujen rahavirtojen suojaus:				
Valuuttatermiinit	-	-	-14	742
Käyvän arvon suojaus:				
Koronvaihtosopimukset	72	382	-	-
Ennakoitujen rahavirtojen ja käyvän arvon suojaukset: ⁽³⁾				
Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset	63	378	-	-
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja jotka arvostetaan käypään arvoon tuloslaskelmassa:				
Valuuttatermiinit	101	3 779	-68	2 364
Ostetut valuuttaoptiot	2	397	-	-
Myydyt valuuttaoptiot	-	-	-	62
Koronvaihtosopimukset	-	-	-35	372
Yhteensä	241	5 231	-174	5 436

(1) Sisällytetty konsernitaseessa muihin lyhytaikaisiin rahoitusvaroihin ja muihin lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin.

(2) Tässä esitetyt johdannaisopimusten nimellisarvot sisältävät kaikki sopimukset, joita ei ole vielä suoritettu tai peruttu. Nimellisarvot eivät välttämättä yksin tarkasteltuna anna kuvaa konsernin riskiasemasta, koska joitakin sopimuksia voidaan netottaa toisilla sopimuksilla.

(3) Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset on määritetty osin käyvän arvon ja osin ennakoitujen rahavirtojen suojausinstrumenteiksi.

21. Vaihto-omaisuus

milj. EUR	2015	2014
Aineet, tarvikkeet ja muut	102	228
Keskeneräiset tuotteet	404	441
Valmiit tuotteet	508	606
Yhteensä	1 014	1 275

Vaihto-omaisuuden kustannukset, jotka on kirjattu kuluna tilikauden aikana ja sisällytetty hankinnan ja valmistuksen kuluihin, ovat 3 132 miljoonaa euroa (3 156 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 2 875 miljoonaa euroa vuonna 2013).

Vaihto-omaisuuden ylijäämä- ja epäkuranttiusvarausten muutokset 31.12. päättyneiltä tilikausilta:

milj. EUR	2015	2014	2013
1.1.	204	178	471
Siirto Lopetettujen toimintojen varoihin	-	-	-192
Kirjattu tuloslaskelmaan	71	107	39
Vähennykset ⁽¹⁾	-80	-81	-140
31.12.	195	204	178

(1) Vähennykset sisältävät varausten käytön ja purun.

22. Myyntisaamisten arvonalentumiset

Myyntisaamisten arvonalentumisten muutokset 31.12. päättyneiltä tilikausilta:

milj. EUR	2015	2014	2013
1.1.	103	124	248
Siirto Lopetettuihin toimintoihin	-7	-	-
Siirto Lopetettujen toimintojen varoihin	-	-	-120
Kirjattu tuloslaskelmaan	13	24	40
Vähennykset ⁽¹⁾	-47	-45	-44
31.12.	62	103	124

(1) Vähennykset sisältävät varausten käytön ja purun.

23. Siirtosaamiset ja ennakkomaksut

milj. EUR	2015	2014
Sosiaaliturvamaksusaatava, ALV- ja muut välilliset verosaatavat	258	362
Divestointiin liittyvät saatavat	160	206
Talletukset	83	59
Jaksotetut hankinnan ja valmistuksen kulut	28	30
Myyntiin jaksotukset	21	2
Ennakkoon maksetut vakuutusmaksut	21	22
Korkoihin liittyvät ennakkoon maksetut kulut ja siirtosaamiset	17	37
Ennakkoon maksetut vuokrat	15	20
Muut	146	175
Yhteensä	749	913

24. Emoyhtiön osakkeet

Osakkeet ja osakepääoma

Nokia Oyj:llä (emoyhtiö) on yksi osakelaji. Jokainen osake oikeuttaa yhteen ääneen Nokian yhtiökokouksessa. Yhtiön osakepääoma 31.12.2015 oli 245 896 461,96 euroa ja osakkeiden kokonaismäärä 3 992 863 716. Osakkeiden kokonaismäärästä konsernin hallussa oli 31.12.2015 yhteensä 53 668 695 osaketta, joiden osuus yhtiön kaikista osakkeista ja yhteenlasketusta äänimäärästä oli 1,3 %. Nokian yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiöllä ei ole vähimmäis- tai enimmäispääomaa eikä yhtiön osakkeella ole nimellisarvoa.

Emoyhtiö mitätöi 4.2.2015 yhteensä 66 903 682 osaketta.

Vuonna 2015 hallituksen valtuutuksen perusteella ja pääomarakenteen optimointiohjelman mukaisesti emoyhtiö osti takaisin 24 516 089 osaketta, joiden osuus yhtiön kaikista osakkeista ja yhteenlasketusta äänimäärästä oli noin 0,6 %. Osakkeista maksettu hinta perustui Nokian osakkeen markkinahintaan arvopaperimarkkinoilla takaisinoston ajankohtana.

Alcatel Lucentin kanssa toteutettavan yritysjärjestelyn yhteydessä emoyhtiö laski liikkeeseen 7.1.2016 ylimääräisen yhtiökokouksen 2.12.2015 hallitukselle antaman valtuutuksen nojalla yhteensä 1 455 678 563 uutta Nokian osaketta vastikkeena Ranskan ja Yhdysvaltojen osakevaihtotarjousissa vaihdettavaksi annetuista Alcatel Lucentin arvopapereista. Lisäksi, jatkun osakevaihtotarjousajan ja sen selvittämisen jälkeen, emoyhtiön laski liikkeeseen 12.2.2016 ylimääräisen yhtiökokouksen 2.12.2015 hallitukselle antaman valtuutuksen nojalla yhteensä 320 701 193 uutta Nokian osaketta vastikkeen Ranskan ja Yhdysvaltojen jatketuissa osakevaihtotarjousissa vaihdettavaksi annetuista Alcatel Lucentin arvopapereista.

Hallituksen valtuutukset

Valtuutus päättää osakeannista ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta

Osakkeenomistajat valtuuttivat 17.6.2014 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 740 miljoonan osakkeen antamisesta yhdellä tai useammalla osakeannilla tai antamalla osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Hallitus voi päättää antaa joko uusia osakkeita tai emoyhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista osakkeiden sekä erityisten oikeuksien antamiseen liittyvistä ehdoista, mukaan lukien oikeuden antaa osakkeita tai erityisiä oikeuksia osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen. Valtuutusta voidaan käyttää emoyhtiön pääomarakenteen kehittämiseen, omistajapohjan laajentamiseen, yrityskauppojen tai muiden järjestelyiden rahoittamiseen tai toteuttamiseen, emoyhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseen tai muihin hallituksen päättämiin tarkoituksiin. Valtuutus oli alun perin voimassa 17.12.2015 asti, mutta se päättyi 5.5.2015 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen päätöksellä.

Osakkeenomistajat valtuuttivat 5.5.2015 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 730 miljoonan osakkeen antamisesta yhdellä tai useammalla osakeannilla tai antamalla osakkeisiin oikeuttavia erityisiä oikeuksia yhdessä tai useammassa erässä. Hallitus voi päättää antaa joko uusia osakkeita tai emoyhtiön hallussa olevia omia osakkeita. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista osakkeiden sekä erityisten oikeuksien antamiseen liittyvistä ehdoista, mukaan lukien oikeuden antaa osakkeita tai erityisiä oikeuksia osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen. Valtuutusta voidaan käyttää emoyhtiön pääomarakenteen kehittämiseen, omistajapohjan laajentamiseen, yrityskauppojen tai muiden järjestelyiden rahoittamiseen tai toteuttamiseen, emoyhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseen tai muihin hallituksen päättämiin tarkoituksiin. Valtuutus on voimassa 5.11.2016 saakka.

2.12.2015 pidetty ylimääräinen yhtiökokous päätti valtuuttaa hallituksen päättämään yhteensä enintään 2 100 miljoonan osakkeen antamisesta suunnatulla osakeannilla osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutus sisältää hallituksen oikeuden päättää kaikista osakkeiden antamiseen liittyvistä ehdoista. Valtuutusta voidaan käyttää emoyhtiön osakkeiden antamiseen Alcatel Lucentin osakkeiden, ADS-todistusten ja vaihtovelkakirjalainojen haltijoille sekä Alcatel Lucentin osakepalkkiojärjestelyihin osallistuville työntekijöille transaktion toteuttamiseksi Alcatel Lucentin kanssa, mukaan lukien Alcatel Lucentin osakkeenomistajille tehtävien julkisten vaihtotarjousten ja muiden Nokian ja Alcatel Lucentin välisen Memorandum of Understanding -sopimuksen mukaisten transaktioiden toteuttaminen, ja/tai muutoin Nokian ja Alcatel Lucentin yhdistymisen toteuttamiseksi. Valtuutus on voimassa 2.12.2020 saakka.

Vuonna 2015 emoyhtiö laski liikkeelle 1 042 016 uutta osaketta, kun optio-oikeuksien haltijat merkitsivät osakkeita henkilöstölle vuosina 2011 ja 2012 annettujen optio-oikeuksien nojalla.

26.10.2012 Nokia laski liikkeeseen 750 miljoonan euron suuruisen vaihtovelkakirjalainan yhtiökokouksen antaman, osakeannista päättämistä ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamista koskevan valtuutuksen nojalla. Varsinainen yhtiökokous antoi valtuutuksen 6.5.2010, ja valtuutus päättyi 7.5.2013 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen tekemällä päätöksellä. Lainan maturiteetti on viisi vuotta ja sille maksetaan puolivuositain 5,0 % suuruista vuotuista korkoa. Alkuperäinen vaihtohinta oli 2,6116 euroa osakkeelta. 18.6.2014 vaihtohinta tarkistettiin 2,44 euroon osakkeelta, mikä johtui osingon ja ylimääräisen osingon jakamisesta 17.6.2014 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen tekemällä päätöksellä. 6.5.2015 vaihtohinta tarkistettiin uudelleen 2,39 euroon osakkeelta johtuen osingon jakamisesta 5.5.2015 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen tekemällä päätöksellä. Oikeus vaihtaa velkakirjat osakkeisiin alkoi 6.12.2012 ja päättyi 18.10.2017. Vaihtovelkakirjalainan ehdot edellyttävät vaihtohinnan muutoksia osinkoja jaettaessa.

Vuonna 2015 ja lokakuuhun 2015 mennessä lainanhaltijat olivat merkinneet ja uusia Nokian osakkeita oli merkintöjen seurauksena laskettu liikkeeseen osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen ja hallituksen valtuutuksen nojalla yhteensä 40 983 kappaletta.

Konserni ilmoitti 8.10.2015, että se oli päättänyt käyttää oikeuttaan lunastaa 750 miljoonan euron suuruisen vaihtovelkakirjalainansa maksamalla takaisin 26.11.2015 pääoman ja maksamattoman kertyneen koron. Lainanhaltijoilla oli ennen lunastusta mahdollisuus vaihtaa vaihtovelkakirjalaina Nokian osakkeiksi vaihtohintaan 2,39 euroa. Lainanhaltijoiden merkinnöistä johtuen, uusia Nokian osakkeita laskettiin liikkeeseen osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen ja hallituksen valtuutuksen nojalla yhteensä 313 640 153 kappaletta. Lunastuspäivänä 26.11.2015 jäljellä olevan vaihtovelkakirjalainan määrä, 200 000 euroa, lunastettiin maksamalla takaisin pääoma ja kertyneet, mutta maksamattomat korot.

31.12.2015 hallituksella ei ollut muita valtuutuksia päättää osakkeiden, vaihtovelkakirjalainojen, warranttien tai optio-oikeuksien liikkeeseenlaskusta.

Muut valtuutukset

Osakkeenomistajat valtuuttivat 17.6.2014 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 370 miljoonan oman osakkeen hankkimisesta. Määrä vastaa alle 10 %:a kaikista Nokian osakkeista. Osakkeiden hankkimista koskevan valtuutuksen nojalla omia osakkeita voitaisiin hankkia emoyhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, ja osakkeita oletetaan hankittavaksi mitätöintiä varten. Lisäksi osakkeita voidaan hankkia yrityskauppojen ja muiden järjestelyiden rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi, emoyhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseksi tai muihin tarkoituksiin. Valtuutus oli alun perin voimassa 17.12.2015 asti, mutta se päättyi 5.5.2015 pidetyn varsinaisen yhtiökokouksen päätöksellä.

Osakkeenomistajat valtuuttivat 5.5.2015 pidetyssä varsinaisessa yhtiökokouksessa hallituksen päättämään enintään 365 miljoonan oman osakkeen hankkimisesta. Osakkeiden määrä vastaa alle 10 %:a emoyhtiön kaikista osakkeista. Osakkeita voidaan hankkia emoyhtiön pääomarakenteen optimoimiseksi, yrityskauppojen tai muiden järjestelyiden rahoittamiseksi tai toteuttamiseksi, emoyhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseksi tai muutoin edelleen luovutettaviksi. Valtuutus on voimassa 5.11.2016 saakka.

25. Osakeperusteiset maksut

Konsernilla on useita työntekijöille suunnattuja osakepohjaisia kannustinohjelmia. Kannustinohjelmiin kuuluvat tulosperusteiset osakepalkkio-ohjelmat, ehdolliset osakepalkkio-ohjelmat, työntekijöiden osakesäästöohjelmat ja optio-ohjelmat. Sekä johto että työntekijät osallistuvat näihin ohjelmiin. Osakepohjaisia kannustinohjelmia tarjotaan Nokia Networks -liiketoiminnan (vuodesta 2014 alkaen), Nokia Technologies -liiketoiminnan ja konsernin yhteisten toimintojen työntekijöille. Osakepohjaisia kannustinohjelmia tarjottiin HERE-liiketoiminnan työntekijöille vuoteen 2015 asti ja Devices & Services-liiketoiminnan työntekijöille vuoteen 2013 asti. Osakepohjaisten kannustinpalkkioiden toteutuminen edellyttää pääsääntöisesti työsuhteen jatkumista sekä kunkin ohjelman ehdoissa määriteltyjen tulokseen ja palveluksen suorittamiseen perustuvien sekä muiden ehtojen toteutumista. Osakepohjaisista kannustinohjelmista aiheutuneet kulut Jatkuville toiminnoille olivat 67 miljoonaa euroa (53 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 37 miljoonaa euroa vuonna 2013). Osakepohjaisista kannustinohjelmista aiheutuneet kulut lopetetuille toiminnoille olivat 10 miljoonaa euroa (20 miljoonaa euroa vuonna 2014 ja 20 miljoonaa euroa vuonna 2013). Vuonna 2015 HERE-liiketoiminnan Myynnin toteutumispäivänä kaikki HERE-liiketoiminnan työntekijöiden hallussa olleet osakepohjaiset kannustimet, joihin heille ei vielä ollut syntynyt oikeutta, mitätöitiin. Osakepohjaisista kannustinohjelmista aiheutuneet kulut lopetetuille toiminnoille sisältävät vuonna 2015 erikseen sovitun velan käteismaksusta liittyen HERE-liiketoiminnan osakepohjaisiin kannustimiin, jotka olisivat toteutuneet tammikuussa 2016.

Tulosperusteiset osakepalkkiot

Vuonna 2015 konserni hallinnoi neljää globaalia tulosperusteista osakepalkkio-ohjelmaa, eli vuosien 2012, 2013, 2014 ja 2015 tulosperusteisia osakepalkkio-ohjelmia. Tulosperusteinen osakepalkkio edustaa konsernin velvoitetta antaa työntekijöille Nokian osakkeita myöhempänä ajankohtana, mikäli ennalta määritetyt suoritusavoitteet saavutetaan. Vuoden 2015 osakepalkkio-ohjelmassa tulosperusteisia osakepalkkioita annettiin määriteltyjen suoritusavoitteiden perusteella ja ohjelmaan sisältyi takuu palkkion vähimmäismäärästä. Vuoden 2015 osakepalkkio-ohjelman ehdoissa määritellystä palkkion vähimmäismäärästä seuraa, että suorituskauden loppuksi määritetty sitouttamiskauden jälkeen toteutettavien osakkeiden lukumäärän minimitaso on 50 % myönnetystä määrästä tuloskynnyksen kohdalla. Tulosperusteisten osakepalkkioiden määrä tuloskynnyksen kohdalla on se määrä osallistujille myönnettyjä tulosperusteisia osakepalkkioita, jotka toteutetaan, jos kynnystaso saavutetaan yhden suoritusavoitteiden osalta. Kynnysmäärän mahdollisesti ylittävän maksun määrä määritetään vertaamalla kaksivuotisen suorituskauden aikana saavutettua taloudellista tulosta asetettuihin suoritusavoitteisiin. Mikäli maksimitaso saavutetaan, toteutettava määrä on nelinkertainen kynnysmäärään nähden.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Tietoja globaaleista tulosperusteisista osakepalkkio-ohjelmista 31.12.:

Ohjelma	Liikkeeseenlasketut tulosperusteiset osakepalkkiot tuloskynnyksen kohdalla	Vahvistettu palkkio (% määrä tuloskynnyksen kohdalla)	Suorituskausi	Sitouttamiskausi ⁽¹⁾	Toteuttamisvuosi
2012	–	0 %, ei suoritusta	2012–2013	2014	2015
2013	569 829	173 %	2013–2014	2015	2016
2014	5 282 838	251 %	2014–2015	2016	2017
2015	5 611 758		2015–2016	2017	2018

(1) Sitouttamiskausi päättyy sitouttamiskautta seuraavan vuoden ensimmäisenä päivänä.

Suoritustavoitteet 31.12. päättyneenä vuonna:

Suoritustavoitteet		Kynnystaso	Maksimitaso	Painotus
Vuoden 2015 ohjelma				
Konsernin työntekijät	Keskimääräinen vuosittainen ei-IFRS ⁽¹⁾ -liikevaihto (Nokia-konserni)	12 389 milj. EUR	14 736 milj. EUR	50 %
	Keskimääräinen vuosittainen laimennettu ei-IFRS ⁽¹⁾ -osakekohtainen tulos (Nokia-konserni)	0,23 EUR	0,37 EUR	50 %
HERE -liiketoiminnan työntekijät ⁽²⁾	Keskimääräinen vuosittainen ei-IFRS ⁽¹⁾ -liikevaihto (HERE-liiketoiminta)	954 milj. EUR	1 134 milj. EUR	50 %
	Keskimääräinen vuosittainen ei-IFRS ⁽¹⁾ -liikevoitto (HERE-liiketoiminta)	67 milj. EUR	172 milj. EUR	25 %
	Keskimääräinen vuosittainen laimennettu ei-IFRS ⁽¹⁾ -osakekohtainen tulos (Nokia-konserni)	0,23 EUR	0,37 EUR	25 %
Vuoden 2014 ohjelma				
Konsernin työntekijät	Keskimääräinen vuosittainen ei-IFRS ⁽¹⁾ -liikevaihto (Nokia-konserni)	11 135 milj. EUR	15 056 milj. EUR	50 %
	Keskimääräinen vuosittainen laimennettu ei-IFRS ⁽¹⁾ -osakekohtainen tulos (Nokia-konserni)	0,11 EUR	0,38 EUR	50 %
HERE -liiketoiminnan työntekijät ⁽²⁾	Keskimääräinen vuosittainen ei-IFRS ⁽¹⁾ -liikevaihto (HERE-liiketoiminta)	950 milj. EUR	1 150 milj. EUR	50 %
	Keskimääräinen vuosittainen ei-IFRS ⁽¹⁾ -liikevoitto (HERE-liiketoiminta)	0 milj. EUR	130 milj. EUR	25 %
	Keskimääräinen vuosittainen laimennettu ei-IFRS ⁽¹⁾ -osakekohtainen tulos (Nokia-konserni)	0,11 EUR	0,38 EUR	25 %

(1) Ei-IFRS-tunnusluvut eivät sisällä liikearvon alaskirjauksia, aineettomista oikeuksista tehtyjä poistoja sekä hankintameno kohdentamiseen liittyviä eriä, jotka johtuvat yrityskaupoista. Ne eivät myöskään sisällä uudelleenjärjestelyihin liittyviä kuluja, Alcatel Lucent -hankintaan liittyviä kuluja eivätkä eräitä muita erä, joilla ei välttämättä ole merkitystä konsernin liiketoiminnallisen tuloksen kannalta.

(2) Vuonna 2015 HERE-liiketoiminnan työntekijöiden tulosperusteiset osakepalkkio-ohjelmat mitätöitiin HERE-liiketoiminnan Myynnin seurauksena.

Ennen kuin osakkeet on annettu, tulosperusteisiin osakepalkkioihin ei liity mitään osakkeenomistajille kuuluvia oikeuksia, kuten äänioikeutta tai oikeutta osinkoon. Työntekijä pääsääntöisesti menettää tulosperusteiset osakepalkkionsa, mikäli hänen työsuhteensa konsernin palveluksessa päättyy ennen osakepalkkioiden toteutumista. Sekä vuonna 2015 HERE-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä siirtyneiden työntekijöiden että D&S-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä Microsoftin palvelukseen vuonna 2014 siirtyneiden työntekijöiden tulosperusteiset osakepalkkiot, joihin heille ei vielä ollut syntynyt oikeutta, on mitätöity.

Ehdolliset osakepalkkiot

Vuonna 2015 konserni hallinnoi neljää globaalia ehdollista osakepalkkio-ohjelmaa, eli vuosien 2012, 2013, 2014 ja 2015 osakepalkkio-ohjelmia. Vuoden 2015 ehdollisissa osakepalkkio-ohjelmassa otettiin käyttöön uusi ansaintajako koskien ohjelmavuonna 2015 ja sen jälkeen annettavia ehdollisia osakepalkkioita. Vuoden 2015 ohjelmaa edeltävissä ohjelmissa ansaintajako oli 36 kuukautta myöntämivuosi neljänneksen jälkeen. Vuoden 2015 ohjelman uusi ansaintajako on porrastettu siten, että jokaisena ohjelman kolmesta vuodesta syntyy oikeus kolmanneksen ohjelmassa myönnettyistä osakepalkkioista. Ehdollisia osakepalkkioita myönnetään vain poikkeuksellisiin sitouttamis- ja rekrytointitarkoituksiin, jotta konserni pystyy pitämään palveluksessaan ja palkkaamaan tulevan menestyksensä kannalta keskeisiä osaajia. Kaikissa ehdollisissa osakepalkkio-ohjelmissa on kolmen vuoden sitouttamiskausi. Ennen kuin osakkeet on annettu, ehdollisiin osakepalkkioihin ei liity mitään osakkeenomistajille kuuluvia oikeuksia, kuten äänioikeutta tai oikeutta osinkoon. Työntekijä pääsääntöisesti menettää ehdolliset osakepalkkionsa, mikäli hänen työsuhteensa konsernin palveluksessa päättyy ennen osakepalkkioiden toteutumista. Sekä vuonna 2015 HERE-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä siirtyneiden työntekijöiden että D&S-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä Microsoftin palvelukseen vuonna 2014 siirtyneiden työntekijöiden ehdolliset osakepalkkiot, joihin heille ei vielä ollut syntynyt oikeutta, on mitätöity.

Aktiiviset osakepohjaiset kannustinjärjestelmät instrumenteittain

	Liikkeeseenlaskettujen tulosperusteisten osakepalkkioiden kynnysmäärä ⁽¹⁾		Liikkeeseenlasketut ehdolliset osakepalkkiot ⁽¹⁾	
	Tulosperusteiset osakepalkkiot tuloskynnyksen kohdalla	Myöntämispäivän käyvän arvon painotettu keskiarvo EUR ⁽²⁾	Liikkeeseenlasketut ehdolliset osakepalkkiot	Myöntämispäivän käyvän arvon painotettu keskiarvo EUR ⁽²⁾
1.1.2013	8 574 085		23 680 532	
Myönnetty	6 696 241	2,96	12 347 931	3,05
Lunastettu	-1 512 710		-3 490 913	
Oikeus syntynyt ⁽³⁾	-2 767 412		-2 180 700	
31.12.2013	10 990 204		30 356 850	
Myönnetty	6 967 365	6,07	1 013 466	5,62
Lunastettu	-9 338 036		-19 546 605	
Oikeus syntynyt	-2 500		-4 228 306	
31.12.2014	8 617 033		7 595 405	
Myönnetty	6 776 996	5,78	342 200	6,22
Lunastettu	-3 929 604		-3 880 221	
Oikeus syntynyt	-		-1 952 910	
31.12.2015⁽⁴⁾	11 464 425		2 104 474	

(1) Sisältää tulosperusteisia ja ehdollisia osakepalkkioita muista kuin globaaleista kannustinohjelmista.

(2) Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden käyvät arvot arvioidaan Nokian osakkeen myöntämispäivän markkinahinnan perusteella vähennettynä ansaintajakson aikana maksettaviksi oletettujen osinkojen nykyarvolla.

(3) Osakkeista, joihin syntyi oikeus, maksettiin 0 %.

(4) Sisältää 569 829 tulosperusteista osakepalkkiota vuoden 2013 tulosperusteisesta osakepalkkio-ohjelmasta, jotka toteutuivat 1.1.2016 ja 216 304 kappaletta ehdollisen osakepalkkio-ohjelman mukaisesti vuoden 2012 viimeisen neljänneksen aikana myönnettyjä ehdollisia osakepalkkioita.

Työntekijöiden osakesäästöohjelma

Konserni tarjoaa vapaaehtoista työntekijöiden osakesäästöohjelmaa Nokia Networks -liiketoiminnan (vuodesta 2015 alkaen) ja konsernin yhteisten toimintojen työntekijöille. Vapaaehtoista työntekijöiden osakesäästöohjelmaa tarjottiin HERE -liiketoiminnan työntekijöille vuoteen 2015 asti ja Devices & Services -liiketoiminnan työntekijöille vuoteen 2013 asti. Työntekijät voivat käyttää 12 kuukauden säästökauden ajan osan kuukausipalkastaan Nokian osakkeiden hankkimiseen. Jokaista kahta hankittua osaketta kohden, jotka ovat työntekijän hallussa viimeisen kuukausittaisen oston tapahduttua säästökauden jälkeen, lasketaan liikkeelle yksi osake. Vuonna 2015 laskettiin liikkeelle 140 436 osaketta vuoden 2014 työntekijöiden osakesäästöohjelmaan osallistuneille työntekijöille (133 341 osaketta vuonna 2014). Vuoden 2015 ohjelmaan osallistuneet ja HERE-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä siirtyneet työntekijät saavat vuonna 2016 käteismaksun ohjelman mukaisesti kertyneistä osakkeista. Vuoden 2013 ohjelmaan osallistuneet ja D&S-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä Microsoftin palvelukseen siirtyneet työntekijät saivat vuonna 2014 käteismaksun ohjelman mukaisesti kertyneistä osakkeista.

Aiemmat osakepohjaiset palkkio-ohjelmat

Optio-oikeudet

Vuonna 2015 konserni hallinnoi kahta globaalia optio-ohjelmaa, vuoden 2007 ja vuoden 2011 optio-ohjelmia, jotka yhtiön osakkeenomistajat ovat hyväksyneet varsinaisessa yhtiökokouksessa kunkin ohjelman käynnistämismuonna. Optio-ohjelmia ei vuoden 2013 jälkeen ole tarjottu palkkiona konsernin työntekijöille.

Jokainen optio-oikeus oikeuttaa merkitsemään yhden uuden Nokian osakkeen. Optio-oikeudet ovat siirtokelvottomia, ja niitä voidaan käyttää vain osakemerkintään. Osakkeet oikeuttavat osinkoon siltä tilikaudelta, jonka aikana osakkeiden merkintä on tapahtunut. Muut osakkeenomistajille kuuluvat oikeudet alkavat siitä päivästä, jona merkityt osakkeet ovat tulleet merkityiksi kaupparekisteriin. Työntekijä pääsääntöisesti menettää optio-oikeutensa, mikäli hänen työsuhteensa konsernin palveluksessa päättyy. Sekä vuonna 2015 HERE-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä siirtyneiden työntekijöiden että vuonna 2014 D&S-liiketoiminnan Myynnin yhteydessä Microsoftin palvelukseen siirtyneiden työntekijöiden optio-oikeudet, joiden perusteella oikeus osakemerkintään ei ollut alkanut, on mitätöity.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Annettujen ja käytettävissä olevien optio-oikeuksien täsmäytys:

Optio-oikeudet ⁽¹⁾	Osakemäärä	Merkintähinnan painotettu keskiarvo EUR	Painotettu keskiarvo EUR	Myöntämispäivän käyvän arvon painotettu keskiarvo EUR ⁽²⁾	Optio-oikeuksien määrä, merkintäaika alkanut	Merkintähinnan painotettu keskiarvo EUR
1.1.2013	25 846 368	5,95			5 616 112	11,96
Myönnetty	8 334 200	2,77		1,23		
Lunastettu	-3 705 512	4,06				
Erääntyneet	-2 474 864	14,78				
31.12.2013	28 000 192	4,47			4 339 341	9,66
Myönnetty	-56 623	5,75	6,69			
Lunastettu	-16 839 593	3,39				
Erääntyneet	-3 759 953	9,94				
31.12.2014	7 344 023	4,81			1 913 537	10,43
Myönnetty	-1 242 381	3,79	6,44			
Lunastettu	-2 215 216	2,48				
Erääntyneet	-246 140	8,07				
31.12.2015	3 640 286	4,67			2 318 911	5,97

(1) Sisältää optio-oikeuksia myös muista kuin globaaleista osakepohjaisista kannustinohjelmista, pois lukien Nokia Networksin osakepohjainen kannustinohjelma.

(2) Optio-oikeuksien käypä arvo lasketaan Black-Scholes -mallia käyttäen.

Nokia Networkin osakepalkkio-ohjelma

Nokia Networks laati vuonna 2012 osakepohjaisen kannustinohjelman (Nokia Networks Equity Incentive Plan, Ohjelma), jonka nojalla Nokia Solutions and Networks B.V.:n osakeoptioita myönnettiin Nokia Networksin ylimmän johdon valikoiduille työntekijöille, joista osa valittiin Konsernin johtokuntaan vuonna 2014. Sen jälkeen, kun konserni osti Siemensin osuuden Nokia Networksistä ja myi D&S-liiketoiminnan, hallitus hyväksyi vuonna 2014 ohjelman muutoksen, joka mahdollistaa sen, että 30 % optioista on käytettävissä kolmen vuoden kuluessa niiden myöntämisestä, ja loput jäävät käytettäväksi neljän vuoden kuluttua niiden myöntämisestä tai aikaisemmin, mikäli tapahtuu ohjelmassa määritelty yritysjärjestely. Osakkeiden merkintähinta perustuu optioiden myöntämispäivän osakkeen hintaan, joka määritellään ohjelman ehtojen mukaisesti. Optiot käsitellään rahana maksettavana osakeperusteisena velvoitteena 31.12.2015. Velan käypä arvo perustuu osakkeiden arvioituun käypään arvoon vähennettynä optioiden merkintähinnalla raportointipäivänä. Osakepalkkio-ohjelman kokonaisvelka on 73 miljoonaa euroa (80 miljoonaa euroa vuonna 2014), ja se sisältyy konsernitaseessa ryhmään Siirtovelat ja muut velat.

26. Muuntoerot

milj. EUR	Muuntoerot			Nettosijoituksen suojaus			Yhteensä		
	Ennen veroja	Vero	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero	Verojen jälkeen
1.1.2013	961	3	964	-269	51	-218	692	54	746
Muuntoerot, ulkomaiset yksiköt	-496		-496			-	-496		-496
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksen arvostustuotot			-	114		114	114		114
Määräysvallattoman osuuden hankinta	42		42			-	42		42
Määräysvallattomien omistajien osuus muutoksesta	28		28			-	28		28
31.12.2013	535	3	538	-155	51	-104	380	54	434
Muuntoerot, ulkomaiset yksiköt	628		628			-	628		628
Siirto tuloslaskelmaan ⁽¹⁾	192		192			-	192		192
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksen arvostustappiot			-	-187	34	-153	-187	34	-153
Siirto tuloslaskelmaan ⁽¹⁾			-	20	-15	5	20	-15	5
Määräysvallattomien omistajien osuus muutoksesta	-7		-7			-	-7		-7
31.12.2014	1 348	3	1 351	-322	70	-252	1 026	73	1 099
Muuntoerot, ulkomaiset yksiköt	671	1	672			-	671	1	672
Siirto tuloslaskelmaan ⁽²⁾	-1 727		-1 727			-	-1 727		-1 727
Ulkomaiseen yksikköön tehdyn nettosijoituksen suojauksen arvostustappiot			-	-260	53	-207	-260	53	-207
Siirto tuloslaskelmaan ⁽²⁾			-	582	-123	459	582	-123	459
Määräysvallattomien omistajien osuus muutoksesta	-4		-4			-	-4		-4
31.12.2015	288	4	292	-	-	-	288	4	292

(1) Luokiteltu uudelleen muista laajan tuloksen eristä konsernin tuloslaskelmaan pääasiassa D&S-liiketoiminnan Myynnin takia.

(2) Luokiteltu uudelleen muista laajan tuloksen eristä konsernin tuloslaskelmaan pääasiassa HERE-liiketoiminnan Myynnin takia.

27. Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot

milj. EUR	Eläkkeiden uudelleenarvostus			Suojausrahasto			Available-for-sale-sijoitukset			Yhteensä		
	Ennen veroja	Vero	Vero-jen jälkeen	Ennen veroja	Vero	Vero-jen jälkeen	Ennen veroja	Vero	Vero-jen jälkeen	Ennen veroja	Vero	Vero-jen jälkeen
1.1.2013	-147	19	-128	-10	-	-10	131	2	133	-26	21	-5
Eläkkeiden uudelleenarvostus:												
Siirto Lopetettuihin toimintoihin ⁽¹⁾	31	-11	20							31	-11	20
Etuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus	114	-6	108							114	-6	108
Rahavirtojen suojaus:												
Siirto Lopetettuihin toimintoihin ⁽¹⁾				48		48				48	-	48
Käyvän arvon muutos, nettotuotot				124		124				124	-	124
Arvostuserien purku myynnin oikaisueriin				-130		-130				-130	-	-130
Arvostuserien purku hankinnan ja valmistuksen kulujen oikaisueriin				-23		-23				-23	-	-23
Available-for-sale-sijoitukset:												
Käyvän arvon muutos, nettotuotot							139		139	139	-	139
Tulosvaikutteinen pysyvä arvonalentuminen							5		5	5	-	5
Purku tulokseen myynnin yhteydessä							-95		-95	-95	-	-95
Määräysvallattomien omistajien osuuden hankinta	-63	3	-60	44		44	-1		-1	-20	3	-17
Määräysvallattomien omistajien osuus muutoksesta	-28	3	-25	-6		-6				-34	3	-31
31.12.2013	-93	8	-85	47	-	47	179	2	181	133	10	143
Eläkkeiden uudelleenarvostus:												
Etuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus	-290	111	-179							-290	111	-179
Rahavirtojen suojaus:												
Käyvän arvon muutos, nettokulut				-20	-5	-25				-20	-5	-25
Arvostuserien purku myynnin oikaisueriin				-25	5	-20				-25	5	-20
Available-for-sale-sijoitukset:												
Käyvän arvon muutos, nettotuotot/-kulut							121	-4	117	121	-4	117
Tulosvaikutteinen pysyvä arvonalentuminen							15		15	15	-	15
Purku tulokseen myynnin yhteydessä							-29		-29	-29	-	-29
31.12.2014	-383	119	-264	2	-	2	286	-2	284	-95	117	22
Eläkkeiden uudelleenarvostus:												
Siirto Lopetettuihin toimintoihin ⁽¹⁾	11	-3	8							11	-3	8
Etuspohjaisten eläkkeiden uudelleenarvostus	109	-25	84							109	-25	84
Rahavirtojen suojaus:												
Käyvän arvon muutos, nettokulut/-tuotot				-66	13	-53				-66	13	-53
Arvostuserien purku myynnin oikaisueriin				61	-12	49				61	-12	49
Available-for-sale-sijoitukset:												
Käyvän arvon muutos, nettotuotot/-kulut							246	-21	225	246	-21	225
Tulosvaikutteinen pysyvä arvonalentuminen							11		11	11	-	11
Purku tulokseen myynnin yhteydessä							-144	2	-142	-144	2	-142
31.12.2015	-263	91	-172	-3	1	-2	399	-21	378	133	71	204

(1) Lopetettuihin toimintoihin tehdyn siirron jälkeen vuosista 2014 ja 2013 on esitetty vain Jatkuvien toimintojen muutokset. Luvut 31.12.2013 sisältävät Jatkuvat toiminnot.

Konsernilla on etuspohjaisia eläkejärjestelyjä. Vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot, jotka syntyvät kokemusperäisistä oikaisuista ja muutoksista vakuutusmatemaattisissa oletuksissa etuspohjaisten eläkejärjestelyjen suhteen, kirjataan eläkkeiden uudelleenarvostusrahastoon. Katso liitetieto 1, Laskentaperiaatteet, ja liitetieto 8, Eläkkeet. Eläkkeiden uudelleenarvostus, Vero, sisältää 6 miljoonan euron verohyvityksen (10 miljoonaa euroa vuonna 2014) ohjelman varoihin liittyneistä lähdeveroista.

Konserni soveltaa suojauslaskentaa tiettyihin valuuttatermiineihin, jotka on määritetty rahavirtojen suojaukseksi. Käyvän arvon muutos, joka heijastaa avistakurssin muutosta, kirjataan suojausrahastoon tehokkaaksi todettujen suojausten osalta. Katso liitetieto 1, Laskentaperiaatteet.

Konserni sijoittaa osan Jatkuvaan liiketoimintaan tulevaisuudessa tarvittavista kassavaroista erittäin likvideihin korkosijoituksiin ja joihinkin oman pääoman ehtoihin sijoituksiin. Näiden available-for-sale-sijoitusten käyvän arvon muutokset kirjataan arvonmuutosrahastoon osana muita laajan tuloksen erää pois lukien efektiivisen koron menetelmällä laskettu korko sekä valuuttakurssien muutoksista johtuva available-for-sale-sijoitusten arvon muutos, jotka kirjataan suoraan konsernin tuloslaskelmaan. Katso liitetieto 1, Laskentaperiaatteet.

28. Varaukset

milj. EUR	Uudelleenjärjestelyvaraukset	Divestointiin liittyvä	Takuuvaraukset	Projektitappiot	Oikeudenkäynnit	Varaukset sitovien ostosopimusten tappioista	Muut	Yhteensä
1.1.2014	443	-	94	152	70	19	144	922
Muuntoerot	2	-	3	-	-1	-	3	7
Uudelleenluokittelu ⁽¹⁾	7	94	-	17	-7	-	-17	94
Kirjattu tuloslaskelmaan:								
Lisäykset	116	72	70	64	15	28	87	452
Muutokset arvionvaraisissa erissä	-56	-5	-10	-30	-6	-9	-15	-131
	60	67	60	34	9	19	72	321
Vuoden aikana käytetyt	-265	-24	-40	-96	-3	-14	-29	-471
31.12.2014	247	137	117	107	68	24	173	873
Myydyt liiketoiminnot	-	-	-	-	-3	-	-2	-5
Muuntoerot	-4	-12	2	-	-11	-	7	-18
Uudelleenluokittelu ⁽²⁾	-33	-6	-	-	15	-	-9	-33
Kirjattu tuloslaskelmaan:								
Lisäykset	105	49	31	5	24	46	42	302
Muutokset arvionvaraisissa erissä	-14	-22	-21	-25	-11	-20	-18	-131
	91	27	10	-20	13	26	24	171
Vuoden aikana käytetyt	-107	-17	-35	-25	-13	-21	-45	-263
31.12.2015	194	129	94	62	69	29	148	725

(1) Muiden varausten uudelleenluokittelu koostuu 17 miljoonan euron projektitappioista, jotka liittyvät asiakkaan kanssa tehtyyn sovintoratkaisuun. Oikeudenkäyntien liittyvien varausten uudelleenluokittelu koostuu 7 miljoonan euron siirrosta uudelleenjärjestelyvarauksiin. 94 miljoonan euron varauksen uudelleenluokittelu on siirto siirtovelloista.

(2) Uudelleenjärjestelyvarausten uudelleenluokittelu koostuu 18 miljoonan euron siirrosta siirtovelkoihin ja 15 miljoonan euron siirrosta oikeudenkäyntien liittyviin varauksiin. Divestointien uudelleenluokittelu koostuu 6 miljoonan euron ALV-vakuustalletuksen netotuksesta divestointeihin liittyviä varauksia vastaan. Muiden varausten uudelleenluokittelu 9 miljoonalla eurolla koostuu 5 miljoonan euron varauksen siirrosta vaihto-omaisuuden ylijäämä- ja epäkuranttiusvarauksen ja 4 miljoonan euron varauksen siirrosta siirtovelkoihin.

Uudelleenjärjestelyvarauksesta 194 miljoonaa euroa (247 miljoonaa euroa vuonna 2014) liittyy Nokia Networks uudelleenjärjestelyyn ja sisältää muun muassa henkilöstöön ja muihin uudelleenjärjestelyihin liittyvät kustannukset, kuten kiinteistöjen vuokrasopimusten päättämiseen liittyvät kulut. Vuonna 2015 Nokia Networks kirjasi 71 miljoonan euron varauksen liittyen tiettyihin kustannusvähennys- ja tehostamisohjelmiin Saksassa, Yhdysvalloissa, Kiinassa ja Japanissa. Suurimman osan uudelleenjärjestelykuluvarauksista oletetaan toteutuvan kahden seuraavan vuoden aikana.

Divestointiin liittyvät varaukset liittyvät HERE-liiketoiminnan ja D&S-liiketoiminnan Myynteihin, ja niihin sisältyy tiettyjä velkoja, jotka konserni on velvollinen korvaamaan johtavien autonvalmistajien yhteenliittymälle ja Microsoftille. Korvauksiin liittyvien erien käyttö on niiden luonteen vuoksi epävarmaa.

Takuuvaraukset liittyvät myyjiin tuotteisiin. Konserni olettaa, että takuuvaraukset tullaan käyttämään seuraavan 18 kuukauden kuluessa.

Projektitappiovaraukset liittyvät Nokia Networksin projekteihin. Konserni olettaa, että projektitappiovaraukset tullaan käyttämään 12 seuraavan kuukauden kuluessa.

Oikeudenkäyntien liittyvät varaukset perustuvat arvioon todennäköisesti toteutuvista sovintokustannuksista. Oikeudenkäyntien liittyvien varausten käyttö on niiden luonteen vuoksi epävarmaa ja jakaantuu yleensä usealle kaudelle.

Varaukset sitovien ostosopimusten tappioista liittyvät sitoviin ostosopimuksiin toimittajien kanssa. Konserni olettaa, että nämä varaukset tullaan käyttämään 12 seuraavan kuukauden aikana.

Muut varaukset koostuvat varauksista, jotka liittyvät erilaisiin sopimuksellisiin velvoitteisiin ja muihin velvoitteisiin. Konserni olettaa, että muut varaukset tullaan käyttämään kahden seuraavan vuoden aikana.

Oikeudelliset asiat

Jotkin konserniyhtiöistä ovat, ja hyvin todennäköisesti tulevat jatkossakin olemaan, osallisina erilaisissa oikeusprosesseissa ja tutkinnoissa, joita syntyy ajoittain koskien immateriaalioikeuksista syntyviä tuloja, tuotevastuuta, myynti- ja markkinointikäytäntöjä, kaupallisia kiistoja, työsuhdeasioita sekä laittomia irtisanomisia, kilpailuoikeudellisia kysymyksiä, osakemarkkinakysymyksiä, terveys- ja turvallisuuskysymyksiä, ympäristöä, verotusta, kansainvälistä kauppaa ja yksityisyydensuojaa koskevia oikeusprosesseja. Näiden seurauksena konsernille voi aiheutua merkittäviä kustannuksia, joita vakuutusuoja ei välttämättä kata ja jotka voivat vaikuttaa liiketoimintaan ja maineeseen. Vaikka johto ei odotakaan minkään näistä oikeusprosesseista vaikuttavan olennaisen haitallisesti konsernin taloudelliseen asemaan, riita-asioihin liittyy olennaisesti lopputuloksen vaikea ennakoitavuus. Siksi konserni saattaa tulevaisuudessa olla tuomioistuinten päätösten kohteena tai osapuolena vaateita koskevissa sovintoratkaisuissa, joilla voi olla olennaisia haitallisia vaikutuksia konsernin toiminnan tulokselle ja rahavirroille.

Oikeudenkäynnit ja käsittelyt

Beijing Capital

Vuonna 2010 Beijing Capital Co., Ltd. (Beijing Capital), joka on kiinalaisen yhteisyrityksen Nokia Capital Telecommunications Ltd:n entinen osakkeenomistaja, käynnisti välimiesmenettelyn Nokia China Investment Co., Ltd:tä (Nokia China) vastaan koskien osinkoja, jotka Nokia on yhtiön mukaan sille velkaa. Konserni kiistää, että Nokia China olisi velvollinen maksamaan osinkoja tai muutoin velkaa Beijing Capitalille. Yhtiö voitti välimiesmenettelyn. Beijing Capital haki muutosta välitystuomioon Beijing Second Intermediary People's Court -valitustuomioistuimessa. 19.2.2016 tuomioistuin hylkäsi muutosvaatimuksen.

Irish Broadband

Vuonna 2010 Imagine-konserni (IBB Internet Services & Irish Broadband Internet Services, toiminimi Imagine Networks) (IBB) valitti Irlannin kauppatoimioistuimeen Motorola Limited -yhtiöön kohdistuvasta sopimusrikkomuksesta ja vahingonkorvausvaatimuksesta. Valitusta muutettiin myöhemmin siten, että Imagine Communications -konserni lisättiin kantajaksi. Vuonna 2011 Nokia Siemens Networks hankki Motorola Solutions Inc. -yhtiöltä (Motorola) tiettyjä varoja ja velkoja, mukaan lukien tämän asian. IBB väittää muun muassa, että Motorolalta ostettu WiMax-verkkolaitteisto ei toiminut luvutulla tavalla. Konserni kiistää nämä väitteet. Vuonna 2015 sama vaatimus esitettiin suoraan konsernia vastaan sellaisten määrien osalta, joita ei voida enää saada Motorolalta. Asia on yhä alkuvaiheessa eikä oikeudenkäynnin ajankohtaa ole määrätty.

Vertu

Vertu oli konsernin luksuspuhelimiin erikoistunut liiketoimintayksikkö Isossa-Britanniassa. Konserni myi Vertu-liiketoiminnan Crown Bidco Ltd:lle (Crown) vuonna 2013. Vuonna 2014 Crown valitti Lontoon markkinatuomioistuimeen sopimusrikkomuksesta, jonka se väitti tapahtuneen IT-omaisuuden siirron yhteydessä, sekä kauppasopimuksessa annettujen vakuutusten rikkomisesta. Konserni kiistää nämä väitteet. Crownin oikeudenkäynnissä esittämien asiakirjojen mukaan, EQT yhdessä työntekijöidensä kanssa toimi yhteistyössä Vertun johdon kanssa eliminoidakseen muut tarjoajat tarjouskilvasta. Konserni aikoo muuttaa puolustustaan vastatakseen tähän väitteeseen sekä nostaa vastakanteen. Oikeudenkäyntiä on lykätty, ja sen odotetaan alkavana vasta vuonna 2017.

Pars Iratel

Maaliskuussa 2005 Pars Iratel palkattiin Mobile Communications Company of Iranin (MCCI) pääurakoitsijaksi toimittamaan ja toteuttamaan osan verkon laajennuksesta Iranissa. Konserni tarjosi Pars Iratelille välineitä ja tiettyjä palveluja. Pars Iratel joutui vahingonkorvausvastuuseen MCCI:lle ja kärsi muita tappioita. Pars Iratel on konsernille velkaa joistakin välineistä ja tietyistä palveluista ja on tehnyt konsernista valituksen koskien tappioita, joita se väittää kärsineensä. Vuonna 2010 Nokia Siemens Tietoliikenne Oy (NSTL) aloitti kansainvälisen kauppakamarin (ICC) välimiesmenettelyn Pars Iratelia vastaan. Asia käsiteltiin Zürichissä elokuussa 2013. Osapuolten pyynnöstä välimiesoikeus pitää tauon menettelyissä sovintokeskustelujen käymistä varten. Maaliskuussa 2016 osapuolet solmivat sitovan sopimuksen välimiesmenettelyn lopettamisesta ja pyysivät välimiesoikeutta vahvistamaan sopimuksen.

Immateriaalioikeuksia koskevat oikeudenkäynnit

Samsung

Vuonna 2013 konserni ja Samsung sopivat jatkavansa olemassa olevaa patenttilisenssisopimustaan viidellä vuodella alkaen 31.12.2013. Sopimuksen mukaan Samsung maksaa konsernille lisäkorvausta 1.1.2014 alkaen. Korvauksen määrä tullaan lopullisesti sopimaan sitovassa välimiesmenettelyssä. Tammikuussa 2016 ICC:n kansainvälinen välimiesoikeus antoi päätöksensä konsernin ja Samsungin välisessä välimiesmenettelyssä. Päätös koskee Nokia Technologiesin patenttportfolion osaa 31.12.2018 asti. Yksityiskohtaiset sopimusehdot ovat luottamuksellisia.

LG Electronics

Kesäkuussa 2015 LG Electronics teki sopimuksen älypuhelinpatentin lisensoimisesta Nokia Technologiesilta rojaltymaksua vastaan. Rojaltymaksuvelvoitteita käsitellään välimiesmenettelyssä, jonka odotetaan kestävän 1–2 vuotta. Yksityiskohtaiset sopimusehdot ovat luottamuksellisia.

29. Siirtovelat, myynnin jaksotukset ja muut velat

Pitkäaikaiset velat

milj. EUR	2015	2014
Ennakkomaksut ja myynnin jaksotukset ⁽¹⁾⁽²⁾	1 235	1 632
Muut ⁽²⁾	19	35
Yhteensä⁽³⁾	1 254	1 667

(1) Vuonna 2015 immateriaalioikeuksien tuottojen jaksotuksiin sisältyi 1 235 miljoonan euron ennakkomaksu (1 390 miljoonaa euroa vuonna 2014), joka liittyy kymmenvuotiseen keskinäiseen patenttien lisensiointisopimukseen Microsoftin kanssa. Katso liitetieto 3, Lopetettuina toimintoina käsitellyt liiketoimintojen myynnit.

(2) Vuonna 2014 muita varauksia on uudelleenluokiteltu 59 miljoonaa euroa ennakkomaksuihin ja myynnin jaksotuksiin, jotta luvut olisivat vertailukelpoiset vuoden 2015 kanssa.

Lyhytaikaiset velat

milj. EUR	2015	2014
Myynnin jaksotukset ⁽¹⁾	1 286	1 093
Palkat	741	807
Ennakkomaksut ⁽¹⁾	571	736
Sosiaaliturvamaksuvelat, ALV- ja muut välilliset verovelat	314	282
Asiakasprojekteihin liittyvät kulut	184	202
Muut	299	512
Yhteensä	3 395	3 632

(1) Vuonna 2014 133 miljoonaa euroa on uudelleenluokiteltu ennakkomaksuista myynnin jaksotuksiin, jotta luvut olisivat vertailukelpoiset vuoden 2015 kanssa.

Muut siirtovelat sisältävät alennuksia, rojalteja, tutkimus- ja kehittämiskuluja, markkinointi- ja korkokuluja sekä useita pieniä eriä, jotka eivät yksittäisinä erinä ole merkittäviä.

30. Vastuusitoumukset

milj. EUR	2015	2014
Omasta puolesta annetut vakuudet		
Pantit	7	10
Vastuusitoumukset konserniyhtiöiden puolesta		
Muut takaukset	601	673
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten puolesta		
Lainatakaukset osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten puolesta	15	13
Muut vastuusitoumukset		
Lainatakaukset kolmansien osapuolien puolesta ⁽¹⁾	6	6
Muut takaukset	137	165
Rahoitussitoumukset		
Asiakasrahoitussitoumukset ⁽¹⁾	180	155
Venture fund -sitoumukset	230	274

(1) Katso liitetieto 35, Riskienhallinta.

Vastuusitoumukset on esitetty suurimpaan mahdolliseen arvoonsa.

Muut takaukset sisältävät 400 miljoonaa euroa (465 miljoonaa euroa vuonna 2014) eräiden Nokia Networksin asiakkaiden hyväksi annettuja pankkitakauksia tai yritystakauksia. Asiakas voi vaatia konsernilta korvausta näiden takausten perusteella, jos se ei ole täyttänyt tietoliikenneverkkojen toimitussopimukseen liittyviä sopimusvelvoitteitaan. Takausten luonteesta riippuen korvaus maksetaan joko pyynnöstä tai maksuvelvollisuuden todistavaan menettelyyn perustuen. Muiden takauksien määrää on vähentänyt pääasiassa takausten erääntyminen.

Muut vastuusitoumukset, muut takaukset, ovat 137 miljoonaa euroa (165 miljoonaa euroa vuonna 2014). Erä liittyy pääasiassa liiketoimintojen luovutusten yhteydessä siirrettyihin takauksiin. Näissä tapauksissa sopimuksiin liittyvät riskit ja tuotot ovat siirtyneet, mutta osa asiakkaille annetuista takauksista on vielä juridisesti siirtämättä.

Asiakasrahoitussitoumukset ovat 180 miljoonaa euroa (155 miljoonaa euroa vuonna 2014), ja ne liittyvät pääasiassa Nokia Networksin asiakkaille myönnettyihin lainoihin. Sitoumuksen käytettävyys edellyttää, että lainanottaja pystyy noudattamaan sovittuja rahoitusehtoja ja liiketoimintaan liittyviä muita ehtoja. Lainat on yleensä tarkoitettu tietoliikenneverkkoinvestointien ja -palveluiden rahoittamiseen.

Venture fund -sitoumukset, 230 miljoonaa euroa (274 miljoonaa euroa vuonna 2014), ovat rahoitussitoumuksia rahastoihin, jotka tekevät teknologiaan liittyviä sijoituksia. Äänettömänä osakkaana konserni on sitoutunut sijoittamaan rahastoon pääomaa ja on oikeutettu saamaan voitto-osuuksia kunkin rahaston osakassopimuksen ja rahaston toiminnan perusteella.

31. Sopimusveloitteet

Sopimusveloitteiden erääntyvät maksut 31.12.2015 eräpäivien mukaan esitettyinä:

milj. EUR	Alle 1 vuosi	1–3 vuotta	3–5 vuotta	Yli 5 vuotta	Yhteensä
Pitkäaikainen vieras pääoma ⁽¹⁾	1	9	1 480	554	2 044
Sitovat ostoveloitteet ⁽²⁾	1 019	361	40	–	1 420
Vuokravastuut ⁽³⁾	124	152	78	122	476
Yhteensä	1 144	522	1 598	676	3 940

(1) Sisältää pitkäaikaisen lainojen lyhytaikaisen osuuden. Katso liitetieto 35, Riskienhallinta.

(2) Sisältää vaihto-omaisuuden ja palveluiden sitovat ostosopimukset ja ulkoistamisjärjestelyt.

(3) Sisältää vuokratulot, jotka liittyvät toimisto-, tehdas- ja varastorakennusten vuokraamiseen erityyppisin ei-purettavin vuokrasopimuksin. Tietyt sopimukset voidaan uusiksi eripituisiksi ajanjaksoiksi.

32. Konsernin rahavirtalaskelman liitetiedot

milj. EUR	2015	2014	2013
Oikaisut⁽¹⁾			
Poistot	320	297	728
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja available-for-sale-sijoitusten myyntitappiot/ -voitot	-132	-56	40
Tuloverokulut/-tuotot	338	-1 281	401
Osuus osakkuusyritysten tuloksista (liitetieto 18)	-29	12	-4
Rahoitustuotot ja -kulut	211	600	264
Arvostuserien purku myynnin sekä hankinnan ja valmistuksen kulujen oikaisueroihin	61	-10	-87
Arvon alentumistappiot	11	1 335	20
HERE-liiketoiminnan myyntivoitto verojen jälkeen	-1 178	–	–
D&S-liiketoiminnan myyntivoitto ⁽²⁾	–	-3 386	–
Käytöstä poistamiset	6	8	24
Osakeperusteiset maksut	49	37	56
Uudelleenjärjestelykulut ⁽³⁾	48	115	446
Muut kulut ja tuotot	34	67	25
Yhteensä	-261	-2 262	1 913
Nettokäyttöpääoman muutos			
Lyhytaikaisten saamisten lisäys/vähennys	-693	115	1 655
Vaihto-omaisuuden vähennys/lisäys	341	-462	193
Korottomien lyhytaikaisten velkojen vähennys/lisäys	-646	1 500	-2 793
Yhteensä	-998	1 153	-945

(1) Oikaisut Jatkuviin ja Lopetettuihin liiketoimiin liittyen. Katso liitetieto 3, Lopetettuina toimintoina käsitellyt liiketoiminnan myynnit.

(2) Arvon alentumistappiot, muuntoerot, verot ja muut D&S-liiketoiminnan myyntiin liittyvät oikaisut esitetään erillään myyntivoitosta vuonna 2014.

(3) Uudelleenjärjestelykulujen oikaisu edustaa sitä osuutta konsernin tuloslaskelmaan kirjatusta uudelleenjärjestelykuluista, joilla ei ollut vaikutusta rahavirtaan.

Vuonna 2015 konserni käytti optionsa lunastaa 750 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainat niiden pääomalla ja kertyneellä korolla. Lähes kaikki vaihtovelkakirjalainojen haltijat päättivät vaihtaa vaihtovelkakirjalainansa Nokian osakkeisiin ennen niiden lunastamista, millä ei ollut vaikutusta rahavaroihin. Microsoftille vuonna 2013 liikkeeseenlasketut vaihtovelkakirjalainat netotettiin D&S-liiketoiminnan myyntituottoa vastaan vuonna 2014. Vuonna 2013 ei ollut merkittäviä investointeja, joilla olisi ollut vaikutusta rahavirtaan.

33. Merkittävimmät konserniyhtiöt

Konsernin merkittävimmät tytäryhtiöt 31.12.2015:

Yhtiön nimi	Valtio, jossa rekisteröity ja kotipaikka	Liiketoiminnan ensisijainen luonne	Emoyhtiön omistusosuus %	Konsernin omistusosuus %
Nokia Solutions and Networks B.V.	Haag, Alankomaat	Holding-yhtiö	–	100,0
Nokia Solutions and Networks Oy	Helsinki, Suomi	Myynti- ja tuotantoyhtiö	–	100,0
Nokia Solutions and Networks US LLC	Delaware, Yhdysvallat	Myyntiyhtiö	–	100,0
Nokia Solutions and Networks Japan Corp.	Tokio, Japani	Myyntiyhtiö	–	100,0
Nokia Solutions and Networks India Private Limited	New Delhi, Intia	Myynti- ja tuotantoyhtiö	–	100,0
Nokia Solutions and Networks System Technology (Beijing) Co., Ltd.	Peking, Kiina	Myyntiyhtiö	–	100,0
Nokia Solutions and Networks Branch Operations Oy	Helsinki, Suomi	Myyntiyhtiö	–	100,0
PT Nokia Solutions and Networks Indonesia	Jakarta, Indonesia	Myyntiyhtiö	–	100,0
Nokia Solutions and Networks Taiwan Co., Ltd.	Taipei, Taiwan	Myyntiyhtiö	–	100,0
Nokia Solutions and Networks Korea Ltd.	Soul, Etelä-Korea	Myyntiyhtiö	–	100,0
Nokia Finance International B.V.	Haarlem, Alankomaat	Holding-yhtiö	100,0	100,0
Nokia Technologies Oy	Helsinki, Suomi	Myynti- ja kehitysyhtiö	100,0	100,0

34. Lähipiiriin liittyvät tapahtumat

Konsernilla on lähipiiriin liittyviä tapahtumia eläkerahaston, osakkuusyhtiöiden, yhteisyritysten sekä konsernin johdon ja hallituksen kanssa. Liiketapahtumat ja saldot konsernin määräysvallassa olevien yritysten kanssa on eliminoitu konsernitilinpäätöksessä. Katso liitetieto 1, Laskentaperiaatteet, ja liitetieto 33, Merkittävimmät konserniyhtiöt.

Liiketoimet eläkerahaston kanssa

Konsernilla on 69 miljoonan euron (69 miljoonan euron vuonna 2014) velka Nokian saksalaiselle eläkesäätiölle, Nokia Unterstützungsgesellschaft GmbH:lle, joka on erillinen juridinen yksikkö. Velan vuosikorko on 6 %, ja sen voimassaolo riippuu velkasuhteen osapuolista, joilla on oikeus eräännyttää laina 90 päivän irtisanomisajalla. Lainaa sisältyy konsernitaseessa pitkäaikaisiin korollisiin velkoihin.

Liiketoimet osakkuusyhtiöiden ja yhteisyritysten kanssa

milj. EUR	2015	2014	2013
Osuus tuloksista, tuotot/kulut	29	-12	4
Saadut osingot	2	–	5
Osuus omasta pääomasta	84	51	53
Myyntit	-1	1	6
Ostot	-233	-305	-178
Velat	-37	-35	-12

Konsernilla on 15 miljoonan euron (13 miljoonaa euroa vuonna 2014) ulkona oleva lainatakaus osakkuusyhtiön puolesta.

Johdon palkkiot

Rajeev Suri nimitettiin konsernin toimitusjohtajaksi 1.5.2014. D&S-liiketoiminnan Myynnistä aiheutuneiden johtoa koskevien muutosten seurauksena hallituksen puheenjohtaja Risto Siilasmaa toimi väliaikaisena pääjohtajana ja talous- ja rahoitusjohtaja Timo Ihamuotila väliaikaisena toimitusjohtajana 3.9.2013 alkaen 1.5.2014 asti.

Oheisessa taulukossa esitetään konsernin pää- ja toimitusjohtajan palkkiotiedot:

EUR	Peruspalkka/ palkkio ⁽¹⁾	Tulos- palkkiot	Osake- perusteiset maksut	Eläkekulut
2015				
Rajeev Suri, toimitusjohtaja	1 000 000	1 922 195	4 604 622	491 641
2014				
Rajeev Suri, toimitusjohtaja 1.5.2014 alkaen	666 667	1 778 105	3 896 308	366 989
Risto Siilasmaa, väliaikainen pääjohtaja 3.9.2013–1.5.2014 ⁽²⁾	1 126 323			191 475
Timo Ihamuotila, väliaikainen toimitusjohtaja 3.9.2013–1.5.2014 ⁽³⁾	100 000		72 643	17 000
2013				
Risto Siilasmaa, väliaikainen pääjohtaja 3.9.2013–1.5.2014 ⁽²⁾	500 000			
Timo Ihamuotila, väliaikainen toimitusjohtaja 3.9.2013–1.5.2014 ⁽³⁾	150 000		12 107	42 500
Stephen Elop, toimitusjohtaja 3.9.2013 asti	753 911	769 217	2 903 226	263 730

(1) Peruspalkat on kohdistettu pro rata -periaatteella tehtävässä olon ajalle. Tulospalkkiot vastaavat koko vuoden aikana ansaittuja konsernin lyhytaikaisten kannustinohjelmien maksuja. Väliaikaisissa rooleissa peruspalkka on vain tehtävään liittyvistä vastuista maksettavaa korvausta.

(2) Koostuu 200 000 lisävastuista korvaukseksi annetun osakkeen arvosta. Summa määritettiin osakkeina sen jälkeen, kun siitä oli vähennetty palkkioon liittyvät verot ja sosiaaliturvamaksut.

(3) Sisältää 100 000 euroa korvausta lisävastuista (150 000 euroa vuonna 2013). Sisältää myös osakepalkkion Nokian optio-oikeuksina ja Nokian ehdollisina osakepalkkioina, joiden arvioitu kokonaisarvo myöntöpäivänä oli 250 000 euroa. Näitä myönnettyjä optio-oikeuksia ja osakepalkkioita koskevat konsernin osakepalkkio-ohjelmien normaalit ehdot sekä oikeuden syntymsaikataulut. Katso liitetieto 25, Osakeperusteiset maksut.

Konsernin johtokunnan palkkiot tehtävässä olon ajalle:

milj. EUR	2015	2014	2013
Lyhytaikaiset etuudet	9	8	9
Eläke-etuudet ⁽¹⁾	1	1	1
Osakeperusteiset maksut ⁽²⁾	9	-3	8
Irtisanomiskorvaukset ⁽³⁾	3	36	1
Yhteensä	22	42	19

(1) Johtokunnan jäsenet kuuluvat työntekijöiden paikalliseen eläkejärjestelmään siinä maassa, jossa he asuvat vakituisesti.

(2) Johtuen konsernin johtokunnassa D&S-liiketoiminnan Myynnin seurauksena vuonna 2014 tapahtuneista merkittävistä muutoksista, vuoden 2014 osakeperusteiset maksut heijastavat mitätöidyistä osakepohjaisista kannustininstrumenteista aiheutuvia kumulatiivisia kulujen peruutuksia.

(3) Sisältää sekä työsuhteen päättämiseen liittyviä maksuja että käteismaksun mitätöidyistä osakepohjaisista kannustimista. Sisältää maksuja entisille johtokunnan jäsenille, jotka jättivät konsernin vuonna 2015.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Hallituksen palkkiot

Hallituksen jäsenille maksetut kokonaispalkkiot, joista varsinainen yhtiökokous on kyseisinä vuosina päättänyt:

	2015		2014		2013	
	Brutto vuosipalkkio ⁽¹⁾ EUR	Saadut osakkeet lukumäärä	Brutto vuosipalkkio ⁽¹⁾ EUR	Saadut osakkeet lukumäärä	Brutto vuosipalkkio ⁽¹⁾ EUR	Saadut osakkeet lukumäärä
Risto Siilasmaa, puheenjohtaja ⁽²⁾	440 000	29 339	440 000	31 186	440 000	77 217
Jouko Karvinen, varapuheenjohtaja 8.1.2016 asti ⁽³⁾	175 000	11 667	175 000	12 403	175 000	14 374
Vivek Badrinath ⁽⁴⁾	140 000	9 333	140 000	9 922	-	-
Bruce Brown ⁽⁵⁾	155 000	10 333	155 000	10 986	130 000	10 678
Elizabeth Doherty, hallituksen jäsen 8.1.2016 asti ⁽⁶⁾	140 000	9 333	140 000	9 922	140 000	11 499
Simon Jiang ⁽⁷⁾	130 000	8 666	-	-	-	-
Henning Kagermann ⁽⁸⁾	-	-	-	-	155 000	12 731
Helge Lund ⁽⁸⁾	-	-	-	-	130 000	10 678
Mårten Mickos ⁽⁹⁾	-	-	130 000	9 214	130 000	10 678
Elizabeth Nelson ⁽¹⁰⁾	140 000	9 333	140 000	9 922	140 000	11 499
Kari Stadigh	130 000	8 666	130 000	9 214	130 000	10 678
Dennis Strigl ⁽⁹⁾	-	-	130 000	9 214	-	-
Yhteensä	1 450 000		1 580 000		1 570 000	

(1) Noin 40 % hallituksen jäsenten vuosipalkkiosta maksetaan markkinoilta ostettuina Nokian osakkeina. Loput noin 60 % maksetaan rahana.

(2) Palkkio hallituksen puheenjohtajana toimimisesta. Ei sisällä palkkiota väliaikaisena pääjohtajana toimimisesta vuosina 2013 ja 2014. Katso johdon palkkioita käsittelevä tämän liitetiedon osio.

(3) Palkkiosta 150 000 euroa perustuu hallituksen varapuheenjohtajana 8.1.2016 asti toimimiseen ja 25 000 euroa tarkastusvaliokunnan puheenjohtajana toimimiseen.

(4) Palkkiosta 130 000 euroa perustuu hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 10 000 euroa tarkastusvaliokunnan jäsenenä toimimiseen.

(5) Palkkiosta 130 000 euroa perustuu hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 25 000 euroa henkilöstöpoliittisen valiokunnan puheenjohtajana toimimiseen.

(6) Palkkiosta 130 000 euroa perustuu hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 10 000 euroa tarkastusvaliokunnan jäsenenä toimimiseen 8.1.2016 asti.

(7) Vuoden 2015 varsinaisen yhtiökokouksen nimittäminen.

(8) Hallituksen jäsenenä vuoden 2014 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti.

(9) Hallituksen jäsenenä vuoden 2015 varsinaisen yhtiökokouksen päättymiseen asti.

(10) Palkkiosta 130 000 euroa perustuu hallituksen jäsenenä toimimiseen ja 10 000 euroa tarkastusvaliokunnan jäsenenä toimimiseen.

Liiketoimet hallituksen ja johtokunnan kanssa

Konsernin johtokunnalle tai hallitukselle myönnettyjä lainoja ei ollut vuosina 2015, 2014 eikä 2013.

Konsernin toimitusjohtajan irtisanomista koskevat ehdot

Konsernin toimitusjohtaja Rajeev Suri voi päättää toimitusjohtajasopimuksen milloin tahansa kuuden kuukauden irtisanomisajalla. Konserni voi irtisanoa hänen toimitusjohtajasopimuksensa ilman Surista johtuvaa syytä milloin tahansa 18 kuukauden irtisanomisajalla. Jos määräysvalta konsernissa muuttuu ja Surin toimitusjohtajasopimus irtisanotaan joko konsernin aloitteesta ilman Surista johtuvaa syytä tai Surin omasta aloitteesta "erityisestä syystä", Surin maksamattomat osakepalkkiot voidaan siirtää pro rata -periaatteen mukaan, mikäli sopimus irtisanotaan 18 kuukauden kuluessa kyseisestä määräysvallan muuttumisesta. Mikäli Suri irtisanotaan erityisen rajoitetun irtisanomistilanteen nojalla ennen 30.6.2016 (Surin toimitusjohtajasopimuksessa määritetyn mukaisesti), Suri on oikeutettu suhteelliseen osuuteen Nokia Networks -kannustinohjelman mukaisista optioistaan, mikäli hänen työnsopimuksensa päätetään kuuden kuukauden kuluessa kyseisestä tapahtumasta.

Entiselle toimitusjohtajalle irtisanomisen yhteydessä suoritettavat etuudet

Konsernin entiselle toimitusjohtajalle Stephen Elopille maksettiin 24,2 miljoonan euron suuruinen irtisanomispalkkio, joka sisälsi hänen peruspalkkansa ja johdon kannustinpalkkion 4,1 miljoonaa euroa sekä osakepalkkioita 20,1 miljoonaa euroa. Microsoftin kanssa tehdyn D&S-liiketoiminnan myyntisopimuksen ehtojen mukaisesti konserni kattoi irtisanomispalkkiosta 30 % eli 7,3 miljoonaa euroa, ja loput 70 % kattoi Microsoft.

35. Riskienhallinta

Riskienhallinnan periaatteet

Konsernilla on järjestelmällinen ja jäsenetty riskienhallintakonsepti kaikille liiketoiminnoille ja prosesseille. Pääosin liiketoiminnan tavoitteiden kannalta keskeiset riskit ja mahdollisuudet tunnistetaan joko operatiivisessa toiminnassa tai kiinteänä osana pitkän ja lyhyen aikavälin suunnittelua. Keskeisiä riskejä ja mahdollisuuksia analysoidaan, hallitaan, seurataan ja tunnistetaan osana liiketoiminnan tuloksellisuuden seuranta riskienhallintahenkilöstön tuella. Konsernin riskienhallintakonsepti perustuu riskien eliminoinnin sijaan sellaisten keskeisten riskien hallintaan, jotka saattavat estää konsernia saavuttamasta tavoitteitaan. Nokian hallituksen tarkastusvaliokunnan hyväksymä riskienhallintapolitiikka edellyttää, että riskienhallinta sisällytetään osaksi avainprosesseja. Yhtenä pääperiaatteena on, että vastuu riskienhallinnasta määräytyy liiketoimintavastuun mukaan. Kaikilla työntekijöillä on kuitenkin vastuu tunnistaa, analysoida ja hallita riskejä omien rooliensa ja tehtäviensä puitteissa. Riskienhallinta kattaa strategiset, operatiiviset, rahoitus- ja vahinkoriskit. Konsernin johtokunta ja hallitus käyvät läpi ja arvioivat keskeisiä riskejä ja mahdollisuuksia, jotta liiketoimintariskien näkyvyys voidaan varmistaa ja riskien hallintatoimenpiteitä voidaan laittaa tärkeysjärjestykseen. Nokian riskienhallintapolitiikassa määritettyjen periaatteiden lisäksi riskienhallintaa toteutetaan käytännössä myös muiden tärkeimpien toimintaohjeiden kautta.

Rahoitukselliset riskit

Nokian rahoitustoimintojen päätavoitteena on turvata riittävä rahoitus kaikissa olosuhteissa sekä tunnistaa, mitata ja hallita rahoituksellisia riskejä. Rahoitustoiminnot tukevat tätä tavoitetta vähentämällä rahoitusmarkkinoiden muutosten haitallisia vaikutuksia konsernin kannattavuuteen ja hallitsemalla konsernin pääomarakennetta tasapainottamalla likvidien varojen ja rahoitusvelkojen suhdetta. Rahoitustoimintojen hallinto perustuu konsernin toimitusjohtajan hyväksymään rahoituspolitiikkaan, jossa määritellään riskienhallinnan yleiset periaatteet sekä vastuu rahoitusriskien hallinnasta. Konsernin talous- ja rahoitusjohtajan hyväksymät menettelytavat on luotu mm. valuutta- ja korkoriskien hallintaa, likviditeetti- ja luottoriskien hallintaa sekä johdannaissovimusten käyttöä varten. Konsernin rahoitustoimintojen toimintamalli on riskiä välttävä.

Rahoitusriskit jaetaan markkinariskiin (kattaen valuutariskin, korkoriskin sekä osakehintariskin), luottoriskiin (kattaen liiketoimintaan liittyvän sekä rahoituksellisen luottoriskin) ja likviditeettiriskiin.

Markkinariski

Markkinariskien arviointiin käytetty menetelmä: Value-at-Risk

Konserni käyttää Value-at-Risk (VaR) -menetelmää valuutta-, korko- ja osakehintariskien arvioinnissa. VaR on tilastollinen menetelmä, jolla mitataan markkinoiden muutoksille sensitiivisten instrumenttien suurinta mahdollista käyvän arvon tappiota määritellyssä epäedullisessa markkinatilanteessa annetulla todennäköisyydellä tietyn aikajakson kuluessa. Konsernin valuutariskin VaR lasketaan käyttämällä Monte Carlo -menetelmää, joka simuloi satunnaisia markkinahintaskenaarioita ottaen huomioon tiettyjen valuuttajohdannaisten epälineaariset hintojen muutokset.

VaR-laskenta perustuu volatiliteetteihin ja korrelaatioihin, jotka on laskettu historiallisesta markkinainformaatiosta tehdyn otoksen perusteella 95 %:n luottamustasolla yhden kuukauden tarkastelujaksolla. Jotta viimeisimmät markkinatapahtumat tulisivat paremmin esiin, data painotetaan eksponentiaalisesti tasoitetulla liukuvalla keskiarvolla käyttäen asianmukaista tasoituskerrointa. Tässä VaR-mallissa voidaan päätellä, että suurin mahdollinen tappio ei ylitä VaR-tulosta 95 %:ssa mahdollisista tapauksista. Lopuissa 5 %:ssa mahdollisista tapauksista mahdollinen tappio on vähintään VaR-tulos ja keskimäärin merkittävästi suurempi. VaR-menetelmässä tehdään useita oletuksia, kuten että riskejä mitataan keskimääräisessä markkinatilanteessa, riskeihin vaikuttavat tekijät ovat normaalisti jakautuneet, markkinariskeihin vaikuttavien tekijöiden tulevien muutosten oletetaan vastaavan estimoituja parametreja ja tarkastellut riskit eivät muutu tarkastelujakson aikana. Näin ollen on mahdollista, että tietynä kuukautena mahdolliset tappiot 95 %:n luottamustasolla ovat erilaisia ja saattavat olla merkittävästi suurempia kuin VaR-laskelman tulos.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Valuuttariski

Toiminnan kansainvälisyys altistaa konsernin sekä transaktioihin että translaatioon liittyville valuuttariskeille. Ulkomaan valuuttamääräiset varat ja velat sekä ulkomaan valuuttamääräiset tulevat rahavirrat aiheuttavat transaktioriskiä. Transaktioriskiä hallitaan konsernin ulkomaisten tytäryhtiöiden paikallisiin toimintavalmuuttuihin nähden. Konsernin valuuttariskipolitiikkaa koskevat toimintaohjeet ovat samat kuin edellisenä vuonna. Olennaisten transaktioiden valuuttariski suojataan, ellei suojaaminen ole taloudellisesti kannattamatonta markkinoiden likviditeetin ja/tai suojauskustannusten takia. Valuuttariskit määritetään transaktioiden nimellisarvoon perustuen. Valuuttariskit suojataan pääosin johdannaisilla kuten valuuttatermiineillä tai valuuttaoptioilla. Valuuttariskiltä suojaavat rahoitusinstrumentit ovat kestoltaan pääosin alle vuoden mittaisia. Konserni ei suojaa ennakoituja rahavirtoja yli kahden vuoden päähän.

Koska konsernilla on yksiköitä, joiden toimintavalmuutta on jokin muu kuin euro, oma pääoma altistuu valuuttakurssivaihteluille. Valuuttakurssien vaihtelusta johtuvat oman pääoman muutokset näkyvät muuntoeroina konsernitilinpäätöksessä. Konserni voi käyttää aika ajoin valuuttatermiinejä, -optioita ja valuuttamääräisiä lainoja valuuttamääräisistä tytäryhtiöinvestoinneista syntyvän nettosijoitusposition suojaamiseen.

Konsernilla on joitakin yksiköitä, joiden toimintavalmuutta on hyperinflatorisen talouden valuutta. Vuonna 2015 konserni kirjasi 7 miljoonan euron kulut (17 miljoonaa euroa vuonna 2014, ei olennaista vaikutusta vuonna 2013), pääosin rahoitustuottoihin ja -kuluihin, konsernin Venezuelan yhtiön hyperinflatorisen kirjanpidon vaikutuksen arvioinnin tuloksena. Liiketoimintaan hyperinflatorisissa talouksissa kohdistuu riski monetaaristen varojen ja velkojen arvon heikkenemisestä tulevaisuudessa. Tältä riskiltä ei voi suojautua.

Valuutat, jotka muodostivat merkittävän osan rahoitusinstrumenttien valuuttajakaumasta 31.12.:

milj. EUR	USD	JPY	CNY	KRW
2015				
Ennakoitujen rahavirtojen suojina käytettävät valuuttajohdannaiset, netto ⁽¹⁾	-465	-262	-	-63
Nettosijoitusten suojina käytettävät valuuttajohdannaiset, netto ⁽²⁾	-296	-	-	-24
Tase-erien aiheuttama valuuttariski, netto	-1 004	910	32	44
Valuuttajohdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjattuna tulosvaikutteisesti käypään arvoon, netto ⁽³⁾	-226	-559	18	-59
Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset	1 001	-311	-	-
2014				
Ennakoitujen rahavirtojen suojina käytettävät valuuttajohdannaiset, netto ⁽¹⁾	-198	-365	-	-
Nettosijoitusten suojina käytettävät valuuttajohdannaiset, netto ⁽²⁾	-1 808	-	-	-
Tase-erien aiheuttama valuuttariski, netto	-2 272	224	325	127
Valuuttajohdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa, kirjattuna tulosvaikutteisesti käypään arvoon, netto ⁽³⁾	1 670	-272	-371	-159
Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset	440	-	-	-

(1) Käytetään suojaamaan valuuttariskiä, joka syntyy myyntien ja ostojen sekä yrityskauppojen erittäin todennäköisistä ennakoituista rahavirroista. Joissakin valuutoissa, varsinkin Yhdysvaltain dollarissa, konsernilla on merkittäviä valuuttariskejä sekä ulosmenevissä että sisääntulevissa ennakoituissa rahavirroissa. Näiden valuuttajohdannaisten suojaamia valuuttariskejä ei ole esitetty taulukossa, koska ne eivät ole rahoitusinstrumentteja.

(2) Käytetään suojaamaan konsernin nettosijoituksia. Näiden valuuttajohdannaisten suojaamia valuuttariskejä ei ole esitetty taulukossa, koska ne eivät ole rahoitusinstrumentteja.

(3) Osaa näistä valuuttajohdannaisista käytetään vieraan valuutan määräisten tase-erien ja eräiden ennakoitujen todennäköisten valuuttavirtojen suojaamiseen siten, että niihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja ne arvostetaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti.

Konsernin VaR-luvut rahoitusinstrumenteista johtuvalle valuuttariskille on esitetty alla olevassa taulukossa. VaR-laskelmaan on sisällytetty seuraavat ulkomaanrahan määräiset rahoitusinstrumentit: available-for-sale-sijoitukset, lainat ja saamiset, käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahamarkkinasijoitukset, rahavarat, lainat ja ostovelat; muut kuin suojauslaskennan piirissä olevat valuuttajohdannaiset, jotka arvostetaan tulosvaikutteisesti ja joita käytetään useimmissa tapauksissa tase-eristä johtuvan valuuttariskin suojaamiseen sekä valuuttajohdannaiset, joilla suojataan ennakoituja rahavirtoja tai ulkomaisiin yksiköihin tehtyjä nettosijoituksia ja joihin sovelletaan suojauslaskentaa. Näillä valuuttajohdannaisilla on suurin vaikutus VaR-lukuihin, sillä niiden suojaamat ennakoituiden rahavirrat ja ulkomaisiin yksiköihin tehdyt nettosijoitukset eivät ole rahoitusinstrumentteja IFRS 7, Rahoitusinstrumentit: liitetiedot, tarkoittamassa mielessä eikä niitä näin ollen ole sisällytetty VaR-laskelmaan.

milj. EUR	2015	2014
	Rahoitusinstrumenttien VaR	
31.12.	54	79
Vuoden keskiarvo	145	54
Vuoden vaihteluväli	54–217	30–94

Korkoriski

Konserni altistuu korkoriskille toisaalta konsernin tase-erien arvonmuutosten eli hintariskin ja toisaalta korkotulojen ja -menojen muutosten eli jälleensijoitus- tai jälleensijoitusriskin muodossa. Korkoriski muodostuu pääasiassa korollisista veloista ja varoista. Myös ennakoitujen rahavirtojen ja taserakenteen muutokset aiheuttavat konsernille korkoriskiä. Korkoriskien hallinnan tavoitteena on vähentää korkojen vaihtelun vaikutusta konsernin tuloslaskelmaan, rahavirtaan sekä rahoitusvaroihin ja -velkoihin huomioimalla samalla myös konsernin tavoiteltu pääomarakenne ja mahdollinen nettokorkoriski.

Korollisten saatavien ja velkojen korkoprofiili 31.12.:

milj. EUR	2015		2014	
	Kiinteä korko	Vaihtuva korko	Kiinteä korko	Vaihtuva korko
Varat	3 721	6 160	3 494	4 243
Velat	-2 068	-1	-2 681	-1
Varat ja velat ennen johdannaisia	1 653	6 159	813	4 242
Korkojohdannaiset	981	-986	552	-469
Varat ja velat johdannaisten jälkeen	2 634	5 173	1 365	3 773

Korkoriskiä valvotaan ja hallitaan keskitetysti. Konserni käyttää VaR-menetelmää täydennettynä valikoiduilla herkkyyksianalyseillä korkoriskin hallintaan ja mittaamiseen. Korkoriski muodostuu pääsääntöisesti korollisista saatavista ja veloista sekä näihin liittyvistä johdannaisista. Rahamarkkinainstrumenttien korkoriskin VaR on esitetty alla olevassa taulukossa. Luottoriskipreemion vaikutusta ei ole sisällytetty alla oleviin lukuihin.

milj. EUR	2015	2014
31.12.	23	31
Vuoden keskiarvo	29	32
Vuoden vaihteluväli	23–36	25–54

Osakehintariski

Konserni altistuu osakehintariskille joidenkin julkisesti noteerattujen osakeomistustensa takia. Näiden sijoitusten käypä arvo on 16 miljoonaa euroa (12 miljoonaa euroa vuonna 2014). Konsernin julkisesti noteerattuihin yhtiöihin tekemien sijoitusten VaR on merkityksetön. Yksityiset venture fund -sijoitukset, joihin konserni on sijoittanut, voivat ajoittain sisältää sijoituksia julkisesti noteerattuihin osakkeisiin. Nämä sijoitukset eivät sisälly edellä mainittuihin lukuihin.

Muu markkinariski

Joillain kehittyvillä markkinoilla on paikallisia valuutanvaihdon valvontasäännöksiä, jotka rajoittavat rajat ylittäviä varojen siirtoja, sekä muita säännöksiä, jotka vaikuttavat konsernin mahdollisuuksiin hallita nettovarojaan näissä maissa.

Luottoriski

Luottoriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että vastapuoli ei täytä sopimusvelvoitteitaan, ja tämän seurauksena konsernille aiheutuu taloudellisia menetyksiä. Luottoriskiä synnyttävät asiakkaisiin liittyvät saatavat, rahoitustakaukset ja muut sitoumukset sekä rahoituslaitoksiin liittyvät erät, kuten rahat ja pankkisaamiset, lainasaamiset, rahamarkkinasijoitukset ja rahoitusjohdannaiset. Liiketoimintaan ja rahoitustransaktioihin liittyviä luottoriskejä hallitaan erikseen.

Seuraavassa taulukossa kahdella ensimmäisellä rivillä esitettyjä luottoriskejä lukuun ottamatta rahoituserien suurin mahdollinen luottoriski on näiden erien konsernitaseessa esitetty kirjanpitoarvo:

milj. EUR	2015	2014
Lainatakaukset asiakkaiden ja muiden kolmansien osapuolien puolesta	6	6
Käyttämättömät annetut lainasitoumukset	180	155
Asiakkaalle myönnettyt lainat	33	1
Yhteensä	219	162

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Liiketoimintaan liittyvä luottoriski

Konserni pyrkii varmistamaan saataviensa laadun sekä myyntisaatavien että asiakkaille tai muille kolmansille osapuolille myönnettyjen lainojen ja rahoitussitoumusten osalta. Konsernin toimitusjohtajan hyväksymä konsernin luottopolitiikka ja konsernin rahoitus- ja talousjohtajan hyväksymät toimintaohjeet määrittävät puitteet liiketoimintaan liittyvien luottoriskien hallinnalle. Luottopolitiikka ja siihen liittyvät toimintaohjeet edellyttävät, että luottopäätökset perustuvat luottokelpoisuuden arviointiin ja merkittävien riskien osalta myös luottoluokitukseen määriteltujen periaatteiden mukaisesti. Olennaiset luottoriskit edellyttävät konsernitason hyväksyntää. Luottoriskejä valvotaan kaikissa liiketoiminnoissa, ja mikäli tarkoituksenmukaista, luottoriskiä pienennetään käyttämällä rembursseja, takauksia, vakuutuksia tai valikoitujen saatavien myyntiä.

Luottoriskiksi määritellään myyntisaatavien, asiakkaiden avoimien lainasaatavien sekä rahoitussitoumusten yhteissumma. Myyntisaataviin ei sisälly merkittäviä luottoriskikeskittyviä asiakkaittain. Kolmen suurimman asiakkaan osuus konsernin kaikista myyntisaatavista sekä asiakkaille ja muille kolmansille osapuolille myönnettyistä lainoista 31.12.2015 oli noin 9,6 %, 5,9 % ja 3,5 % (vuoden 2014 lopussa 3,5 %, 2,9 % ja 2,8 %). Konsernin luottoriskistä kolmen suurimman maan osuus konsernin kaikista myyntisaatavista sekä asiakkaille ja muille kolmansille osapuolille myönnettyistä lainoista 31.12.2015 oli noin 19,6 %, 12,1 % ja 10,8 % (vuoden 2014 lopussa 18,0 %, 7,4 % ja 5,6 %). 19,6 %:n luottoriski liittyy Kiinan myyntisaataviin (18,0 % vuonna 2014).

Konserni kirjaa myyntisaamisten arvonalentumisia tarpeen mukaan erääntymättömistä myyntisaatavista sekä lainasaatavista asiakkailta tai muilta kolmansilta osapuolilta perustuen velallisen luottokelpoisuuden ja maksuhistorian analysointiin. Konsernin tekemät myyntisaamisten arvonalentumiskirjaukset perustuvat arvioon odotetuista taloudellisista menetyksistä tilinpäätöshetkellä. Erääntyneitä saatavia asiakkailta ja muilta kolmansilta osapuolilta käsitellään yksittäistapauksina myyntisaamisten arvonalentumisia määritettäessä. Erääntyneet saatavat asiakkailta ovat yhteensä 3 946 miljoonaa euroa (3 432 miljoonaa euroa vuonna 2014). Myyntisaamisten bruttomääräinen kirjanpitoarvo liittyen asiakassaataviin, joista on kirjattu arvonalentumisia, on 1 150 miljoonaa euroa (1 200 miljoonaa euroa vuonna 2014). Näiden myyntisaamisten arvonalentumiset sekä hankitut saatavat, joiden odotetaan olevan perintäkelpottomia, ovat 62 miljoonaa euroa (103 miljoonaa euroa vuonna 2014). Katso liitetieto 22, Myyntisaamisten arvonalentumiset.

Erääntyneiden saatavien ikääntyminen, joiden arvon ei ole katsottu alentuneen 31.12.:

milj. EUR	2015	2014
Eräpäivästä kulunut 1–30 päivää	25	68
Eräpäivästä kulunut 31–180 päivää	53	42
Eräpäivästä kulunut yli 180 päivää	124	35
Yhteensä	202	145

Vahinkoriski

Konserni pyrkii varmistamaan, että kaikkia konsernia ja sen asiakkaita uhkaavia taloudellisia, yrityskuvaan liittyviä tai muita tappioita hallitaan ennakoivan riskienhallinnan avulla. Vakuutuksia ostetaan sellaisille riskeille, joita ei voida konsernin omin toimenpitein tehokkaasti hallita ja joihin vakuutusmarkkinoilla on tarjolla tuotteita hyväksyttävillä ehdoilla. Tavoitteena on, että konsernin vahinkoriskit, liittyivät ne aineelliseen, kuten rakennuksiin, tai aineettomaan omaisuuteen, kuten Nokia-brändiin, tai mahdollisiin vastuisiin, kuten tuotevastuuseen, on katettu asianmukaisin vakuutusin ottaen huomioon sekä kustannukset että omavastuut. Konserni ostaa sekä vuoden mittaisia vakuutussopimuksia tietyille riskeille että monivuotisia yhdistelmävakuutuksia, mikäli niitä on saatavissa.

Rahoituksellinen luottoriski

Rahoitusinstrumentteihin sisältyy riski siitä, että niiden markkina-arvo muuttuu johtuen siitä, että vastapuolen luottokelpoisuus heikkenee, tai riski tappioista kasvaa johtuen siitä, että vastapuoli ei pysty täyttämään velvoitteitaan. Konsernin Treasury-yksikkö mittaa ja valvoo rahoituksellista luottoriskiä keskitetysti. Vastapuoliriskiä minimoidaan tekemällä sopimuksia riittävän monien johtavien pankkien ja rahoituslaitosten kanssa ja valvomalla riskien kehittymistä jatkuvasti. Lisäksi konserni sopii kaikkien merkittävien vastapuolien kanssa netotusjärjestelystä, joka antaa konsernille kuittausoikeuden, mikäli vastapuoli ei pysty täyttämään velvoitteitaan. Konserni sopii joidenkin vastapuolien kanssa vakuusjärjestelystä, joka edellyttää vastapuolta antamaan vakuudet johdannaissaatavia vastaan.

Sijoitus päätökset perustuvat tiukkoihin luottokelpoisuus- ja maturiteettikriteereihin konsernin rahoituspolitiikkaan liittyvien rahoitustoiminnon toimintaohjeiden ja menettelytapojen mukaisesti. Tämän sijoituspolitiikan ja aktiivisen sijoitusten hallinnoinnin ansiosta konsernilla ei ole ollut raportointivuosina merkittäviä luottotappioita rahamarkkinasijoituksissaan.

Rahamarkkinasijoitusten jakauma sektoreittain ja luottokelpoisuusluokittain. Jakauma perustuu Moody's-luottoluokituslaitoksen luottokelpoisuusluokituksiin 31.12.:

milj. EUR	Luottoluokitus ⁽¹⁾	Eräänny alle 3 kk:n kuluessa	Eräänny 3–12 kk:n kuluessa	Eräänny 1–3 vuoden kuluessa	Eräänny 3–5 vuoden kuluessa	Eräänny yli 5 vuoden kuluttua	Yhteensä ⁽²⁾
2015							
Pankit	Aaa	3 269					3 269
	Aa1-Aa3	93	94				187
	A1-A3	280	320		100		700
	Baa1-Baa3	738	475	90		50	1 353
	Ei luokitusta	12					12
Valtiot	Aaa		267	252	444	113	1 076
	Aa1-Aa3			10	140		150
	A1-A3	309	198	257	50		814
	Baa1-Baa3	12		23			35
Muut	Baa1-Baa3				12		12
Yhteensä		4 713	1 354	632	746	163	7 608
2014							
Pankit	Aaa	1 227					1 227
	Aa1-Aa3	162					162
	A1-A3	587		330			917
	Baa1-Baa3	332	325			1	658
	Ei luokitusta	108				2	110
Valtiot	Aaa	130	556	423	26	385	1 520
	Aa1-Aa3	50		421	25	88	584
Muut	Baa1-Baa3					11	11
Yhteensä		2 596	881	1 174	51	487	5 189

(1) Pankkiryhmien osalta oheisessa taulukossa on käytetty emoyhtiön luottoluokitusta. Joillain kehittyvillä markkinoilla pankkien tytäryhtiöiden luottoluokitus saattaa poiketa emoyhtiön luottoluokituksesta.

(2) Rahamarkkinasijoituksiin luetaan määräaikaistalletukset, strukturoidut talletukset, likvideettirahastot ja sijoitukset rahamarkkinainstrumentteihin, jotka luokitellaan available-for-sale-sijoituksiksi tai käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi sijoituksiksi. Likvideettirahastot, jotka sijoittavat ainoastaan valtion velkakirjoihin, on luokiteltu kohtaan valtiot. Muut likvideettirahastot on luokiteltu kohtaan pankit. Rahamarkkinasijoitukset sisältävät 5 miljoonaa euroa (11 miljoonaa euroa vuonna 2014) sijoituksia, jotka eivät ole konsernin käytettävissä. Käytön rajoitukset johtuvat sopimuksellisista tai juridisista velvoitteista.

98 % (98 % vuonna 2014) konsernin 2 242 miljoonan euron (2 527 miljoonaa euroa vuonna 2014) rahoista ja pankkisaamisista on pankeissa, joilla on investment grade -tason luottoluokitus.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Rahoitusvarat ja -velat, joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen netotusjärjestely tai vastaava sopimus 31.12.:

milj. EUR	Rahoitusvarojen/ -velkojen bruttomäärä	Taseeseen merkittyjen netotettujen rahoitusvelkojen/ -varojen bruttomäärä	Taseeseen merkittyjen rahoitusvarojen/ -velkojen nettomäärä	Rahamäärät, joita ei ole netotettu taseeseen		Nettomäärä
				Rahoitus- instrumentit varat/velat	Käteisvakuus saatu/annettu	
2015						
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat, johdannaiset	96	-	96	67	24	5
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat, johdannaiset	-114	-	-114	-65	-34	-15
Yhteensä	-18	-	-18	2	-10	-10
2014						
Muut lyhytaikaiset rahoitusvarat, johdannaiset	241	-	241	124	85	32
Muut lyhytaikaiset rahoitusvelat, johdannaiset	-174	-	-174	-124	-	-50
Yhteensä	67	-	67	-	85	-18

Rahoitusinstrumentteja, joita koskee toimeenpantavissa oleva yleinen netotusjärjestely tai vastaava sopimus, ei ole vähennetty konsernitaseesta toisistaan, mikäli tarkoitus ei ole selvittää niitä nettomääräisesti tai toteuttaa saamista ja velkaa yhtäaikaisesti

Likviditeettiriski

Likviditeettiriski tarkoittaa riittämättömää rahoitusta tai tavanomaista korkeampia rahoituskustannuksia likvidien varojen riittämättömyyden takia silloin, kun velkojen uudelleenrahoitus tai liiketoimintaolosuhteiden äkillinen heikkeneminen johtavat ennakoitua suurempaan rahoitustarpeeseen. Transaktioihin liittyvä likviditeettiriski tarkoittaa tilannetta, jossa transaktio joudutaan tekemään alle markkinahintojen tai sitä ei pystytä tekemään lainkaan haluttuna ajankohtana. Likviditeettiriskin hallinnan tavoitteena on turvata rahoituksen riittävyys kaikissa olosuhteissa ylläpitämällä riittävää likviditeettiä sekä varmistamalla se, että liiketoiminnan rahoitukseen on jatkuvasti käytettävissä varoja riittävän nopeasti sijoitusten arvoa vaarantamatta.

Konserni pyrkii ylläpitämään riittävää likviditeettiä tehokkaalla kassanhallinnalla sekä sijoittamalla likvideihin korkoinstrumentteihin. Likviditeettiasemasta riippuen konserni saattaa uudelleenrahoittaa erääntymään tulevat velat ennen sopimuksen mukaista eräpäivää. Transaktioihin liittyvä likviditeettiriski minimoidaan tekemällä vain transaktioita, joille on saatavilla osto- ja myyntinoteerukset markkinoilta.

Liiketoiminnan muutosvauhdin takia konserni pyrkii ylläpitämään joustavia rahoitusjärjestelyjä ylläpitämällä sitoutuneita ja sitoutumattomia luottolimiittisopimuksia. Luottolimiitit olivat 31.12.2015 yhteensä 1 500 miljoonaa euroa (1 500 miljoonaa euroa vuonna 2014).

Merkittävimmät voimassa olevat pitkäaikaiset rahoitusohjelmat 31.12.2015:

Liikkeellelaskija:	Ohjelma:	Nostettu
Nokia Oyj	Euro Medium Term Note -ohjelma, yhteensä 5 000 milj. EUR	-

Merkittävimmät voimassa olevat lyhytaikaiset rahoitusohjelmat 31.12.2015:

Liikkeellelaskija(t):	Ohjelma:	Nostettu
Nokia Oyj	Kotimainen yritystodistusohjelma, yhteensä 750 milj. EUR	-
Nokia Oyj	US Commercial Paper -ohjelma, yhteensä 4 000 milj. USD	-
Nokia Oyj ja Nokia Finance International B.V.	Euro Commercial Paper -ohjelma, yhteensä 4 000 milj. USD	-
Nokia Solutions ja Networks Finance B.V.	Kotimainen yritystodistusohjelma, yhteensä 500 milj. EUR	-

Korollisten velkojen koostumus 31.12.:

milj. EUR	Liikkeellelaskija/lainaja	Lopullinen eräpäivä	2015	2014
Luottolimiittisopimus (1 500 milj. EUR) ⁽¹⁾	Nokia Oyj	Kesäkuu 2018	–	–
USD velkakirja 2039 (500 milj. USD, 6,625 %)	Nokia Oyj	Toukokuu 2039	459	412
USD velkakirja 2019 (1 000 milj. USD, 5,375 %)	Nokia Oyj	Toukokuu 2019	919	824
EUR velkakirja 2019 (500 milj. EUR, 6,75 %)	Nokia Oyj	Helmikuu 2019	500	500
EUR vaihtovelkakirja 2017 (750 milj. EUR, 5 %) ⁽²⁾	Nokia Oyj	Lokakuu 2017	–	750
Velkakirjojen nimellisarvon ja kirjanpitoarvon väliset erot ⁽³⁾	Nokia Oyj		68	21
Muut korolliset velat ⁽⁴⁾	Nokia Oyj ja useat tytäryhtiöt		128	185
Yhteensä			2 074	2 692

(1) Vuonna 2015 konserni uudelleenrahoitti käyttämättömän 1 500 miljoonan euron luottolimiittinsä, joka erääntyy maaliskuussa 2016, uudella vastaavan kokoisella luottolimiitillä, joka erääntyy kesäkuussa 2018. Uudesta luottolimiitistä ei ole nostettu varoja, ja sitä voidaan pidentää kaksi kertaa yhden vuoden jaksoilla. Uuteen luottolimiittiin ei liity rahoituskovenanteja.

(2) Konserni käytti optionsa lunastaa 750 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainat niiden pääomalla ja kertyneellä korolla. Lähes kaikki vaihtovelkakirjalainojen haltijat päättivät vaihtaa vaihtovelkakeijälainansa Nokian osakkeisiin ennen niiden lunastamista.

(3) Sisältää lähinnä käyvän arvon suojauslaskennan piirissä olevien joukkovelkakirjojen käyvän arvon oikaisut sekä vuodelta 2014 vaihtovelkakirjalainan nimellisarvon ja lainakomponentin kirjanpitoarvon erotuksen.

(4) Sisältää 4 miljoonaa euroa (8 miljoonaa euroa vuonna 2014) korottomia velkoja, jotka liittyvät tilapäisesti konsernin hallussa oleviin käteisvaroihin liittyen divestoituihin liiketoimintoihin, joissa Nokia Networks jatkaa palveluiden tuottamista tietyssä sopimuksin määritellyssä laajuudessa ja tietyllä ajanjaksolla.

Nokia Oyj on kaikkien olennaisten lainojen liikkeellelaskija tai lainaaja. Kaikki kyseiset lainat ovat vakuudettomia ja eikä niihin liity rahoituskovenanteja.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Seuraavassa taulukossa esitetään diskonttaamaton rahavirta-analyysi konsernitaseessa esitetyistä rahoitusvaroista ja -veloista sekä taseen ulkopuolisista vastuista, kuten lainasitoumuksista, jäljellä olevan sopimuskauden mukaisesti. Taulukon luvut eivät ole suoraan johdettavissa konsernitaseesta.

milj. EUR	Yhteensä	Erääntyy alle 3 kk:n kuluessa	Erääntyy 3–12 kk:n kuluessa	Erääntyy 1–3 vuoden kuluessa	Erääntyy 3–5 vuoden kuluessa	Erääntyy yli 5 vuoden kuluttua
2015						
Pitkäaikaiset varat						
Pitkäaikaiset lainasaamiset	58	–	8	28	4	18
Lyhytaikaiset varat						
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista lainasaamisista	20	2	18	–	–	–
Lyhytaikaiset lainasaamiset	2	2	–	–	–	–
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	742	–	256	265	57	164
Available-for-sale-sijoitukset, mukaan lukien rahavarat ⁽¹⁾	6 938	4 714	1 105	403	663	53
Rahat ja pankkisaamiset	2 242	2 242	–	–	–	–
Nettona suoritettavien johdannaissaatavien rahavirrat:						
Johdannaiset – saatavat	51	18	-7	22	18	–
Bruttona suoritettavien johdannaissaatavien rahavirrat:						
Johdannaiset – saatavat	4 203	3 441	221	42	295	204
Johdannaiset – velat	-4 078	-3 431	-209	-23	-277	-138
Myyntisaamiset ⁽²⁾	2 628	2 014	586	25	3	–
Pitkäaikaiset velat						
Pitkäaikaiset korolliset velat	-3 070	-34	-84	-244	-1 549	-1 159
Lyhytaikaiset velat						
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista korollisista veloista	-2	–	-2	–	–	–
Lyhytaikaiset velat	-50	-50	–	–	–	–
Nettona suoritettavien johdannaivelkojen rahavirrat:						
Johdannaiset – velat	-78	–	-5	-8	-6	-59
Bruttona suoritettavien johdannaivelkojen rahavirrat:						
Johdannaiset – saatavat	4 901	3 114	760	318	709	–
Johdannaiset – velat	-4 924	-3 162	-753	-302	-707	–
Ostovelat	-1 910	-1 835	-75	–	–	–
Ehdolliset rahoitusvarat ja -velat						
Annetut lainasitoumukset ⁽³⁾	-180	-17	-39	-124	–	–
Saadut lainasitoumukset ⁽⁴⁾	1 487	-1	-4	1 492	–	–

(1) Instrumentit, jotka voidaan vaatia maksettaviksi ennen eräpäivää, on esitetty lopullisen erääntymisensä mukaan.

(2) Myyntisaatavien erääntymisanalyysiin ei ole sisällytetty siirtosaamisia, joita on yhteensä 1 285 miljoonaa euroa (703 miljoonaa euroa vuonna 2014).

(3) Annetut lainasitoumukset on sijoitettu aikaisimpaan ajankohtaan, jolloin ne voidaan nostaa tai vaatia maksettaviksi.

(4) Saadut lainasitoumukset on sijoitettu niiden erääntymisajankohtaan. Näihin lukuihin sisältyvät myös lainasitoumuksiin liittyvät kulut.

milj. EUR	Yhteensä	Erääntyy alle 3 kk:n kuluessa	Erääntyy 3–12 kk:n kuluessa	Erääntyy 1–3 vuoden kuluessa	Erääntyy 3–5 vuoden kuluessa	Erääntyy yli 5 vuoden kuluttua
2014						
Pitkäaikaiset varat						
Pitkäaikaiset lainasaamiset	38	–	–	22	–	16
Lyhytaikaiset varat						
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista lainasaamisista	2	1	1	–	–	–
Lyhytaikaiset lainasaamiset	24	24	–	–	–	–
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat sijoitukset	501	1	5	261	10	224
Available-for-sale-sijoitukset, mukaan lukien rahavarat ⁽¹⁾	4 806	2 609	904	926	68	299
Rahat ja pankkisaamiset	2 527	2 527	–	–	–	–
Nettona suoritettavien johdannaissaatavien rahavirrat:						
Johdannaiset – saatavat	127	17	-4	27	34	53
Bruttona suoritettavien johdannaissaatavien rahavirrat:						
Johdannaiset – saatavat	4 982	4 439	54	44	445	–
Johdannaiset – velat	-4 800	-4 355	-38	-17	-390	–
Myyntisaamiset ⁽²⁾	2 727	2 135	592	–	–	–
Pitkäaikaiset velat						
Pitkäaikaiset korolliset velat	-3 786	-34	-113	-1 044	-1 520	-1 075
Lyhytaikaiset velat						
Lyhytaikainen osuus pitkäaikaisista korollisista veloista	–	–	–	–	–	–
Lyhytaikaiset velat	-115	-113	-2	–	–	–
Nettona suoritettavien johdannaisvelkojen rahavirrat:						
Johdannaiset – velat	-101	–	-4	-8	-8	-81
Bruttona suoritettavien johdannaisvelkojen rahavirrat:						
Johdannaiset – saatavat	5 065	5 065	–	–	–	–
Johdannaiset – velat	-5 203	-5 203	–	–	–	–
Ostovelat	-2 313	-2 212	-101	–	–	–
Ehdolliset rahoitusvarat ja -velat						
Annetut lainasitoumukset ⁽³⁾	-155	-8	-49	-68	-30	–
Saadut lainasitoumukset ⁽⁴⁾	1 493	-1	-2	1 496	–	–

(1) Instrumentit, jotka voidaan vaatia maksettaviksi ennen eräpäivää, on esitetty lopullisen erääntymisensä mukaan.

(2) Myyntisaatavien erääntymisanalyysiin ei ole sisällytetty siirtosaamia, joita on yhteensä 1 285 miljoonaa euroa (703 miljoonaa euroa vuonna 2014).

(3) Annetut lainasitoumukset on sijoitettu aikaisimpaan ajankohtaan, jolloin ne voidaan nostaa tai vaatia maksettaviksi.

(4) Saadut lainasitoumukset on sijoitettu niiden erääntymisajankohtaan. Näihin lukuihin sisältyvät myös lainasitoumuksiin liittyvät kulut.

36. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Tilikauden jälkeiset tapahtumat, joiden johdosta tilinpäätöslaskelmia on oikaistu

Välímiesoikeuden päätös patenttisisoppimuksessa

1.2.2016 konserni ilmoitti saaneensa välímiesoikeuden päätöksen patenttisisoppimukseensa Samsungin kanssa. Päätös on viidelle vuodelle, 1.1.2014-31.12.2018. Vuoden 2015 tilinpäätöslaskelmia on oikaistu välímiesoikeuden päätöksen johdosta, siltä osin kun se liittyy tilinpäätöksessä esitettyihin vuosiin.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat, joiden johdosta tilinpäätöslaskelmia ei ole oikaistu

Alcatel Lucent -hankinta

15.4.2015 konserni ja Alcatel Lucent ilmoittivat aikomuksestaan yhdistyä julkisella osakevaihtotarjouksella (osakevaihtotarjous) Ranskassa ja Yhdysvalloissa. Alcatel Lucent on maailmanlaajuinen edelläkävijä IP-verkko-, ultraaajakaista- ja pilviteknologioiden alalla. Yhdistynyt yhtiö tulee hyödyntämään liiketoimintojensa, toisiaan täydentävien teknologioiden, portfolioiden ja maantieteellisen läsnäolon sekä vertaansa vailla olevan innovaatiokyvykkyyden yhdistynyttä laajuutta johtaakseen uuden sukupolven verkkoteknologioissa ja palveluissa sekä mahdollistaakseen pääsyn laajemmalle saavutettavissa olevalle parempien kasvumahdollisuuksien markkinalle.

Osakevaihtotarjous

Julkisessa osakevaihtotarjouksessa kaikki Alcatel Lucentin osakkeiden, Alcatel Lucent American Depository Share -osaketalletustodistusten (ALU ADS) ja OCEANE-vaihtovelkakirjalainojen haltijat (yhdessä Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoiset instrumentit) voivat vaihtaa Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoiset instrumenttinsa Nokian osakkeisiin saaden 0,55 uutta Nokian osaketta jokaisesta Alcatel Lucentin osakkeesta.

Konserni sai määräysvallan Alcatel Lucentissa 4.1.2016, kun Ranskan arvopaperimarkkinaviranomainen, Autorité des Marchés Financiers (AMF) julkisti onnistuneen osakevaihtotarjouksen ensisijaisen tarjousajan alustavan tuloksen. Osakevaihtotarjouksen ensisijaisessa tarjousajassa konserni hankki 76,31 % Alcatel Lucentin kaikista osakkeista ja vähintään 76,01 % äänistä, 89,14 % OCEANE 2018, 24,34 % OCEANE 2019 ja 15,11 % OCEANE 2020 -vaihtovelkakirjalainoista. Osakevaihtotarjouksen ensisijaisessa tarjousajassa Nokia laski liikkeeseen yhteensä 1 455 678 563 uutta Nokian osaketta ja uutta Nokian ADS -osaketalletustodistusta.

Konserni käynnisti 14.1.2016 AMF:n General Regulation -säännösten mukaisesti osakevaihtotarjouksessa jatkettua tarjousajan Ranskassa ja Yhdysvalloissa samoilla ehtoilla kuin ensisijaisessa osakevaihtotarjouksessa niistä Alcatel Lucentin liikkeeseen laskemista oman pääoman ehtoisista instrumenteista, joita ei annettu vaihdettavaksi julkisen osakevaihtotarjouksen ensisijaisena tarjousaikana. Osakevaihtotarjouksen ensisijaisen ja jatkettua tarjousajan seurauksena konsernilla on 90,34 % Alcatel Lucentin kaikista osakkeista ja vähintään 90,25 % äänistä. Konsernilla on hallussaan 99,62 % OCEANE 2018 -vaihtovelkakirjoista, 37,18 % OCEANE 2019 -vaihtovelkakirjalainoista ja 68,17 % OCEANE 2020 -vaihtovelkakirjalainoista. Konserni laski liikkeeseen 12.2.2016 yhteensä 320 701 193 uutta Nokian osaketta ja ADS-osaketalletustodistusta jatkettua osakevaihtotarjouksessa.

Osakevaihtotarjouksen ensisijaisen ja jatkettua tarjousajan jälkeen, emoyhtiön liikkeeseen laskemien osakkeiden kokonaismäärä on 5 769 443 837 osaketta. Olettaen, että kaikki jäljellä olevat Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoiset instrumentit vaihdetaan Nokian osakkeisiin ensisijaisessa ja jatkettua Osakevaihtotarjouksessa tarjotulla vaihtosuhteella, Nokian osakkeiden kokonaismäärä olisi yhteensä noin 6 miljardia osaketta.

Alcatel Lucent julkisti 11.2.2016, että sen hallitus on päättänyt vapaaehtoisesti poistaa ALU ADS -osaketalletustodistukset New Yorkin pörssin listalta. Konserni ilmoitti 17.3.2016, että se on päättänyt, hallituksen 2.12.2015 pidetyn ylimääräisen yhtiökokouksen antaman valtuutuksen perusteella, antaa enintään 72 842 811 uutta osaketta osakkeenomistajien merkintäetuoikeudesta poiketen. Osakkeet annetaan JPMorgan Chase Bank, N.A.:lle, joka toimii Alcatel Lucentin American depository receipt -osaketalletustodistuksia (ADR) koskevassa ohjelmassa talletusyhteisönä. Talletusyhteisö maksaa osakkeiden merkintähinnan antamalla apporttivastikkeena Alcatel Lucentin osakkeita.

Konserni aikoo arvioida erilaisia vaihtoehtoja vähintään 95 % osuuden hankkimiseksi kaikista Alcatel Lucentin osakkeista ja äänistä. Omistaessaan 95 % kaikista osakkeista ja äänistä Nokia voi sovellettavan lainsäädännön mukaisesti ostotarjouksen jälkeen lunastaa kaikki jäljellä olevat Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoiset instrumentit pakollisessa vähemmistöomistajien lunastuksessa saadakseen 100 % omistusosuuden Alcatel Lucentin kaikista osakkeista ja äänistä.

OCEANE-vaihtovelkakirjalainojen ehdot ja sovellettava lainsäädäntö huomioiden, Nokia pidättää oikeuden vaatia Alcatel Lucentia lunastamaan kaikki liikkeessä olevat OCEANE -vaihtovelkakirjalainasarjat nimellisarvoon, lisätyn mahdollisesti kertyneellä korolla, mikäli tiettyyn sarjaan kuuluvista vaihtovelkakirjalainoista on jäljellä alle 15 % alun perin liikkeeseen lasketusta määrästä.

Konserni on määritellyt ensisijaisen ja jatkettua osakevaihtotarjouksen olevan toisiinsa yhteydessä olevia transaktioita, jotka tulee käsitellä yhdessä yhtenä järjestelyinä, ottaen huomioon, että jatkettu osakevaihtotarjous on AMF:n General Regulation -säännösten vaatimus ja että se perustuu samoihin ehtoihin kuin ensisijainen osakevaihtotarjous.

Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoiset instrumentit, jotka Nokia voi hankkia tulevaisuudessa (mukaan lukien vähemmistöomistajien lunastuksessa hankitut), käsitellään oman pääoman tapahtumina Alcatel Lucentin jäljellä olevien määräysvallattomien omistajien kanssa. Näin ollen mahdolliset uudet Nokian osakkeet tai rahavaroina maksettu kauppahinta lisäksi hankittavista Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoisista instrumenteista kirjataan suoraan omaan pääomaan määräysvallattomien omistajien osuutta vähentämään.

Hankintahinta

Alcatel Lucentin hankintahinta muodostuu Nokian ensisijaisessa ja jatketussa osakevaihtotarjouksessa hankkimien Alcatel Lucentin oman pääoman ehtoisten instrumenttien käyvästä arvosta sekä siitä osuudesta Nokian osakkeilla maksettavien Alcatel Lucentin osakeoptioiden ja palkkio-osakkeiden käyvästä arvosta, joka kohdistuu yhdistämistä edeltäville työsuorituksille. Hankintahinnan käypä arvo määritetään perustuen Nokian osakkeen päätöskurssiin Nasdaq Helsingissä 4.1.2016, joka oli 6,58 euroa sekä vaihtosuhteeseen, joka on 0,55 Nokian uutta osaketta jokaisesta Alcatel Lucentin osakkeesta.

Alustava arvio hankintahinnan käyvästä arvosta:

	milj. EUR
Alcatel Lucentin osakkeet tai ADS:t	10 046
OCEANE-vaihtovelkakirjalainat	1 570
Alcatel Lucentin osakeoptiot ja palkkio-osakkeet	6
Alustava hankintahinta yhteensä	11 622

Hankintalaskelma

Julkistettuaan ensisijaisen osakevaihtotarjouksen alustavan tuloksen 4.1.2016 sekä jatkettun osakevaihtotarjouksen tuloksen 10.2.2016, konserni aloitti Alcatel Lucent -hankinnan kirjanpitokäsittelyn määrittämisen. Tähän sisältyi hankintalaskelman laatiminen hankittujen omaisuuserien ja vastattavaksi otettujen velkojen käyvän arvon määrittämiseksi. Hankintalaskenta perustuu alustaviin arvioihin hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käyvästä arvosta, jota tarkennetaan lisäanalyysien ja lisätietojen perusteella.

Hankintaan liittyneet 32 miljoonan euron kustannukset, joita ei voi suoraan kohdistaa osakkeiden liikkeeseenlaskuun, on esitetty tuloslaskelman muissa kuluissa sekä rahavirtalaskelman liiketoiminnan rahavirroissa 31.12.2015 päättyvälle vuodelle.

Nokia Growth Partners keräsi 350 miljoonan Yhdysvaltain dollarin sijoitusrahaston, joka on sijoittaa Esineiden internetiin

Nokia Growth Partners ("NGP") ilmoitti 21.2.2016 keränneensä uuden 350 miljoonan Yhdysvaltain dollarin sijoitusrahaston, joka sijoittaa Esineiden internet -yhtiöihin. Konserni tukee rahastoa, jonka tehtävänä on löytää uusia mahdollisuuksia kasvattaa Esineiden internet -ratkaisujen ekosysteemiä. Rahasto kasvattaa NGP:n kokonaisvarallisuuden yli miljardiin Yhdysvaltain dollariin, joista 500 miljoonaa Yhdysvaltain dollaria on käytettävissä uusiin investointeihin.

Emoyhtiön tuloslaskelma

1.1.-31.12.	Liite	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR
Liikevaihto	2	949	3 141
Hankinnan ja valmistuksen kulut	3, 4	-8	-2 569
Bruttokate		941	572
Tutkimus- ja kehityskulut	3, 4	-	-538
Myynnin ja hallinnon kulut	3, 4	-183	-437
Liiketoiminnan muut tuotot	6	27	27
Liiketoiminnan muut kulut	7	-20	-80
Liikevoitto/-tappio		765	-456
Rahoitustuotot ja -kulut			
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista	8	42	2 176
Korko- ja muut rahoitustuotot	8	33	9
Kurssitappiot, netto		-249	-202
Arvon alentumiset omistuksissa saman konsernin yrityksissä ja muissa osakkeissa		-24	-3 812
Korko- ja muut rahoituskulut	8	-166	-145
Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä		-364	-1 974
Voitto/tappio ennen satunnaisia eriä ja veroja		401	-2 430
Satunnaiset erät			
Konserniavustukset	9	82	-728
Voitot osakkeiden ja liiketoimintojen myynnistä		695	8 483
Satunnaiset erät yhteensä		777	7 755
Voitto ennen veroja		1 178	5 325
Tuloverokulut/-tuotot	10	-91	58
Tilikauden voitto		1 087	5 383

Liitetiedot ovat tämän tilinpäätöksen olennainen osa.

Emoyhtiön tase

1.1.-31.12.	Liite	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR
VASTAAVAA			
Pitkäaikaiset varat			
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	12	3	3
		3	3
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	13	8	8
Rakennukset	13	98	87
Koneet ja kalusto	13	3	6
Muut aineelliset hyödykkeet	13	15	-
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	13	1	2
		125	103
Sijoitukset			
Osuudet saman konsernin yrityksissä	14	6 292	10 151
Osuudet osakkuusyhtiöissä	14	3	3
Available-for-sale-sijoitukset	14	132	105
		6 427	10 259
Muut pitkäaikaiset saamiset		84	156
Laskennalliset verosaamiset	11	138	191
Pitkäaikaiset varat yhteensä		6 777	10 712
Lyhytaikaiset varat			
Laskennalliset verosaamiset	11	25	22
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä	19	252	150
Myyntisaamiset muilta yhtiöiltä	19	478	116
Lyhytaikaiset lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä	19	4 541	3 986
Muut rahoitusvarat saman konsernin yrityksiltä	19	12	168
Muut rahoitusvarat muilta yhtiöiltä	19	96	-
Siirtosaamiset saman konsernin yrityksiltä ja maksetut ennakkomaksut	15	4	-
Siirtosaamiset muilta yhtiöiltä ja maksetut ennakkomaksut	15	177	118
Lyhytaikaiset sijoitukset	19	2 813	2
Rahavarat	19	6 033	347
Lyhytaikaiset varat yhteensä		14 431	4 909
Vastaavaa yhteensä		21 208	15 621

Liitetiedot ovat tämän tilinpäätöksen olennainen osa.

Emoyhtiön tase jatkoa

1.1.-31.12.	Liite	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR
VASTATTAVAA			
Oma pääoma			
Osakepääoma	16	246	246
Ylikurssirahasto	16	46	46
Omat osakkeet	16, 17	-711	-988
Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot	16, 18	25	11
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	16, 17	3 805	3 067
Kertyneet voittovarot	16, 17	5 275	826
Tilikauden voitto	16, 17	1 087	5 383
Oma pääoma yhteensä		9 773	8 591
Varaukset	21	119	108
Pitkäaikainen vieras pääoma			
Pitkäaikaiset korolliset velat	22	1 946	2 841
Ennakkomaksut muilta yhtiöiltä		1 234	1 573
Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä		3 180	4 414
Lyhytaikainen vieras pääoma			
Lyhytaikaiset korolliset velat saman konsernin yrityksille	19	6 937	939
Lyhytaikaiset korolliset velat muille yhtiöille	19	30	-
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille	19	270	728
Muut rahoitusvelat saman konsernin yrityksille	19	16	63
Muut rahoitusvelat muille yhtiöille	19	111	-
Ennakkomaksut muilta yhtiöiltä		348	392
Ostovelat saman konsernin yrityksille	19	201	216
Ostovelat muille yhtiöille	19	45	16
Siirtovelat ja myynnin jaksotukset saman konsernin yrityksiltä	23	13	41
Siirtovelat ja myynnin jaksotukset muilta yhtiöiltä	23	165	113
Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä		8 136	2 508
Vieras pääoma yhteensä		11 435	7 030
Vastattavaa yhteensä		21 208	15 621

Liitetiedot ovat tämän tilinpäätöksen olennainen osa.

Emoyhtiön rahavirtalaskelma

1.1.-31.12.	Liite	2015 milj. EUR	2014 milj. EUR
Liiketoiminnan rahavirta			
Tilikauden voitto		1 087	5 383
Oikaisut yhteensä	27	-347	-5 063
Nettokäyttöpääoman muutos	27	-819	832
Liiketoiminnan rahavirta		-79	1 152
Saadut korot		33	9
Maksetut korot		-115	-185
Maksetut muut rahoituserät, netto		-198	-58
Maksetut tuloverot, netto		-21	-188
Liiketoiminnan nettorahavirta		-380	730
Investointien rahavirta			
Investoinnit tytäryhtiöosakkeisiin ja available-for-sale-sijoituksiin		-15	-2 723
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin		-34	-10
Osakkeiden myynti ja myydyt liiketoiminnot		2 601	6 985
Aineellisten ja muiden aineettomien hyödykkeiden myynti		8	23
Muiden pitkäaikaisten saamisten lisäys		-	7
Lyhytaikaisten saamisten lisäys/vähennys		1 705	-2 224
Saadut osingot ja muut tuotot saman konsernin yrityksiltä		154	783
Lyhytaikaiset sijoitukset, investoinnit		-4 861	-
Lyhytaikaiset sijoitukset, myynnit		2 098	2
Investointien nettorahavirta		1 656	2 843
Rahoitustoimintojen rahavirta			
Omien osakkeiden hankinta		-173	-427
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella		4	-
Lyhytaikaisten velkojen lisäykset		6 087	201
Pitkäaikaisten velkojen vähennykset		-273	-1 729
Osingonjako		-507	-1 374
Tuki Nokia Säätiölle		-	-3
Konserniavustukset		-728	75
Rahoitustoimintojen nettorahavirta		4 410	-3 257
Rahavarojen lisäys		5 686	316
Rahavarat tilikauden alussa		347	31
Rahavarat tilikauden lopussa		6 033	347

Liitetiedot ovat tämän tilinpäätöksen olennainen osa.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

1. Laskentaperiaatteet

Esitysperiaatteet

Emoyhtiön tilinpäätös on laadittu suomalaisen lainsäädännön (Finnish Accounting Standards, FAS) mukaan.

Emoyhtiön taseasema vuonna 2015 on muuttunut konsernin treasury-toimintojen sisäisen uudelleenjärjestelyn seurauksena. Tässä yhteydessä aiemmin tiettyjen tytäryhtiöiden kautta tehdyt johdannaissopimukset ja sijoitukset siirrettiin emoyhtiöön. Jatkossa merkittävimmät ulkoiset johdannaissopimukset ja sijoitukset tehdään emoyhtiön kautta.

Emoyhtiö myi 4.12.2015 HERE-liiketoimintaan liittyvät tytäryhtiöosakkeet johtavien autovalmistajien yhteenliittymälle, johon kuuluvat AUDI AG, BMW Group ja Daimler AG.

1.1.2014 Nokia Asset Management Oy, joka oli aiemmin yhtiön täysin omistama tytäryhtiö, sulautettiin yhtiöön. Vuonna 2014 myytiin olennaisilta osin koko Devices & Services liiketoiminta Microsoftille, ja tähän on viitattu D&S-liiketoiminnan Myyntinä. Liiketoimintakauppa saatiin päätökseen 25.4.2014. 31.12.2014 yhtiö toteutti liiketoimintakaupan, jossa se myi Technologies-liiketoiminnan tätä varten perustetulle ja täysin omistamalleen tytäryhtiölleen Nokia Technologies Oy:lle. Tuloslaskelman Satunnaiset erät koostuvat näistä transaktioista. Tilinpäätös vuodelta 2015 ei siten ole täysin vertailukelpoinen tilinpäätökseen vuodelta 2014.

Vuonna 2015 tiettyjen emoyhtiön tilinpäätöksen vertailutietojen esittämistapaa on muokattu kuluneen vuoden raportointiin mukaisesti.

Myynnin tuloutusperiaatteet

Myynti tuloutetaan, kun seuraavat liiketapahtuman ehdot ovat täyttyneet: omistukseen liittyvät merkittävät riskit ja hyödyt ovat siirtyneet ostajalle; emoyhtiöille ei jää liikkeenjohdollista roolia eikä tosiasiallista määräysvaltaa myyntiin suoritteisiin; tuotot ovat määritettävissä luotettavasti; liiketoimeen liittyvä taloudellinen hyöty koituu todennäköisesti emoyhtiön hyväksi; ja toteutuneet tai toteutuvat liiketoimeen kohdistuvat kulut ovat määriteltävissä luotettavasti.

Liikevaihtoon sisältyy myyntituottoja kaikista lisensointineuvotteluista, oikeudenkäynneistä ja välimiesmenettelyistä siltä osin kuin myynnin tuloutuskriteerit ovat täyttyneet.

Tutkimus- ja kehitysmenot

Tutkimus- ja kehitysmenot kirjataan sen tilikauden kuluksi, jolla ne syntyvät.

Valuuttamääräiset erät

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu euro-määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

Eläkkeet

Eläkejärjestelyihin tehdyt maksusuoritukset kirjataan tuloslaskelmaan sille tilikaudelle, jota veloitus koskee.

Aineelliset ja aineettomat hyödykkeet

Taseeseen merkittyjen aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenoista on vähennetty suunnitelman mukaiset poistot. Aineellisista hyödykkeistä tehdään suunnitelman mukaiset tasapoistot, jotka perustuvat arvioituun taloudelliseen vaikutusaikaan seuraavasti:

Aineettomat hyödykkeet	3–7 vuotta
Rakennukset	20–33 vuotta
Koneet ja kalusto	1–10 vuotta

Maa- ja vesialueista ei tehdä poistoja. Suunnitelman mukaiset poistot ja poistoeron muutos yhteensä vastaavat EVL-poistoja. Poistoeron muutos on käsitelty tilinpäätössiirtoina.

Sijoitukset

Osuudet saman konsernin yrityksissä on arvostettu hankintamenoon tai alempaan arvonalentumisella oikaistuun arvoon, jos sijoituksen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo on pysyvästi hankintamenoa pienempi. Available-for-sale-sijoitukset kirjataan pääasiallisesti hankintamenoon vähennettynä arvonalennuksilla. Nämä ovat teknologiaan liittyviä sijoituksia listaamattomiin osakkeisiin ja rahastoihin, joiden käypää arvoa ei pystytä luotettavasti määrittämään, koska julkisia markkinoita tai luotettavia arvostusmenetelmiä ei ole.

Lainasaamiset

Lainasaamisiin sisältyy lainoja asiakkaille ja toimittajille. Ne kirjataan alun perin käypään arvoon, ja myöhempi arvostaminen tapahtuu käyttämällä efektiivisen koron menetelmää vähennettynä arvonalennuksilla. Lainasaatavien perintäkelpoisuutta sekä lainoille saatuja vakuuksia seurataan jatkuvasti. Mikäli on nähtävissä, että lainan takaisinmaksu ei toteudu sovitun mukaisena, arvonalentumisesta aiheutuvat kulut kirjataan muihin kuluihin tai rahoituskuluihin lainasaatavan luonteen mukaisesti kirjanpitoarvon ja ennustettujen tulevien rahavirtojen nykyarvon välisenä erotuksena. Korkotuotot lainasaamisista kirjataan muihin tuottoihin tai rahoitustuottoihin efektiivisen koron menetelmällä.

Lyhytaikaiset sijoitukset

Lyhytaikaiset sijoitukset koostuvat pääosin erittäin likvideistä korko- ja rahamarkkinasijoituksista, jotka ovat helposti konvertoitavissa käteisvaroiksi tiedossa olevaan määrään ja joiden erääntymiseen hankintahetkellä on yli kolme kuukautta.

Rahavarat

Rahavarat sisältävät käteisvarat pankeissa ja kassassa sekä available-for-sale-sijoitukset, rahavarat. Available-for-sale-sijoitukset, rahavarat koostuu erittäin likvideistä, kiinteätuottoisista sijoituksista ja rahamarkkinasijoituksista, jotka ovat helposti konvertoitavissa käteisvaroiksi tiedossa olevaan määrään ja joiden erääntymiseen hankintahetkellä on kolme kuukautta tai vähemmän, sekä pankkitalletuksista, jotka erääntyvät tai jotka voidaan sopimukseen perustuen vaatia maksettavaksi ajanjaksolla, joka hankintahetkellä on kolme kuukautta tai vähemmän. Koska sijoitusten luottokelpoisuus on korkea ja juoksuaika lyhyt, riski niiden arvon muutoksille on merkitykseltön.

Myyntisaamiset

Myyntisaamiset sisältävät asiakkailta laskutetut summat, summat, joissa myynnin tuloutuskriteerit ovat täyttyneet, mutta asiakkaita ei ole vielä laskutettu tai summat, joihin liittyy sopimuksellinen oikeus rahavirtoihin on vahvistettu, mutta asiakkaita ei ole vielä laskutettu. Laskutetut myyntisaamiset kirjataan alkuperäisen asiakaslaskutuksen määräisenä vähennettynä epävarmoilla saatavilla. Kirjattujen epävarmojen saamisten riittävyttä arvioidaan säännöllisesti analysoimalla aikaisempia luottotappioita, asiakaskeskittymiä, asiakkaiden luottokelpoisuutta, aiempia maksuviivästyksiä, vallitsevia taloudellisia trendejä ja muutoksia asiakkaiden maksuehdoissa. Jos velkaa ei todennäköisesti saada perityksi, arvonalentumistappio kirjataan ja sisällytetään liiketoiminnan muihin kuluihin. Emoyhtiö kirjaa myyntisaamisen pois taseesta vain siinä tapauksessa, että sopimukselliset oikeudet omaisuuserästä kertyviin rahavirtoihin päättyvät tai omaisuuserä ja siten myös siihen liittyvät riskit ja hyödyt luovutetaan toiselle yhtiölle.

Rahoituslainat

Rahoituslainat kirjataan taseeseen velaksi määrään, joka on saatu liikkeelle laskettaessa vähennettynä transaktiomenoilla. Myöhempiä tilikausina rahoituslainat arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon efektiivisen koron menetelmän mukaisesti. Transaktiomenot ja lainan korot kirjataan tuloslaskelmassa rahoituskuluihin instrumentin pitoaikana.

Ostovelat

Ostovelat kirjataan laskutetun määrän mukaisesti. Tämän katsotaan vastaavan käypää arvoa niiden lyhyen maturiteetin johdosta.

Johdannaissopimukset

Korkojohdannaissista aiheutuvat korkotuotot tai -kulut jaksotetaan tuloslaskelmaan tilikauden aikana. Tilinpäätöksessä avoimet korkotermini-, korkofuturi-, korko-optio- ja korko-swap-sopimukset arvostetaan käypään arvoon ja kirjataan tuloslaskelmaan.

Valuuttatermiinit arvostetaan tilinpäätöspäivän termiinikurssiin. Avoimien johdannaissopimusten kurssierot kirjataan rahoituseriin. Valuuttaoptiosopimukset arvostetaan optiohinnoittelumallia käyttäen tilinpäätöspäivänä ja kirjataan rahoituseriin.

Korkotermini-, korko-optio- ja korkofuturisopimusten sekä johdannaisspörssissä noteerattujen optioiden käypä arvo määritellään käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja. Koronvaihto- ja valuutanvaihtosopimusten käypä arvo arvioidaan tulevien rahavirtojen nykyarvon perusteella käyttäen tilinpäätöspäivän markkinahintoja.

Suojauslaskenta

Suojauslaskennassa käytettäviä johdannaissopimuksia ovat valuuttatermiinit, optiot tai optiostrategiat sekä korkojohdannaiset.

Käyvän arvon suojaus

Emoyhtiö käyttää käyvän arvon suojauslaskentaa vähentääkseen korkotason ja valuuttakurssien muutoksista johtuvien korollisten velkojen käyvän arvon muutosten vaikutusta. Käyvän arvon suojauksessa käytettävien johdannaisten käyvän arvon muutos sekä käyvän arvon suojauslaskennan piirissä olevien rahoitusvelkojen käyvän arvon muutoksen se osuus, joka syntyy suojattavan riskin vaikutuksesta, kirjataan rahoitustuottoihin ja -kuluihin. Mikäli suojaus ei enää täytä suojauslaskennan kriteereitä, suojauslaskenta lopetetaan, ja suojattavan rahoitusinstrumentin kirjanpitoarvoon kirjattu käyvän arvon muutos jaksotetaan rahoitustuottoihin ja kuluihin efektiivisen koron menetelmällä instrumentin voimassaoloajalle.

Laskennalliset verot

Laskennallinen verovelka ja -saaminen lasketaan kirjanpidon ja verotuksen välisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua tai käytännössä hyväksyttyä verokantaa jota odotetaan sovellettavan, kun kyseinen saaminen realisoituu tai velka suoritetaan. Laskennallinen verovelka ja -saaminen merkitään taseeseen erikseen lyhytaikaisiin ja pitkäaikaisiin velkoihin ja saamisiin. Laskennallinen verosaaminen merkitään taseeseen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena. Laskennalliset verosaamiset ja verovelat vähennetään kirjanpidossa toisistaan, koska yhtiöllä on laillisesti toimeenpantavissa oleva oikeus kuitata tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verosaamiset ja -velat keskenään.

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

2. Myynti segmenteittäin

milj. EUR	2015	2014
Nokia Technologies	949	572
Devices & Services	–	2 569
Yhteensä	949	3 141

3. Henkilöstökulut

milj. EUR	2015	2014
Palkat	37	175
Osakeperusteiset maksut	16	49
Eläkekulut	2	23
Muut henkilösivukulut	2	6
Yhteensä	57	253

Henkilöstön lukumäärä keskimäärin	2015	2014
Tuotanto	–	63
Markkinointi	61	176
Tutkimus ja kehitys	–	1 098
Hallinto	183	505
Yhteensä	244	1 842
Henkilöstö 31.12.	280	534

Johdon palkkiot

Katso konsernitilinpäätöksen liitetieto 34, Lähipiiriin liittyvät tapahtumat.

4. Toimintokohtaiset poistot

milj. EUR	2015	2014
Tutkimus- ja kehityskulut	–	3
Myyntiin ja hallinnon kulut	7	5
Yhteensä	7	8

5. Tilintarkastajan palkkiot

milj. EUR	2015	2014
Tilintarkastus	4	4
Yhteensä	4	4

6. Liiketoiminnan muut tuotot

milj. EUR	2015	2014
Tuotot aineellisten hyödykkeiden myynnistä	7	12
Oikeudenkäyntikulujen korvaukset	6	–
Vuokratuotot	2	2
Muut sekalaiset tuotot	12	13
Yhteensä	27	27

7. Liiketoiminnan muut kulut

milj. EUR	2015	2014
Osakkeiden, lainasaamisten ja muiden sijoitusten arvonalentumiset	-	-44
Kulut tappiollisista sopimuksista	-	-16
Uudelleenjärjestelykulut	-	10
Muut sekalaiset kulut	-20	-30
Yhteensä	-20	-80

8. Rahoitustuotot ja -kulut

milj. EUR	2015	2014
Tuotot pitkäaikaisista sijoituksista		
Osinkotuotot saman konsernin yrityksiltä	42	2 183
Osinkotuotot muilta yhtiöiltä	-	-7
Yhteensä	42	2 176
Korko- ja muut rahoitustuotot		
Korkotuotot saman konsernin yrityksiltä	14	8
Korkotuotot muilta yhtiöiltä	9	1
Muut rahoitustuotot muilta yhtiöiltä	10	-
Yhteensä	33	9
Korko- ja muut rahoituskulut⁽¹⁾		
Korkokulut saman konsernin yrityksille	-11	28
Korkokulut muille yhtiöille	-113	-145
Muut rahoituskulut	-42	-28
Yhteensä	-166	-145

(1) Sisältää 13 miljoonaa euroa kuluja koskien johdannaisia, joihin sovelletaan suojauslaskentaa (vuonna 2014 17 miljoonaa euroa tuottoa pääasiassa konserniyhtiöiltä) ja 2 miljoonaa euroa kuluja koskien velkoja, joihin sovelletaan käyvän arvon suojauslaskentaa (vuonna 2014 18 miljoonaa euroa kuluja).

9. Konserniavustukset

milj. EUR	2015	2014
Myönnetty	-270	-728
Saatu	352	-
Yhteensä	82	-728

10. Tuloverot

milj. EUR	2015	2014
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verot	-48	-149
Laskennalliset verot	-43	207
Yhteensä	-91	58
Tuloverot varsinaisesta toiminnasta	-76	1 127
Tuloverot satunnaisista eristä	-16	-1 083
Tuloverot aikaisemmilta tilikausilta	1	14
Yhteensä	-91	58

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

11. Laskennalliset verot

milj. EUR	2015	2014
Pitkäaikaiset laskennalliset verosaamiset	138	191
Lyhytaikaiset laskennalliset verosaamiset	25	22
Yhteensä	163	213

milj. EUR	2015		2014	
	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat	Laskennalliset verosaamiset	Laskennalliset verovelat
Yhteensä ennen netotusta	171	-8	213	-
Laskennallisten verosaamisten ja -velkojen netotuksesta johtuva uudelleenluokittelu	-8	8	-	-
Yhteensä netotuksen jälkeen	163	-	213	-

12. Aineettomat hyödykkeet

milj. EUR	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014	157	751	908
Lisäykset	2	-	2
Sulautumisen kautta toteutuneet hankinnat	7	-	7
Arvon alentumiset	-24	-58	-82
Myynnit ja käytöstä poistaminen	-137	-693	-830
Hankintameno 31.12.2014	5	-	5
Kertyneet suunnitelmanmukaiset poistot 1.1.2014	-150	-701	-851
Sulautumisen kautta toteutuneet hankinnat	-1	-	-1
Arvon alentumiset	24	58	82
Myynnit ja käytöstä poistaminen	128	645	773
Poistot	-3	-2	-5
Kertyneet suunnitelmanmukaiset poistot 31.12.2014	-2	-	-2
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	7	50	57
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	3	-	3
Hankintameno 1.1.2015	5	-	5
Hankintameno 31.12.2015	5	-	5
Kertyneet suunnitelmanmukaiset poistot 1.1.2015	-2	-	-2
Kertyneet suunnitelmanmukaiset poistot 31.12.2015	-2	-	-2
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	3	-	3
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	3	-	3

13. Aineelliset hyödykkeet

milj. EUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2014						
Lisäykset	-	-	2	1	2	5
Sulautumisen kautta toteutuneet hankinnat	9	177	40	2	-	228
Arvonalentumiset	-	-	-1	-	-	-1
Myynnit ja käytöstä poistaminen	-1	-34	-18	-2	-	-55
Hankintameno 31.12.2014	8	143	23	1	2	177
Kertyneet suunnitelmanmukaiset poistot 1.1.2014	-	-	-	-1	-	-1
Sulautumisen kautta toteutuneet hankinnat	-	-82	-33	-1	-	-116
Arvonalentumiset	-	-	1	-	-	1
Myynnit ja käytöstä poistaminen	-	28	16	1	-	45
Poistot	-	-2	-1	-	-	-3
Kertyneet suunnitelmanmukaiset poistot 31.12.2014	-	-56	-17	-1	-	-74
Kirjanpitoarvo 1.1.2014	-	-	-	-	-	-
Kirjanpitoarvo 31.12.2014	8	87	6	-	2	103
Hankintameno 1.1.2015	8	143	23	1	2	177
Lisäykset	-	3	-	15	16	34
Myynnit ja käytöstä poistaminen	-	-1	-2	-1	-3	-7
Uudelleenluokittelu	-	14	-	-	-14	-
Hankintameno 31.12.2015	8	159	21	15	1	204
Kertyneet suunnitelmanmukaiset poistot 1.1.2015	-	-56	-17	-1	-	-74
Myynnit ja käytöstä poistaminen	-	-	1	1	-	2
Poistot	-	-5	-2	-	-	-7
Kertyneet suunnitelmanmukaiset poistot 31.12.2015	-	-61	-18	-	-	-79
Kirjanpitoarvo 1.1.2015	8	87	6	-	2	103
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	8	98	3	15	1	125

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

14. Sijoitukset

milj. EUR	2015	2014
Osuudet saman konsernin yrityksissä		
Hankintameno 1.1.	10 151	10 625
Lisäykset ⁽¹⁾	–	4 970
Arvon alentumiset ⁽²⁾	-24	-3 800
Vähennykset ⁽³⁾	-3 835	-1 644
Kirjanpitoarvo 31.12.	6 292	10 151
Osuudet osakkuusyhtiöissä		
Kirjanpitoarvo 1.1. ja 31.12.	3	3
Available-for-sale-sijoitukset		
Hankintameno 1.1.	105	108
Lisäykset	16	15
Arvon alentumiset	–	-12
Muut muutokset	12	–
Vähennykset	-1	-6
Kirjanpitoarvo 31.12.	132	105

(1) Vuonna 2014 liittyi Nokia Technologies Oy:n muodostamiseen.

(2) Vuonna 2014 tehdyn arvion perusteella tytäryhtiöosakkeista kirjattiin arvonalentuminen Nokia Inc:n ja HERE-liiketoiminnan osakkeisiin.

(3) Vuonna 2015 liittyi HERE-liiketoimintakauppaan ja vuonna 2014 liittyi D&S-liiketoimintakauppaan.

Osuudet osakkuusyhtiöissä

Osakkuusyhtiö	Omistusosuus %	Kirjanpitoarvo EURk
Sapura-Nokia Telecommunication Sdn Bhd	40 %	1 242
Noksel A.S	20 %	986
Sapura Nokia Software Sdn Bhd	50 %	375

15. Siirtosaamiset ja myynnin jaksotukset

milj. EUR	2015	2014
Divestointiin liittyvät saatavat ⁽¹⁾	135	-
Tuloverosaatavat	15	3
Jaksotetut korkotuotot	13	1
Rojalteihin liittyvät ennakoon maksetut kulut ja siirtosaamiset	12	55
Muut	6	59
Yhteensä	181	118

(1) Muiden pitkäaikaisten saamisten uudelleenluokittelu. Liittyy pääasiassa D&S-liiketoiminnan Myyntiin.

16. Oma pääoma

milj. EUR	Osakepääoma	Ylikurssira- hasto	Omat osakkeet	Arvonmuutos rahasto ja muut rahastot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voittovarot	Yhteensä
1.1.2014	246	46	-608	-19	3 099	2 204	4 968
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen	-	-	47	-	-32	-	15
Omien osakkeiden osto	-	-	-427	-	-	-	-427
Käyvän arvon muutos, lisäykset	-	-	-	30	-	-	30
Osingonjako	-	-	-	-	-	-1 374	-1 374
Muut muutokset	-	-	-	-	-	-4	-4
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	5 383	5 383
31.12.2014	246	46	-988	11	3 067	6 209	8 591
Tulosperusteisten ja ehdollisten osakepalkkioiden suorittaminen	-	-	23	-	-16	-	7
Osakkeiden merkinnät optio-oikeuksien perusteella	-	-	-	-	4	-	4
Omien osakkeiden osto	-	-	-173	-	-	-	-173
Omien osakkeiden mitätöinti	-	-	427	-	-	-427	-
Vaihtovelkakirjalainan vaihtaminen omaksi pääomaksi	-	-	-	-	750	-	750
Käyvän arvon muutos, lisäykset	-	-	-	14	-	-	14
Osingonjako	-	-	-	-	-	-507	-507
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	1 087	1 087
31.12.2015	246	46	-711	25	3 805	6 362	9 773

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

17. Jaettavissa olevat varat

milj. EUR	2015	2014
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	3 805	3 067
Kertyneet voittovarot	5 275	826
Tilikauden voitto	1 087	5 383
Kertyneet voittovarot yhteensä	10 167	9 276
Omat osakkeet	-711	-988
Yhteensä	9 456	8 288

18. Arvonmuutosrahasto ja muut rahastot

milj. EUR	Suojauslaskenta			Available-for-sale-sijoitukset			Yhteensä		
	Ennen veroja	Vero	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero	Verojen jälkeen	Ennen veroja	Vero	Verojen jälkeen
1.1.2014	-17	-	-17	-2	-	-2	-19	-	-19
Rahavirtojen suojaus:									
Käyvän arvon muutos, nettotuotot	3	-	3	-	-	-	3	-	3
Arvostuserien purku myynnin oikaisueriin	-2	-	-2	-	-	-	-2	-	-2
Arvostuserien purku hankinnan ja valmistuksen kulujen oikaisueriin	18	-	18	-	-	-	18	-	18
Available-for-sale-sijoitukset:									
Käyvän arvon muutos, nettotuotot	-	-	-	11	-	11	11	-	11
31.12.2014	2	-	2	9	-	9	11	-	11
Rahavirtojen suojaus:									
Käyvän arvon muutos, nettotuotot	7	-2	5	-	-	-	7	-2	5
Available-for-sale-sijoitukset:									
Käyvän arvon muutos, nettotuotot	-	-	-	14	-4	10	14	-4	10
Purku tulokseen myynnin yhteydessä	-	-	-	-1	-	-1	-1	-	-1
31.12.2015	9	-2	7	22	-4	18	31	-6	25

19. Rahoitusinstrumenttien käypä arvo

milj. EUR	Kirjanpitoarvo					Käypä arvo ⁽¹⁾	
	Lyhytaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat	Pitkäaikaiset myytävissä olevat rahoitusvarat	Käypään arvoon tulosvaikuttavasti kirjattavat sijoitukset	Lainat ja saamiset kirjattuna jaksotettuun hankintamenoon	Rahoitusvelat kirjattuna jaksotettuun hankintamenoon	Yhteensä	Yhteensä
2015							
Available-for-sale-sijoitukset		132				132	132
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä, johdannaiset				252		252	252
Myyntisaamiset muilta yhtiöiltä, johdannaiset				478		478	478
Lyhytaikaiset lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä				4541		4541	4541
Muut rahoitussaamiset saman konsernin yrityksiltä			12			12	12
Muut rahoitussaamiset muilta yhtiöiltä			96			96	96
Lyhytaikaiset sijoitukset	2 126		687			2 813	2 813
Rahavarat	6 033					6 033	6 033
Rahoitusvarat yhteensä	8 159	132	795	5 271	-	14 357	14 357
Pitkäaikaiset korolliset velat muille yhtiöille ⁽²⁾					1 946	1 946	2 017
Lyhytaikaiset korolliset velat saman konsernin yrityksille					6 937	6 937	6 937
Lyhytaikaiset korolliset velat muille yhtiöille					30	30	30
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille, muut					270	270	270
Muut rahoitusvelat saman konsernin yrityksille, johdannaiset			16			16	16
Muut rahoitusvelat muille yhtiöille, johdannaiset			111			111	111
Ostovelat saman konsernin yrityksille					201	201	201
Ostovelat muille yhtiöille					45	45	45
Rahoitusvelat yhteensä	-	-	127	-	9 429	9 556	9 627
2014							
Available-for-sale-sijoitukset		105				105	105
Myyntisaamiset saman konsernin yrityksiltä				150		150	150
Myyntisaamiset muilta yhtiöiltä				116		116	116
Lyhytaikaiset lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä				3 986		3 986	3 986
Muut lainasaamiset saman konsernin yrityksiltä, johdannaiset			168			168	168
Lyhytaikaiset sijoitukset	2					2	2
Rahavarat	347					347	347
Rahoitusvarat yhteensä	349	105	168	4 252	-	4 874	4 874
Pitkäaikaiset korolliset velat muille yhtiöille ⁽²⁾					2 558	2 558	3 976
Pitkäaikaiset korolliset velat saman konsernin yrityksille					283	283	283
Lyhytaikaiset korolliset velat saman konsernin yrityksille					939	939	939
Lyhytaikaiset velat saman konsernin yrityksille					728	728	728
Muut rahoitusvelat saman konsernin yrityksille, johdannaiset			63			63	63
Ostovelat saman konsernin yrityksille					216	216	216
Ostovelat muille yhtiöille					16	16	16
Rahoitusvelat yhteensä	-	-	63	-	4 740	4 803	6 221

(1) Mikäli käypää arvoa ei ole saatavilla, käytetään seuraavia käyvän arvostusmenetelmiä. Käyvän arvon on katsottu olevan sama kuin kirjanpitoarvo available-for-sale-sijoituksille kirjattuna efektiivisen koron menetelmällä vähennettynä arvonlennuksilla, koska näille yksityisiin rahastoihin tehdyille sijoituksille ei ole toimivia markkinoita eikä siten luotettavaa tapaa arvioida käypää arvoa. Näiden varojen vuotuinen arvonalentumistestaus perustuu diskontattujen rahavirtojen analyysiin. Lainasaamisten ja velkojen käypä arvo on arvioitu vastaaventyypisten rahoitusinstrumenttien markkina-arvon perusteella (taso 2). Pitkäaikaisten korollisten velkojen käypä arvo perustuu diskontattujen kassavirtojen analyysiin (taso 2) tai markkinahintoihin (taso 1). Lyhytaikaisten varojen ja velkojen käyvän arvon arvioidaan olevan sama kuin kirjanpitoarvo pienen luottoriskin ja lyhyen juoksuajan perusteella.

(2) Muiden pitkäaikaisten korollisten velkojen käyvät arvot perustuvat rahavirtojen nykyarvoon (taso 2) tai noteerattuihin hintoihin (taso 1).

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

Käypään arvoon arvostettavat rahoitusvarat ja -velat luokitellaan arvostusmenetelmissä käytettyjen julkaisemattomien syöttötietojen määrän perusteella. Kolme hierarkiatasoa perustuvat siihen, että rahoitusvarojen ja -velkojen käypää arvoa määritettäessä syöttötietojen arviointia tarvitaan sitä enemmän, mitä ylemmälle tasolle siirrytään. Tasolla 1 arvostaminen tapahtuu markkina-arvon perusteella, ja tasolla 3 tarvitaan eniten johdon harkintaa. Emoyhtiö luokittelee jokaisena tilinpäätöshetkenä rahoitusvarat ja -velat asianmukaisille käyvän arvon hierarkian tasoille.

20. Johdannaiset

Vuonna 2015 yhtiöstä tuli konsernin keskitetty ulkopuolisten transaktioiden järjestämisestä vastaava yksikkö. Yhtiö järjestää kaikki merkittävät ulkopuoliset johdannaistransaktiot pankkien kanssa konsernin riskienhallintastrategian perusteella ja toteuttaa identtiset vastakkaiset sisäiset johdannaistransaktiot konserniyhtiöiden kanssa tarpeen mukaan. Johdannaisten luokittelu alla olevassa taulukossa suojauslaskennan soveltamisen mukaan perustuu johdannaisten käyttöön ja kirjaamiseen yhtiön erillistä tilinpäätöstä varten. Luokittelu voi olla erilainen konsernitilinpäätöksessä. Katso konsernitilinpäätöksen liitetieto 20, Johdannaiset.

milj. EUR	Vastaavaa		Vastattavaa	
	Käypä arvo ⁽¹⁾	Nimellisarvo ⁽²⁾	Käypä arvo ⁽¹⁾	Nimellisarvo ⁽²⁾
2015				
Käyvän arvon suojaus:				
Koronvaihtosopimukset	51	300	-	-
Ennakoitujen rahavirtojen ja käyvän arvon suojaukset: ⁽³⁾				
Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset	17	355	-5	646
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja jotka arvostetaan käypään arvoon tuloslaskelmassa:				
Valuuttatermiinit, konserniyhtiöt	12	1 046	-13	3 334
Valuuttatermiinit	23	3 185	-56	3 642
Ostetut valuuttaoptiot	4	456	-	-
Myydyt valuuttaoptiot, konserniyhtiöt	-	-	-3	286
Myydyt valuuttaoptiot	-	-	-	162
Koronvaihtosopimukset	-	-	-50	646
Yhteensä	107	5 342	-127	8 716
2014				
Käyvän arvon suojaus:				
Koronvaihtosopimukset, konserniyhtiöt	72	378	-	-
Ennakoitujen rahavirtojen ja käyvän arvon suojaukset: ⁽³⁾				
Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset, konserniyhtiöt	63	382	-	-
Johdannaiset, joihin ei sovelleta suojauslaskentaa ja jotka arvostetaan käypään arvoon tuloslaskelmassa:				
Valuuttatermiinit, konserniyhtiöt	32	1 694	-62	2 487
Ostetut valuuttaoptiot, konserniyhtiöt	-	78	-	-
Myydyt valuuttaoptiot, konserniyhtiöt	-	-	-1	83
Yhteensä	167	2 532	-63	2 570

(1) Sisällytetty taseessa muihin lyhytaikaisiin rahoitusvaroihin ja muihin lyhytaikaisiin rahoitusvelkoihin.

(2) Tässä esitetyt johdannaissopimusten nimellisarvot sisältävät kaikki sopimukset, joita ei ole vielä suoritettu tai peruttu. Nimellisarvot eivät välttämättä yksin tarkasteltuna anna kuvaa konsernin riskiasemasta, koska joitakin sopimuksia voidaan netottaa toisilla sopimuksilla.

(3) Valuuttojen väliset koronvaihtosopimukset on määritetty osin käyvän arvon ja osin ennakoitujen rahavirtojen suojausinstrumenteiksi.

21. Pakolliset varaukset

milj. EUR	2015	2014
Divestointiin liittyvä	106	103
Muut	13	5
Yhteensä	119	108

22. Pitkäaikaiset korolliset velat

milj. EUR	2015	2014
Joukkovelkakirjalainat	1 946	1 813
Vaihtovelkakirjalainat	–	745
Velat saman konsernin yrityksille	–	283
Yhteensä	1 946	2 841

milj. EUR	Nimellisarvo milj.	Nimelliskorko, %	2015	2014
Joukkovelkakirjalainat				
2009–2019	1 000 USD	5,375	941	847
2009–2019	500 EUR	6,750	538	548
2009–2039 ⁽¹⁾	500 USD	6,625	467	418
Yhteensä			1 946	1 813
Vaihtovelkakirjalainat⁽²⁾				
2012–2017	750 EUR	5,000	–	745
Yhteensä			–	745

(1) Erääntyy myöhemmin kuin 5 vuoden kuluttua.

(2) Konserni käytti optionsa lunastaa 750 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainat marraskuussa 2015 niiden pääomalla ja kertyneellä korolla. Lähes kaikki vaihtovelkakirjalainojen haltijat päättivät vaihtaa vaihtovelkakirjalainansa Nokian osakkeisiin ennen niiden lunastamista.

Kaikki nämä lainat ovat vakuudettomia ja niihin ei liity rahoituskovenantteja.

23. Siirtovelat ja myynnin jaksotukset

milj. EUR	2015	2014
Divestointiin liittyvät velat	63	36
Jaksotetut korkokulut	41	47
Palkat ja sosiaalikulut	16	11
Verot	16	-4
Muut siirtovelat saman konsernin yrityksille	12	41
Muut siirtovelat muille yhtiöille	30	23
Yhteensä	178	154

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot jatkoa

24. Vakuudet ja vastuusitoumukset

milj. EUR	2015	2014
Vastuusitoumukset samaan konserniin kuuluvien yritysten puolesta		
Lainatakaukset	7	-
Vuokratakaukset	68	79
Muut takaukset	404	16
Vastuusitoumukset osakkuusyhtiöiden puolesta		
Lainatakaukset osakkuusyhtiöiden puolesta	15	13
Vastuusitoumukset muiden yhtiöiden puolesta		
Lainatakaukset muiden yhtiöiden puolesta	6	6
Muut takaukset	133	17

Tiettyihin myyntisaataviin Intiasta liittyy maksurajoituksia käynnissä olevan verokäsittelyn takia.

25. Vuokravastuut

Vuokravastuut 31.12.2015 olivat yhteensä 0,4 miljoonaa euroa (5 miljoonaa euroa vuonna 2014).

26. Johdolle myönnettyt lainat

Johdoryhmän tai hallituksen jäsenille ei ollut myönnettyjä lainoja 31.12.2015.

27. Rahavirtalaskelman liitetiedot

milj. EUR	2015	2014
Oikaisut		
Poistot	7	8
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden ja available-for-sale-sijoitusten myyntivoitot	-7	-14
Tuloverokulut/-tuotot	91	-58
Rahoitustuotot ja -kulut	340	-1 850
Arvonlukumistappiot	24	3 812
Myyntivoitot myydyistä liiketoiminnoista	-718	-8 483
Käytöstäpoistamiset	4	1
Osakeperusteiset maksut	8	26
Muut tuotot ja kulut, netto	-96	1 495
Yhteensä	-347	-5 063
Nettokäyttöpääoman muutos		
Lyhytaikaisten saamisten lisäys	-417	-129
Vaihto-omaisuuden vähennys	-	2
Korottomien lyhytaikaisten velkojen vähennys/lisäys	-402	959
Yhteensä	-819	832

Yhtiö käytti optionsa lunastaa 750 miljoonan euron vaihtovelkakirjalainat niiden pääomalla ja kertyneellä korolla. Lähes kaikki vaihtovelkakirjalainojen haltijat päättivät vaihtaa vaihtovelkakirjalainansa Nokian osakkeisiin ennen niiden lunastamista, millä ei ollut vaikutusta rahavaroihin. Microsoftille syyskuussa 2013 liikkeeseenlasketut vaihtovelkakirjalainat netotettiin D&S-liiketoiminnan myyntituottoa vastaan vuonna 2014.

28. Merkittävimmät tytäryhtiöt

Katso konsernitilinpäätöksen liitetieto 33, Merkittävimmät konserniyhtiöt.

Konserniyhtiöiden lista kokonaisuudessaan on liitetty rekisteröityyn tilinpäätökseen.

29. Emoyhtiön osakkeet

Katso konsernitilinpäätöksen liitetieto 24, Emoyhtiön osakkeet.

30. Riskienhallinta

Konsernilla on järjestelmällinen ja jäsenelty lähestymistapa riskien hallintaan koskien kaikkia liiketoimintoja ja prosesseja. Riskien hallintaan liittyvät toimintatavat ja prosessit määritellään konsernin laajuisesti, emolla ei ole erillisiä riskien hallintaan liittyviä toimintatapoja tai prosesseja. Näin ollen sisäiset ja ulkoiset riskialtistukset ja transaktiot käsitellään ainoastaan konsernin riskienhallintastrategian yhteydessä. Katso konsernitilinpäätöksen liitetieto 35, Riskienhallinta.

31. Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Katso konsernitilinpäätöksen liitetieto 36, Tilikauden jälkeiset tapahtumat.

Tilinpäätöksen 2015 allekirjoitus ja hallituksen ehdotus voitonjaoksi

Emoyhtiön 31.12.2015 taseen mukaan jaettavissa olevat varat ovat 9 456 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa yhtiökokoukselle, että kertyneistä voittovaroista jaetaan yhtiön osakkeille osinkona 0,16 euroa osakkeelta ja ylimääräisenä osinkona 0,10 euroa osakkeelta. 31.12.2015 yhtiön osinkoon oikeuttavien osakkeiden lukumäärä oli 3 992 863 716, jonka perusteella osinkona jaettava enimmäismäärä olisi 1 038 miljoonaa euroa. 31.3.2016 yhtiön osinkoon oikeuttavien osakkeiden lukumäärä oli 5 775 945 340, jonka perusteella osinkona jaettava enimmäismäärä olisi 1 502 miljoonaa euroa.

Ehdotettu osinko on linjassa yhtiön voitonjakoperiaatteiden kanssa.

1. huhtikuuta 2016

Risto Siilasmaa
Hallituksen puheenjohtaja

Vivek Badrinath

Bruce Brown

Louis R. Hughes

Simon Jiang

Jouko Karvinen

Jean C. Monty

Elizabeth Nelson

Olivier Piou

Kari Stadigh

Rajeev Suri
Toimitusjohtaja

Nokia Oyj:n yhtiökokoukselle

Olemme tilintarkastaneet Nokia Oyj:n kirjanpidon, tilinpäätöksen, toimintakertomuksen ja hallinnon tilikaudelta 1.1.–31.12.2015. Tilinpäätös sisältää konsernin taseen, tuloslaskelman, laajan tuloslaskelman, rahavirtalaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista ja liitetiedot sekä emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Hallituksen ja toimitusjohtajan vastuu

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisesta ja siitä, että konsernitalinpäätös antaa oikeat ja riittävät tiedot EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat oikeat ja riittävät tiedot Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti. Hallitus vastaa kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja toimitusjohtaja siitä, että kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito luotettavalla tavalla järjestetty.

Tilintarkastajan velvollisuudet

Velvollisuutenamme on antaa suorittamamme tilintarkastuksen perusteella lausunto tilinpäätöksestä, konsernitalinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta. Tilintarkastuslaki edellyttää, että noudatamme ammattieettisiä periaatteita. Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvä tilintarkastustapa edellyttää, että suunnittelemme ja suoritamme tilintarkastuksen hankkiaksemme kohtuullisen varmuuden siitä, onko tilinpäätöksessä tai toimintakertomuksessa olennaista virheellisyttä, ja siitä, ovatko emoyhtiön hallituksen jäsenet tai toimitusjohtaja syyllistyneet tekoon tai laiminlyöntiin, josta saattaa seurata vahingonkorvausvelvollisuus yhtiötä kohtaan, taikka rikkoneet osakeyhtiölakia tai yhtiöjärjestyä.

Tilintarkastukseen kuuluu toimenpiteitä tilintarkastusevidenssin hankkimiseksi tilinpäätökseen ja toimintakertomukseen sisällyvistä luvuista ja niissä esitettävistä muista tiedoista. Toimenpiteiden valinta perustuu tilintarkastajan harkintaan, johon kuuluu väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvan olennaisen virheellisyyden riskien arvioiminen. Näitä riskejä arvioidessaan tilintarkastaja ottaa huomioon sisäisen valvonnan, joka on yhtiössä merkityksellistä oikeat ja riittävät tiedot antavan tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimisen kannalta. Tilintarkastaja arvioi sisäistä valvontaa pystyäkseen suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta ei siinä tarkoituksessa, että hän antaisi lausunnon yhtiön sisäisen valvonnan tehokkuudesta. Tilintarkastukseen kuuluu myös sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuuden, toimivan johdon tekemien kirjanpidollisten arvioiden kohtuullisuuden sekä tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yleisen esittämistavan arvioiminen.

Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä.

Lausunto konsernitalinpäätöksestä

Lausuntonamme esitämme, että konsernitalinpäätös antaa EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista.

Lausunto tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta

Lausuntonamme esitämme, että tilinpäätös ja toimintakertomus antavat Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat ristiriidattomia.

Muut lausunnot

Puollamme tilinpäätöksen ja konsernitalinpäätöksen vahvistamista. Hallituksen esitys taseen osoittaman voiton käyttämisestä on osakeyhtiölain mukainen. Puollamme vastuuvapauden myöntämistä emoyhtiön hallituksen jäsenille sekä toimitusjohtajalle tarkastamaltamme tilikaudelta.

Espoossa 1. päivänä huhtikuuta 2016

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Heikki Lassila
KHT

Muut tiedot

Sisällys

Tulevaisuutta koskevat lausumat	206
Vuosikertomuksessa käytetyt käsitteet	208
Tietoja sijoittajille	211
Yhteystiedot	212

Tulevaisuutta koskevat lausumat

Nokiaan ja sen liiketoimintoihin liittyy erilaisia riskejä ja epävarmuustekijöitä, ja tietyt tässä esitetyt lausumat, jotka eivät koske jo toteutuneita seikkoja, ovat tulevaisuutta koskevia lausumia. Näitä ovat esimerkiksi:

- A) kykymme integroida Alcatel Lucent toimintoihimme ja toteuttaa liiketoimintasuunnitelmat ja tavoitellut hyödyt, mukaan luettuna 15.4.2015 julkistetusta ja vuoden 2016 alussa toteutuneesta Alcatel Lucentin hankinnasta tavoitellut synergiat;
- B) kykymme lunastaa loput Alcatel Lucentin osakkeet kohtuullisessa ajassa tai ollenkaan saavuttaaksemme täyden omistuksen Alcatel Lucentissa;
- C) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät strategiaihimme ja kasvun hallintaan;
- D) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät liiketoimintojemme tulevaan tulokseen;
- E) odotukset, suunnitelmat tai hyödyt, jotka liittyvät muutoksiin johdossamme, toiminnallisessa rakenteessamme ja toimintamallissamme, mukaan lukien odotetut ominaisuudet, liiketoiminta, organisaatorakenne, johto ja toiminnot Alcatel Lucentin hankinnan jälkeen;
- F) odotukset markkinoiden kehittämisestä, yleisestä taloudellisesta tilanteesta ja rakenteellisista muutoksista;
- G) odotukset ja tavoitteet, jotka koskevat tuloskehitystämme, tulostamme, liiketoiminnan kuluja, veroja, kustannussäästöjä ja kilpailukykyä sekä liiketoiminnan tulosta, mukaan lukien tavoitellut synergiat ja tavoitteet, jotka koskevat markkinaosuuksia, hintoja, liikevaihtoa ja katteita;
- H) tuotteidemme ja palveluidemme toimitusten ajoitus;
- I) oletukset ja tavoitteet, jotka koskevat yhteistyö- ja kumppanuusjärjestelyitä sekä odotettu asiakaskuntamme;
- J) vireillä olevien ja mahdollisesti tulevien oikeudenkäyntien, välimiesmenettelyiden, riita-asioiden, hallinnollisten menettelyjen ja viranomaistutkimusten lopputulokset;
- K) oletukset, jotka koskevat uudelleenjärjestelyitä, investointeja, yritysjärjestelyistä saatavien tuottojen käyttöä, yrityskauppoja ja divestointeja, ja kykymme saavuttaa uudelleenjärjestelyjen, investointien, divestointien ja yrityskauppojen yhteydessä asetetut taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet; ja
- L) lausumat, jotka sisältävät tai joita edeltävät ”uskoa”, ”odottaa”, ”ennakoida”, ”ennustaa”, ”näkee”, ”tavoitella”, ”arvioida”, ”on tarkoitettu”, ”tähdätä”, ”suunnitella”, ”aikoa”, ”keskittyä”, ”jatkaa”, ”arvioimme mukaan”, ”pitäisi”, ”tulee” tai muut vastaavat ilmaisu.

Tällaiset lausumat perustuvat johdon parhaaseen arvioon ja käsitykseen niiden tietojen valossa, jotka sillä on kyseisellä hetkellä ollut saatavilla. Koska tällaisiin lausumiin sisältyy riskejä ja epävarmuuksia, todelliset tulokset voivat poiketa olennaisesti niistä tuloksista, joita tällä hetkellä odotamme. Riskejä, epävarmuustekijöitä ja muita tekijöitä, jotka saattavat aiheuttaa tällaisia poikkeamia, voivat olla esimerkiksi:

- 1) kykymme toteuttaa strategiamme, ylläpitää tai parantaa operatiivista ja taloudellista tulostamme tai tunnistaa oikein tai tavoitella menestyksekkäästi liiketoiminta- tai kasvumahdollisuuksia;
- 2) kykymme saavuttaa Alcatel Lucentin hankinnasta odotettavat liiketoimintaan liittyvät ja operatiiviset hyödyt ja synergiat, mukaan lukien kykymme integroida Alcatel Lucent liiketoimintaamme tavoiteaikataulussa sekä toteuttaa organisaatio- ja liiketoimintarakenteemme tehokkaasti;
- 3) kykymme hankkia jäljellä olevat Alcatel Lucentin arvopaperit ja saavuttaa kaikista Alcatel Lucentin arvopapereista tekemämme julkisen osakevaihtotarjouksen hyödyt;
- 4) riippuvuutemme yleisestä taloustilanteesta, markkinaolosuhteista ja muusta kehityksestä maissa, joissa toimimme;
- 5) riippuvuutemme toimialojemme kehityksestä, mukaan lukien televiestintäalan syklisyys ja vaihtelu;
- 6) altistumisemme lainsäädäntöön liittyvälle, poliittiselle tai muulle kehitykselle eri maissa tai alueilla, myös kehittyvillä markkinoilla, sekä muun muassa verotukseen ja valuuttakontrolliin liittyville riskeille;
- 7) kykymme kilpailla ja panostaa tehokkaasti ja kannattavasti uusiin kilpailukykyisiin ja korkealaatuisiin tuotteisiin, palveluihin, uudistuksiin ja teknologioihin sekä tuoda ne markkinoille oikea-aikaisesti;
- 8) riippuvuutemme rajallisesta asiakasmäärästä ja laajoista monivuotisista sopimuksista;
- 9) Nokia Technologiesin kyky säilyttää patenttillisenoointiin ja immateriaalioikeuksiin perustuvat tulonlähteensä ja luoda uusia tulonlähteitä erityisesti älypuhelinmarkkinoilla;
- 10) riippuvuutemme immateriaalioikeuksilla suojatuista teknologioista, mukaan lukien itse kehittämämme ja meille lisenoidut teknologiat, sekä immateriaalioikeuksiin liittyvien oikeudellisten vaatimusten, lisenointikustannusten ja käyttörajoitusten riskit;
- 11) altistumisemme suoralle ja epäsuoralle sääntelylle ja talous- tai kauppapolitiikalle, sekä hallinnossamme, sisäisessä valvonnassamme ja säädösten noudattamisen varmistamisessa käyttämämme prosessien luotettavuus oikeudellisten seuraamusten estämisessä;
- 12) tukeutumismme kolmansien osapuolten ratkaisuihin tietojen tallennuksessa sekä tuotteiden ja palvelujen jakelussa, mikä altistaa meidät tietoturva-, sääntely- ja kyberturvallisuusriskeille;
- 13) Nokia Technologiesin kyky tuottaa liikevaihtoa ja voittoa lisensoimalla Nokia-brändiä sekä kehittämällä ja myymällä tuotteita ja palveluita, sekä muut liiketoiminta-aloitteet, jotka eivät välttämättä toteudu suunnitelmien mukaisesti;

- 14) altistumisemme erilaisille sääntelykehyksille ja eri lainkäyttöalueille, jotka sääntelevät vilpillistä toimintaa, kauppa- ja talouspakotteita ja -politiikkaa, sekä Alcatel Lucentia kohtaan aikaisemmin ja tällä hetkellä esitetyt korruptioväitteet;
- 15) mahdolliset eri lainkäyttöalueilla kohdattavat monitahoiset veroihin liittyvät seikat sekä verokiistat ja -velvoitteet, joiden perusteella meille voidaan määrätä maksettavaksi lisää veroja;
- 16) kykymme hyödyntää laskennallisia verosaamisia muun muassa todellisen tai oletetun tuloksemme perusteella;
- 17) kykymme sitouttaa, kannustaa, kehittää ja rekrytoida osaavia työntekijöitä;
- 18) kykymme hallita valmistus-, palvelutuotanto-, toimitus-, logistiikka- ja toimitusketjuprosessejamme sekä maantieteellisesti keskittyneisiin tuotantolaitoksiimme liittyvät riskit;
- 19) liiketoimintojamme koskevien oikeudenkäyntien, välimiesmenettelyjen ja sopimusriitojen epäsuotuisat lopputulemat ja niiden vaikutukset;
- 20) valuuttakurssien vaihtelu;
- 21) tietoteknisten järjestelmien tehottomuus, tietoturvaloukkaukset, toimintahäiriöt tai -katkokset;
- 22) kykymme optimoida pääomarakennettamme suunnitellusti ja palauttaa luottoluokituksemme investment grade -tasolle tai muutoin parantaa sitä;
- 23) osakkeenomistajille kultakin tilikaudelta jaettavien osinkojen ja pääomanpalautusten määrän epävarmuus;
- 24) kykymme saavuttaa suunnitelluista yritysjärjestelyistä odotetut hyödyt tai toteuttaa ne onnistuneesti sekä niihin liittyvät odottamattomat vastuut;
- 25) osallistumisemme yhteisyrityksiin ja yhteisessä hallinnassa oleviin yhtiöihin;
- 26) kumppaneidemme epäonnistuminen toiminnassaan tai kyvyttömyys solmia yhteistyösopimuksia kolmansien osapuolten kanssa;
- 27) kykymme hallita ja parantaa taloudellista ja toiminnallista suoritus- ja kilpailukykyämme sekä saavuttaa kustannussäästöjä ja synergiaetuja Alcatel Lucentin hankinnan jälkeen;
- 28) asiakasrahoituksen epäsuotuisa kehitys tai pidennetyt maksuehdot, joita tarjoamme asiakkaillemme;
- 29) liikearvomme kirjanpitoarvoa ei välttämättä voida kerryttää;
- 30) merenalaiseen infrastruktuuriin liittyvät riskit;
- 31) odottamattomat vastuut, jotka liittyvät eläkesuunnitelmiin, vakuutusasioihin ja työntekijöihin; ja
- 32) Alcatel Lucentin hankintaan liittyvät odottamattomat vastuut tai muut asiat, kuten eläkkeisiin, työsuhteen päättymisen jälkeen tarjottaviin etuuksiin, sairaus- ja henkivakuutuksiin ja muihin henkilöstöasioihin liittyvät vastuut, odotettua korkeammat transaktiokustannukset, sekä riskitekijät, jotka esitetään tämän vuosikertomuksen sivuilla 70–71 kohdassa Hallituksen toimintakertomus– Riskitekijät sekä muissa Yhdysvaltojen arvopaperi- ja pörssikomitealle (Securities and Exchange Commission) jätetyissä asiakirjoissa.

Tiettyjen käsitteiden käyttö

Nokia Oyj on Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö. Tässä asiakirjassa viittaukset ”me”, ”meitä”, ”konserni” tai ”Nokia” tarkoittavat yhteisesti Nokia Oyj:tä ja sen tytäryhtiöitä ja viittaavat yleisesti Nokian jatkuviin toimintoihin, paitsi missä erikseen täsmennämme, että käsite Nokia Oyj tarkoittaa ainoastaan tiettyä tytäryhtiötä tai liiketoimintasegmenttiä tai lopetettuja toimintoja, ja paitsi että viittaukset ”meidän osakkeisiin”, asioihin jotka liittyvät osakkeisiimme tai hallintoasioihin viittaavat Nokia Oyj:n osakkeisiin ja hallintoon.

Nokia Oyj on julkaissut konsernitilinpäätöksensä euroissa 1.1.1999 alkavalta tilikaudelta ja sen jälkeisiltä jaksoilta. Tässä vuosikertomuksessa viittaukset ”EUR”, ”euro” tai ”€” viittaavat Euroopan talous- ja rahaliiton yhteisvaluuttaan, ja viittaukset, ”dollari”, ”Yhdysvaltain dollari”, ”USD” tai ”\$” viittaavat Yhdysvaltain valuuttaan.

Vuosikertomuksessa käytetyt käsitteet

3G (kolmannen sukupolven matkaviestinjärjestelmä): Kolmannen sukupolven matkaviestinstandardit, joiden mukaisesti puhetta ja dataa välitetään WCDMA-tekniikalla tai sen läheisillä muunnoksilla.

4G (neljännen sukupolven matkaviestinjärjestelmä): LTE-tekniikkaan perustuvat neljännen sukupolven matkaviestinstandardit, joka tarjoavat vain IP-datayhteyksiä ja langattoman laajakaistayhteyden internetiin. Katso myös LTE.

5G (viidennen sukupolven matkaviestinjärjestelmä): Matkaviestinstandardien seuraava merkittävä kehitysvaihe. 5G viittaa teknisiin komponentteihin ja järjestelmiin, joita tarvitaan uusien vaatimusten täyttämiseksi ja nykyisiin järjestelmiin sisältyvien rajoitusten poistamiseksi.

ADSL (Asymmetric Digital Subscriber Line): tietoliikenneteknologia, joka mahdollistaa tavallista modeemia nopeamman tiedonsiirron kuparista puhelinkaapelia pitkin; tämä teknologia toi laajakaistan suuren yleisön ulottuville.

Alcatel Lucent SA: Alcatel Lucent, Nokian tytäryhtiö.

Alusta: Ohjelmistoalustalla viitataan käyttöjärjestelmään tai ohjelmointiympäristöön tai molempiin.

API (Application Programming Interface, ohjelmointirajapinta): ohjelmistosovellusten toteuttamisessa käytettävät rutiinit, protokollat ja työkalut, joiden perusteella ohjelmistokomponentit toimivat toistensa kanssa.

Applications & Analytics: Nokian liiketoimintaryhmä, joka tarjoaa operaattoritason sovelluksia ja alustoja operatiivisiin ja tukijärjestelmiin, palvelujen kehittämiseen, toimittamiseen, optimointiin ja taloudelliseen hyödyntämiseen sekä asiakaskokemuksen parantamiseen.

Asiakasvaihtuvuus: Asiakasvaihtuvuus kuvaa palveluntarjoajan, esimerkiksi matkapuhelinoperaattorin, menettämien asiakkaiden tai tilaajien määrää tietyllä ajanjaksolla.

Bell Labs: Nokian tutkimusorganisaatio, joka etsii ja kehittää ihmiskunnan seuraavan vaiheen tarvitsemia teknologisia ratkaisuja sekä tutkii ja ratkaisee monimutkaisia ongelmia verkkojen muodonmuutosta varten.

CDMA (Code Division Multiple Access, koodijakokanavointi): Tekniikka, jossa samaa taajuuskaistaa käyttävät radiolähetykset koodataan siten, että tietystä lähetimestä tuleva signaali voidaan avata vain tietyissä vastaanottimissa.

CEM (Customer Experience Management): Ohjelmistopaketti, jolla voidaan hallita ja parantaa asiakaskokemusta asiakasta, laitteita ja verkkoyhteyksiä koskevien tietojen avulla.

CloudBand: Nokian pilvihallinnan ja -orkestroinnin ratkaisut, jotka mahdollistavat yhtenäisen NFV-pilvirakenteen ja -alustan.

Converged Core: Nokian Mobile Networks -liiketoimintayksikön liiketoimintalinja, joka toimittaa tulevaisuuden runkoverkkoratkaisuja.

Devices & Services: Nokian entinen matkapuhelinliiketoiminta, joka myytiin olennaisilta osin Microsoftille.

Digitaalinen: Signaalintekniikka, jossa signaali koodataan numeromuotoon siirtoa varten.

Ekosysteemi: Alan termi yhä suuremmille kaikkia osapuolia hyödyttävälle kumppaniyhteisöille, joita osapuolet, kuten laitevalmistajat, ohjelmistotoimittajat, sovelluskehittäjät, julkaisijat, viihdetarjoajat, mainostajat ja sähköisen kaupan asiantuntijat muodostavat saadakseen tarjoamansa tuotteet markkinoille.

Matkaviestinlaitteiden ja niihin liittyvien palveluiden alalla tärkeimpien ekosysteemien ytimessä on käyttöjärjestelmä ja kehitysalusta, jolle palvelut rakentuvat.

Esineiden internet (IoT, Internet of Things): Kaikki internetiin yhteydessä olevat esineet kuten autot, käyttämämme vaatteet, kodinkoneet ja tehtaiden koneet, jotka voivat automaattisesti oppia ja järjestäytyä.

ETSI (European Telecommunications Standards Institute): ETSI:n standardit sisältävät tekniset määritelmät, joiden mukaan matkaviestinlaitteiden ominaisuuksia kehitetään.

FD-LTE (Frequency Division Long-Term Evolution, taajuusjakoinen LTE) eli FDD (Frequency Division Duplex, taajuusjakoinen duplexi): Langattomien LTE-laajakaistaverkkojen standardi. Taajuusjakoinen tarkoittaa sitä, että data siirretään tukiasemasta päätelaitteeseen ja päinvastoin erillisiä rinnakkaisia yhteyksiä pitkin.

Fixed Networks: Nokian Fixed Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa kupari- ja valokuituyhteyksiin perustuvia tuotteita, ratkaisuja ja palveluita.

G.fast: Kiinteä laajakaistateknologia, jolla päästään jopa 1 Gb/s:n nopeuksiin hyvin lyhyillä etäisyyksillä (esimerkiksi rakennuksen sisällä, tämän nimityksenä on myös Fiber-to-the-Building). Vuonna 2014 esitelty G.fast käyttää enemmän taajuuksia ja G.fast Vectoring -tekniikoita suurempien nopeuksien saavuttamiseksi.

Global Delivery Center: Palveluasiantuntijoita, automatisoituja työkaluja ja standardoituja prosesseja tarjoava globaali etäpalvelukeskus, jonka avulla voidaan varmistaa, että palveluja toimitetaan koko verkon elinkaaren ajan operaattoreille ympäri maailmaa.

Global Services: Nokia Networksiin vuonna 2015 kuulunut segmentti. Global Services tarjosi mobiilioperaattoreille laajan valikoiman palveluita, mukaan lukien asiantuntijapalvelut, verkkojen asennukset ja asiakaspalvelu.

GPON (Gigabit Passive Optical Networking): Kuituyhteysteknologia, jolla päästään 2,5 Gb/s:n nopeuteen yksittäistä valokuitua pitkin useisiin päätepisteisiin, kuten koteihin ja yrityksiin.

GSM (Global System for Mobile Communications): Digitaalinen matkaviestinjärjestelmä, joka perustuu laajalti hyväksytyyn standardiin ja toimii yleensä 900, 1 800 ja 1 900 MHz:n taajuuksilla.

HERE: Nokian paikkatietojärjestelmiin erikoistunut yritys, joka myytiin autonvalmistajien yhteenliittymälle vuonna 2015.

ICT (Information and Communications Technology): Tieto- ja viestintäteknologia.

Immateriaalioikeuksien lisensointi: Yleiskäsitteenä sopimus, jolla yritys sallii toiselle yritykselle immateriaaliomaisuutensa (esim. patenttien, tavaramerkkien ja tekijänoikeuksien) käytön tietyin ehdoin.

Immateriaalioikeus: Juridinen oikeus, joka suojaa immateriaaliomaisuuden eli ihmisällyn tuotosten (esim. patenttien), joilla on taloudellista arvoa, hyödyntämistä taloudellisissa tarkoituksissa.

Immateriaaliomaisuus: Immateriaaliomaisuus syntyy luovasta toiminnasta, ja siihen sisältyvät esimerkiksi patentit, tekijänoikeuksilla suojatut materiaalit, tavaramerkit sekä liiketoimintamallit ja -suunnitelmat.

Implementaatiopatentti: Implementaatiopatentit koskevat tuotteiden tai palveluiden ominaisuuksien toteuttamisessa tarvittavia teknologioita, jotka eivät ole mukana standardointielinten sitoumuksissa. Niiden avulla tuotteet saadaan yleensä erottumaan kilpailijoista esimerkiksi parantamalla suorituskykyä, pienentämällä kokoa tai parantamalla akun kestoa. Patentin omistajan ei tarvitse lisensoida patenttia muille.

Internet-protokolla: Verkkokerrosprotokolla, joka tarjoaa yhteydettömät internet-palvelut ja muodostaa osan TCP/IP-protokollasta.

IoT (Internet of Things, Esineiden internet): Kaikki internetiin yhteydessä olevat esineet kuten autot, käyttämämme vaatteet, kodinkoneet ja tehtaiden koneet, jotka voivat automaattisesti oppia ja järjestäytyä.

IMS (IP Multimedia Subsystem): Arkkitehtuuri, jonka kautta televerkoissa tarjotaan IP-pohjaisia multimediapalveluita. 3GPP-standardoitu.

IP/Optical Networks: Nokian IP/Optical Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa keskeisiä IP-reititykseen ja optiseen siirtoon liittyviä järjestelmiä, ohjelmistoja ja palveluja, joita käytetään internetissä ja globaaleissa yhteyksissä tarvittavissa erittäin suorituskykyisissä verkoissa.

IPTV (Internet Protocol Television): Internetin kautta tarjottavat televisiopalvelut, joissa käytetään puhelin- tai kaapeliverkkoa sekä laajakaistayhteyttä.

Jatkuvat toiminnot: Viittaa Nokian Jatkuviin toimintoihin sen jälkeen, kun HERE-liiketoiminta myytiin autonvalmistajien yhteenliittymälle vuonna 2015 ja D&S-liiketoiminnan vuonna 2014 tapahtuneen myynnin jälkeen. Vuonna 2015 Nokian Jatkuvat toiminnot käsittivät kaksi liiketoimintaa: Nokia Networks ja Nokia Technologies.

Kaistanleveys: Datansiirtokanavan leveys, joka vaikuttaa kanavan siirtonopeuteen.

Käyttöjärjestelmä: Ohjelmisto, joka ohjaa tietokoneen tai mobiililaitteen perustoimintaa, kuten suorittimen ja muistin hallintaa. Termillä viitataan usein myös yleisemmin laitteen sisältämään ohjelmistoon, mukaan lukien käyttöliittymään.

Konvergenssi: Kahden tai useamman erillisen toimintamallin tai teknologian yhdentymisen. Esimerkiksi IP-konvergenssi, lanka- ja mobiiliverkon yhdentymisen sekä laitekonvergenssi.

Laajakaista: Suuremman kaistanleveyden datayhteys, jossa käytettävät siirtokanavat tukevat 9,6 kb/s:n perusnopeutta suurempia datansiirtonopeuksia.

Labs: Nokia Technologiesin tutkimus- ja kehitysyksikkö, joka tukee ja konseptoi ensisijaisesti Nokia Technologiesin pitkän aikavälin digitaalisen median ja digitaalisen terveyden tuotevalikoimaa sekä uudistaa patenttiportfoliotamme.

Lopetetut toiminnot: Viittaa pääasiassa autonvalmistajien yhteenliittymälle myytyyn HERE-liiketoimintaan.

LTE (Long-Term Evolution): 3GPP-radioteknologian seuraavan vaiheen arkkitehtuuri ja nopeaan datansiirtoon kykenevien langattomien yhteyksien standardi. Kutsutaan myös nimellä 4G, katso 4G edellä.

LTE-M: Esineiden internetin radioteknologia, joka pystyy vastaamaan vaativien sovellusten datansiirtotarpeeseen noin 1 Mb/s:ään asti. Lisäksi LTE-M yksinkertaistaa modeemeja noin 80 %.

Mobiililaajakaista: Viittaa nopeisiin langattomiin internetyhteyksiin ja eri paikoista käytettäviin palveluihin.

Mobile Broadband: Nokia Networksissä vuonna 2015 sisältynyt segmentti. Mobile Broadband -segmentti tarjosi operaattoreille radioverkkotuotteita ja -ohjelmistoja, joita tarvitaan langattomiin puhe- ja datapalveluihin.

Mobile Networks: Nokian Mobile Networks -liiketoimintaryhmä tarjoaa toimialan johtavan kattavien mobiiliverkkoratkaisujen portfolion, joka käsittää teleoperaattoreille ja yrityksille tarkoitettuja laitteita, ohjelmistoja ja palveluita sekä niihin liittyvät markkinat/vertikaalit, kuten yleisen turvallisuuden ja esineiden internetin.

Networks-liiketoiminta: Nokian liiketoiminta, joka käsittää seuraavat liiketoimintaryhmät taloudellista raportointia varten: Mobile Networks, Fixed Networks, Applications & Analytics ja IP/Optical Networks.

NFC (Near Field Communication): Lyhyen kantaman langaton teknologia, jonka avulla NFC-laitteella voidaan muodostaa yhteys toiseen samanlaiseen laitteeseen tai lukea NFC-tunniste. Tuomalla NFC-matkaviestinlaitte toisen NFC-laitteen tai NFC-tunnisteen lähelle voidaan helposti jakaa sisältöä, käsitellä tietoja ja palveluita sekä maksaa ostoksia.

NFV (Network Functions Virtualization, verkkotoimintojen virtualisointi): Verkon toimintojen erottaminen käytettävistä laitteistoista hyödyntämällä virtuaalista laitteiston erottamista.

NGOA (Next Generation Optical Access): Valokaapeleihin perustuva tulevaisuuden televiestintäjärjestelmä, jossa saavutetaan yli 100 Mb/s:n tiedonsiirtonopeus.

Nokia Airframe: Nokian 5G-valmis datakeskustuote, joka yhdistää pilvilaskennan hyödyt radio- ja runkoverkkojen vaatimuksiin.

Nokia Networks: Nokian liiketoiminta, joka keskittyi vuonna 2015 mobiiliverkkojen ohjelmistoihin, laitteisiin ja palveluihin. Alcatel Lucentin osakevaihtotarjouksen toteuttamisen jälkeen Networks-liiketoiminta käsittää neljä liiketoimintaryhmää: Mobile Networks, Fixed Networks, Applications & Analytics ja IP/Optical Networks.

Nokia Technologies: Nokian liiketoiminta, joka keskittyy edistyksellisen teknologian kehittämiseen ja lisensointiin.

NSN: Lyhenne Nokia Solutions and Networksista, joka oli Nokia Networks -liiketoiminnan entinen nimi. NSN tunnettiin aiemmin myös Nokia Siemens Networksina, kunnes Nokia osti Siemensin 50 %:n osuuden yhteisyrityksestä vuonna 2013.

Nuage Networks: Alcatel Lucentin kokonaan omistama tytäryhtiö, jonka SDN-ratkaisulla voi eliminoida suurimmat pilvipalveluiden käyttöönnottoa estävät datakeskusverkkojen rajoitukset.

Ohjelmisto-ohjatut verkot (SDN, Software Defined Networking): Verkot, joissa verkkojen hallinta- ja siirtotoiminnot on erotettu toisistaan. Näin hallintakerroksesta saadaan ohjelmitava, ja sen alla oleva laitteisto abstrahoidaan.

Ohjelmitava maailma: Maailma, jossa yhteydet laajenevat valtavasti ja jossa ihmiset ja sadat miljardit fyysiset esineet – kuten autot, kodinkoneet, älypuhelimet, puettavat laitteet, teollisuuslaitteet ja terveydentarkkailulaitteet – ovat yhteydessä toisiinsa. Ohjelmitava

Vuosikertomuksessa käytetyt käsitteet jatkoa

maailma eroaa esineiden internetistä siinä, että tieto on älykästä. Ihmiset voivat tulkita ja käyttää tietoa sen sijaan, että tietoa pelkästään tallennettaisiin.

OZO: Nokian ammattikäyttöön tarkoitettu, Nokia Technologiesin luoma virtuaaliodellisuuskamera.

Paketti: Pakettikytkentäisessä verkossa siirrettävän sanoman osa.

Pienet solut: Pienitehoisia radioliityntäsoluja (mikro- tai pikosoluja). Ne ovat erittäin tärkeitä alueilla, joilla dataliikenne on tiheää. 3G- ja LTE-yhteyksillä pienet solut käyttävät operaattorin lisensoimaa spektriä; Wi-Fi käyttää lisensoimatonta spektriä, joka ei siten ole operaattorin hallinnassa.

Pikosolu: Pieni matkapuhelintukiasema, jonka kantama on yleensä pieni, enintään 200 metriä. Käytetään yleensä kantaman laajentamiseen sisätiloissa tai verkkokapasiteetin lisäämiseen alueilla, joilla matkapuhelimia käytetään erittäin paljon, esimerkiksi rautatieasemilla.

Pilvi: Pilvilaskentamalli mahdollistaa kaikkialla saatavilla olevien, helpokäyttöisten ja tarpeen mukaan muodostavien verkkoyhteyksien luomisen muokattavien laskentaresurssien muodostamaan kokonaisuuteen (esimerkiksi verkot, palvelimet, tallennuslaitteet, sovellukset ja palvelut). Kokonaisuuteen kuuluvia osia voidaan ottaa nopeasti käyttöön ja vapauttaa minimaalisilla hallintatoimenpiteillä.

PON (Passive Optical Networking): Kuituyhteyssarkkitehtuuri, jossa käytettävät valokuitujakajat toimivat ilman sähköä ja mahdollistavat useiden päätepisteiden palvelemisen yksittäisellä optisella kuidulla sen sijaan, että keskittimen ja asiakkaan välille pitäisi asentaa erillisiä kuituja.

RAN (Radio Access Network, radioverkko): Matkaviestinjärjestelmä, joka koostuu radiotukiasemista ja siirtolaitteista.

Runkoverkko: Keskukset ja perussiirtolaitteet, jotka yhdessä muodostavat verkkopalveluiden perustan.

SEP (Standardiessentiaalipatentti): Yleisesti standardeihin perustuvien tuotteiden valmistuksessa tarvittavat patentit, joita yritykset pitävät olennaisen tärkeinä ja jotka ne suostuvat lisensoimaan reiluin, kohtuullisin ja syrjimättömin ehdoin.

Service Delivery Hub: Pienempi palvelukeskus, joka tyypillisesti keskittyy tiettyyn teknologiaan tai kieleen.

Siirto: Signaalin kuljettaminen yhdestä pisteestä toiseen tai useampaan pisteeseen.

Single RAN: Single RAN -verkossa yhdestä tukiasemasta pystytään välittämään dataa samanaikaisesti erilaisilla radioteknologioiden avulla.

SON (Self-Organizing Network, itseohjautuva verkko): Automaatioteknologia, jolla radioverkon suunnittelu, konfigurointi, hallinta, optimointi ja toipuminen on yksinkertaisempaa ja nopeampaa.

TD-LTE (aikajakoinen LTE) eli TDD (aikajakoinen duplexi): Langattomien LTE-laajakaistaverkkojen vaihtoehtoinen standardi. Aikajakoinen tarkoittaa sitä, että data siirretään tukiasemasta

päätelaitteeseen ja päinvastoin samassa siirtokanavassa ajallisesti lomitettuina.

TD-SCDMA (aikajakoinen SCDMA): Vaihtoehtoinen 3G-standardi.

Teknologialisensointi: Viittaa yleensä sopimukseen tai järjestelyyn, jolla yritys tarjoaa tietyin ehdoin toiselle yritykselle teknologiaansa ja mahdollisesti tietotaitoaan, joka voi olla suojattu immateriaalioikeuksien, käytettäväksi toisen yrityksen tarjoamissa tuotteissa tai palveluissa.

Teollinen muotoilu: Suurina sarjoina valmistettavien tuotteiden muotoilussa käytettävä toimintamalli.

Tietoliikennetason pilvipalvelut: Pilvilaskennan, ohjelmisto-ohjattujen verkkojen ja verkkotoimintojen virtualisoinnin periaatteiden soveltaminen tietoverkkoympäristöön, mikä tarkoittaa sovellusohjelmiston erottamista käytettävistä laitteistoista ja automaattisia ohjelmoitavia rajapintoja samalla kun säilytetään tietoliikenteen vaatimukset kuten verkon luotettavuus ja nopea vasteaika.

Tukiasema: Matkapuhelinverkon lähetin-vastaanotinasema, johon matkapuhelimet ovat radioyhteydessä.

TWDM-PON (Time Wavelength Division Multiplexing Passive Optical Network): Uusimman sukupolven valokuituyhteysteknologia, jossa käytetään useita aallonpituuksia jopa 40 Gb/s:n yhteyksien luomiseksi koteihin, yrityksiin ja tukiasemiin. Tunnetaan myös nimellä NG-PON2.

VDSL2 (Very High Bit Rate Digital Subscriber Line 2): Kiinteä laajakaistateknologia, joka on ADSL:n seuraaja. VDSL2 esiteltiin vuonna 2007, ja sillä päästään tyypillisesti 30 Mb/s:n nopeuteen jakokeskuksesta (tätä kutsutaan myös nimellä Fiber-to-the-Node) olemassa olevia puhelinlinjoja pitkin.

VDSL2 Vectoring: Vuonna 2011 esitelty kiinteä laajakaistateknologia, jolla päästään jopa 100 Mb/s:n nopeuteen VDSL2-linjaa pitkin käyttämällä häiriönpoistotekniikoita, joilla poistetaan ylikuuluminen vierekkäisten VDSL2-linjojen välillä.

VoLTE (Voice over LTE): Teknologia, jota tarvitaan puhepalvelujen tarjoamiseksi täysin IP-pohjaisessa LTE-verkossa. Siinä käytetään yleensä IP Multimedia -alajärjestelmää.

Vplus: Kiinteä laajakaistateknologia, joka asettuu kaistanleveydeltään ja etäisyysrajoiltaan VDSL2 Vectoring- ja G.fast-tekniologioiden väliin. Vplus-tekniologiaa käytetään tyypillisesti FTTN (ode) -asennuksissa. Vplus esiteltiin vuonna 2015, sillä päästään jopa 300 Mb/s:n nopeuksiin ja se on standardoitu VDSL2 35b:nä.

WCDMA (Wideband Code Division Multiple Access): Kolmannen sukupolven mobiililaajakaistateknologia, joka tarjoaa suuret tiedonsiirtonopeudet mobiililaitteisiin ja kannettaviin langattomiin laitteisiin.

WLAN (Wireless Local Area Network): Lähiverkko, jossa käytetään kaapeleiden sijasta langattomia yhteyksiä, kuten radio-, mikroaalto- tai infrapunalinkkejä.

XG-FAST: Bell Labsin G.fast-tekniologiaan tekemä laajennus, jossa käytetään entistäkin korkeampia taajuuksia. XG-FASTilla päästään hyvin lyhyillä etäisyyksillä yli 10 Gb/s:n nopeuksiin käyttäen kahta puhelinlinjaa.

Ydin: Laitteisto ja ohjelmisto, jotka suorittavat datansiirto- tai sovellustehtävien olennaiset ydintoiminnot.

Yhteysverkko (Access Network): Paikallisen keskuksen ja tilaaja-aseman välinen televiestintäverkko.

Tietoja sijoittajille

Tietoja verkosta

www.nokia.com

Verkkosivuiltamme on taloudellisia katsauksia, tietoja johtokunnan jäsenistä, sijoittajasuhdemateriaalia, tietoja tapahtumista, lehdistötiedotteita sekä ympäristö- ja yhteiskuntavastuuseen liittyvää tietoa, kuten Nokian yritysraportti, Code of Conduct -toimintaohjeet, selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä sekä palkka- ja palkkioselvitys.

Sijoittajasuhteet

investor.relations@nokia.com

Varsinainen yhtiökokous

Päivämäärä: Torstai 16.6.2016

Paikka: Helsinki

Osinko

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2015 maksetaan osinkoa 0,16 euroa osakkeelta ja ylimääräistä osinkoa 0,10 euroa osakkeelta.

Taloudelliset katsaukset

Nokia suunnittelee julkistavansa vuoden 2016 osavuositiedot 10.5.2016, 4.8.2016 ja 27.10.2016. Vuoden 2016 tulos on suunniteltu julkistettavaksi tammikuussa 2017.

Nokian tiedotteet vuonna 2015

Kaikki Nokian vuonna 2015 julkaisemat pörssi- ja lehdistötiedotteet löytyvät Nokian verkkosivuilta osoitteesta www.company.nokia.com/fi/uutiset.

Pörssit

Nokia Oyj:n osake noteerataan seuraavissa arvopaperipörssiseissä:

	Tunnus	Kaupankäynti- valuutta
Nasdaq Helsinki (vuodesta 1915)	NOKIA	EUR
New York Stock Exchange (vuodesta 1994)	NOK	USD
Euronext Paris (vuodesta 2015)	NOKIA	EUR

Yhteystiedot

Nokian pääkonttori

Karaportti 3
FI-02610 Espoo, Finland

FINLAND

Tel. +358 (0) 10 44 88 000
Fax +358 (0) 10 44 81 002

Tämä vuosikertomus on painettu kestäväen kehityksen periaatteiden mukaisesti tuotetulle materiaalille kasvipohjaisilla painoväreillä. Sekä paperin valmistanut tehdas että painotalo on sertifioitu seuraavien standardien mukaisesti: ISO 14001 -ympäristöhallintajärjestelmä ja Forest Stewardship Council® (FSC®) chain-of-custody. CPI Colour on myös hiilineutraali painotalo, ja se on sitoutunut vähentämään nettohiilidioksidipäästönsä nollaan The CarbonNeutral Protocol:n mukaisesti. Tämä päästöhyvitysjärjestelmä tukee Uchindile Mapandan metsitysohjelmaa Tansaniassa. Ohjelma on ympäristöprojekti, jonka tavoitteena on perustaa kaupallisia metsiä kahdelle paikkakunnalle Afrikassa.

Tämä vuosikertomus on kierrätettävä ja biohajoava. Jos olet lukenut sen loppuun etkä enää halua säilyttää sitä, anna se jollekulle toiselle kiinnostuneelle lukijalle tai hävitä se kierrätyspaperijätteenä.
Kiitos.

CarbonNeutral.com

NOKIA

Copyright © Nokia 2016. Kaikki oikeudet pidätetään.
Nokia on Nokia Oyj:n rekisteröity tavaramerkki.

company.nokia.com